

ព្រះ ព្រះក្រមីជក

ព្រះប្រមុខនិង ព្រះអរជ្ជកថា

ភាគ៤
បាលីព្រះប្រមុខ ៤ - ៥

ពុទ្ធសករាជ ២៥៥៣

ច្បាប់ពិនិត្យ សើកទី២

ព្រះ

វិន័យប្រជីក

និង

សមណ្ឌប្បវាសនិកា អដ្ឋកថា

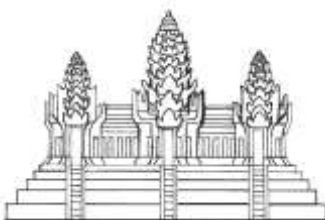
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

បណាវិត្ត ចតុត្ថភាគ

និង ភិក្ខុនីវិត្ត បច្ចេកភាគ

៤

ធានីប្រែ ៤-៥

បោះពុម្ពលើកទី ១ ពុទ្ធសករាជ ២៥៥៣

ក្បាលទី ២

សុរាមាណវគ្គសិក្ខាបទទី ៧

[១៧៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅ កាន់ចារិកក្នុងចេតិយជនបទ ហើយយាងទៅកាន់ស្រុកកកទូរតិកា ។ ពួកអ្នក ឃ្វាលគោ ពួកអ្នកឃ្វាលបសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹមជាអាហារ) ពួក អ្នកស្រែ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគយាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏នាំគ្នាក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ កុំយាងទៅកាន់កំពង់ឈ្មោះអម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាគមានប្ញទ្ធិ ជាសត្វអាសិរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រមរបស់ជដិល ទៀបកំពង់ឈ្មោះអម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះ បៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឡើយ ។ កាលពួកជនទាំងនោះក្រាបទូល យ៉ាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់ជោគជាម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្វាលគោ អ្នក ឃ្វាលបសុសត្វ អ្នកស្រែ អ្នកដើរផ្លូវ បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏ មានព្រះភាគជាគម្រប់ពីរជងផង ។ បេ បេ បីជងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គកុំយាងទៅកាន់កំពង់អម្ពៈឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះមាន) នាគមានប្ញទ្ធិ ជាសត្វអាសិរពិស មានពិសដ៏ក្លៀវក្លា អាស្រ័យនៅក្នុង អាស្រមរបស់ជដិល ទៀបកំពង់អម្ពៈ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះដ៏មានព្រះ ភាគបានឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ស្ងៀម ជាគម្រប់បីជង ។ លំដាប់ នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បាន

វិន័យបិដក មហាវិក្កង

យាង ទៅដល់ស្រុកកទ្ធវតិកា ។ មានដំណឹងល្បីទៅថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 គង់នៅក្នុងស្រុកកទ្ធវតិកានោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ បាន
 ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់ជដិល ទៀបកំពង់អម្ពៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ដើរចូលទៅក្នុងរោងភ្លើង ក្រាលកម្រាលស្មៅ ហើយក៏អង្គុយពែនក្នុង
 តាំងកាយដ៏ត្រង់ តម្កល់សតិផ្ចិតផ្ចង់ ។ ឯនាគនោះបានឃើញព្រះសាគតៈដ៏
 មានអាយុចូលមកហើយ លុះឃើញហើយក៏កើតទុក្ខទោមនស្ស បង្ហូរផ្សែង
 (ពិសចំពោះព្រះសាគតត្ថេរ) ។ ចំណែកខាងព្រះសាគតៈ ដ៏មានអាយុ
 ក៏បង្ហូរផ្សែងតបទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគនោះខំអត់ទ្រាំនូវសេចក្តីរំលុប
 លើ (នោះ) មិនបាន ក៏បណ្តាលឲ្យកើតភ្លើងឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដ៏មាន
 អាយុក៏បានចូលតេជោជាតុ ហើយបណ្តាលភ្លើងតបទៅវិញ ។ គ្រានោះឯង
 ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុក៏បានគ្របសង្កត់តេជះរបស់នាគនោះ ដោយតេជះ
 (របស់លោក) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រុកកទ្ធវតិកា ។ កាលដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងស្រុកកទ្ធវតិកា តាមសមគួរដល់ពុទ្ធអធិស្ឋយហើយ
 ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកឯក្រុងកោសម្ពី ។ ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពី
 បានឮគេនិយាយថា លោកម្ចាស់សាគតៈបានច្បាំងគ្នានឹងនាគ ឈ្មោះអម្ព-
 តិភ្នកៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយ
 លំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅឯក្រុងកោសម្ពីនោះ ។ គ្រានោះឯង ពួកឧបាសក
 នៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី នាំគ្នាទៅទទួលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅរក
 ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសាគតៈដ៏មាន

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៤

អាយុ ហើយក៏បិតនៅក្នុងទីដីសមគួរ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី
 លុះបិតនៅក្នុងទីដីសមគួរហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះសាគតៈថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន វត្ថុអ្វីដែលលោកម្ចាស់បានដោយកម្រផង ជាទី
 គាប់ចិត្តផង ពួកយើងខ្ញុំនឹងតាក់តែងវត្ថុអ្វីប្រគេន ។ លុះឧបាសកទាំងនោះ
 បានពោលពាក្យនេះហើយ ពួកឆ្ងាយភិក្ខុបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកឧបា-
 សកដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ សុរាថ្វាយឈ្មោះការបោតិកា
 (មានពណ៌ក្រហមដូចជើងព្រាប) ដែលភិក្ខុទាំងឡាយរកបាន ដោយកម្រ
 ផង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកភិក្ខុផង ពួកអ្នកឯងចូរតាក់តែងវត្ថុនោះប្រគេន
 លោកចុះ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី នាំគ្នាតាក់តែង
 សុរាថ្វាយ ឈ្មោះការបោតិកាគ្រប់ៗ ផ្ទះ បានឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ
 កំពុងដើរទៅបិណ្ឌបាតហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងព្រះសាគតៈដ៏មាន
 អាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់សាគតៈនិមន្តឆាន់សុរាថ្វាយ
 ឈ្មោះការបោតិកាចុះ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់សាគតៈនិមន្ត
 ឆាន់សុរាថ្វាយឈ្មោះការបោតិកាចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ
 លុះបានឆាន់សុរាថ្វាយឈ្មោះការបោតិកាគ្រប់ៗ ផ្ទះហើយ ចេញចាកនគរទៅ ក៏
 ដួលដេកទៀបទ្វារនគរ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលចេញចាក
 នគរជាមួយ នឹងពួកភិក្ខុជាច្រើនអង្គ បានទតឃើញព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុ
 ដួលដេកនៅទៀបទ្វារនគរ លុះទ្រង់ឃើញហើយ ក៏ត្រាស់បង្គាប់ពួកភិក្ខុថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯង ចូរគ្រាហ៍សាគតៈភិក្ខុឡើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

វិន័យបិដក មហាវិក្ក

ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ។ ក៏គ្រាហ៍ព្រះសាគតៈដ៏មានអាយុទៅកាន់អារាម ហើយផ្អែកបែរក្បាលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាគតៈ ដ៏មានអាយុប្រែត្រឡប់ដេកដាក់ជើងទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់ នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពី ដើមមក សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់តថាគតមែនឬទេ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុមានសេចក្តីគោរព កោតក្រែងដល់តថាគតឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនគោរពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុ បានច្បាំងនឹងអម្ពតិភិក្ខុនាគពិតមែនឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ ឥឡូវនេះ សាគតភិក្ខុ (ដែលដួលដេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) អាចច្បាំងនឹង ពស់ទឹក^១ បានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនបាន ទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រោសចាកសញ្ញា ព្រោះផឹកទឹកណា ទឹកនោះ ភិក្ខុគួរផឹកឬទេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូម ទ្រង់មេត្តាប្រោស មិនគួរផឹកទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មរបស់សាគតភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិន

១- ពស់ឥតពិស បានដល់ ពស់ចន្ទមម និងពស់ព្រលិតជាដើម ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៦

មែនជាបសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាគតភិក្ខុ
មិនគួរនឹងផឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែ
ជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុផឹកសុរា និងមេរ័យ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[១៧៤] ដែលហៅថា សុរា គឺសុរាធ្វើដោយម្សៅ ១ សុរាធ្វើដោយនំ
១ សុរាធ្វើដោយបាយ ១ សុរាដែលគេដាក់ពូជសុរា ១ សុរាដែលគេប្រកប
ព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេងៗ ១ ។ ដែលហៅថា មេរ័យនោះ គឺទឹកត្រាំដែល
គេធ្វើដោយផ្កាឈើ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយផ្លែឈើ ១ ទឹកត្រាំដែលគេ
ធ្វើដោយផ្លែចន្ទី ឬគេធ្វើដោយទឹកឃ្មុំ ១ ទឹកត្រាំដែលគេធ្វើដោយទឹកអំពៅ
១ ទឹកត្រាំដែលគេប្រកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេងៗ ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ផឹក
សេចក្តីថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែភិក្ខុផឹកប្រមាណប៉ុនចុងស្បូវ ក៏ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៥] ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកស្រវឹង ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។ ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយផឹក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។ ទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង ហើយផឹក
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកស្រវឹង ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វិនយបិដក មហាវិក្ក

៧

មិនមែនទឹកស្រវឹង ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនទឹកស្រវឹង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៩៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុផឹកទឹកមិនស្រវឹង តែទឹកនោះមានពណ៌ដូចទឹកស្រវឹង មានក្លិនដូចជាទឹកស្រវឹង មានរសដូចជាទឹកស្រវឹង ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចម្អិនលាយនឹងសម្ម ១ ទឹកស្រវឹងដែលគេចម្អិនលាយនឹងសាច់មួយ ទឹកស្រវឹងដែលគេចម្អិនលាយនឹងប្រេង ១ ទឹកអំពៅដែលគេត្រាំនឹងផ្លែកន្ទួតព្រៃ ១ ភិក្ខុផឹកថ្នាំអវិជ្ជ (ថ្នាំដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្លែឈើ មានផ្លែកន្ទួតព្រៃជាដើម) មិនស្រវឹង ១ ភិក្ខុឆ្កាត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អង្គកថា
សុរាមាណវគ្គដំ ៦
សុរាមាណសិក្ខាបទ

[១៧៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសុរាមាណវគ្គដូចតទៅ
នេះថា ស្រុកមួយកន្លែង ឈ្មោះថា កន្ទុវតិក ។ ស្រុកនោះបានឈ្មោះ
យ៉ាងនេះ ព្រោះប្រកបដោយរបងស្អាត ។

បទថា បថាវិនោ ប្រែថា អ្នកដំណើរ ។

ពីរបទថា តេជសា តេជំ បានដល់ គ្របសង្កត់នូវតេជះនៃនាគដោយ
តេជះ គឺអានុភាពរបស់ខ្លួន ។

បទថា កាមោតិកា គឺមានពណ៌ក្រហម ដូចគ្នានឹងពណ៌នៃជើងសត្វ
ព្រាប ។ បទថា បសន្នំ នេះ ជាឈ្មោះនៃសុរាមាណ ។

បីបទថា អនុច្ឆិកំ ភិក្ខុវេ សាគតស្ស មានអត្ថន័យដែលលោកពោល
ទុកថា ឈ្មោះថា ការដឹកទឹកស្រវឹង ជាការមិនសមគួរដល់សាគតៈដែលជា
អ្នកសម្រេចអភិញ្ញា ៥ ។

[១៧៤] មេរ័យដែលគេធ្វើដោយរសនៃផ្កាស្រគំជាដើម ឈ្មោះថា
បុទ្ហាសវ ។ មេរ័យដែលគេច្របាច់ផ្លែចាន់ជាដើម ហើយធ្វើដោយរសនៃផ្លែ
ចាន់ជាដើមនោះ ឈ្មោះថា ជលាសវ ។ មេរ័យដែលគេធ្វើដោយរសជាតិ
នៃផ្លែចាន់ (ឬទំពាំងបាយជូរ) ជាដើម ឈ្មោះថា មធាសវ ។ អាចារ្យពួកខ្លះ
ពោលថា គេធ្វើដោយទឹកឃ្មុំក៏មាន ។ មេរ័យដែលឈ្មោះថា គុទ្ធាសវ គេ

ធ្វើដោយទឹកអំពៅស្រស់ជាដើម ។

ធម្មតាសុរាដែលគេដាក់មេម្សៅ ធ្វើដោយរសនៃផ្កាជូងជាដើម រមែង ដល់នូវការរាប់ថា សុរាទាំងអស់ ។ អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា កាលដួសយក ទឹកថ្នាំនៃសុរាថ្នាំ ដែលធ្វើអំពីពូជហើយនោះឯង (ដីសេស) រមែងដល់ នូវការរាប់ថា មេរ័យទាំងអស់ ។

បឋមថា អន្តមសោ កុសកេនបិ បិវតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុផឹកស្រាភ្នំ មេរ័យក្តី តាំងអំពីពូជ ដោយហោចចុងស្បូវក្លាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ តែ កាលបើផឹកស្បូវច្រើនដោយប្រយោគមួយ ត្រូវអាបត្តិត្រឹមតែ ១ ។ បើផឹក ដាច់ជារយៈៗ ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយរាប់ប្រយោគ ។

[១៧៦] បទថា អមជ្ជត្តា ហោតិ មជ្ជវណ្ណំ មជ្ជគន្ធី មជ្ជរសំ សេចក្តីថា ជាថ្នាំត្រាំទឹកអំបិលក្តី មានពណ៌ក្រហមចាស់ក្តី ។

បទថា សូបសំចាកេ សេចក្តីថា ជនទាំងឡាយដាក់ទឹកស្រវឹងបន្តិច បន្តួចដើម្បីបំបាត់ក្លិនក្នុងសម្ល ជាអនាបត្តិ ព្រោះសម្លដាក់ស្រាបន្តិចបន្តួចនោះ ស្បូវក្នុងស្នាមសាច់ ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។ ជនទាំងឡាយ រមែងរម្ងាស់ ប្រេង និងទឹកស្រវឹងដើម្បីជាថ្នាំ រម្ងាប់រោគខ្យល់ ជាអនាបត្តិក្នុងប្រេងនោះ ដែលមិនបានលាយទឹកស្រវឹងច្រើនប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងប្រេងដែលលាយស្រាច្រើន រហូតមានពណ៌ មានក្លិន និងរសនៃស្រាប្រាកដ ប្រព្រឹត្តជាអាបត្តិពិត ។

ពីរបទថា អមជ្ជំ អិវជ្ជំ សេចក្តីថា ក្នុងថ្នាំឈ្មោះអិវជ្ជ ដែលមិនមែន ទឹកស្រវឹង ជាអនាបត្តិ ។ បានឮថា ជនទាំងឡាយធ្វើថ្នាំត្រាំឈ្មោះអិវជ្ជ

បាចិត្តិយកណ្ណ អលោកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

ដោយរសនៃកន្ទត្រៃជាដើមនោះឯង ។ ថ្នាំត្រាំនោះមានពណ៌ ក្លិន និងរស
 ដូចស្រា តែមិនស្រវឹង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដៅយកថ្នាំត្រាំឈ្មោះ
 អវិជ្ជានោះ ទើបត្រាស់ពាក្យនេះ តែថ្នាំអវិជ្ជាដែលគេផ្សំដោយគ្រឿងផ្សំ ចាត់ជា
 ទឹកស្រវឹង មិនគួរតាំងអំពីពូជ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់
 ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
 នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
 មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។ ក្នុងសមុជ្ជានជាដើមនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ជា
 អចិត្តកៈ ព្រោះមិនដឹងវត្ថុ ។ គប្បីជ្រាបថា ជាលោកវដ្ឋៈ ព្រោះគប្បីផឹក
 ដោយអកុសលចិត្តប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះឯង ។

សុរាបានសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[១៨៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ ភិក្ខុ ធ្វើសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុមួយរូបឲ្យសើចដោយជន្មញ្ញ គឺម្រាមដៃ^(១) ។ ភិក្ខុ នោះសើចគាំង ដកដង្ហើមមិនរួច ក៏ធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយជន្មញ្ញ គឺម្រាមដៃសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮ ថា ពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយជន្មញ្ញ គឺម្រាមដៃពិតមែនឬ ។ ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹង ធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសើចដោយជន្មញ្ញ គឺម្រាមដៃទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬ នាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចាក់ក្រឡេក ប្រឡែងគ្នាដោយជន្មញ្ញ គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៨] ដែលហៅថា ជន្មញ្ញ គឺម្រាមដៃនោះ គឺភិក្ខុចាក់ដោយម្រាម

១- គឺយកម្រាមដៃចាក់ក្រឡេកលេង ។

ដៃ ។ ឧបសម្បន្នប្រឹងដើម្បីសើចលេង ហើយប៉ះត្រូវកាយរបស់ឧបសម្បន្ន ផងគ្នា ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៧] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើឲ្យសើច ដោយជន្មញ្ច គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តី សន្ស័យ ហើយធ្វើឲ្យសើច ដោយជន្មញ្ច គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើឲ្យសើច ដោយ ជន្មញ្ច គឺម្រាមដៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០០] ភិក្ខុពាល់ត្រូវរូបវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់ ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុដែលជាប់ នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់ភិក្ខុ ផងគ្នា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ ពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះ ចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ភិក្ខុផងគ្នា) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។

[២០១] ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយរបស់អនុបសម្បន្នដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន)

ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់
អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់ដោយកាយរបស់អនុបសម្បន្ន ដោយវត្ថុដែលជាប់
ដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវកាយ (របស់អនុ-
បសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់ បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់
បោះចោល (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពាល់ត្រូវវត្ថុសម្រាប់បោះ
ចោល (របស់អនុបសម្បន្ន) ដោយវត្ថុសម្រាប់បោះចោល (របស់ខ្លួន)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២០២] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន
ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២០៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺ ភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងសើចលេង ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយពាល់ត្រូវ ១ ភិក្ខុឆត
១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា
សុរាថានវគ្គទី ៦
អង្គលីប្បតោទកសិក្ខាបទ

[១៧៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ដោយបទថា អង្គ-
លីប្បតោទកេន នេះ ត្រាស់ការយកម្រាមដៃចាក់ត្រង់ភ្លៀកជាដើម ។

បទថា ឧត្តសន្តោ គឺអស់កម្លាំង ដោយការសើចហួសប្រមាណ ។

បទថា អនុស្សាសកោ គឺជាអ្នកមានខ្យល់អស្សាសបស្សាសៈដាច់ការ
សញ្ញាទៅមក ។

[២០១] បីបទថា អនុបសម្បន្នំ កាយេន កាយំ សេចក្តីថា សូម្បី
ភិក្ខុនីក៏តាំងនៅក្នុងឋានៈនៃអនុបសម្បន្នក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ កាលភិក្ខុប៉ះពាល់
ភិក្ខុនីនោះដោយបំណងនឹងលេង ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បទដ៏សេស ក្នុង
សិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្បជ្ជាន ដូចបឋមបុរាណិកសិក្ខាបទ ជាកិរិយា
ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
មានវេទនា ២ ដូច្នោះឯង ។

អង្គលីប្បតោទកសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[២០៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្ត- រសវគ្គិយភិក្ខុលេងទឹកក្នុងស្ទឹងឈ្មោះអចិរវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិ- កោសល ទ្រង់គង់លើប្រាសាទដ៏ប្រសើរជាមួយនឹងព្រះទេវីព្រះនាមមល្លិកា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ទតឃើញពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុកំពុងលេងទឹក ក្នុងស្ទឹងអចិរវត្ថី លុះទ្រង់ឃើញហើយ ក៏មានព្រះបន្ទូលនឹងនាងមល្លិកាទេវី យ៉ាងនេះថា ឱនាងមល្លិកា ព្រះអរហន្តទាំងនេះលេងទឹកទេតើ ។ នាង មល្លិកាទេវីក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គកុំសង្ស័យ ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគមិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទទេ ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងនោះជាអ្នកមិនដឹង នូវសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តរួចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ បាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ដែល អញមិនបាច់ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ទាំងព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ ជ្រាបថា ភិក្ខុទាំងនេះលេងទឹកផង ។ កាលនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ឲ្យនិមន្តពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុមក ហើយប្រគេនដុំស្ករអំពៅមួយដុំធំដល់ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដោយព្រះតម្រាស់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ ទាំងឡាយថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ។ ពួកសត្តរស- វគ្គិយភិក្ខុយកដុំស្ករអំពៅនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ

ដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ស្តេចថ្វាយដុំស្ករអំពៅនេះចំពោះព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចឃើញពួកអ្នកឯងនៅទីណា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូល
 ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ស្តេចទតឃើញពួកខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងលេងទឹកក្នុង
 ស្ទឹងអចិន្តរតី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង-
 ឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងនាំគ្នាលេងទឹកទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
 អំពៅនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល
 ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើនរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុលេងទឹក
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៥] ដែលហៅថា លេងទឹកនោះ គឺភិក្ខុមានបំណងនឹងលេងទឹក
 ដែលជ្រៅជាងភ្នែកគោឡើងទៅ ទោះមុជប៉ះក្តី ងើបឡើងក្តី ហែលក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៦] លេងទឹក ភិក្ខុសម្គាល់ថា លេងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 លេងទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លេងទឹក ភិក្ខុ
 សម្គាល់ថា មិនបានលេងវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៧] ភិក្ខុលេងទឹករាក់ជាងភ្នែកគោ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុលេង
 ទឹកដោយទូក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រហារទឹកដោយដៃក្តី ជើងក្តី កំណាត់
 ឈើក្តី អំបែងក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុលេងទឹកដែលមានក្នុងភាជន៍ក្តី លេង

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣

ទឹកបាយក្តី ទឹកដោះស្រសក្តី ទឹកដោះជួរក្តី ទឹកជ្រលក់ក្តី ទឹកនោមក្តី ភក់ក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២០៨] មិនបានលេងទឹកទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា លេង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
មិនបានលេងទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនបានលេង
ទឹកទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានលេង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២០៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងលេង ១ ភិក្ខុមានកិច្ចហើយចុះទឹក មុជចុះក្តី ងើបក្តី
ហែលក្តី ១ ភិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយនាយ មុជចុះក្តី ងើបក្តី ហែលក្តី ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា

សុរាថាណវគ្គទី ៦

ហស្សធម្មសិក្ខាបទ

[២០៤] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា អប្បកតញ្ញានោ សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះមិនដឹងសេចក្តីដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តាំងទុក គឺ បញ្ញត្តិទុកហើយ ។ ការលេងទឹក ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ធម៌ គឺការ សើចក្នុងទឹក ។

[២០៥] បទថា ឧបរិគោប្ណកេ គឺក្នុងទឹកជ្រៅប្រមាណលិចចំណែក ខាងលើនៃភ្នែកជើងទាំង ២ ។

បទថា ហស្សធម្មាសោ ប្រែថា មានបំណងនឹងលេង ។

ក្នុងពាក្យថា ធិមន្តតិ វា ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា កាលឈានចុះ ដើម្បីមុជចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ ជំហាន ក្នុងការមុជចុះ និងផុសឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។ ភិក្ខុមុជចុះ ហែលទៅក្នុងទឹកនោះឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ការកម្រើកដៃ ជាក់ជើង ក្នុងទីទាំងពួង ។

បទថា បលរតិ ប្រែថា ហែលឆ្លងទៅ ។ កាលប្រើដៃទាំង ២ ហែល ឆ្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ គ្រាកម្រើកដៃ ។ សូម្បីក្នុងជើងទាំង ២ ក៏មានន័យនេះឯង ភិក្ខុហែលឆ្លងទៅដោយអវយវៈណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ប្រយោគនៃអវយវៈនោះ ។ ភិក្ខុលោតចូលក្នុងទឹកអំពីច្រាំងក្តី អំពី ដើមឈើក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។

[២០៧] ពីរបទថា នាវាយ កិឡតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុលេងទូកដោយអុំ
ឬដោលជាដើម ឬអុំសទូកឡើងលើមាត់ច្រាំង ឈ្មោះថា លេងទូក ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

សូម្បីក្នុងបទថា ហេតុន វា ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។ អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា កាលភិក្ខុយកដៃគ្រវែង
ក្បឿងទៅលើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ វារៈ ដែលក្បឿងធ្លាក់ចុះ និងដែល
ឡើង ។ ពាក្យនោះមិនគួរកាន់យក ពិតហើយ ព្រោះក្បឿងដែលគ្រវែងចូល
ទៅក្នុងទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដមួយប៉ុណ្ណោះ ព្រោះមានប្រយោគមួយ ។

ន័យម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុឆ្លងទឹកក្តី មិនបានឆ្លងក្តី លេងទឹកដែលដក់នៅ
ក្នុងទីមួយកន្លែង ដោយអាការដទៃណា រៀរការមុជងើបជាដើមដែលពោល
ហើយ ក្នុងទឹកដែលផុតភ្នែកជើងឡើងទៅ ដោយហោចសូម្បីលេងបាចទឹក
ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដូចគ្នា ។ តែបើសរសេរអក្សរពង្រីកសេចក្តី គួរ ។ ក្នុង
សិក្ខាបទនេះមានវិនិច្ឆ័យប៉ុណ្ណោះ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់
ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបុរាណិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា
៣ ដូច្នោះឯង ។

ហស្សធម្មសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក សិក្ខាបទទី ៤

[២១០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទដ៏មានអាយុ តែងតែប្រព្រឹត្ត អនាថារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឆន្ទដ៏មានអាយុ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពដូច្នោះឡើយ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្ទភិក្ខុ នោះអាស្រ័យនូវសេចក្តីមិនអើពើ ហើយចេះតែធ្វើ (កម្មនោះ) ដដែល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោល ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ឆន្ទដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិន អើពើសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃឆន្ទ ពួចា អ្នកឯងធ្វើនូវ សេចក្តីមិនអើពើ ពិតមែនឬ ។ ឆន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយបុរស អ្នកឯង មិនគួរនឹងធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើទេ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើងរឹត តែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១១] ដែលហៅថា មិនអើពើ បានដល់ សេចក្តីមិនអើពើ ២ យ៉ាង គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល ១ មិនអើពើនឹងធម៌ ១ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹង បុគ្គលនោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលជាសំតៀនតាម

សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ។ គិតថា ភិក្ខុនេះសង្ឃបាន
 លើកវត្តហើយក្តី សង្ឃផ្កាសាហើយក្តី សង្ឃតិះដៀលហើយក្តី ពាក្យរបស់
 ភិក្ខុនេះ អញនឹងមិនធ្វើតាមទេ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ដែលហៅថា មិនអើពើនឹងធម៌នោះ គឺឧបសម្បន្ន កាលបើមាន
 ឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលជាសំតៀន តាមសិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ញត្តទុកហើយ។ គិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ធម៌នេះបាត់ទៅក្តី សាបសូន្យទៅក្តី
 អន្តរធានទៅក្តី ឬមិនចង់សិក្សាធម៌នោះ ហើយក៏ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១២] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយធ្វើសេចក្តីមិន
 អើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ
 ធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា
 អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៣] ឧបសម្បន្ន កាលបើមានឧបសម្បន្នផងគ្នាពោលជាសំតៀន
 ដោយពាក្យឯទៀត ដែលមិនមែនជាវិនយបញ្ញត្ត ហើយគិតថា ពាក្យនេះ
 មិននាំឲ្យចិត្តជូរផង មិននាំឲ្យកម្ចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តី
 ជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំរូកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធ
 សេចក្តីព្យាយាម ហើយធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឧបសម្បន្ន
 កាលបើមានអនុបសម្បន្នពោលជាសំតៀនតាមសិក្ខាបទ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤

ភាគទ្រង់បញ្ចត្តហើយក្តី មិនបញ្ចត្តហើយ^(១) ក្តី ហើយគិតថា ពាក្យនេះមិន
នាំឲ្យចិត្តផ្លូវផង មិននាំឲ្យកម្ចាត់បង់កិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា
មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំរូកិលេសវដ្ត មិននាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១៤] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន
ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺ ភិក្ខុពោលថា បាលីអដ្ឋកថានៃអាចារ្យទាំងឡាយរបស់យើងយ៉ាងនេះ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

១- គឺពាក្យដែលមានមកក្នុងព្រះសូត្រ និងព្រះអភិធម្ម ។

អដ្ឋកថា

សុរាមាណវគ្គទី ៦

អនាធិយសិក្ខាបទ

[២១១] ក្នុងសិក្ខាបទទី៤ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា កថាយំ នស្សេយ្យ សេចក្តីថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ធម៌ គឺបែបដែនបវេណីនេះ គប្បីវិនាសទៅ ។

បទថា តំ វា ន សិក្ខិតុកាមោ សេចក្តីថា បុគ្គលមិនបំណងនឹង សិក្សានូវបញ្ញត្តិដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តទុក ដែលជាហេតុឲ្យពួក ភិក្ខុហៅ (លោកថា ជាអ្នកមិនអើពើ) ។

[២១៣] បទថា អប្បញ្ញត្តន គឺមិនបានមកក្នុងព្រះសូត្រក្តី ក្នុងព្រះ អភិធម្មក្តី ។

[២១៥] ក្នុងបទថា ឯវំ អម្ពានំ អាចរិយានំ ឧត្តហោ នេះ មិនគួរ កាន់យកការរៀនរបស់អាចារ្យដែលគួរតិះដៀល ។ គួរកាន់យកការរៀនរបស់ អាចារ្យដែលមកតាមប្រពៃណីប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងករណីពេលថា ការរៀនតាម អាចារ្យក្នុងផ្នូរលោកវជ្ជៈ មិនគួរ តែក្នុងផ្នូរបណ្ឌិតវជ្ជៈ គួរ ។ ក្នុងមហា បច្ចរិពោលថា ការរៀនរបស់ពួកអាចារ្យដែលរៀនសុតៈ និងសុត្តានុលោម ប៉ុណ្ណោះ ចាត់ជាប្រមាណបាន ពាក្យសម្តីរបស់ពួកអាចារ្យដែលមិនដឹង (សូត្រ និងសុត្តានុលោម) មិនជាប្រមាណឡើយ ។ ពាក្យទាំងអស់នោះ ក៏សង្រ្គោះ ចូលក្នុងការរៀនដែលមកតាមបវេណី ។ បទដ៏សេសរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមន្តបុរាសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១
តាមវាចា និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជា
ទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

អនាទិយសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

សិក្ខាបទទី ៥

[២១៦] សម័យនោះព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកធួគ្គិយភិក្ខុ ធ្វើសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុឲ្យខ្លាច ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេ ធ្វើឲ្យខ្លាច ក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្ចាស់ អាវុសោ ពួកធួគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ ធ្វើយើងរាល់គ្នាឲ្យខ្លាច ។ ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកធួគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងគ្នាឲ្យខ្លាចសោះ ។ បេ ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នករាល់គ្នា ធ្វើភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យខ្លាច ពិតមែនឬ ។ ពួកធួគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា មិនគួរនឹងបន្ទាចភិក្ខុផងគ្នាទេ នៃមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើ នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយគប្បី សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ធ្វើភិក្ខុ ផងគ្នាឲ្យខ្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបុរាណ-

ជិក ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុដទៃ (ក្រៅពីខ្លួន) ។ ពាក្យថា ឲ្យខ្លាច គឺឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្បន្នឲ្យខ្លាច ហើយសម្តែងរូបក្តី សំឡេង ក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបន្ទាចឧបសម្បន្នផងគ្នា) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហារក្តី ផ្លូវ លំបាកដោយខ្មោចក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។

[២១៨] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយបន្ទាច ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយបន្ទាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៩] ឧបសម្បន្ន មានបំណងនឹងបន្ទាចអនុបសម្បន្ន ហើយសម្តែង រូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ទោះបីឧបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាច ក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (ឧបសម្បន្នមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបន្ទាចអនុ- បសម្បន្ន) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហារ ក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ទោះបីអនុបសម្បន្ននោះខ្លាចក្តី មិនខ្លាចក្តី ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។

[២២០] អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុ-

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥

បសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២២១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុគ្មានបំណងនឹងបន្ទាច ហើយសម្តែង រូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី រសក្តី ផ្សព្វក្តី ១ ភិក្ខុ (គ្មានបំណងនឹងបន្ទាចហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹគសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អង្គកថា

សុរាថាណវគ្គទី ៦

ភីសាបនសិក្ខាបទ

[២១៧] ការនាំសេចក្តីចូលទៅសម្តែងជាដើម ក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ គប្បីជ្រាប ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងមនុស្សវិគ្គហសិក្ខាបទនោះឯង ។ បទដ៏សេសរាក់ទាំងអស់ហើយ បកិណ្ណកៈ មានសម្បជានជាដើម ដូចគ្នា នឹងអនាទិយសិក្ខាបទនោះឯង ។

ភីសាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[២២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅភោសកឡាវន ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹក ជិតក្រុងសុំសុមារគិរៈ ក្នុងភគវនបទ ។ សម័យ នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាបង្ហាត់ភ្លើងនឹងឈើដែលមានប្រហោងមួយដុំធំ ហើយនាំគ្នាអាំងក្នុងខែរងា ។ មានពស់ខ្មៅមួយនៅក្នុងប្រហោងឈើនោះ លុះ ត្រូវកម្ដៅភ្លើង ក៏លូនចេញមក ហើយធ្វើភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យដួលជាសពាស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ស្ទុះរត់ទៅក្នុងទីនោះៗ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមាន សេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងបង្ហាត់ភ្លើងអាំងសោះ ។ បេ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្ហាត់ភ្លើងអាំង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនគួរនឹងបង្ហាត់ ភ្លើងអាំងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ ទេដែរ ។ បេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង បង្ហាត់ខ្លួនឯងក្ដី ប្រើ គេឲ្យបង្ហាត់ក្ដី នូវភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ទ្រង់ បញ្ញត្តសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[២២៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកសួរជំងឺ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជំងឺថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជំងឺប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ ពីដើមយើងរាល់គ្នា បង្ហាត់ភ្លើងអាំង បានជាយើងបានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយហេតុបានអាំងភ្លើងនោះ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះ ទើបយើងមានសេចក្តីខ្លាចក្រែង មិនហ៊ានអាំងភ្លើង បានជាយើងមិនមានសេចក្តីសុខសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺបង្ហាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្ហាត់ក្តី ហើយអាំងបានម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនមានជំងឺ ប្រាថ្នានឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្ហាត់ក្តី នូវភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[២២៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងការអុជប្រទីបខ្លះ បង្ហាត់ភ្លើងដុតបាត្រជាដើមខ្លះ រោងភ្លើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានហេតុយ៉ាងនោះ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបង្ហាត់ភ្លើងខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យបង្ហាត់បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើង

នូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនមានជំងឺ មានបំណងនឹងអាំង ភ្លើង ហើយបង្ហាត់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្ហាត់ក្តីនូវភ្លើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋម- បារាជិក ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកភ្លើង ហើយសប្បាយ ភិក្ខុនោះ ហៅថា ជាអ្នក មិនមានជំងឺ ។ ភិក្ខុណាវៀរចាកភ្លើង ហើយមិនសប្បាយ ភិក្ខុនោះ ហៅថា អ្នកមានជំងឺ ។ ពាក្យថា មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង គឺចង់កម្តៅកាយ ។ ដែល ហៅថា ភ្លើង គឺភ្លើងធម្មតានោះឯង ។ ពាក្យថា បង្ហាត់ខ្លួនឯង គឺភិក្ខុបង្ហាត់ ខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យបង្ហាត់ គឺភិក្ខុបង្ហាត់អ្នក ដទៃ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបង្ហាត់តែម្តង អ្នកទទួលបង្ហាត់ទៅបង្ហាត់ ភ្លើងច្រើនដង (ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា វៀរ លែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកទុកចំពោះហេតុ មាន សភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៦] ខ្លួនមិនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមានជំងឺ មានបំណងនឹង អាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ភ្លើងឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្ហាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជំងឺ ភិក្ខុមាន សេចក្តីសង្ស័យ មានបំណងនឹងអាំងភ្លើង ហើយបង្ហាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើឲ្យ អ្នកដទៃបង្ហាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាព យ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានជំងឺមានបំណងនឹងអាំង

ភ្លើង ហើយបង្ហាត់ភ្លើងខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យបង្ហាត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុចាប់អង្កត់ភ្លើងលើក ឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមានជំងឺ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជំងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួន មានជំងឺ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានជំងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២២៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុអាំងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបង្ហាត់ ១ ភិក្ខុអាំងរងើកភ្លើង ដែលគ្មានអណ្តាត ១ ភិក្ខុមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺអុជប្រទីបក្តី បង្ហាត់ភ្លើង (ដើម្បីដុតបាត្រជាដើម) ក្តី បង្ហាត់ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក្តី ១ ភិក្ខុ មានសេចក្តីអន្តរាយ^១ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទី ៦ ចប់

១- ភិក្ខុពស់ចឹក ចោរ ឬម្រឹកសាហាវបៀតបៀនជាដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

អដ្ឋកថា

សុរាថានវគ្គទី ៦

ជោតិសមាទហានសិក្ខាបទ

[២២២] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា ភក្ក នេះ ជាឈ្មោះរបស់ជនបទ ។ បទថា សុំសុមារតិរ ជាឈ្មោះរបស់នគរ ។ បទ ថា ភេសកក្សារវន ជាឈ្មោះនៃព្រៃដែលអាស្រ័យនគរនោះ (ព្រៃឧទ្យាន ដែលតាំងនៅជិតនគរនោះ) ។ ព្រៃនោះ ហៅថា មិតទាយ ព្រោះជាទីព្រះ រាជទានអភ័យដល់ពួកម្រឹគ ដើម្បីឲ្យនៅសប្បាយ ។

បទថា សមាទហិត្វា គឺឲ្យឆេះឡើង ។

បទថា បរិទាទេសិ គឺដេញជាប់តាមទៅ ។

[២២៤] បទថា បទិមេបិ គឺក្នុងការបន្តប្រទីបក្តី ។

បទថា ជោតិកេបិ បានដល់ ការបង្កាត់ភ្លើងក្នុងកិច្ច មានការអប់ បាត្រ និងកម្ដៅខ្លួនជាដើមក្តី ។

បទថា តថារូបបច្ចុយា គឺមានការអុជប្រទីបជាដើមជាបច្ច័យ ។

[២២៥] ក្នុងបទថា សយំ សមាទហិតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ចាប់ តាំងពីក្អក ឈើក្អកភ្លើង ដោយបំណងនឹងបង្កាត់ភ្លើងទៅ រហូតដល់ភ្លើងឆេះ ឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។

[២២៦] ពីរបទថា បទិលាតំ ឧត្តិបតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកអង្កត់ភ្លើង ដែលកំពុងឆេះ ដែលធ្លាក់ចុះទៅឡើងមក អធិប្បាយថា លើកទុកក្នុងទីដើម

វិញ កាលភិក្ខុវេសអង្គត់ភ្លើងដែលមិនទាន់រលត់យ៉ាងនេះ ដាក់ចូលទៅ
ប៉ុណ្ណោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ តែត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈពិត ដល់ភិក្ខុដែលបង្ហាត់
ភ្លើងឧសដែលរលត់ទៅហើយ ឲ្យឆេះវិញ ។

[២២៧] បទថា តថាវ្យាបបច្ចយា បានដល់ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុ ដែល
បង្ហាត់ភ្លើង ព្រោះបច្ច័យដែលមានសភាពបែបនោះដទៃ រៀនការដុតប្រទីប
ជាដើមចេញ ។

បទថា អាបនាសុ សេចក្តីថា មានអន្តរាយ ព្រោះត្រូវពស់ចឹក ត្រូវ
ចោរឡោមព័ទ្ធ ពាឡម្រឹគ និងអមនុស្សរាវាំង ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលបង្ហាត់
ភ្លើង ព្រោះឧបទ្វរនោះ ។ បទដ៏សេសរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
អចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារចិត្តកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

ជាតិសមាទហនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[២២៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តវេជ្ជវ័នជា កលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនាំគ្នាទៅ ស្រង់ទឹក ឯកំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំពង់ទឹកឈ្មោះតបោទ ដោយតាំង ព្រះហឫទ័យថា នឹងស្រង់ជម្រះព្រះសិរ្ស ហើយក៏ទ្រង់ប្រថាប់ចាំ ក្នុងទីដី សមគួរ ដោយតាំងព្រះហឫទ័យថា ចាំលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ស្រង់ទឹករួច សិន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្រង់ទឹកទាល់តែយប់ងងឹត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ ពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ស្រង់ព្រះសិរ្សក្នុងវេលាវិកាល ពួកជនបិទទ្វារនគរ (ហួស) ទៅ ស្ដេចក៏បិទនៅខាងក្រៅនគរ លុះដល់ ពេលព្រឹកឡើង ស្ដេចមានគ្រឿងលាបព្រះអង្គមិនទាន់បានសម្អាត ហើយទ្រង់ ព្រះដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយ- រាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ គង់ក្នុងទីដីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រមហារាជ ហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិន ទាន់បានសម្អាត ហើយស្ដេចមកក្នុងវេលាព្រឹក (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ក្រាបទូលសេចក្ដីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ

ពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក
 ព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងពេលនោះ ដោយធម្មិកថា ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងដែនមគធៈ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ
 ដោយធម្មិកថាហើយ ទ្រង់ក្រោកពីអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើ
 ប្រទក្សិណាចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរពាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុបានឃើញស្តេចហើយ ងូតទឹកមិនដឹងប្រមាណ
 កាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរស
 ទាំងនោះ បានឃើញស្តេចហើយ មិនគួរនឹងងូតទឹកមិនដឹងប្រមាណកាល
 សោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែនាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន
 ទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរីងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាចត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[២២៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ ក្នុង
 សម័យស្អុះស្អាប ក៏មិនហ៊ានងូតទឹកឡើយ មានខ្លួនប្រឡាក់ដោយញើសក្តែល

ហើយក៏ចេះតែសិនទៅ ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏ប្រឡាក់ប្រឡួស (ដោយ
 ហេតុនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្ងួត ទុក
 ជាមិនទាន់ដល់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុតទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែ
 មានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាង
 ចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរ
 ខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ^(១) សម័យស្ងួត^(២) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទ
 នោះ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាង
 នេះរួចហើយ ។

[២៣០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជំងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកស្មារ
 ជំងឺបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុដែលមានជំងឺថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំង-
 ឡាយ ល្មមអត់ធន់បានឬទេ ល្មមញ៉ាំងអត្តកាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។
 ពួកភិក្ខុមានជំងឺប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ ពីដើមយើងទាំងឡាយ មិនទាន់ដល់
 កំណត់កន្លះខែ ក៏តែងតែងូតទឹក ព្រោះហេតុនោះ ទើបពួកយើងមានសេចក្តី

១-២ មួយខែកន្លះខាងចុងគិម្ហរដូវ គឺតាំងពី ១ កើតខែជេស្ឋទៅដល់ ១៥ កើតខែអាសាឡ នេះ
 ជាខេត្ត របស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ គឺតាំងពី ១ រោច ខែអាសាឡ ទៅ
 ដល់ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ នេះជាខេត្តរបស់សម័យស្ងួត ។

សប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនេះយើង
 ទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនហ៊ានដូតទឹកឡើយ បានជាយើងមិនបាន
 សេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ នាំសេចក្តីនុ៎ះ
 ក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុមានជំងឺ ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
 ដូតទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយដូតទឹក
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
 គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សាន-
 រដូវ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប
 សម័យភិក្ខុមានជំងឺ នេះហៅថា សម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[២៣១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ធ្វើនូវកម្មហើយ មានសេចក្តី
 រង្សៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) មិនហ៊ានដូតទឹកឡើយ ហើយក៏សិនទាំង
 ខ្លួនប្រឡាក់ ដោយញើសក្តែល ។ ចំរើក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើការងារ ទោះមិនទាន់ដល់
 កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដូតទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិន

បាចិត្តិយកណ្ណ សុរាបានវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧

ទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយឆ្លុះតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ មួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យភិក្ខុមានជំងឺ សម័យធ្វើការងារនេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះហើយ ។

[២៣២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដើរផ្លូវឆ្ងាយ មានសេចក្តីរង្វៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ានឆ្លុះតទឹក ហើយសិនទាំងខ្លួន ដែលសៅហ្មង ដោយញើសក្តែល ។ ច្រើនក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ ទោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឆ្លុះតទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយឆ្លុះតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ មួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ និងមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរដូវ រួមខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យមានជំងឺ សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួច

ហើយ ។

[២៣៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុជាច្រើនរូបធ្វើចីវរកម្មក្នុងទីវាល ត្រូវ
 ខ្យល់បក់ដោយទាំងធូលីមក ទាំងភ្លៀងក៏ធ្លាក់ចុះមកត្រូវបន្តិចៗ ផង ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមានសេចក្តីរង្សៀស (ខ្លាចក្រែងត្រូវទោស) ក៏មិនហ៊ានងូតទឹក
 សិនទាំងខ្លួនប្រឡាក់ប្រឡួស (នោះឯង) ។ ចីវរក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏
 សៅហ្មងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យខ្យល់ និង
 ភ្លៀង ទុកជាមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុងូតទឹកបាន
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ រៀងរាល់តែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយខែ
 កន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ពរជូរ និងមួយខែខាងដើមនៃវស្សានរជូរ រួម
 ខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរកន្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ សម័យ
 មានជំងឺ^(១) សម័យធ្វើការងារ^(២) សម័យដើរជួរឆ្ងាយ^(៣) សម័យខ្យល់ និង
 ភ្លៀង^(៤) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[២៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបុរាណ-
 ជិក ។ ពាក្យថា មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺខ្លះកន្លះខែ ។ ពាក្យថា ងូត

១-៤ សម័យទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មិនចំពោះខែណា ថ្ងៃណាទេ ដែលមានកំណត់ពីរខែកន្លះនោះ
 តែសម័យពីរយ៉ាងខាងដើម ។

ទឹក គឺភិក្ខុកំពុងឆ្លងទឹក ដុសដោយផង្គលម្ហិតក្តី ដោយដីស្អិតក្តី ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដគ្រប់ប្រយោគ ។ លុះឆ្លងរួចស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា
 រៀរលែងតែមានសម័យ គឺលើកលែងចំពោះសម័យដែលគួរ ។ មួយខែកន្លះ
 ដ៏សេស (ខាងចុង) នៃគិម្ហរដូវ ហៅថា សម័យក្តៅ ។ មួយខែខាងដើម
 នៃវស្សានរដូវ ហៅថា សម័យស្ងួត ។ រួមខែទាំងនេះ ត្រូវជាពីរខែកន្លះ
 ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យស្ងួត ភិក្ខុដឹងដូច្នោះហើយ គប្បីឆ្លងទឹកចុះ ។
 ភិក្ខុណារៀរចាកការឆ្លងទឹក មានសេចក្តីមិនសប្បាយ ភិក្ខុនោះហៅថា មាន
 សម័យមានជំងឺ ឬថា មានសម័យឈឺថ្កាត់ ។ ភិក្ខុដឹងខ្លួនថា មានសម័យ
 ឈឺថ្កាត់ហើយ គប្បីឆ្លងទឹកចុះ ។ ការងារដោយហោចទៅ សូមតែបោស
 ច្រាសសម្អាតបរិវេណ ក៏ហៅថា សម័យធ្វើការងារ ។ ភិក្ខុដឹងខ្លួនថា សម័យ
 ធ្វើការងារហើយ គប្បីឆ្លងទឹកចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺភិក្ខុ
 គិតថា អញនឹងដើរផ្លូវប្រមាណកន្លះយោជន៍ ហើយគប្បីឆ្លងទឹកបាន ភិក្ខុអ្នក
 ដំណើរគប្បីឆ្លងទឹកបាន ភិក្ខុដើរទៅហើយ គប្បីឆ្លងទឹកបាន ។ ដែលហៅថា
 សម័យខ្យល់ និងភ្លៀង គឺ ពួកភិក្ខុត្រូវខ្យល់ប្រកបដោយធូលី ហើយមាន
 តំណក់ទឹកពីរតំណក់ក្តី បីតំណក់ក្តី ធ្លាក់ត្រូវកាយ ។ ភិក្ខុដឹងថា មាន
 សម័យខ្យល់ និងភ្លៀង គប្បីឆ្លងទឹកបាន ។

[២៣៥] មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុក៏សម្គាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្លះខែ
 ហើយឆ្លងទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់
 កន្លះខែ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមាន

សម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ភិក្ខុសម្គាល់ថា លើស ហើយងូតទឹក ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមានសម័យ ។ កាលលើសជាងកន្លះខែ ភិក្ខុ
 សម្គាល់ថា ខ្វះវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលលើសជាងកន្លះខែ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលលើសជាងកន្លះខែ ភិក្ខុសម្គាល់
 ថា លើសមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុមានសម័យ ១ កន្លះខែភិក្ខុងតទឹកម្តង ១ លើសជាងកន្លះខែភិក្ខុងតទឹក
 ១ ភិក្ខុឆ្លងទៅត្រើយម្ខាងហើយងូត ១ ភិក្ខុនៅក្នុងជនបទបូងដែនបង្អស់ ១
 ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

១- គឺភិក្ខុមានសត្វយុំជាដើមទិច ហើយមុជទៅក្នុងទឹក ដើម្បីឲ្យផុតពីសេចក្តីអន្តរាយនោះ ហៅ
 ថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

អដ្ឋកថា
សុរាថានវគ្គដំ ៦
ន្ទានសិក្ខាបទ

[២៣៤] ក្នុងសិក្ខាទទី ៧ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ក្នុងបទថា ចុណ្ណាន វា
មត្តិកាយ វា នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ ប្រយោគ តាំង
អំពីពេលដែលត្រៀមលម្អិត និងដីស្អិតជាដើម ។

[២៣៦] ក្នុងបទថា ចារំ គុច្ឆន្តោ ន្ទាយតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុ
ទោះ ឆ្លុតទឹកក្នុងរណ្តៅ (អាងទឹក) ដែលខ្លួនកាយខ្សាច់ឡើង ធ្វើទុកក្នុង
ស្ទឹងដែលស្ងួត គួរ ។

បទថា អាបទាសុ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវឃុំជាដើមដេញទិច ទោះមុជ
ចុះក្នុងទឹកក៏គួរ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន
វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ន្ទានសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[២៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលនោះឯង ពួកភិក្ខុខ្លះ ពួក បរិព្វាជកខ្លះ ជាច្រើនរូប នាំគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ ពីក្រុងសាកេតទៅក្រុងសាវត្ថី ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានពួកចោរចេញមកប្លន់ពួកភិក្ខុ និងពួកបរិព្វាជក ទាំងនោះ ។ រាជអមាត្យទាំងឡាយ នាំគ្នាចេញពីក្រុងសាវត្ថី មកចាប់ចោរ ទាំងនោះបាន ព្រមទាំងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើបម្រើទៅក្នុងសម្នាក់ពួកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរនិមន្តមកយកចីវររបស់ខ្លួនៗ តាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មិនស្គាល់ចីវរ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនគួរនឹងមិនស្គាល់ចីវររបស់ខ្លួនៗ សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យប្រជុំ ភិក្ខុសង្ឃ ហើយធ្វើធម្មិកថា ដ៏ល្អមសមគួរដល់រឿងនោះៗ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ ដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាច ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីប្រពៃដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ បេ។ ដើម្បីស្ថិតនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះព្រះវិន័យ ១ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបានចីវរថ្មីមកហើយ គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង គឺ ពណ៌ខៀវក្តី ពណ៌កក់ក្តី ពណ៌ខ្មៅជាំក្តី វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ បើភិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៨] ដែលហៅថា ថ្មី គឺចីវរដែលមិនទាន់បានធ្វើវិកប្ប ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វើកប្បពិន្ទុដោយកំណត់យ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនប៉ងស្បូវ ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺវត្ថុមានពណ៌ខៀវពីរយ៉ាង បានដល់ ពណ៌ខៀវដូចសិរិទ្ធ ១ ពណ៌ខៀវដូចស្លឹកឈើ ១ ។ ដែលហៅថា ពណ៌កក់ គឺសំដៅយកកក់ដែលនៅក្នុងទឹក ។ ដែលហៅថា ពណ៌ខ្មៅជាំ គឺវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅណាមួយ ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុមិនកាន់យកនូវវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង វត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ បណ្តាវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង ដោយវត្ថុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ ដោយកំណត់ប្រមាណយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុនប៉ងស្បូវ ហើយប្រើប្រាស់ចីវរថ្មី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៩] ចីវរដែលភិក្ខុមិនធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើកប្បពិន្ទុ ភិក្ខុ

មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់ធ្វើ
 កប្បពិន្ទុ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ធ្វើកប្បពិន្ទុហើយៗ ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនទាន់បានធ្វើ
 កប្បពិន្ទុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
 បានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៤០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយប្រើប្រាស់ ១ កប្បពិន្ទុខួចខាតទៅ ១ កន្លែង
 ដែលធ្វើកប្បពិន្ទុគ្រាំគ្រាទៅ ១ ភិក្ខុដេរចីវរដែលមិនបានធ្វើកប្បពិន្ទុភ្ជាប់ជា
 មួយនឹងចីវរដែលបានធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ១ ចីវរដែលប៉ះដោយបំណះថ្មី ១ ចីវរ
 ដែលដាក់អនុវាតថ្មី ១ ចីវរបាស់ប្រក់ថែមថ្មី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា

សុរាថានវគ្គទី ៦

ទុព្វណ្ណាករណាសិក្ខាបទ

[២៣៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ក្នុងបទថា នវំ បន
 ភិក្ខុនា ចីវរលាភេន នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ភិក្ខុបានចីវរណា ព្រោះហេតុ
 នោះ ទើបចីវរនោះ ឈ្មោះថា លក , លកៈ នោះឯង គឺលាកៈ ។ សួរថា
 បានអ្វី ឆ្លើយថា បានចីវរ ។ ចីវរដូចម្តេច ចីវរថ្មី ។ កាលគួរត្រាស់ដោយ
 ន័យយ៉ាងនេះថា នវចីវរលាភេន មិនលុបនិគ្គហិត ត្រាស់ថា នវំ ចីវរ-
 លាភេន ដូច្នោះ មានអត្ថថា បានចីវរថ្មីមក ។ សព្វថា បន ក្នុងបទទាំងពីរ
 ទុកត្រង់កណ្តាលជានិបាត ។

បទថា ភិក្ខុនា ជាការសម្តែងដល់ភិក្ខុដែលបានចីវរ តែក្នុងបទកាជនៈ
 ទ្រង់មិនអើពើនឹងព្យញ្ជនៈ ដើម្បីនឹងសម្តែងតែចីវរដែលភិក្ខុបាន ទើបត្រាស់
 បទថា ចីវរំ នាម ឆន្ទំ ចីវរានំ ជាដើម ។

ក្នុងបទថា ចីវរំ នេះ គប្បីជ្រាបថា ជាចីវរដែលអាចស្ងៀក ឬដណ្តប់
 បានប៉ុណ្ណោះ ព្រោះហេតុនោះឯង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ចីវរំដែល
 គួររិកប្បបានយ៉ាងតូច ។

បទថា កំសនីលំ គឺពណ៌ខៀវរបស់ជាងស្បែក ។ តែក្នុងមហាបច្ច័រ
 ពោលថា ច្រែងដែក ច្រែងលោហៈនោះ ឈ្មោះថា ពណ៌ខៀវដូចសិរីទ្ធ ។

បទថា បលាសនីលំ បានដល់ ទឹកស្អុយឈឺប្រភេទណាមួយ ដែល

មានពណ៌ខៀវចាស់ ។

បទថា ទុព្វណ្ណករណំ អាណាតតំ នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅ យកកប្បុរិយ (ចុចចំណាំ) មិនបានត្រាស់សំដៅដល់ការធ្វើចីវរទាំងផ្ទាំង ឲ្យខូចពណ៌ ដោយពណ៌ខៀវជាដើមនោះទេ ។ ឯភិក្ខុកាលកាន់យកកប្បុរិយនោះ ជ្រលក់ចីវរ ហើយគប្បីកាន់យកចំណុចចំណាំប៉ុន្តែភ្នែកក្លែក ឬខ្លួនសង្កើច ត្រង់ជ្រុងទាំង ៤ ឬជ្រុងទាំង ៣ ទាំង ២ ឬ ១ ជ្រុងក៏បាន ។

តែក្នុងមហាបច្ចវិពោលថា ទោះកាន់យកពិន្ទុកប្បុរិយ ត្រង់ផ្ទាំងសំពត់ក្តី ត្រង់ក្នុក្តី មិនគួរ ។ ចំណែកក្នុងមហាអដ្ឋកថាពោលថា គួរ ។ កប្បុរិយដែលជា ជួរ និងកប្បុរិយជាចង្កោមជាដើម លោកហាមទុកគ្រប់អដ្ឋកថា ព្រោះដូច្នោះ ទើបមិនគួរធ្វើកប្បុរិយដោយវិការដទៃណាមួយ រៀរពិន្ទុមូលតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។

[២៤០] ក្នុងបទថា អគ្គឡេ ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា មិនមានកិច្ច ដែលនឹងបន្ថែមសំពត់បំណះជាដើមនេះក្នុងចីវរដែលធ្វើកប្បុរិយ ធ្វើកប្បុរិយ ខាងក្រោយ បទដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចឯឡេកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ទុព្វណ្ណករណសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[២៤១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបនន្ទសក្យ- បុត្រដ៏មានអាយុ បានវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួចផ្ទេរនឹងភិក្ខុជាសទ្ធិ- វិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូន ហើយមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏ចេះតែ ប្រើប្រាស់ទៅ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ អាវុសោ ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះ បានវិកប្បចីវររបស់ខ្លួន ដោយ ខ្លួនឯង ផ្ទេរនឹងខ្ញុំ ហើយមិនឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយចេះតែប្រើប្រាស់ ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំង- ឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏ មានអាយុ មិនគួរនឹងវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយ មិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃឧបនន្ទ ឮថា អ្នកឯងបានវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួន ឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិត មែនឬ ។ ឧបនន្ទដ៏មានអាយុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិត មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោយបុរស អ្នកឯងមិន គួរនឹងវិកប្បចីវររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយប្រើប្រាស់ចីវរ ដែលមិនបានឲ្យដកវិកប្បចេញសិនទេ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើនេះមិនមែន នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ

រឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ បានវិកប្បច័រដោយ
 ខ្លួនឯងចំពោះភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខុមានា ភិក្តី សាមណេរ ភិក្តី សាមណេរី ភិក្តី
 ហើយប្រើប្រាស់ច័រ ដែលមិនទាន់ឲ្យគេដកវិកប្បចេញសិន ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។

[២៤២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបុរាណ-
 ជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី
 នេះ គឺភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែលហៅថា
 សិក្ខុមានា គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំង ៦ គ្រប់ពីរឆ្នាំហើយ ។
 ដែលហៅថា សាមណេរ គឺកុលបុត្រ (ដែលបានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ)
 ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាមណេរី គឺស្រី (ដែល
 បានសម្រេចបព្វជ្ជាកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់នូវសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ពាក្យថា
 ដោយខ្លួនឯង គឺវិកប្បដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា ច័រ គឺបណ្តាច័រទាំង
 ៦ ច័រណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុត ល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាន ។ ដែលហៅថា
 វិកប្ប គឺវិកប្បមាន ២ យ៉ាង បានដល់ វិកប្បចំពោះមុខ ១ វិកប្បកំបាំង
 មុខ ១ ។ ដែលហៅថា វិកប្បចំពោះមុខ គឺភិក្ខុកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំវិកប្ប
 ច័រនេះចំពោះលោក ឬចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ដែលហៅថា វិកប្បកំបាំងមុខ
 គឺភិក្ខុកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យច័រនេះដល់លោកដើម្បីវិកប្បទុក ។ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវសួរភិក្ខុជាម្ចាស់ច័រថា លោកណាជាមិត្តរបស់លោក ឬលោកស្គាល់
 លោកណា ។ ភិក្ខុម្ចាស់ច័រត្រូវប្រាប់ថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះផង ភិក្ខុឈ្មោះនេះ

ផង ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុម្ចាស់ចីវរថា ខ្ញុំឲ្យចីវរ ដល់ភិក្ខុទាំងនោះ លោកចូរប្រើប្រាស់ក្តី ឬលោកចូរលះបង់ក្តី លោកចូរធ្វើ តាមសមគួរដល់បច្ច័យក្តី នូវចីវររបស់ភិក្ខុទាំងនោះចុះ ។ ដែលហៅថា មិន បានឲ្យគេដកវិកប្ប គឺភិក្ខុជាម្ចាស់ចីវរប្រើប្រាស់ចីវរដែលភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្ប នោះមិនបានប្រគល់ឲ្យក្តី មិនស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះ ហើយប្រើប្រាស់ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៣] ចីវរដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានឲ្យ គេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលមិនបានឲ្យ គេដកវិកប្ប ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរដែលមិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសម្គាល់ថា បានឲ្យគេដកវិកប្ប ហើយ ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុអធិដ្ឋានក្តី លះបង់ចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនបានឲ្យគេដកវិកប្ប វិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តី សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរដែលបានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុ សម្គាល់ថា បានឲ្យគេដកវិកប្បហើយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៤៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរដែលភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះឲ្យក្តី ភិក្ខុម្ចាស់របស់ស្ម័គ្រ- ស្មាល នឹងភិក្ខុជាអ្នកទទួលវិកប្បនោះក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា
សុរាមាណវគ្គដំ ៦
វិកប្បនសិក្ខាបទ

[២៤២] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ពីរបទថា តស្ស វា
អទិន្នំ បានដល់ (ចីវរ) ដែលភិក្ខុអ្នកទទួល វិកប្បមិនទាន់ពោលឲ្យដល់
ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរយ៉ាងនេះថា លោកចូរប្រើប្រាស់ក្តី ចូរលះបង់ក្តី ចូរធ្វើតាម
បច្ច័យក្តី ។

ពីរបទថា តស្ស វា អវិស្សាសេន្តោ សេចក្តីថា ឬដោយមិនស្ម័គ្រស្មាល
ដល់ភិក្ខុដែលធ្វើវិនយកម្ម ។ តែជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកប្រើប្រាស់ចីវរ ដែល
ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្បនោះឲ្យហើយក្តី ដោយវិស្សាសៈដល់ភិក្ខុអ្នកទទួលវិកប្ប
នោះក្តី ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យ
ដូចពោលហើយ ក្នុងតិសកកណ្ណវណ្ណនានោះឯង ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចកបិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និង
វាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជានោសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

វិកប្បនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[២៤៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអារាម ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួក សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ មិនបានទុកគ្រឿងបរិការដោយស្រួល ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ លាក់ទុកបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយ- ភិក្ខុ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះដល់យើង ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏នាំគ្នាសើច ។ ពួក សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះក៏យំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ អាវុសោ ហេតុអ្វី បានជាអ្នកទាំងឡាយយំ ។ ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ លាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ យើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា មិនសមបីបើពួកឆព្វគ្គិយលាក់ទុក នូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ ភិក្ខុផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោយបុរស ទាំងឡាយ មិនសមបីបើអ្នកឯងរាល់គ្នា មកលាក់ទុកនូវបាត្រខ្លះ ចីវរខ្លះ របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងរាល់

គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
 ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ លាក់
 ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និសីទនៈក្តី បំពង់មូលក្តី
 វត្តពន្ធចង្កេះក្តី របស់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណង
 នឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារា-
 ជិកសិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុឯទៀត ។ ដែលហៅថា បាត្រ
 គឺបាត្រមាន ២ យ៉ាង បានដល់ បាត្រដែក ១ បាត្រដី ១ ។ ដែលហៅថា
 ចីវរ គឺបណ្តាចីវរទាំង ៦ ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមវិកប្បបាន ។
 ដែលហៅថា និសីទនៈ សំដៅយកនិសីទនៈដែលមានជាយ ។ ដែលហៅថា
 បំពង់មូល គឺបំពង់មូលដែលមានមូលក្តី ឥតមូលក្តី ។ ដែលហៅថា វត្តពន្ធ-
 ចង្កេះ គឺវត្តពន្ធចង្កេះមាន ២ យ៉ាង បានដល់ វត្តពន្ធល្មោះបដិកៈ (ចម្រៀក
 សំពត់) ១ វត្តពន្ធល្មោះសូករន្តកៈ (វត្តពន្ធមានសណ្ឋាន ដូចពោះរៀន
 ជ្រូក) ១ ។ ពាក្យថា លាក់ទុកឯង ភិក្ខុលាក់ទុកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ (ឲ្យលាក់ទុក)
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបង្គាប់គេតែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់លាក់ទុកច្រើន
 ដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែ
 មានបំណងនឹងសើចលេង គឺភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងលេង ។

[២៤៧] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងសីទនៈក្តី បំពង់ម្ហូបក្តី វត្ថុពន្លឺចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ក៏ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយលាក់ទុកឯង ឬប្រើ គេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងសីទនៈក្តី បំពង់ម្ហូបក្តី វត្ថុពន្លឺចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នទៅវិញ ហើយលាក់ ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី និងសីទនៈក្តី បំពង់ម្ហូបក្តី វត្ថុពន្លឺចង្កេះក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបរិក្ខារដទៃ ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុលាក់ទុកឯង ឬប្រើគេឲ្យលាក់ទុកនូវបាត្រក្តី ចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់ អនុបសម្បន្ន ដោយហោចទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងសើចលេង ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុ- បសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងសើចលេង ហើយទុកជាកន្លែងបាត្រជាដើម ដែលគេទុក

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ដាក់មិនល្អ ១ ភិក្ខុទុកដាក់ដោយគិតថា អញនឹងធ្វើធម្មិកថាហើយសឹមឲ្យ
វិញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

សុរាបានវគ្គទី ៦ ចប់

ឧទាននៃសុរាបានវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

សុរាសិក្ខាបទ	១	អង្គលិសិក្ខាបទ	១
ហាសសិក្ខាបទ	១	អនាទរិយសិក្ខាបទ	១
ភីសនសិក្ខាបទ	១	ជោតិសិក្ខាបទ	១
ន្ទានសិក្ខាបទ	១	ទុពណ្ណសិក្ខាបទ	១
សាមសិក្ខាបទ	១	អបនិធិសិក្ខាបទ	១ ។

អដ្ឋកថា
សុរាបានវគ្គទី ៦
ចីវរាបនិធានសិក្ខាបទ

[២៤៥] ក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បទថា អបនិធន្តិ
គឺនាំទៅលាក់ទុក ។

បទថា មាស្សាមេត្តោ គឺមានបំណងនឹងសើច ។

[២៤៧] ពីរបទថា អញ្ញំ បរិក្ការំ បានដល់ បរិក្ការដទៃ មានស្រោម
បាត្រជាដើម ដែលមិនមានក្នុងព្រះបាលី ។

[២៤៨] បីបទថា ធម្មិ កងំ កត្វា សេចក្តីថា កាលភិក្ខុទុកដាក់ដោយ
តាំងចិត្តថា អញ្ជានឹងពោលធម្មកថាយ៉ាងនេះថា ឈ្មោះថា សមណៈ ជាអ្នក
មិនទុកដាក់បរិក្ការ មិនគួរ ហើយទើបឲ្យទៅ ដូច្នោះ ជាអនាបត្តិ ។ បទដ៏
សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា
៣ ដូច្នោះឯង ។

ចីវរាបនិធានសិក្ខាបទ ចប់
សុរាបានវគ្គទី ៦ ចប់បរិបូណ៌
តាមវណ្ណនានុក្រម

វិទយបិដក

សប្បាណាកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិដ៏មាន អាយុ (ធ្លាប់) ជានាយខ្លាន់ធ្នូ ។ លោកនោះមិនពេញចិត្តនឹងសត្វក្អែកទាំងឡាយ ។ ឧទាយិនោះក៏បាញ់សត្វក្អែកទាំងឡាយ កាត់ក្បាលហើយដោតលើ ឈើអណ្តាតដោយលំដាប់គ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកណាសម្លាប់សត្វក្អែកទាំងនេះ ។ ឧទាយិឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំ សម្លាប់ (ព្រោះ) សត្វក្អែកខ្ញុំមិនចូលចិត្តសោះ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ឧទាយិ ដ៏មានអាយុ មិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧទាយិ ឮថា អ្នកឯងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ពិតមែន ឬ ។ ឧទាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោយបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បង់សត្វ ចាកជីវិតទេ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើនរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង នេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្លែងផ្តាច់បង់សត្វចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបារាជិក

សិក្ខាបទ ។ ពាក្យថា ក្លែង គឺដឹងស្គាល់ជាក់ ហើយក្លែងប្រព្រឹត្តល្មើស
ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺសំដៅយកសត្វតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា
ផ្តាច់បង់នូវសត្វចាកជីវិត គឺផ្តាច់បង់ បំបាត់បង់នូវជីវិតទ្រុឌ គឺធ្វើតំណជីវិត
របស់សត្វឲ្យកក្រើក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥១] សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា សត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយ
ដាក់ចុះចាកជីវិត (សម្លាប់) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សត្វ (តិរច្ឆាន)
ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត មិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា សត្វ (តិរច្ឆាន)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុមាន សេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនសត្វ (តិរច្ឆាន) ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនសត្វ
(តិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៥២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនដឹង ១ មិនបង់នឹងសម្លាប់ ១ ភិក្ខុ
ឆ្គួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា

សប្បណាកវគ្គទី ៧

សព្វាច្ចុទានសិក្ខាបទ

[២៤៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសប្បណាកវគ្គដូច
តទៅនេះ ពីរបទថា សស្សាសោ ហោតិ សេចក្តីថា ធ្លាប់ជាអាចារ្យរបស់ពួក
នាយខ្មាន់ធ្មក្នុងគ្រាជាគ្រហស្ថ ។

ពីរបទថា ជីវិតា វោរោមិតា បានដល់ ផ្តាច់បង់ចាកជីវិត ។ ក្នុង
សិក្ខាបទ ពាក្យថា វោរោមេយ្យ ក៏ប្រែថា គប្បីផ្តាច់បង់ ។ ព្រោះពាក្យថា
វោរោមេយ្យ នោះ ត្រឹមតែជាវោហារប៉ុណ្ណោះ ព្រោះថា កាលសត្វត្រូវដាច់ជីវិត
ហើយ មិនមានជីវិតណាមួយគង់នៅដទៃក្នុងសត្វនេះ គឺនឹងដល់ការអន្តរធាន
ទៅពិតប្រាកដ ដូចក្បាលកាលត្រូវដាច់ គ្រឿងប្រដាប់ក្បាលក៏តាំងនៅមិន
បានដូច្នោះ ព្រោះហេតុនោះ ដើម្បីសម្តែងអត្ថនោះ ក្នុងបទកាជនៈ ទើបព្រះមាន
ព្រះភាគត្រាស់ពាក្យថា ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧបច្ឆន្ទតិ ជាដើម ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ
ចំពោះសត្វតិរច្ឆានប៉ុណ្ណោះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ទានា ។ ភិក្ខុសម្លាប់សត្វ
តិរច្ឆាននោះ តូចខ្លះ ធំខ្លះ ត្រូវអាបត្តិស្មើគ្នា មិនមានការផ្សេងគ្នា ។ តែក្នុង
សត្វធំ ជាអកុសលច្រើន ព្រោះមានសេចក្តីព្យាយាមច្រើន ។

[២៥១] ពីរបទថា ទានោ ទានាសញ្ញិ សេចក្តីថា ដោយហោចភិក្ខុ
ធ្វើការសម្អាតគ្រែ និងតាំង មានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងពន្លឺសង្កើតថា ជាសត្វ

សមន្តប្បាសាទិកា អង្គកថាព្រះវិន័យ

តូចតាច កំណត់សង្កេតនោះឲ្យបែក ព្រោះដាច់សេចក្តីករុណា ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុឃ្លីតាំងសេចក្តីករុណាទុកក្នុងឋានៈដូច្នោះ
 ជាអ្នកមិនប្រមាទ ធ្វើសេនាសនវត្តចុះ ។ បទដ៏សេស មួយអង្វើដោយ
 សមុជ្ជានជាដើម បណ្ឌិតឃ្លីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងមនុស្ស-
 វិគ្គហៈនោះឯង ។

សញ្ញាបណ្ឌិតវិគ្គហសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

សិក្ខាបទទី ២

[២៥៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយ- ភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វ ហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វហើយ មិនគួរនឹងយកទៅ ប្រើ ប្រាស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វ ហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថា ទឹក មានសត្វហើយ មិនគួរនឹងយកទៅប្រើប្រាស់ទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ដឹង ហើយ បរិភោគទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា- បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងខ្លួនឯង ឬពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដឹងថា ទឹកមានសត្វមានជីវិត (ឬ)

ដឹងថា ពួកសត្វនឹងស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។

[២៥៥] ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកមានសត្វមាន ជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទឹកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុសង្ឃៗក្នុងទឹក ដែលមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទឹកមានសត្វ មានជីវិត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ទឹកគ្មានសត្វ ហើយប្រើប្រាស់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានសត្វ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ឃឹម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទឹកគ្មានសត្វ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គ្មានសត្វ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៥៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនដឹងថា ទឹកមានសត្វ (ក្តី) ដឹងថា ទឹកគ្មានសត្វរស់ (ក្តី) ដឹង ថា ពួកសត្វនឹងមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ក្តី) ហើយប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អង្គកថា

សប្បាណាកវគ្គទី ៧

សប្បាណាកសិក្ខាបទ

[២៥៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា សប្បាណកំ
 បានដល់ ទឹកមានសត្វ ដោយប្រភេទសត្វតូចៗ ដែលនឹងស្លាប់ព្រោះការ
 បរិភោគ អធិប្បាយថា ភិក្ខុដឹងហើយ បរិភោគទឹកដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 គ្រប់ៗ ប្រយោគ ។ កាលភិក្ខុផឹកទឹកពេញបាត ដោយប្រយោគមួយមិន
 ដាច់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ។ ភិក្ខុនាំយកទឹកដូច្នោះ លាងបាតមានអាមិស
 ក្តី ធ្វើបបរក្តៅឲ្យត្រជាក់ក្នុងទឹកដូច្នោះក្តី យកដៃក្បង ឬយកត្រឡោកទឹក
 ដួសដូតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ ប្រយោគ ។

ភិក្ខុចូលទៅកាន់ស្រះទឹកក្តី ស្រះបោក្ខរណីក្តី ឲ្យរលកកើតឡើងដើម្បី
 ឲ្យទឹកហៀរចេញខាងក្រៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ) ។ ពួកភិក្ខុកាល
 ជម្រះស្រះ ឬស្រះបោក្ខរណី គប្បីផ្ទេរទឹកដែលជនពីស្រះ ឬអំពីស្រះបោក្ខ-
 រណីនោះចុះក្នុងទឹកប៉ុណ្ណោះ ។ បើក្នុងទីជិតមិនមានទឹក គប្បីចាក់ទឹកដែលជា
 កប្បិយ ៨ ឆ្នាំង ឬ ១០ ឆ្នាំង ចុះក្នុងប្រទេសដែលដក់ទឹកបាន (អាងទឹក)
 ហើយគប្បីចាក់ចូលក្នុងទឹកដែលជាកប្បិយដែលចាក់ទុកនោះ ។ មិនគប្បីចាក់
 ទឹកលើថ្មដែលក្តៅ ដោយសម្គាល់ថា នឹងហូរចូលទៅក្នុងទឹក តែនឹងស្រោច
 ឲ្យថ្មត្រជាក់ដោយទឹកដែលជាកប្បិយ គួរ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ
 មានអត្ថន័យយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
 សច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ។
 តែក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈ ព្រោះភិក្ខុទោះដឹងថា
 ទឹកមានសត្វ ហើយបរិភោគដោយសម្គាល់ថាជាទឹក ដូចក្នុងការដែលដឹងថា
 កណ្តុប និងសត្វល្អិតធ្លាក់ចូលទៅហើយដុតប្រទីបដោយចិត្តបរិសុទ្ធដូច្នោះ
 ដូច្នោះឯង ។

សប្បណាកសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[២៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ- ភិក្ខុដឹងថា អធិករណៈ^(១) ដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បី ធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម (នោះ) គឺសង្ឃមិនបានធ្វើ កម្ម (នោះ) គឺសង្ឃធ្វើ មិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះថា សង្ឃរម្ងាប់ហើយមិន ស្រេច រម្ងាប់ហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថា អធិករណៈដែលសង្ឃ រម្ងាប់សមគួរតាម ធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯង ដឹងថា អធិករណៈដែល សង្ឃរម្ងាប់សមគួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថា អធិករណៈ ដែលសង្ឃរម្ងាប់ សមគួរតាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ

១- មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ តេរសកណ្តក្បាលទី ២ រួចហើយ ។

។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងថា អធិករណៈដែលសង្ឃរម្ងាប់សមគួរ តាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នក ដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែលមានរឿងនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអធិករណៈដែលសង្ឃធ្វើ (គឺរម្ងាប់) ហើយ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តា នេះហៅថា សមគួរតាមធម៌ ។

[២៥៩] ដែលហៅថា អធិករណៈ គឺអធិករណៈមាន ៤ យ៉ាង គឺ វិវាទាធិករណៈ ១ អនុវាទាធិករណៈ ១ អាបត្តាធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។ ពាក្យថា សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺភិក្ខុសើរើថា សង្ឃធ្វើកម្មមិនស្រេច សង្ឃធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សង្ឃរម្ងាប់កម្មមិនស្រេច សង្ឃ រម្ងាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយសើរើឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមាន សេចក្តីសង្ស័យ ហើយសើរើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ សម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយសើរើ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិន ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្ម មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្ម

មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៦១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុដឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយកិច្ច ដែលមិនមែនជាធម៌ក្តី^(១)

ដោយពួកក្តី^(២) សង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយសេរី ១

ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

១- បានដល់ កម្ម ដែលធ្វើមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ២- បានដល់ កម្មដែលធ្វើបែកខ្ញែកជាពួក មិនព្រមព្រៀងគ្នា ។

អដ្ឋកថា
សប្បាណាកវគ្គទី ៧
ឧក្កោជនសិក្ខាបទ

[២៥៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា ឧក្កោជន្តិ
សេចក្តីថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅកាន់សម្មាសម្ពុទ្ធករសក្ខីភិក្ខុនោះហើយ ក្រឡះពាក្យ
សម្តីទៅមក មានជាដើមថា កម្មមិនជាការធ្វើ គឺមិនឲ្យការឲ្យឆន្ទៈ ដោយ
ភាពជារឿងគួរឲ្យឆន្ទៈ ។

បទថា យថាធម្មំ សេចក្តីថា ដោយធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ហើយ ដើម្បីជាគ្រឿងរម្ងាប់អធិករណ៍ពួកណាមួយ ។

បទថា និហតានិករណំ គឺអធិករណ៍ដែលសង្ឃវិនិច្ឆ័យហើយ
អធិប្បាយថា អធិករណ៍ដែលសង្ឃរម្ងាប់ហើយដោយធម៌ ដែលព្រះសាស្តា
ត្រាស់ហើយនោះឯង ។

[២៦០] ពីរបទថា ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ សេចក្តីថា អធិករណ៍
នោះសង្ឃរម្ងាប់ហើយ ដោយកម្មណា បើកម្មនោះជាកម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
នេះក៏ជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងកម្មដែលជាធម៌នោះថា ជាកម្មប្រកបដោយ
ធម៌ បើសើរើអធិករណ៍នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ បទដ៏សេសបណ្ឌិត
គប្បីជ្រាបដោយន័យនេះ ។ នេះជាសេចក្តីសន្លេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ឯ
សេចក្តីពិស្តារ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរបរិវារ ដោយន័យជាដើម
ថា អធិករណ៍ ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើ គឺហាមឃាត់ប៉ុន្មានយ៉ាង ដូច្នោះ ។

សមន្តប្បាសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

ព្រះអដ្ឋកថាចារ្យ នាំពាក្យដែលត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរបរិវារនោះទាំងអស់
 មកហើយ ពណ៌នាអត្ថនៃពាក្យនោះឯង ទុកក្នុងអដ្ឋកថាទាំងឡាយ តែពួក
 យើងពណ៌នាពាក្យនោះ ក្នុងគម្ពីរបរិវារនោះឯង ព្រោះបើយើងនាំមកពណ៌នា
 ក្នុងសិក្ខាបទនេះ នឹងគប្បីសុគតស្មាញក្រែលែងឡើង ដូច្នោះ ទើបពួកយើង
 មិនពណ៌នាពាក្យនេះ ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់
 ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
 សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
 វេទនា ដូច្នោះឯង ។

ឧក្កោជនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[២៦២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទ សក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ត្រូវអាបត្តិឈ្មោះសព្វេតនិកសុក្កវិសដ្ឋី^(១) ហើយប្រាប់ ដល់ភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរៈជាបងប្អូនថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិ សព្វេតនិកសុក្កវិសដ្ឋីហើយ លោកកុំប្រាប់ដល់អ្នកណាឡើយ ។ សម័យ នោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រូវអាបត្តិសព្វេតនិកសុក្កវិសដ្ឋី ហើយសូមនូវបរិវាស ដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឲ្យបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ភិក្ខុ នោះ ។ ភិក្ខុនោះកំពុងនៅបរិវាស ក៏បានឃើញភិក្ខុដែលព្រះឧបនន្ទប្រាប់ អាបត្តិនោះ ហើយបានពោលពាក្យនេះថា នែអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសព្វេត- និកសុក្កវិសដ្ឋី ហើយសូមនូវបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះនឹងសង្ឃ សង្ឃបានឲ្យ បរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះដល់ខ្ញុំនោះឯង ខ្ញុំនោះកំពុងនៅបរិវាស នែអាវុសោ ខ្ញុំសូមប្រាប់ឲ្យដឹង លោកដ៏មានអាយុ ចូរចាំទុកនូវខ្ញុំថា ភិក្ខុនេះបានប្រាប់ឲ្យ ដឹង ។ ភិក្ខុនោះសួរវិញថា នែអាវុសោ ទុកជាភិក្ខុដទៃណា តែត្រូវអាបត្តិ នេះ ភិក្ខុនោះ តែងធ្វើយ៉ាងហ្នឹងឬ ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសតបថា យ៉ាងហ្នឹង ហើយអាវុសោ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែអាវុសោ លោកឧបនន្ទសក្យបុត្រ ដ៏មានអាយុនេះ ត្រូវអាបត្តិសព្វេតនិកសុក្កវិសដ្ឋី ហើយលោកឧបនន្ទនោះ

១- បានប្រែក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសង្ឃទិសេស្តចហើយ ។

បានប្រាប់ខ្ញុំថា នៃអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិសព្វោតនិកសុក្កវិសដ្ឋិហើយ លោក
 ក៏ប្រាប់ដល់អ្នកណាឡើយ ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសនោះនិយាយថា នៃ
 អាវុសោ អ្នកបិទបាំងអាបត្តិនោះឬអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ
 អាវុសោ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុកាលដឹងហើយ មិនគួរនឹងបិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់
 របស់ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា
 អ្នកឯងកាលដឹងហើយ បិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នា ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 ជោគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងកាលបើដឹងហើយ មិនគួរនឹង
 បិទបាំងអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នាទេ នៃមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែន
 នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
 រឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយ បិទបាំង
 ទុកនូវអាបត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុផងគ្នា (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា បានដល់ ភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅ
 ថា ដឹងនោះ គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុដែល
 ត្រូវអាបត្តិនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាបត្តិអាក្រក់ បានដល់ អាបត្តិបារាជិក

ទាំង ៤ ផង អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ ផង ។ ពាក្យថា បិទបាំងទុក សេចក្តីថា (ភិក្ខុណា) គ្រាន់តែដាក់ចុះថា ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងនូវភិក្ខុនេះ ហើយ នឹងចោទ នឹងរំលោភ នឹងជេរ នឹងប្រទេច នឹងបង្គាប់បង្គោន (ហេតុ នោះ) អញមិនបាច់ប្រាប់ឡើយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៤] អាបត្តិអាក្រក់ (ធ្ងន់) ភិក្ខុសម្គាល់ថា អាបត្តិអាក្រក់ ហើយ បិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ អាបត្តិអាក្រក់ ភិក្ខុសង្ឃ្យៃ ហើយបិទ បាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អាបត្តិអាក្រក់ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនអាបត្តិ អាក្រក់ (ស្រាល) ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបិទបាំង អាបត្តិមិនអាក្រក់ទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបិទបាំងសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្មើស អាក្រក់ (ធ្ងន់) ក្តី មិនអាក្រក់ (ស្រាល) ក្តី របស់អនុបសម្បន្ន ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ ភិក្ខុសម្គាល់ថា អាបត្តិអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃ្យៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អាបត្តិមិនអាក្រក់ ភិក្ខុសម្គាល់ថា អាបត្តិមិនអាក្រក់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៦៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា សេចក្តីបង្កហេតុក្តី ជម្លោះក្តី ប្រកួតប្រកាន់ក្តី វិវាទក្តី នឹងមានដល់សង្ឃ ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា សង្ឃនឹងបែកបាក់ ឬសង្ឃនឹងប្រេះឆា ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយគិតថា ភិក្ខុនេះកាចអាក្រក់ នឹងធ្វើ នូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ជីវិត ឬនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ១ ភិក្ខុមិន ឃើញភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដ៏សមគួរ (នឹងប្រាប់) ហើយខានប្រាប់ ១ ភិក្ខុ

មិនប្រាថ្នានឹងបិទបាំង ហើយមិនទាន់បានប្រាប់ ១ ភិក្ខុមិនប្រាប់ដោយសង្ឃឹម
 ថា ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះ នឹងប្រាកដដោយកម្មជាបេស្ម័ន ១ ភិក្ខុត្រត ១
 ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា
សប្បាណាកវគ្គទី ៧
ទុដ្ឋលូសិក្ខាបទ

[២៦៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ក្នុងបទថា ទុដ្ឋលូសិក្ខា
នាម អាបត្តិ នេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ សម្តែងបារាជិក ៤ ទុក ដោយ
អំណាចនៃការពង្រីកសេចក្តី តែទ្រង់បំណងយកអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
កាលភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ពីរបទថា ធុរំ ធិក្ខុត្តមត្ថេ គឺកាលគ្រាន់តែជាក់ជុះស្រេច ។ បើជាក់
ជុះហើយ ប្រាប់ក្នុងកាលក្រោយ រក្សាមិនបាន មានពាក្យអធិប្បាយថា លុះ
ជាក់ជុះស្រេចប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ តែបើភិក្ខុជាក់ជុះហើយ
យ៉ាងនោះ ប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃដើម្បីបិទបាំងទុកនោះឯង ភិក្ខុដែលទទួលប្រាប់
នោះ ប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃ ដោយឧបាយដូចពោលមកនេះ សមណៈរាប់រយក្តី
សមណៈរាប់ពាន់ក្តី រមែងត្រូវអាបត្តិទាំងអស់ ដរាបដល់ទីបំផុតមិនទាន់ដាច់
ចុះ ។

សួរថា ទីបំផុតនឹងដាច់ក្នុងពេលណា ឆ្លើយថា ព្រះមហាសុមត្ថេរពោល
ទុកមុនថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុមួយរូប ភិក្ខុអ្នកទទួលប្រាប់
នោះ ត្រឡប់មកប្រាប់ដល់ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះទៀត ទីបំផុតរមែងដាច់
យ៉ាងនេះ ។ ឯព្រះមហាបទុមត្ថេរពោលថា ព្រោះថា ភិក្ខុនេះជាវត្ថុបុគ្គល
នោះឯង (បុគ្គលដែលត្រូវអាបត្តិ) តែត្រូវអាបត្តិហើយ ក៏ប្រាប់ដល់ភិក្ខុ

មួយរូប ភិក្ខុទី ២ នេះក៏ប្រាប់ដល់ភិក្ខុមួយរូបទៀតតទៅ ភិក្ខុទី ៣ នោះ
ត្រឡប់មកប្រាប់រឿងដែលភិក្ខុទី ២ ប្រាប់លោក ដល់ភិក្ខុទី ២ នោះឯង
កាលបុគ្គលទី ៣ ត្រឡប់មកប្រាប់ដល់បុគ្គលទី ២ យ៉ាងនេះ ទីបំផុតរមែង
កាត់ជាប់ត្រឹមនេះ ។

[២៦៤] ពីរបទថា អនុជ្ឈលំ អាបត្តិ បានដល់ អាបត្តិ ៥ កង
ដ៏សេស ។

អដ្ឋកថានេះ គឺសុក្កវិសុទ្ធិ និងកាយសំសគ្គៈ ឈ្មោះថា អដ្ឋកថា
ដ៏ថោកទាប សម្រាប់អនុបសម្បន្ន ក្នុងបទថា អនុបសម្បន្នស្ស ទុដ្ឋលំ វា
អនុជ្ឈលំ វា អដ្ឋកថា នេះ ។ បទដ៏សេសមានន័យនាយយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ពុទ្ធិសម្បជាន កើតឡើងតាមកាយវាចា
និងចិត្ត ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជា
កាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ទុដ្ឋលុសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៥

[២៦៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡូវ័ន ជាកលទ្ធកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង កូនក្មេងទាំងឡាយ មានពួក ១៧ នាក់ ជាសម្មាញ្ញនឹងគ្នា នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្មេងឈ្មោះឧបាលិជាប្រធាននៃក្មេងទាំងនោះ ។ លំដាប់នោះឯង មាតាបិតាឧបាលិ កុមារបានគិតគ្នាដូច្នោះថា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារបានគិតគ្នា ក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលិរៀនសរសេរអក្សរ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយប្រការដូច្នោះ ។ មាតាបិតារបស់ឧបាលិកុមារបានគិតគ្នា (ថែម) ក្នុងរឿងនេះថា បើឧបាលិនឹងរៀនសរសេរអក្សរ ម្រាមដៃនឹងរួយ បើឧបាលិរៀនរាប់ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅសប្បាយផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ ទើបមាតាបិតា របស់ឧបាលិកុមារ បានគិតគ្នាទៅទៀតថា បើឧបាលិនឹងរៀនរាប់ នឹងលំបាកដល់ទ្រូង បើឧបាលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ឧបាលិគប្បីរស់នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ មាតាបិតាឧបាលិ បានគិតគ្នាក្នុងរឿងនេះទៀតថា បើឧបាលិរៀនមើលរូបនិមិត្ត ភ្នែករបស់ឧបាលិនោះនឹងលំបាក ឃើញតែពួកសមណៈជាសក្យបុត្រនេះ មានសីល ជាសុខ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អ ជា

សុខ ឆាន់ចង្កាន់ល្អ សឹងលើសំណឹងដែលខ្យល់មិនបានចូលទៅ បើឧបាលិ
បួសក្នុងសម្មាភិក្ខុសមណៈទាំងឡាយ ជាសក្យបុត្រ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ
ឧបាលិកប្បវេសន៍នៅជាសុខផង មិនលំបាកផង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៧] ទារកឈ្មោះឧបាលិបានស្តាប់ពាក្យមាតាបិតាចរចាគ្នាយ៉ាងនេះ
ហើយ ។ ទើបឧបាលិទារកចូលទៅរកពួកក្មេងទាំងនោះ លុះចូលទៅហើយ
បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងពួកក្មេងទាំងនោះថា នៃអ្នកទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរ
មក យើងនឹងទៅបួសក្នុងសម្មាភិក្ខុសមណៈទាំងឡាយ ជាសក្យបុត្រ ។ ក្មេង
ទាំងនោះនិយាយថា នៃអ្នក បើអ្នកនឹងបួស យើងនឹងបួសយ៉ាងហ្នឹងដែរ ។
ទើបក្មេងទាំងនោះ ចូលទៅរកមាតាបិតារៀងរាល់ខ្លួន ហើយបាននិយាយ
ពាក្យនេះថា សូមលោកម្តាយលោកឪពុក អនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅ
បួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ទើបមាតាបិតាក្មេងទាំងនោះ ក៏បានអនុញ្ញាត
ដោយគិតឃើញថា ក្មេងទាំងអស់នេះ មានចំណង់ស្មើគ្នា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
ល្អ ។ ពួកក្មេងទាំងនោះ ចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ សូមបព្វជ្ជា ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានឲ្យបព្វជ្ជាឧបសម្បទា ។ ពួកភិក្ខុ (បួសថ្មី) នោះ
ក្រោកឡើង ក្នុងរាត្រីសម័យជិតភ្លឺ ហើយយំទារថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ
ចូរឲ្យបាយ ចូរឲ្យខាទនីយ (នំ ចំណី) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះ
ថា នៃអារុសោ អ្នកទាំងឡាយចូរបង្អង់ចាំភ្លឺសិន បើមានបបរ អ្នកទាំងឡាយ
នឹងបានហុតបបរ បើមានបាយ អ្នកទាំងឡាយនឹងបានឆាន់ បើខាទនីយមាន
ពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបបរ ឬបាយ ឬខាទនីយគ្មានទេ ពួកអ្នកនឹងត្រាប់ទៅ

បិណ្ឌបាតហើយឆាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្នុងទាំងនោះ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយ
យ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅតែយំទារថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យបបរ ចូរឲ្យបាយ ចូរ
ឲ្យខាទនីយ ជុះដាក់សេនាសនៈខ្លះ នោមដាក់ខ្លះ ។

[២៦៨] ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រោកក្នុងរាត្រីសម័យជិតភ្លឺ បានឮ
សំឡេងក្នុង លុះឮហើយ ក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្ចាស់
អានន្ទ សំឡេងនោះជាសំឡេងក្នុងឬអ្វី ។ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាប
ទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើប
ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងហើយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់
បុគ្គលមានអាយុខ្លះពី ២០ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នៃ
ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះដឹងហើយ មិនគួរនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់
បុគ្គលមានអាយុខ្លះពី ២០ ឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ធម្មតា) បុគ្គល
មានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ តែងមិនធន់ទ្រាំត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្នាន ស្រែក
សម្លេងស្រែ រលោម មូស ខ្យល់ កម្ដៅថ្ងៃ សត្វទីយជាតិ^(១) ទាំងឡាយ និង
គន្លងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់ និងគន្លងពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំ
មកប្រាប់ និងទុក្ខវេទនា ប្រជុំក្នុងសរីរៈដ៏ក្លៀវក្លា រឹង អាក្រក់ មិនស្រួល
មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង្ខំនូវជីវិតដែលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមាន

១- បានដល់ សត្វមានខ្លួនវែង មាន ពស់ ក្អែបជាដើម ។

ជាតិមិនអត់ទ្រាំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងបុគ្គលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ទើបទ្រាំត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្នាន ស្រែក សម្ផស្ស របោម មូស ខ្យល់ កម្ដៅថ្ងៃ សត្វទីយជាតិទាំងឡាយ និងគន្លងពាក្យដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់មានមក និងគន្លងពាក្យអាក្រក់ដែលបុគ្គលនាំមកប្រាប់ និងទុក្ខវេទនា ប្រជុំក្នុងសរីរៈ ដីក្លៀវក្លា រឹង អាក្រក់ មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង្ខំវិធីវិតដែល កើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមានជាតិអត់ទ្រាំបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹង ហើយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំ^(១) បុគ្គលដែលមានអាយុមិនទាន់គ្រប់ ២០ ឆ្នាំនោះ ក៏នៅជាអនុបសម្បទន្តដដែល ចំណែកភិក្ខុទាំងឡាយនោះ អ្នកប្រាជ្ញគប្បីតិះដៀល នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុង រឿងនោះ ។

[២៦៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុនោះដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួក

១- គឺបង្គំបានគ្រប់ ២០ ហើយ តែនៅខ្លះខែ និងថ្ងៃ ដូចមនុស្សណាមួយកាលនៅក្នុងផ្ទះ មាតាបាន ៧ ខែ កាលដែលសម្រាលៗ នៅថ្ងៃ ១៥ កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូត លុះដល់មកថ្ងៃ ១៥ កើត ខែពិសាខឆ្នាំមមែ បាន ២០ ឆ្នាំ ខ្លះ ៣ ខែ លុះតែបង្គំឲ្យហួសដល់ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែ ហើយរាប់យក ៧ ខែក្នុងផ្ទះ និងអធិកមាស ២ ខែមកផ្សំផង ទើបបានគ្រប់ ២០ ឆ្នាំគត់ ។

ភិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះក្តី កុលបុត្រដែលនឹងឧបសម្បទានោះប្រាប់ក្តី ។
 បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំ ហៅថា មានវស្សាមិនទាន់គ្រប់
 ២០ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណសង្ឃក្តី
 អាចារ្យក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមា (ថ្មី) ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈចប់ញាតិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដទាំងឡាយក្នុងខណៈ
 ចប់កម្មវាចាពីរដង ។ ឧបជ្ឈាយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈសង្ឃ និងអាចារ្យ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

[២៧០] កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានវស្សា
 មិនគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កុលបុត្រមាន
 វស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទាត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ កុលបុត្រមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានវស្សាគ្រប់
 ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កុលបុត្រមានវស្សាគ្រប់ ២០
 ភិក្ខុសម្គាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ២០ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កុលបុត្រមាន
 វស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កុលបុត្រមាន
 វស្សាគ្រប់ ២០ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មានវស្សាគ្រប់ ២០ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុសម្គាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាមិនទាន់គ្រប់ ២០ ថាមានវស្សាគ្រប់ ២០
 ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុសម្គាល់បុគ្គលដែលមានវស្សាគ្រប់ ២០ ថា
 មានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា

សប្បាណាកវគ្គទី ៧

ឧទរិសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៦៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា អង្គុលិយោ ទុក្ខា ភវិស្សន្តិ សេចក្តីថា ឪពុកម្តាយរបស់ ឧបាលីកុមារគិតថា កាល បាឧបាលីរៀនអក្សរ ដែនឹងចុករួយ ។

ពីរបទថា ទុរស្ស ទុក្ខា សេចក្តីថា មាតាបិតារបស់ឧបាលីសម្គាល់ថា កាលឧបាលីរៀនវិជ្ជាលេខ ចាំបាច់ត្រូវគិតច្រើន ព្រោះហេតុនោះ កុមារនឹង តឹងទ្រូង ។

ពីរបទថា អក្ខិនិស្ស ទុក្ខានិ សេចក្តីថា ឪពុកម្តាយរបស់ឧបាលី សម្គាល់ថា ឧបាលីកាលរៀនតម្រាមើលរូបភាព ចាំបាច់ក្រឡេកទៅក្រឡេក មក មើលហិរញ្ញកហាបណៈ ព្រោះហេតុនោះ ភ្នែកទាំង ២ នឹងស្រវាំង ។ ក្នុងបទថា ទំស ជាដើម ប្រភេទសត្វល្អិតពណ៌លឿង ឈ្មោះថា ទំស (រពុម) ។

[២៦៨] បទថា ទុក្ខានំ ប្រែថា អត់ធន់បានលំបាក ។

បទថា ទិព្វានំ ប្រែថា ក្លៀវក្លា ។ បទថា ទរានំ គឺដីរឹង ។

បទថា កដុកានំ ប្រែថា ក្តៅក្រហាយ ។ ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីថា ដូចជារសហិរ ព្រោះមិនជាទឹករាយនៃចិត្ត ។

បទថា អសាតានំ ប្រែថា មិនជាទីត្រេកអរ ។

បទថា វាណាហារានំ ប្រែថា អាចបំផ្លាញជីវិតបាន ។

អធិប្បាយ

សិក្ខាបទវិភង្គនៃឧទរិសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៦៩] ពីរបទថា សីមំ វា សម្មន្ទតិ បានដល់ ចងសីមាថ្មី ។ តែ ក្នុងករណីកាត់អាចត្តិទុក្ខក្នុងការកំណត់បាចទឹកសាចទៅ ។

អធិប្បាយ

បទភាជនីយនៃឧទរិសតិវស្សសិក្ខាបទ

[២៧០] បទថា បរិបុណ្ណិវសតិវស្សោ បានដល់ ដែលមានអាយុ គ្រប់ ២០ ឆ្នាំបរិបូណ៌ រាប់អំពីបដិសន្ធិមក ។

សេចក្តីពិត អ្នកមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំតាំងពីនៅក្នុងគភ៌ ក៏ដល់នូវ ការរាប់ថា អ្នកមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំដូចគ្នា ។ ដូចព្រះធម្មសន្តិហកាចារ្យ ពោលទុកថា សម័យនោះឯង ព្រះកុមារកស្សបដ៏មានអាយុ មានឆ្នាំ ២០ ដោយរាប់យកឆ្នាំ តាំងពីនៅក្នុងគភ៌ផង បានឧបសម្បទា ។ ទើបកុមារកស្សប ដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តថា ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យ ឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ដូច្នោះ ក៏អាត្មាអញមាន ឆ្នាំ ២០ រាប់ទាំងឆ្នាំ ដែលនៅក្នុងគភ៌ផង បានឧបសម្បទា អាត្មាអញជា ឧបសម្បទា (ជាភិក្ខុ) ឬមិនបានជាឧបសម្បទាទេ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តជាបឋមណាកើតឡើងហើយ វិញ្ញាណជា
បឋមណា កើតប្រាកដហើយក្នុងផ្ទៃនៃមាតា កំណើតរបស់សត្វនោះឯង ត្រូវ
រាប់អំពីបឋមចិត្តនោះ ឬបឋមវិញ្ញាណនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទា ដល់កុលបុត្រមានឆ្នាំ ២០ រាប់ទាំងឆ្នាំដែល
នៅក្នុងផ្ទៃ ។

ក្នុងបទថា អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ គត្តវិសំ ឧបសម្បទេតុ នោះ បណ្ឌិត
គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូចតទៅនេះថា បុគ្គលណានៅក្នុងពោះមែដល់ទៅ ១២ ខែ
កើត (ប្រសូត) ក្នុងថ្ងៃមហាបវារណា តាំងអំពីថ្ងៃមហាបវារណានោះទៅ
រហូតដល់ថ្ងៃមហាបវារណាក្នុងឆ្នាំទី ១៧ គប្បីឲ្យបុគ្គលនោះឧបសម្បទា ក្នុង
ថ្ងៃបាជិបទ (១ រោច) ហួសអំពីថ្ងៃមហាបវារណានោះទៅ ។ គប្បីជ្រាប
ការថយចុះ និងបន្ថែមឡើង ដោយឧបាយនោះ ។

តែពួកព្រះថេរៈក្នុងកាលមុន ឲ្យសាមណេរអាយុ ១៧ ឆ្នាំឧបសម្បទា
ក្នុងថ្ងៃបាជិបទ (ថ្ងៃ ១ រោច) ហួសថ្ងៃ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ទៅ ។

សួរថា ការឧបសម្បទានោះមានព្រោះហេតុអ្វី ខ្ញុំនឹងឆ្លើយថា ក្នុងមួយ
ឆ្នាំមានចាតុទ្ធីសីឧបោសថ (ឧបោសថក្នុងថ្ងៃ ១៤ រោច) ៦ ថ្ងៃ ព្រោះ
ដូច្នោះ ក្នុង ២០ ឆ្នាំ មានខែខាតទៅអស់ ៤ ខែ អ្នកគ្រប់គ្រងស្រុកទេស
រំកិលរដូវភ្លៀងចេញទៅរៀងរាល់ ៣ ឆ្នាំម្តង (៣ ឆ្នាំ មានអធិកមាស ១
ខែ) ដូច្នោះ ក្នុង ១៨ ឆ្នាំ នឹងបន្ថែមខែ ៦ ខែ (បន្ថែមអធិកមាស ៦
ខែ) ដក ៤ ខែដែលខាតទៅ ដោយអំណាចឧបោសថចេញទៅអំពី ៦ ខែ

ហើយបន្ថែមចូលមកក្នុង ១៨ ឆ្នាំនោះ គង់នៅសល់ ២ ខែ ។ យក ២ ខែ នោះបន្ថែមចូល ទើបជា ២០ ឆ្នាំបរិបូណ៌ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ទើបព្រះថេរៈ ទាំងឡាយកំណត់សេចក្តីសង្ស័យឧបសម្បទាឲ្យ (សាមណេរអាយុ ១៨ ឆ្នាំ) ក្នុងថ្ងៃបាដិបទ ហួសថ្ងៃ ១៥ កើត ខែស្រាពណ៍ទៅ ។

ក្នុងពាក្យថា សាមណេរអាយុ ១៨ ឆ្នាំជាដើមនេះ លោកពោលពាក្យ ថា មានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ សំដៅយកសាមណេរដែលបវារណាហើយ មាន អាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំ ។ ព្រោះដូច្នោះ បុគ្គលដែលនៅក្នុងផ្ទៃម្ខាយដល់ទៅ ១២ ខែ ជាអ្នកមានអាយុគ្រប់ ២១ ឆ្នាំ ។ អ្នកដែល (នៅក្នុងពោះម៉ែ) ៧ ខែ ជាអ្នកមានអាយុ ២០ ឆ្នាំ និង ៧ ខែ ។ តែអ្នក (នៅក្នុងផ្ទៃមាតា) ៦ ខែប្រសូត មិនរស់ឡើយ ។

អនាបត្តិនៃឧទិសតិវស្សុសិក្ខាបទ

[២៧១] ក្នុងបទថា អនាបត្តិ ឧទិសតិវស្សុ បុគ្គលំ បរិបុណ្ណ- សញ្ញំ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ជាអនាបត្តិដល់ឧបជ្ឈាយវ័យដែលឲ្យឧបសម្បទា ដោយពិត ។ សូម្បីយ៉ាងនោះ បុគ្គលក៏មិនឡើងជាឧបសម្បទាឡើយ ។ តែ បើបុគ្គលនោះបួសបាន ១០ វស្សា ឲ្យអ្នកដទៃឧបសម្បទា បើរៀបបុគ្គល នោះ (អ្នកដែលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ បួសបាន ១០ ឆ្នាំនោះ) ចេញ គណៈសង្ឃ គ្រប់បរិបូណ៌ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឧបសម្បទាល្អហើយ ។ សូម្បីបុគ្គលដែល មិនមែនឧបសម្បទានោះ (អ្នកបួសមិនគ្រប់អាយុ) មិន ដឹងដរាបណា ក៏មិនជាការអន្តរាយចំពោះស្ថានសួគ៌ មិនអន្តរាយចំពោះព្រះ

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥

៨៦

និព្វានដរាបនោះ តែបើដឹងហើយ គប្បីឧបសម្បទាជាថ្មី ។ បទដ៏សេសមាន
ន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

ឧទេសិក្ខាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[២៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានពួក ឈ្មួញរទេះ ១ ពួក មានសេចក្តីប្រាថ្នាចេញពីក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយទៅកាន់ ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ ភិក្ខុ ១ រូបបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស ទាំងនោះថា អាត្មានឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយដែរ ។ ពួក មនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា សូមទាន ពួកយើងនឹងគេចវាងឲ្យរួចពន្ធទេ តើ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរ ដឹងចុះ ។ ពួកអ្នកធ្វើការគយបានឮគេនិយាយថា ពួកឈ្មួញនឹងគេចវាងឲ្យ រួចពន្ធ ហើយចាំស្តាប់ពួកមនុស្សទាំងនោះក្នុងផ្លូវ ។ ឯពួកអ្នកធ្វើការគយនោះ ក៏ចាប់រឹបយកពួកឈ្មួញរទេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ទានប្រោស លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងពួកឈ្មួញរទេះ ដែលគេចវាងឲ្យរួចពន្ធ ថាដូច្នោះហើយក៏ចាប់ឃាត់ភិក្ខុនោះទុក ហើយលែង ទៅ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុដឹងហើយមិនគួរ នឹងបបួលគ្នាដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញគេចវាង ឲ្យរួចពន្ធសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុ ឮថាអ្នកដឹងហើយ

បបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រាយជាមួយគ្នាមួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញ ដែលគេចវាងឲ្យរួច
 ពន្ធ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកដឹងហើយមិនគួរ
 នឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយពួកឈ្មួញដែលគេចវាង
 ឲ្យរួចពន្ធទេ នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយ
 ពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺ ភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នក
 ដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ពួកឈ្មួញនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា ពួកឈ្មួញជា
 ចោរ គឺ ពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយក្តី មិនបានធ្វើការ (លួច)
 ហើយក្តី ដល់នូវកិរិយាលួច (របស់) ស្តេចក្តី គេចវាងឲ្យរួចពន្ធក្តី ។
 ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បបួល គឺភិក្ខុ និងឈ្មួញ
 បបួលគ្នាថា នៃអាវុសោ យើងនឹងទៅ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងនឹងទៅ
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងនឹងទៅ នៃអាវុសោ យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅ
 ក្នុងថ្ងៃនេះក្តី ស្នែកក្តី ខានស្នែកក្តី ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យថា
 ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុដើរទៅក្នុងស្រុក

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦

មានចម្ងាយល្មមមានហើរដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុ
ដើរទៅក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៧៤] ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ពួកឈ្មួញជាចោរ
ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពួកឈ្មួញដែលជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនពួក
ឈ្មួញជាចោរ ហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បី
ចន្លោះស្រុកមួយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុបបួល តែមនុស្សទាំងឡាយមិន
បបួល (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុ
សម្គាល់ថា ពួកឈ្មួញជាចោរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ
ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
ពួកឈ្មួញមិនមែនជាចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺ
ភិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ ១ មនុស្សទាំងឡាយបបួល ភិក្ខុមិនបបួល ១ ភិក្ខុ
ទៅដោយខុសសន្តេត^១ ១ ភិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្លត ១
ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

១- បានដល់ ភិក្ខុបបួលថា ទៅថ្ងៃនេះ ពេលនេះ តែមិនបានទៅតាមថ្ងៃតាមពេលដែលបាន
កំណត់នោះ ។

អដ្ឋកថា
សប្បណាកវគ្គទី ៧
ថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ

[២៧២] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា បដិយាលោកំ
សេចក្តីថា មានមុខឆ្ពោះពន្លឺព្រះអាទិត្យ គឺទិសខាងលិច ។

បទថា កម្មិកា បានដល់ ភ្នាក់ងារពន្លឺដាវ ។

[២៧៣] បទថា រាជានំ វា ថេយ្យំ ឥច្ឆន្តិ សេចក្តីថា ពួកចោរពោក
បញ្ឆោត គឺពោកបញ្ឆោតលួចយករបស់ព្រះរាជាអង្គខ្លះទៅ ដោយតាំងចិត្តថា
ពេលនេះ អញមិនថ្វាយស្តេច ។

[២៧៤] បទថា វិសង្កេតន មេចក្តីថា ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុទៅខុស
វេលាសន្យា និងខុសថ្ងៃសន្យា ។ តែទៅខុសផ្លូវដែលណាត់ក្តី ឬខុសទី
ដូចដែលណាត់ក្តី ប្រព្រឹត្តជាអាបត្តិដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ
មានន័យរាក់ទាំងអស់ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយក្នុងឱវាទវគ្គ (អដ្ឋកថា
កាសាបាលី ហៅភិក្ខុវគ្គ) ។

សិក្ខាបទនេះ មានពួកឈ្មួញរទេះដែនផ្សេងដែលជាចោរ ជាសម្មជ្ជាន
កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជា
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ ចប់

វិណយបិដក

សិក្ខាបទដ្ឋ ៧

[២៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ បានចេញទៅតាមទ្វារមួយ ។ ស្រី ១ នាក់ឈ្មោះនឹងប្តី ហើយចេញពីស្រុកទៅ ឃើញភិក្ខុនោះហើយ បាននិយាយ ពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងទៅទីណា ។ ភិក្ខុនោះ និយាយថា នែនាង អាត្មានឹងទៅក្រុងសាវត្ថី ។ ស្រីនោះនិយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់ នឹងទៅជាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មកចុះនាង ។ ខណៈនោះ ឯង ប្តីនៃស្រីនោះ ចេញពីស្រុកទៅហើយ សួរមនុស្សទាំងឡាយថា នែ អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ បានឃើញស្រីមានរូបរាងយ៉ាងនេះទេ ។ គេ ប្រាប់ថា នែអ្នក ស្រីនោះទៅជាមួយនឹងអ្នកបួសទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះ ទៅតាមចាប់ភិក្ខុនោះវាយ ហើយលែងទៅ ។ ភិក្ខុនោះទ្រេមគ្រាំគ្រាអង្គុយ នៅក្បែរគល់ឈើមួយដើមក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្រីនោះ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងបុរសនោះថា នែអ្នក ភិក្ខុនោះមិនមែនបច្ចុប្បន្នណែនាំខ្ញុំមកទេ តែថា ខ្ញុំឯង ទៅជាមួយនឹងភិក្ខុនោះទេតើ ភិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីខុស) ទេ អ្នកចូរទៅឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងភិក្ខុ នោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយប្រាប់ដំណើររ៉ះដល់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងបបួលគ្នាហើយដើរ ផ្លូវ
 ឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបបួលគ្នា ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា
 មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាមពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស
 អ្នកឯងមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម
 ទេ ។ នែមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរីករិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយ
 មាតុគ្រាម ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា មាតុគ្រាម សំដៅយកមនុស្សស្រី មិន
 សំដៅយកយក្ខស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញីទេ មនុស្សស្រីនោះតោងជាអ្នក
 ដឹងក្តី អាចដឹងសព្វនូវពាក្យដែលគេពោល ពោលអាក្រក់ ពាក្យទ្រគោះ
 មិនមែនពាក្យទ្រគោះ ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា
 បបួលគ្នា គឺភិក្ខុ និងមាតុគ្រាម បបួលគ្នាថា នែនាង យើងនឹងទៅ លោក
 ម្ចាស់ យើងនឹងទៅ លោកម្ចាស់ យើងនឹងទៅ នែនាង យើងនឹងទៅ
 យើងនឹងទៅថ្ងៃនេះ ថ្ងៃស្អែក ឬខានស្អែក ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ គឺភិក្ខុទៅក្នុងស្រុកមាន
ចម្ងាយល្មមមាន់ហើរទៅដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុ
ដើរទៅក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៧៨] មាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា មាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវ
ឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
មាតុគ្រាម ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅ
សូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា
មិនមែនមាតុគ្រាម ហើយបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បី
ចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបបួល មាតុគ្រាមមិនបបួល ភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអន្លើដោយយក្ខស្រី
ប្រេតស្រី មនុស្សខ្ចើយ និងតិរច្ឆានញី មានរាងដូចមនុស្ស ដោយហោចទៅ
សូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា
មាតុគ្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុគ្រាម ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនមាតុគ្រាម
មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺ
ភិក្ខុមិនបបួលហើយទៅ ១ មាតុគ្រាមបបួល ភិក្ខុមិនបបួល ១ ភិក្ខុទៅដោយ
ខុសសង្កេត ១ ភិក្ខុទៅព្រោះមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្លត ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា
សប្បាណាកវគ្គទី ៧
សិរិធានសិក្ខាបទ

[២៧៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ពីរបទថា បដ្ឋមេន្តោ
និសីទិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនោះអង្គុយសុបសៅ ឬតិះដៀលខ្លួនឯង ។

បទថា នាយ្យ សោ ភិក្ខុ មំ និប្បាទេសិ សេចក្តីថា នៃបង ភិក្ខុនេះ
មិនបានឲ្យខ្ញុំចេញទៅ គឺមិនបាននាំខ្ញុំទៅ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ
មួយអន្លើដោយសម្មជានជាដើម បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដូចន័យដែលពោលហើយ
ក្នុងសិក្ខាបទក្នុងការបបួលភិក្ខុនីដើរផ្លូវនោះឯង ។

សិរិធានសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[២៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុឈ្មោះ អរិដ្ឋ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង ហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុជាច្រើនរូប បានព្យាបាទនោះថា ពួក ភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាព យ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅរកអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតនោះ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យ នេះនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតថា ម្ចាស់អាវុសោអរិដ្ឋ ពួក អ្នកមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំង- ឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា

ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ
 មែនឬ ។ អរិដ្ឋភិក្ខុឆ្លើយថា នៃអារុសោ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិន
 អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវ
 ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយនិយាយថា នៃអារុសោអរិដ្ឋ អ្នកចូរកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង អ្នកកុំពោល
 បង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ
 ព្រោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថា យ៉ាងនេះទេ នៃអារុសោ អរិដ្ឋ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយដោយ
 បរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោត អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់
 បុគ្គលអ្នកសេពពិតមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
 មានសេចក្តីរីករាយតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោស
 ក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាម
 ទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្នឹង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
 ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ
 ថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង
 ហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។ បេយ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយរណ្តៅរន្ធិក
 ភ្លើង ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមា

ដោយអ្នកយល់ស្តី ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្លីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្ទៃឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អរិដ្ឋភិក្ខុជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត ទុកជាភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ទិដ្ឋិលាមកនោះ ដោយសេចក្តីប្រកាន់មាំដោយកម្លាំង ហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា នៃអារុសោ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនអាចដោះភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់យ៉ាងនេះ ក្នុងកាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាកូននៃត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាតថា នៃអរិដ្ឋ ឮថា អ្នក

មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះ កើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយ
ណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ
នោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹង
ច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពិត
មែនឬ ។ អរិដ្ឋកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ធម៌ទាំងឡាយណា
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ
នោះ មិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង
ហើយ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោឃបុរស
អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលតថាគតសម្តែងហើយយ៉ាងនេះ មកពីអ្នកណា នៃ
មោឃបុរស ធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយតថាគតសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជា
ច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះសោត អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព
បានពិតមែន តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីរីករាយ
តិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ
នេះមានច្រើន តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយ
រាងឆ្អឹង ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា ដោយដុំ
សាច់ ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា ដោយគប់
ភ្លើងធ្វើពីស្មៅ ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមា
ដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមាន

បាចិត្តិយកណ្ណ សប្បណាកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨

ឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ
មានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្លីគេ ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំង-
ឡាយមានឧបមាដោយផ្ទៃឈើ ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំង-
ឡាយមានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ់ ។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។ បេ ។ តថាគតសម្តែង
ហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ នៃមោឃបុរស
កាលបើហេតុមានទំនងយ៉ាងនេះ អ្នកឯងហៅថា ពោលបង្គាប់យើងផង ដឹក
គាស់ខ្លួនឯងផង បានបាបជាច្រើនផង ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួនប្រកាន់ខុស នៃមោឃ-
បុរស ព្រោះថា ទិដ្ឋិរបស់អ្នកឯងនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទោស មិនមែន
ជាប្រយោជន៍ និងទុក្ខអស់កាលជាអង្វែង នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
រើរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំង-
ឡាយណា តែងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ
ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ដោយ
ប្រការយ៉ាងណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ
ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាង
នេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកចូរកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្គាប់

ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នៃអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយ តែងធ្វើនូវសេចក្តី
 អន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌
 ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ឯភិក្ខុនោះ
 កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់មាំយ៉ាងនោះដដែល
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនកម្មអស់វារៈ ៣ ជន ដើម្បី
 ឲ្យលះទិដ្ឋិនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសន-
 កម្មអស់វារៈ ៣ ជន ហើយលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះបាន ។ ការលះបង់បាននេះ
 ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ គឺ ភិក្ខុនោះពោល
 ថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព
 ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ។

[២៨២] ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះឯង ។
 ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាឃើញ
 ភិក្ខុទាំងឡាយណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវនិយាយឲ្យភិក្ខុដែលមានទិដ្ឋិ
 អាក្រក់នោះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង កុំពោល

បង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការពោលបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អ
 ទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ ម្នាលអារុសោ ធម៌ទាំងឡាយ
 ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជា
 ច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះអស់វារៈ ២ ជន
 ផង ត្រូវនិយាយប្រដៅឲ្យអស់វារៈ ៣ ជនផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន
 ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយឮហើយ មិននិយាយប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវ
 ទាញភិក្ខុនោះមកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មាន
 អាយុ លោកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការ
 ពោលបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោល
 យ៉ាងនេះទេ នៃអារុសោ ធម៌ទាំងឡាយតែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ព្រះដ៏មាន-
 ព្រះភាគសម្តែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅ ភិក្ខុមានទិដ្ឋិ
 អាក្រក់នោះអស់វារៈ ២ ជនផង ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់វារៈ ៣ ជនផង ។
 បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៨៣] ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវសមនុភាសនកម្ម (ដល់ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់)

យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលឈ្លាសអង់អាច ត្រូវផ្ទៀងសង្ស័យថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាង
 នេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សម្តែងថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេពដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។
 បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះ
 ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាព
 យ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិ
 នោះ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈ ២ ជនផង ។ បេ ។
 ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈ ៣ ជនផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង
 (ដូច្នោះ) ថា ធម៌ទាំងឡាយ ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា
 ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គល
 អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង
 ហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ ។ (ឥឡូវ
 នេះ) សង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិ
 នោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុកាសនកម្ម ចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យ
 លះបង់ទិដ្ឋិនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
 ត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
 ត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃសូត្រសមនុកាសនកម្មចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បី
 ឲ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុកាសនកម្មនេះ គួរដល់សង្ឃ
 ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសង្ឃកម្មនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ
 យ៉ាងនេះ ។

[២៨៤] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងខណៈចប់ញាតិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ (លើក) ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។

[២៨៥] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
 តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ

សម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបុព្វិយៈ ។ កម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ ក៏កុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ក៏កុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[២៨៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺសង្ឃមិនសុត្រសមនុកាសនកម្ម ១ កិកុលះបង់ ១ កិកុឆត ១ កិកុដើម
 បញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា
សប្បាណាកវគ្គទី ៧
អវិជ្ជសិក្ខាបទ

[២៨០] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ពួកជនដែលឈ្មោះថា ព្រានត្នាត ព្រោះអត្ថថា បានសម្លាប់ត្នាតទាំងឡាយ ។ អវិជ្ជកិក្ខុឈ្មោះថា អ្នកធ្លាប់ជាព្រានសម្លាប់ត្នាត ព្រោះអត្ថថា លោកមានបុព្វបុរសជាព្រានត្នាត ។ សេចក្តីថា ជាកូននៃត្រកូលធ្លាប់ជាព្រានត្នាត គឺកើតពីត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត នោះ ។

អធិប្បាយ ធម៌ធ្វើអន្តរាយដល់អ្នកសេស

ធម៌ពួកណារមែងធ្វើអន្តរាយដល់សួគ៌ និងនិព្វាន ព្រោះហេតុនោះ ធម៌ទាំងនោះឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ ។ អន្តរាយិកធម៌ទាំងនោះ មាន ៥ យ៉ាង ដោយអំណាចកម្ម កិលេស វិបាក ឧបវាទ និងអាណាវិតិក្កម ។ បណ្តា អន្តរាយិកធម៌ មានកម្មជាដើម ធម៌ គឺអនន្តរិយកម្ម ៥ ឈ្មោះថា អន្តរាយិក- ធម៌ គឺកម្ម ។ ភិក្ខុនិទ្ទេសកកម្មក៏យ៉ាងនោះ ។ តែភិក្ខុនិទ្ទេសកកម្មនោះ រមែង ធ្វើអន្តរាយដល់ព្រះនិព្វានប៉ុណ្ណោះ មិនធ្វើអន្តរាយដល់សួគ៌ឡើយ ។ ធម៌ គឺ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺកិលេស ។ ធម៌ គឺបដិសន្ធិរបស់ ពួកខ្មើយ តិរច្ឆាន និងឧកតោព្យញ្ញនកៈ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺវិបាក ។ ការចូលទៅស្តីថាដល់ព្រះអរិយៈ ឈ្មោះថា អន្តរាយិកធម៌ គឺឧបវាទ ។ តែ ឧបវាទអន្តរាយិកធម៌នោះ ជាអន្តរាយដរាបណាដែលមិនទាន់សូម្បទមាទោស

នឹងព្រះអរិយៈទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ក្រោយពីការឲ្យលោកអត់ទោសហើយ មិន
 ជាអន្តរាយឡើយ ។ អាបត្តិដែលក្លែងធ្វើ (ធ្វើទាំងដឹង) ឈ្មោះថា អន្ត-
 រាយិកធម៌ គឺអាណារីតិក្កម ។ អាបត្តិទាំងនោះ ជាអន្តរាយ ដរាបណាកិក្ខុ
 ដែលត្រូវនៅប្លេជាកាតជាកិក្ខុ ឬមិនទាន់ចេញ ឬមិនទាន់សម្តែងប៉ុណ្ណោះ លុះ
 ធ្វើតាមករណីនោះៗ ហើយមិនជាអន្តរាយឡើយ ។

បណ្តាអន្តរាយិកធម៌ តាមដែលពោលហើយនោះ កិក្ខុនេះជាពហុសូត
 ជាធម្មកថិក ស្គាល់អន្តរាយិកធម៌ដទៃបាន តែព្រោះមិនឃ្លាសក្នុងព្រះវិន័យ
 ទើបមិនស្គាល់អន្តរាយិកធម៌ គឺការកន្លងល្មើសវិនយប្បញ្ញត្តិ ។ ព្រោះដូច្នោះ
 លោកទៅកាន់ទីពួនសម្មុំបានគិតយ៉ាងនេះថា បុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទាំង
 នេះ នៅបរិភោគកាមគុណ ៥ ជាព្រះសោតាបន្នក៏មាន ជាព្រះសកទាគាមី
 ក៏មាន ជាព្រះអនាគាមីក៏មាន សូម្បីកិក្ខុទាំងឡាយក៏ឃើញរូបដែលពេញចិត្ត
 គប្បីដឹងបានតាមចក្ខុ ។ បេ ។ រមែងពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដែលគួរពេញចិត្ត គប្បី
 ដឹងបានតាមកាយ បរិភោគកម្រាល និងគ្រឿងស្បៀកដណ្តប់ជាដើមដ៏ទន់
 សេចក្តីនោះគួរគ្រប់យ៉ាង ព្រោះហេតុអ្វី រូបស្រ្តីទាំងឡាយ ។ បេ ។ ផោដ្ឋព្វៈ
 របស់ស្រ្តីទាំងឡាយ មិនគួរយ៉ាងនេះឬ សូម្បីស្រ្តីជាដើមនេះ ក៏គួរ ។ លោក
 ប្រៀបធៀបរស និងរសយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើការបរិភោគកាមគុណ ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយឆន្ទរាគៈ និងការបរិភោគកាមគុណ ដែលមិនមានឆន្ទរាគៈ
 ឲ្យជារត់តែមួយដូចគ្នា ញ៉ាំងទិដ្ឋិដ៏លាមកឲ្យកើតឡើង ដូចបុគ្គលតអំបោះដែល
 ល្អិតក្រែកលែងជាមួយសម្បកផ្ទៃដែលគ្រោតគ្រោត ដូចគេយកភ្នំព្រះសិវនេរុ

ប្រៀបធៀបនឹងគ្រាប់ស្ពៃ ដូច្នោះ ទើបជំទាស់នឹងសព្វេជ្ជតាញាណថា ហេតុ
 អ្វី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តបឋមបុរាណិក ដោយសេចក្តីឧស្សាហ៍ច្រើន
 ដូចទ្រង់រារាំងមហាសមុទ្រ ទោសក្នុងកាមទាំងនេះមិនមាន ដូច្នោះ កាត់ការ
 សង្ឃឹមរបស់ពួកកត្តបុគ្គល បានឲ្យការប្រហារក្នុងអាណាចក្រនៃព្រះជិនស្រី ។
 ព្រោះហេតុនោះ ទើបអរិដ្ឋកិក្ខុពោលថា តថាហំ ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ
 អាណាធិ ជាដើម ។

ក្នុងបទថា អដ្ឋិកង្កលូបមា ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា កាមទាំងឡាយ
 ប្រៀបដូចរាងឆ្អឹង ដោយអត្ថថា មានរសត្វាញ់តិច (មានសេចក្តីត្រេកអរ
 តិច) ។ ប្រៀបដូចដុំសាច់ ដោយអត្ថថា ជាកាយសាធារណៈដល់សត្វច្រើន
 ប្រៀបដូចគប់ភ្លើង ដោយអត្ថថា តាមដុតរោល ។ ប្រៀបដូចរណ្តៅរងើក
 ភ្លើង ដោយអត្ថថា ក្តៅក្រៃលែង ។ ប្រៀបដូចការយល់សប្តិ ដោយអត្ថថា
 ប្រាកដក្នុងវេលាតិចតួច ។ ប្រៀបដូចរបស់ខ្ចី ដោយអត្ថថា ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដោយខណៈ ។ ប្រៀបដូចផ្ទៃឈើ ដោយអត្ថថា រិចរិលនូវអវយវៈតូច-ធំ
 ទាំងពួង ។ ប្រៀបដូចកាំបិត និងជ្រញ្ជុំសម្រាប់ចិញ្ចាស់ ដោយអត្ថថា
 ជាទីទទួលរងនូវការកាប់ចិញ្ចាស់ ។ ប្រៀបដូចមុខលំពែង ដោយអត្ថថា ចាក់
 ដោត ។ ប្រៀបដូចក្បាលពស់ ដោយអត្ថថា គួរប្រុងប្រយ័ត្ន និងមានភ័យ
 ចំពោះមុខ ដូច្នោះ ។ នេះសេចក្តីសង្ខេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ចំណែកសេចក្តី
 ពិស្តារ បណ្ឌិតគប្បីគិតគ្នារយកក្នុងអដ្ឋកថាមជ្ឈិមនិកាយ ឈ្មោះបបព្ភាសូទនី
 ចុះ ។

និបាតសមុហថា ឯវំ ព្យា ទោ ប្រែថា ដូចទ្រង់សម្តែងយ៉ាងនេះឯង ។
បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូច
ពោលហើយខាងដើម ។

សិក្ខាបទនេះ មានការសូត្រសមនុកាសនកម្មជាសមុជ្ជាន កើតឡើង
តាមកាយ វាចា និងចិត្ត ជាអភិរយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោក-
វជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកសុលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

អរិដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[២៨៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ ភិក្ខុដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ជា មួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ មិនបានធ្វើតាមធម៌ មិនលះ បង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងហើយ មិនគួរនឹងបរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹង អរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិ នោះសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងហើយ បរិភោគរួមខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេក រួមខ្លះជាមួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើតាម ធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយដឹងហើយ មិនគួរនឹងបរិភោគរួម ខ្លះ នៅរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះជាមួយនឹងអរិដ្ឋភិក្ខុ ដែលនៅតែ ពោលយ៉ាងនោះ មិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះទេ នៃមោឃបុរសទាំង- ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំ

ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយ បរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តីជាមួយនឹងភិក្ខុដែលមានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនោះ ជាអ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមបុរាណិក ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុមានទិដ្ឋិអាក្រក់នោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា មានប្រក្រតីពោលយ៉ាងនោះ គឺនៅតែនិយាយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុណាដែលសង្ឃលើកវត្ត^(១) ហើយសង្ឃមិនបានហៅចូលពួកទេ ភិក្ខុនោះហៅថា មិនធ្វើតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ គឺជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបង់នូវទិដ្ឋិនោះ ឲ្យជាចម្រើន ។ ពាក្យថា បរិភោគរួមក្តី^(២) សេចក្តីថា ដែលហៅថា បរិភោគរួម គឺបរិភោគរួមមាន ២ យ៉ាង បរិភោគ

១- គឺភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តដោយបានសូត្រញត្តិចតុត្តកម្មវាចា ព្រោះភិក្ខុនោះមិនឃើញអាបត្តិមិនសម្តែងអាបត្តិ មិនលះបង់ទិដ្ឋិ ហៅថា ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ឯរូបភិក្ខុនោះមិនត្រូវបរិភោគរួមនឹងសង្ឃឡើយ ។ សេចក្តីពិស្តារក្នុងកម្មកូនកៈ គម្ពីរចុល្លវត្ត ។

២- បរិភោគក្នុងទីនេះ ចំពោះយកការសេពគប់ ។

រួមដោយអាមិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួម
 ដោយអាមិសៈនោះ គឺភិក្ខុឲ្យអាមិសៈ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ទទួលអាមិសៈ
 អំពីភិក្ខុនោះក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌
 គឺភិក្ខុសម្តែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សម្តែងធម៌ឲ្យ
 ស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សម្តែង
 ធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសម្តែង
 ធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឲ្យ (ភិក្ខុនោះ) សម្តែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយ
 អក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា នៅរួមក្តី គឺភិក្ខុធ្វើ
 ឧបាសថក្តី បរាវណាក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី គឺកាលបើ
 ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តបានដេកហើយ ភិក្ខុក៏ដេកក្នុងទីបិទបាំងជាមួយគ្នា ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ក៏ដេក
 ដែរភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឬថា ភិក្ខុទាំងពីររូបដេក (ជាមួយគ្នា)
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោកឡើងហើយ ដេកវិញព្រួយៗ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។

[២៨៨] ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃលើកវត្ត
 ហើយៗ បរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ
 បរិភោគរួមក្តី នៅរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ

ដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនបានលើកវត្តទេ ហើយ
 បរិភោគរម្មត្តិ នៅរម្មត្តិ សម្រេចឥរិយាបថដេករម្មត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុ
 ដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃលើកវត្តហើយ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ត មិន
 ត្រូវអាបត្តិ ។

[២៧០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុនោះសង្ឃមិនលើកវត្ត ១ ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុដែលសង្ឃលើក
 វត្តហើយ ដែលសង្ឃបានសូត្រហៅចូលពួកវិញ ១ ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុដែលសង្ឃ
 លើកវត្តហើយៗ បានលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញហើយ ១ ភិក្ខុឆ្គត ១ ភិក្ខុដើម
 បញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា

សប្បាណាកវគ្គទី ៧

ឧក្ខិតសម្ភោគសិក្ខាបទ

[២៨៧] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ

បទថា អកដានុធម្មេន សេចក្តីថា ឱសារណា (ការហៅចូលក្រុម) ដែលសង្ឃឃើញវត្តដ៏សមគួរ ធ្វើហើយដល់ភិក្ខុដែលត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះ មិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនមានការសម្តែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិ អាក្រក់ក្តី ដោយធម៌ ដោយវិន័យ ដោយសត្តសាសនៈ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា តាមធម៌ ។ តាមធម៌ ពោល គឺឱសារណានោះ សង្ឃមិនបាន ធ្វើដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនេះឈ្មោះថា បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានធ្វើតាមធម៌ ។ សេចក្តីថា (មិនទាន់បានធ្វើ) ជាមួយភិក្ខុដូច្នោះ ។ ដោយហេតុនោះឯង ក្នុងបទកាជនៈនៃបទថា អកដានុធម្មេន នោះ ទើបត្រាស់ថា ដែលឈ្មោះថា មិនទាន់បានធ្វើតាមធម៌ គឺជាបុគ្គលត្រូវសង្ឃលើកវត្តហើយ សង្ឃមិនទាន់ បានហៅចូលក្រុម ។

[២៨៨] ពីរបទថា ទេតិ វា បដិគ្គណ្ណាតិ វា សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យក្តី ទទួលក្តី នូវអាមិសៈ សូម្បីច្រើនដោយប្រយោគមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ។ កាលឲ្យ និងទទួលជាប់ជាចន្លោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈជាច្រើន ដោយ រាប់ប្រយោគ ។

បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

ឧកិត្តសមោគសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[២៩១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សមណុទ្ទេស^(១) ឈ្មោះកណ្ឌកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពនោះទេ ។ ភិក្ខុជាច្រើនបានឮដំណឹងថា សមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ឌកៈ មានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែល ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើ សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះចូលទៅ រកសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ឌកៈ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង កណ្ឌកសមណុទ្ទេសថា នែអារុសោ កណ្ឌកៈ ឮថា អ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ- ដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ

១- សមណុទ្ទេស ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរគ្នានឹងពាក្យថា សាមណេរ នឹងហៅថា សមណុទ្ទេសក៏បាន ថាសាមណេរក៏បាន ។

សម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។ កណ្តកសមណុទ្ទេសឆ្លើយថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុរុណាដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សម្តែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា
ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់
បុគ្គលអ្នកសេព ពិតមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយថា នៃអារុសោកណ្ឌកៈ
អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការ
ពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់យ៉ាង
នេះទេ នៃអារុសោកណ្ឌកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏-
មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាច
ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ
ថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀត
ចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង
ហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្នាំង ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយជុំសាច់ ។ បេយ ព្រះដ៏មាន-
ព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើង ដែលធ្វើ
ដោយស្មៅ ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមាន
ឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាម
ទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែង

ហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្ទៃឈើ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ់ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និងដែកស្រួច ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ណកៈ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ ដោយសេចក្តីប្រកាន់ដ៏មាំ ហើយពោលយ៉ាងនោះដដែលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មិនអាចនឹងដោះសមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្ណកៈចេញពីទិដ្ឋិអាក្រក់នោះក្នុងកាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះកណ្ណកសមណុទ្ទេស ក្នុងពេលនោះថា នៃកណ្ណកៈ ឮថា អ្នកឯងមានទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះក៏តឡើង (ដូច្នោះ) ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយ

ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ
នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ពិតមែនឬ ។
កណ្តកសមណុទ្ទេសនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
ដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ យ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំង-
ឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ពិតមែន ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌
ដែលតថាគតសម្តែងហើយយ៉ាងនេះអំពីបុគ្គលណាមក នៃមោឃបុរស ធម៌
ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ តថាគតសម្តែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន
ក៏ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន)
តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន
មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន តថាគត
សម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរាងឆ្អឹង ។ បេ ។ តថាគត
សម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយជុំសាច់ ។ បេ ។ តថាគត
សម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្លើងធ្វើដោយស្មៅ ។ បេ ។
តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយរណ្តៅរងើកភ្លើង ។ បេ ។
តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ បេ ។
តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ
។ បេ ។ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែឈើ ។ បេ ។

តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយកាំបិត និងជ្រញ្ច
 ៗបេៗ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយលំពែង និង
 ដែកស្រួច ៗបេៗ តថាគតសម្តែងហើយថា កាមទាំងឡាយមានឧបមាដោយ
 ក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយនេះមានច្រើន នៃមោឃបុរស កាលបើដូច្នោះហើយ អ្នកឯងហៅថា
 ពោលបង្កាច់យើងផង គាស់កាយខ្លួនឯងផង សោយបាបជាច្រើនផង ព្រោះ
 ទិដ្ឋិដែលខ្លួនកាន់យកខុស នៃមោឃបុរស ទិដ្ឋិដែលអ្នកឯងកាន់យកអាក្រក់
 នោះ នឹងបង្កទោស មិនជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខដល់អ្នកឯងអស់កាលជាអង្វែង
 នៃមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើនីតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្ចាស់មោឃបុរស
 ទិដ្ឋិអាក្រក់របស់អ្នកនេះ មានតែនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 និងដើម្បីសេចក្តីរាយមាយដល់មនុស្សពួកខ្លះ ដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគបន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរញ៉ាំងកណ្ណកសមណុទ្ទេសឲ្យវិនាស
 ចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កណ្ណកសមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យ
 វិនាសយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោកណ្ណកៈ កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកឯងមិន
 ត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ថាជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុ-
 ទ្ទេសទាំងឡាយដទៃ តែងបាននូវកិរិយាដេករួមឯណា អស់រាត្រីពីរ និងរាត្រី
 បី ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នៃ

មនុស្សក្រៅការ អ្នកឯងចូរចៀសចេញទៅ អ្នកចូរវិនាសទៅ ។ ក្នុងកាល
នោះឯង សង្ឃបានឲ្យកណ្ឌកសមណុទ្ទេសវិនាសហើយ ។

[២៨២] សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេស
សង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ
សម្រេចឥរិយាបថដេករួមខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបន្តាប់ថា ពួកធម្មគ្គិ-
យភិក្ខុដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេស ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិន
គួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេក
រួមខ្លះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
អ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេស ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ
បញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេក
រួមខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្ឌកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ
មិនគួរនឹងបញ្ចុះបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគរួមខ្លះ សម្រេចឥរិយាបថដេក
រួមខ្លះ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរីងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង
ទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះ យ៉ាងនេះថា បើសមណុទ្ទេសពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែល

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សម្តែងហើយថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើ
សេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។ សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោសមណុទ្ទេស អ្នកឯងកុំនិយាយ
យ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្គាប់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ នៃ
អារុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគសម្តែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះ កាលដែល
ភិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រកាន់ដដែល សមណុទ្ទេសនោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោសមណុទ្ទេស កាល
មានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវអាងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថា ជាសាស្តារបស់
អ្នកឡើយ សាមណេរទាំងឡាយដទៃតែងបានកិរិយាដេករួម ឯណាអស់រាត្រី
ពីរបី ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ការដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ
នៃមនុស្សក្រៅការ អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។ ភិក្ខុណាមួយ
ដឹងថា សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី
ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចឥរិយាបថដេករួមក្តី ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[២៧៣] ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណេរ ។
ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគសម្តែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ បុគ្គលអ្នកសេពទេ ។

[២៩៤] ពាក្យថា សមណុទ្ទេសនោះ គឺសមណុទ្ទេសដែលជាអ្នក ពោលយ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយឯ ទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាយើញ ភិក្ខុទាំងឡាយណាញ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវពោលនឹងសមណុទ្ទេសនោះថា នៃអារុសោសមណុទ្ទេស អ្នកកុំពោល យ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្គាប់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនសម្រេចប្រយោជន៍ទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិន ពោលយ៉ាងនេះទេ នៃអារុសោសមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តី អន្តរាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ ទាំងឡាយនោះ អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព(មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោលអស់វារៈពីរជងផង ត្រូវពោល អស់វារៈបីជងផង ។ បើសមណុទ្ទេសនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ សមណុទ្ទេសនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយ យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោសមណុទ្ទេស កាលមានថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវ អាងព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះថា ជាសាស្តារបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសទាំង- ឡាយដទៃ តែងបានការដេកនៅរួមឯណាអស់រាត្រីពីរ និងរាត្រីបីជាមួយនឹង ភិក្ខុទាំងឡាយ ការដេកនៅរួមនោះ មិនមានដល់អ្នកទេ នៃមនុស្សឥតគេរាប់

អ្នកចូរចៀសចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ ។

[២៧៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា ដែលសង្ឃឲ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ គឺសង្ឃឲ្យខូចយ៉ាងនេះហើយ ។ ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណោ ។ ពាក្យថា បព្វះបព្វាលក្តី គឺភិក្ខុបព្វះបព្វាលដោយគិតថា អញនឹងឲ្យបាត្រក្តី ចីវរក្តី បាលីក្តី អង្កកថាក្តី ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យបម្រើក្តី គឺភិក្ខុត្រេកអរនឹងគ្រឿងលម្អិតក្តី ដីស្អិតក្តី ឈើស្ទន់ក្តី ទឹកខ្វរមាត់ក្តីរបស់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា បរិភោគរួមក្តី គឺបរិភោគរួមមាន ២ យ៉ាង បានដល់ បរិភោគរួមដោយអាមិសៈ ១ បរិភោគរួមដោយធម៌ ១ ហៅថា បរិភោគរួម ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយអាមិសៈ គឺភិក្ខុឲ្យអាមិសៈក្តី ទទួលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដែលហៅថា បរិភោគរួមដោយធម៌ គឺភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសម្តែងឲ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសម្តែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឲ្យសមណុទ្ទេសនោះសម្តែងឲ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រាល់ៗ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា សម្រេចកិរិយាដេកនៅរួមក្តី គឺកាលបើសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសនោះបានដេក ហើយ

ភិក្ខុក៏ដេកក្នុងទីបិទបាំងជាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសក៏ដេកនៅ (ដែរ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ឬដេកទាំងពីរនាក់ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោក ឡើងហើយ ដេកញាយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៦] សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃឲ្យវិនាសហើយៗ បញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេច កិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឲ្យវិនាស ហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបញ្ចុះបញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគ រួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃ ឲ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនបានឲ្យវិនាសទៅវិញហើយៗ បញ្ចុះ បញ្ចូលក្តី ឲ្យបម្រើក្តី បរិភោគរួមក្តី សម្រេចកិរិយាដេករួមក្តី មិនត្រូវអាបត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃឲ្យវិនាស ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឲ្យវិនាស ភិក្ខុសម្គាល់ថា សង្ឃមិនឲ្យវិនាស មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៨៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះ សង្ឃមិនបានឲ្យវិនាស ១ ភិក្ខុដឹងថា សមណុទ្ទេសនោះលះបង់ទិដ្ឋិនោះហើយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់
សប្បណាកវគ្គទី ៧ ចប់

បុព្វត្តិយកណ្ណ សប្បាណកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០

ឧទាននៃសប្បាណកវគ្គនោះ មាន ១០ សិក្ខាបទនេះ គឺ

សញ្ញាច្នៃវធសិក្ខាបទ	១	សប្បាណសិក្ខាបទ	១
ឧក្កោសិក្ខាបទ	១	ទុដ្ឋល្មតាទនសិក្ខាបទ	១
ឧនីវិសតិសិក្ខាបទ	១	សត្តសិក្ខាបទ	១
សវិធានសិក្ខាបទ	១	អវិជ្ជកសិក្ខាបទ	១
ឧកិច្ចសិក្ខាបទ	១	កណ្ណកសិក្ខាបទ	១

អដ្ឋកថា
សប្បាណាកវគ្គទី ៧
កណ្ណកសិក្ខាបទ

[២៧១] ក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ពីរបទថា ទិដ្ឋិតតំ
ឧប្បន្នំ គឺសមណុទ្ទេសនេះ កាលត្រិះរិះទៅដោយមិនជាឧបាយនៃប្រាជ្ញា ក៏
កើតទិដ្ឋិឡើងមក ដូចអវិជ្ជាភិក្ខុដូច្នោះ ។

នាសនៈដែលត្រាស់ទុកក្នុងបទថា នាសេតុ នេះ មាន ៣ យ៉ាង គឺ
សំវាសនាសន ១ លិង្គនាសន ១ ទណ្ណកម្មនាសន ១ ។ បណ្ណានាសនៈ ៣
យ៉ាងនោះ ការលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាដើម ឈ្មោះថា សំវាស-
នាសន ។ នាសនៈដូច្នោះថា សាមណេរប្រទូស្តភិក្ខុនី សង្ឃគប្បីឲ្យនាសនៈ
ចេញ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីឲ្យនាសនៈមេត្តិយភិក្ខុនីចេញ ឈ្មោះថា លិង្គ-
នាសន ។ នាសនៈនេះថា នៃអារុសោសមណុទ្ទេស លោកកុំអាងព្រះមាន
ព្រះភាគនោះថា ជាព្រះសាស្តារបស់លោកតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ឈ្មោះថា ទណ្ណ-
កម្មនាសន ។ ទណ្ណកម្មនាសនៈនេះ ទ្រង់បំណងយកក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។
ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ទុកថា ឯវត្ស បន ភិក្ខុវេ
នាសេតព្វោ ។ បេ។ ចរ បិវេ វិនស្ស ជាដើម ។

បណ្ណាបទទាំងនោះ បទថា ចរ ប្រែថា លោកចូរចៀសចេញទៅ ។
បទថា បិវេ ប្រែថា នៃមនុស្សក្រៅការ គឺអ្នកមិនមែនជាពួករបស់
យើង ។

សមន្តប្បសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

១២៧

បទថា វិនស្ស សេចក្តីថា អ្នកចូរវិនាសទៅចុះ គឺចូរទៅក្នុងទីដែល
ពួកយើងមិនឃើញអ្នក ។

[២៩២] បទថា ឧបលាមេយ្យ ប្រែថា គប្បីសង្គ្រោះ ។

បទថា ឧបដ្ឋាមេយ្យ គឺគប្បីឲ្យសមណុទ្ទេសនោះធ្វើការទំនុកបម្រុង
ខ្លួន ។ បទដ៏សេសមួយអង្វើដោយសម្មជានជាដើម គប្បីជ្រាបដោយន័យដូច
ពោលហើយ ក្នុងអវិជ្ជាសិក្ខាបទនោះឯង ។

កណ្ឌកសិក្ខាបទ ចប់

សប្បណាកវគ្គទី ៧ ចប់បរិបូណ៌

តាមវណ្ណនានុក្រម

វិទយ បិដក

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២៧៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅយោសិតា-
 រាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទៈដ៏មានអាយុ តែងប្រព្រឹត្ត
 អនាថារ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោឆន្ទៈ អ្នកកុំធ្វើ
 កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ឆន្ទៈភិក្ខុនោះនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំ
 មិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មួស ដែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
 បន្តិះបន្តាប់ថា ឆន្ទៈដ៏មានអាយុ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកប
 ដោយធម៌ មិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់
 សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មួស
 ដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា នៃ
 ឆន្ទៈ ឮថា អ្នកឯងកាលបើភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌និយាយ
 (នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់
 សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មួស
 ដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ពិតមែនឬ ។ ឆន្ទៈភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស
 កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយពាក្យប្រកបដោយធម៌ អ្នកឯងមិនគួរនឹងពោល

យ៉ាងនេះថា នៃអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំ
 មិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃដែលឈ្មោះស ដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ នៃ
 មោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលយ៉ាង
 នេះថា នៃអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មោះស ដែល
 ទ្រទ្រង់វិន័យដរាបណា ខ្ញុំនឹងមិនសិក្សាសិក្ខាបទនេះដរាបនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកសិក្សាគួរដឹងច្បាស់ គួរសាក
 សួរគួរពិចារណា ។ នេះជាសាមិចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[២៩៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។
 ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ គឺសិក្ខាបទណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 បញ្ញត្តិហើយ សិក្ខានោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុនោះ កាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា
 នៃអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់
 បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្មោះស ជាវិនយធរ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជា
 ពហុសូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០០] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នពិតមែន ហើយពោល

យ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ
 ពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែន
 ឧបសម្បន្ន ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុកាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្តិ ហើយពោលយ៉ាង
 នេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីផ្តុំផង់ចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីកម្ចាត់បង់កិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តី
 ព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត) ពោលថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់
 សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសទ្រទ្រង់
 វិន័យ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ជាពហុសូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាលអនុបសម្បន្នពោលដោយវិនយប្បញ្ញត្តិ ដោយពុទ្ធវចនៈ
 ដែលមិនមែនជាវិនយប្បញ្ញត្តិ ត្រឡប់ពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិន
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីផ្តុំផង់ចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្ចាត់កិលេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវ
 កិលេសវដ្ត មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមទេ (ម្យ៉ាងទៀត)
 ពោលថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំ
 មិនទាន់បានសាកសួរភិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសទ្រទ្រង់វិន័យ ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា
 ជាពហុសូត ជាធម្មកថិកនៅឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន
 ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមាន

សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
មិនមែនឧបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣០១] ត្រង់ពាក្យថា អ្នកសិក្សា គឺអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
សិក្សា ។ ពាក្យថា គួរជឿច្បាស់ គឺគួរចេះ ។ ពាក្យថា គួរសាកសួរ គឺគួរ
សាកសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យនេះមានសេចក្តី
ដូចម្តេច ។ ពាក្យថា គួរពិចារណា គឺគួរគិត គួរប្តឹង ។ ពាក្យថា នេះជា
សាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺថា នេះតាមទំនៀមក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៣០២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុពោលថា ខ្ញុំនឹងដឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អង្គកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
សហធម្មិកសិក្ខាបទ

[២៩៨] វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃសហធម្មិកវគ្គ គប្បីជ្រាប
ដូច្នោះ ពីរបទថា ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំមិនទាន់សិក្សាពាក្យដែល
ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងសិក្ខាបទនេះនៅឡើយទេ ។

[៣០០] ក្នុងបទថា អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស នេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាថា ។

បទថា សិក្ខាមារណន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា សេចក្តីថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នា
ដើម្បីសិក្សា ទទួលខុសត្រូវដោយសិរសា គឺត្បូងនោះឯង គប្បីដឹងទូទៅ គប្បី
សាកសួរ និងគប្បីពិចារណា ។ បទដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បី
ជ្រាបអំពីអត្ថចំពោះបទដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងទុព្វចសិក្ខាបទ នោះ
ឯង ។ ពោលដោយវិនិច្ឆ័យមានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ
ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារច្ចិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ
ឯង ។

សហធម្មិកសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[៣០៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់សម្តែងវិនយកថា សម្តែងគុណនៃវិន័យ ទ្រង់សម្តែងគុណនៃការ រៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់សម្តែងគុណរបស់ព្រះឧបាសិកដ៏ មានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងវិនយកថា ទ្រង់សម្តែងគុណនៃ វិន័យ ទ្រង់សម្តែងគុណនៃការរៀនវិន័យ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ ហើយទ្រង់ សម្តែងគុណរបស់ព្រះឧបាសិកដ៏មានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយបរិយាយ ជាច្រើន នៃអារុសោទាំងឡាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងរៀនវិន័យក្នុងសម្លាក្រះ ឧបាសិកដ៏មានអាយុ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាថេរៈខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជា ភិក្ខុកណ្តាលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិន័យក្នុងសម្លាក្រះឧបាសិកដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុមានគំនិតដូច្នោះថា នៃអារុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះឯង ភិក្ខុច្រើនអង្គ ជាថេរៈខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះ រៀន វិន័យក្នុងសម្លាក្រះឧបាសិកដ៏មានអាយុ បើភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ជាអ្នកចេះ ស្មាត់ក្នុងវិន័យ នឹងទាញមក នឹងច្រានទៅ នូវយើងទាំងឡាយតាមគាប់ចិត្ត នៃអារុសោទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងគួរពោលបង្ហាបវិន័យវិញ ។ ទើបពួក ឆត្វគ្រិយភិក្ខុចូលទៅជិតភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍

អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលណាមួយសម្តែងឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តី លំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាំញ៉ាំចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នា តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងពោលបង្ហាប់វិន័យសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយពោលបង្ហាប់វិន័យ ពិត មែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងពោលបង្ហាប់វិន័យទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែន នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹង រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលបើភិក្ខុសម្តែងឡើងនូវ បាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំង នេះដែលភិក្ខុណាមួយសម្តែងឡើងហើយ សិក្ខាបទទាំងឡាយ នេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីរសេម រសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះពោលបង្ហាប់ សិក្ខាបទ ។

[៣០៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុសម្តែងឡើងនូវបាតិមោក្ខ គឺកាល

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ២

បើភិក្ខុសម្តែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសម្តែងឡើងក្តី ធ្វើស្វាធារាយក្តី ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុណាពោលបង្ហាបវិន័យ ដល់ឧបសម្បន្នផងគ្នាថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសិក្ខាបទតូចៗ ទាំងនេះ ដែលភិក្ខុណាមួយសម្តែងឡើង ហើយ សិក្ខាបទទាំងនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តី លំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុណារៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាម ចិត្ត ភិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេមរសាមចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះ បើមិនមានអ្នក ណាសម្តែងឡើង ក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ បើមិនមានអ្នកណាសិក្សា ក៏ជា ការល្អ សិក្ខាបទនេះ បើមិនមានអ្នកណារៀន ក៏ជាការល្អ សិក្ខាបទនេះ បើ មិនមានអ្នកណាទ្រទ្រង់ ក៏ជាការល្អ វិន័យចូរអន្តរធានទៅ ឬភិក្ខុទាំងឡាយ នេះចូរកុំឲ្យចេះដឹងអ្វីសោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៥] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្តាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយពោលបង្ហាប វិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ ពោលបង្ហាបវិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្តាល់ថា មិន មែនឧបសម្បន្ន ហើយពោលបង្ហាបវិន័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុពោល បង្ហាបធម៌ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុពោលបង្ហាបវិន័យក្តី ធម៌ដទៃក្តី ចំពោះអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្តាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនឧបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣០៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមិនចង់ពោលបង្គាប់ ១ ភិក្ខុពោលថា ណេយ្យចុះ អ្នកចូររៀនព្រះសូត្រ
ទាំងឡាយក្តី គាថាទាំងឡាយក្តី អភិធម្មក្តី ជាមុនសិន ចាំរៀនវិន័យជាខាង
ក្រោយវិញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
វិលេខណាសិក្ខាបទ

[៣០៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ពីរបទថា វិនយកងំ
កថេតិ សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់កថា ដែលទាក់ទងដោយកប្បិយ
និងអកប្បិយ អាបត្តិ និងអនាបត្តិ សំវរៈ អសំវរៈ និងបហាន ដែលឈ្មោះ
ថា វិនយកថា ។

បទថា វិនយស្ស វណ្ណំ ភាសតិ សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ការដាក់មាតិកាដោយអំណាចនៃអាបត្តិ ៥ កងខ្លះ ៧ កងខ្លះ ហើយទ្រង់
ពណ៌នាដោយបទកាជនៈ ដែលឈ្មោះថា សរសើរព្រះវិន័យ ។

បទថា វិនយបរិយត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគ
ត្រាស់សរសើរ គឺពណ៌នាគុណ បានដល់ អានិសង្ស មានការរៀនព្រះវិន័យ
ជាមូលនៃពួកភិក្ខុដែលរៀនព្រះវិន័យ អធិប្បាយថា ពិតហើយ ព្រះមានព្រះ
ភាគត្រាស់អានិសង្ស ៥ អានិសង្ស ៦ អានិសង្ស ៧ អានិសង្ស ៨
អានិសង្ស ៩ អានិសង្ស ១០ អានិសង្ស ១១ ដែលមានការរៀនព្រះវិន័យ
ជាមូលទាំងអស់ ដែលព្រះវិនយធរនឹងបាន ។

សួរថា វិនយធររមែងបានអានិសង្ស ៥ ពួកណា ឆ្លើយថា រមែងបាន
អានិសង្ស ៥ មានការគ្រប់គ្រងសីលក្នុងដំបូងរបស់ខ្លួន ។ សមដូចពាក្យ
ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់ព្រះវិន័យ តែងបានអានិសង្ស

៥ ប្រការ គឺសីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា ភិក្ខុនោះបានគ្រប់គ្រងរក្សាដោយ
 ល្អ ១ ភិក្ខុនោះ តែងជាទីពឹងនៃពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ស័យជាប្រក្រតី
 ១ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកក្លៀវក្លានិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ភិក្ខុនោះរមែង
 សង្កត់សង្កិនដោយល្អនូវពួកសត្រូវដោយសហធម៌ គឺសិក្ខាបទដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាតទុក ១ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីញ៉ាំងព្រះ
 សទ្ធម្មឲ្យតាំងនៅមាំ ១ ។

សីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួន ឈ្មោះថា វិនយធរបុគ្គលនោះគ្រប់គ្រងរក្សាល្អ
 ហើយដូចម្តេច គឺភិក្ខុអង្គខ្លះក្នុងធម្មវិន័យនេះ កាលត្រូវអាបត្តិ រមែងត្រូវ
 ដោយអាការ ៦ យ៉ាង គឺដោយការមិនខ្មាស ១ ដោយការមិនដឹង ១
 ដោយការសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើ ១ ដោយការសម្គាល់ក្នុងរបស់មិនគួរ ថា
 គួរ ១ ដោយសម្គាល់ក្នុងរបស់គួរ ថាមិនគួរ ១ ដោយការមិនមានសតិ ១ ។

ភិក្ខុរមែងត្រូវអាបត្តិដោយការមិនខ្មាសដូចម្តេច គឺភិក្ខុដឹងថា ជាអកប្បិយ
 ល្មើសបំពាន ធ្វើការប្រព្រឹត្តកន្លង ។ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា ភិក្ខុមានចិត្តក្លែងត្រូវអាបត្តិក្តី បិទបាំងអាបត្តិទុកក្តី លុះតាម
 អំណាចអគតិក្តី ភិក្ខុយ៉ាងនេះ តថាគតហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយការមិនដឹងដូចម្តេច សេចក្តីថា ព្រោះថា បុគ្គល
 ដែលមិនមានការដឹង ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ ជាបុគ្គលវង្វេង មិនដឹងរបស់ដែលគួរ
 ធ្វើ និងរបស់មិនគួរធ្វើ រមែងធ្វើរបស់មិនគួរធ្វើ ធ្វើរបស់ដែលគួរធ្វើឲ្យខុស
 ក្លាំងក្លាត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយការមិនដឹង ។

ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយសង្ស័យ ហើយនៅតែធ្វើដូចម្តេច គឺកាលកើត
 សេចក្តីសង្ស័យឡើង ព្រោះអាស្រ័យរបស់ដែលគួរ និងមិនគួរបំពានកន្លង
 នោះឯង ដោយសម្គាល់ថា សួរព្រះវិនយធរហើយ បើជាកប្បិយ ជាវត្ថុដែល
 គួរធ្វើ បើជាអកប្បិយ ជារបស់ដែលមិនគួរធ្វើ តែនេះ គួរ ដោយអាការ
 យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើ ។

ភិក្ខុត្រូវដោយការសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថាគួរដូចម្តេច គឺភិក្ខុឆាន់
 សាច់ខ្លាឃ្មុំ ដោយសម្គាល់ថា ជាសាច់ជ្រូក ឆាន់សាច់ខ្លាដំបង ដោយ
 សម្គាល់ថា សាច់ម្រឹគ ឆាន់កោជនដែលជាអកប្បិយ ដោយសម្គាល់ថា
 កោជនជាកប្បិយ ឆាន់ក្នុងវេលាវិកាល ដោយសម្គាល់ថា ជាកាល ផឹកទឹក
 បានដែលជាអកប្បិយ ដោយសម្គាល់ថា ជាទឹកបានកប្បិយ ដោយអាការ
 យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយការសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថា គួរ ។

ភិក្ខុរមែងត្រូវអាបត្តិ ដោយភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែល
 គួរ ថាមិនគួរដូចម្តេច គឺភិក្ខុឆាន់សាច់ជ្រូក ដោយសម្គាល់ថា សាច់ខ្លាឃ្មុំ
 ឆាន់សាច់ម្រឹគ ដោយសម្គាល់ថា សាច់ខ្លាដំបង ឆាន់កោជនដែលជាអកប្បិយ
 ដោយសម្គាល់ថា កោជនជាអកប្បិយ ឆាន់ក្នុងកាល ដោយសម្គាល់ថា ជា
 វិកាល ឆាន់កប្បិយបានៈ សម្គាល់ថា ជាអកប្បិយបានៈ ដោយអាការយ៉ាង
 នេះ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងរបស់ដែលគួរ
 ថាមិនគួរ ។

ភិក្ខុត្រូវដោយការមិនមានសតិដូចម្តេច គឺភិក្ខុ កាលត្រូវអាបត្តិព្រោះ

ការដេករួម ការនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ និងភេសជ្ជៈក្តី ចីវរក្តី កន្លងកាល
វេលាជាបច្ច័យ ឈ្មោះថា ត្រូវដោយការក្លែងស្មារតី ។ ភិក្ខុអង្គខ្លះក្នុងសាសនា
នេះ រមែងត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាងនេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

តែព្រះវិនយធរ មិនត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាងនេះទេ មិនត្រូវ
ដោយភាពជាអ្នកមិនខ្មាសដូចម្តេច គឺព្រោះកាលលោករក្សាពាក្យតិះដៀល
របស់អ្នកដទៃនេះថា លោកដឹងច្រើន សូមមើលចុះ ភិក្ខុនេះដឹងវត្ថុដែលគួរ
និងមិនគួរពិតៗ នៅតែធ្វើការកន្លងល្មើសវិនយប្បញ្ញត្តិដូច្នោះបាន ក៏ឈ្មោះថា
មិនត្រូវដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកមិនខ្មាស ។
សម្តែងអាបត្តិជាទេសនាគាមិនី ដែលក្លែងក្លាំងដល់លោក ចេញហើយអំពី
អាបត្តិដែលជាវដ្តានគាមិនី តាំងនៅក្នុងសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ ចាប់ពីពេលនោះ
រមែងជាអ្នកតាំងនៅក្នុងភាពជាលដ្ឋីបុគ្គលនេះឯង ដូចព្រះតម្រាស់ថា

ភិក្ខុមិនក្លែងឲ្យត្រូវអាបត្តិ មិនបានបិទបាំងអាបត្តិ មិនលុះ
អំណាចអគតិ បុគ្គលយ៉ាងនេះដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់
ហៅថា លដ្ឋីបុគ្គល ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដោយការមិនដឹងដូចម្តេច គឺព្រោះលោកដឹងនូវរបស់ដែល
គួរ និងមិនគួរ ដូច្នោះ លោករមែងធ្វើរបស់ដែលគួរ មិនធ្វើរបស់ដែលមិន
គួរ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនត្រូវព្រោះការមិនដឹង ។

មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកសង្ស័យហើយ នៅតែធ្វើដូចម្តេច គឺព្រោះ
លោកកាលកើតសេចក្តីរង្ស៊ីសសង្ស័យ ព្រោះអាស្រ័យវត្ថុដែលជាកប្បិយ និង

អកប្បិយ ពិនិត្យមើលវត្ថុ ពិនិត្យមើលមាតិកា បទកាជនៈ អន្តរាបត្តិ អនាបត្តិ ហើយបើជាកប្បិយ ទើបធ្វើ បើជាអកប្បិយ មិនធ្វើ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកសង្ស័យហើយនៅតែធ្វើ ។

មិនត្រូវដោយភាពជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថាគួរ ជាដើមដូចម្តេច ព្រោះលោកជាអ្នកដឹងនូវវត្ថុដែលគួរ និងមិនគួរ ដូច្នោះ ទើប មិនជាអ្នកមានសេចក្តីសម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលមិនគួរ ថាគួរ មិនជាអ្នកមានការ សម្គាល់ក្នុងវត្ថុដែលគួរ ថាមិនគួរ ហើយលោកមានសតិតាំងមាំដោយល្អ អធិដ្ឋានច្រើនដែលគួរអធិដ្ឋាន វិកប្បច្រើនដែលគួរវិកប្ប ។ វិនយធរបុគ្គល ឈ្មោះថា មិនត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាងនេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ លោកកាលមិនត្រូវ (អាបត្តិ) រមែងជាអ្នកមានសីលមិនដាច់ មានសីល បរិសុទ្ធ ។ ដោយអាការយ៉ាងនេះ សីលក្នុងរបស់ខ្លួន រមែងឈ្មោះថា លោក គ្រប់គ្រងរក្សាល្អហើយ ។

សួរថា វិនយធរបុគ្គល រមែងជាទីពឹងរបស់ពួកភិក្ខុដែលត្រូវសេចក្តី សង្ស័យគ្របសង្កត់ដូចម្តេច ឆ្លើយថា បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងរដ្ឋក្រៅ និងក្នុងជនបទក្រៅ កើតមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យឡើង ដឹងថា បានឮថា ព្រះវិនយធរនៅឯវិហារនោះ ហើយមកកាន់សម្លាករបស់លោកអំពីចម្ងាយ សួរដល់សេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យ ។ លោកសាកសួរវត្ថុនៃកម្ម ដែលភិក្ខុពួក នោះធ្វើហើយ កំណត់ប្រភេទ មានអាបត្តិ អនាបត្តិ គរុកាបត្តិ និងលហុ- កាបត្តិជាដើម ទើបឲ្យសម្តែងអាបត្តិដែលជាទេសនាគាមិនី ឲ្យចេញចាកអាបត្តិ

ជាវុជ្ជានគាមិនី ឲ្យតាំងនៅក្នុងសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាទីពឹងរបស់ពួកភិក្ខុដែលត្រូវសេចក្តីសង្ស័យគ្របសង្កត់ ។

បទថា វិសារនោ សង្ឃមជ្ឈេ វោហរតិ ប្រែថា ជាអ្នកក្លៀវក្លាពោល ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សេចក្តីថា ពិតហើយ បុគ្គលមិនមែនវិនយធរនិយាយ ក្នុងជំនុំសង្ឃ សេចក្តីខ្លាច គឺការតក់ស្លុតរមែងគ្របសង្កត់ សេចក្តីខ្លាចនោះ មិនមានដល់វិនយធរបុគ្គល ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះដឹងថា កាលពោលយ៉ាង នេះមានទោស ពោលយ៉ាងនេះមិនមានទោស ហើយទើបពោល ។

ក្នុងបទថា បច្ចុត្តិកេ សហធម្មេន សុនិគ្គហានំ និគ្គណ្ហាតិ នេះ ឈ្មោះថា ជនដែលជាសត្រូវ មាន ២ ពួក គឺបុគ្គលដែលជាសត្រូវដល់ខ្លួន ឯង ១ ពួក ជាសត្រូវដល់ព្រះសាសនា ១ ពួក ។ បណ្តាជនដែលជាសត្រូវ ២ ពួកនោះ ពួកភិក្ខុឈ្មោះមេត្តិយ និងកុម្មជក និងស្តេចលិច្ឆវី ឈ្មោះវឌ្ឍៈ ចោទដោយអន្តិមវត្ថុដែលមិនមានមូល ជនពួកនេះ ឈ្មោះថា ជាសត្រូវដល់ ខ្លួនឯង ឯជនអ្នកទ្រុស្តសីលដទៃ ដែលជាអ្នកមានធម៌ដ៏លាមកទាំងអស់ ឈ្មោះថា បុគ្គលជាសត្រូវដល់ខ្លួនឯង ។ ឯអវិជ្ជាភិក្ខុ កណ្ឌកសាមណេរ វជ្ជបុត្តភិក្ខុអ្នកក្រុងវេសាលី ជាអ្នកមានទិដ្ឋិវិបរិត និងពួកភិក្ខុខាងនិកាយ មហាយាន មហាសង្ឃិកជាដើម ដែលជាអ្នកមានលទ្ធិបុរាណ អញ្ញាណ កង្ខា និងបរវិតរណា^(១) ធ្វើការលើកសរសើរ ពោលអាងពាក្យប្រៀនប្រដៅ

១- ព្រះអរហន្តនៅមានអសុចិ ព្រះអរហន្តនៅមានការមិនដឹង ព្រះអរហន្តនៅមានសេចក្តី សង្ស័យ ព្រះអរហន្តអស់សេចក្តីសង្ស័យព្រោះអ្នកដទៃ សេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសារត្ថទីបី ។

ដែលមិនមែនពុទ្ធសាសនា ថាពុទ្ធសាសនា ឈ្មោះថា បុគ្គលជាសត្រូវដល់
សាសនា ។ វិនយធរបុគ្គលញាំញីជនដែលជាសត្រូវទាំងអស់នោះឲ្យរាបទាប
ដោយប្រការ ដែលពួកបុគ្គលទាំងនោះ មិនអាចប្រតិស្ឋានអសទ្ធម្មឡើងបាន
ដោយសហធម៌ គឺដោយពាក្យជាហេតុរមគ្គា ។

អធិប្បាយ ព្រះសទ្ធម្ម ៣ យ៉ាង

ក្នុងបទថា សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ នេះ ព្រះសទ្ធម្មមាន ៣
ដោយអំណាចនៃបរិយត្តិ បដិបត្តិ និងអធិគម ។ បណ្ណាសទ្ធម្មទាំង ៣ នោះ
ពុទ្ធវចនៈ គឺបិដក ៣ ឈ្មោះថា បរិយត្តិសទ្ធម្ម ។ ធម៌នេះ គឺធុតង្គ ១៣
ខន្ធកវត្ត ១៤ មហាវត្ត ៨២ ឈ្មោះថា បដិបត្តិសទ្ធម្ម ។ មគ្គ ៤ ផល ៤
នេះ ឈ្មោះថា អធិគមសទ្ធម្ម ។

បណ្ណាសទ្ធម្ម មានបរិយត្តិសទ្ធម្មជាដើមនោះ ព្រះថេរៈទាំងឡាយពួក
ខ្លះពោលថា បរិយត្តិជាឫសគល់របស់សាសនា ដោយសូត្រនេះថា ម្នាល
អានន្ទ ធម៌ណាក្តី វិន័យណាក្តី ដែលតថាគតសម្តែងហើយ បញ្ញត្តិហើយ
ដល់អ្នកទាំងឡាយ លុះអំណើៈឥតអំពីតថាគតទៅ ធម៌ និងវិន័យនោះជាគ្រូ
របស់អ្នកទាំងឡាយ ដូច្នោះ ។

ព្រះថេរៈពួកខ្លះពោលថា បដិបត្តិជាមូលរបស់សាសនា ដោយសូត្រ
នេះថា ម្នាលសុភទ្ធ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងនេះ គប្បីនៅដោយប្រពៃ លោកនឹង
មិនបានសូន្យចាកពួកអរហន្តឡើយ ។ ហើយពោលថា ភិក្ខុទាំង ៥ រូប ដែល
បដិបត្តិដោយប្រពៃនៅមានដរាបណា សាសនារាប់ថា តាំងនៅដរាបនោះ

ដូច្នោះ ។

ឯព្រះថេរៈមួយពួកទៀតពោលថា កាលបរិយត្តិអន្តរធានហើយ សូម្បី បុគ្គលអ្នកបដិបត្តិល្អ ក៏មិនមានការត្រាស់ដឹងធម៌ ហើយពោលថា បើភិក្ខុ ៥ រូប ទោះជាអ្នករក្សាបារាជិកទុកបាន ភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យកុលបុត្រទាំងឡាយ ដែលមានសទ្ធាបព្វជ្ជា ហើយឲ្យឧបសម្បទា ក្នុងបច្ចុប្បន្នប្រទេសឲ្យគ្រប់គណៈ ទេសវគ្គ ហើយនឹងធ្វើឧបសម្បទាក្នុងមជ្ឈិមប្រទេស ឲ្យភិក្ខុសង្ឃគ្រប់ វិសតិវគ្គហើយ នឹងធ្វើអញ្ជូនកម្មដើម្បីខ្លួន ញ៉ាំងសាសនាឲ្យដល់នូវការចម្រើន ដុះដាលបរិបូណ៌ ដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។

ព្រះវិនយធរនេះ ជាអ្នកបដិបត្តិដើម្បីការតាំងមាំនៃព្រះសទ្ធម្មទាំង ៣ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ព្រះវិនយធរនេះ រមែង បានអានិសង្ស ៥ យ៉ាងទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សួរថា ព្រះវិនយធររមែងបានអានិសង្ស ៦ អ្វីខ្លះ ឆ្លើយថា ឧបោសថ បវារណា សង្ឃកម្ម បព្វជ្ជា ឧបសម្បទា ជាកិច្ចរបស់ព្រះវិនយធរនោះ លោករមែងឲ្យនិស្ស័យ ឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាក ។

ពិតហើយ ឧបោសថទាំង ៩ នេះ គឺចាតុទ្ធីសីឧបោសថ បណ្ណរសី- ឧបោសថ សាមគ្គីឧបោសថ សង្ឃបោសថ គណៈឧបោសថ បុគ្គលឧបោសថ សុត្តទ្ធីសឧបោសថ បារិសុទ្ធិឧបោសថ អធិដ្ឋានឧបោសថ ទាំងអស់នោះ ជាប់ទាក់ទងដោយព្រះវិនយធរ ។ សូម្បីបវារណាទាំង ៩ នេះ គឺចាតុទ្ធីសី- បវារណា បណ្ណរសីបវារណា សាមគ្គីបវារណា សង្ឃបវារណា គណៈបវារ-

រណា បុគ្គលបវារណា តេវាចិកាបវារណា ទ្វេវាចិកាបវារណា សមាន-
 វស្សិកាបវារណា ក៏ទាក់ទងដោយព្រះវិនយធរ លោកជាធំនៃបវារណា ៧
 នោះ ព្រោះជាកិច្ចរបស់លោក ដោយប្រការដូច្នោះ សូម្បីសង្ឃកម្មទាំង ៤
 នេះ គឺអបលោកនកម្ម ញាតិកម្ម ញាតិទុតិយកម្ម ញាតិបតុត្តកម្ម ទាំងបញ្ចវជ្ជា
 និងឧបសម្បទានៃកុលបុត្រទាំងឡាយ ដែលលោកជាឧបជ្ឈាយ៍ ធ្វើនេះក្តី ក៏
 ជាប់ទាក់ទងដោយព្រះវិនយធរទាំងអស់ ។ បុគ្គលដទៃសូម្បីទ្រទ្រង់បិដក ២
 ក៏មិនបានដើម្បីធ្វើកម្មនោះឡើយ ។ លោកប៉ុណ្ណោះជាអ្នកឲ្យនិស្ស័យ ឲ្យ
 សាមណេរឧបដ្ឋាក បុគ្គលដទៃរមែងមិនបានដើម្បីឲ្យនិស្ស័យ មិនបានដើម្បី
 ឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាកឡើយ ។ តែកាលសង្ឃីមចំពោះការឧបដ្ឋាករបស់
 សាមណេរ រមែងបានដើម្បីនឹងឲ្យកាន់យកឧបជ្ឈាយ៍ ក្នុងសម្មាភវរបស់ព្រះ-
 វិនយធរមុនហើយ ទើបត្រេកអរក្នុងវត្តបដិបត្តិ ។

បណ្ណាសង្ឃកម្ម មានឧបោសថកម្មជាដើមនេះ ការឲ្យនិស្ស័យ និងការ
 ឲ្យសាមណេរឧបដ្ឋាក ជាអង្គតែ ១ ។ អានិសង្ស ៥ យ៉ាង រួមនឹងអានិសង្ស
 ១ ក្នុងអានិសង្ស ៦ នេះ ទើបជា ៦ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ រួមនឹងអានិសង្ស
 ២ ចំណុចទៀត ទើបជា ៧ ។ រួមនឹងអានិសង្ស ៣ ទៀត ទើបជា ៨ រួម
 នឹងអានិសង្ស ៤ ទៀត ទើបជា ៩ រួមនឹងអានិសង្ស ៥ ទៀត ទើបជា ១០
 រួមនឹងអានិសង្សទាំងអស់នោះ ទើបជា ១១ ដោយប្រការដូចពោលមកនេះ
 បុគ្គលទ្រទ្រង់វិន័យ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា រមែងបានអានិសង្ស ៥ ៦ ៧ ៨
 ៩ ១០ និង ១១ យ៉ាងនេះ ។

ចំណុចបំណាច់ក្នុងការសរសើរព្រះវិន័យ

ព្រះមានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្តែងអាទិសង្ឃទាំងនេះយ៉ាងនេះ បណ្ឌិត គប្បីពណ៌នាគុណនៃការរៀនព្រះវិន័យ ។

ពីរបទថា អាទិស្ស អាទិស្ស បានដល់ ទ្រង់កំណត់រឿយៗ គឺទ្រង់ធ្វើ ឲ្យជាផ្នែកមួយដោយឡែក ។

ច្រើនបទថា អាយស្មតោ ឧទាលិស្ស វណ្ណំ ភាសតិ សេចក្តីថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អាស្រ័យវិនយប្បវិយត្តិ ត្រាស់សរសើរគុណនៃព្រះ ឧបាលិត្ថោ ។

សួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ឆ្លើយថា ទ្រង់សរសើរ ព្រោះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ភិក្ខុទាំងឡាយបានស្តាប់ការសរសើររបស់គេហើយ គប្បីសម្គាល់វិន័យ ថា អាត្មាអញគួររៀន គួរសិក្សា ក្នុងសម្លាកនៃឧបាលី សាសនានេះនឹងតាំង នៅបានយូរ នឹងប្រព្រឹត្តទៅអស់កាល ៥០០០ ឆ្នាំ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ក្នុងបទថា តេធិ ពហូ ភិក្ខុ នេះ មានអត្ថយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាច្រើន ជាថេរៈក៏មាន ជានវៈក៏មាន ជាមជ្ឈិមក៏មាន បានស្តាប់ការសរសើររបស់ ព្រះមានព្រះភាគហើយ កើតមានឧស្សាហ៍ ព្រោះបានសម្រេចអាទិសង្ឃតាម ដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសទុក ដោយយល់ថា បានឮថា ភិក្ខុដែលទ្រង់ព្រះ វិន័យ រមែងបានអាទិសង្ឃទាំងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលទ្រង់សុត្តន្ត និង ទ្រង់អភិធម្ម មិនមាន ទើបនាំគ្នារៀនព្រះវិន័យក្នុងសម្លាកព្រះឧបាលី ។

បទថា ឥធិ ត្រឹមតែជានិបាតប៉ុណ្ណោះ ។

បទថា ឧទ្ទិស្សមាទេ បានដល់ កាលអាចារ្យសូធួដល់អន្តេវាសិក ។

ព្រោះថា បុតិមោក្ខនោះ កាលអាចារ្យសូធាតាមការពេញចិត្តរបស់ខ្លួនក្តី អន្តេវាសិកសូមឲ្យអាចារ្យនោះសូធាត្តិ កាលភិក្ខុដែលទ្រទ្រង់ចាំបុតិមោក្ខ នោះបាន កំពុងធ្វើការស្វាធាយក្តី ឈ្មោះថា មានបំណងលើកបុតិមោក្ខ ឡើងសូធាហើយ ដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់បទកាជនៈថា **ឧទ្ទិសន្តេ វា ឧទ្ទិសាហេន្តេ វា សជ្ឈាយំ វា ករោន្តេ ដូច្នោះ ។**

បទថា **ឧទ្ទានុឧទ្ទកេហំ** គឺដោយសិក្ខាបទតូចក្តី តូចៗ តាមលំដាប់ក្តី ។

បទថា **យារុនេវ** ជាពាក្យកំណត់ព្រំដែនប្រព្រឹត្តទៅនៃសិក្ខាបទតូច តាចទាំងនោះ ។ មានពាក្យអធិប្បាយថា ភិក្ខុពួកណាសូធាត្តិ ឲ្យសូធាត្តិ ស្វាធាយក្តី នូវសិក្ខាបទតូចតាចៗ នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ រហូតដល់កើត ការក្តៅក្រហាយ គឺសេចក្តីលំបាក ដែលហៅថា សេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យ និង សេចក្តីសំញ៉ាត្តិក្នុងចិត្ត ដែលហៅថា វិចិត្តិច្ឆាដល់ភិក្ខុទាំងនោះឯងថា គួរ ឬ មិនគួរហ្ន៎ ។

ម្យ៉ាងទៀត បទថា **យារុនេវ** ជាពាក្យកំណត់ខ្ពស់បំផុត ។ បទថា **យារុនេវ** នេះ ភ្ជាប់ចូលជាមួយបទថា **សំវត្តន្តិ** នេះ ។ មានពាក្យ អធិប្បាយ ថា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្តៅក្រហាយ ដើម្បីសេចក្តីលំបាក ដើម្បីសំញ៉ាត្តិពន់ពេក ។

[៣០៤] បទថា **ឧបសម្បន្នស្ស វិនយំ វិវណ្ណតិ** សេចក្តីថា ភិក្ខុអ្នក ប្រាថ្នានឹងឲ្យកើតសេចក្តីសង្ស័យក្នុងព្រះវិន័យនោះដល់ឧបសម្បន្ននោះ ទើប ពោលទោស គឺបន្តបន្តបន្ត តិះដៀលព្រះវិន័យក្នុងសម្លាត់នៃឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យដ៏សេស ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ២

១៤៨

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
វេទនា ដូច្នោះឯង ។

វិលេខណសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[៣០៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំគ្នាប្រព្រឹត្តអនាថារ ហើយគិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរដឹងថា យើងទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិដោយសេចក្តីល្ងង់ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាពោល យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុង សុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេស (ការសូធឿ) រាល់កន្លះខែ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលភិក្ខុកំពុងសម្តែង បាតិមោក្ខ ម្តេចក៏នាំគ្នាពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុង កាលឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មក កាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នា ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា ធម៌នេះមក ហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ពិត មែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះ ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយកាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ មិនគួរនឹងមកពោលយ៉ាងនេះថា

យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថាធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ
 រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
 ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
 ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាល
 ភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខរាល់កន្លះខែ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែនឹង
 ដឹងក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ឮថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយ
 ក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ។ បើភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹងនូវភិក្ខុនោះ
 ថា ភិក្ខុនេះធ្លាប់អង្គុយស្តាប់បាតិមោក្ខ ដែលភិក្ខុសម្តែងអស់វារៈពីរបីដងហើយ
 នឹងពោលទៅថ្ងៃទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ)
 ដោយអាការដែលមិនដឹង មិនមានដល់ភិក្ខុនោះទេ ភិក្ខុនោះត្រូវ អាបត្តិណា
 ក្នុងរឿងអនាថារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះ ដោយគួរ
 តាមធម៌ ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុនោះថែម ទៀតថា
 ម្ចាស់អាវុសោ (ការនេះ) មិនជាលាភរបស់អ្នកឯងទេ អ្នកឯង បាននូវ
 របស់អាក្រក់ ដោយហេតុថា កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ អ្នកមិនបានធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះ
 ក្លែងធ្វើវង្វេងនោះ (ធ្វើពើ) ។

[៣០៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា រាល់កន្លះខែ គឺរាល់ថ្ងៃឧបោសថ ។ ពាក្យ

ថា កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុកំពុងសូត្របាតិមោក្ខ ។
 ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្តអនាចារ ហើយប្រាថ្នាថា
 ភិក្ខុទាំងឡាយចូរដឹងថា យើងត្រូវអាបត្តិដោយអាការមិនដឹង កាលភិក្ខុកំពុង
 សម្តែងបាតិមោក្ខ ភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំទើបតែនឹងដឹងឥឡូវនេះថា
 ឮថា ធម៌នេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខ្មែរស
 រាល់កន្លះខែ ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៣០៧] ពាក្យថា បើ (ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹង) នូវភិក្ខុនោះ សេចក្តី
 ថា ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃដឹងនូវភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្តីវង្វេងថា ភិក្ខុនេះធ្លាប់
 អង្គុយ (ស្តាប់) បាតិមោក្ខដែលភិក្ខុសម្តែងអស់វារៈពីរបីដងហើយ នឹង
 ពោលទៅថ្ងៃទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច (ចាកអាបត្តិ) ដោយ
 អាការដែលមិនដឹង មិនមានដល់ភិក្ខុនោះទេ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិណាក្នុងរឿង
 អនាចារនោះ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះ ឲ្យធ្វើនូវអាបត្តិនោះដោយគួរតាមធម៌
 ម្យ៉ាងទៀត គប្បីលើកសេចក្តីវង្វេង គឺមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុនោះថែម
 ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃគប្បីលើកមោហារោបនកម្មឡើងយ៉ាង
 នេះ ។ ភិក្ខុដែលជាអ្នកឈ្នាសអង់អាច គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុកំពុង
 សម្តែងបាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។
 បើមោហារោបនកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីលើក
 មោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះនេះ កាល
 ភិក្ខុកំពុងសម្តែងបាតិមោក្ខ មិនបានធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អ
 ទេ ។ ឥឡូវនេះ សង្ឃលើកនូវមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការ
 លើកមោហារោបនកម្មដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គ
 ណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ មោហារោបនកម្ម សង្ឃ
 បានលើកឡើងហើយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការលើកមោហារោបនកម្មនេះ
 សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវមោហា-
 រោបនកម្មនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៣១០] កាលមោហារោបនកម្ម សង្ឃមិនទាន់លើកឡើងទេ បើភិក្ខុ
 ក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង ។ កាលមោហារោបនកម្ម សង្ឃលើកឡើង
 ហើយ ភិក្ខុនៅក្លែងធ្វើវង្វេងទៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១១] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
 ហើយក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយក្លែងធ្វើវង្វេង ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ហើយ (ក្លែងធ្វើវង្វេង) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង ។ កម្មមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុង ។ កម្មមិនប្រកបដោយ

ធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣១២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុមិនទាន់បានស្តាប់បាតិមោក្ខដោយពិស្តារ ១ ភិក្ខុស្តាប់បាតិមោក្ខដោយ

ពិស្តារអស់វារៈមិនទាន់ដល់ពីរបីដង ១ ភិក្ខុមិនប្រឹងនឹងក្លែងធ្វើវង្វែង ១ ភិក្ខុ

ឆ្គង ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

អង្គកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
មោហានសិក្ខាបទ

[៣០៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះថា បទថា អន្ធខ្យមាសំ បានដល់ តាមលំដាប់ គឺរាល់កន្លះខែម្តង ។ ក៏ព្រោះបាតិមោក្ខ នោះ ភិក្ខុវ័ម័នស្សធុក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុក ក្នុងបទភាជនៈថា រាល់ថ្ងៃឧបោសថ ។

បទថា ឧទ្ទិស្សមាទេ គឺកាលបាតិមោក្ខកំពុងស្សធុ ។ ព្រោះបាតិមោក្ខ នោះដែលភិក្ខុអ្នកស្សធុបាតិមោក្ខ កំពុងលើកឡើងសម្តែង ឈ្មោះថា កំពុង ស្សធុ ដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងបទភាជនៈថា កាលភិក្ខុ កំពុងលើកបាតិមោក្ខឡើងសម្តែង ។

[៣០៨] ពាក្យថា យព្វ វត្ថុ អាបត្តិ អាបន្នោ បានដល់ ភិក្ខុដែល ត្រូវអាបត្តិ ក្នុងអនាចារដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តហើយនោះ ។

ពីរបទថា យថាធម្មោ កាវេតព្វោ បានដល់ ព្រោះជាអ្នកត្រូវអាបត្តិ ដោយមិនដឹង ទើបលោកមិនមានការផុតចាកអាបត្តិ ។ ឯសង្ឃគប្បីកាត់ អាបត្តិលោកតាមធម៌ និងវិន័យដែលបញ្ញត្តទុក ។ អធិប្បាយថា លោកត្រូវ អាបត្តិទេសនាគាមិនី សង្ឃគប្បីឲ្យសម្តែង និងត្រូវអាបត្តិវដ្តានគាមិនី គប្បី ឲ្យប្រព្រឹត្តវដ្តានគាមិនី ។

បទថា សាធុកំ ប្រែថា ដោយល្អ ។

បទថា អង្គការព្រះវិន័យ ប្រែថា ការធ្វើឲ្យមានប្រយោជន៍ ។ មានពាក្យ
អធិប្បាយថា ជាធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។

[៣១១] ក្នុងបទថា ធម្មកម្ម ជាដើម លោកបំណងយកមោហា-
រោបនកម្ម ។ ពាក្យដ៏សេសស្កន់សិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
វេទនា ជុច្ឆៈឯង ។

មោហនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[៣១៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ១៧) ។ សត្វរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ នាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរយ៉ាង នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ពួកសត្វរស- វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះក្រោធខឹង បាន ឲ្យប្រហារដល់ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្ហាត់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងក្រោធខឹង ហើយទៅប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏ មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាប ទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្រោធខឹង ហើយនាំគ្នាប្រហារ ភិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើរតែតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្រោធខឹង ហើយឲ្យ

ប្រហារដល់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ក្រោធខឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគំកូន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ឲ្យប្រហារ គឺឲ្យប្រហារដោយកាយក្តី ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយក្តី ដោយវត្ថុសម្រាប់ចោលក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីតែដោយស្លឹកព្រលិត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៥] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្រោធខឹង ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ជាអនុបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោធខឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឲ្យប្រហារ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣១៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរួចខ្លួន ក៏ឲ្យប្រហារទៅវិញ ១ ភិក្ខុឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

បហារសិក្ខាបទ

[៣១៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ ពីរបទថា បហារំ
ទេន្តិ សេចក្តីថា ពួកត្រកូលកិក្ខុពោលពាក្យជាដើមថា អាវុសោ ពួកលោកចូរ
រៀបចំតាំងតូច ចូរដងទឹកលាងជើងមកទុក ហើយឲ្យប្រហារ (វាយសត្ត-
រសវគ្គិយកិក្ខុ) ដែលមិនធ្វើតាម ។

[៣១៤] ក្នុងបទថា បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស នេះ
មានវិនិច្ឆ័យថា កាលកិក្ខុឲ្យប្រហារ ដោយភាពជាអ្នកមានបំណងនឹងវាយ
សូម្បីត្រូវវាយឲ្យស្លាប់ ក៏ត្រូវត្រឹមអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រោះការប្រហារនោះ
ដៃ ឬជើងបាក់ក្តី ក្បាលបែកក្តី ក៏ត្រូវបាចិត្តិយៈប៉ុណ្ណោះ កាត់ត្រចៀកក្តី កាត់
ច្រមុះក្តី ដោយបំណងនឹងធ្វើខូចសម្រស់យ៉ាងនេះថា យើងនឹងធ្វើលោកឲ្យ
អស់សម្រស់ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បទថា អនុបសម្បន្ធស្ស សេចក្តីថា កិក្ខុវាយគ្រហស្ថ ឬបព្វជិត ដល់
ស្រ្តី ឬបុរស ដោយហោចដល់សត្វតិរច្ឆាន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ តែបើមាន
តម្រេកវាយស្រ្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៣១៦] ពីរបទថា កេនចិ វិហោឋិយមារោ បានដល់ ត្រូវមនុស្ស
ឬសត្វតិរច្ឆានបៀតបៀន ។

បទថា មោក្ខានិប្បាយោ គឺ ប្រាថ្នានឹងរួចផុតដល់ខ្លួនឯង ពីមនុស្ស
ជាដើមនោះ ។

ពីរបទថា បហារំ ទេតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យការប្រហារដោយកាយរបស់
ជាប់ដោយកាយ និងរបស់ដែលគ្រវែងទៅឯណាមួយ ជាអនាបត្តិ ។ សូម្បី
ភិក្ខុឃើញចោរក្តី សត្រូវក្តី បំណងនឹងបៀតបៀនក្នុងរវាងផ្លូវពោលថា នៃ
ឧបាសក អ្នកចូរឈប់ក្នុងទីនោះឯង កុំចូលមក ហើយប្រហារ អ្នកមិនស្លាប់
ពាក្យកំពុងដើរចូលមកដោយជំបង ឬដោយសស្រ្តា ព្រមនឹងវាចាថា ចេញ
ទៅវិញ ហើយទៅ ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ក្នុងការវាយនោះ ជាអនាបត្តិដូច
គ្នា ។ សូម្បីក្នុងពួកម្រឹគកាច ក៏មានន័យដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខា
បទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមុជ្ឈានជាដើមនៃសិក្ខាបទនេះ ដូចគ្នានឹងបឋមបុរាណិក តែសិក្ខាបទ
នេះ ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

បហារសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៥

[៣១៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្រោធខ័ន្ធ ហើយងាល់ពែង គឺបាតដៃឡើងសំដៅពួកសត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ (ធ្វើ អាការបីដូចជានឹងវាយ) សត្វរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះទើបតែនឹងរួចអំពីប្រហារ មកហើយ (មានសេចក្តីភិតភ័យ) ក៏នាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសួរ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកយំ ។ សត្វរសវគ្គិយភិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះ ក្រោធខ័ន្ធ ហើយងាបាតដៃ ឡើងដូចជាលំពែងសំដៅពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងក្រោធខ័ន្ធ ហើយងាបាតដៃឡើងដូចជា លំពែងសំដៅ ភិក្ខុផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយក្រោធខ័ន្ធ ហើយងាបាតដៃឡើងដូចជា លំពែងសំដៅភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិត មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស ទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្រោធខ័ន្ធ ហើយងាបាតដៃឡើងដូចជា លំពែងសំដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិន មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា

ហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្រោធខឹង ហើយ
នាំឡើងនូវលំពែង គឺបាតដៃសំដៅភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី
១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា សំដៅភិក្ខុផងគ្នា គឺសំដៅភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យ
ថា ក្រោធខឹង គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្តគំកុន មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យ
ថា នាំឡើងនូវលំពែង គឺបាតដៃ សេចក្តីថា ភិក្ខុលើកកាយក្តី លើកវត្ថុជាប់
នឹងកាយក្តី ឡើងជន្ទ ដោយហោចទៅ សូម្បីតែស្លឹកព្រលិត ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[៣១៩] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង
នាំលំពែង គឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយក្រោធខឹង នាំលំពែង គឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយក្រោធខឹង នាំលំពែង គឺ
បាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្រោធខឹងដល់អនុបសម្បន្ន ហើយ
នាំលំពែង គឺបាតដៃឡើង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា
ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បុព្វត្តិយកណ្ណ សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥

[៣២០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុដែលជនណាមួយបៀតបៀន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឲ្យរូបខ្លួន
 ក៏ងាល់ពែង គឺបាតដៃឡើង ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គដ៏ ៨

តលសត្តិកសិក្ខាបទ

[៣១៧] វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ គប្បីជ្រាបដូច្នោះ ពីរបទថា តល-
សត្តិកំ ឧត្តរន្តិ សេចក្តីថា (ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ) កាលសម្តែងអាការឲ្យ
ប្រហារ រមែងធ្វើអាការដូចជាវាយដោយកាយខ្លះ ដោយរបស់ជាប់កាយខ្លះ ។

បទថា តេ បហារសមុច្ឆិទា រោទន្តិ សេចក្តីថា ពួកសត្តរសវគ្គិយ
ភិក្ខុទាំងនោះធ្លាប់បាក់ស្បាតចំពោះការប្រហារ ហើយសម្គាល់ថា ភិក្ខុទាំងនេះ
នឹងឲ្យការប្រហារឥឡូវនេះ ព្រោះជាអ្នកបានទទួលការប្រហារមកក្នុងកាលមុន
ទើបស្រែកយំ អាចារ្យពួកខ្លះស្វាធារ្យថា បហារស្ស មុច្ឆិទា ក៏មាន ។
ក្នុងបាវៈនោះ មានសេចក្តីថា ខ្លាចការប្រហារ (វាយ) ។

[៣១៨] ក្នុងបទថា ឧត្តរតិ អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស នេះ មានវិនិច្ឆ័យ
ដូច្នោះថា បើភិក្ខុសម្តែងអាការឲ្យប្រហារចុះទៅ កាលភិក្ខុមិនអាចទប់កំហឹង
បានពិតប្រាកដ ទើបប្រហារចុះទៅយ៉ាងរហ័ស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះលោកឲ្យ
ប្រហារ ដោយមិនមានបំណងនឹងប្រហារ ។ ព្រោះការឲ្យប្រហារនោះ អវយវៈ
ណាមួយ មានដៃជាដើមបាក់ទៅ ក៏ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបំណងនឹង
ប្រហារ តែការប្រហារដោយរបស់ណាមួយ មានដើមឈើជាដើមផ្លាតទៅក្តី
ខ្លួនត្រឡប់ បានសតិហើយ មិនប្រហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលប្រហារ
ត្រូវបុគ្គលណាមួយ ទប់ដៃជាប់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣១៨] ក្នុងបទថា មោក្ខាធិប្បាយោ តលសត្តិកំ ឧត្តរតិ នេ៖ មាន
 វិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលងាល់ពែងដោយបុត្រដៃ ដោយ
 ន័យមុននោះឯង ក្នុងរឿងទាំងឡាយដែលពោលហើយខាងដើម ។ បើភិក្ខុឲ្យ
 ប្រហារខុសទៅ ក៏ជាអនាបត្តិដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសស ព្រមទាំងសមុជ្ជាន
 ជាដើម ដូចគ្នានឹងបហារសិក្ខាបទនោះឯង ។

តលសត្តិកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[៣២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ នាំគ្នាកម្ចាត់ (គឺចោទ) ភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមាន មូល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងចោទភិក្ខុ ផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ ចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូល ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចោទភិក្ខុផង គ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចោទ ភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុផងគ្នា គឺភិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា មិន

មានមូល គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែលខ្លួនមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិនបាន
 រង្វៀស ។ ពាក្យថា ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេស គឺបណ្តាសង្ឃាទិសេសទាំង
 ១៣ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ។ ពាក្យថា ចោទ សេចក្តីថា ភិក្ខុចោទ
 ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២៣] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយចោទដោយ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចោទដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ហើយចោទ
 ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុចោទ
 ដោយអាចារិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិបត្តិក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុចោទអនុប-
 សម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន
 (ហើយចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។

[៣២៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុមានសេចក្តីសម្គាល់ពិតមែន ហើយចោទឯងក្តី ប្រើគេឲ្យចោទក្តី ១
 ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
អម្ពលកសិក្ខាបទ

[៣២១] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះ បទថា **អនុទុំ-
សេន្តិ** សេចក្តីថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះ ព្រោះខ្លួនជាអ្នកមានទោសច្រើន
កាលនឹងធ្វើការការពារថា ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងមិនចោទ នឹងមិនញ៉ាំងពួកយើង
ឲ្យរពួកដោយអាការយ៉ាងនេះ ទើបប្រញាប់ប្រញាល់ចោទភិក្ខុទាំងឡាយ
ដោយសង្ឃាទិសេសមិនមានមូលជាមុន ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ
មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយក្នុង
អម្ពលកសិក្ខាបទក្នុងតេរសកណ្ណ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារថីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
វេទនា ដូច្នោះឯង ។

អម្ពលកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[៣២៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ក្លែងបង្កហេតុ ឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យ កើតដល់ពួកសត្តរសវគ្គិយភិក្ខុ ថា ម្ចាស់អាវុសោ សិក្ខាបទ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តទុកហើយថា បុគ្គលមានឆ្មាំថយពីម្តែ សង្ឃមិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទាឡើយ ចំណែកពួក លោកមានអាយុមិនទាន់ដល់ម្តែឆ្មាំ មកទទួលឧបសម្បទា ពួកលោកមិនមែន ជាឧបសម្បទាទេដឹង ។ សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាយំ ។ ភិក្ខុទាំង- ឡាយ បានសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកលោកយំព្រោះអ្វី ។ ពួក សត្តរសវគ្គិយភិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនេះក្លែងបង្កហេតុឲ្យ មានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យដល់ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយផងគ្នាសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងក្លែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោយ- បុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្វៀស

សង្ស័យដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផងគ្នាទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយ ឲ្យរើរតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សម្តែងឡើងនូវសិក្ខានេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ក្លែងបង្ក ហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយគិតថា (សេចក្តី រង្សៀសសង្ស័យនេះ) កើតឡើង ការមិនសប្បាយចិត្តនឹងមានដល់ភិក្ខុនោះ មួយរំពេចមិនខាន ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រោះធ្វើសេចក្តីរង្សៀស សង្ស័យនោះឯងជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ ។

[៣២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ក្លែង សេចក្តីថា ភិក្ខុដឹង គឺដឹងជាក់ ក្លែងល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ពាក្យថា បង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាមួយហេតុឲ្យមាន សេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យថា លោកទំនងជាមានឆ្នាំមិនទាន់គ្រប់ម្តែ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកជីកទឹក ស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យនោះឯងជា ហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុណាមួយដទៃគ្មាន ចំពោះ ត្រង់បង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣២៧] ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ ហើយក្លែងផ្តើម

សេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្លែងផ្តើមសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បទ្ធ ហើយក្លែង
 ផ្តើមសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុក្លែង
 ផ្តើមសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើងដល់អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
 អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣២៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុមិនមានបំណងនឹងផ្តើមសេចក្តីរង្សៀសសង្ស័យឲ្យកើតឡើង តែពោល
 (តាមសេចក្តីយល់) ថា លោកប្រហែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់ម្ភៃ ហើយ
 ឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគអាហារក្នុងវេលាវិកាលទេដឹង លោកផឹក
 ទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុគ្រាមទេដឹង ឈ្នើយ
 ចុះ លោកចូរដឹងចុះ លោកកុំរង្សៀសសង្ស័យស្តាយក្រោយឡើយ ១ ភិក្ខុ
 ត្រត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់

អង្គកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

សព្វាច្ចសិក្ខាបទ

[៣២៥] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បទថា ឧបទហន្តិ ប្រែថា ញ៉ាំងឲ្យកើតឡើង ។

[៣២៧] បទថា កុក្កុច្ចំ ឧបទហតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស បានដល់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វាចា ។

បទថា អនុបសម្បទ្ធស្ស សេចក្តីថា ភិក្ខុក្លែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តី រង្សៀសសង្ស័យដល់សាមណេរ ដោយន័យជាដើមថា ប្រហែលជាលោក អង្គុយ ដេក បរិភោគ ផឹក ក្នុងទីកំបាំងរួមគ្នានឹងមាតុគ្រាម ហើយលោកធ្វើ យ៉ាងនេះ និងយ៉ាងនេះក្នុងជំនុំសង្ឃ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ វាចា ។ ពាក្យ ដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ រាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុជ្ជានជាដើម ដូចគ្នានឹង អមូលកសិក្ខាបទនោះឯង ។

សព្វាច្ចសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[៣២៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ ពួកភិក្ខុដែលមាន សីលជាទីស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំង នេះ ជាពួកអលដ្ឋីទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្មោះនឹងពួកនេះទេ ។ ពួកឆព្វគ្គិយ ភិក្ខុ (បានឮ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះហេតុអ្វី អ្នក ទាំងឡាយញ៉ាំងពួកយើងឲ្យដល់ដោយពាក្យថា អលដ្ឋី ។ ពួកភិក្ខុមានសីល ជាទីស្រឡាញ់សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ ចុះពួកអ្នកបានឮក្នុងទីណា ។ ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរអែបស្តាប់ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល ទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបង្ក ហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា មិនគួរនឹងឈរអែបស្តាប់សោះ ។ បេ ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា កាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរអែបស្តាប់ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុ ទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងឈរអែប

ស្តាប់ទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លា
 ឡើងទេ ។ បេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវ
 សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កហេតុ
 ប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា ទៅឈរអែបស្តាប់ ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនេះ
 នឹងពោលពាក្យណា អញនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរអែបស្តាប់នោះជាហេតុពិត មិនមែនហេតុដទៃឡើយ ។

[៣៣០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាលបើភិក្ខុទាំង-
 ឡាយដទៃ ។ ពាក្យថា បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នា គឺភិក្ខុទាំងនោះ
 មានអធិករណៈកើតឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរអែបស្តាប់ គឺភិក្ខុដើរទៅ
 ដោយគិតថា អញស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះហើយ នឹងចោទ នឹងឲ្យរព្វក នឹងចោទ
 ចំពោះនឹងឲ្យរព្វកចំពោះ នឹងធ្វើឲ្យអៀនខ្មាស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះ
 ឈរស្តាប់ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុដើរទៅតាមក្រោយ
 បើដើរទៅដោយរហ័ស ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ឈរស្តាប់ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុដើរទៅមុនហើយ
 ឈប់ដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុឈរស្តាប់ក្នុង
 ទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុណាមកកាន់ទីឈរក្តី ទីអង្គុយក្តី
 ទីដេកក្តី របស់ភិក្ខុផងគ្នា ភិក្ខុនោះគប្បីអ្នក គប្បីញ៉ាំងភិក្ខុដែលកំពុងប្រឹក្សា

គ្នានោះឲ្យដឹង ។ បើភិក្ខុនោះមិនក្អកក្រហែមក្តី មិនឲ្យគេដឹងក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បុព្វត្ថិយៈ ។ ពាក្យថា ព្រោះធ្វើកិរិយាលយវៃអបស្កាបនោះជាហេតុពិត មិន
មែនហេតុដទៃឡើយ សេចក្តីថា ហេតុឯណានីមួយដទៃគ្មានទេ ចំពោះត្រង់
ការលយវៃអបស្កាបប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣៣១] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន ហើយលយវៃអបស្កាប
ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយលយវៃអប
ស្កាប ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្ន
ហើយលយវៃអបស្កាប ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ភិក្ខុលយវៃអបស្កាបអនុ-
បសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៣២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុដើរទៅដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ភិក្ខុទាំងនេះ ហើយនឹងថយចេញ នឹង
រៀរ នឹងរម្ងាប់ (សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់) នឹងដោះខ្លួន ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុ
ដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា
សហធម្មិកវគ្គទី ៨
ឧបស្ស័តិសិក្ខាបទ

[៣៣០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ បទថា អធិក-
រណាជាតានំ បានដល់ កើតវិវាទាធិករណ៍ឡើង ព្រោះការទាស់ទែងគ្នា
ជាដើមនេះ ។

បទថា ឧបស្ស័តិ គឺជិតល្មមបានឮ អធិប្បាយថា ក្នុងទីដែលខ្លួន
ឈរហើយ អាចបានឮពាក្យរបស់ភិក្ខុទាំងនោះបាន ។

ក្នុងបទថា ឥច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស នេះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ
ជំហាន ។

បទថា មន្តេនំ គឺកាលភិក្ខុមួយរូបទៀតប្រឹក្សាគ្នានឹងភិក្ខុមួយរូបទៀត ។
ម្យ៉ាងទៀត បាវៈថា មន្តេន្ត ក៏មាន ឯសេចក្តីដូចគ្នា ។

[៣៣២] បទថា រូបសមិស្សាមិ សេចក្តីថា យើងនឹងស្ងប់ នឹងដល់
នូវសេចក្តីស្ងប់ នឹងមិនធ្វើការឈ្លោះគ្នា ។

ពីរបទថា អត្តានំ បរិមោចេស្សាមិ សេចក្តីថា ខ្ញុំនឹងប្រាប់ថា ខ្ញុំមិន
មែនជាអ្នកធ្វើហើយដោះខ្លួនទេ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថ
នាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ កើតឡើងតាម

កាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជួនកាលជាកិរិយា ដោយ
 អំណាចនៃការទៅ ព្រោះការស្តាប់ ជួនកាលជាអកិរិយា ដោយអំណាចនៃការ
 មិនញ៉ាំងអ្នកទាស់ទែងគ្នា ដែលមកកាន់ទឹកនៃដៃដែលខ្លួនឈរហើយ ប្រឹក្សា
 គ្នាឲ្យដឹង ។ ពិតហើយ សិក្ខាបទទាំង ៣ នេះ គឺរូបិយសិក្ខាបទ អញ្ញវាទ-
 សិក្ខាបទ ឧបស្ស្តិសិក្ខាបទ មានកំណត់តែម្យ៉ាងដូចគ្នា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ
 ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារូបិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
 វេទនា ជូច្នោះ ។

ឧបស្ស្តិសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៣៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ បានប្រព្រឹត្តអនាថារ កាលសង្ឃធ្វើកម្ម (ដើម្បីជាក់ទោស) ដល់ភិក្ខុមួយ រូបៗ ក៏នាំគ្នានិយាយខ្មាស់ ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបានប្រជុំគ្នា ដោយសង្ឃ កិច្ចនីមួយ ។ ទើបពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកំពុងធ្វើចីវរកម្ម បានឲ្យឆន្ទៈ (សេចក្តី គាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) ដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រឹក្សាគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនេះ មកតែម្នាក់ឯង បើដូច្នោះ ពួកយើងត្រូវ ធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះចូល ទៅរកពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល អាវុសោ សង្ឃបានធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើ កម្មដល់ខ្ញុំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបាននិយាយថា ម្នាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយ បានឲ្យឆន្ទៈដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់កម្មនេះ ដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់ លោកក៏ទេ បើយើងទាំងឡាយដឹងថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មដល់លោកសោត យើងទាំងឡាយមិនឲ្យឆន្ទៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងឲ្យឆន្ទៈដល់សង្ឃកម្មទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយ ត្រឡប់ មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់

សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាឲ្យឆន្ទៈដើម្បីសង្ឃកម្ម ដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែន ឬ ។ ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោយបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯង មិនគួរ នឹងឲ្យឆន្ទៈដើម្បីសង្ឃកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រឡប់មកតិះដៀល ជាខាងក្រោយវិញទេ ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹង រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យឆន្ទៈដើម្បីកម្មទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ កម្មដែលហៅថាប្រកបដោយធម៌នោះ គឺអបលោកន- កម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិបតុត្តកម្ម ១ ដែលសង្ឃធ្វើ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា កម្មនេះហៅថា កម្ម ប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុព្រមឲ្យឆន្ទៈ ហើយត្រឡប់តិះដៀល (ជាខាង ក្រោយវិញ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៥] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈ ត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយ

ធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឆន្ទៈ ត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ហើយឲ្យឆន្ទៈ ត្រឡប់តិះដៀល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ កម្មមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឲ្យឆន្ទៈត្រឡប់
 តិះដៀល) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

[៣៣៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុដឹងថា កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយមិនជាធម៌ក្តី ដោយពួកក្តី ដល់ភិក្ខុអ្នក
 មិនគួរដល់កម្មក្តី ហើយតិះដៀល ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទ

[៣៣៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ គប្បីប្រាប់វិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បទថា សេចក្តី ច មយំ ជាឈេយ្យម ប្រែថា បើពួកយើងគប្បីដឹងសោត ។ ចំណែក ច អក្ខរៈ ត្រឹមតែជានិបាតប៉ុណ្ណោះ ។

បទថា ធម្មិកានំ មានវិគ្គហៈថា ធម៌មាននៅក្នុងកម្មទាំងនោះ ព្រោះ សង្ឃធ្វើដោយធម៌ ដោយវិន័យ ដោយសត្តសាសនៈ ព្រោះហេតុនោះ ទើប កម្មទាំងនោះឈ្មោះថា ធម្មិក (កម្មប្រកបដោយធម៌) ។ ដើម្បីសង្ឃកម្ម ៤ ដែលជាធម៌ទាំងនោះ ។

[៣៣៤] ក្នុងបទថា វិយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នេះ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វាចា ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំង អស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារចិត្តកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សង្ឃបានប្រជុំគ្នា ដោយសង្ឃកិច្ចឯណានីមួយ ។ ពួកធម្មគិយភិក្ខុកំពុងធ្វើចិវរ ហើយបានឲ្យ ឆន្ទៈដល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រានោះឯង សង្ឃប្រជុំគ្នាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កម្ម ណា ហើយតាំងញាតិឡើងដោយប្រិក្សាគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើនូវកម្ម នោះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនោះបាននិយាយថា ភិក្ខុទាំងនេះតែងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ មួយរូបៗ យ៉ាងនេះឯង (ឥឡូវ) លោកទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្មដល់អ្នកណា បាន ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា កាលសង្ឃកំពុងប្រិក្សាវិនិច្ឆ័យ ភិក្ខុមិនបានឲ្យឆន្ទៈ មិនគួរនឹង ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា កាលសង្ឃកំពុងប្រិក្សាវិនិច្ឆ័យ (គឺសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យ រឿងអ្វីមួយមិនទាន់ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឲ្យឆន្ទៈ ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស កាលសង្ឃកំពុងប្រិក្សាវិនិច្ឆ័យ ហេតុអ្វីក៏អ្នកឯង មិនឲ្យឆន្ទៈ ហើយក្រោក ចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើរតែតែ
 ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ កាលពាក្យវិនិច្ឆ័យ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងសង្ឃ មិនឲ្យឆន្ទៈ ហើយក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ រឿងដែលសង្ឃប្រាប់ហើយ តែមិនទាន់បានវិនិច្ឆ័យក្តី
 ញាតិសង្ឃតាំងទុកហើយក្តី កម្មវាចាសង្ឃធ្វើមិនទាន់ហើយក្តី ឈ្មោះថា ពាក្យ
 វិនិច្ឆ័យ (កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ) ក្នុងសង្ឃ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុមិនឲ្យឆន្ទៈហើយ
 ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុចេញទៅដោយគិតថា មិន
 ដឹងជាការអ្វី កម្មនេះជាកម្មកម្រើកទេ ជាពួកទេ សង្ឃមិនត្រូវធ្វើទេ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលភិក្ខុកំពុងលះហត្ថបាសបរិស័ទ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 កាលលះហត្ថបាសហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៩] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
 ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាក
 អាសនៈចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
 សម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈ
 ចៀសចេញទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា

កម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយមិនឲ្យឆន្ទៈ ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយ
ធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៤០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុទៅដោយគិតថា សេចក្តីបង្កហេតុក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី សេចក្តី
ប្រកាន់ខុសគ្នាក្តី សេចក្តីទាស់ទែងក្តី នឹងមានដល់សង្ឃ ១ ភិក្ខុទៅដោយ
គិតថា ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃក្តី ការប្រេះបាក់នៃសង្ឃក្តី នឹងមាន ១ ភិក្ខុទៅ
ដោយគិតថា សង្ឃនឹងធ្វើកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី នឹងធ្វើកម្មជាពួកក្តី នឹង
ធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មក្តី ១ ភិក្ខុមានជំងឺចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុ
ទៅដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើដល់ភិក្ខុឈឺ ១ ភិក្ខុដែលឧប្បារក្តី បស្សៈក្តីបៀត
បៀន ហើយទៅ ១ ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាដើម្បីនឹងញ៉ាំងកម្មឲ្យកម្រើក ហើយចេញ
ទៅ ដោយគិតថា អញនឹងត្រឡប់មកវិញទៀត ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

ធន្តអទត្តាគមនសិក្ខាបទ

[៣៣៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា វត្ថុំ វា
អាណាចិតំ ហោតិ សេចក្តីថា ទាំងដើមចោទ និងចុងចោទ បានថ្លែងពាក្យ
សម្តីរបស់ខ្លួនហើយ ក៏កុំអ្នកសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់ហើយ ក៏បានទទួលសន្ទតិ
ហើយ ដោយអាការមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ វត្ថុឈ្មោះថា ប្រាប់ហើយ ។
ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ចុះជាសមុជ្ឈាន កើតឡើងតាមកាយវាចា
និងចិត្ត ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោក-
វជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ធន្តអទត្តាគមនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១

[៣៤១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡូវនៃ ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ទេពមល្លបុត្រដ៏មាន អាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ និងសម្តែងភក្ត្រដល់សង្ឃ ។ ទេពមល្លបុត្រដ៏មាន អាយុនោះ ជាអ្នកមានចីវរទុព្វលភាព ។ សម័យនោះឯង ចីវរមួយបានកើត ឡើងដល់សង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យចីវរនោះដល់ទេពមល្លបុត្រដ៏មានអាយុ ។ ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្ហាន លាភរបស់សង្ឃទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កាល បើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងមកតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រឡប់មកតិះដៀលជាខាងក្រោយវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ មិនគួរនឹងពួកអ្នកឯងតិះដៀល ជាខាងក្រោយវិញទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹង

រិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ (កាលបើ) សង្ឃព្រម
 ព្រៀងគ្នាឲ្យចីវរ (ដល់ភិក្ខុ) ហើយ ក៏ដល់នូវធម៌ គីរិយា តិះដៀលជា
 ខាងក្រោយវិញថា ភិក្ខុទាំងឡាយបង្ហោនលាភរបស់សង្ឃតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ សង្ឃមានសង្វាសស្មើគ្នា ស្ថិតនៅក្នុងសីមាស្មើគ្នា
 ហៅថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺបណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរ
 ណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មមសម្រេចកិច្ចវិកប្បបាន ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺឲ្យ
 ដោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តនោះ គឺតាមបុគ្គលដែល
 ជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់ស្គាល់គ្នា តាមបុគ្គលដែលធ្លាប់គប់គ្នា តាម
 បុគ្គលដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា តាមបុគ្គលដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ ដែល
 ហៅថា របស់សង្ឃនោះ បានខាងលាក់ដែលគេលះបង់ប្រគេនដល់សង្ឃ ។
 ដែលហៅថា លាក់នោះ បានខាងចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងកេសជួ-
 បរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំលម្អិតក្តី ឈើស្ងួត
 ក្តី អម្បោះរងជើងក្តី (ក៏ហៅថា លាក់) ។ ពាក្យថា ដល់នូវធម៌ គីរិយា
 តិះដៀលជាខាងក្រោយ សេចក្តីថា ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃ ដែលបានឲ្យចីវរដល់
 ឧបសម្បទ្ធ ដែលសង្ឃសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសម្តែង
 នូវភត្តក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែម

ក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវវត្ថុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៣] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកប ដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកប ដោយធម៌ ហើយតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យបរិក្ខារដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុតិះដៀល សង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ឬបរិក្ខារដទៃដល់ឧបសម្បន្ន ដែលសង្ឃមិនបាន សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសម្តែងនូវកត្តក្តី ជាអ្នកចែកនូវ បបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវ វត្ថុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃដែលបានឲ្យចីវរ ឬ បរិក្ខារដទៃដល់អនុបសម្បន្នដែលសង្ឃសន្មត ឬមិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាល នូវសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសម្តែងនូវកត្តក្តី ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ជាអ្នកចែកនូវ ផ្ទៃឈើក្តី ជាអ្នកចែកនូវបង្អែមក្តី ជាអ្នកចាត់ចែងនូវវត្ថុបន្តិចបន្តួចក្តី ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយ ធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៤៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុតិះដៀលសង្ឃអ្នកធ្វើព្រោះឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិ
 ដោយប្រក្រតីថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយលាភដែលសង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ
 ទុកជាបានហើយ ក៏គង់ធ្វើលាភនោះឲ្យវិនាសទៅដដែល នឹងមិនបាននាំយក
 ទៅដោយប្រពៃទេ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១១ ចប់

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

ទុព្វលសិក្ខាបទ

[៣៤២] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១១ ដូច្នោះ បទថា យថា-
មិត្តតា គឺតាមភាពជាមិត្តនឹងគ្នា មានពាក្យអធិប្បាយថា ឲ្យដល់ភិក្ខុដែល
ជាមិត្តនឹងគ្នា ។ ក្នុងបទទាំងពួង ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេស មាន
អត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ព្រោះមានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងឧដ្ឋា-
បនកសិក្ខាបទជាដើមនោះឯង ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
វេទនា ដូច្នោះឯង ។

ទុព្វលសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២

[៣៤៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ប្រជុំជនពួកមួយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី នាំគ្នាតាក់តែងចង្ហាន់ ព្រមទាំងចីវរទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ ដោយ គិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងនិមន្តឲ្យលោកឆាន់ ហើយនឹងប្រគេនចីវរ ។

លំដាប់នោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅកាន់ទីប្រជុំជននោះ លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំជននោះថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកអ្នកចូរឲ្យចីវរ ទាំងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងនោះបាននិយាយតបវិញថា ព្រះ ករុណា ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំធ្លាប់តាក់តែងចង្ហាន់ ព្រមទាំងចីវរទុក ដើម្បី ថ្វាយសង្ឃរាល់ៗ ឆ្នាំ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយលួងលោមថា ម្ចាស់អាវុសោ ទាយករបស់សង្ឃមានច្រើន ភត្តរបស់សង្ឃក៏មានច្រើន ភិក្ខុអម្បាលនេះ បាន អាស្រ័យលើអ្នកទាំងឡាយ បានជួបប្រសព្វអ្នកទាំងឡាយទើបមកគង់នៅក្នុង ទីនេះបាន បើអ្នកទាំងឡាយមិនប្រគេនដល់លោកទាំងនេះ ចុះអ្នកណាទៅគេ នឹងប្រគេនដល់លោកទាំងនេះបាន ម្ចាស់អាវុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ឲ្យនូវចីវរ ទាំងឡាយនេះដល់ភិក្ខុអម្បាលនេះចុះ ។ ប្រជុំជននោះ កាលត្រូវពួកឆព្វគ្គិយ ភិក្ខុឆ្លើយឆ្លៀល ទើបថ្វាយចីវរដែលខ្លួនតាក់តែងទុកដល់ពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុអស់ ទៅហើយអង្គាសសង្ឃតែកត្តបុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដឹងថា ភត្ត ព្រម ទាំងចីវរដែលប្រជុំជនតាក់តែងទុកដើម្បីថ្វាយសង្ឃ តែមិនដឹងថា គេថ្វាយ

ដល់ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទៅហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះ (នឹង
 ប្រជុំជននោះ) ថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបង្ហានថ្វាយចីវរដល់
 សង្ឃចុះ ។ ប្រជុំជននោះបាននិយាយប្រាប់ថា បពិត្រព្រះករុណា ចីវរដែល
 តាក់តែងទុកនោះគ្មានទេ លោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយទាំងឡាយ បង្ហានទៅដើម្បីពួក
 លោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយអស់ទៅហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
 តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ពួក
 ឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលបើដឹងថា លោករបស់សង្ឃ គេបង្ហាន (ដើម្បីសង្ឃ) ទៅ
 ហើយ មិនគួរនឹងបង្ហានទៅដើម្បីបុគ្គលសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ កាលបើដឹងថា លោក
 របស់សង្ឃ ដែលគេបង្ហានទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្ហានទៅដើម្បី
 បុគ្គលវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកាលបើដឹងថា លោករបស់សង្ឃ គេបង្ហានទៅ
 (ដើម្បីសង្ឃហើយ) ហេតុអ្វី បានជាបង្ហានទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ម្ចាស់
 មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយ ដឹងថា លោករបស់សង្ឃ គេបង្ហានទៅ (ដើម្បីសង្ឃហើយ)
 ត្រឡប់បង្ហានទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នក ដទៃប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះប្រាប់ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ។ ដែល ហៅថា របស់សង្ឃ គឺលាក់ដែលទាយកបានថ្វាយ បានបរិច្ចាគដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លាក់នោះ បានដល់ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ ដោយហោចទៅសូម្បីតែជំនែលមិត្តក្តី ឈឺស្កន់ ក្តី អម្បោះរងជើងតម្បាញក្តី (ក៏ហៅថា លាក់ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ដែល ហៅថា គេបង្ហោនទៅ គឺម្ចាស់របស់គេបញ្ចេញវាចាថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំ នឹងធ្វើ ។ ភិក្ខុបង្ហោនទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៧] លាក់គេបង្ហោនទៅហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេបង្ហោនទៅ ហើយ ត្រឡប់បង្ហោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លាក់គេ បង្ហោនទៅហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបង្ហោនមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាក់គេបង្ហោនទៅហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេមិនទាន់ បង្ហោនទៅទេ ហើយបង្ហោនមកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ លាក់ គេបង្ហោនទៅដើម្បីសង្ឃ តែភិក្ខុបង្ហោនមកដើម្បីសង្ឃដទៃវិញក្តី ដើម្បីចេតិយ ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាក់គេបង្ហោនទៅហើយ ដើម្បីចេតិយ ភិក្ខុបង្ហោន មកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាក់គេបង្ហោនទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ ភិក្ខុត្រឡប់បង្ហោនមកដើម្បីបុគ្គលដទៃ វិញក្តី ដើម្បីសង្ឃក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាក់គេមិនទាន់

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

បង្ហោនទៅទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេបង្ហោនទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លោក
គេ មិនទាន់បង្ហោនទៅទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លោក
គេមិនទាន់បង្ហោនទៅទេ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេមិនទាន់បង្ហោនទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺកាលបើទាយកសួរថា ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយក្នុងទីណា ភិក្ខុប្រាប់ថា ទេយ្យធម៌
របស់អ្នកទាំងឡាយគប្បីបានបរិភោគក្តី គប្បីបានការជួសជុលក្តី គប្បីស្ថិត
នៅយូរអង្វែងក្តី ក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់អ្នកទាំងឡាយជ្រះថ្លាក្នុងទី
ណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរថ្វាយក្នុងទីនោះចុះ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១២ ចប់

សហធម្មិកវគ្គទី ៨ ចប់

ឧទាននៃសហធម្មិកវគ្គនោះ (មាន ១២ សិក្ខាបទ) គឺ

សហធម្មិកសិក្ខាបទ	១	វិវណ្ណនសិក្ខាបទ	១
មោហាបនសិក្ខាបទ	១	បហារកសិក្ខាបទ	១
តលសត្តិកសិក្ខាបទ	១	អម្មលកសិក្ខាបទ	១
សញ្ជិច្ចសិក្ខាបទ	១	ឧបស្ស្រ្តិសិក្ខាបទ	១
បដិពាហនសិក្ខាបទ	១	ឆន្ទសិក្ខាបទ	១
ទព្វសិក្ខាបទ	១	បរិណាមនសិក្ខាបទ	១

អដ្ឋកថា

សហធម្មិកវគ្គទី ៨

បរិណាមនសិក្ខាបទ

[៣៤៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១២ ដូច្នោះថា ពាក្យ
ដែលគប្បីពោលទាំងអស់ មានន័យដូចពោលហើយក្នុងបរិណាតសិក្ខាបទ ក្នុង
តិសកណ្ណនោះ ។ ឯសេចក្តីប្លែកគ្នាមានដូច្នោះថា ជានិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ព្រោះ
បង្កានមកដើម្បីខ្លួន តែក្នុងសិក្ខាបទនេះ ជាបាចិត្តិយៈសុទ្ធ ព្រោះបង្កានទៅ
ដើម្បីបុគ្គល (ដទៃ) ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារថិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា
៣ ដូច្នោះ ។

បរិណាមនសិក្ខាបទ ចប់
សហធម្មិកវគ្គទី ៨ ចប់បរិបូណ៌
តាមវណ្ណានុក្រម

វិទ្យាបិដក

រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[៣៤៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ស្តេចព្រះនាម បសេនទិកោសល បានត្រាស់បង្គាប់នាយឧយ្យានបាល (អ្នករក្សាឧទ្យាន) ថា ម្ចាស់នាយ ឯងចូរទៅជម្រះសម្អាតឧទ្យាន យើងនឹងទៅឧទ្យាន ។ នាយ ឧយ្យានបាលនោះ បានទទួលព្រះឱង្ការរបស់ព្រះបាទបសេនទិកោសលថា បពិត្រ ព្រះសម្មតិទេព យ៉ាងហ្នឹងហើយៗ ក៏ជម្រះឧទ្យាន ទទួលបានឃើញព្រះដី- មានព្រះភាគ គង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាបទូលព្រះបាទ បសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ឧទ្យានរៀបចំស្អាតហើយ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដីមានព្រះភាគក៏គង់ក្នុងទីនោះដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោ- សលទ្រង់មានបន្ទូលថា ម្ចាស់នាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅគាល់ព្រះដីមាន ព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់យាងទៅកាន់ឧទ្យាន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ វេលានោះឯង មានឧបាសក ម្នាក់ កំពុងអង្គុយគាល់ជិតព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោ- សល ទ្រង់ទតឃើញឧបាសកនោះ កំពុងអង្គុយគាល់ជិតព្រះដីមានព្រះភាគ លុះទតច្បាស់ហើយ ទ្រង់មានសេចក្តីភិតភ័យ ហើយក៏ទ្រង់ស្ថិតនៅ (បង្អង់ ឈរសិន) ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

បុរសនេះមិនមែនជាមនុស្សអាក្រក់ទេ បានជាអង្គុយគាល់ជិតព្រះដ៏មានព្រះ-
 ភាគ ។ ឯព្រះបាទបសេនទិកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដែរ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុង
 ទីដ៏សមគួរ ។ ចំណែកឧបាសកនោះ មិនបានថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួលព្រះ
 បាទបសេនទិកោសលឡើយ ព្រោះគោរពដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រា
 នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់តូចព្រះទ័យថា បុរសនេះ កាលបើអញ
 មកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនក្រោកទទួល (អញ) សោះ ។ ខណៈ
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចមាន
 ព្រះទ័យអាក់អន់ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះបាទបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រមហារាជ ឧបាសកនេះឯងជាពហុស្មត ជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងបិដក មាន
 រាគៈក្នុងកាមទាំងឡាយទៅប្រាសអស់ហើយ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល
 ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឧបាសកនេះមិនមែនជាមនុស្សថោកទាបទេ សូម្បីព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេដែរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់មាន
 ព្រះឱង្ការចំពោះនឹងឧបាសកនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧបាសក អ្នកត្រូវការដោយ
 របស់ណា គប្បីប្រាប់ដល់យើងចុះ ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះ
 សម្មតិទេព ប្រពៃហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ស្តេច
 បសេនទិកោសលឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មី-
 កថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យ
 ឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ស្តេចក៏ក្រោក

ចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ទ្រង់ធ្វើប្រទក្សិណាចៀសចេញ
ទៅ ។

[៣៥០] គ្រានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចគង់ក្នុងថ្នាក់
ខាងលើនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល បានទតឃើញ
ឧបាសកនោះដើរចំរើនត្រឡប់ត្រឡាតាមច្រវាក់ លុះទតហើយ ទ្រង់ឲ្យហោមកហើយ
មានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧបាសក ឮថា អ្នកឯងជាពហុស្នូត ស្នាត់
ក្នុងបិដក ម្ចាស់ឧបាសក ល្អហើយ អ្នកចូរឃ្លាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់
យើងផង ។ ឧបាសកនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងធម៌
ណា ព្រោះហេតុតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយគង់នឹងឃ្លាញ
ធម៌នោះ ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រី (គឺពួកព្រះស្នំ) របស់ព្រះអង្គបាន ។ លំដាប់
នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះថា ឧបាសកពោលពិតមែន ទើប
ទ្រង់រាជដំណើរទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយ
បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះបាទបសេនទិ-
កោសល លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រើភិក្ខុមួយរូប
ដែលអាចនឹងឃ្លាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក
ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល លុះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គអាច ឲ្យរីករាយ

ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកចូរបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួកស្រីរបស់ ស្តេច ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានទូលព្រះតម្រាស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស យ៉ាងហ្នឹងហើយៗ ចូលទៅបង្ហាញធម៌ក្នុងផ្ទះនៃពួក ស្រីរបស់ស្តេចសព្វៗ វេលា តាមសមគួរ ។ វេលាព្រឹក ព្រះអានន្ទដ៏មាន អាយុស្មៀកស្សង់ប្រដាប់ដោយបាត្រ និងចីវរហើយ ចូលទៅកាន់រាជនិវេសន៍ របស់ព្រះបាទបសេនទិកោសល ។ វេលានោះឯង ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចកំពុងផ្តាំមួយព្រះទេវី ព្រះនាមមល្លិកា ។ នាងមល្លិកាទេវីបានឃើញ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ក្រោកឡើងដោយ ប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌លឿងរលីងស្អាតក៏រហូតចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុត្រឡប់ចាកទីនោះមកកាន់អារាម ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង ឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តិះបង្ហាត់ថា ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្តេច មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេចសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អានន្ទ ឮថា ស្តេចមិនទាន់ ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងស្រាប់តែចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេច ពិតមែន ឬ ។ ព្រះអានន្ទទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះ- ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់អានន្ទ ស្តេចមិនទាន់ជ្រាបជាមុន អ្នកឯងមិនគួរ

នឹងចូលទៅខាងក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ស្តេចទេ ម្ចាស់អានន្ទ អំពើនេះ មិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
រឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ។

[៣៥១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសទាំង ១០ យ៉ាងនេះ រមែងមាន
ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីរបស់ស្តេច ។ ទោសទាំង ១០ យ៉ាងនោះដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ប្រថាប់លើក្រឡា
ព្រះបន្ទំជាមួយមហេសី ។ ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ មហេសីបានឃើញភិក្ខុ
រមែងធ្វើកិរិយាញញឹមឲ្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសី រមែងធ្វើកិរិយាញញឹម
ឲ្យប្រាកដខ្លះ ។ ស្តេចរមែងរង្សៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា ការមិនគួរ
អ្នកទាំងពីរនាក់នេះបានធ្វើហើយ ឬថា អ្នកទាំងពីរនេះនឹងធ្វើនូវការមិនគួរ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោស ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេចជា
បឋម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចជាបុគ្គល
មានកិច្ចច្រើន មានការងារគួរធ្វើច្រើន ទ្រង់យាងទៅប្រោសស្រីដទៃហើយ
ក៏ភ្លេច ។ ឯស្រីនោះក៏មានគភ៌ ដោយស្តេចនោះ ។ ស្តេចរមែងរង្សៀសក្នុង
រឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃ ចូលទៅក្នុងទីនេះមិនបានទេ រៀរមួយ
តែបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោស
ទីពីរក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃ
នៅមានតទៅទៀត រតនៈណាមួយក្នុងបុរីនៃស្តេចបាត់ទៅ ។ ស្តេចរមែង

រង្វៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃ ចូលទៅក្នុងទីនេះ មិនមាន
 ទេ រៀបរយតែបញ្ចូល ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចូលទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ នេះជាទោសទីបី ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត រឿងរ៉ាវទាំងឡាយដែលស្តេចត្រូវ
 បិទបាំងទុកខាងក្នុង មាននៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ត្រឡប់បែកសាយទៅខាង
 ក្រៅ ។ ស្តេចរមែងទ្រង់រង្វៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃ
 ចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រៀបរយតែបញ្ចូល ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចូលទេ
 ដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុង
 បុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ព្រះរាជ
 បុត្រប្រាថ្នានឹងបៀតបៀន ចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងបុរីនៃស្តេចក្តី ព្រះរាជបិតា
 ប្រាថ្នានឹងបៀតបៀនចំពោះព្រះរាជបុត្រក្តី ។ ព្រះរាជបុត្រ ព្រះរាជបិតានោះ
 រមែងទ្រង់រង្វៀសយ៉ាងនេះថា ជននីមួយៗដទៃ ចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ
 រៀបរយតែបញ្ចូល ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចូលទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាទោសទីប្រាំ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទី
 ទាប ឲ្យឡើងកាន់ទីខ្ពស់ ។ ការតាំងនោះមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយ
 ណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្វៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយ
 បញ្ចូល ទំនងជាកម្មរបស់បញ្ចូលទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោស
 ទីប្រាំមួយ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខ្ពស់ ឲ្យ
តាំងនៅក្នុងទីទាប ។ ការតាំងនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា
ជនទាំងឡាយនោះ រមែងរង្សៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយ
បព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោស
ទីប្រាំពីរ ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
ដទៃនៅមានតទៅទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅ ក្នុងកាលមិនសមគួរ ។
ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយ
នោះ រមែងរង្សៀសយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយបព្វជិត ទំនង
ជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំបី ក្នុង
កិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមាន
តទៅទៀត ស្តេចទ្រង់ឲ្យបញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុងកាលដ៏សមគួរ ហើយទ្រង់ឲ្យ
ត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ការត្រឡប់វិលវិញនោះ មិនជាទីគាប់
ចិត្តរបស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះរមែងរង្សៀស យ៉ាងនេះថា
ស្តេចតែងប្រឡូកប្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទីប្រាំបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងបុរីនៃស្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានតទៅទៀត ខាងក្នុងរាជបុរីតែងជ្រួល
ជ្រើមទៅដោយជីវី ជ្រួលជ្រើមទៅដោយសេះ ជ្រួលជ្រើមទៅដោយរថ និង
រូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ សុទ្ធតែជា
របស់មិនសមគួរដល់បព្វជិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាទោសទីដប់

ក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាទោសក្នុងកិរិយាចូលទៅខាងក្នុងប្តីនៃស្តេច ។

[៣៥២] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះអានន្តដ៏មាន អាយុ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា មួយ (បើ) ស្តេចជាក្សត្របានមុន្នាកិសេកហើយ មិនទាន់ជ្រាបជាមុន ឈាន កន្លងធរណីចូលទៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ដែលស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រីកែវ ក៏មិនទាន់ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ក្សត្រិយ៍នោះ បានដល់ ជនអ្នកមាន ជាតិល្អទាំងសងខាង គឺខាងមាតា និងខាងបិតា ជាអ្នកកាន់យកជាតិដ៏បរិសុទ្ធ ល្អ ដរាបអំពីគូនៃដីដូនជីតាជាគម្រប់ ៧ គេមិនបានបោះបង់ចោល មិនបាន តិះដៀលដោយជាតិ ។ ដែលហៅថា បានមុន្នាកិសេកហើយ គឺស្តេចដែល គេបានអភិសេកដោយអភិសេកឲ្យជាក្សត្រិយ៍ ។ ពាក្យថា ស្តេចមិនទាន់យាង ចេញ គឺស្តេចមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា ស្រីកែវមិនទាន់ ចេញ គឺមហេសីមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ឬមួយស្តេច និងមហេសី ទាំងពីរមិនទាន់ចេញអំពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន គឺស្តេចមិនទាន់បាននិមន្តជាមុន ។ ដែលហៅថា ធរណី គឺសំដៅយក ធរណីនៃក្រឡាព្រះបន្ទំ (បានដល់ក្របខ្វែរខាងក្រោម) ។ ទីក្រឡាព្រះបន្ទំ

របស់ស្តេច គេតែងតាំងទុកក្នុងទីណាមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីតែទីដែល
គេបិទបាំង ព័ន្ធព័ន្ធដោយរនាំង ក៏ហៅថា ក្រឡាព្រះបន្ទំទាំងអស់ ។ ពាក្យ
ថា ឈានកន្លងធរណីចូលទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុឈានជំហានទី ១ ឲ្យកន្លង
ធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឈានជំហានទី ២ ចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៤] ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចមិនបាននិមន្តហើយ
ដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដើរកន្លងធរណីចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ស្តេចមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចនិមន្តហើយ ដើរកន្លងធរណីចូលទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចមិនបាននិមន្ត
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ស្តេចនិមន្តហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា ស្តេចនិមន្តហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៥៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
គឺស្តេចបាននិមន្ត ១ ជននោះមិនមែនជាក្សត្រិយ៍ ១ ជាស្តេចតែមិនបាន
ទទួលអភិសេកដោយអភិសេកជាក្សត្រិយ៍ ១ ស្តេចយាងចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ
១ មហេសីចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ឬមួយស្តេច និងមហេសីទាំងពីរចេញ
ពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ស្តេច និងមហេសីមិនបាននៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ភិក្ខុ
ឆ្លត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

អន្តេបុរសិក្ខាបទ

[៣៤៩] វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃរតនវគ្គ គប្បីជ្រាបដូចតទៅនេះ
បទថា ឱរកោ ប្រែថា ថោកថយ ។

[៣៥០] បទថា ឧបរិទាសាទរតតោ ប្រែថា ប្រថាប់នៅខាងលើនៃ
ប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ។

ពីរបទថា អយ្យានំ វាហសា ប្រែថា ព្រោះហេតុនៃលោកម្ចាស់ទាំង-
ឡាយ មានពាក្យអធិប្បាយថា ទូលបង្គំចេះធម៌ ព្រោះលោកម្ចាស់ទាំងនោះ
បានជួយឲ្យកើតឡើង ។

[៣៥១] ពីរបទថា បិទរំ បត្តេតិ បានដល់ ព្រះឱរសត្រូវការនឹង
ឃើញទោស ហើយផ្តាច់ព្រះជន្មព្រះរាជបិតា ។

ក្នុងបទថា រាជន្តេបុរំ ហត្ថិសម្មទ្ធី ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា ត្រង់ព្រះ
រាជដ្ឋានជាន់ខាងក្នុងនេះ គឺកកងទៅដោយពួកដំរី ដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា
ហត្ថិសម្មទ្ធី អធិប្បាយថា ចង្អៀតទៅដោយដំរី ។ សូម្បីក្នុងបទថា អស្សរុដ-
សម្មទ្ធី ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។ ភិក្ខុពួកខ្លះសូត្រថា សម្មតំ ពាក្យនេះមិនគួរ
កាន់យក ។ បាវៈថា រញ្ជោ អន្តេបុរេ ហត្ថិសម្មទ្ធី ក៏មាន ក្នុងបាវៈនោះ
មានអត្ថថា ការដើរទៅមកនៃដំរីទាំងឡាយ ឈ្មោះថា ហត្ថិសម្មទ្ធី មានពាក្យ
អធិប្បាយថា ការដើរទៅមកនៃដំរី មានហើយក្នុងរាជវាំងនោះ ។ បទដ៏សេស

ក៏មានន័យដូច្នោះ ។

បទថា រណីយានិ បានដល់ អារម្មណ៍ មានរូបជាដើមយ៉ាងនេះ មាន ហើយក្នុងព្រះរាជវាំងនោះ ។

[៣៥២] បទថា មុន្តាភិសិទ្ធស្ស គឺទ្រង់បានអភិសេកប្រោះព្រំលើ ព្រះសិរសា ។

បទថា អធិកុន្តរាជកេ មានវិគ្គហៈថា ព្រះរាជាទ្រង់មិនទាន់ចេញអំពី ក្រឡាព្រះបន្ទំនេះ ហេតុនោះ ទើបដំណាក់នោះ ឈ្មោះថា ព្រះរាជាមិនទាន់ យាងចេញ ។ អធិប្បាយថា ក្នុងដំណាក់ដែលទ្រង់ផ្ទុំ មានព្រះរាជាទ្រង់មិន ទាន់ចេញនោះ ។ ព្រះមហេសី ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ហៅថា រតនៈ (ស្រី កែវ) ។

បទថា និគ្គតំ ប្រែថា ចេញហើយ ។ រតនៈ (ស្រីកែវ) ក៏នាង មិនទាន់ចេញអំពីដំណាក់ដែលផ្ទុំនេះ ដូច្នោះ ទើបដំណាក់បន្ទំនោះ ឈ្មោះថា ដែលស្រីកែវមិនទាន់ចេញ ។ អធិប្បាយថា ក្នុងដំណាក់បន្ទំ មានស្រីកែវ មិនទាន់ចេញនោះ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថន័យយល់ ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចកបិទសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និង វាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជា នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អន្តបុរសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យុសាស្ត្រ

សិក្ខាបទទី ២

[៣៥៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបឆ្លុតទឹក ក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀត បានទុកថង់ប្រាក់ចំនួន ៥០០ កហាបណៈលើគោក ហើយចុះឆ្លុតទឹកក្នុងស្ទឹងអចិរវតី (ឡើងមកហើយ) ក៏ភ្លេចថង់ប្រាក់ ដើរចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏រើសយក ដោយគិតថា ថង់នេះប្រាកដជាថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ កុំបីវិនាសបាត់ ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញ ក៏ត្រឡប់វិលមកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះបានឲ្យថង់ប្រាក់នោះទៅ ដោយ ពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះបានគិតយ៉ាងនេះថា អញ មិនគប្បីឲ្យរង្វាន់ដល់ភិក្ខុនេះ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចោទ ប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ កហាបណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន ៥០០ ទេ របស់ ខ្ញុំប្រាកដជា ១០០០ រួចចាប់ភិក្ខុនោះ ហើយក៏លែងទៅ ។ ចំណែកភិក្ខុនោះ ទៅកាន់អារាមហើយ ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងរើសយករតនៈ មានមាសប្រាក់ជាដើមសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងរើសយករតនៈពិត

មែនឬ ។ ភិក្ខុនោះទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹង
 រើសយករតនៈទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខានេះ យ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយរើសយកឯងក្តី ឲ្យគេរើសយកក្តីនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេ
 សន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៥៧] សម័យនោះឯង មានមហោស្រពក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ មនុស្សទាំង
 ឡាយប្រដាប់តាក់តែងខ្លួនទៅកាន់ឧទ្យាន ។ សូម្បីនាងវិសាខាមិការមាតា ក៏
 បានប្រដាប់តាក់តែងកាយ ហើយក៏ចេញចាកស្រុកទៅ ដោយគិតថា អញនឹង
 ទៅកាន់ឧទ្យានដែរ ហើយគិតតទៅទៀតថា ចុះអញនឹងទៅកាន់ឧទ្យានធ្វើអ្វី
 បើដូច្នោះ គួរតែអញចូលគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះនូវគ្រឿង
 អាករណៈចងជាបង្វេចដោយសំពត់បង្កក ហើយបានហុចឲ្យទៅទាសីថា ហ័ហង
 ឯងចូរយកបង្វេចនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិការមាតា បានចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសា-
 ខាមិការមាតា ដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក
 ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ។ ឯនាងវិសាខា មិការមាតា

លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ឯទាសីនោះ ក៏ភ្លេចចោលនូវបង្ខំចន្ទនោះ ហើយដើរចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូររើសយកទុកចុះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរើសឯង ឬប្រើគេឲ្យរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ក្នុងអារាមហើយទុកដោយគិតថា រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងយកទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយរើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែ (រើសយកនូវរតនៈដែលគេភ្លេច) នៅក្នុងវត្ត ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាត្រឡប់ហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៥៨] គ្រានោះឯង ក្នុងកាសីជនបទ មានស្រុកមួយជាទីធ្វើការងាររបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ គហបតីនោះបានបង្គាប់អន្តោវាសី (កូនក្នុង) ថា បើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមក អ្នកឯងគប្បីធ្វើភត្តប្រគេនផង ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុងកាសីជនបទ ហើយ

ហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងារ របស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ។ បុរសនោះ
បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះមកអំពីចម្ងាយ លុះបានឃើញច្បាស់ហើយ បានចូល
ទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងនោះ ហើយ
ពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះករុណា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួល
ចង្ហាន់របស់គហបតី ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានទទួលដោយការស្ងៀម
នៅ ។ លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅ បុរសនោះបានឲ្យគេតាក់តែងខាទនីយកោជនី-
យាហារដ៏ផ្អិតផ្អង ហើយបានឲ្យពិតកត្តកាល (ពេលឆាន់) រួចក៏ដោះនូវ
ចិញ្ចៀនចេញ ហើយអង្គាសភិក្ខុទាំងនោះដោយកត្តស្រេចហើយ ពិតថា លោក
ម្ចាស់ទាំងឡាយឆាន់ហើយ សូមនិមន្តទៅចុះ ចំណែកខ្ញុំនឹងទៅធ្វើការងារដែរ
(និយាយដូច្នោះហើយ) ក៏ភ្លេចចិញ្ចៀន (នោះ) ហើយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឃើញហើយ ក៏ឈប់នៅក្នុងទីនោះ ដោយគិតគ្នាថា បើយើងទាំងឡាយ
នឹងដើរចេញទៅ ចិញ្ចៀននេះនឹងបាត់បង់ទៅពុំខាន ។ ឯបុរសនោះ កាលមក
អំពីធ្វើការងារ បានឃើញភិក្ខុទាំងនោះ ហើយសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណា
ពួកលោកម្ចាស់ឈប់នៅក្នុងទីនេះធ្វើអ្វី ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះ
ដល់បុរសនោះ ហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយ
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
ភិក្ខុរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាង

ក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកដាក់ ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ រើសឯងក្តី ឲ្យគេរើសក្តី នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែ ខាងក្នុងវត្ត ឬខាងក្នុងទីស្នាក់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើស នូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងអារាមក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ ក្តី ហើយទុកដាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់ជនណា ជននោះនឹងនាំយកទៅ ។ នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៣៥៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា រតនៈនោះ បានដល់ កែវមុក្ខា កែវ មណី កែវពៃទូរ្យ សង្ខ កែវសិលា កែវប្រពាល ប្រាក់ មាស កែវក្រហម (កែវទទឹម) កែវមកិត (កែវពព្រុស) នេះឈ្មោះថា រតនៈ ។ ដែលហៅ ថា វត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈនោះ បានដល់ វត្ថុឯណាមួយ ជាគ្រឿងឧប- កោគបរិកោគរបស់មនុស្សទាំងឡាយ វត្ថុនេះ ឈ្មោះថា គេសន្មតជារតនៈ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែខាងក្នុងអារាមក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី គឺលើកលែងតែ ខាងក្នុងវត្ត និងខាងក្នុងទីស្នាក់ ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងវត្តនោះ គឺវត្ត ដែលមានរបង សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃរបងវត្ត (បើ) វត្តដែលមិនមានរបង សំដៅយកត្រឹមទីឧបចារៈនៃវត្ត ។ ដែលហៅថា ខាងក្នុងទីស្នាក់នោះ គឺទី ស្នាក់ដែលមានរបង សំដៅយកទីខាងក្នុងនៃទីស្នាក់ (បើ) ទីស្នាក់ដែលឥត

របង សំដៅយកត្រឹមទីឧបចារៈនៃទីស្នាក់ ។ ពាក្យថា រើសឯង សេចក្តីថា
ភិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរើស សេចក្តី
ថា ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃកាន់យក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦០] ពាក្យថា ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុគប្បីរើសឯង ឬឲ្យគេរើសនូវរតនៈ
ក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាងក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុក
ដាក់ សេចក្តីថា ភិក្ខុធ្វើសញ្ញា^១ (គ្រឿងកំណត់ដីង) ដោយរូបក្តី ដោយ
និមិត្តគ្រឿងសម្គាល់ក្តី គប្បីទុកដាក់ ហើយប្រាប់ថា ជនណាបាត់ភណ្ណៈ ជន
នោះចូរមកយកចុះ ។ បើម្ចាស់របស់នោះមកក្នុងទីនោះ ភិក្ខុគប្បីសួរគេថា
អាវុសោ ភណ្ណៈរបស់អ្នកដូចម្តេច ។ បើគេប្រាប់ត្រូវតាមរូបក្តី តាមនិមិត្ត
គ្រឿងសម្គាល់ក្តី ភិក្ខុគប្បីឲ្យចុះ ។ បើគេប្រាប់មិនត្រូវ ភិក្ខុគប្បីពោលថា
អាវុសោ អ្នកចូររកខ្លួនឯងចុះ ។ កាលភិក្ខុនោះនឹងចៀសចេញចាកទីស្នាក់
នោះទៅ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដ៏សមគួរ មាននៅក្នុងទីនោះ គប្បីផ្ញើទុកក្នុងដៃ
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនមានភិក្ខុដ៏សមគួរទេ
ភិក្ខុនោះត្រូវផ្ញើទុកនៅដៃរបស់ពួក គហបតីដ៏សមគួរ ដែលមាននៅក្នុងទីនោះ
ហើយគប្បីចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងសិក្ខាបទនោះ
គឺនេះតាមធម្មតាក្នុងរឿងនោះ ។

១- ភិក្ខុដែលបានរើសកែវ ៧ ប្រការ មានមាសប្រាក់ជាដើម ដែលគេភ្ជួរនៅក្នុងវត្តក្តី ក្នុងលំនៅ
របស់ភិក្ខុក្តី ត្រូវធ្វើស្នាកយកទៅបិទទុកនៅទីណាមួយ គឺទ្វារវត្ត ឬទីជិតកន្លែងដែលខ្លួននៅ ឯ
សេចក្តីក្នុងស្នាកនោះដូច្នោះ អ្នកណាបាត់របស់អ្វី អ្នកនោះចូរមកទទួលយក ។

[៣៦១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុវេសឯង ឬឲ្យគេវេសនូវរតនៈក្តី នូវវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈក្តី ខាង
 ក្នុងវត្តក្តី ខាងក្នុងទីស្នាក់ក្តី ហើយទុកជាក់ដោយគិតថា រតនៈរបស់អ្នកណា
 អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ១ ភិក្ខុកាន់យកវត្ថុដែលគេសន្មតជារតនៈដោយស្ម័គ្រ
 ស្មាល ១ ភិក្ខុកាន់យកជារបស់ខ្លី ១ ភិក្ខុសម្គាល់ថាជារបស់បង្កក្រល ១
 ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

រតនសិក្ខាបទ

[៣៥៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា វិស្សរិទ្ធា ប្រែ
ថា បានក្លែង ។ ៥ កហាបណៈអំពី ១០០ កហាបណៈ ឈ្មោះថា បុណ្ណាបត្ត
(១០០ ឲ្យថ្ងៃរង្វាន់ ៥) ។

[៣៥៧] បទថា ក្សាហំ កិរិស្សាមិ ប្រែថា អញនឹងធ្វើដូចម្តេច ។
បទថា អាករណំ ឱមុត្តិទ្វា គឺបានដោះគ្រឿងប្រដាប់ឈ្មោះមហាលតា
មានតម្លៃ ៩ កោដិព្យូរទុក ។

[៣៥៨] បទថា អន្តោវាសី ប្រែថា អ្នកបម្រើ ។

[៣៥៩] ពីរលេខបាតនៃវត្ថុដែលនៅ ឈ្មោះថា ឧបចារៈ ក្នុងពាក្យថា
អបិកិក្ខតស្ស ឧបចារោ នេះ ។ ក្នុងមហាបច្ចរិពោលថា សម្រាប់ទីស្នាក់នៅ
មួយជួរពោះចង្កើញាក់ ឬមួយជួរពោះអង្រែញាក់ (ឈ្មោះថា ឧបចារៈ) ។
ក្នុងបទថា ឧត្តណ្ណាតិ អាយត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា
ភិក្ខុទទួលឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃទទួលក្តី នូវមាស និងប្រាក់ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
ខ្លួន ជានិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ទទួលឯងក្តី ឲ្យគេទទួលក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់សង្ឃ គណៈ បុគ្គល ចេតិយ និងនវកម្ម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទទួល
ឯងក្តី ឲ្យគេទទួលក្តីនូវរតនៈ មានមុក្ខាជាដើមដ៏សេស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
ខ្លួន ឬដល់សង្ឃជាដើម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ របស់កប្បិយវត្ថុក្តី ជាអកប្បិយ

វត្ថុក្តី ដែលជារបស់គ្រហស្ថ ដោយហោចសូម្បីស្លឹកឆ្នោត ដែលជាគ្រឿង
 ប្រដាប់ត្រចៀករបស់មាតា កាលភិក្ខុទទួលទុកដោយបំណងនៃកណ្តារិកវត្ថុជា
 ធំ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។ បើរបស់នៃមាតាបិតាជាកប្បិយកណ្ត ដែល
 គួរដល់ភិក្ខុទុកដាក់បានពិតប្រាកដ គប្បីទទួលទុកដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ។ បើ
 ទាយកពោលថា សូមលោកម្ចាស់ទុករបស់នេះឲ្យផង គប្បីឃាត់ថា មិនគួរ ។
 បើពួកគ្រហស្ថបោះទ្រព្យទុកចោល ពោលថា សូមលោកម្ចាស់ទុកឲ្យផង
 ហើយទៅ រាប់ថា ជាធុរៈសមគួរទុកដាក់ ពួកអ្នកធ្វើការ មានជាងឈើ
 ជាដើម ដែលធ្វើការងារក្នុងវិហារក្តី ពួករាជវល្លក្តី សំណូមពរឲ្យជួយទុក
 ដាក់គ្រឿងឧបករណ៍ ឬគ្រឿងដេករបស់ខ្លួនថា សូមលោកម្ចាស់ជួយទុកដាក់
 ឲ្យផង ។ កុំគប្បីធ្វើការលំអៀងព្រោះស្រឡាញ់ខ្លះ ព្រោះខ្លាចខ្លះ តែនឹង
 សម្តែងទីទុកឲ្យ គួរ ។ ឯក្នុងជនដែលបោះទុកចោល ដោយអំណាចហើយ
 ទៅ ទោះទុកដាក់ឲ្យ ក៏គួរ ។

[៣៦០] ក្នុងបទថា អដ្ឋារាមេ វា អដ្ឋាវសថេ វា នេះ មានវិនិច្ឆ័យ
 ថា បើអារាមធំដូចជាមហាវិហារ ភិក្ខុទុកឯងក្តី ប្រើឲ្យទុកក្តី នូវរបស់គ្រហស្ថ
 ដែលធ្លាក់ក្នុងស្ថានទីដូចគ្នានឹងទីដែលកើតមានសេចក្តីសង្ស័យថា នឹងត្រូវពួក
 ភិក្ខុ និងសាមណេរកាន់យកទៅ ហើយគប្បីទុកដាក់ក្នុងបរិវេណ ដែលមាន
 កំពែងការពារក្នុងអារាមធំនោះ ។ តែបើធ្លាក់ក្នុងទីសព្វទៅមករបស់មហាជន
 ដូចជាត្រង់ខ្លោងទ្វារនៃមហាពោធិ៍ និងលានដើមស្វាយ មិនគួរទុកដាក់ ។ មិន
 មែនធុរកិច្ច (របស់ភិក្ខុ) ។ តែក្នុងករណីពោលថា ភិក្ខុមួយរូបដើរផ្លូវឃើញ

កណ្ណៈណាមួយ ក្នុងទីមិនមានមនុស្ស សូម្បីកាលកើតមានមនុស្សកុះករ ពួក
 អ្នកស្រុកក៏សង្ស័យភិក្ខុនោះឯង ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុនោះគប្បីគេចចេញអំពី
 ផ្លូវ ហើយអង្គុយមួយកន្លែង ។ កាលពួកម្ចាស់ទ្រព្យមក គប្បីប្រាប់ទ្រព្យ
 នោះ បើមិនជួបម្ចាស់ទ្រព្យ លោកត្រូវធ្វើឲ្យជារបស់សមគួរ (មានកាន់
 យកជារបស់បង្សក្រូលជាដើម) ។

ក្នុងបទថា រូបេន វា និមិត្តេន វា សញ្ញាណំ កត្វា នេះ ដែល
 ឈ្មោះថា រូប បានដល់ កណ្ណៈខាងក្នុងកញ្ចប់ ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុគប្បី
 ស្រាយកញ្ចប់ចេញ រាប់មើល ហើយកំណត់ទុកថា រូបិយមានចំនួនប៉ុណ្ណោះក្តី
 ប្រាក់ និងមាសប៉ុណ្ណោះក្តី ។

ថ្លឹងមើលជាដើម ឈ្មោះថា និមិត្ត (គ្រឿងចំណាំ) ។ ព្រោះដូច្នោះ
 ភិក្ខុគប្បីកំណត់និមិត្តគ្រប់យ៉ាងក្នុងកញ្ចប់កណ្ណៈ ដែលប្រថាប់ត្រាជាគ្រឿង
 ចំណាំ មានប្រថាប់ត្រាដោយដីស្អិតក្តី ឬប្រថាប់ត្រាដោយល្បែងក្តី កញ្ចប់
 កណ្ណៈដែលគេខ្ទប់ដោយសំពត់ពណ៌ខៀវក្តី ឬដែលគេខ្ទប់ដោយសំពត់ពណ៌
 លឿងក្តី ។

ពីរបទថា ភិក្ខុ បដិរូទា បានដល់ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានការខ្មាស
 អៀនច្រើន រង្វៀសសង្ស័យច្រើន ។ ព្រោះប្រគល់ទុកក្នុងដៃរបស់ពួកមនុស្ស
 ដែលមាននិស្ស័យឡេះឡោះមិនបាន ។ ភិក្ខុណាមិនទាន់ចៀសចេញទៅអំពី
 អាវាសនោះក្តី មិនទាន់ជួបម្ចាស់ទ្រព្យក្តី ភិក្ខុនោះមិនគប្បីធ្វើឲ្យជាមូលតម្លៃនៃ
 ចីវរជាដើមដើម្បីខ្លួនឯង ។ តែគប្បីឲ្យសាងសេនាសនៈក្តី ចេតិយក្តី ស្រះ

បោក្ខរណីក្តី ដែលជារបស់ថាវរៈ ។ បើកន្លងកាលទៅយូរ ទើបម្ចាស់ទ្រព្យមក
 ទារ គប្បីប្រាប់ថា ឧបាសក របស់ឈ្មោះនេះ គេសាងដោយទ្រព្យរបស់អ្នក
 ចូរអ្នកអនុមោទនាចុះ ។ បើម្ចាស់ទ្រព្យអនុមោទនាដែរ សេចក្តីនោះជាការល្អ
 ដោយប្រការដូច្នោះ បើគេមិនអនុមោទនា ត្រឡប់ជាទារថា សូមលោកម្ចាស់
 សងទ្រព្យរបស់ខ្ញុំ គប្បីបបួលអ្នកដទៃសងទ្រព្យឲ្យគេទៅ ។

[៣៦១] ក្នុងបទថា រតនសម្មតំ វិស្សាសំ គណ្ណាតិ ជាដើម ត្រាស់
 សំដៅយកអាមាសវត្ថុ (របស់គួរចាប់ពាល់បាន) ប៉ុណ្ណោះ ។ របស់
 អនាមាសមិនគួរឡើយ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំង
 អស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
 អចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
 ដូច្នោះឯង ។

រតនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក សិក្ខាបទទី ៣

[៣៦២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលារសៀល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំនិយាយ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថា នោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោល អំពីសេនាទាហាន ពោលអំពីភ័យ (និងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពី ចម្បាំង ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីផ្កាកម្រង ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីក្រុង ពោលអំពីជនបទ ពោល អំពីស្រី ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីតម្កល់នៃក្អម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ដែលឥត ប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធិកុហកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីកវៈ^(១) និងអកវៈ^(២) ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះ ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ពួកសមណ សក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយ

១- គឺសស្សតទិដ្ឋិ ២- គឺឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ម្យ៉ាងទៀត កវៈ គឺសេចក្តីចម្រើន អកវៈ គឺសេចក្តីសាប សូន្យ ឬកវៈ គឺសេចក្តីសុខក្នុងកាម អកវៈ គឺសេចក្តីព្យាយាមធ្វើខ្លួនឲ្យលំបាកឥតប្រយោជន៍ ។

តិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នក
 បរិភោគនូវកាមសោរៈ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោល
 អំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចោរ ពោលអំពីមហាមាត្យ ពោលអំពីសេនាទាហាន
 ពោលអំពីភ័យ (និងសត្វសាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បាំង ពោលអំពី
 បាយ ពោលអំពីទឹក ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទីដេក ពោលអំពីកម្រង
 ផ្កា ពោលអំពីគ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពី
 ស្រុក ពោលអំពីនិគម ពោលអំពីនគរ ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រី
 ពោលអំពីសុរា ពោលអំពីប្រក ពោលអំពីទីតម្កល់នៃក្អម គីកំពង់ទឹក ពោល
 អំពីញាតិដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗពោលអំពីលោក
 (លទ្ធិកុហកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីកវៈ និងអកវៈ ដែល
 ជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្ស
 ទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
 បង្ហាប់ថា ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមកចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយ
 អង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាទីប្រជុំពោលសោរៈ
 តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។
 ពោលអំពីកវៈ និងអកវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអ្នក
 ឯងរាល់គ្នាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយនិយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ

ជាច្រើន តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆានកថានោះ គឺពោលអំពីរឿង
 ស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីកវៈ និងអកវៈ ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នោះ
 ខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស
 ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលមោឃបុរស
 ទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយអង្គុយ
 និយាយតិរច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើនទេ តិរច្ឆានកថានោះដូចម្តេចខ្លះ តិរច្ឆាន
 កថានោះ គឺពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីកវៈ និងអកវៈ ដែលជា
 ហេតុឥតប្រយោជន៍ ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
 នេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល
 ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយចូល
 ស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី
 ក្នុងកោសលជនបទ ក៏បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ក្នុងវេលាល្ងាច ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយ ឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះថា សូម
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ និមន្តចូលមក ។ ចំណែកភិក្ខុទាំងនោះសង្ស័យ ថា
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាត់ហាមនូវការចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ហើយ
 បានជាមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ចោរទាំងឡាយបានប្តូរភិក្ខុទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំង

នោះទៅក្រុងសាវត្ថីហើយ ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
 ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង-
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុ ដែលបានលាភិក្ខុ
 ផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនបាន
 លា ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៦៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុង
 កោសលជនបទ វេលាល្ងាច បានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ។ មនុស្សទាំង-
 ឡាយឃើញភិក្ខុនោះហើយ បានពោលនូវពាក្យនេះថា សូមលោកម្ចាស់
 និមន្តចូលមក ។ ចំណែកភិក្ខុនោះរៀនថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់
 ហាមការដែលមិនបានលាភិក្ខុផងគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើប
 មិនហ៊ានចូលទៅ ។ ពួកចោរក៏ប្លន់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី
 ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលដំណើរនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលាភិក្ខុដែលមាននៅជាមុន ហើយទើបចូលស្រុកក្នុង
 វេលាវិកាលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយ ចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ បញ្ជាសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[៣៦៥] សម័យនោះឯង មានពស់ចឹកភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុមួយរូបទៅ កាន់ស្រុក ដោយគិតថា អញនឹងទៅយកភ្លើងមក ។ តែភិក្ខុនោះរង្សៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាត់ហាមការមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយ ចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ទើបមិនហ៊ានចូលទៅ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូល ដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏ មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានកិច្ចប្រញាប់ ដូច្នោះ មិនបាច់ លាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាលបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណា មួយ មិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ ដូច្នោះ ។

[៣៦៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមាននៅ គឺភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលា ហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) បាន ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុមិនមាននៅ គឺមិន មានភិក្ខុដែលគេគួរនឹងលា ហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) ។ ដែលហៅថា វេលាវិកាលនោះ គឺតាំងពីថ្ងៃជ្រេពីត្រង់ទៅ ដរាបទល់នឹងអរុណរះឡើង ។

ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក សេចក្តីថា ភិក្ខុឈានរំលងរបងនៃស្រុកដែល
 មានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុឈានជំហានចូលទៅកាន់ឧបចារស្រុក
 ដែលគ្មានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់
 ដូច្នោះ សេចក្តីថា លើកលែងតែកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ ។

[៣៦៧] វេលាវិកាល (កាលមិនគួរ) ភិក្ខុសម្គាល់ថា វេលាវិកាល
 ហើយមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 រៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ វេលាវិកាល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ហើយមិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 រៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ កាលមិនគួរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា កាលគួរ
 ហើយមិនលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាននៅ ចូលទៅកាន់ស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 រៀរលែងតែមានកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
 កាលមិនគួរ ហើយ (មិនលាភិក្ខុផងគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុក) ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ កាលគួរ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលគួរ
 ភិក្ខុសម្គាល់ថា កាលគួរ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៣៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុមានកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ ១ ភិក្ខុបានលាភិក្ខុផងគ្នាដែលមាន
 នៅ ហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុមិនបានលា ព្រោះគ្មានភិក្ខុហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុ
 ដើរទៅកាន់ចន្លោះអារាម ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុទៅកាន់លំនៅ

បុគ្គលិកកណ្តាល សហគមន៍ក្រសួង សិក្ខាបទទី ៣

ពួកតិរិយ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ទីឆាន់ ហើយត្រឡប់វិញ ១ ភិក្ខុដើរតាមផ្លូវមាន
នៅក្នុងស្រុក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា

រតនវគ្គទី ៩

វិកាលេគាមប្បវេសនសិក្ខាបទ

[៣៦២] សិក្ខាបទទី ៣ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បទថា តិរច្ឆានកងំ បានដល់ ពាក្យសម្តីដែលជាហេតុទទឹងចំពោះអរិយមគ្គ ។

បទថា រាជកងំ បានដល់ កថាដែលទាក់ទងដោយព្រះរាជា ។ សូម្បី ក្នុងចោរកថាជាដើម ក៏មានន័យដូច្នោះដូចគ្នា ។

[៣៦៤] ពាក្យដែលគួរពោលក្នុងបទ ថា សន្តំ ភិក្ខុំ នេះ មានន័យ ដូចពោលហើយ ក្នុងចារិត្តសិក្ខាបទនោះឯង ។

បើភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅកាន់ស្រុកដោយការងារណាមួយ ភិក្ខុគ្រប់រូប គប្បីលាគ្នានិងគ្នាថា វិកាលេ គាមប្បវេសនំ អាបុច្ឆាម ប្រែថា ពួកយើង លាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិកាល ។ ការងារនោះ ក្នុងស្រុកនោះ មិនទាន់ សម្រេច ហេតុនោះ ភិក្ខុទោះទៅកាន់ស្រុកដទៃសូម្បីរាប់រយស្រុកក្តី មិនមាន កិច្ចដែលត្រូវលាទៀត ។ បើភិក្ខុរម្ងាប់ការតាំងចិត្ត ហើយត្រឡប់ទៅកាន់ វិហារ ប្រាថ្នានឹងទៅកាន់ស្រុកដទៃ ក្នុងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវលាដូចគ្នា ។ ធ្វើភក្តី កិច្ចក្នុងផ្ទះនៃត្រកូលក្តី ត្រង់រោងធានក្តី ហើយប្រាថ្នានិមន្តបិណ្ឌបាតប្រេងក្តី សប្បិក្តី បើមានភិក្ខុនៅជិតៗ គប្បីជាលាមុន ហើយសឹមទៅ ។ បើមិនមាន គប្បីទៅដោយតាំងចិត្តថា ភិក្ខុមិនមាន ឈានចុះកាន់ផ្លូវហើយ ទើបឃើញ ភិក្ខុមិនមានកិច្ចដែលនឹងត្រូវលា ។ សូម្បីមិនលាក់គួរត្រាច់ទៅបានដូចគ្នា ។

មានផ្លូវច្រើនទៅត្រង់កណ្តាលស្រុក កាលភិក្ខុដើរទៅតាមផ្លូវនោះ កើតគំនិត
 ឡើងថា អញនឹងត្រាច់ភិក្ខុ (បណ្ឌិត) ប្រេងជាដើម បើមានភិក្ខុនៅជិតៗ
 គប្បីលាជាមុន សឹមទៅ ។ តែបើមិនមាន គេចចេញអំពីផ្លូវដើរទៅ មិនមាន
 កិច្ចចាំបាច់ត្រូវលា ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបឧបចារៈនៃស្រុក ដែលគ្មានរបង
 ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងអទិទ្ធាទានសិក្ខាបទនោះឯង ។

[៣៦៨] ក្នុងបទថា អន្តរាមំ ជាដើម មិនមែនត្រឹមតែមិនលា
 តែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះទេ សូម្បីភិក្ខុមិនប្រវាត់វត្តពន្លឺចង្កេះ មិនដណ្តប់សង្ឃរាជីទៅ
 ក៏មិនជាអាបត្តិ ។

បទថា អារាមនាសុ សេចក្តីថា សីហៈក្តី ខ្វាក់ក្តី កំពុងមក មេឃខ្មៅ
 តាំងឡើងក្តី ឧបទ្វីបណាមួយកើតឡើងក្តី ជាអនាបត្តិ ។ ក្នុងអន្តរាយដែល
 មានសភាពបែបនេះ នឹងទៅខាងក្នុងស្រុកអំពីខាងក្រៅស្រុក គួរ ។ ពាក្យ
 ដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចកបិទសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និង
 វាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជា
 នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន
 ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

វិកាលេតាមប្បវេសនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[៣៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ វេលានោះឯង មានជាងច្រើនក្នុងម្នាក់ បានបវារណាកិក្ខុទាំងឡាយថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយណា ត្រូវការបំពង់ ម្ពល ខ្ញុំព្រះករុណានឹងប្រគេនបំពង់ម្ពល ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងឡាយក៏បាន សូមបំពង់ម្ពលជាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណា មានបំពង់ម្ពលតូច កិក្ខុទាំងនោះសូម បំពង់ម្ពលធំទៀត ពួកកិក្ខុណាមានបំពង់ម្ពលធំ កិក្ខុទាំងនោះសូមយកបំពង់ ម្ពលតូចទៀត ។ លំដាប់នោះ ជាងច្រើនក្នុងម្នាក់រាល់តែធ្វើបំពង់ម្ពលច្រើនប្រគេន កិក្ខុទាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបានឡើយ ហើយ មិនអាចនឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូន និងប្រពន្ធរបស់ជាង នោះសោត ក៏នឿយព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តិះបន្តាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់ម្ពលច្រើន ឯជាងច្រើននេះរាល់តែធ្វើបំពង់ម្ពលច្រើនប្រគេនកិក្ខុ ទាំងនេះ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរឯទៀតបាន ហើយមិនអាច នឹងញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូន និងប្រពន្ធរបស់ជាងនោះ សោត ក៏នឿយព្រួយលំបាក ។ កាលមនុស្សទាំងនោះកំពុងតែពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ កិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮច្បាស់ ។ ពួកកិក្ខុណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់

ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់មូលច្រើន (ហួស
កំណត់) ។ បេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនស្គាល់ប្រមាណ សូមបំពង់មូលច្រើន ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ
មិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពង់មូលច្រើនទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ឲ្យគេធ្វើបំពង់មូល ជាវិការនៃឆ្នឹងក្តី ជាវិការនៃភ្នកក្តី ជាវិការនៃស្មែងក្តី
ត្រូវរកទនកបាចិត្តិយៈ^(១) ។

[៣៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី
១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ឆ្នឹង គឺឆ្នឹងណាមួយ ។ ដែលហៅភ្នក
សំដៅយកភ្នកដីជាប្រមាណ ។ ដែលហៅថា ស្មែង គឺស្មែងណាមួយ ។
ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុង
ប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវបំបែកបំពង់មូល ដែលខ្លួនបានមកនោះ ហើយសឹម
សម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១- អាបត្តិបាចិត្តិយៈនេះ មានកិច្ចត្រូវបំបែកបំពង់មូលនោះមុន ជាវិនយកម្ម ទើបសម្តែងបាន
បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សម្តែងមិនបានឡើយ ។

[៣៧១] ភិក្ខុញ៉ាំងបំពង់មូលដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យសម្រេច ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចនូវបំពង់មូល ដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ បំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ បំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី នូវបំពង់មូលដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានបំពង់មូលដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុយកឆ្នឹងជាដើមមកធ្វើជាឡ្បវក្កំ ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ពួតភ្លើង ១ ធ្វើជាក្រវិលវត្តពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាក្បាក់សម្រាប់ដាក់ថ្នាំបន្តក់ភ្នែក ១ ធ្វើជាបង្កីនៃក្បាក់នោះ ១ ធ្វើជាមៀនកាំបិត ១ ធ្វើជារបស់សម្រាប់ជូតទឹក ១ ភិក្ខុឆ្លុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់

អង្គកថា

រតនវគ្គទី ៩

សូចិយរសិក្ខាបទ

[៣៦៩] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ការបំបែកនោះ ឯងឈ្មោះថា ភេទនក ។ ភេទនកនោះមានដល់បាចិត្តិយៈនោះ ព្រោះហេតុ នោះ ទើបបាចិត្តិយៈនោះ ឈ្មោះថា ភេទនក ។

[៣៧២] បទថា អរណិកេ បានដល់ ឈើពួតភ្លើងមេ និងឈើពួត ភ្លើងកូន ។

បទថា វិថេ ប្រែថា ក្រវិល ។ ពាក្យដ៏សេសសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយ យល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជា អចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

សូចិយរសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

សិក្ខាបទទី ៥

[៣៧៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះឧបនន្ទ-សក្យបុត្រដ៏មានអាយុ សឹងលើក្រែងខ្ពស់ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូប ហើយចូល ទៅកាន់វិហារដែលព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនៅ ។ ឯព្រះឧបនន្ទ-សក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានក្រឡេកទៅឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគកំពុងយាង មកពីចម្ងាយ លុះបានឃើញហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មាន ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ចូល មកទតមើលទីដេករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ ទ្រង់ត្រឡប់មកពីទីនោះវិញ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ ឯមោយបុរស អ្នកទាំងឡាយគប្បីដឹងដោយទីអាស្រ័យ (ទីនៅ) ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយគប្បី សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើក្រែង តាំងក្តីដ៏ថ្មី ត្រូវធ្វើឲ្យមានជើង ៨ ធ្លាប់ ដោយធ្លាប់ព្រះសុគត វាស់អំពី ត្រឹមមេត្រៃខាងក្រោមចុះទៅ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវ

ឆេទនកបាចិត្តិយៈ^(១) ។

[៣៧៤] ដែលហៅថា ថ្មី គឺសំដៅយកការធ្វើឡើងជាប្រមាណ ។
 ដែលហៅថា គ្រៃ គឺគ្រៃមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ គ្រៃដែលគេដាប់ជើង
 ហើយបញ្ចូលមេគ្រៃទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ គ្រៃដែលគេបង្ហំជើងគ្រៃដោយ
 មេគ្រៃ ហើយធ្វើដោយសន្ទើបជាបល្ល័ង្ក ១ គ្រៃដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹង
 ជើងសត្វសេះ សត្វពពែជាដើម ១ គ្រៃដែលគេបានបញ្ចុះពន្ធព្យាទៅក្នុងមេ
 ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង តាំងដែលគេដាប់ជើង
 ហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ តាំងដែលគេបង្ហំជើងតាំងដោយ
 មេតាំង ហើយធ្វើដោយសន្ទើបជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹង
 ជើងសត្វសេះ សត្វពពែជាដើម ១ តាំងដែលគេបានបញ្ចុះពន្ធព្យាទៅក្នុងមេ
 ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យធ្វើឲ្យមាន
 ជើង ៨ ធ្មាប់ ដោយធ្មាប់ព្រះសុគត រៀរចាកមេគ្រៃខាងក្រោម គឺរៀរមេ
 គ្រៃខាងក្រោមចុះទៅ គឺវាសំពៅមេគ្រៃខាងក្រោម ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេ
 ធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ត្រូវ
 កាត់គ្រៃក្នុងខណៈដែលបានមកចេញ ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៥] គ្រៃដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រៃដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ

១- អាបត្តិបាចិត្តិយៈនេះមានកិច្ចត្រូវកាត់ (ជើងគ្រៃ) នោះមុន ជាវិនយកម្ម ទើបសម្តែងបាន
 បើមិនបានធ្វើវិនយកម្មទេ សម្តែងមិនបានឡើយ ។

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុធ្វើឲ្យសម្រេច
 ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រែដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច
 ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើគ្រែដោយខ្លួន
 ឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានគ្រែ ឬ
 តាំងដែលអ្នកធ្វើ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុធ្វើត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើឲ្យថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានគ្រែ
 ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួសប្រមាណ (យកមក) កាត់ចេញ ហើយ
 ប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់

អង្គកថា

រតនវគ្គទី ៩

មហាបីសិក្ខាបទ

[៣៧៣] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បាចិត្តិយៈ
ឈ្មោះថា **ធននក** មានន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។

[៣៧៦] ក្នុងបទថា **ធិន្ទិត្វា បរិកុញ្ញតិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បើ
ភិក្ខុមិនបំណងនឹងកាត់ ទោះកប់ចូលក្នុងផែនដី សម្តែងប្រមាណទុកខាងលើ
ឬពូនផែនដីឲ្យខ្ពស់ឡើង ហើយប្រើប្រាស់ ឬលើកឡើងដាក់លើផ្ទាំង ធ្វើឲ្យ
ជាផ្នែក ប្រើប្រាស់ គួរគ្រប់យ៉ាង ។ ពាក្យដ៏សេសសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថ
ន័យយល់ទាំងអស់ហើយ សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៦ ។

មហាបីសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៦

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡឹត ឬសំឡឹកប្បាស (ជាដើម) ។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចារិក បានឃើញហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡឹតដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ បានឮច្បាស់ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡឹសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡឹ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹង ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡឹទេ ម្ចាស់ មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យ ជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង

នេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើគ្រែខ្លះ តាំងខ្លះ ញាត់ដោយសំឡី ត្រូវ ឧទ្ធាលនកបាចិត្តិយៈ^(១) ។

[៣៧៨] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា គ្រែ គឺគ្រែមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ គ្រែ ដែលគេដាច់ជើង ហើយបញ្ចូលមេគ្រែទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ គ្រែដែលគេ បង្ហាជើងគ្រែដោយមេគ្រែ ហើយធ្វើដោយសន្ទឹមជាបល្ល័ង្ក ១ គ្រែដែលគេ ធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះ និងជើងពពែជាដើម ១ គ្រែដែលគេបានបញ្ចុះ ពន្ធព្យាទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា តាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង បានដល់ តាំងដែលគេដាច់ជើង ហើយបញ្ចូលមេតាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ ១ តាំងដែល គេបង្ហាជើងតាំងដោយមេតាំងទាំងឡាយ ហើយធ្វើដោយសន្ទឹមជាបល្ល័ង្ក ១ តាំងដែលគេធ្វើជើងប្រហែលនឹងជើងសេះ ជើងពពែជាដើម ១ តាំងដែល គេបានបញ្ចុះជើងទៅក្នុងមេ ១ ។ ដែលហៅថា សំឡី គឺសំឡីមាន ៣ យ៉ាង គឺសំឡីកើតពីដើមឈើ (មានដើមកាជាដើម) ១ សំឡីកើតពីវល្លិ (មាន វល្លិទឹកដោះជាដើម) ១ សំឡីកើតអំពីស្មៅ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺ ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវរើកាយសំឡីក្នុងគ្រែក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែង អាបត្តិចេញ ។

១- អាបត្តិបាចិត្តិយៈនេះមានកិច្ចត្រូវទម្លាយ (សំឡី) នោះមុនជាវិន័យកម្ម ទើបសម្តែងបាន បើ មិនបានធ្វើវិន័យកម្មទេ សម្តែងមិនបានឡើយ ។

[៣៧៩] គ្រៃ ឬតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រៃ ឬតាំងដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រៃ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ គ្រៃឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើគ្រៃ ឬតាំងដោយខ្លួនឯងក្តី អ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានគ្រៃ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៨០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើជាសំពត់អាណោគ ១ ធ្វើជាវត្តពន្ធចង្កេះ ១ ធ្វើជាយោគបាត្រ ១ ធ្វើ ជាស្នោកបាត្រ ១ ធ្វើជាតម្រងទឹក ១ ធ្វើជាខ្នើយ ១ ភិក្ខុបានគ្រៃ ឬតាំងដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យ (ហើយយកមក) ទម្លាយចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់

អង្គកថា

រតនវគ្គទី ៩

តុលោនទូសិក្ខាបទ

[៣៧៧] សិក្ខាបទទី ៦ គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា គ្រៃ និងតាំងដែល
 ឈ្មោះថា ញាត់ដោយសំឡឹត ព្រោះអត្ថថា ជាទីដែលសំឡឹតនៅជុំវិញ ។
 អធិប្បាយថា ភិក្ខុញាត់សំឡឹ ឬគ ហើយស្រោបដោយសំពត់ពីខាងលើ ។
 ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។
 សិក្ខាបទនេះ មានសម្ពុជាន ៦ ។

តុលោនទូសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់និសីទនៈ (សំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគិតថា សំពត់និសីទនៈព្រះដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយៗ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈទាំងឡាយ មិន សមប្រមាណ ធ្វើឲ្យសំពត់និសីទនៈទាំងនោះសំយុងចុះពីខាងមុខខ្លះ ពីខាង ក្រោយខ្លះ នៃគ្រែ និងតាំង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ៗបេៗ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈមិនសមប្រមាណសោះ ៗបេៗ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់ និសីទនៈមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូម ទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់និសីទនៈ មិនសមតាមប្រមាណទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួក ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ កាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ៗបេៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនៈ គប្បីឲ្យគេធ្វើ

ឲ្យត្រូវប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនេះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យ កន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆែទនកបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៣៨២] សម័យនោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុមានរាងកាយធំ ។ ឧទាយិ នោះបានក្រាលសំពត់និសីទនេះចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចទាញឲ្យ យឺតដោយជុំវិញ ហើយអង្គុយនៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់នឹងឧទាយិដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា នែឧទាយិ អ្នកបានជាក្រាលសំពត់ និសីទនេះហើយទាញឲ្យយឺតដោយជុំវិញ ដូចជាជាងស្បែកពីដើម ព្រោះហេតុ អ្វី ។ ឧទាយិនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បានជាខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើ ដូច្នោះ ព្រោះសំពត់និសីទនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយតូចពេកណាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត (ឲ្យត) ដោយជាយនៃសំពត់និសីទនេះ ១ ចំអាមទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនឹងឲ្យគេធ្វើសំពត់និសីទនេះ ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹង ប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនេះយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ និងជាយ ១ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ (បើភិក្ខុធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួសពីនោះទៅ ត្រូវឆែទនកបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៣] ដែលហៅថា សំពត់និសីទនេះនោះ គឺសំដៅយកសំពត់ និសីទនេះដែលមានជាយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។

ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់និសីទនេះនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ២ ចំអាម ទទឹង ១ ចំអាមកន្លះ និងជាយ ១ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណទៅត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់និសីទនេះ ក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[៣៨៤] សំពត់និសីទនេះដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់និសីទនេះដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់និសីទនេះដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់និសីទនេះដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានសំពត់និសីទនេះដែលបុគ្គលដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៨៥] វារៈមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនេះត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនេះថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់និសីទនេះដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យលើសហួសប្រមាណ ហើយកាត់ចេញទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់និសីទនេះឲ្យជាពិធានក្តី ឲ្យជាកម្រាល ផែនដីក្តី ឲ្យជារនាំងក្តី ឲ្យជាពូកក្តី ឲ្យជាខ្នើយក្តី ១ ភិក្ខុឆ្កួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា
រតនវគ្គទី ៩
និសីទនសិក្ខាបទ

[៣៨១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ បទថា **និសីទនំ**
អនុញ្ញាតំ ហោតិ សេចក្តីថា និសីទនៈ (សំពត់ក្រាលអង្គុយ) ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងទីណា (ទ្រង់អនុញ្ញាតទុក) ក្នុងរឿងបណ៌ត
កោជន ក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈ ។ សមដូចព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងចីវរក្ខន្ធកៈ
នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់និសីទនៈ (សំពត់ទ្រាប់
អង្គុយ) ដើម្បីរក្សាកាយ ដើម្បីរក្សាចីវរ ដើម្បីរក្សាសេនាសនៈ ដូច្នោះ ។

[៣៨២] ពីរបទថា **សេយ្យថាមិ បុរាណសិកោដ្ឋោ សេចក្តីថា ប្រៀប**
ដូចជាងស្បែកអំពីបុរាណ ។ សេចក្តីថា ជាងស្បែកអំពីបុរាណទាញចេញ
គឺស្បែកចេញខាងនោះខាងនេះ ដោយគិតថា អញនឹងធ្វើស្បែកឲ្យធំ យ៉ាង
ណា សូម្បីឧទាយីនោះ ក៏ទាញសំពត់និសីទនៈនោះចេញដូច្នោះ ។ ដោយ
ហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់នឹងឧទាយិភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៣៨៣] បទថា **និសីទនន្ទាម សទសំ វុច្ចតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុក្រាល**
សំពត់ដូចសន្ទ័តចុះហើយ ជ្រៀកត្រង់កន្លែងពីរក្នុងសាច់ប្រមាណ ១ ចំអាម
ដោយចំអាមព្រះសុគតត្រង់ជាយ ១ ជាយ ឲ្យជាជាយ ៣ និសីទនៈនោះ
ហៅថា សំពត់មានជាយដោយជាយទាំងនោះ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទ
នេះ មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជ្ជាន ៦ ។

និសីទនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បាន អនុញ្ញាតហើយៗ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយ មិនសម ប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះ ពីក្រោយខ្លះ ហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ៗ បេៗ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្គាប់ថា ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមមិនសម ប្រមាណសោះ ៗ បេៗ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកមទាំងឡាយមិនសម ប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃពួកមោឃបុរស អ្នក ទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្របកម មិនសមប្រមាណទេ នៃពួកមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លា ឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ៗ បេៗ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯ

ប្រមាណ ក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ នោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៧] សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទ ឬគ្របនូវអាពាធ គឺកម ឬរមាស ក្តី ឬសត្វបក្តី ទឹករងៃក្តី ឬសជំក្តី តាំងពីខាងក្រោមផ្ចិតចុះមក តាំងពីមណ្ឌល ជង្គង់ឡើងទៅរបស់ភិក្ខុ ហៅថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម ។ ពាក្យថា ឲ្យគេ ធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណ ក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួស ប្រមាណនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់ សម្រាប់គ្របកមក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ចេញ ។

[៣៨៨] សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យ សម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែល ខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេ ធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់

គ្របកម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

[៣៨៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកមត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់
គ្របកមថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់សម្រាប់គ្របកមដែលអ្នកដទៃ
ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ ហើយកាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់
សម្រាប់គ្របកមឲ្យជាពិតានក្តី ជាគ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពូក
ក្តី ជាឡើយក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់

អង្គកថា

រតនវគ្គទី ៩

កណ្តាប់ដីប្លាទិសិក្ខាបទ

[៣៨៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ បទថា កណ្តាប់ដីប្លាទិ អនុញ្ញាតា ហោតិ សេចក្តីថា សំពត់សម្រាប់គ្របកម ព្រះមាន ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងទីណា (ទ្រង់អនុញ្ញាតទុក) ក្នុងរឿងវេទ្យដ្ឋ- សីសភិក្ខុ ក្នុងបីវរក្ខន្ធកៈ ។ សមដូចព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងទីនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺកម ឬរមាសក្តី ឬសត្វចក្តី ទឹក រងៃក្តី ឬសធំក្តី តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់ ភិក្ខុនោះ ដូច្នោះ ។

[៣៨៧] បទថា យស្ស អនោនាភិ ឧត្តជានុមណ្ណាលំ បានដល់ សំពត់ ដែលទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុដែលអាពាធក្នុងទីខាងក្រោមផ្ចិតចុះទៅ ខាងលើ មណ្ឌលជង្គង់ទាំងពីរឡើងមក ។ កមរមាសឈ្មោះថា កណ្តាប់ ពកត្តចៗ មាន គ្រាប់ឈាម ឈ្មោះថា បិទ្បកា ខ្ទុះមិនស្អាតចេញ ដោយអំណាចឫសដូង ច្រមុះ ឫសដូងបាត និងទឹកនោមផ្អែមជាដើម ឈ្មោះថា រោគទឹករងៃ ។ អាពាធជាពកត្តចធំ លោកហៅថា ឫសធំ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៦ ។

កណ្តាប់ដីប្លាទិសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩

[៣៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់វស្សិកសាដក ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុគិតគ្នាថា សំពត់វស្សិកសាដក ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតហើយ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញពីមុខខ្លះ ពីក្រោយខ្លះ ហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដកមិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់វស្សិកសាដក មិនសមប្រមាណទេ នៃពួកមោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់វស្សិកសាដកនោះយ៉ាងនេះ គឺ

បណ្តោយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។
បើភិក្ខុធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨១] ដែលហៅថា សំពត់វស្សិកសាដកនោះ គឺសំពត់ដែលភិក្ខុធ្វើ
សម្រាប់ឆ្នាំតទឹកភ្លៀងអស់ ៤ ខែនៃវស្សានរដូវ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើ
ឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុង
សំពត់វស្សិកសាដកនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម
កន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ បើភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួស
ប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់សំពត់
វស្សិកសាដកក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសឹមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
ចេញ ។

[៣៨២] សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេច
ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលខ្លួនធ្វើមិន
ទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់វស្សិក
សាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់វស្សិកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុ
ឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី
ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានសំពត់វស្សិកសាដក
ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៨៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដកត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់វស្សិកសាដក
 ថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានសំពត់វស្សិកសាដក ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យហួស
 ប្រមាណ ហើយ (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់
 វស្សិកសាដក (នោះ) ឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជា
 ពួកក្តី ជាឡើយក្តី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់

អង្គកថា

រតនវគ្គទី ៩

វស្ស៊ីកសាដិកសិក្ខាបទ

[៣៩០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នោះ បទថា វស្ស៊ីក-
សាដិកា អនុញ្ញាតា ហោតិ សេចក្តីថា សំពត់ងូតទឹកភ្លៀង ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងទីណា ទ្រង់អនុញ្ញាតទុកក្នុងរឿងនាងវិសាខា
ទុកក្នុងបីវក្ខន្ធកៈ ។ សមដូចព្រះតម្រាស់ក្នុងបីវក្ខន្ធកៈនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវស្ស៊ីកសាដិក សំពត់ងូតទឹកភ្លៀង ដូច្នោះ ។ ពាក្យ
ដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មាន
សមុជាន ៦ ។

វស្ស៊ីកសាដិកសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៧៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទដ៏មាន អាយុ ជាបុត្រនៃព្រះមាតុប្បា នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានរូបល្អគួរនឹងរមិល មើល នាំឲ្យជ្រះថ្លា មានកម្ពស់ទាបជាងព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ធ្លាប់ ។ ព្រះ នន្ទនោះទ្រង់ចិវ៌ប៉ុនគ្នានឹងចិវ៌ព្រះសុគត ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈបានឃើញព្រះនន្ទ ដ៏មានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រោកឡើងអំពី អាសនៈ ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមក ។ លុះព្រះនន្ទ ចូលមកជិតហើយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ ទើបពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ព្រះនន្ទដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចិវ៌ប៉ុនចិវ៌ព្រះសុគត សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃនន្ទ ឮថា អ្នកឯងប្រើប្រាស់ចិវ៌ ប៉ុនចិវ៌ព្រះសុគត ពិតមែនឬ ។ ព្រះនន្ទនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា ប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នៃនន្ទ អ្នកឯងមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចិវ៌ប៉ុនចិវ៌ព្រះសុគតទេ នៃនន្ទ អំពើនេះ មិនមែន នាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើចិវ៌ប៉ុនចិវ៌ ព្រះសុគត ឬធំជាង ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ ។ ឯប្រមាណសុគតចិវ៌របស់ ព្រះសុគតនោះ យ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ៩ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយ

ចំអាមព្រះសុគត ។ នេះជាប្រមាណសុគតចិវររបស់ព្រះសុគត ។

[៣៧៥] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ប្រមាណសុគតចិវរ គឺបណ្តោយ ៧ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុត្រូវកាត់ ចិវរក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[៣៧៦] ចិវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចិវរដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេច ឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចិវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចិវរដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុបានចិវរដែល អ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[៣៧៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុធ្វើចិវរថយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានចិវរដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យក មក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើចិវរនោះឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាល ផែនដីក្តី ជារនាំងក្តី ជាពួកក្តី ជាឡើយក្តី ១ ភិក្ខុឆ្ងត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់

រតនវគ្គទី ៧ ចប់

ឧទាននៃរតនវគ្គនោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

រាជសិក្ខាបទ	១	រតនសិក្ខាបទ	១
សន្តសិក្ខាបទ	១	សុចិសិក្ខាបទ	១
មព្ភាសិក្ខាបទ	១	តុលិកសិក្ខាបទ	១
និសីទនសិក្ខាបទ	១	កណ្ណសិក្ខាបទ	១
វស្សិកសិក្ខាបទ	១	សុគតសិក្ខាបទ	១

[៣៧៨] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំង ៧២ ខ្ញុំបានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ ក្នុងអាបត្តិទាំង នោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់ ២ ជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់ ៣ ជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំង- ឡាយសុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ បាន ជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយការ ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះឯង ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ចប់

អង្គកថា

រតនវគ្គទី ៩

នន្ទត្ថេរសិក្ខាបទ

[៣៩៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា ចតុ-
រង្គុលោមកោ គឺមានកម្ពស់ទាបជាង ៤ ធ្នាប់ (នន្ទភិក្ខុមានកម្ពស់ទាបជាង
ព្រះសាស្តា ៤ ធ្នាប់) ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំង
អស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសម្ពជ្ជាន ៦ ។

នន្ទត្ថេរសិក្ខាបទ ចប់
រតនវគ្គទី ៩ ចប់បរិបូណ៌
តាមវណ្ណនានុក្រម

[៣៩៥] បទថា ឌុទ្ធិដ្ឋាទោ ជាដើម មានន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។

ខុទ្ទកវណ្ណនាក្នុងអង្គកថាព្រះវិន័យ
ឈ្មោះ សមន្តប្បាសាទិកា
ចប់បរិបូណ៌

វិទ្យុយបិដក ចាដិទេសនីយកណ្ណ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយទាំង ៤ នេះ
តែងមកកាន់ឧទេស ។

សិក្ខាបទទី ១

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុនីមួយរូប
ទៅបិណ្ឌុបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី កាលដែលត្រឡប់មកវិញ បានឃើញភិក្ខុមួយ
រូប ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់
ទទួលចង្ហាន់សិន ។ ភិក្ខុនោះតបថា នែនាង ប្រពៃហើយៗ ក៏ទទួលចង្ហាន់
ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) ភិក្ខុនីនោះ ក៏មិនអាចនឹង
ដើរទៅបិណ្ឌុបាតបានឡើយ ក៏ជាប់ចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនី
នោះទៅបិណ្ឌុបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី អស់ថ្ងៃជាគម្រប់ ២ ជងផង ។ បេៗ អស់
ថ្ងៃជាគម្រប់ ៣ ជងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញភិក្ខុ
នោះទៀត ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ម្ចាស់ទទួលយកចង្ហាន់សិន ។ ភិក្ខុនោះតបថា នែនាង ប្រពៃហើយៗ ក៏
ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលាជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) ភិក្ខុនីនោះ
ក៏មិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌុបាតបានឡើយ ក៏ជាប់ចង្ហាន់ ។ លំដាប់នោះ លុះ
ដល់ថ្ងៃទី ៤ ភិក្ខុនីនោះ ក៏ឆេងឆោងដើរទៅតាមប្រក ។ មានសេដ្ឋីគហបតី

ម្នាក់ កាលបររថមកដល់ផ្លូវប្រសព្វគ្នា ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះ ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។ ភិក្ខុនីនោះកាលចៀសចេញ ទៅក៏ដួលជិតកន្លែងនោះឯង ។ សេដ្ឋីគហបតី ក៏បានញ៉ាំងភិក្ខុនីនោះឲ្យអត់ ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកមេត្តាអត់ទោស (ជឿត) លោក ម្ចាស់ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដួលហើយ ។ ភិក្ខុនីនោះតបថា នែគហបតី ខ្លួនអាត្មា អ្នក ឯងនឹងបានធ្វើឲ្យដួលក៏ទេ ខ្លួនអាត្មាជាស្រីមានកម្លាំងអន់ស្រាប់ទេតើ ។ សេដ្ឋី គហបតីសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី បានជាលោកមានកម្លាំង អន់ថយ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុនីនោះក៏បានប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់សេដ្ឋីគហបតី (ដោយសព្វគ្រប់) ។ សេដ្ឋីគហបតីក៏បាននាំយកភិក្ខុនីនោះទៅឯផ្ទះ ឲ្យឆាន់ ចង្ហាន់ រួចហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំង- ឡាយ មិនគួរនឹងទទួលអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនីសោះ ជឿតមាតុគ្រាម តែងបាន លាភដោយកម្រ ។ កាលដែលសេដ្ឋីគហបតីពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្គាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮច្បាស់ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងទទួល យកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនីសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងទទួលយកអាមិសៈ អំពីដៃភិក្ខុនីពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ ត្រាស់សួរថា នែភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះត្រូវជាញាតិរបស់អ្នកដែរ ឬមិនត្រូវជាញាតិ ទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវជាញាតិ

ទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃមោឃបុរស បុគ្គលដែលមិនមែន
 ជាញាតិ តែងមិនដឹងនូវអំពើសមគួរ ឬមិនសមគួរ អំពើល្អិតល្អន់ ឬមិនល្អិត
 ល្អរបស់ស្រីដែលមិនមែនជាញាតិឡើយ នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹង
 ទទួលយកអាមិសៈអំពីដៃភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិទេ នៃមោឃបុរស អំពើ
 នេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬនាំពួកជនដែល
 ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទទួលយក
 ខាទនីយៈ ឬភោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនីដែលមិនមែនជា
 ញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ហើយទំពាស្មីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវ
 សម្តែងអាបត្តិបាណិកកណ្ណថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិបាណិកកណ្ណ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ ឥឡូវខ្ញុំសូម
 សម្តែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤០០] ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទទី ១
 នៃបាណិកកណ្ណ ។ ភិក្ខុនីដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នាអំពីចំណែកខាងមាតា ឬ
 បិតា ដរាបតាំងពីគូនៃដីដូនដីតាទី ៧ ហៅថា មិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែល
 បានឧបសម្បទាក្នុងសម្លាកសង្ឃទាំងពីរពួក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ ច្រករហូត
 (ក្តី) ច្រកទាល់ (ក្តី) ទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ (ក្តី) ផ្ទះ
 របស់ត្រកូល (ក្តី) ហៅថា ចន្លោះផ្ទះ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺលើក
 លែងភោជនទាំង ៥ និងរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវ-

ជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះ ហៅថា ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កោជនីយៈនោះ គឺកោជនមាន ៥ យ៉ាង បានដល់ បាយ ១ ទំកុម្មាស ១ សដូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ ដោយ បំណងថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវ អាបត្តិបាជិទេសនីយ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជា ញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈ ឬ កោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យក មកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ នឹងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ី ក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុ សម្គាល់ថាជាញាតិ ហើយទទួលយកខាទនីយៈ ឬ កោជនីយៈ ដោយដៃ របស់ខ្លួន អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ដែលជាយាម- កាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗវារៈ ដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុ ទទួលយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ អំពីដៃភិក្ខុនី ដែលបានឧបសម្បទាក្នុង សម្មាកសង្ឃតែម្ខាង ដោយបំណងថា អាត្មាអញ នឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗវារៈ ដែលលេបចូលទៅ ។

ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសម្គាល់ថា មិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីជា
ញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុ
សម្គាល់ថា ជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤០១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីជាញាតិ ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិឲ្យគេឲ្យនូវខាទនីយៈ និងកោជនីយៈ
មិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបានដាក់ចុះនូវ ខាទនីយៈ
និងកោជនីយៈ ហើយឲ្យ ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបានឲ្យនូវខាទនីយៈ និង
កោជនីយៈក្នុងលំនៅរបស់ភិក្ខុនីខាងក្នុងអារាម ១ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិបាន
ឲ្យនូវខាទនីយៈ និងកោជនីយៈ ក្នុងដំណេករបស់តិរិយ ១ ភិក្ខុនីមិនមែន
ជាញាតិបាននាំយកខាទនីយៈ និងកោជនីយៈអំពីស្រុក ហើយឲ្យក្នុងវេលា
ដែលត្រឡប់មកវិញ ១ ភិក្ខុនីបាននាំយករបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហ-
កាលិក និងរបស់ដែលជាយាវជីវិក ឲ្យដោយពាក្យថា កាលបើហេតុមាន
សូមលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់ចុះ ១ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ និងកោជនីយៈ
អំពីដៃរបស់សិក្ខាមាណា ១ ភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ និងកោជនីយៈ អំពីដៃ
សាមណេរី ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា

បាដិទេសនីយកណ្ណវណ្ណាទា

បាដិទេសនីយធម៌ពួកណា ដែលព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យទាំងឡាយបាន
រចនាទុកក្នុងលំដាប់ពួកខុទ្ទកសិក្ខាបទ ឥឡូវនេះ មានការពណ៌នាបាដិទេស-
នីយធម៌ទាំងនោះដូចតទៅនេះ ។ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបាដិទេសនីយសិក្ខាបទ
ទី ១ ជាមុន ។

អញ្ញាតិកាយសិក្ខាបទ

[៣៧៧] បទថា បដិក្កមនកាលេ គឺក្នុងវេលាដែលត្រាប់បិណ្ឌបាត
ហើយត្រឡប់មក ។

ពីរបទថា សព្វេវ អគ្គហោសិ គឺបានទទួលយកភិក្ខុទៅទាំងអស់ ។

បទថា បវេធជន្តិ ប្រែថា ដើរធើរធើរ ។ បទថា អបេហិ ប្រែថា
សូមថយទៅ អធិប្បាយថា នាងមិនទាន់ឲ្យឱកាស ។ បទថា គារយ្ហំ
អារុសោ ជាដើម ជាបទសម្តែងអាការដែលភិក្ខុ គប្បីសម្តែងឡើង ។

[៤០០] បទថា រិទិយា ប្រែថា ផ្លូវ ។ បទថា ព្យហំ បានដល់
ច្រកទាល់ បានដល់ ផ្លូវដែលមិនធុះទៅជាប់ ផ្លូវឯទៀត ទៅដល់ហើយ
ត្រូវបែរត្រឡប់មកវិញ ។ បទថា សង្ខាជកំ បានដល់ ប្រជុំផ្លូវបែកជា ៤
ឬផ្លូវបែកជា ៣ ។ បទថា យរំ បានដល់ ផ្ទះនៃត្រកូល ។

បណ្តាទឹកនៃនឹង មានផ្លូវជាដើមនេះ ភិក្ខុឈរទទួលក្នុងទីណាមួយ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះទទួល ។ ត្រូវបាដិទេសនីយដោយការរាប់ពិនិត្យបាយ ។

សម្រាប់ភិក្ខុដែលទទួលក្នុងទឹកនៃនឹង មានរោងជីវជាដើម ក៏មានន័យដូចគ្នា ភិក្ខុនិយរប្រគេនត្រង់ផ្លូវ ភិក្ខុទទួលក្នុងចន្លោះវត្តជាដើម ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។

បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអាបត្តិ ក្នុងបាដិទេសនីយសិក្ខាបទទី ១ នេះ ដោយ អំណាចនៃភិក្ខុនីដែលឈរប្រគេនក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដោយព្រះបាលីថា អន្តរយវំ បរិដ្ឋាយ ដូច្នោះ ។ ឯទីដែលភិក្ខុឈរមិនជាប្រមាណ ។ ព្រោះហេតុនោះ បើភិក្ខុឈរក្នុងផ្លូវជាដើម ទទួលអំពីដៃភិក្ខុនីដែលប្រគេនក្នុងចន្លោះវត្តជាដើម មិនត្រូវអាបត្តិដូច្នោះ ។

ពាក្យថា ភិក្ខុទទួលប្រគេនយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ ម៉ាត់ នេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់សំដៅយកកាលិក ដែលមិនបានលាយជាមួយអាមិស ។ តែក្នុងកាលិកដែលលាយគ្នា មានរសតែមួយ ជាបាដិទេសនីយដូចគ្នា ។

ពីរបទថា ឯកតោ ឧបសម្បទ្ធាយ បានដល់ ភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទា ក្នុងសម្លាកនៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ (តែមួយចំណែក) ។ តែភិក្ខុទទួលអំពីដៃ នៃភិក្ខុនីដែលឧបសម្បទាក្នុងសម្លាកនៃភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ តាមសមគួរដល់វត្តនោះឯង ។

[៤០១] ពីរបទថា ទាមេតិ ន ទេតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីដែលមិនមែន ញាតិ ប្រើអ្នកដទៃណាមួយឲ្យប្រគេន ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលទទួលខាទនីយ កោជនីយនោះ ។

ពីរបទថា ឧបក្ខិបិត្វា ទេតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទុកត្រង់ផែនដី ហើយ

ប្រគេនថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រគេនខាទេនីយកោជនីយនេះដល់លោកម្ចាស់ ។
 ភិក្ខុទទួលរបស់ដែលភិក្ខុនីប្រគេនយ៉ាងនេះ មួយអន្លើដោយវាចាថា អរគុណ
 ហើយបួនស្រី ហើយឲ្យភិក្ខុនីនោះឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃណាមួយឲ្យប្រគេនហើយ
 ឆាន់ក្តី គួរ ។

អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា បើភិក្ខុនីកាន់យកអាមិសក្នុងបាត្រដែលនៅក្នុង
 ដៃ ប្រគេនថា ខ្ញុំលះបង់ប្រគេនលោកម្ចាស់ ភិក្ខុទទួលប្រគេនអាមិសដែល
 ភិក្ខុនីកាន់ទុក ដោយពោលថា អរគុណហើយបួនស្រី ប្រព្រឹត្តជាអាបត្តិដល់
 ភិក្ខុអ្នកទទួល ។

ពីរបទថា សិក្ខុមាណាយ សាមណេរិយា សេចក្តីថា បើសិក្ខុមាណា
 និងសាមណេរិយានេះប្រគេន ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកទទួល ។ ពាក្យដ៏សេស
 ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
 នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន
 ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អញ្ញាតិកាយសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

សិក្ខាបទទី ២

[៤០២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តវេឡូវ័ន ជាកលន្ទកនិវាសន្តាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង មានពួកភិក្ខុដែលគេ បាននិមន្តមកឆាន់ក្នុងសម្មាភវរបស់ត្រកូលទាំងឡាយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទៅ ឈររង្គាប់គេថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្មមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ ដូច្នោះ ចំពោះឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួក ឆព្វគ្គិយភិក្ខុក៏បានឆាន់ដរាបទាល់តែឆ្អែត ។ ពួកភិក្ខុឯទៀត ក៏ឆាន់ចង្ហាន់មិន បានបរិបូណ៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង នោះក៏ពោលទោស បន្តបង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនគួរនឹងមិនឃាត់ពួក ភិក្ខុនីដែលជាអ្នកបង្គាប់គេសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ មិនបានឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា នែមោយបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងមិនឃាត់ពួកភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្គាប់គេទេ ម្ចាស់ មោយបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យ ជ្រះថ្លាឡើយ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង នេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជនបាននិមន្តហើយ ឆាន់ក្នុងសម្មាភវរបស់ត្រកូល

ទាំងឡាយ ។ បើមានភិក្ខុនីមកឈរឃ្លាប់គេជិតទីនោះថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
 ប្រគេនសម្មមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះថា នែនាង នាងចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំ
 តែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសម្បជ្ឈិមួយរូប បើមិនបានពោលបណ្តេញ
 ភិក្ខុនីនោះ ដោយពាក្យថា នែនាង នាងចូរថយចេញទៅ ទម្រាំតែពួកភិក្ខុ
 ឆាន់រួចសព្វគ្រប់ដូច្នោះសិនទេ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសម្តែងដោយពាក្យថា ម្ចាស់
 អាវុសោ យើងត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់តិះដៀល មិនជាទីសប្បាយចិត្ត ឥឡូវយើងសូមសម្តែងអាបត្តិនោះ
 ចេញ ។

[៤០៣] ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលជនបាននិមន្តឆាន់ក្នុងសម្មាក
 របស់ត្រកូលទាំងឡាយ សេចក្តីថា ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ ត្រកូល
 ៤ ពួក គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលឈ្មួញ ១ ត្រកូល
 អ្នកគ្រូ ១ ។ ពាក្យថា ដែលគេនិមន្តឆាន់ គឺភិក្ខុដែលពួកជនបាននិមន្តឆាន់
 ដោយកោជនទាំង ៥ កោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនី គឺស្រីដែល
 បានឧបសម្បទាក្នុងសម្មាកសង្ឃទាំងពីរពួក ។ ដែលហៅថា ឃ្លាប់ គឺភិក្ខុនី
 ណាពោលថា អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនសម្មមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរ
 ប្រគេនបាយមកក្នុងទីនេះ តាមសមគួរដល់ភិក្ខុដែលជាមិត្ត ភិក្ខុដែលធ្លាប់
 ស្គាល់ភិក្ខុដែលធ្លាប់ស្និទ្ធស្នាល ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ភិក្ខុដែលមាន
 ដែលអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុនីនេះហៅថា ជាអ្នកឃ្លាប់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំង

នោះ គឺពួកភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ (នោះឯង) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនី ដែលកំពុងបង្គាប់នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះ ដោយ ពាក្យថា នែនាង នាងចូរថយចេញទៅសិន ទម្រាំតែពួកភិក្ខុឆាន់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសម្បជ្ឈម្ហយរូប បើមិនបានបណ្តេញភិក្ខុនីទេ ហើយទទួលយក ដោយគិត ថា អាត្មាអញនឹងទំពាស៊ី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ បាណិទេសនីយ គ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៤០៤] ឧបសម្បន្នា^១ កំពុងបង្គាប់ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា ឧបសម្បន្នា មែន តែមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាណិទេសនីយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តី សង្ស័យក្នុងឧបសម្បន្នាកំពុងបង្គាប់ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិ បាណិទេសនីយ ។ ឧបសម្បន្នាកំពុងបង្គាប់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសម្គាល់ថា អនុ- បសម្បន្នាទៅវិញ ហើយមិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិបាណិទេសនីយ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុងសម្មាភិក្ខុនីសង្ឃតែម្នាក់កំពុងពោលបង្គាប់ ភិក្ខុ មិនបានពោលហាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងអនុ- បសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុសម្គាល់ថា អនុបសម្បន្នា មែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤០៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីបង្គាប់ទាយកឲ្យប្រគេនភត្តរបស់ខ្លួន មិនប្រគេនដោយខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនី

១- ស្រីដែលបានឧបសម្បទាអំពីឧកតោសង្ឃ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីនោះឯង ។

ប្រគេនភត្តរស្ម័ត្តកជនដទៃ មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យប្រគេន ១ វត្ថុណាដែល
 ទាយកមិនទាន់ប្រគេន ភិក្ខុនីក៏បង្គាប់គេឲ្យប្រគេនវត្ថុនោះ ១ ទាយកមិនទាន់
 ប្រគេនក្នុងទីណា ភិក្ខុនីក៏បង្គាប់គេឲ្យប្រគេនក្នុងទីនោះ ១ ភិក្ខុនីបង្គាប់គេឲ្យ
 ប្រគេនភត្តដ៏ស្មើគ្នាដល់ភិក្ខុទាំងពួង ១ សិក្ខុមានពោលបង្គាប់ ១ សាមណេរី
 ពោលបង្គាប់ ១ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះកោជនទាំងពួង រៀរលែងតែ
 កោជន ៥ យ៉ាងចេញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

ចានិទេសនីយ

នប្បជិកាសេយ្យសិក្ខាបទ

[៤០២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា អបសក
តារ ភតិទិ ជាដើម ជាពាក្យសម្តែងអាការដែលកិក្ខុគប្បីបណ្តេញ ។

[៤០៥] ក្នុងបទថា អត្តនោ ភត្តំ ទាបេតិ នទេតិ នេះ មាន
វិនិច្ឆ័យថា បើកិក្ខុនីប្រគេនកត្តរបស់ខ្លួនឯង មិនជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទនេះ
ឡើយ ជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទទី ១ ។

ក្នុងបទថា អញ្ញស្ស ភត្តំ ទេតិ ន ទាបេតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ
ថា បើកិក្ខុនីប្រើឲ្យប្រគេន គប្បីត្រូវអាបត្តិដោយសិក្ខាបទនេះ បើកិក្ខុនីប្រគេន
ឯង មិនជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទនេះ នឹងមិនជាអាបត្តិដោយសិក្ខាបទមុន ។
ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកបិនសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង អកិរិយា
ផង នោសញ្ញាវិមោក្ខ អចិត្តកៈ បណ្តតិវដ្ឋៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

នប្បជិកាសេយ្យសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានត្រកូលមួយ មានសេចក្តីជ្រះថ្លាទាំងពីរនាក់ (ប្តីប្រពន្ធ) បានចម្រើន ដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈណា ដែលកើតឡើងក្នុងត្រកូលនោះ ក្នុងវេលាមុនកត្ត ជនទាំងនោះ ជួនកាល ខានបរិកោគខ្លួនឯង ព្រោះចាត់ចែងខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈទាំងអស់នោះ ប្រគេនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមិនស្គាល់ប្រមាណ ហើយទទួលយកសោះ ជនទាំងឡាយនេះបានប្រគេននូវខាទនីយៈ និង កោជនីយៈដល់ភិក្ខុទាំងនេះ ហើយជួនកាលខានបរិកោគខ្លួនឯង ។ កាលពួក មនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮ ច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ក្នុងគ្រានោះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាដែលចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាក ទ្រព្យសម្បត្តិ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិ គឺសម្មតិត្រកូល នោះ ថាជាសេក្ខត្រកូល ដោយកម្ម មានញត្តិជាគម្រប់ ២ ចំពោះត្រកូល

បែបនេះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (សេក្ខសម្មតិ) សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។
 ភិក្ខុមួយរូបដែលជាអ្នកឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវផ្ដៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលឈ្មោះនេះ
 តែងចម្រើនដោយសទ្ធា តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើកម្មមានកាល
 ដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ
 ចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្ដៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃ
 សូមស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ត្រកូលមានឈ្មោះនេះ ចម្រើនដោយសទ្ធា
 តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ ត្រកូលឈ្មោះ
 នេះ ។ កិរិយាឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិដល់ត្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរដល់លោក
 ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម បើមិនសមគួរ
 ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។
 សេក្ខសម្មតិ សង្ឃបានឲ្យដល់ត្រកូលមានឈ្មោះនេះរួចស្រេចហើយ ។ ការ
 ឲ្យសេក្ខសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម
 នៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ត្រង់ហេតុដែលស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
 ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុ
 ណាមួយទទួលយកខាទន័យៈក្តី កោជន័យៈក្តី ដោយដែរបស្ចុន អំពីពួក
 ត្រកូលដែលសង្ឃបានឲ្យសេក្ខសម្មតិបែបនោះ ហើយទំពាស្តីក្តី បរិកោតក្តី
 ភិក្ខុនោះត្រូវសម្ដែងថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសន័យ មិន

ជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ឥឡូវខ្ញុំសូមសម្តែងនូវ
អាបត្តិនោះចេញ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយដល់
ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤០៧] សម័យនោះឯង មហោស្រព (គេលេង) នៅក្រុងសាវត្ថី ។
ពួកមនុស្សគេបាននិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ចំណែកខាងត្រកូលនោះឯង
ក៏បាននិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ(ឆាន់ចង្ហាន់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងរង្វៀសមិន
ហ៊ានទទួលនិមន្ត ព្រោះគិតថា ការដែលទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈ
ក្តី ដោយដែរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាសេក្ខត្រកូលហើយ
(យកមក) ទំពាស្សី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគយាត់ហើយ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តបង្ហាបថា យើងនឹងរស់នៅប្រ-
យោជន៍អ្វី ជឿតលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនហ៊ានទទួលយកខាទនីយៈ
កោជនីយៈរបស់យើង កាលមនុស្សទាំងនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តបង្ហាប
ពួកភិក្ខុ ក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកក្នុងវេលា
នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្ត
ហើយ ទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយដែរបស់ខ្លួនអំពីពួក
ត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស្សី
ឬបរិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជា សេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន ហើយទទួល យកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដោយដែលរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃ បានសន្មតថា ជាសេក្ខត្រកូលមានសភាពបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាស្តីក្តី ឬបរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវ អាបត្តិបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤០៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប ជាជីតុនរបស់ត្រកូលនោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ភិក្ខុនោះបានស្លៀកស្បង់ ហើយប្រដាប់ ដោយបាត្រ និងចីវរ ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏ អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះជួនជាមានជំងឺ ផង ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់សិន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្វៀសថា ភិក្ខុដែលគេមិនបាននិមន្ត ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី ភោជនីយៈ ដោយដែលរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជា សេក្ខត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស្តី ឬបរិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហាមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយមិនអាចដើម្បីដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ក៏អត់ចង្អាន់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះ ត្រឡប់ទៅវត្តវិញ បានតំណាលប្រាប់

រឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈ
 ក្តី ដោយដែរបស់ខ្លួនអំពីពួកត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខត្រកូល
 ហើយ(យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយ
 ដែលសង្ឃបានសន្មត ថាជាសេក្ខត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយ ឥតមានគេ
 និមន្តក្នុងកាលមុន ហើយឥតទាំងមានជំងឺ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី
 កោជនីយៈក្តី ដោយដែរបស់ខ្លួនអំពីត្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខ
 ត្រកូលបែបនោះហើយ (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែង
 ថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤០៧] ពាក្យថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបានសន្មត ថាជា
 សេក្ខត្រកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រកូលណាដែលចម្រើនដោយសទ្ធា តែ
 សាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ សង្ឃបានឲ្យសេក្ខសម្មតិ ដោយញាតិទុតិយកម្ម
 ចំពោះត្រកូលបែបនេះ (ត្រកូលនោះ) ឈ្មោះថា សង្ឃបានសន្មត ថាជា
 សេក្ខត្រកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១
 នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជា

សេក្ខត្រកូលបែបនោះ គឺអំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខ-
ត្រកូល មានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ដែលហៅថា ឥតគេនិមន្ត គឺឥតគេនិមន្ត
ដើម្បីធាន់ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីធាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ទោះបីភិក្ខុដើរទៅកាន់ឧបចារៈ
របស់ផ្ទះ ទើបមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះក៏ហៅថា ឥតមានគេនិមន្តដែរ ។
ដែលហៅថា មានគេនិមន្ត គឺមានគេនិមន្តដើម្បីធាន់ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬដើម្បីធាន់
ក្នុងថ្ងៃស្អែក កាលភិក្ខុមិនទាន់បានដើរទៅកាន់ឧបចារៈរបស់ផ្ទះនៅឡើយ
ស្រាប់តែមានពួកជននិមន្ត ភិក្ខុនេះហៅថា មានគេនិមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែល
អាចដើម្បីនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះហៅថា មិនមានជំងឺ ។ ភិក្ខុណា
ដែលមិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះហៅថា មានជំងឺ ។ ដែល
ហៅថា ខាទនីយៈ គឺរៀងលែងតែកោជន ៥ យ៉ាង និងរបស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះហៅថា ខាទនីយៈ
ទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កោជនីយៈ បានដល់ កោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ
១ នំស្រស់ ១ នំ ក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេនិមន្ត ឥត
មានជំងឺ ទទួលយកនូវខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹង
ទំពាស្មី នឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាជិទេសនីយ
គ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៤១០] ត្រកូលដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
ត្រកូល សង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន ឥតមានគេនិមន្ត ឥតមានជំងឺ
ហើយទទួល យកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក)

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៣

២៧៣

ទំពាស៊ី ឬបរិកោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុសង្ឃៗក្នុងត្រកូលដែល
សង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ឥតមានគេនិមន្ត ឥតទាំងមានជំងឺ ហើយទទួល
យកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយដែរបស់ខ្លួន (យកមក) ទំពាស៊ី ឬ
បរិកោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ
ភិក្ខុសម្គាល់ថា ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតជាសេក្ខៈ ឥតមានគេនិមន្ត
ឥតទាំងមានជំងឺ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយដែរបស់
ខ្លួន (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិកោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុ
ទទួលយករបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិក
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុ
សម្គាល់ថា ត្រកូលសង្ឃបានសន្មតជាសេក្ខៈវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងត្រកូល ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈ ភិក្ខុសម្គាល់ថា
ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសន្មតថាជាសេក្ខៈមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤១១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុមានគេនិមន្ត ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់របស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុដែល
គេបាននិមន្ត ឬរបស់ដែលសល់អំពីភិក្ខុមានជំងឺ ១ ចង្ហាន់ដែលគេតាក់តែង
ទុកក្នុងទីនោះ ចំពោះពួកភិក្ខុដទៃ ១ ពួកជនបាននាំយកខាទនីយៈ ឬ
កោជនីយៈមកពីផ្ទះហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុទទួលឆាន់និច្ចភត្ត ១ សលាកភត្ត

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិក័ត្ត

១ បក្ខិកកត្ត ១ ឧបោសថិកកត្ត ១ បាដិបទិកកត្ត ១ ជនបានប្រគេននូវរបស់
ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និវររបស់ជាយាវជីវិក ដោយវាចាថា កាល
បើមានហេតុនិមន្តលោកម្ចាស់ឆាន់ចុះ ១ ភិក្ខុវត្ថ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

**អង្គកថា
ចាដិទេសនីយ**

សេក្ខសម្មតិសិក្ខាបទ

[៤០៦] ក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ពីរបទថា ឧកតោ
បសន្នំ សេចក្តីថា ត្រកូលនោះជ្រះថ្លាទាំងពីរនាក់ គឺ ទាំងឧបាសក
ទាំងឧបាសិកា ។ បានឮថា ក្នុងត្រកូលនោះ ជនទាំងពីរនាក់នោះ ជាព្រះ
សោតាបន្នដូចគ្នា ។

ពីរបទថា កោគេន ហាយតិ សេចក្តីថា ត្រកូលនេះ សូម្បីមានទ្រព្យ
ដល់ទៅ ៨០ កោដិ ក៏រមែងខ្វះខាតខ្សោយចាកកោគទ្រព្យ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះ
ទាំងឧបាសក ទាំងឧបាសិកាក្នុងត្រកូលនោះ មិនកំណាញ់កោគទ្រព្យ ។

[៤១១] បទថា យរតោ និហរិត្វា ទេន្តិ សេចក្តីថា ឧបាសក
ឧបាសិកានោះ នាំទៅកាន់រោងឆាន់ ឬវិហារ ហើយប្រគេន ។ បើភិក្ខុមិន
ទាន់មក ពួកគាត់នាំចេញមកមុននោះឯង ទុកត្រង់ទ្វារ ហើយប្រគេនដល់
ភិក្ខុដែលមកដល់ក្រោយ គួរ ។ លោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចវិថា ឯកត្ត
ដែលត្រកូលនោះ ឃើញភិក្ខុហើយ នាំចេញមកប្រគេនអំពីខាងក្នុងផ្ទះ គួរ ។
ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន
វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

សេក្ខសម្មតិសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤

[៤១២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង មានពួកទាសៈរបស់ សាកិយជន ជាមនុស្សខូចកាច ។ ពួកស្រីសាកិយៈប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្ត (ប្រគេនពួកភិក្ខុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួក ទាសៈរបស់សាកិយជនបានឮដំណឹងថា ឥឡូវ ឮថា ពួកស្រីសាកិយៈមាន សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើនូវកត្ត (ប្រគេនពួកភិក្ខុដែលនៅ) ក្នុងទីសេនា- សនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួកទាសៈទាំងនោះ នាំគ្នាទៅពួនសម្ងំចាំស្នាក់ ជិតផ្លូវ ។ (លុះ) ពួកស្រីសាកិយៈនាំយកខាទនីយៈ និងកោជនីយៈដ៏ឧត្តម ចេញដើរតម្រង់ទីសេនាសនៈដែលតាំងក្នុងព្រៃ ឯពួកទាសៈរបស់សាកិយជន ក៏ស្ទុះចេញទៅបួនពួកស្រីសាកិយៈ ហើយប្រទូស្តថែមទៀតផង ។ ពួក សាកិយជនក៏បានចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះ ព្រមទាំងភស្តុតាង ហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កាលពួកចោរវានៅជិតវត្ត លោក ម្ចាស់ទាំងឡាយមិនគួរនឹងមិនប្រាប់ (យើងឲ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួក សាកិយជន ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បានឮ ច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើ ធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះ ដោយព្រះពុទ្ធដ៏កា

ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីជាការស្រួលដល់ សង្ឃ ។ បេ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសង្ឃឲ្យបិតថេរ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង នេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណា ដែលមាននៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថា ទី ប្រកបដោយរង្ស៊ីស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយ នៅក្នុងទី សេនាសនៈទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនខាងក្នុង អារាម (យកមក) ទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងអាបត្តិថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំត្រូវហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាជិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងអាបត្តិនោះចេញ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ពួកភិក្ខុដោយន័យដូច បានពោលមកយ៉ាងនេះ ។

[៤១៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានជំងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈ ទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយ បាននាំយកខាទនីយៈ កោជនីយាហារ ដើរសំដៅទៅត្រង់ទីសេនាសនៈ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ (នោះ) ។ គ្រានោះឯង មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុ នោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តឆាន់ ។ វេលា នោះ ភិក្ខុនោះនឹករង្ស៊ីសថា ការដែលភិក្ខុទទួលយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ

ដោយដៃរបស់ខ្លួន ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយ ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ (ហើយ
 យកមក) ទំពាស្សី ឬបរិកោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ហាមហើយ ក៏
 មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងទៅបិណ្ឌបាតបានឡើយ ក៏អត់ចង្អាន់ ។
 លុះត្រាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ បានតំណាលរឿងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
 ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា
 ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកក្នុងវេលានោះ ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺទទួលយកខាទនីយៈ
 ឬកោជនីយៈដោយដៃរបស់ខ្លួន ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយដែលតាំងនៅក្នុង
 ព្រៃ (យកមក) ទំពាស្សី ឬបរិកោគបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយ
 ណាមួយដែលមាននៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយរន្លៀស
 ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយ ឥតមានជំងឺនៅក្នុងទីសេនាសនៈ
 ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ បានទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដែល
 គេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងអារាម (ហើយយកមក)
 ទំពាស្សី ឬបរិកោគ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងអាបត្តិថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំត្រូវ
 ហើយនូវអាបត្តិឈ្មោះបាដិទេសនីយ មិនជាទីសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់តិះដៀល ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវអាបត្តិនោះចេញ ។

[៤១៤] ពាក្យថា ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណាមួយ ដែលមាននៅក្នុង

ព្រៃ គឺទីសេនាសនៈយ៉ាងជិតបំផុតត្រឹម ៥០០ ជួរឆ្មាំស្រែក ហៅថា សេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយរង្វៀស គឺឱកាស ជាទីនៅ ឱកាសសម្រាប់បរិភោគ ឱកាសសម្រាប់ឈរនៅ ឱកាសសម្រាប់ អង្គុយនៅ ឱកាសសម្រាប់ដេកនៅរបស់ពួកចោរ ក៏ប្រាកដក្នុងអារាម ឬក្នុង ឧបចារៈនៃអារាម ។ ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្ស ទាំងឡាយ ដែលពួកចោរវាសម្លាប់ វាបួន វាវាយ ឬសំពង ក៏ប្រាកដក្នុង អារាម ឬឧបចារៈរបស់អារាម ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នា នឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ក្នុងទីសេនាសនៈទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ គឺទីសេនាសនៈទាំងឡាយ មានសភាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹង ទោះបីសហធម្មិកបុគ្គលទាំង ៥ បានឲ្យ ដំណឹងហើយក្តី ការឲ្យដំណឹងនេះ ក៏គង់ហៅថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ការឲ្យដំណឹងក្នុងទីដទៃក្រៅពីអារាម ឬឧបចារៈរបស់អារាមក្តី ការឲ្យដំណឹង យ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងដដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឲ្យ ដំណឹង គឺបុគ្គលណាមួយ ទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់អារាម ឬឧបចារៈ របស់អារាមប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ត្រកូល ឈ្មោះនេះគេនឹងនាំយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ (មកប្រគេន) ។ បើទី ប្រកបដោយរង្វៀស ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយរង្វៀស ។ បើទីប្រកប ដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ បើ ទាយកនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សេចក្តីរង្វៀសក្តី សេចក្តី

បាដិទេសនីយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៤

ភ័យក្តី ក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជានឹងនាំយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈមកមិន
 ខានទេ (នោះ) ភិក្ខុត្រូវនិយាយនឹងពួកចោរថា ដ្បិតមានពួកមនុស្សគេនឹង
 ចូលមកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូរថយចេញសិន ។ កាលទាយកឲ្យដំណឹង
 ថា នឹងប្រគេនបបរ តែទាយកនោះ ត្រឡប់ជានាំយកបរិវាររបស់បបរនោះ
 មកប្រគេនវិញ នេះហៅថា មានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលទាយកឲ្យដំណឹង
 ថានឹងប្រគេនភត្ត តែទាយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិវាររបស់ភត្តនោះប្រគេន
 វិញ នេះហៅថា មានគេឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកបានឲ្យដំណឹងថា
 នឹងប្រគេនខាទនីយៈ តែទាយកនោះត្រឡប់ជានាំយកបរិវាររបស់ខាទនីយៈ
 នោះប្រគេនវិញ នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេ
 បានឲ្យដំណឹងថា ត្រកូលនោះនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងត្រកូល
 នោះ គេនាំយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យ
 ដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យដំណឹងថា អ្នកស្រុកគេនឹងប្រគេន
 មានពួកមនុស្សណាក្នុងស្រុកនោះ គេនាំយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈមក
 ប្រគេន នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹងដែរ ។ កាលបើទាយកគេបានឲ្យ
 ដំណឹងថា ប្រជុំជនគេនឹងប្រគេន មានពួកមនុស្សណាក្នុងប្រជុំជននោះ គេ
 នាំយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈមកប្រគេន នេះក៏ហៅថា គេបានឲ្យដំណឹង
 ដែរ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយៈ គឺរៀងលែងកោជនទាំង ៥ យ៉ាង និងរបស់
 ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងយាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះ ហៅថា
 ខាទនីយៈទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កោជនីយៈ បានដល់ កោជន ៥ យ៉ាង

គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ដែលហៅថា ខាង
 ក្នុងអារាម គឺខាងក្នុងអារាមនៃអារាមដែលមានរបង ឬឧបចារៈនៃអារាម
 ដែលឥតរបង ។ ភិក្ខុណាដែលអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបាន ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
 ថា គ្មានជំងឺ ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនឹងដើរទៅបិណ្ឌបាតបានទេ ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា មានជំងឺ ។ ភិក្ខុមិនមានជំងឺ ទទួលយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈ
 ដែលទាយកឥតឲ្យដំណឹង ដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងទំពាស្តី នឹងបរិភោគ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ គ្រប់ៗវារៈ ដែលលេប
 ចូលទៅ ។

[៤១៥] ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ភិក្ខុមិនមានជំងឺ សម្គាល់ថា ទាយក
 មិនបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយដៃរបស់
 ខ្លួន ខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស្តី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាដិ-
 ទេសនីយ ។ ភិក្ខុមិនមានជំងឺ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងរបស់ដែលទាយក
 មិនទាន់បានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយក ខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយ
 ដៃរបស់ខ្លួន ខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស្តី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
 បាដិទេសនីយ ។ ទាយកមិនបានឲ្យដំណឹង ភិក្ខុមិនមានជំងឺ សម្គាល់ថា
 ទាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយទទួលយកខាទនីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយដៃ
 របស់ខ្លួន ខាងក្នុងអារាម (យកមក) ទំពាស្តី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិ
 បាដិទេសនីយ ។ ភិក្ខុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់
 ជាយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ

ទុក្ខដ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹង ហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេមិនបានឲ្យដំណឹងទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ របស់ ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ របស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹងហើយ ភិក្ខុសម្គាល់ថា គេបានឲ្យដំណឹងមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤១៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺរបស់ដែលទាយកបានឲ្យដំណឹង ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់ខាទនីយៈ ឬ កោជនីយៈដែលសល់អំពីភិក្ខុដែលគេបានឲ្យដំណឹង ឬអំពីភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុ ទទួលយកខាទនីយៈ ឬកោជនីយៈពីខាងក្រៅអារាម (ហើយយកមក) ឆាន់ខាងក្នុងអារាម ១ ភិក្ខុឆាន់មើមឈើក្តី សម្បកឈើក្តី ស្លឹកឈើក្តី ផ្កា ឈើក្តី ផ្លែឈើក្តី ដែលដុះនៅខាងក្នុងអារាមនោះ ១ កាលបើមានហេតុ ភិក្ខុ ឆាន់របស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងរបស់ជាយាវជីវិកបាន ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ^(១) ១ ។

[៤១៧] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាដិទេសនីយទាំង ៤ ខ្ញុំ បានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងអាបត្តិ ទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជាគម្រប់ ២ ដង

១- តអំពីនេះទៅ មានបាលីប្រាកដក្នុងគម្ពីរខ្លះថា ឧទាននៃបាដិទេសនីយកណ្ណនោះថា (មាន ៤ សិក្ខាបទ) គឺភិក្ខុចូលទៅកាន់ចន្លោះស្រុកហើយ ទទួលយកចង្កាន់អំពីភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជា ញាតិ ១ ភិក្ខុមិនហាមឃាត់ភិក្ខុនីដែលកំពុងបង្ហាប់បញ្ហាគ្រហស្ថ ១ ការឲ្យនូវសេក្ខសម្មតិ ១ ការ ឆាន់ចង្កាន់ក្នុងសេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃ ១ ។

វិន័យបិដក មហាវិក័ត្ត

២៨៣

ផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរជាគម្រប់ ៣ ដងផង
លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ជា
អ្នកបរិសុទ្ធហើយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុនោះ បានជាលោកស្ងៀម
នៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធត្រង់ការស្ងៀមនៅនេះឯង ។

បាដិទេសនីយកណ្ណ ចប់ប៉ុណ្ណោះ

**អង្គកថា
ចាជិនេសនីយ**

អរញ្ញកសេនាសនសិក្ខាបទ

[៤១២] ក្នុងសិក្ខាបទី ៤ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ពីរបទថា អរុទ្ធា
ហោន្តិ គឺពួកទាសៈរបស់ស្តេចសក្យៈទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកបង្កការបៀត
បៀន ។

[៤១៤] ពីរបទថា បញ្ចន្តំ បដិសវិនិតំ សេចក្តីថា សូម្បីខាទនីយ
កោជនីយ ដែលគេបញ្ជូនសហធម្មិក ៥ ណាមួយ ឲ្យទៅប្រាប់ឲ្យដឹងថា
ពួកយើងនឹងនាំខាទនីយក្តី កោជនីយក្តីមកប្រគេន ដូច្នោះ ក៏មិនឈ្មោះថា
គេប្រាប់ឲ្យដឹងឡើយ ។

បទថា អារាមំ អារាម្ធបចារំ ឋបេត្វា សេចក្តីថា ដល់ខាទនីយ
កោជនីយដែលគេជួបភិក្ខុអ្នកចេញទៅអំពីឧបចារៈ ក្នុងចន្លោះផ្លូវ ប្រាប់ឲ្យ
ដឹងក្តី ប្រាប់ដល់ភិក្ខុដែលមកកាន់ស្រុកឲ្យដឹងក្តី រៀរអារាម គឺសេនាសនៈ
ព្រៃ និងឧបចារៈនៃអារាម គឺសេនាសនៈព្រៃនោះចេញ ក៏គប្បីជ្រាបថា មិន
ឈ្មោះថា គេប្រាប់ឲ្យដឹងដូចគ្នា ។

បទថា សចេ សាសន្តំ ហោតិ សាសន្តន្តិ អាចិក្ខិតតំ សេចក្តីថា
ភិក្ខុគប្បីប្រាប់ (ពួកអ្នកស្រុក) ព្រោះហេតុអ្វី (គប្បីប្រាប់) ដើម្បីដោះពាក្យ
ថា ពួកចោរនៅក្នុងវត្ត ភិក្ខុទាំងឡាយមិនប្រាប់ឲ្យពួកយើងដឹងឡើយ ។

បទថា ចោរា វត្តត្វា មនុស្សា ឥធូបចារន្តិ សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំង-
ឡាយគប្បីប្រាប់ពួកចោរ ព្រោះហេតុអ្វី គប្បីប្រាប់ដើម្បីដោះពាក្យថា ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ប្រើពួកឧបដ្ឋាករបស់ខ្លួនចាប់ពួកយើង ។

បទថា យាគុយា បដិសិទ្ធិតេ តស្សា បរិវារោ អាហារីយតិ
សេចក្តីថា ពួកអ្នកស្រុកប្រាប់ឲ្យដឹងចំពោះបបរហើយ នាំទ្រព្យឯណាមួយ
មកផង ពោលយ៉ាងនេះថា នឹងមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយបបរសុទ្ធៗ ដែល
ពួកយើងប្រគេន ពួកយើងនឹងធ្វើនំ និងបាយជាដើមឲ្យជាបរិវាររបស់បបរ
ហើយប្រគេន របស់គ្រប់យ៉ាងឈ្មោះថា គេប្រាប់ឲ្យដឹងហើយទាំងអស់ ។

ក្នុងបទថា ភត្តន បដិសិទ្ធិតេ ជាដើម ក៏មានន័យយ៉ាងនេះដូចគ្នា ។
ពួកត្រកូលដទៃបានឮថា ត្រកូលឈ្មោះនោះធ្វើការប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយកំពុង
កាន់យកខាទនីយជាដើមមក ទើបនាំយកទេយ្យធម៌របស់ខ្លួនចូលរួមមកជា
មួយត្រកូលនោះ សមគួរ ។ ក្នុងកុរុនិពោលថា ត្រកូលទាំងឡាយប្រាប់ឲ្យ
ដឹងចំពោះបបរ ហើយនាំនំ ឬបាយមកប្រគេន សូម្បីនំ និងបាយនោះក៏គួរ ។

[៤១៦] បទថា តិលានស្ស បានដល់ ក្នុងខាទនីយ កោជនីយ
ដែលគេមិនបានប្រាប់ឲ្យដឹងមុន ក៏មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុអាពាធ ។

បទថា បដិសិទ្ធិតេ វា តិលានស្ស វា សេសកំ សេចក្តីថា ខាទនីយ
កោជនីយ ដែលគេប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយនាំមកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ភិក្ខុ
មួយរូបសូម្បីភិក្ខុដទៃឆាន់របស់ដែលជាសំណល់នៃភិក្ខុនោះ គួរ ។ ខាទនីយ
កោជនីយ ជារបស់ដែលគេប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយនាំមកប្រគេនដ៏ច្រើន ដល់ភិក្ខុ
៤ ឬ ៥ អង្គ ពួកលោកប្រាថ្នានឹងឲ្យដល់ភិក្ខុពួកដទៃ ។ ខាទនីយ កោជនីយ
នោះ ក៏ជាសំណល់របស់ភិក្ខុដែលបានទទួលនិមន្តន៍ទុកដូចគ្នា ទើបសមគួរ

ដល់ភិក្ខុគ្រប់រូប ។ បើរបស់នោះមានបរិបូណ៌ពោរពាសនោះឯង ទុកដាក់ឲ្យ
ផុតសន្តិធិហើយ រមែងសមគួរក្នុងថ្ងៃស្អែកឡើង ។ សូម្បីក្នុងរបស់ជា
សំណល់ដែលគេនាំមកប្រគេនដល់ភិក្ខុអាពាធ ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។

ឯខាទនីយ កោជនីយ ដែលគេមិនបានប្រាប់ឲ្យដឹង ហើយនាំមកប្រគេន
ភិក្ខុគ្រប់រូបពានទៅកាន់ខាងក្រៅវត្ត ហើយឲ្យធ្វើជារបស់ប្រាប់ឲ្យដឹងមុនហើយ
សឹមឲ្យនាំត្រឡប់មក ។ ឬពួកភិក្ខុគ្រប់រូបទៅទទួលយក ក្នុងចន្លោះផ្លូវក៏បាន ។
សូម្បីរបស់ណា ដែលពួកអ្នកស្រុកដើរឆ្លងត្រង់កណ្តាលវត្ត នាំមកប្រគេនភិ
ក្ខុព្រានព្រៃជាដើមនាំមកប្រគេនអំពីព្រៃក្តី របស់នោះ ភិក្ខុគ្រប់រូបឲ្យគេធ្វើឲ្យជា
របស់ដែលគេប្រាប់ឲ្យដឹងដោយន័យមុននោះឯង ។

ពីរបទថា តត្ថ ជាតកំ សេចក្តីថា ភិក្ខុឆាន់របស់ដែលកើតឡើងក្នុង
វត្តនោះឯង មានមូលខាទនីយជាដើម ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យជាកប្បិយ ហើយ
ប្រគេន ជាអនាបត្តិ ។ បើពួកអ្នកស្រុកនាំយករបស់នោះទៅកាន់ផ្ទះ សួហើយ
នាំមកប្រគេន មិនគួរ ។ ភិក្ខុគ្រប់រូបឲ្យគេធ្វើឲ្យជារបស់ប្រាប់ឲ្យដឹងមុន ។
ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកបិទសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង អកិរិយា
ផង នោសញ្ញាវិមោក្ខ អចិត្តកៈ បណ្តតិវដ្ឋៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អរញ្ញកសេនាសនសិក្ខាបទ ចប់

បាដិទេសនីយកណ្ណវណ្ណនា ឈ្មោះ សមន្តប្បាសាទិកា

ចប់ តាមវណ្ណនានុក្រម

វិនយបិដក

សេក្ខិយកណ្ណ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែលគប្បីសិក្សាទាំងនេះ

តែងមកកាន់ខ្មែរស ។

បរិមណ្ឌលវគ្គ

សារុប្បមាណ ២៦

[៤១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលសម្រេចឥរិយាបថ នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ ឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុស្មេកស្សង់ ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ។ មនុស្ស ទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា សមណៈទាំងឡាយជា សក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងស្មេកស្សង់ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ដូចជា ពួកគ្រហស្ថដែលជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្ស ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា គួររើដែរពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុហ៊ានស្មេកស្សង់ឲ្យស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរចំពោះទៅពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយ ស្មេកស្សង់ស្មុយមុខខ្លះ ស្មុយក្រោយខ្លះ

ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់ត្រាស់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនសមបើនឹងស្ងៀកស្ងៀមឲ្យស្នូយមុខខ្លះ ស្នូយក្រោយខ្លះទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ នឹងបាននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លារួចហើយ ក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខានេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងស្ងៀក (ស្ងៀម) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុត្រូវស្ងៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបិទបាំងមណ្ឌលផ្ចិត មណ្ឌលជង្គង់ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយស្ងៀកឲ្យស្នូយមុខខ្លះ ស្នូយក្រោយខ្លះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤១៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដណ្តប់ (ចីវរ) ស្នូយមុខខ្លះ ស្នូយក្រោយខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងដណ្តប់ (ចីវរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុគប្បីដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺធ្វើនូវជ័យទាំងពីរឲ្យត្រឹមស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដណ្តប់ (ចីវរ) ឲ្យស្នូយមុខខ្លះ ស្នូយ

ក្រោយខ្លះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២០] សារត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆតុគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើក ចំហនូវកាយ^១ ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ (គឺក្នុងស្រុក) ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទបាំងឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី មិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២១] សារត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆតុគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយបើក ចំហកាយ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងបិទបាំង (កាយ) ឲ្យល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងឲ្យល្អអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី មិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

១- គឺភិក្ខុមិនបានបិទបាំងកាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូល
ទៅកាន់លំនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤២២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ធួត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយវាស
ដៃខ្លះ វាសជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេប ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយគ្រវាត់គ្រវែងដៃខ្លះ ជើងខ្លះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ធួត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយវាស
ដៃខ្លះ វាសជើងខ្លះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេប ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងសង្រួមដោយល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែសង្រួមឲ្យល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយវាសដៃ ឬវាសជើង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី

សេក្ខយកណ្ណ សិក្ខាបទទី ១

អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤២៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគ្គិយភិក្ខុ ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេប ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសម្លឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសម្លឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ក្រឡេកមើលត្រឹមតែមួយជួរនឹម ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤២៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគ្គិយភិក្ខុ ក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេប ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមានភ្នែកសម្លឹងចុះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានភ្នែកសម្លឹងចុះ ត្រឹមមួយជួរនឹម អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយក្រឡេកមើលត្រង់ទីនោះៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤២៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ សើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនបានសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរ ខាងម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ដើរទៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ សើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើយចីវរ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើយចីវរខាងម្ខាង ឬទាំងពីរខាង អង្គុយនៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅ ក្នុងអាវាស ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គជាបឋម ចប់

ឧទ្ទិសករវគ្គ

[៤២៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ សើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើ ញាញឹមក្នុងវត្តដែលគួរញាញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ សើចខ្លាំងអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ ហើយសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើ ញាញឹមក្នុងវត្តដែលគួរញាញឹម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើនូវ

សេក្ខយកណ្ណ ឧដគ្យកវគ្គទី ២

២៧៤

សំឡេងហើក សំឡេងព្រង្គីខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសម្តីតិច ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវមានសំឡេងតិច ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហើក សំឡេងព្រង្គីខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើនូវ
សំឡេងហើក សំឡេងព្រង្គីខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសម្តីតិច អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រូវតែមានសំឡេងតិច អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវសំឡេងហើក សំឡេងព្រង្គីខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគ្រលែង

កាយ យោលកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកាយឲ្យគ្រលែង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវផ្គត់ផ្គង់កាយដើរទៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើហើយគ្រលែងកាយ យោលកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៣៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយគ្រលែងកាយ យោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្គត់ផ្គង់កាយហើយអង្គុយនៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើហើយឃ្នោងកាយ យោលកាយ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៣៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ

សេក្ខិយកណ្ណ ឧដគ្យិកវគ្គទី ២

២៩៦

បង់បោយ វាសដៃដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបង់បោយ ដើរទៅនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវបង់បោយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវជាក់ដៃឲ្យស្រួលដើរ
ទៅ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបង់
បោយ វាសដៃ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្ងត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៣៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ធាតុគ្រិយភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវដៃ វាសដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនត្រូវដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រូវដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវជាក់ដៃឲ្យស្រួល
អង្គុយ (ក្នុងចន្លោះផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយត្រូវ
ដៃ វាសដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅកាន់
ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្ងត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៣៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធាតុគ្រិយភិក្ខុ គ្រលែង
ក្បាល រក្សាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ

សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញនឹងមិនគ្រលែងក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្តង់តម្រង់ ក្បាលឲ្យស្រួលដើរទៅ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្រលែង ក្បាល រក្សាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[៤៣៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ គ្រលែង ក្បាល រក្សាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើញនឹងមិនគ្រលែងក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវគ្រលែងក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រូវតែផ្តង់តម្រង់ ក្បាលឲ្យស្រួលអង្គុយនៅ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយ គ្រលែងក្បាល រក្សាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបួលទៅ កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

ឧដ្ឋក្សិកវគ្គទី ២ បប់

ឧប្បករវគ្គ

[៤៣៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យក
ដៃ) ស្និមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស្និមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្និមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវកិរិយាស្និមចង្កេះតែម្ខាងក្តី ទាំងពីរខាងក្តី
ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[៤៣៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (យក
ដៃ) ស្និមចង្កេះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បវិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន (យកដៃ) ស្និមចង្កេះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកដៃ) ស្និមចង្កេះ ហើយអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។
ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើនូវកិរិយាស្និមចង្កេះតែម្ខាងក្តី
ទាំងពីរខាងក្តី អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

[៤៤០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួរក្សាល

ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ
នឹងមិនទទួរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទទួរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុគ្មានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៤១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុទទួរក្បាល
អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនទទួរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទទួរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៤២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដើរចំអើត
ជើងទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ
នឹងមិនចំអើតជើង ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចំអើតជើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ

សេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតជើង ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគិយភិក្ខុអង្គុយ ត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ ដោយដៃក្តី ត្របោម ដោយរឹតនឹងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចូលទៅ កាន់ទីនៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

កោជនប្បដិស័យុត្ត ៣០

[៤៤៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្យគិយភិក្ខុទទួល អាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលអាហារបិណ្ឌបាត ដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលអាហារបិណ្ឌបាតដោយគោរព ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី

សេក្ខយកណ្ណ ខម្ពកតវគ្គទី ៣

មិនអើពើ ហើយទទួលអាហារបិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នានឹងចាក់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្លឹង
មើលទៅក្នុងទីនោះៗ ទទួលបិណ្ឌបាត កាលបើមានជនកំពុងដាក់បាតត្រក្តី ដាក់
រួចហើយ ដើរទៅក្តី ក៏មិនបានដឹងសោះ (ព្រោះមិនសង្រួម រាល់តែមើល
ទៅទីផ្តេសផ្តាស) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹង
សម្គាល់ក្នុងបាត ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសម្គាល់ក្នុងបាត ហើយទទួលបិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ សម្លឹងមើលទៅក្នុងទីនោះៗ ទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៤៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាល
ទទួលបិណ្ឌបាត ទទួលយកសម្បច្រើនជាង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ប ។

ដែលហៅថា សម្ម បានដល់ សម្មពីរយ៉ាង គឺសម្មសណ្តែកបាយ ១
សម្មសណ្តែករាជមាស ១ ដែលគួរជននឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតល្មមគ្នានឹងសម្ម ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ ហើយទទួលយកសម្មច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ សម្មមាន
រសដីក្រៃលែង ១ ភិក្ខុទទួលយករបស់ជនជាញាតិ ១ របស់ជនដែលបាន
បវារណា ១ ភិក្ខុទទួលយកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុទទួលយក
ដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៤៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទទួល
បិណ្ឌបាត ពេញកំពុងបាត្រ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យពេញស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យកំពុងលើសកណ្តាប់មាត់
បាត្រទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

ឧប្បកតវគ្គទី ៣ ចប់

សក្ខីវគ្គ

[៤៤៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់ បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើដូចជាមិនចង់ឆាន់ ។ បេយ្យ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន អើពើ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាតមិនគោរព ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបែរមើល ទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត កាលបើទាយកកំពុងអង្គាសក្តី អង្គាសរួចហើយ ចេញដើរទៅក្តី ក៏មិនជឿអ្វីឡើយ ។ បេយ្យ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងសម្គាល់តែក្នុងបាត្រ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុត្រូវសម្គាល់តែក្នុងបាត្រ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ សេចក្តីមិនអើពើ សម្លឹងមើលទៅទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាតបណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៥០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកកាយ បាយឲ្យខ្លួន ក្នុងទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យស្មើរ ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យស្មើ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ កកាយបាយឲ្យខ្លួនក្នុងទីនោះៗ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុកកាយ បិណ្ឌបាតឲ្យខ្លួនឲ្យដល់ពួកជនដទៃ ១ ភិក្ខុកកាយបិណ្ឌបាតឲ្យខ្លួនរោយរាយ ចុះក្នុងកាជនៈដទៃ ១ ភិក្ខុកកាយសម្មឧត្តរិក្ខ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលឆាន់ បិណ្ឌបាត ក៏ឆាន់សម្មច្រើនជាង ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី សិក្សាថា អញនឹងឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ម ។

ដែលហៅថា សម្ម បានដល់ សម្មពីរយ៉ាង គឺសម្មសណ្តែកបាយ ១ សម្មសណ្តែករាជមាស ១ ដែលជនគួរនឹងនាំទៅដោយដៃបាន ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នានឹងសម្ម ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី មិនអើពើ ឆាន់សម្មឲ្យច្រើនជាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ សម្មមាន

រសដីក្រៃលែង ១ ភិក្ខុឆាន់សម្មរបស់ញាតិ ១ ភិក្ខុឆាន់សម្មរបស់ជនដែល
បានបវារណា ១ ភិក្ខុឆាន់សម្មដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ^(១) ភិក្ខុឆាន់សម្ម
ដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១
ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៥២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រមត្រង់
កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនបានប្រមត្រង់កំពូល ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវប្រមត្រង់កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាតទេ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ប្រមត្រង់កំពូលបាយ ហើយឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូល
បិណ្ឌបាតដែលសល់បន្តិចបន្តួចឲ្យមូលជាមួយគ្នា ហើយប្រមឆាន់ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាយ^(១)
បាយលុបសម្មខ្លះ ម្ហូបខ្លះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ។ បេ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនកាយបាយលុបសម្ម ឬ

១ - បទត្រង់នេះ ហាក់ដូចជាលើស ប្រហែលចម្លងតាមសិក្ខាបទខាងដើម ត្រង់អង្គថា ភិក្ខុ
ទទួលសម្មដើម្បីអ្នកដទៃទេដឹង តែសិក្ខាបទនេះនិយាយពីឆាន់សម្ម ភិក្ខុឆាន់ដើម្បីអ្នកដទៃដូចម្តេច
បាន បាលីបទនេះមិនមានក្នុងច្បាប់ឱ្យបទេ ។

ម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យ សេចក្តីល្មោកច្រើន ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្ល ឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោក ច្រើនទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយកកាយបាយលុបសម្ល ឬម្ហូប ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោកច្រើន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ពួកជនជាម្ចាស់របស់គេ លុបសម្ល ឬម្ហូប ហើយប្រគេន ១ ភិក្ខុមិនអាស្រ័យសេចក្តីល្មោកច្រើន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្មសម្ម ខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹង ហ៊ានសម្មសម្មខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់សោះ អ្នក ណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្ត នឹងអាហារដ៏បរិបូណ៌ អ្នកណាហើយដែលមិន គាប់ចិត្តនឹងអាហារដែលមានរសត្វាញ់ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះពោល ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិន សមបើនឹងហ៊ានសម្មសម្មខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់ សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮ ថា អ្នកទាំងឡាយសម្មសម្មខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ពិត

មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយមិនគួរ បើនឹងហ៊ានសូមសម្មខ្លះ បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ហើយឆាន់សោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ នឹងបាន
 ដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ
 ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ
 នឹងមិនសូមសម្ម ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់ទេ ។ សិក្ខា
 បទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤៤៤] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នកសួរជំងឺ
 បានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជំងឺថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ
 ល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬ
 ទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ពីដើម យើងតែងសូមសម្មខ្លះ
 បាយខ្លះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ហើយឆាន់ ហេតុនោះ បានជាយើងសប្បាយ
 តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមឃាត់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តី
 រង្សៀស ដូច្នោះ បានជាមិនហ៊ានសូមគេ ហេតុនោះ បានជាយើងមិនសប្បាយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាន
 នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់
 ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត

សេក្ខយកណ្ណ សក្កចូរគ្គទី ៤

អនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុដែលមានជំងឺសូមសម្មក្តី បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់បាន ម្សាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខា- បទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគួរធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញឥតមានជំងឺ នឹងមិន បានសូមសម្ម ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ។

ភិក្ខុឥតមានជំងឺ មិនត្រូវសូមសម្ម ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយ ឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាឥតមានជំងឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្ម ឬ បាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុ មិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុ សូមក្នុងសម្មាកំព្រាតិ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសម្មាកំជនដែលបានបវារណា ១ ភិក្ខុ សូមដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុ មានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុប្រុងនឹង លើកទោស ហើយសម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ។ បេប ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រុងលើកទោស ហើយសម្លឹងមើល បាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃ ដោយប្រុងនឹងលើកទោសភិក្ខុ ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយប្រុងនឹងលើកទោស ក៏ សម្លឹងមើលបាត្រពួកភិក្ខុដទៃត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុសម្លឹងមើលដោយគិតថា
 អញនឹងឲ្យ ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យឲ្យ ១ ភិក្ខុមិនបានប្រុងនឹងលើកទោស ហើយ
 សម្លឹងមើល ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើពុទ្ធិ
 បាយធុំពេក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន
 ធ្វើពុទ្ធិបាយឲ្យធុំពេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើពុទ្ធិបាយឲ្យធុំពេកទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិន
 អើពើ ហើយធ្វើពុទ្ធិបាយឲ្យធុំពេក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់
 បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្មឧត្តរិក្ខ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
 ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធ្វើពុទ្ធិ
 បាយវែងពេក ហើយឆាន់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
 អញនឹងធ្វើពុទ្ធិបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺឲ្យមូល ។

ភិក្ខុត្រូវធ្វើពុទ្ធិបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិន
 អើពើ ហើយធ្វើពុទ្ធិបាយឲ្យវែង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

សេក្ខយកណ្ណ សក្កច្រវ័ត្តទី ៤

ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់
បង្កើម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្មុទ្ធត្រិវិក្កន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សក្កច្រវ័ត្តទី ៤ ចប់

កតាឡ្យវគ្គ

[៤៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលពំនូត
បាយនៅមិនទាន់មកដល់មាត់ ក៏ហាមាត់ចាំ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បី
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា កាលពំនូតបាយមិនទាន់មកដល់ អញនឹងមិនបើកទ្វារ
មាត់ចាំ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវហាមាត់ចាំពំនូតបាយដែលមិនទាន់បានមកដល់មាត់ទេ ។ ភិក្ខុ
ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយហាមាត់ចាំពំនូតបាយ ដែលមិនទាន់
មកដល់មាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុកាលឆាន់
បាយ ក៏ញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់

ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញកាលឆាន់បាយ នឹងមិនញាត់ (ម្រាម)
ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

ភិក្ខុកាលឆាន់បាយ មិនត្រូវញាត់ (ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុង
មាត់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឆាន់បាយញាត់
(ម្រាម) ដៃទាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុនិយាយទាំង
ពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិននិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយនិយាយទាំងពំនូតបាយនៅក្នុងមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុឆាន់បោះ
ដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញ នឹងមិនឆាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់បោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុធាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៦៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់កាត់ពុំនូតបាយ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់កាត់ពុំនូតបាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់កាត់ពុំនូតបាយទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ធាន់កាត់ពុំនូតបាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុធាន់បង្អែម ១ ផ្លែឈើតូចធំ ១ សម្មឧត្តរិក្ខ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៦៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់បៀមពុំនូតបាយក្នុងថ្នាល (គឺបៀមដូចស្វា) ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់បៀមពុំនូតបាយក្នុងថ្នាល ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់បៀមពុំនូតបាយក្នុងថ្នាលទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ

សេក្ខយកណ្ណ កថខ្យវគ្គទី ៥

៣១៣

សេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់បៀមពុំនតបាយក្នុងថ្នាល់ម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុឆាន់
ផ្លែឈើធំតូច ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រប់ភិក្ខុឆាន់រលាស់
ដៃ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់
រលាស់ដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ឆាន់រលាស់ដៃបណ្តើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុចោល
សំរាម ហើយរលាស់ដៃ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុ
ដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រប់ភិក្ខុឆាន់ធ្វើ
គ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរោយរាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា
ថា អញនឹងមិនឆាន់គ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរោយរាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ធ្វើគ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរោយរាយទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ឆាន់ធ្វើគ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរោយរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុហោល
 សំរាម ដោយទៅទាំងគ្រាប់បាយ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១
 ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់លៀន
 អណ្តាត ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់
 លៀនអណ្តាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្តាតទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន
 អើពើ ឆាន់លៀនអណ្តាត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឆាន់ធ្វើ
 សំឡេងពូជ្ជប្រៀប ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹង
 មិនឆាន់ធ្វើសំឡេងពូជ្ជប្រៀប ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់ធ្វើសំឡេងពូជ្ជប្រៀប ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តី
 មិនអើពើ ឆាន់ធ្វើសំឡេងពូជ្ជប្រៀប ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន

សេក្ខិយកណ្ណ កតទ្បវគ្គទី ៥

ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

កតទ្បវគ្គទី ៥ ចប់

សរសរវគ្គ
១១ ១១

[៤៦៧] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលគង់នៅយោសិ-
តារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ បានតាក់តែង
ទឹកដោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់ទាំងពួកភិក្ខុក៏បានទឹកដោះធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រកក ។
មានភិក្ខុមួយរូបធ្លាប់ជាអ្នករាំ (ពីដើម) បានពោលពាក្យនេះថា សង្ឃ
ទាំងអស់នេះ ទំនងជាធ្វើទឹកដោះឲ្យត្រជាក់ទេដឹង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់
ថា ភិក្ខុ (នេះ) មិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រារព្ធព្រះសង្ឃ (ដូច្នោះ)
សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បានឮថា អ្នក
ឯងពោលកំប្លែងប្រារព្ធសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
មោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានពោលកំប្លែងប្រារព្ធសង្ឃ (ដូច្នោះ)
សោះ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនបានដឹកនាំពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិត
តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ត្រាស់ហៅ

សេក្ខយកណ្ណ សុរុសុរុវគ្គទី ៦

ភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 និយាយកម្លែងប្រារព្ធព្រះពុទ្ធ ឬព្រះធម៌ ឬព្រះសង្ឃទេ ភិក្ខុណានិយាយ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនោះដោយ
 អនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
 អញនឹងមិនបានធាន់ ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រកក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រកក ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី
 មិនអើពើ ធាន់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮគ្រកក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធិដៃ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធាន់លិទ្ធិដៃ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លិទ្ធិដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
 ហើយធាន់លិទ្ធិដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុធាន់លិទ្ធិ

បាត្រ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនឆាន់
លិទ្ធិបាត្រ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លិទ្ធិបាត្រទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ហើយឆាន់លិទ្ធិបាត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូល
កោជនទាំងឡាយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកក្នុងទីជាមួយគ្នាលិទ្ធិហើយ
ឆាន់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៧២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុឆាន់លិទ្ធិ
បបួរមាត់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិន
ឆាន់លិទ្ធិបបួរមាត់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឆាន់លិទ្ធិបបួរមាត់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយឆាន់លិទ្ធិបបួរមាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៧៣] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅ
ភេសកឡារ័ន (ព្រៃសម) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹក ទៀបក្រុងសុសុ-
មារគិរៈ ក្នុងដែនភគ្គៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅលើកោកនទប្រាសាទ

(ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាយយូក) មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ទទួល
 កាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ត
 បង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសម
 បើនឹងទទួលចាប់កាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន ដូចជាពួកគ្រហស្ថ ដែលបរិភោគ
 កាមគុណសោះ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀលបន្ត
 បង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មានដៃប្រឡាក់
 ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងហ៊ានទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ធានសោះ ។ បេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ ទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មានដៃ
 ប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនសមបើនឹងទទួលកាជនៈទឹក សម្រាប់ធានសោះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនបានដឹកនាំពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យ
 ជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុគប្បវិទ្ធិសេចក្តីសិក្សាថា អញមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ នឹងមិន
 ទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ធាន ។

ភិក្ខុមានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ មិនត្រូវទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់

ឆាន់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ មានដៃប្រឡាក់ដោយអាមិសៈ
ទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុទទួល
កាជនៈទឹកសម្រាប់ឆាន់ ដោយប៉ងថា អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យ
លាង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៤] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ភេសកឡារវ៉ន (ព្រៃសម័) ជាទីឲ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹក ទៀបក្រុងសុសុ-
មារគិរៈ ក្នុងដែនភគ្គៈ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅលើកោកនទេប្រាសាទ
(ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចផ្កាយូក) ចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រទាំងគ្រាប់
បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
បង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាង
បាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដូចជាពួកគ្រហស្ថ ដែលបរិភោគកាម
គុណសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើ
នឹងហ៊ានចាក់ទឹកដែលលាង បាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ ។ បេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ភិក្ខុទាំង-
ឡាយចាក់ទឹកលាងបាត្រ ទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ

សេក្ខយកណ្ណ សុរុសុរុវគ្គទី ៦

៣២០

ទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិន
 សមបើនឹងហ៊ានចាក់ទឹកលាង បាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លា
 ឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់
 បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុ
 ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះ
 ផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
 ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុប្រមូល
 គ្រាប់បាយមកផ្គុំគ្នា ហើយសម្រិតចោលតែទឹកក្តី ភិក្ខុប្របាច់គ្រាប់បាយឲ្យ
 រលាយជាទឹក ហើយចាក់ចោលទាំងអស់ក្តី ភិក្ខុចាក់ទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់
 បាយទៅក្នុងភាជនៈ (កន្លែង) ក្តី ភិក្ខុនាំយកទឹកលាងបាត្រទាំងគ្រាប់បាយ
 ទៅចាក់ចោលក្រៅក្តី ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើម
 បញ្ចតិ ១ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត មាន ១៦ សិក្ខាបទ

[៤៧៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងហ៊ានសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកនាំពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តហើយ ដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤៧៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយរង្ស៊ីសក្តានុកម្មសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សឃ្លីមានឆត្រនៅក្នុងដៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សឃ្លី មានឆត្រនៅក្នុងដៃសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ហើយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំង

នោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម៌ថា ក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត អនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សឈឺមានឆ្មៅនៅក្នុងដៃបាន (ឥត មានទោស) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់ មនុស្សគ្មានជំងឺ មានឆ្មៅនៅក្នុងដៃ ។

ដែលហៅថា ឆ្មៅ បានដល់ ឆ្មៅ ៣ យ៉ាង គឺឆ្មៅដែលគេពាស ដោយសំពត់មានពណ៌ស ១ ឆ្មៅដែលគេធ្វើដោយផែន ១ ឆ្មៅដែលគេធ្វើ ដោយស្លឹកឈើ ១ (ឆ្មៅទាំង ៣ នេះ) ដែលគេចង់ឲ្យមានរាងមូល^(១) ចង់ឲ្យជាប់មាំដោយឆ្អឹងឆ្មៅ^(២) ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់ សម្តែង សាវ័កសម្តែង ឥសីសម្តែង ទេវតាសម្តែង ប្រកបដោយអដ្ឋកថា ប្រកបដោយបាលី ។ ត្រង់ពាក្យថា សម្តែង គឺភិក្ខុសម្តែងដោយបទ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដក្រប់ៗ បទ ។ ភិក្ខុសម្តែងដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្រប់ៗ អក្ខរៈ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានឆ្មៅនៅក្នុងដៃទេ ។

១- ដីការ៉ែនយ ឆ្មៅនេះ គេធ្វើឆ្អឹងទទឹង មានវង់មូលដូចជាកង់ ហើយយកមកភ្ជាប់នឹងឆ្អឹង បណ្តោយ ចងរឹតនឹងចេស ។

២- ឆ្មៅនេះគេធ្វើ ឆ្អឹងបណ្តោយ និងឆ្អឹងទទឹងឲ្យត្រង់ ចងឲ្យមាំ មានដងវែង (ឆ្អឹងលុត) គេប្រើបើកបិទបាន ។

ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានត្រ
នៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌
ដល់មនុស្សមានជំងឺនៅក្នុងដៃ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានជំងឺនៅក្នុងដៃ ។

ដែលហៅថា ជំងឺ បានដល់ ជំងឺប្រវែង ៤ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។
វែងជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថាជំងឺ ខ្លីជាង ៤ ហត្ថនោះ ក៏មិនហៅថា
ជំងឺដែរ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានជំងឺនៅក្នុង
ដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ
មានជំងឺនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌
ដល់មនុស្សមានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដៃ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿង

សស្ត្រានៅក្នុងដៃ ។

គ្រឿងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតតែម្ខាង ឬមានមុខមុតទាំងពីរ
ខាង ហៅថា គ្រឿងសស្ត្រា ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ
មានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែង
ធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងសស្ត្រានៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៩] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌
ដល់មនុស្សមានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅ
នៅក្នុងដៃ ។ ធុមានជនរាងដំបាវ (ដូចជនវែក) ឬធុមានជនមូល ហៅថា
គ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅ
នៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធនៅក្នុងដៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សុរុសុរុវគ្គទី ៦ ចប់

វិន័យសម្ពុទ្ធ

[៤៨០] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សពាក់ទ្រនាប់ជើង ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា ថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ទ្រនាប់ជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ទ្រនាប់ជើងទេ ។ ភិក្ខុ ណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជាន់ទ្រនាប់ ជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សពាក់ស្បែកជើង ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា ថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ស្បែកជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ពាក់ស្បែកជើងទេ ។ ភិក្ខុ ណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជាន់លើ ស្បែកជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងបន្តិចក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌

ដល់មនុស្សនៅលើយាន ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជានឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើយានទេ ។

ដែលហៅ យាន គឺសំដៅយក វ រថ រទេះ រថទ្រង់គ្រឿង គ្រែស្នែង និងអង្រឹង ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើយានទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើ យាន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៨៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សនៅលើដំណេក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា ថា អញ្ជានឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើដំណេក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ នៅលើដំណេកទេ ។ ភិក្ខុ ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដោយហោច ទៅ សូម្បីដេកនៅលើផែនដី ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

[៤៨៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌

ដល់មនុស្សអង្គុយត្រេបោមក្បាលជង្គង់ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយត្រេបោមក្បាលជង្គង់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយត្រេបោមក្បាលជង្គង់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយត្រេបោមក្បាលជង្គង់ ដោយដៃក្តី អង្គុយត្រេបោមក្បាលជង្គង់ ដោយសំពត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សជួតក្បាល ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជួតក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សជួតក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដែលជួតក្បាលមិនឲ្យឃើញចុងសក់ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សជួតក្បាលទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ជួតក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់

មនុស្សនោះឲ្យបើកឈ្នួតឲ្យលេចចុងសក់ចេញ ហើយទើបសម្តែង ១ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៨៦] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុសម្តែងធម៌
ដល់មនុស្សទទួរក្បាល ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ទទួរក្បាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សទទួរក្បាល គឺសំដៅយកមនុស្សដណ្តប់សំពត់
គ្របទាំងក្បាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺទទួរក្បាលទេ ។
ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ទទួរ
ក្បាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុបង្គាប់
មនុស្សឲ្យបើកឈ្នួតក្បាល ហើយទើបសម្តែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៨៧] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុអង្គុយផ្ទាល់
នឹងដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយផ្ទាល់នឹងផែនដី ហើយ
សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយនៅលើអាសនៈ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយផ្ទាល់នឹងផែនដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ
អង្គុយនៅលើអាសនៈទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយនៅ

លើផែនដី ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៨] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកធម្មគិយភិក្ខុអង្គុយលើ
អាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយនៅលើអាសនៈខ្ពស់ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោសតិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយ
សម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស អង្គុយនៅលើអាសនៈខ្ពស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយ
អង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ
មិនបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លា
ហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយ
ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកថា ។

[៤៨៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម ក្នុងក្រុងពារាណសី មានស្រីជាប្រពន្ធរបស់បុរសចណ្ឌាលម្នាក់ ជាស្រីមានគភ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្រីចណ្ឌាលនោះ បានពោលពាក្យនេះ នឹងបុរសចណ្ឌាលនោះ ថា បពិត្រអ្នកជាអយ្យបុត្រ ឥឡូវ ខ្លួនខ្ញុំមានគភ៌ហើយ ខ្ញុំចង់ទទួលទានផ្ទៃស្វាយណាស់ ។ ឯប្តីនោះតបវិញថា ផ្ទៃស្វាយគ្មានទេ (ព្រោះ) កាលនេះ មិនមែនជាកាលមានផ្ទៃស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា បើខ្ញុំមិនបានផ្ទៃស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (ពុំខានឡើយ) ។ គ្រានោះឯង មានដើមស្វាយរបស់ស្តេច (មួយដើម) តែងមានផ្ទៃជាប់ជានិច្ច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ បុរសចណ្ឌាលនោះ ក៏ចូលទៅកដើមស្វាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឡើងទៅពួនលើដើមស្វាយនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ឯង ស្តេចបានទ្រង់រាជដំណើរទៅកាន់ដើមស្វាយនោះជាមួយ នឹងព្រាហ្មណ-បុរោហិត លុះដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដ៏ខ្ពស់ ហើយក៏រៀននូវមន្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ បុរសចណ្ឌាលនោះ មានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះ ថា ស្តេចណាគង់លើអាសនៈខ្ពស់ ហើយរៀននូវមន្ត ស្តេចនោះឯង ហៅថា មិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រាហ្មណ៍ណាអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់មនុស្សដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ព្រាហ្មណ៍នេះ ឯង ហៅថា មិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ។ ចំណែកខ្លួនអញ ដែលមកលួចផ្ទៃស្វាយរបស់ស្តេច ព្រោះហេតុអំពីស្រីអញនេះឯង ក៏ហៅថា មិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯច្បាប់ទាំងនេះ វាប្រឡូកប្រឡូកគ្នាអស់ហើយ ។ បុរសនោះគិតដូច្នោះ

ហើយ ក៏លោតចុះពីដើមស្វាយមកក្នុងទីនោះឯង (ហើយពោលគាថា) ថា
 ព្រាហ្មណ៍ណា បង្ហាញមន្ត (ដល់ស្តេច) ក្តី ស្តេចអង្គណា
 រៀនមន្ត មិនប្រកបដោយធម៌ក្តី ជនទាំងពីរនោះ ឈ្មោះថា
 មិនស្គាល់រូបវេហតុ ជនទាំងពីរនោះ ឈ្មោះថា មិនដឹងរូប
 ផល , ព្រាហ្មណ៍ក៏ពោលគាថាតបវិញថា
 (នៃអ្នកចណ្ឌាល) ខ្ញុំបានទទួលទានបាយអង្ករស្រូវសាលី
 ដែលលាយដោយសាច់ ដ៏ស្អាតរបស់ស្តេច (ជាវាលថ្ងៃ)
 ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំនឹងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌នោះមិនបានទេ (តែ
 ខ្ញុំដឹងថា) ធម៌នេះ ពួកព្រះអរិយៈតែងសរសើរហើយ ។

ឯបុរសចណ្ឌាលក៏ពោលគាថាតបវិញថា

បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទ្រព្យ និងបានយសបែបនោះ
 ពាក្យនិទានតែងមាន (ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការចិញ្ចឹម
 ជីវិត ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុនាំឲ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុង
 អបាយ បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូររៀរចេញ សូម្បីពួក
 សត្វដទៃ ក៏គង់តែចម្អិនបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ) អ្នកកុំ
 ប្រព្រឹត្តឲ្យខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ហើយ
 មុខជានឹងបែកធ្លាយ ដូចជាក្អមទឹកមិនខានទេ ។

[៤៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីតែក្នុងគ្រានោះ បុគ្គលអង្គុយលើ
 អាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់បុគ្គល ដែលអង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់នោះ

ម្តេចក៏គង់ជាទីមិនគាប់ចិត្តដល់តថាគត នឹងនិយាយទៅថ្វី ដល់បុគ្គលដែល
អង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលដែលអង្គុយលើអាសនៈ
ខ្ពស់ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏រឹងរិតតែមិនបានជាទីគាប់ចិត្តតថាគតក្រៃពេក
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬនាំ ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែង
ធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ។

ភិក្ខុមិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយ
លើអាសនៈទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈ
ខ្ពស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩១] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរ
សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សអង្គុយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សា
ថា អញនឹងមិនឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺដែលអង្គុយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយទេ ។ ភិក្ខុណា

អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយឈរសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយ
នៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩២] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរខាង
ក្រោយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សដើរខាងមុខ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរខាងក្រោយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ
ដើរខាងមុខ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរខាងក្រោយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរខាងមុខ
ទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរខាងក្រោយ ហើយសម្តែង
ធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩៣] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដើរក្រៅផ្លូវ
សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនដើរក្រៅផ្លូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺដើរតាមផ្លូវ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរក្រៅផ្លូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរតាមផ្លូវទេ ។

ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរក្រៅផ្លូវសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ ដើរតាមផ្លូវ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បកិណ្ណកៈ មាន ៣ សិក្ខាបទ

[៤៩៤] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរ
បន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញគ្មានជំងឺ នឹងមិនឈរ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ។

ភិក្ខុគ្មានជំងឺ មិនត្រូវឈរ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈទេ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ គ្មានជំងឺ ហើយឈរ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៩៥] សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈរ
បន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះលើស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺ នឹងមិន
បន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ។

ភិក្ខុគ្មានជំងឺ មិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់លើ
ស្មៅស្រស់ និងឈើស្រស់ទេ ។ ភិក្ខុណា គ្មានជំងឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់ ឬ
ឈើស្រស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ឧច្ចារៈ
ឬបស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបន្ទោបង់ទៅលើទីដែលប្រាសចាកវត្តស្រស់
ហើយ ហូរទៅត្រង់ទីដែលមានស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

[៤៩៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ កាលទ្រង់គង់នៅវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ វេលានោះឯង ពួក
ឆព្វគ្លីយភិក្ខុបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះជាក់លើទឹក ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជា
សក្យបុត្រ មិនសមបើនឹងហ៊ានបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់
ខ្លះ ជាក់លើទឹក ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយបាន ឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុមិនសមបើនឹងបន្ទោបង់
ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ជាក់លើទឹកសោះ ។បេ។ ព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ បន្ទោ
 បង្ខំខ្លួនខ្លះ បស្ស្យាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏
 មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិន
 គួរនឹងបន្ទោបង្ខំខ្លួនខ្លះ បស្ស្យាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើទឹកទេ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានបន្ទោបង្ខំខ្លួន ឬបស្ស្យាវៈ ឬ
 ស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្ត
 ដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[៤៧៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ នឹករង្សៀសនឹងការបន្ទោ
 បង្ខំខ្លួនខ្លះ បស្ស្យាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះដាក់លើទឹក ភិក្ខុទាំងនោះក៏បាន
 ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង-
 ឡាយមក ដោយព្រះពុទ្ធដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
 ភិក្ខុដែលមានជំងឺ បន្ទោបង្ខំខ្លួនខ្លះ បស្ស្យាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ដាក់លើ
 ទឹកបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺនឹងមិនបន្ទោបង្ខំ

ឧច្ចារៈ ឬបស្ស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ។

ភិក្ខុគ្មានជំងឺ មិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ ឬបស្ស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹកទេ ។ ភិក្ខុណាគ្មានជំងឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបន្ទោបង់

ឧច្ចារៈ ឬបស្ស្សាវៈ ឬស្មោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្លែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជំងឺ ១ ឧច្ចារៈ ឬបស្ស្សាវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបន្ទោបង់ដាក់លើគោក ហើយហូរទៅក្នុងទឹក ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆ្ងត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ជាតិ ១ ។

បាទុក្កាវគ្គទី ៧ ចប់

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវគ្គ^(១) នោះគឺ

បរិមណ្ឌលនិវាសនៈ	១	បរិមណ្ឌលបារុបនៈ	១
សុបដិច្ឆន្តគមនៈ	១	សុបដិច្ឆន្តនិសីទនៈ	១
សុសុវត្ថគមនៈ	១	សុសុវត្ថនិសីទនៈ	១

១- ព្រះត្រៃបិដក អក្សរ ឱរុប និងកុមា មិនមានគាថាប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទ ក្នុងសេក្ខិយកណ្ណនេះ ដូចក្នុងកណ្ណឯទៀតៗ ខាងដើមនោះទេ ឯកណ្ណខាងដើម គឺបារាជិកកណ្ណក្តី តេរសកណ្ណក្តី រហូតដល់បាចិត្តិយកណ្ណ ក៏សុទ្ធតែមានគាថាប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទទាំងអស់ ប្លែកគ្នាតែកន្លែងដាក់គាថា កណ្ណខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតវគ្គ កណ្ណខ្លះដាក់ត្រង់ចុងបំផុតកណ្ណ ឯក្នុងបាលីស្លឹករឹត អក្សរ ១ម មានគាថាប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទគ្រប់កន្លែង តាំងពីបារាជិកកណ្ណ ដល់សេក្ខិយកណ្ណ ។

សេក្ខិយកណ្ណ បាទុកាវគ្គទី ៧

ឪកុត្តបកុគមនៈ	១	ឪកុត្តបកុនិសីទនៈ	១
នឪកុត្តកគមនៈ	១	នឪកុត្តកនិសីទនៈ	១
នឪជុត្តិកគមនៈ	១	នឪជុត្តិកនិសីទនៈ	១
អប្បសទ្ធកមនៈ	១	អប្បសទ្ធនិសីទនៈ	១
នកាយប្បចាលកគមនៈ	១	នកាយប្បចាលកនិសីទនៈ	១
នពាហុប្បចាលកគមនៈ	១	នពាហុប្បចាលកនិសីទនៈ	១
នសីសប្បចាលកគមនៈ	១	នសីសប្បចាលកនិសីទនៈ	១
នឧម្ពកតគមនៈ	១	នឧម្ពកតនិសីទនៈ	១
នឪគុណ្ឌិតគមនៈ	១	នឪគុណ្ឌិតនិសីទនៈ	១
នឪកុដិកគមនៈ	១	នបល្លតិកនិសីទនៈ	១
សក្កច្ចបិណ្ណបាតបដិគ្គហណៈ	១	បត្តសញ្ញបដិគ្គហណៈ	១
សមស្មបកបដិគ្គហណៈ	១	សមតិគិកបដិគ្គហណៈ	១
សក្កច្ចបិណ្ណបាតកុញ្ញនៈ	១	បត្តសញ្ញបិណ្ណបាតកុញ្ញនៈ	១
សប្បទានបិណ្ណបាតកុញ្ញនៈ	១	សមស្មបកបិណ្ណបាតកុញ្ញនៈ	១
នប្បិកតោមទុនកុញ្ញនៈ	១	ស្មបព្យញ្ញោនេនបដិច្ឆានៈ	១
ស្មបោនេវិញ្ញតិ	១	ឧជ្ឈានសញ្ញបត្តោលោកនៈ	១
នាតិមហន្តកតទ្យករណៈ	១	បរិមណ្ឌលអាណោបករណៈ	១
នអនាហដទ្ធវារីរណៈ	១	នសព្វហត្ថបក្ខិបនៈ	១
នសកតទ្យព្យាហរណៈ	១	នបិណ្ណក្រូបកកុញ្ញនៈ	១

សមន្តប្បសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

៣៣៩

នកតឡារវច្ឆេកៈ	១	នអវគណ្ណការកុញ្ញនៈ	១
នហត្ថនិទ្ធកកុញ្ញនៈ	១	នសិទ្ធាវការកុញ្ញនៈ	១
នជិវានិចារកកុញ្ញនៈ	១	នចបុប្ផបុការកកុញ្ញនៈ	១
នសុរុសុរុការកកុញ្ញនៈ	១	បហត្ថនិល្លេហកកុញ្ញនៈ	១
នបត្តនិល្លេហកកុញ្ញនៈ	១	នឱត្តនិល្លេហកកុញ្ញនៈ	១
នសាមិសបដិគ្គហណៈ	១	នសសិក្ខកឆឌ្ឍនៈ	១
នឆត្តបុណិទេសនៈ	១	នទណ្ឌបុណិទេសនៈ	១
នសត្តបុណិទេសនៈ	១	នអារុជបុណិទេសនៈ	១
នបុទុការុទ្ធិទេសនៈ	១	នឧបាហនទេសនៈ	១
នយានគតទេសនៈ	១	នសយនគតទេសនៈ	១
នបល្លត្តិកទេសនៈ	១	នវេជ្ជិតសីសទេសនៈ	១
នឱគុណិតសីសទេសនៈ	១	នឆមាទេសនៈ	១
ននីបាសនៈទេសនៈ	១	នបិទេសនៈ	១
នបច្ឆតោទេសនៈ	១	នឧប្ប្រថទេសនៈ	១
នបិទេសនៈ	១	នហិទេសនៈ	១

នឧទេកករណៈ ១ ។

វគ្គទាំង ៧ នេះ គឺបរិមណ្ឌលវគ្គ ១ នឧជ្ជត្តិកវគ្គ ១ នឧម្ពកតវគ្គ ១
 នសក្កប្បវគ្គ ១ នាហដវគ្គ ១ នសុរុសុរុវគ្គ ១ នបុទុការវគ្គ ១ ។ សេក្ខិយវគ្គ
 ទាំង ៧៥ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានយស ជាទេវតាក្រៃលែងជាង

ទេវតា បានបញ្ញត្តហើយ ដើម្បីឲ្យពួកសាវ័កសិក្សតាម ។

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ វត្តដែលគប្បីសិក្សទាំងឡាយ ខ្ញុំ
បានសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេក្ខិយវត្ត
ទាំងនោះ លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ២ ដងផង លោក
ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ៣ ដងផង លោកទាំង-
ឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុង
សេក្ខិយវត្តទាំងនេះហើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សេក្ខិយកណ្ណ ចប់

ពួកធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍

[៤៧៨] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ យ៉ាង សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍នេះ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺ ការដែលសម្តែងឡើង) ។ (ឯធម៌ ៧ យ៉ាងនោះ គឺ) សង្ឃត្រូវឲ្យសម្មុទ្ធវិន័យ^(១) ១ សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិន័យ^(២) ១ សង្ឃត្រូវឲ្យអម្ពុទ្ធវិន័យ^(៣) ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យកាត់ទោសតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយ ១ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យខាងច្រើនជាប្រមាណ ១ សង្ឃត្រូវធ្វើទោសតាមកម្មរបស់ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តលាមក^(៤) ១ ដើម្បីស្ងប់រម្ងាប់នៃអធិករណ៍(ទាំងនោះ) ដែលកើតឡើងហើយ ១ ។ សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកភិក្ខុដែលវិវាទទោសទែងគ្នា សង្រួបសង្រួមអត់ខ្ញុំនគ្នាទៅវិញទៅមក ដូចគេគ្របម្សុតលាមកដោយស្មៅ ។

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណ៍ មាន ៧ យ៉ាង ខ្ញុំបានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ ក្នុងធម៌ ៧ យ៉ាងនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ២ ដង

១- ធម្មវាទីបុគ្គលពន្យល់បង្ហាញអធម្មវាទីបុគ្គល ដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាសត្តសាសនៈ លោកចូរកាន់យកធម្មវិន័យនេះចុះ លោកចូរស្រឡាញ់ធម្មវិន័យនេះចុះ បើអធិករណ៍រម្ងាប់បានដូច្នោះជាដើម ហៅថា សម្មុទ្ធវិន័យ ។ ២- សង្ឃត្រូវឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធចាកអាបត្តិ មានសតិបរិបូណ៌ ដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចា ។ ៣- សង្ឃត្រូវឲ្យអម្ពុទ្ធវិន័យដល់ភិក្ខុដែលជាពិត្តហើយ ដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចា ដើម្បីមិនឲ្យភិក្ខុណាមួយចោទភិក្ខុនោះដោយ អាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ៤- ភិក្ខុប្រព្រឹត្តលាមក ភិក្ខុឯទៀត ចោទដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ត្រឡប់គេចកែប្រែសម្តី ពោលពាក្យកុហក សង្ឃត្រូវធ្វើតស្សនាប័យសិកាកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចា ហើយភិក្ខុនោះត្រូវប្រព្រឹត្តវត្ត មានមិនត្រូវឲ្យៗ ឧបសម្បទា និងនិស្ស័យជាដើម ។

ផង អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាគម្រប់ ៣ ដងផង អស់
លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងធម៌
ទាំងនោះហើយ ហេតុនោះ បានជាអស់លោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
នូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ ចប់

[៤៩៩] បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសម្តែងឡើង
ហើយ អាបត្តិបារាជិក ៤ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ១៣
ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អនិយតសិក្ខាបទ ២ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ៨២ ខ្ញុំសម្តែង
ឡើងហើយ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ៤ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ សេក្ខិយវត្ថុ ខ្ញុំ
សម្តែងឡើងហើយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណៈ មាន ៧ យ៉ាង ខ្ញុំក៏
សម្តែងឡើងហើយ ។ សិក្ខាបទមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
នោះ មកហើយក្នុងសុត្តៈ (មាតិកា) រាប់បញ្ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ តែងមក
កាន់ឧទេស (គឺការសម្តែងបាតិមោក្ខ) រាល់ៗ កន្លះវង់ ។ អស់លោករាល់
អង្គ គប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរីករាយរកគ្នា កុំវិវាទគ្នា គប្បីសិក្សាក្នុង
សិក្ខាបទទាំងនោះទៅហោង ។

មហាវិក្កង ចប់

អដ្ឋកថា

សេក្ខិយកណ្ណវណ្ណនា

សិក្ខាបទណា ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាតាទិបុគ្គល មានសិក្ខាដែល ទ្រង់សិក្សាមក ត្រាស់ហៅថា សេក្ខិយ ឥឡូវនេះ នឹងមានលំដាប់ពណ៌នា សេក្ខិយទាំងនោះដូចតទៅនេះ ។ វិនិច្ឆ័យក្នុងសេក្ខិយទាំងនោះ គប្បីជ្រាបដូច តទៅនេះ

បរិមណ្ឌលវគ្គទី ៧

សារុប្បមាណ ២៦

[៤១៨] បទថា បរិមណ្ឌលំ ប្រែថា ជាមណ្ឌលដោយជុំវិញ ។

ពីរបទថា ឆានិមណ្ឌលំ ជានុមណ្ឌលំ សេចក្តីថា ភិក្ខុស្ងៀកបិទលើ មណ្ឌលផ្ចិត ក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ ឲ្យសំពត់ស្ងៀកធ្លាក់ចុះខាងក្រោមមណ្ឌល ជង្គង់ តាំងអំពីឆ្នឹងអង្គញ់ទៅប្រមាណ ៨ ធ្នាប់ ។ លោកកាត់អាបត្តិទុកដ ដល់ភិក្ខុដែលស្ងៀកឲ្យស្បង់ធ្លាក់ចុះក្រោម លើសប្រមាណនេះ ។ ក្នុងមហា បច្ចុរិពោលថា សម្រាប់ភិក្ខុដែលអង្គុយ នឹងបិទបាំងខាងក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ ប្រមាណ ៤ ធ្នាប់ ។ តែស្បង់របស់ភិក្ខុដែលស្ងៀកយ៉ាងនេះ បានប្រមាណ ទើបគួរ ។

ស្បង់នោះមានប្រមាណដូចតទៅនេះ បណ្តោយ ៥ ហត្ថក្តាប់ ទទឹង ២ ហត្ថ ១ ចំអាម ។ តែព្រោះមិនបានស្បង់មានប្រមាណដូច្នោះ សូម្បីស្បង់ ទំហំជាង ២ ហត្ថក៏គួរ ដើម្បីឲ្យបិទមណ្ឌលជង្គង់បាន តែអាចដើម្បីនឹងបិទ

មណ្ឌលផ្ចិតបានដោយចីវរដូច្នោះ ។ បណ្ឌាចីវរមួយជាន់ និងពីរជាន់នោះ ចីវរមួយជាន់ដែលភិក្ខុស្ងៀកហើយយ៉ាងនេះ រមែងមិនតាំងនៅក្នុងទីបាន តែចីវរពីរជាន់ ទើបតាំងនៅបាន ។

ក្នុងបទថា ឱលមេត្តា និវាសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដល់ភិក្ខុដែលស្ងៀកស្ទុយខាងក្រោយតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះក៏ទេ តែគង់ត្រូវទុក្ខដូចគ្នា សូម្បីដល់ភិក្ខុដែលស្ងៀកទំនងការស្ងៀកដែលមានទោសបែបដទៃ ដែលត្រាស់ទុកក្នុងខន្ធកៈ ដោយន័យជាដើមថា សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្ងៀកស្ទុយ ដូចសម្លៀករបស់គ្រហស្ថ គឺស្ងៀកឲ្យស្ទុយមុខ ដូចប្រមោយដីរ (ដូចសម្លៀកមនុស្សស្រី ក្នុងចោទ្យកប្រទេស) ស្ងៀកមានសណ្ឋានដូចកន្ទុយត្រី ស្ងៀកឲ្យមានជ្រុង ៤ (ស្ងៀកបញ្ចេញជ្រុងស្បង់ទាំង ៤ ឲ្យប្រាកដ) ស្ងៀកដោយអាការដូចធាងត្នោត ស្ងៀកអង្កាញ់ឲ្យមានផ្ទះច្រើន ដូច្នោះ ។ ទោសនៃការស្ងៀកទាំងអស់នោះ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុដែលស្ងៀកជាបរិមណ្ឌល ដោយន័យដូចពោលហើយនោះឯង នេះជាសេចក្តីសន្លឹបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ឯសេចក្តីពិស្តារ នឹងមានច្បាស់ក្នុងខន្ធកៈនោះឯង ។

បទថា អសញ្ញត្ថ សេចក្តីថា ភិក្ខុមិនក្លែងស្ងៀកយ៉ាងនេះថា អញនឹងស្ងៀកឲ្យស្ទុយលយខាងមុខ ឬខាងក្រោយ គឺតាំងចិត្តថា នឹងស្ងៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌលនោះឯង តែបើស្ងៀកខុសទៅ មិនបានបរិមណ្ឌល ជាអនាបត្តិ ។

បទថា អសតិយា បានដល់ ភិក្ខុដែលបញ្ជូនចិត្តទៅក្នុងរឿងដទៃ

ស្ងៀកយ៉ាងនោះ ក៏ជាអនាបត្តិ ។

ក្នុងបទថា អជាទន្តស្ស នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ភិក្ខុដែលមិនដឹង ទំនៀមក្នុងការស្ងៀក ក៏មិនរួចផុតពីអាបត្តិ ។ សេចក្តីពិត ភិក្ខុគប្បីរៀនយក ទំនៀមនៃការស្ងៀកឲ្យល្អ ។ ការមិនរៀនយកទំនៀមនៃការស្ងៀកនោះឯង រាប់ថា មិនអើពើនោះ គួរដល់ភិក្ខុអ្នកក្លែងមិនរៀនប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុស្មើរៀនយកទំនៀមហើយ មិនទាន់ដឹងថា សំពត់នេះខ្ទេចខ្ទីង ឬស្មុយ ចុះ មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ តែក្នុងករណីពេលថា ភិក្ខុមិនដឹង គឺមិនចេះ ស្ងៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌលក៏មិនជាអាបត្តិ ឯភិក្ខុដែលមានស្នងវែងក្តី មានកំកួន ជើងធំក្តី ទោះស្ងៀកឲ្យធ្លាក់ពីមណ្ឌលជង្គង់ លើសពី ៨ ធ្មាប់ ដើម្បីការ សមរម្យ ក៏គួរ ។

បទថា តិលានស្ស សេចក្តីថា ភិក្ខុមានដំបៅកើតត្រង់ស្នង ឬត្រង់ ជើង ទោះស្ងៀកឲ្យខ្ទេចខ្ទីង ឬឲ្យស្មុយចុះ គួរ ។

បទថា អាបនាសុ សេចក្តីថា ពាឡម្រឹគក្តី ហោរក្តី ដេញតាមមក ក្នុងអន្តរាយបែបនេះ ជាអនាបត្តិ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចបឋមបុរាណជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញា- វិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ព្រះបុស្សទេវត្ថេរពោលថា ជាអចិត្តកៈ បណ្តត្តិវដ្ឋៈ មានវេទនា ៣ ឯ

ព្រះឧបតិស្សត្ថេរពោលថា ជាលោកវជ្ជៈ ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ព្រោះលោកអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើពោលទុក ។

[៤១៩] ពីរបទថា បរិមណ្ឌលំ ចារុបិតតំ សេចក្តីថា ភិក្ខុមិនដណ្តប់ ដូចគ្រហស្ថ មានប្រការច្រើនយ៉ាងនេះថា សម័យនោះឯងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថជាដើម គប្បីធ្វើជ្រុងទាំងពីរបស់ចីវរឲ្យស្មើគ្នា ដណ្តប់ឲ្យ ជាបរិមណ្ឌល ត្រូវតាមទំនៀមនៃការដណ្តប់ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុង សិក្ខាបទនេះឯង ។ ឯសិក្ខាបទទាំង ២ នេះ ទ្រង់ត្រាស់ទុកដោយមិនប្លែកគ្នា ។ ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុគប្បីស្ងៀក និងដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌលនោះឯង ទាំងក្នុងវត្ត ទាំងក្នុងចន្លោះស្រុកដូច្នោះឯង ។ សមុជ្ជានជាដើម ព្រមទាំងថេរវាទ បណ្ឌិត គប្បីជ្រាបដោយន័យដូចបានពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។

[៤២០] ពីរបទថា កាយំ វិវិត្វា គីបើកជង្គង់ខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ។

បទថា សុប្បជិច្ឆន្ទន សេចក្តីថា មិនមែនឃ្មុំគ្របក្បាលទេ តាមការ ពិត ភិក្ខុគប្បីដណ្តប់ជាក់ក្នុំ ហើយយកជាយអនុវាតទាំងពីរខាងបិទក ធ្វើ ជាយចីវរទាំង ២ ឲ្យស្មើគ្នា មូរចូលមកបិទដរាបដល់ភ្នែកដៃ ហើយសឹមចូល ទៅក្នុងចន្លោះស្រុក ។

វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ គប្បីជ្រាបថា ភិក្ខុគប្បីអង្គុយបើកក្បាល តាំងអំពីក បើកកដៃទាំង ២ តាំងពីភ្នែកដៃ បើកកជើងទាំង ២ តាំងពី សាច់កំភួនជើង (ក្នុងចន្លោះស្រុក) ។

[៤២១] បទថា វាស្វបគតស្ស សេចក្តីថា ភិក្ខុចូលទៅដើម្បី

សម្រាក សូម្បីអង្គុយបើកកាយក្នុងពេលថ្ងៃ ឬពេលយប់ ក៏ជាអនាបត្តិ ។

[៤២២] បទថា សុសំរុតោ បានដល់ មិនរពិសដៃ ឬជើង សេចក្តី ថា ជាអ្នកមានសណ្តាប់ធ្នាប់ (អប់រំមកល) ។

[៤២៤] បទថា ឱក្ខត្តចក្ខុ គឺជាអ្នកមានភ្នែកដាក់ចុះខាងក្រោម ។
ពីរបទថា យុគមត្តំ បេក្ខន្តេន សេចក្តីថា សេះអាជានេយ្យដែលបង្ខឹក ល្អហើយ គេទឹមត្រង់នឹម រមែងសម្លឹងមើលមួយជួរនឹម គឺសម្លឹងមើលភាគ នៃផែនដីទៅខាងមុខប្រមាណ ៤ ហត្ថ ។ ភិក្ខុនេះ ក៏គប្បីសម្លឹងមើលមួយ ជួររយៈប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

បទថា យោ អនាទិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ សេចក្តីថា ភិក្ខុណា ដើរមើលនូវទិសភាគ ប្រាសាទ ផ្ទះកំពូល ថ្នល់នោះៗ ទៅ បណ្តើរ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ តែបើឈប់ឈរក្នុងទីមួយកន្លែង ពិនិត្យ មើលថា មិនមានអន្តរាយ អំពីដីរ សេះជាដើម គួរ ។ សូម្បីភិក្ខុអង្គុយ ក៏គួរអង្គុយមានភ្នែកដាក់ចុះដូចគ្នា ។

[៤២៦] បទថា ឱក្ខត្តកាយ គឺមានការសើយចីវរឡើង ។ ពាក្យ នេះ ជាតតិយាវិភត្តិ ចុះក្នុងលក្ខណៈនៃឥត្តម្ពុត អធិប្បាយថា ជាអ្នកមាន ចីវរសើយឡើងតែម្ខាង ឬទាំងពីរខាង ។ ភិក្ខុមិនគប្បីដើរទៅយ៉ាងនោះ តាំង ពីខាងក្នុងសសរខៀន (ខាងក្នុងធរណីទ្វារ) ។ ក្នុងវេលាអង្គុយហើយ កាល នឹងនាំធម្មក្រកចេញ កុំសើយចីវរឡើងមុនហើយ ទើបនាំចេញដូច្នោះឯង ។

ឧដ្ឋក្សិកវគ្គទី ២

[៤២៨] បទថា ឧដ្ឋក្សិកាយ គឺសើចមានសំឡេងខ្លាំង ក្នុងបទថា ឧដ្ឋក្សិកាយ នេះ ជាតតិយារិកត្តិ ដោយន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។

[៤៣០] ក្នុងបទថា អប្បសន្តោ អន្តរយវេ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ថា ដែលហៅថា ជាអ្នកមានសំឡេងតិច ដោយប្រមាណប៉ុនណា បណ្តាព្រះ ថេរៈទាំងឡាយដែលអង្គុយក្នុងផ្ទះទំហំ ១២ ហត្ថយ៉ាងនេះ គឺព្រះសង្ឃត្រូវ អង្គុយខាងដើម ព្រះថេរៈអង្គទី ២ អង្គុយត្រង់កណ្តាល ព្រះថេរៈអង្គទី ៣ អង្គុយខាងចុង ព្រះសង្ឃត្រូវប្រឹក្សាជាមួយព្រះថេរៈទី ២ ព្រះថេរៈទី ២ ស្តាប់សំឡេង និងកំណត់ពាក្យសម្តីរបស់ព្រះសង្ឃត្រូវនោះបាន ។ ចំណែក ព្រះថេរៈអង្គទី ៣ ឮតែសំឡេង កំណត់អត្ថមិនបាន ។ ដោយប្រវែងប្រមាណ ប៉ុណ្ណោះ រាប់ថា ជាអ្នកមានសំឡេងតិច ។ តែបើព្រះថេរៈអង្គទី ៣ កំណត់ ពាក្យសម្តីបាន ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសំឡេងខ្លាំង ដូច្នោះ ។

[៤៣២] ពីរបទថា កាយំ បគ្គហេត្វា សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បីដើរ និង គប្បីអង្គុយមិនគ្រលែងកាយ គឺដោយកាយត្រង់ ដោយឥរិយាបថរៀបរយ ។

[៤៣៤] ពីរបទថា ពាហុំ បគ្គហេត្វា គឺជាក់ដៃឲ្យស្ងៀម មិនកម្រើក ។

[៤៣៦] ពីរបទថា សីសំ បគ្គហេត្វា គឺតាំងក្បាល មិនងាកទៅ ងាកមក បានដល់ ឲ្យត្រង់ (មិនអង្គុយបត់ក) ។

ឧដ្ឋក្សិកវគ្គទី ២ ចប់

ឧប្បកកវគ្គទី ៣

[៤៣៨] ការលើកដៃដាក់លើចង្កេះ ធ្វើការប្រត់ ឈ្មោះថា ស្នឹម
ចង្កេះ ។

[៤៤០] បទថា ឱតុណ្ហិនោ ប្រែថា ទទួរក្បាល ។

[៤៤២] កិរិយាដែលកិក្ខុលើកកែងជើងទាំង ២ ប្រត់ផែនដីដោយ
ចុងជើងទាំង ២ ឬ លើកចុងជើងទាំង ២ ចុងផែនដីដោយកែងជើងទាំង ២
ដើរទៅ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ដើរចង្អើតជើង ក្នុងបទថា ឧក្កុជិកាយ
នេះ ឯតតិយារិកត្តិ ក្នុងបទថា ឧក្កុជិកាយ នេះ មានលក្ខណៈដូចពោល
ហើយនោះឯង ។

[៤៤៣] សូម្បីការត្របោមដោយខ្សែយោគ ក៏ឈ្មោះថា ត្របោម
ដោយសំពត់ដូចគ្នា ក្នុងបទថា ទុស្សបល្លត្តិកាយ នេះ ។

កោជនប្បជិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៤] បទថា សក្កច្នំ គឺតាំងសតិទុក ។

[៤៤៥] បទថា អាភិរន្តេបិ គឺកាលគេកំពុងប្រគេនបិណ្ឌបាត ។

បទថា បត្តសញ្ញិ គឺធ្វើការសម្គាល់ក្នុងបាត ។

[៤៤៦] បិណ្ឌបាតដែលមាន ម្ហូបប្រមាណប៉ុនចំណែកទី ៤
នៃបាយ ឈ្មោះថា បិណ្ឌបាតមានសូបៈស្មើគ្នា ។

ក្នុងមហាបច្ចុរិពោលថា សូម្បីសម្បជិសំយុត្តដោយសណ្ឋានបាយជាដើម
ក៏ដល់នូវការសង្រ្គោះចូលក្នុងបទថា មុត្តសូទោ មាសសូទោ នេះ ។ សម្ប
មានរសនាំឲ្យត្រេកអរ សម្បបន្លែត្រាំ រសត្រី និងរសសាច់ជាដើមដ៏សេស

វៀរសម្ម ២ យ៉ាងចេញ គប្បីជ្រាបថា រសរសេ (សម្មមានរសដ៏ក្រៃលែង)
ក្នុងបទថា រសរសេ នេះ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលទទួលសម្មមានរស
ដ៏ក្រៃលែងនោះ ទោះបីច្រើនក៏ដោយ ។

[៤៤៧] បទថា សមតិភ្នំកំ ប្រែថា ពេញស្មើ គឺពេញប្រៀប ។
ក្នុងបទថា ដូប៊ីកតំ បិណ្ណាទាតំ បដិគ្គណ្ណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស នេះ
សេចក្តីថា បិណ្ណបាតដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យហៀរស្នាមកណ្តាប់ខាង ក្នុងមាត់បាត
ឡើងមក ឈ្មោះថា ឲ្យកំពុងលើកណ្តាប់មាត់បាត គឺបន្ថែមឲ្យពេញណែន
ក្នុងបាត ។ ភិក្ខុទទួលបិណ្ណបាតដែលធ្វើយ៉ាងនោះ គប្បីទទួលល្មមប្រមាណ
ស្មើកណ្តាប់ខាងក្នុងមាត់បាត ។

ក្នុងបទថា ដូប៊ីកតំ នោះ ព្រះអភយត្ថេរពោលថា ដែលឈ្មោះថា ធ្វើ
ឲ្យកំពុងបាត បានដល់ ធ្វើ (ឲ្យកំពុងបាត) ដោយកោជនទាំង ៥ ។
តែព្រះចុល្លនាគត្ថេរអ្នកទ្រទ្រង់ព្រះត្រៃបិដកពោលសូត្រនេះថា យាគុក្កិ ភត្តក្កិ
ខាទនីយក្កិ ដុម្បោក្កិ ឈីស្គន់ក្កិ អំបោះជាយសំពត់ក្កិ ឈ្មោះថា បិណ្ណបាត
ហើយពោលថា សូម្បីអំបោះជាយសំពត់ ធ្វើឲ្យកំពុងពូនជាកំពូល ដូចស្នូប
ក៏មិនគួរ ។

ពួកភិក្ខុស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះថេរៈទាំងនោះហើយ ទៅកាន់រោហណ-
ជនបទ សាកសួរព្រះចុល្លសុមនត្ថេរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បិណ្ណបាតកំពុង
បាតកំណត់ដោយអ្វី និងបានប្រាប់ឲ្យជ្រាបវាទះរបស់ព្រះថេរៈទាំងនោះ ។

ព្រះថេរៈបានស្តាប់ហើយ បានពោលថា ចប់ហើយ ចុល្លនាគ បាន

ក្លាំងក្លាត់ចាកសាសនា ឱ! ចុល្លនាគនោះបានឲ្យឱកាសដ៏ច្រើន យើងបង្រៀន
វិន័យឲ្យដល់ចុល្លនាគនេះអស់ ៧ ជន ក៏មិនបានពោលយ៉ាងនេះត្រឹមតែម្តង
ចុល្លនាគនេះចេះមកពីណា ទើបពោលយ៉ាងនេះ ។

ពួកភិក្ខុសំណូមពរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមប្រាប់ក្នុងឥឡូវនេះចុះ
(បិណ្ឌបាតកំពុងបាត្រ) កំណត់ដោយអ្វី ព្រះថេរៈពោលថា កំណត់ដោយ
យាវកាលិកណា អាវុសោ ព្រោះដូច្នោះ បបរក្តី ភត្តក្តី ផលាផលក្តី ដែល
ជាអាមិសឯណាមួយ ភិក្ខុគប្បីទទួលស្មើ (កណ្តាប់មាត់បាត្រ) ប៉ុណ្ណោះ ។
ឯបបរ និងភត្ត ឬផលាផលនោះ គប្បីទទួលស្មើ (កណ្តាប់មាត់បាត្រ)
ដោយបាត្រដែលគួរអធិដ្ឋាន តែដោយបាត្រក្រៅអំពីនេះ ទទួលឲ្យកំពុងឡើង
មក សូម្បីដូចជាកំពូលស្តុបក៏គួរ ។ ចំណែកយាមកាលិក សត្តាហកាលិក
និងយាវជីវិក ទទួលឲ្យកំពុងដូចកំពូលស្តុប ដោយបាត្រដែលគួរអធិដ្ឋាន ក៏
បាន ។ ភិក្ខុទទួលភត្តាហារដោយបាត្រ ២ ជាក់ឲ្យពេញបាត្រ ១ ហើយ
បញ្ជូនទៅកាន់វិហារ គួរ ។ តែក្នុងមហាបច្ចវិពោលថា របស់ស៊ី មាននំ
អំពៅ ផ្លែឈើតូចធំជាដើម ដែលគេដាក់ចូលក្នុងបាត្រ ប្រហោងនៅខាង
ក្រោម មិនឈ្មោះថា ធ្វើឲ្យកំពុងបាត្រ ។

ពួកអ្នកស្រុកប្រគេនបិណ្ឌបាត ជាក់កន្លែងនំទុក (ខាងលើ) ឈ្មោះ
ថា ទទួលកំពុងបាត្រដូចគ្នា ។ តែកម្រងផ្កា និងកម្រងផ្លែក្រវាញ ផ្លែម្រេច
ជាដើម ដែលគេប្រគេនជាក់ (ខាងលើ) មិនឈ្មោះថា កំពុងបាត្រឡើយ
ភិក្ខុទទួលពេញហើយ ជាក់ថាស ឬស្លឹកឈើខាងលើបាយ មិនឈ្មោះថា កំពុង

បាត្រទេ ។ សូម្បីក្នុងកុរុនីក៏ពោលទុកថា ពួកទាយកដាក់បាយលើថាស ឬលើស្លឹកឈើ ហើយដាក់ប្រគេនថាស ឬស្លឹកឈើនោះលើទីបំផុតបាត្រ (លើគ្របបាត្រ) កោជនព្រែកគ្នា គួរ ។ ភិក្ខុអាពាធមិនមានមកក្នុងអនាបត្តិវារៈ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ព្រោះដូច្នោះ កោជនដែលធ្វើឲ្យជាក់ពូលដូចស្នូប (ដែលទទួលកំពុងបាត្រ) មិនគួរដល់ភិក្ខុអាពាធ ។ ការទទួលប្រគេនបិណ្ឌបាត ដែលកំពុងឡើងដូចស្នូប ក្នុងភាជនៈទាំងពួង ក៏មិនគួរ ។ តែកោជនដែលទទួលប្រគេនទុកហើយ ឈ្មោះថា ទទួលប្រគេនល្អហើយពិត គួរឆាន់បាន ។

ឧប្បកតវគ្គទី ៣ ចប់

សក្កច្ឆវគ្គទី ៤

[៤៤៨] សូម្បីក្នុងបទថា សក្កច្ឆំ នេះ ក៏ជាអាបត្តិ ព្រោះទទួលដោយមិនបានអើពើដូចគ្នា ។ តែរបស់ដែលគួរទទួលទុក ជាការទទួលប្រគេនហើយផងដែរ ។

បទថា សក្កច្ឆំ នឹងបទថា បត្តសញ្ញិ ទាំង ២ មានន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។

[៤៥០] បទថា សបទានំ បានដល់ តាមលំដាប់ មិនធ្វើឲ្យគ្មានរបៀបក្នុងបិណ្ឌបាតនោះៗ ពាក្យដែលគួរនឹងពោលក្នុងបិណ្ឌបាត មានសូបៈ

ស្មើគ្នា មានន័យដូចពោលហើយដូចគ្នា ។

[៤៥២] បទថា ដូចតោ គឺអំពីកំពូល សេចក្តីថា អំពីកណ្តាល ។

[៤៥៣] ពីរបទថា បដិច្ចាទេត្វា ទេន្តិ សេចក្តីថា ពួកម្ចាស់របស់ កប់ម្ហូបទុក ប្រគេនក្នុងសម័យហាមសម្លាប់សត្វជាដើម ។ ក្នុងរឿងវិញ្ញត្តិ មិនមានពាក្យដែលគប្បីពោល ។ សូម្បីក្នុងឧដ្ឋានសញ្ញាសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុ អាពាធក៏មិនរួចផុត ។

[៤៥៧] ពីរបទថា មាតិមហន្តោ កវន្យោ សេចក្តីថា មិនធំជាង ពងក្លោក មិនតូចជាងពងមាន់ ពំនូតបាយមានប្រមាណចន្លោះរវាងពងក្លោក និងពងមាន់នោះ (ឈ្មោះថា ពំនូតមិនធំពេក) ។

បណ្ឌិតគប្បីកាន់យកខាទនីយគ្រប់យ៉ាង មានមូលខាទនីយជាដើម ក្នុង បទថា ខន្ធកេ នេះ ។

សក្កចវគ្គទី ៤ ចប់

កតាឡវគ្គទី ៥

[៤៥៩] បទថា អនាហនេ គឺមិនទាន់មកដល់ សេចក្តីថា មិនទាន់ ដល់ទ្វារមាត់ ។

[៤៦០] ពីរបទថា សត្វំ ហត្ថំ បានដល់ ម្រាមដៃគ្រប់ម្រាម ។

[៤៦១] បទថា សកវន្យោ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ភិក្ខុកំពុង

សម្តែងធម៌ ជាក់ជុំសម័ ឬឈើឯមចូលក្នុងមាត់ សម្តែងធម៌ទៅបណ្តើរ ពាក្យ
ពោលណា មិនដាច់បាត់ទៅដោយជុំសម័ជាដើមប៉ុនណា កាលជុំសម័ជាដើម
ប៉ុណ្ណោះមានក្នុងមាត់ នឹងពោលក៏គួរ ។

[៤៦២] បទថា បិណ្ឌុក្កេបកំ គឺឆាន់បោះពុំនូតបាយ ។

[៤៦៣] បទថា កវឡាវច្ឆេទកំ គឺឆាន់ខាំពុំនូតបាយ ។

[៤៦៤] បទថា អវគណ្ណការកំ បានដល់ ឆាន់ធ្វើថ្នាល់ឲ្យប៉ោង
ឡើងដូចស្វា ។

[៤៦៥] បទថា ហត្ថនិទ្ធុនកំ គឺឆាន់រលាស់ដៃ ។

[៤៦៦] បទថា សិគ្គាវការកំ គឺឆាន់រោយរាយគ្រាប់បាយ ។

[៤៦៧] បទថា ជិវ្ហានិច្ឆារកំ គឺឆាន់លៀនអណ្តាត ។

[៤៦៨] បទថា ធម្មធម្មការកំ បានដល់ ឆាន់ធ្វើសំឡេងខ្លាំង
យ៉ាងនេះ គឺពូជ្ជប្ប ។

កតទ្បវគ្គទី ៥ ចប់

សរសរវគ្គទី ៦

[៤៦៨] បទថា សរសរការកំ បានដល់ ឆាន់ធ្វើសំឡេងយ៉ាងនេះ
គឺគ្រុកៗ ។

បទថា ធម្មោ គឺពាក្យកំបុកកំប្លែង ។ អធិប្បាយថា ភិក្ខុមិនគប្បីបន្លឺ
វាចាកំប្លែងនោះ ប្រារព្ធព្រះរតនត្រ័យដោយបរិយាយណាមួយ ដោយន័យ
ជាដើមថា ព្រះពុទ្ធច្ន ព្រះពុទ្ធក្លែងក្លាយ ព្រះធម៌ដូចម្តេច ព្រះធម៌គោ ព្រះ
ធម៌ពពៃ ព្រះសង្ឃដូចម្តេច ពួកម្រឹគ ពួកបសុសត្វជាដើម ។

[៤៧០-៤៧២] បទថា ហត្ថនិល្លេហកំ គឺឆាន់លិទ្ធិដៃ ពិតហើយ
ភិក្ខុដែលកំពុងឆាន់ ទោះលិទ្ធិត្រឹមតែម្រាមដៃ ក៏មិនគួរ ។ តែភិក្ខុទោះយកដៃ
ទាំងឡាយចាប់បបរខាប់ ឬស្ករអំពៅ និងមធុបុណ្យសជាដើម ហើយសឹក
ម្រាមដៃចូលក្នុងមាត់ ឆាន់ គួរ ។ សូម្បីក្នុងការឆាន់កោសបាត្រ លិទ្ធិបបូរ
មាត់ជាដើម ក៏មានន័យដូចគ្នា ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុមិនគួរយកម្រាមដៃ សូម្បី
តែម្រាម ១ កោសបាត្រឡើយ ។ សូម្បីបបូរមាត់តែម្ខាង ក៏មិនគួរយក
អណ្តាតលិទ្ធិដៃ ។ តែនឹងយកសាច់បបូរមាត់ទាំង ២ កៀប ហើយខ្ទិប
ឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ គួរ ។

[៤៧៣] បទថា កោកនន គឺក្នុងប្រាសាទមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ។
ផ្កាឈូក លោកហៅថា កោកនន ។ ប្រាសាទនោះ ដែលមេជាន់ធ្វើឲ្យ
មានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក ដោយហេតុនោះ ទើបជនទាំងឡាយតាំងឈ្មោះឲ្យ
ប្រាសាទនោះថា កោកនន នោះឯង ។

បទថា ន សាមិសេន ហត្ថនទានីយថាលកំ មិនទទួលទឹកដោយដៃ
ដែលប្រឡាក់អាមិសនេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហាមដោយអំណាចនៃភាព
គួរខ្លើម ព្រោះដូច្នោះ ស័ង្កក្តី ផ្តិលក្តី កាជន៍ក្តី ជារបស់សង្ឃក្តី ជារបស់

បុគ្គលក្តី ជារបស់គ្រហស្ថក្តី ជារបស់ផ្ទាល់ខ្លួនក្តី មិនគួរយកដៃដែលប្រឡាក់
អាមិសចាប់ទាំងអស់ ។ បើចាប់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ តែបើចំណែកខ្លះនៃដៃ
មិនប្រឡាក់អាមិស ទោះចាប់ដោយចំណែកនោះ គួរ ។

[៤៧៤] បទថា ឧទ្ធរិត្យា វា បានដល់ កៀរគ្រាប់បាយឡើងអំពីទឹក
ហើយគរ ទុកក្នុងទីមួយកន្លែង សឹមចាក់ទឹកចោល ។

បទថា ភិទ្ធិត្យា វា បានដល់ ប្របាច់គ្រាប់បាយ ឲ្យមានគតិដូចទឹក
ហើយចាក់ចោលទៅ ។

បទថា បដិគ្គហោ វា បានដល់ យកកន្តោរទទួលទុក ចោលគ្រាប់
បាយនោះក្នុងកន្តោរ ។

បទថា ធិហរិត្យា បានដល់ នាំចេញទៅចាក់ចោលខាងក្រៅ ជាអនាបត្តិ
ដល់ភិក្ខុដែលចាក់ចោលយ៉ាងនេះ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦

[៤៧៦] បទថា សេតច្ឆន្តំ ប្រែថា ឆត្រសដែលពាសដោយ
សំពត់ ។

បទថា កិលញ្ញច្ឆន្តំ ប្រែថា ឆត្រផែងដោយបន្ទោះឫស្សី ។

បទថា បណ្ណច្ឆន្តំ ប្រែថា ឆត្រដែលធ្វើដោយស្លឹកឈើណាមួយ មាន
ស្លឹកភ្លាតជាដើម ។

បទថា មណ្ឌលពន្ធិ សលាកពន្ធិ នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុក
ដើម្បីទ្រង់សម្តែងគ្រោងឆត្រទាំង ៣ ប្រភេទ ។ ឆត្រទាំង ៣ ប្រភេទនោះ

ជាតត្រដែលដេរជារង្វង់មូល និងចងជាប់ជាមួយឆ្នឹង ។ សូម្បីតត្រស្លឹកឈើ
 មួយសន្លឹកដែលគេធ្វើដោយដងដែលកើតត្រង់ដើមត្នោតជាដើម ក៏ឈ្មោះថា
 តត្រដូចគ្នា បណ្តាតត្រទាំងនេះ តត្រប្រភេទណាមួយ ដែលមានហើយក្នុង
 ដែរបស់បុគ្គលនោះ ហេតុនោះ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មានតត្រក្នុងដៃ ។
 បុគ្គលនោះបាំងតត្រក្តី លីលើស្នាក្តី ដាក់លើភ្លៅក្តី មិនទាន់លែងដៃដរាបណា
 នឹងសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលនោះ មិនគួរដរាបនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ដល់ភិក្ខុ
 ដែលសម្តែងដោយន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។ តែបើអ្នកដទៃបាំងឲ្យ
 បុគ្គលនោះ ឬតត្រនោះ តាំងនៅលើជើងទ្រទ្រត្រ តែតត្រផុតអំពីដៃ ក៏មិន
 ឈ្មោះថា អ្នកមានតត្រក្នុងដៃ ទោះសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលនោះ គួរ ។ ការ
 កំណត់ធម៌ក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយ
 ក្នុងបទសោធម្មសិក្ខាបទនោះឯង ។

[៤៧៧-៤៧៨] ដំបងប្រវែង ៤ ហត្ថនៃមជ្ឈិមបុរស ឈ្មោះថា
 ដំបងក្នុងបទថា ទណ្ឌទាណិស្ស នេះ ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបសេចក្តីដែលបុគ្គល
 នោះមានដំបងក្នុងដៃ ដោយន័យដូចពោលហើយ ក្នុងបុគ្គលដែលមានតត្រ
 ក្នុងដៃនោះឯង ។ សូម្បីក្នុងបុគ្គលដែលមានសស្រ្តាក្នុងដៃ ក៏មានន័យដូចគ្នា
 ព្រោះថា បុគ្គលដែលឈរសិកដាវ មិនទាន់ដល់នូវការរាប់ថា ជាអ្នកមាន
 សស្រ្តាក្នុងដៃ ។

[៤៧៩] ក្នុងបទថា អារុទទាណិស្ស នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
 ពាក្យថា ដែលឈ្មោះថា អារុទ បានដល់ ស្នា ធុ ដូច្នោះ តែសូម្បីផ្គុំគ្រប់

ប្រភេទ មួយអង្វើដោយព្រហ្មប្រភេទប្លែកៗ អ្នកសិក្សាគប្បីជ្រាបថា អារុណ
 ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុសម្តែងធម៌ដល់បុគ្គលដែលគ្មានជំងឺ ឈាម ឬអង្គុយ កាន់ធ្នូ
 និងព្រហ្មក្តី កាន់តែព្រហ្មសុទ្ធក្តី កាន់តែធ្នូក្តី កាន់តែធ្នូមិនមានខ្សែក្តី រមែង
 មិនសមគួរ តែបើធ្នូពាក់ទុកត្រង់ករបស់បុគ្គលនោះ ភិក្ខុទោះសម្តែងធម៌ដល់
 បុគ្គលនោះ អស់កាលដែលបុគ្គលនោះ មិនទាន់យកដៃនោះចាប់ (ធ្នូ) គួរ
 ដូច្នោះ ។

សុរុសុរវគ្គទី ៦ ចប់

មាតិកាវគ្គទី ៧

[៤៨០] បទថា អក្កន្តស្ស បានដល់ អ្នកឈរជាន់ទ្រនាប់ជើង
 តែម្យ៉ាង មិនបានសឹកចង្វែកជើងចូលក្នុងខ្សែទ្រនាប់ជើងដូចដងត្រ ។

[៤៨១] បទថា បដិមក្កស្ស គឺអ្នកឈរពាក់ទ្រនាប់ជើង ។ សូម្បី
 ក្នុងស្បែកជើង ក៏មានន័យដូច្នោះឯង ។ ក្នុងបទថា ឱមក្កោ នេះ ត្រាស់
 ហៅបុគ្គលដែលឈរពាក់ស្បែកជើងក្រវាត់កែង ។

[៤៨២] ក្នុងបទថា យានគតស្ស នេះ បើបុគ្គលដែលត្រូវជន ២
 នាក់សែងទៅដោយប្រទាក់ដៃគ្នាក្តី ដែលគេទុកលើសំពត់ ហើយប្រើស្នាសែង
 ទៅក្តី អ្នកដែលអង្គុយលើយាន ដែលមិនបានទឹម មានគ្រែស្នែងជាដើមក្តី
 អ្នកអង្គុយលើយានដែលគេរុះរើចេញ មានត្រឹមតែកង់ក្តី រមែងដល់នូវការរាប់
 អ្នកទៅក្នុងយានទាំងអស់ ។ តែបើមនុស្សទាំង ២ ចំណែក អង្គុយលើយាន

ជាមួយគ្នា ទោះសម្តែងធម៌ដល់មួយចំណែកទៀត គួរ ។ សូម្បីក្នុងបុគ្គល
 ២ នាក់អង្គុយបែកគ្នា ម្នាក់អង្គុយនៅលើយានខ្ពស់ សម្តែងធម៌ដល់ម្នាក់
 ដែលអង្គុយនៅលើយានទាប គួរ ។ ទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកអង្គុយលើយាន
 ស្មើគ្នា ក៏គួរ ។ ភិក្ខុអង្គុយលើយានខាងមុខ ទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកអង្គុយ
 លើយានខាងក្រោយ គួរ ។ តែបើភិក្ខុដែលអង្គុយលើយានខាងក្រោយខ្ពស់
 ជាង បើសម្តែងធម៌ដល់អ្នកអង្គុយលើយានខាងមុខ (ដែលមិនមានជំងឺ)
 មិនគួរ ។

[៤៨៣] បទថា សយនគតស្ស សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលឈរក្តី
 អង្គុយលើគ្រែក្តី លើតាំងក្តី លើកូមិបទេសក្តី សូម្បីខ្ពស់ បើសម្តែងធម៌ដល់
 (មនុស្សមិនមានជំងឺ) ដែលដេក ដោយហោចលើកន្ទេលផែនក្តី លើដី
 តាមប្រក្រតីក្តី មិនគួរ ។ តែភិក្ខុដែលនៅលើដំណែក ទោះដេកលើដំណែក
 ខ្ពស់ជាងក្តី ឬមានប្រមាណស្មើគ្នាក្តី សម្តែងធម៌ដល់អ្នកគ្មានជំងឺដេកលើ
 ដំណែក គួរ ។ ភិក្ខុ ដេកសម្តែងធម៌ដល់អ្នកមិនមានជំងឺ ឈរក្តី អង្គុយក្តី
 គួរ ។ ភិក្ខុអង្គុយ ទោះសម្តែងធម៌ដល់អ្នកឈរក្តី អង្គុយក្តី គួរ ។ ភិក្ខុឈរ
 បើសម្តែងធម៌ដល់អ្នកឈរជួចគ្នា គួរ ។

[៤៨៤] បទថា បល្លត្តិកាយ សេចក្តីថា ឯភិក្ខុទោះសម្តែងធម៌ដល់
 អ្នកមិនមានជំងឺអង្គុយត្របោមក្បាលជង្គង់ណាម្នាក់ ទោះជាត្របោមដោយខ្សែ
 យោគក្តី គ្រឿងត្របោម គឺដៃក្តី គ្រឿងត្របោម គឺសំពត់ក្តី មិនគួរ ។

[៤៨៥] បទថា វេជ្ជិតសីសស្ស សេចក្តីថា ដល់បុគ្គលដែលជួត

ក្បាលដោយសំពត់សម្រាប់ជួតក្តី ដោយកម្រងផ្កាជាដើមក្តី បិទជើងសក់មិន
ប្រាកដឲ្យឃើញ ។

[៤៨៦] បទថា ឱនុណ្ឌិតសីសស្ស គឺទទួរគ្របក្បាល ។

[៤៨៧] ពីរបទថា ធម្មាយំ និសីទិត្យា គឺអ្នកអង្គុយលើផែនដី ។

[៤៨៨] ពីរបទថា អាសនេ និសិន្ធស្ស គឺដោយហោច បានដល់
បុគ្គលដែល ក្រាលសំពត់ក្តី ស្មៅក្តី អង្គុយ ។

[៤៨៩] បទថា ធរកស្ស បានដល់ បុរសចណ្ឌាល ។

បទថា ធរកា បានដល់ ស្រីចណ្ឌាល ។

បទថា និលិនោ គឺជាអ្នកលាក់ខ្លួន ។

បទថា យត្រ ហិ នាម គឺ យោ ហិ នាម ប្រែថា បុគ្គលណាហ្ន៎ ។

បទថា សព្វមិទំ ច បរិគតន្តិ តត្ថវ បរិបតិ សេចក្តីថា បុរស
ចណ្ឌាលនោះពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា ច្បាប់ទាំងនេះ ប្រឡូកប្រឡំគ្នាអស់
ហើយៗ បានលោតចុះអំពីដើមឈើក្នុងចន្លោះជនទាំង ២ នោះ ក្នុងទីនោះ
ឯង ។ កាលធ្លាក់ចុះមកហើយ ឈរនៅចំពោះមុខនៃជនទាំង ២ ពោលគាថា
នេះថា ឧភោ អត្ថំ ន ជានន្តិ ។ បេ។ អស្មា កុម្មមិវាភិទា ដូច្នោះ ។

បណ្តាបទទាំងនោះ បាទគាថាថា ឧភោ អត្ថំ ន ជានន្តិ សេចក្តីថា
ជនទាំង ២ រមែងមិនដឹងអត្ថនៃបាលី ។

បទថា ធម្មំ ន បស្សេវ សេចក្តីថា ជនទាំង ២ រមែងមិនឃើញ
បាលី ។

សួរថា ជនទាំង ២ នោះ ពួកណា ឆ្លើយថា ជនទាំង ២ គឺព្រាហ្មណ៍ ដែលបង្រៀនមន្តដោយមិនគោរពធម៌ និងស្តេចផែនដីដែលរៀនមន្ត ដោយ មិនគោរពធម៌ អធិប្បាយថា បុរសចណ្ឌាលតាំងជនទាំង ២ គឺព្រាហ្មណ៍ និងព្រះរាជាទុកក្នុងភាពជាអ្នកមិនប្រព្រឹត្តធម៌ ។

បន្ទាប់អំពីនោះ ទើបព្រាហ្មណ៍ពោលគាថាថា សាលីនំ ជាដើម ។ គាថានោះ មានអត្ថថា អ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹងថា នេះមិនមែនធម៌ ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំ និងបុត្រភរិយា និងបរិវារជន បរិភោគបាយនៃស្រូវសាលីដែលជារបស់ ព្រះរាជាអស់កាលយូរមកហើយ ។

បាទគាថាថា សុចិម៌សូបសេចនោ មានវិគ្គហៈថា ការផ្សំដោយសម្ម សាច់ដ៏ស្អាត ដែលគេផ្សំដោយប្រភេទនៃគ្រឿងផ្សំ មានប្រការផ្សេងៗ គឺការ ធ្វើឲ្យលាយជាមួយអាមិស មានដល់បាយនៃស្រូវសាលីនោះ ហេតុនោះ ទើប បាយនៃស្រូវសាលីនោះ ឈ្មោះថា ផ្សំជាមួយសាច់ដ៏ស្អាត ។ បាទគាថាថា តស្មា ធម្មេ ន វត្តាមិ សេចក្តីថា ព្រោះខ្ញុំបរិភោគបាយរបស់ព្រះរាជា និង បានទទួលព្រះរាជទានលាភដទៃៗ ដ៏ច្រើនយ៉ាងនេះ ដូច្នោះ ទើបខ្ញុំមិនប្រព្រឹត្ត នៅក្នុងធម៌ ជាអ្នកជាប់នៅក្នុងផ្ទៃ (ឃើញតែក្រពះ) មិនមែនមិនដឹងធម៌ ខ្ញុំ ដឹងថា សេចក្តីពិតធម៌នេះ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងលើកតម្កើង ។

លំដាប់នោះ ទើបបុរសចណ្ឌាលនោះ ពោលបញ្ជាក់ដល់ព្រាហ្មណ៍ នោះដោយគាថា ២ គាថា ធិរត្ត ជាដើម ។ ២ គាថានោះ មានសេចក្តីថា លាភ គឺទ្រព្យ និងលាភ គឺយសឯណាដែលលាភបានហើយ ខ្ញុំតិះដៀល

លោក គឺទ្រព្យ និងលោក គឺយសនោះ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះ
 លោកដែលលោកបាននេះ ជាហេតុឲ្យជួបនូវហេតុដែលធ្លាក់ទៅក្នុងពួកអបាយ
 តទៅ និងឈ្មោះថា ញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ការញ៉ាំង
 ជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមានសភាពបែបនេះឯណា នឹងសម្រេចបានព្រោះជាហេតុ
 ឲ្យធ្លាក់ចុះតទៅ ឬព្រោះជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តមិនប្រកបដោយធម៌ក្នុងលោកនេះ
 នឹងមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយការញ៉ាំងជីវិតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅនោះ ។ ដោយហេតុ
 នោះ ទើបបុរសចណ្ឌាលនោះ ពោលថា

បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ការដែលបានទ្រព្យ និងបានយសបែបនោះ
 ពាក្យនិន្ទាតែងមាន (ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងទៀត ការចិញ្ចឹមជីវិត
 ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ជាហេតុឲ្យធ្លាក់ចុះទៅក្នុងអបាយ
 បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូររៀរចេញ សូម្បីពួកសត្វដទៃ
 ក៏គង់តែចម្អិនបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ) អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យ
 ខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ហើយ មុខជានឹង
 បែកធ្លាយ ដូចជាក្រមទឹកមិនខានទេ ។

បុទុកាថាថា បរិព្វជ មហាព្រហ្ម សេចក្តីថា បពិត្រព្រាហ្មណ៍ សូម
 លោកប្រញាប់ចេញទៅអំពីប្រទេសនេះ ។

បុទុកាថាថា បច្ឆន្តញ្ជាបិ វាណិណោ សេចក្តីថា សត្វពួកដទៃដែល
 កំពុងចម្អិនបបរ និងកំពុងបរិភោគ មិនមែនតែលោក និងព្រះរាជាប៉ុណ្ណោះទេ ។

កន្លះគាថាថា មា ត្ថំ អធម្មោ អាចរិភោ អស្មា កុម្មមិវាភិទា សេចក្តី

ថា បើលោកមិនចៀសចេញអំពីទីនេះទេ នឹងប្រព្រឹត្តធម៌នេះក្រែងលែងឡើង
បន្ទាប់មក អធម៌ដែលលោកប្រព្រឹត្តក្រែងលែងឡើងនោះ នឹងបំផ្លាញលោកខ្លួន
ឯង ដូចដំបូងមួយក្រុមទឹកដូច្នោះ ដោយហេតុនោះ ទើបយើងទាំងឡាយ
ពោលថា

បពិត្រមហាព្រហ្ម អ្នកឯងចូររៀនចេញ សូម្បីពួកសត្វដទៃ
ក៏គង់តែចម្អិនបាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ) អ្នកកុំប្រព្រឹត្តឲ្យ
ខុសធម៌នោះឡើយ បើអ្នកប្រព្រឹត្តខុសធម៌ហើយ មុខជានឹង
បែកធ្លាយ ដូចជាក្រុមទឹកមិនខានទេ ។

[៤៩០] ពីរបទថា ឧច្ឆេ អាសនេ សេចក្តីថា បើសម្តែងធម៌ដល់អ្នក
គ្មានជំងឺ ដែលអង្គុយនៅលើអាសនៈ ដោយហោចទៅ សូម្បីលើទីដែលខ្ពស់
ជាង មិនគួរ ។

[៤៩១] ពីរបទថា ន ឱតេន និស្ស័ន្ធស្ស សេចក្តីថា បើព្រះមហា
ថេរៈអង្គុយលើអាសនៈ សួរបញ្ញានឹងភិក្ខុកំលោះ ដែលមកកាន់ទីបម្រើ
របស់ព្រះថេរៈ ហើយឈរនៅ លោកមិនគួរពោល ។ តែដោយសេចក្តីគោរព
លោកក៏មិនអាចពោលនឹងព្រះថេរៈថា សូមលោកម្ចាស់ក្រោកឡើងសួរចុះ ។
នឹងពោលដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងពោលដល់ភិក្ខុដែលនៅឈរក្បែរៗ គួរ ។

[៤៩២] ក្នុងបទថា ន បច្ឆតោ គច្ឆន្តេន នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើ
មនុស្សដើរទៅខាងមុខ សួរបញ្ញានឹងភិក្ខុដែលដើរក្រោយ លោកមិនគួរឆ្លើយ ។
បើពោលដោយតាំងចិត្តថា អញពោលដល់ភិក្ខុ ដែលនៅខាងក្រោយ គួរ ។

បើស្វាធាយធម៌ដែលខ្លួនរៀនរួមគ្នា គួរ ។ នឹងពោលដល់បុគ្គលដែលដើរ
ទន្ទឹមគ្នា គួរ ។

[៤៨៣] សូម្បីក្នុងបទថា ន ឧប្បដេន នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើជន
ទាំង ២ ដើរទន្ទឹមគ្នាទៅក្នុងផ្លូវរទេះ តាមគន្លងកង់រទេះ ម្នាក់ម្ខាងក្តី ចេញ
ក្រៅផ្លូវទៅ នឹងពោល គួរ ។

[៤៨៤] បទថា អសត្ថាច្ច សេចក្តីថា កាលភិក្ខុកំពុងទៅកាន់ទឹកបំប៉ន
បន្ទោបង់ឧច្ចារៈក្តី បស្ស្យាវៈចេញមកដោយរហ័សក្តី ឈ្មោះថា មិនក្លែងបន្ទោ
បង់ ជាអនាបត្តិ ។

[៤៨៥] ក្នុងបទថា ន ហិរតេ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា សូម្បីបួស
របស់ដើមឈើដែលផុសឡើងលើផែនដីឲ្យឃើញក្តី មែកឈើដែលវារទៅ
លើផែនដីក្តី ហៅថា របស់មានពណ៌ខៀវទាំងអស់ ។ ភិក្ខុអង្គុយលើបួស
ឈើបន្ទោបង់ ឲ្យធ្លាក់ទៅក្នុងទីប្រាសចាករបស់មានពណ៌ខៀវ គួរ ។ កាល
កំពុងរកមើលទីប្រាសចាករបស់មានពណ៌ខៀវនោះឯង ឧច្ចារៈ ឬបស្ស្យាវៈក៏
ចេញមករហ័ស រាប់ថា តាំងនៅក្នុងឋានៈជាអ្នកអាពាធ គួរ ។

ពីរបទថា អប្បហិរតេ កតោ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុមិនបានទីប្រាស
ចាករបស់មានពណ៌ខៀវ ដាក់រង្វលស្មៅ ឬរង្វលចំបើងទុកហើយ ធ្វើការ
បន្ទោបង់ឧច្ចារៈ បស្ស្យាវៈ សង្កត់របស់មានពណ៌ខៀវដែលនៅខាងក្រោម ក៏
គួរដួចគ្នា ។ លោកពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ទឹកសំបោរក៏សង្រ្គោះចូលនឹង
ទឹកមាត់ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

[៤៩៦-៤៩៧] បទថា ន ឧទកេ នេ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅ ដល់ទឹកប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ ។ តែក្នុងទឹកត្រង់វច្ចុកុដិ និងក្នុងទឹកសមុទ្រ ជាដើម មិនមែនរបស់បរិភោគប្រើប្រាស់ ជាអនាបត្តិ ។ កាលភ្លៀងធ្លាក់ អន្ទង់ទឹក (ក្រឡកទឹក) មានទូទៅ កាលភិក្ខុកំពុងសម្លឹងរកទីមិនមានទឹក នោះឯង ឧបារៈ ឬបស្សាវៈហូរចេញមក គួរ ។ តែក្នុងមហាបច្ចរិពោលថា ក្នុងវេលានោះ ភិក្ខុមិនបានទីមិនមានទឹក ទោះធ្វើការបន្ទោបង់ គួរ ។ ពាក្យ ដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

បាទុការគ្គី ៧ ចប់

បកិណ្ណកៈក្នុងសេក្ខិយវណ្ណនា

ដើម្បីសម្តែងសមុជ្ជានជាដើម ក្នុងអធិការនៃសេក្ខិយវណ្ណនានេះ ទើប មានបកិណ្ណកៈបន្តិចបន្តួចដូចតទៅនេះថា សិក្ខាបទ ១០ គឺសិក្ខាបទ ៤ ដែល ទាក់ទងដោយការសើច និងសំឡេងខ្លាំង សិក្ខាបទដែលនិយាយទាំងមាត់ មានពំនូតបាយ ១ ជា ៥ សិក្ខាបទ ដែលទាក់ទងដោយការអង្គុយលើផែនដី ១ អង្គុយទាប ១ ការឈរសម្តែងធម៌ ១ ការដើរទៅខាងក្រោយ ១ ការដើរ ក្រៅផ្លូវ ១ មានសមុជ្ជាន ដូចសមនុកាសនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយវាចា និងចិត្ត ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវច្ចិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ ។

សុបោទនវិញ្ញត្តិសិក្ខាបទ មានសមុជ្ជានដូចថេយ្យសត្វសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ ។

សិក្ខាបទ ១១ ដែលមានឈ្មោះថា ឆត្តបុណិសិក្ខាបទ ១ ទណ្ឌបុណិសិក្ខាបទ ១ សត្តបុណិសិក្ខាបទ ១ អារុជបុណិសិក្ខាបទ ១ បុទុកសិក្ខាបទ ១ ឧបាហនសិក្ខាបទ ១ យានសិក្ខាបទ ១ សយនសិក្ខាបទ ១ បល្លត្តិកសិក្ខាបទ ១ វេដ្ឋិតសិក្ខាបទ ១ ឌីគុណ្ឌិតសិក្ខាបទ ១ មានសមុជ្ជានដូចធម្មទេសនាសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមវាចា និងចិត្ត ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ ។ សិក្ខាបទដែលសល់ ៥៣ សិក្ខាបទ មានសមុជ្ជានដូចបឋមបុរាណិកនោះឯង ។

ក្នុងសេក្ខិយសិក្ខាបទទាំងអស់ ជាអនាបត្តិ ព្រោះអាពាធជាបច្ច័យ ។ ក្នុង ៣ សិក្ខាបទ គឺចូបីកតបិណ្ឌបាតសិក្ខាបទ ១ សុបព្យញ្ជនបដិច្ចានសិក្ខាបទ ១ ឧជ្ឈានសញ្ញាសិក្ខាបទ ១ មិនមាន (ពោលដល់) ភិក្ខុអាពាធឡើយ ។

អធិការណាសមថវណ្ណានា

វិនិច្ឆ័យក្នុងអធិការណាសមថៈទាំងឡាយ គប្បីជាបដូច្នោះ

បទថា សត្ត (៧) ជាគ្រឿងកំណត់រាប់ធម៌ទាំងនោះ ។ ធម៌ ៧ នោះ ឈ្មោះថា អធិការណាសមថ ព្រោះអត្ថថា ញ៉ាំងអធិការណ៍ ៤ យ៉ាង ឲ្យស្ងប់ គឺឲ្យរម្ងាប់ទៅ ។ សេចក្តីពិស្តារនៃអធិការណាសមថៈទាំងនោះ ព្រះ មានព្រះភាគត្រាស់ទុកហើយក្នុងខន្ធកៈ និងក្នុងបរិវារ ។ ពួកយើងនឹងពណ៌នា នៃពាក្យពិស្តារនោះក្នុងខន្ធកៈ និងបរិវារនោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុង សិក្ខាបទទាំងពួង មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ដូច្នោះឯង ។

ភិក្ខុវិក្កងវណ្ណានា ក្នុងអដ្ឋកថា ព្រះវិន័យ

ឈ្មោះ សមន្តប្ប្យាសាទិកា ចប់

អនន្តរាយេន យថា និដ្ឋិតា វណ្ណានា អយំ
អនន្តរាយេន តថា សន្តិ បប្ប្យានុ ទាណិនោ។
វណ្ណានានេះចប់ហើយ ដោយមិនមានអន្តរាយឡើយ យ៉ាង
ណា សូមសត្វទាំងឡាយដល់នូវសន្តិ ដោយប្រាសចាក
អន្តរាយយ៉ាងនោះហោង ។

វិនយបិដក

ខ្ញុំសូមនមស្ការចំពោះ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

មារាជិកទី១

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថ នៅក្នុងជេតវនាមរាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ ឯង មានបុរសម្នាក់ឈ្មោះសាឡ ជាចៅនៃមិគារមាតា មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង សាងវិហារ (ប្រគេន) ភិក្ខុនិសង្ឃ ។ ទើបសាឡជាចៅមិគារមាតា (នោះ) ចូលទៅរកភិក្ខុនិទាំងឡាយ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងសាងវិហារ (ប្រគេន) ភិក្ខុនិសង្ឃ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចាត់ភិក្ខុនិដែលជាអ្នកចេះត្រួតត្រានូវកម្មឲ្យខ្ញុំ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី ជាបងប្អូនគ្នា ៤ នាក់ ឈ្មោះនន្ទា ១ នន្ទវតី ១ សុន្ទរីនន្ទា ១ បុល្លនន្ទា ១ បានមកបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនិ ។ បណ្តាភិក្ខុនិទាំងនោះ សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនិ បួសតាំងអំពីក្មេង ជាភិក្ខុនិមានរូបល្អល្អះ គួរគយគន់មើល គួរជាទីជ្រះថ្លា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកវាងវៃ មានប្រាជ្ញាធ្លៀវធ្លាស ឥតមានសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ប្រកបដោយយោបល់ជាគ្រឿងយល់ក្នុងកិច្ចនោះៗ អាចធ្វើ និងអាចចាត់ចែង (នូវនូវកម្ម) បាន ។ ទើបភិក្ខុនិសង្ឃសន្មតសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនិ ឲ្យជាអ្នកត្រួតត្រា នូវកម្ម ដល់សាឡជាចៅមិគារមាតា ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនិ តែងដើរទៅកាន់លំនៅរបស់សាឡ ជាចៅមិគារមាតាញយៗ តែងនិយាយថា

ចូរអ្នកឲ្យកាំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យដឹង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក (ដល់អាត្មា) ។
 ឯសាឡាជាចៅមិគារមាតា ក៏តែងទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីជាញឹកញយ ដើម្បី
 ដឹងការងារដែលធ្វើរួចហើយ និងមិនទាន់ធ្វើ ។ ជនទាំងពីរនោះ ជាមនុស្ស
 មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ (នឹងគ្នា) ដោយសារឃើញគ្នា រឿយៗ ។ ឯសាឡា
 ជាចៅមិគារមាតា មិនមានឱកាសដើម្បីធ្វើសេវនកិច្ចនឹងសុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនីបាន
 ហើយក៏ធ្វើភត្ត (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃ ដើម្បីត្រូវការ សុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនីនុ៎ះ
 ឯង ។ ក្នុងវេលាដែលសាឡាជាចៅមិគារមាតា រៀបនឹងក្រាលអាសនៈក្នុង
 រោងធាន់ ក៏ក្រាលអាសនៈខាងម្ខាង (ដើម្បីភិក្ខុនីចាស់ៗ) ដោយគិតថា
 ពួកភិក្ខុនីប៉ុណ្ណោះរូបចាស់ជាងសុន្ទរិនន្ទាជាម្ចាស់ ហើយក៏ក្រាលអាសនៈខាង
 ម្ខាង (ទៀត ដើម្បីភិក្ខុនីក្មេងៗ) ដោយគិតថា ពួកភិក្ខុនីប៉ុណ្ណោះរូប ក្មេង
 ជាងសុន្ទរិនន្ទាជាម្ចាស់ ទើបក្រាលអាសនៈសម្រាប់សុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនី ក្នុងឱកាស
 កំបាំងភ្នែក ត្រង់កៀនជញ្ជាំង ធ្វើឲ្យពួកភិក្ខុនីចាស់ៗ ដឹងថា សុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនី
 អង្គុយជិតពួកភិក្ខុនីក្មេងៗ ធ្វើឲ្យពួកភិក្ខុនីក្មេងៗ ដឹងថា សុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនី
 អង្គុយជិតភិក្ខុនីចាស់ៗ ។ ទើបសាឡាជាចៅមិគារមាតា ប្រើមនុស្សឲ្យទូល
 ភត្តកាលដល់ភិក្ខុនីសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ កាលគួរហើយ ភត្តសម្រេច
 ហើយ ។ សុន្ទរិនន្ទាភិក្ខុនីកំណត់ (ក្នុងចិត្ត) ថា សាឡាជាចៅមិគារមាតា
 ធ្វើភត្តដល់ភិក្ខុនីសង្ឃមិនមែនធ្វើដោយការរាប់អានច្រើនប៉ុន្មានទេ គាត់ប្រាថ្នា
 តែនឹងប្រទូស្តដល់អញ បើប្រសិនជាអញទៅ សំឡេងឆោឡោ (រីករ)
 មុខជានឹងមានដល់អញ (មិនខាន) គិតហើយក៏បង្គាប់ភិក្ខុនីជាសិស្សថា

លោកចូរទៅចុះ ចូរនាំយកចង្កាន់ (មកឲ្យ) ខ្ញុំផង ម្យ៉ាងទៀត បើមាន
អ្នកណាសួររកខ្ញុំ ចូរប្រាប់គេថា ខ្ញុំឈឺ ។ ឯភិក្ខុនីនោះ បានស្តាប់ពាក្យសុន្ទរី
នន្ទាភិក្ខុនីហើយ ក៏ទទួលពាក្យថា ករុណាលោកម្ចាស់ ។ សម័យនោះឯង
សាឡុជាចៅមិគារមាតា ឈរនៅខាងក្រៅខ្វែងទ្វារ ហើយសួររកសុន្ទរីនន្ទា
ភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឈ្មោះសុន្ទរីនន្ទាទៅឯណា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឈ្មោះសុន្ទរីនន្ទាទៅឯណា ។ កាលសាឡុជាចៅ
មិគារមាតានិយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ក៏
និយាយពាក្យនេះនឹងសាឡុជាចៅមិគារមាតាថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ សុន្ទរី
នន្ទាភិក្ខុនីឈឺ អាត្មាឯងនឹងនាំយកចង្កាន់ទៅ (ប្រគេនលោក) ។ លំដាប់
នោះ សាឡុជាចៅមិគារមាតាគិតថា អញបានធ្វើកត្តណា (ប្រគេន) ភិក្ខុនី
សង្ឃ កត្តនោះអញធ្វើព្រោះហេតុតែសុន្ទរីនន្ទាជាម្ចាស់ (ទេតើ) គិតហើយ
ក៏បង្គាប់ពួកមនុស្សថា អ្នកទាំងឡាយចូរអង្គាសកត្ត (ប្រគេន) ភិក្ខុនីសង្ឃចុះ
ថាហើយក៏ដើរទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ លំដាប់នោះឯង សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី
ឈរខាងក្រៅខ្វែងទ្វារអារាម គយគន់មើលសាឡុជាចៅមិគារមាតា ។
សុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី ឃើញសាឡុជាចៅមិគារមាតាដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញ
ហើយក៏ស្ទុះចូលទៅកាន់លំនៅ ហើយដេកលើគ្រែទទួរសំពត់រហូតដល់ក្បាល ។
លំដាប់នោះ សាឡុជាចៅមិគារមាតា ក៏ចូលសំដៅទៅរកសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនី លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុន្ទរីនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់មិនសូវសប្បាយឬ ហេតុដូចម្តេចបានជាសិន ។ ឯ

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

សុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ស្រីណាប្រាថ្នាគេៗ មិនប្រាថ្នា
 វិញ ហេតុនោះបានយ៉ាងនេះឯង ។ សាឡុជាចៅមិគារមាតា ជាបុរស
 មានតម្រេកក៏និយាយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនមែនមិនប្រាថ្នា លោក
 ម្ចាស់ទេ តែថា ខ្ញុំមិនបានឱកាសនឹងធ្វើសេវានៃកិច្ចនឹងលោកម្ចាស់ (ទេតី)
 ថាហើយ ក៏លូកចាប់ពាល់កាយសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនី ដែលជាស្រីមានតម្រេកដែរ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនីមួយរូបជាភិក្ខុនីមានកម្លាំងថយព្រោះជរា ឈឺជើង
 សឹងជិតសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនី ។ ឯភិក្ខុនីចាស់នោះ បានឃើញពិតនូវសាឡុជាចៅ
 មិគារមាតាដែលមានតម្រេក កំពុងតែលូកចាប់ពាល់កាយសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនី
 ដែលមានតម្រេកដែរ លុះឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀលបន្តិះបង្គាប់ថា
 សុន្ទរិន្ទាជាម្ចាស់មានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរឲ្យបុរសបុគ្គល ដែលមាន
 តម្រេកមកចាប់ពាល់កាយខ្លួនសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីចាស់នោះ តំណាលរឿងនេះ
 ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មាន
 សេចក្តីសន្តោស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្វៀស ប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា
 ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា សុន្ទរិន្ទាជា
 ម្ចាស់មានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរឲ្យបុរសបុគ្គល ដែលមានតម្រេកមក
 ស្តាប់អង្អែលកាយខ្លួនទេ ។ ទើបភិក្ខុនីអម្បាលនោះ តំណាលរឿងនេះដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា សុន្ទរិ
 ន្ទាកិក្ខុនីមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរនឹងឲ្យបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក
 ស្តាប់អង្អែលកាយខ្លួនសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏

មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរពួកភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឮថាសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីមានតម្រេក ហើយត្រេកអរនឹងបុរសបុគ្គល
ដែលមានតម្រេក មកស្នាមអង្អែកកាយពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់តិះ-
ដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនៃសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីនេះមិនសមគួរ មិនទំនង
មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ សុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរឲ្យបុរសបុគ្គលដែល
មានតម្រេក ស្នាមអង្អែកកាយ (ដូច្នោះ) ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះ
ថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះច្បាស់ជានាំ
បណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខានជ្រះថ្លា នឹងនាំបណ្តាល
មនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យត្រឡប់ជាអាយមាយចិត្តបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។
គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីដោយអនេកបរិយាយ
ហើយទ្រង់សម្តែងទោសនៃបុគ្គលមានសភាព ដែលគេចិញ្ចឹមបានដោយកម្រ
រក្សាដោយកម្រ មានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ប្រឡូកប្រឡំដោយ
ពួកគណៈ និងសេចក្តីខ្ជិលប្រអូស ហើយទ្រង់សម្តែង សរសើរគុណនៃបុគ្គល
មានសភាពដែលគេចិញ្ចឹមងាយ រក្សាងាយ មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នក
សន្តោស តែងដុះខាត់ចិត្ត កម្ចាត់បង្គំនូវកិលេស មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិន

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិក័ត្ត

សន្សំនូវកិលេសវដ្ត និងមានសេចក្តីប្រាសព្វព្យាយាម ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សម្តែងធម្មិកថាដ៏ល្អមសមគួរដល់ការបញ្ញត្តិសិក្ខាបទនោះៗ ចំពោះ ពួកភិក្ខុ ហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ ដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តិសិក្ខាបទដល់ពួកភិក្ខុនី ព្រោះអាស្រ័យអំណាច ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីការស្រួលដល់ សង្ឃ ១ ដើម្បីញាំញីពួកភិក្ខុនីដែលទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីនៅជាសុខ ដល់ ពួកភិក្ខុនីដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីឃាត់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ១ ដើម្បី ញាំញីពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញាំញីពួកជនដែលជ្រះថ្លា ហើយឲ្យរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញាំញីព្រះសទ្ធម្មឲ្យស្ថិតស្ថេរ ១ ដើម្បី អនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ (បួនយ៉ាងមានសំវរវិន័យជាដើម) ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ ពួកភិក្ខុនីត្រូវសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានតម្រេក ហើយត្រេកអរនឹងការស្ទាបក្តី អង្កើលក្តី កាន់ក្តី ពាល់ក្តី ឱបរឹតក្តី ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ ឡើងទៅ នៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក ភិក្ខុនីនេះ ត្រូវអាបត្តិបាណជិក ឈ្មោះឧត្តជានុមណ្ឌលិក (ព្រោះឲ្យបុរសស្ទាបសរីរាប្រទេសខាងលើតាំងពី មណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ) ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[២] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា (ភិក្ខុនី) ណាមួយ ទោះចាស់ក្តី ក្មេងក្តី កណ្តាលក្តី ដែលប្រកបកម្មយ៉ាងណា មានជាតិយ៉ាងណា

មានឈ្មោះយ៉ាងណា មានគោត្រយ៉ាងណា មានសីលយ៉ាងណា មានធម៌
 ជាគ្រឿងនៅយ៉ាងណា មានគោចរយ៉ាងណា ភិក្ខុនីនោះ ហៅថា ណាមួយ ។
 ពាក្យថា ភិក្ខុនី សេចក្តីថា ដែលហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកសូម ហៅថា
 ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកចូលទៅអាស្រ័យ នឹងការត្រាច់ទៅដើម្បីសូម ហៅថា
 ភិក្ខុនី ព្រោះទ្រទ្រង់នូវសំពត់ដែលកាត់ដាច់ ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះមាន
 សភាពជាសមណី ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះបានប្តេជ្ញាខ្លួន (ថាជាអ្នកបួស)
 ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះសម្រេចជាឯហិក្ខុនី ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះឧបសម្បទា
 ដោយត្រៃសរណគមន៍ ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាស្រីចម្រើន ហៅថា ភិក្ខុនី
 ព្រោះមានធម៌ជាខ្លឹម ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះជាអ្នកសិក្សា ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះ
 ជាអ្នកមិនបាច់សិក្សា ហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះឧកតោសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យ
 ឧបសម្បទា ដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចាសមគួរដល់ហេតុ ឥតមានកម្រើក
 (អន្តរាយ) បណ្តាភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុនីណាដែលឧកតោសង្ឃព្រម
 ព្រៀងគ្នាឲ្យឧបសម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវាចាសមគួរដល់ហេតុ ឥតមាន
 កម្រើក (អន្តរាយ) ភិក្ខុនីនេះ តថាគតហៅថា ភិក្ខុនី ក្នុងសេចក្តីនេះ ។
 ភិក្ខុនីមានសេចក្តីត្រេកអរព្រម លបសម្លឹងមើល មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា
 មានតម្រេក ។ បុរសមានសេចក្តីត្រេកអរព្រម លបសម្លឹងមើល មានចិត្ត
 ប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា បុរសមានតម្រេក ។ មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី អាចដើម្បី
 លូកស្មាបអង្កែលកាយបាន មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន
 ហៅថា បុរសបុគ្គល ។ ពាក្យថា ខាងក្រោម តាំងពីដងកាំបិតចុះមក គឺ

អវយវៈជាខាងក្រោមនៃជងកាំបិត ។ ពាក្យថា ខាងលើ តាំងពីមណ្ឌលជង្គង់ ឡើងទៅ គឺអវយវៈជាខាងលើមណ្ឌលនៃជង្គង់ ។ ដែលហៅថា ស្មាប គឺ គ្រាន់តែប៉ះពាល់ ។ ដែលហៅថា អង្កែល គឺបបោសអង្កែល ខាងនេះផង ខាងនោះផង ។ ដែលហៅថា កាន់ គឺគ្រាន់តែចាប់ ។ ដែលហៅថា ពាល់ គឺគ្រាន់តែប៉ះត្រូវ ។ ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងការឱបរឹត គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនឹង ការចាប់ខ្លួនឱបរឹត ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺតថាគតប្រៀបដូចគ្នានឹងពួក ភិក្ខុនីមានហើយក្នុងកាលមុន ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបុរាណិក អធិប្បាយថា បុរសដែលជាចក្ខុវាលមិនអាចដើម្បីរស់នៅ ដោយការតភ្ជាប់សរីរៈនោះវិញ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលមានតម្រេកកាលបើចូលចិត្តនឹងស្មាបក្តី អង្កែលក្តី កាន់ក្តី ពាល់ក្តី ឱបរឹតក្តី ខាងក្រោមតាំងពីជងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពី មណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅនៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ក៏មិនមែនជា សមណី មិនមែនជាសក្យជីតាឡើយ ភិក្ខុនីនោះ តថាគតហៅថា ត្រូវ អាបត្តិបុរាណិក ដោយហេតុនោះឯង ។ ពាក្យថា ជាស្រីមិនមានសំវាស សេចក្តីថា ដែលហៅថា សំវាស (នោះ) គឺសង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេស ជាមួយគ្នា សភាពជាបុគ្គលមានសិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំវាស សំវាស នោះមិនមានមួយអង្វើដោយភិក្ខុនីនោះទេ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបតថាគត ហៅថា ជាស្រីមិនមានសំវាស (គឺមិនមានកិរិយារូបរមជាមួយនឹងសង្ឃ) ។

[៣] កាលបើជនទាំងពីរ (គឺភិក្ខុនីនិងបុរស) មានតម្រេកដូចគ្នា ហើយភិក្ខុនី ឬបុរសស្មាបកាយ ដោយកាយ ខាងក្រោមតាំងពីជងកាំបិតចុះ

មក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅ (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិបុរាណិក ។
 ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវ
 អាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុ
 ដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបកាយ ដោយវត្ថុ
 ដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរស
 ស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់
 ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល (ភិក្ខុនី) ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤] ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបកាយដោយកាយ ខាងលើតាំងពីជង្គង់កាំបិត
 ឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែល
 ជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីឬបុរសស្នាបកាយ ដោយវត្ថុដែល
 សម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុ
 ដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយ

វត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៥] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង (គឺតែភិក្ខុនីម្ខាង) ហើយភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបកាយដោយកាយ ខាងក្រោមតាំងពីដងកាំបិតចុះទៅ ខាងលើ តាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងមក (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មម្លៃ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរស ស្ថាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរស ស្ថាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយ វត្ថុដែល សម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់ បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦] ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបកាយដោយកាយ ខាងលើតាំងពីដងកាំបិត ឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក (ភិក្ខុនី) ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹង កាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់ បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី ឬបុរសស្ថាបវត្ថុដែលជាប់

នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនី ឬបុរសស្នាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែល
សម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៧] កាលបើជនទាំងពីរខាង (គឺភិក្ខុនីនិងយក្សជាដើម)
មានតម្រេកដូចគ្នា ហើយភិក្ខុនីស្នាបកាយដោយកាយ ខាងក្រោមតាំងពី
ជងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅ របស់យក្សក្តី
ប្រេតក្តី ខ្មើយក្តី តិរច្ឆានដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។
ភិក្ខុនីស្នាបវត្ថុ ដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី
ស្នាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្នាបវត្ថុ
ដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី
ស្នាបកាយ ដោយវត្ថុ ដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់
ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្នាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល
ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៨] ភិក្ខុនីស្នាបកាយដោយកាយ ខាងលើតាំងពីជងកាំបិតឡើងទៅ
ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្នាបវត្ថុ
ដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្នាបកាយ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្នាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្នាបកាយដោយវត្ថុ

ដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែល
ជាប់នឹងកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់
បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៩] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង (គឺខាងភិក្ខុនីតែម្ខាង) ហើយ
ភិក្ខុនីស្មាបកាយ (របស់យក្សជាដើម) ដោយកាយរបស់ខ្លួន ខាងក្រោម
តាំងពីដងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ឡើងទៅ (ភិក្ខុនី)
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបកាយ ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយដោយវត្ថុដែលសម្រាប់
បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ
ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

[១០] ភិក្ខុនីស្មាបកាយដោយកាយខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ
ខាងក្រោមតាំងពីមណ្ឌលនៃជង្គង់ចុះមក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុ
ដែលជាប់នឹងកាយដោយកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបកាយដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ

បុរាណកកណ្ណ សិក្ខាបទទី ១

៣៨០

ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបកាយ ដោយវត្ថុ
ដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែល
ជាប់នឹងកាយដោយវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីស្មាបវត្ថុដែលសម្រាប់បោះ ឬសម្រាប់ចោល ដោយវត្ថុដែលសម្រាប់
បោះ ឬសម្រាប់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីមិនក្លែង ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនដឹងខ្លួន ១ មិនត្រេកអរ ១ ឆ្ងល់ ១
មានចិត្តរើរវាយ ១ វេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បុរាណកទី ១ ចប់

អង្គកថាព្រះវិន័យ

សមន្តប្បវាសាទិកា

ចារាជិកកណ្តុវណ្ណនា

ភិក្ខុវិភង្គ

ឥឡូវមកដល់លំដាប់នៃការពណ៌នាភិក្ខុវិភង្គរបស់ពួកភិក្ខុ ដែលព្រះ
ធម្មសង្គាហកាចារ្យទាំងឡាយ បានរចនាទុក ក្នុងលំដាប់នៃភិក្ខុវិភង្គ ដូច្នោះ
ដើម្បីធ្វើពណ៌នាបទ ដែលមិនធ្លាប់មានមកពីមុន ក្នុងបារាជិកនៃភិក្ខុវិភង្គ
ទើបមានការពណ៌នាផ្តើមឡើង ដូចតទៅនេះ

ឧត្តជាទមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ

[១] ក្នុងបទថា តេន សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
។បេ។ សាឡោ មិគារនត្តា នេ៖ បទថា សាឡោ ជាឈ្មោះរបស់ចៅ
មិគានោះ ព្រោះបុរសនោះជាចៅរបស់នាងវិសាខាមិគារមាតា ។ ដោយហេតុ
នោះ ទើបព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យពោលថា មិគារនត្តា ។

បទថា នវកម្មិកំ ប្រែថា ជាអ្នកចេះត្រួតត្រាមើលនវកម្ម ។

បទថា បណ្ឌិតា ប្រែថា ជាអ្នកប្រកបដោយភាពជាបណ្ឌិត ។

បទថា ព្យត្តា គឺប្រកបដោយភាពជាអ្នកវាងវៃ ។

បទថា មេធាវិនី បានដល់ ជាអ្នកប្រកបដោយបញ្ញាស្មារតីច្រើន ក្នុង
ការរៀនបាលី និងដោយសតិបញ្ញាច្រើន ក្នុងការរៀនអង្គកថា ។

បទថា ឧក្ខា ប្រែថា ជាអ្នកឈ្លាសវៃ សេចក្តីថា ជាអ្នកមានប្រក្រតី ធ្វើការដែលគួរធ្វើបានហ័ស មិនភ្ញាំងភ្ញាត់ ។

បទថា អនលសា ប្រែថា ប្រាសចាកភាពខ្ជិលច្រអូស ។

បទថា តត្រុទាយាយ ប្រែថា ជាឧបាយក្នុងការងារទាំងនោះ ។

បទថា វិមសាយ ប្រែថា ដោយបញ្ញាជ្រើសរើសការងារដែលគួរធ្វើ ។

បទថា សមន្ទាគតា ប្រែថា ប្រកបព្រម ។

ពីរបទថា អលំ កាតុំ បានដល់ ជាអ្នកអាចធ្វើការងារនោះ ។

ពីរបទថា អលំ សិរិទាតុំ បានដល់ ជាអ្នកអាចនឹងចាត់ចែងយ៉ាងនេះ ថា ការងារនេះចូរធ្វើយ៉ាងនេះ និងការងារនេះចូរធ្វើយ៉ាងនោះ ។

ពីរបទថា កតាកតុំ ជានិទុំ គឺដើម្បីការងារដែលធ្វើហើយ និងមិន ទាន់បានធ្វើ ។

បទថា តេ សេចក្តីថា ជនទាំង ២ នោះ គឺសុន្ទរិនទ្ធាភិក្ខុនី និងនាយ សាឡ្យៈនោះ ។

បទថា ភត្តត្ថេ គឺក្នុងទឹកនៃអង្គាស ។

បទថា និក្កេឌេ គឺទីដែលជ្រកកំបាំង ដែលសម្តែងឲ្យឃើញដូចគ្នានឹង ជ្រុងជញ្ជាំង ។

បីបទថា វស្សរោ មេ ភវិស្សតិ សេចក្តីថា សំឡេងចោទ្យោនឹងមាន ដល់អញ គឺនឹងមានសំឡេងអាស្រ្យវជ្ជេនៗ ដល់អញ ។

បទថា បដិមាណេន្តិ ប្រែថា ទន្ទឹងមើល ។

បទថា ក្បាល កាត់បទជា ក៏ អបំ ប្រែថា ហេតុអ្វីខ្ញុំ (នឹងមិន
ស្រឡាញ់អ្នកនាងម្ចាស់) ។

បទថា ជរាទុព្វលា គឺទុព្វលកាតព្រោះជរា ។

បទថា ចរណគិលានា គឺប្រកបដោយរោគត្រង់ជើង ។

បទថា អវស្សតា សេចក្តីថា ជាអ្នកមានតម្រេក គឺជាកដាំដោយ
តម្រេកក្នុងការស្ថាបអង្គលកាយ ។ តែក្នុងបទកាជនៈនៃបទថា អវស្សតា
នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដៅយករាគៈនោះឯង ទើបត្រាស់ថា សារត្តា
ជាដើម ។

អធិប្បាយ

សិក្ខាបទវិភង្គនៃឧត្តជាតុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ

[២] បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា សារត្តា គឺជាអ្នកមានតម្រេក
យ៉ាងធ្ងន់ ដោយកាយសំសគ្គរាគៈ ដូចសំពត់ជ្រលក់ដោយពណ៌ដូច្នោះ ។

បទថា អបេក្ខវតី សេចក្តីថា ជាអ្នកប្រកបដោយការសម្លឹង ដែល
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបុរសនោះ ដោយអំណាចនៃតម្រេកនោះឯង ។

បទថា បដិពទ្ធិត្តា បានដល់ ជាអ្នកមានចិត្តដូចត្រូវតម្រេកនោះចង
ទុកក្នុងបុរសនោះ ។ សូម្បីក្នុងវិភង្គនៃបទទី ២ ក៏មានន័យយ៉ាងនេះ ។

បទថា បុរិសបុគ្គលស្ស បានដល់ បុគ្គល ពោល គឺបុរស ។

បទថា អធិក្ខកំ គឺក្រោមជងកាំបិតចុះទៅ ។

បទថា ឧត្តជាតុមណ្ឌលំ គឺលើមណ្ឌលជង្គង់ទាំង ២ ឡើងមក ។ តែ

បទកាជនៈព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកដោយលំដាប់នៃបទនោះឯងថា ហេដ្ឋកុក្កំ
ឧបរិជានុមណ្ណលំ ខាងក្រោមជងកាំបិត ខាងលើមណ្ឌូលជង្គង់ ដូច្នោះ ។

ក្នុងបទថា ឧបរិជានុមណ្ណលំ នេះ សូម្បីខាងលើកែងដៃឡើងមក លោក
ក៏សង្រ្គោះចូលដោយពាក្យថា ខាងលើមណ្ឌូលជង្គង់ឡើងមកដូចគ្នា ។ ពាក្យ
ដ៏សេសសបណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកហើយ
ក្នុងមហាវិក្កន្តនោះចុះ ។

ពីរបទថា បរិមាយោ ឧទានាយ សេចក្តីថា ទ្រង់ប្រៀបធៀបភិក្ខុនី
៤ រូប ដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក និងដោយបារាជិកដែលទូទៅ (៤ មាន
មេច្នុនជាដើម) ។

បទថា ឧត្តជានុមណ្ណលិកា នេះ ត្រឹមតែជាឈ្មោះនៃអាបត្តិបារាជិក
នេះ ព្រោះដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មិនបានពិចារណាទុកក្នុងបទ
កាជនៈ ។ ព្រះមានព្រះភាគ កាលទ្រង់ចែកសិក្ខាបទដែលទ្រង់សម្តែងទុក
ដោយលំដាប់នៃបទយ៉ាងនេះហើយ ឥឡូវនេះ ដើម្បីទ្រង់សម្តែងប្រភេទនៃ
អាបត្តិ ដោយការផ្សេងគ្នានៃភាពជាអ្នកមានតម្រេកជាដើម ទើបបានត្រាស់
បទថា ឧកតោ អវស្សតេ ជាដើម ។

អធិប្បាយ

បទកាជន្តិយនៃឧត្តជានុមណ្ណលិកាសិក្ខាបទ

[៣] ក្នុងបទថា ឧកតោ អវស្សតេ ជាដើមនោះ មានវិនិច្ឆ័យដូច
តទៅនេះ បទថា ឧកតោ អវស្សតេ គឺកាលជនទាំង ២ មានតម្រេក សេចក្តី

ថា កាលភិក្ខុនី និងបុរសដែលមានតម្រេក ដោយកាយសំសគ្គភាគៈ ។

បើបទថា កាយេន កាយំ អាមសតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីចាប់ពាល់កាយ របស់បុរសចំណែកណាមួយដោយកាយ តាមដែលកំណត់ទុកក្តី បុរសចាប់ ពាល់កាយរបស់ភិក្ខុនី តាមដែលកំណត់ទុកដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ចំណែក ណាមួយ ។ ត្រូវអាបត្តិបុរាណវិទ្យាដល់ភិក្ខុនី សូម្បីដោយប្រការទាំងពីរ ។

ពីរបទថា កាយេន កាយប្បជិតទុំ គឺ (ភិក្ខុនីចាប់ពាល់) របស់ ដែលជាប់នឹងកាយបុរសដោយកាយរបស់ខ្លួន មានប្រការដូចពោលហើយ នោះឯង ។

ក្នុងបទថា អាមសតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុនីចាប់ពាល់ដោយខ្លួន ឯង ឬត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់របស់បុរសនោះក៏ដោយ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ឆ័យ ដូចគ្នា ។

ពីរបទថា កាយប្បជិតទ្វេន កាយំ បានដល់ ភិក្ខុនីចាប់ពាល់កាយ របស់បុរសដោយរបស់ជាប់ដោយកាយរបស់ខ្លួន មានប្រការដូចពោលហើយ ។

ក្នុងបទថា អាមសតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុនីចាប់ពាល់ឯងក្តី ត្រេកអរនឹងការចាប់ពាល់របស់បុរសក្តី ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ឆ័យទាំងអស់ ។ ក្នុង បទដ៏សេស ក៏គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដោយន័យនេះឯង ។ បើភិក្ខុ និងភិក្ខុនី បណ្តាភិក្ខុ និងភិក្ខុនីនោះ បើភិក្ខុនីចាប់ពាល់ភិក្ខុដែលមិនកម្រើក តែត្រេកអរ ដោយចិត្ត ព្រះវិនយធរមិនគប្បីកាត់ភិក្ខុដោយអាបត្តិ ។ បើភិក្ខុចាប់ពាល់ ភិក្ខុនី ដែលជាអ្នកនៅស្ងៀមមិនកម្រើក តែត្រេកអរដោយចិត្តតែម្យ៉ាង សូម្បី

មិនឲ្យផ្នែកនៃកាយកម្រើក ព្រះវិន័យធរកប្បីកាត់ដោយបារាជិក ក្នុងខេត្តនៃ
 បារាជិក ដោយថុល្លថ្នយ ក្នុងខេត្តនៃថុល្លថ្នយ ដោយទុក្ខដក្នុងខេត្តនៃទុក្ខ ។
 ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា ត្រេកអរដោយការស្លាប់
 អង្វែលដោយកាយ ។ នេះជាវិនិច្ឆ័យក្នុងអដ្ឋកថាទាំងឡាយ ។ កាលមាន
 វិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះ សេចក្តីដែលសិក្ខាបទនេះ មានការធ្វើជាសម្មជាន មិន
 ប្រាកដឲ្យឃើញ ព្រោះហេតុនោះ ភាពដែលសិក្ខាបទ មានការធ្វើជាសម្មជាន
 នោះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា ពួកអាចារ្យពោលទុកដោយន័យ គឺភាពដែល
 សិក្ខាបទនោះ មានការធ្វើជាសម្មជានទាំងអស់ជាចំណែកច្រើន ។

[៤] បទថា ឧត្តក្ខត្តំ ប្រែថា ខាងលើនៃជនកំបិតទាំង ២ ។

បទថា អនោជានុមណ្ណលំ ប្រែថា ខាងក្រោមនៃមណ្ឌលជន្លង់ទាំង ២
 ម្យ៉ាងទៀត សូម្បីខាងលើកែងដៃឡើងមក លោកក៏សង្រ្គោះចូលដោយខាង
 លើមណ្ឌលជន្លង់ដូចគ្នា ក្នុងបទថា អនោជានុមណ្ណលំ នេះ ។

[៥] ក្នុងបទថា ឯកនោ អវស្សុតេ នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
 បទថា ឯកនោ ទុកដោយមិនប្លែកគ្នាក៏ពិត សូម្បីយ៉ាងនោះ បណ្ឌិតគប្បី
 ជ្រាបថា កាលភិក្ខុនីមានតម្រេកប៉ុណ្ណោះ ការផ្សេងនៃអាបត្តិនេះ ទើបព្រះ
 មានព្រះភាគត្រាស់ទុក ។

ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានវិនិច្ឆ័យតាំងអំពីដើមដូចតទៅនេះថា ភិក្ខុនីត្រេក
 ត្រអាលដោយតម្រេកក្នុងការស្លាប់កាយ សូម្បីបុរសក៏យ៉ាងនោះដូចគ្នា កាល
 មានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការស្លាប់កាយ ក្នុងកាយបទេស តាំងអំពីជនកំបិត

ចុះមក លើមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ ត្រូវបុរាណិកដល់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីមាន
តម្រេកក្នុងការស្ទាបអង្កែលកាយ ឯបុរសមានតម្រេកក្នុងមេដុនក្តី មានការ
ស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី មានចិត្តបរិសុទ្ធក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យទាំងអស់ ។

ភិក្ខុនីមានតម្រេកក្នុងមេដុន ឯបុរសមានតម្រេកក្នុងការស្ទាបអង្កែល
កាយក្តី មានតម្រេកក្នុងមេដុនក្តី មានសេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី មាន
ចិត្តបរិសុទ្ធក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះ ឯ
បុរសមានចិត្តណាមួយ ក្នុងឋានៈ ៤ ដែលពោលហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដូច
គ្នា ។ ភិក្ខុនីមានចិត្តបរិសុទ្ធ តែបុរសមានចិត្តឯណាមួយ ក្នុងឋានៈ ៤ ដែល
ពោលហើយ ជាអនាបត្តិ ។ តែបើភិក្ខុ និងភិក្ខុនីទាំងពីរនាក់ មានតម្រេក
ក្នុងការស្ទាបអង្កែលកាយ ឯភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ
បុរាណិក ។ ភិក្ខុនីមានតម្រេកក្នុងការប៉ះពាល់កាយ ឯភិក្ខុមានតម្រេកក្នុង
មេដុនក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យដល់ភិក្ខុនី ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដដល់ភិក្ខុ ។ ទាំងពីរនាក់មានតម្រេកក្នុងមេដុនក្តី មានសេចក្តី
ស្រឡាញ់អាស្រ័យផ្ទះក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដូចគ្នាទាំងពីរចំណែក ។ ចំណែក
ណាមានចិត្តបរិសុទ្ធ ក្នុងឋានៈ (មានការចាប់ពាល់ជាដើម) ណា ចំណែក
នោះជាអនាបត្តិក្នុងឋានៈនោះ ។ ទាំងពីរចំណែកមានចិត្តបរិសុទ្ធ ក៏ជាអនាបត្តិ
ទាំងពីរចំណែក ។

អនាបត្តិនៃឧត្តជានុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ

[១១] ក្នុងបទថា អនាបត្តិ អសញ្ញា ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា

សមន្តបុរាសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

ភិក្ខុនីស្ថាបអង្គលខុសក្លាំងក្លាត់ទៅក្តី បញ្ជូនចិត្តទៅកាន់ទីដទៃក្តី មិនដឹងថា
បុគ្គលនោះជាបុរស ឬស្រីក្តី សូម្បីត្រូវបុរសនោះចាប់ពាល ក៏មិនត្រេកអរ
ក្នុងផស្សៈនោះក្តី សូម្បីកាលមានការចាប់ពាល ក៏ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏
សេសក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចបឋមបុរាណិក (របស់ភិក្ខុ) ជាកិរិយា
ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
មានវេទនា ២ ដូច្នោះឯង ។

ឧត្តជានុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ចារាជិកទី ២

[១២] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជោគ គង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរិនន្ទា ភិក្ខុនីមានគភ៌ដោយសាឡុជាចៅមិគារមាតា ។ កាលគភ៌ខ្ចីនៅឡើយ ក៏អាច បិទបាំងទុកបាន ។ លុះគភ៌ (នោះ) ចាស់ (ជិតគ្រប់ខែ) ភិក្ខុនីនោះក៏សឹក ទៅហើយសម្រាលកូន ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង បុល្លនន្ទា ភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សុន្ទរិនន្ទា សឹកទៅមិនទាន់បានយូរប៉ុន្មាន ក៏សម្រាល (កូនភ្លាម) សុន្ទរិនន្ទានោះ មានគភ៌តាំងអំពីនៅជាភិក្ខុនីនៅ ឡើយទេឬ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយតបថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ លោកម្ចាស់ ។ ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនោះ ក៏និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ (បើ) លោកម្ចាស់ ដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាលោកម្ចាស់ មិនចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ ។ ឯបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ក៏ និយាយថា ទោសណាដែលកើតឡើងដល់សុន្ទរិនន្ទានុ៎ះ ទោសនោះនឹងមាន ដល់ខ្ញុំ កេរ្តិ៍អាក្រក់ណាដែលកើតឡើងដល់សុន្ទរិនន្ទានុ៎ះ កេរ្តិ៍អាក្រក់នោះនឹង មានដល់ខ្ញុំ សេចក្តីអាប័យសណាដែលកើតឡើងដល់សុន្ទរិនន្ទានុ៎ះ សេចក្តី អាប័យសនោះនឹងមានដល់ខ្ញុំ សេចក្តីសូន្យលោកណាដែលកើតឡើងដល់ សុន្ទរិនន្ទានុ៎ះ សេចក្តីសូន្យលោកនោះនឹងមានដល់ខ្ញុំ (មិនខាន) បពិត្រ លោកម្ចាស់ (បើដូច្នោះ) ខ្ញុំនឹងប្រាប់ទោសរបស់ខ្លួន កេរ្តិ៍អាក្រក់របស់ខ្លួន

សេចក្តីអាប័យសរបស់ខ្លួន សេចក្តីសូន្យលាភរបស់ខ្លួន ដល់ពួកជនដទៃដូច
 ម្តេចបាន ។ ពួកភិក្ខុនិណ្ឌាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ពួកភិក្ខុនិ
 អម្បាលនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ដឹងថា
 ភិក្ខុនិត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ មិនគួរនឹងមិនចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់
 ដល់ពួកគណៈសោះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុនិអម្បាលនោះ តំណាលរឿងនុ៎ះ
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃទ្រង់សម្តែងធម្មិកថា ហើយទ្រង់សួរពាក្យពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិដឹងថា ភិក្ខុនិត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ មិន
 ចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិដឹងថា ភិក្ខុនិត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ មិនគួរនឹងមិនចោទដោយខ្លួនឯង នឹងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈទេ
 នៃភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 នឹងមិនមែននាំឲ្យរឹតតែជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អំពើនេះច្បាស់ជានាំបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកខ្លះដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឲ្យខានជ្រះថ្លា នឹងនាំបណ្តាលពួកមនុស្សខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យត្រឡប់ជា
 ទាសចិត្ត បាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនិចូរសម្តែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណ្ឌាមួយដឹងថា ភិក្ខុនិផងគ្នាត្រូវ

អាបត្តិបុរាណិកហើយ មិនចោទដោយខ្លួនឯង និងមិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ
 កាលណាបើភិក្ខុនីនោះស្ថិតនៅក្នុង ច្បុតហើយក្តី វិនាសហើយក្តី ចៀសទៅកាន់
 លទ្ធិដទៃហើយក្តី ទោះភិក្ខុនីដែលដឹងរឿងនោះ និយាយយ៉ាងនេះក្នុងកាលជា
 ខាងក្រោយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានដឹង (រឿង) ភិក្ខុនីនោះ ថានាងនោះ
 មានសភាពយ៉ាងនេះមួយ យ៉ាងនេះមួយ ក្នុងកាលមុនដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបាន
 ចោទចំពោះខ្លួនឯង និងមិនបានប្រាប់ដល់ពួកគណៈទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុនីនេះ
 ក៏ត្រូវអាបត្តិបុរាណិក ឈ្មោះវជ្ជបដិច្ឆាទិក (ព្រោះជួយបិទបាំងទោសគេ)
 ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[១៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃបុរាណកថានេះ ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺភិក្ខុនីដឹងខ្លួនឯងក្តី មាន
 ពួកអ្នកដទៃមកប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីនោះក្តី ភិក្ខុនីដែលត្រូវបុរាណិកនោះប្រាប់ក្តី ។
 ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបុរាណិក អធិប្បាយថា បណ្តាបុរាណិកទាំង ៨ (ដឹងថា)
 ត្រូវបុរាណិកណាមួយ ។ ពាក្យថា មិនចោទដោយខ្លួនឯង គឺមិនប្តឹង (ជំនុំ
 សង្ឃ) នឹងខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនប្រាប់ដល់ពួកគណៈ គឺមិនប្រាប់ដល់
 ពួកភិក្ខុនីដទៃទៀត ។

[១៤] ត្រង់ពាក្យថា កាលណាបើភិក្ខុនីនោះស្ថិតនៅក្នុង គឺដែលហៅ
 ថា ស្ថិតនៅ បានដល់ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងកេរ្តិ៍នៃខ្លួនដដែល ។ ដែលហៅថា
 ច្បុត គឺធ្វើកាលកិរិយាស្លាប់ទៅហើយ ។ សឹកខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុនីដទៃទៀតឲ្យ
 វិនាសក្តី ហៅថា វិនាសហើយ ។ ចៀសទៅកាន់លទ្ធិតិរិយ ហៅថា ចៀស

ទៅកាន់លទ្ធិដទៃ ។

[១៥] ត្រង់ពាក្យថា ទោះភិក្ខុនីដែលដឹងរឿងនោះនិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ខ្ញុំបានដឹង (រឿង) ភិក្ខុនី នោះថា នាងនោះមានសភាពយ៉ាងនេះមួយ យ៉ាងនេះមួយ ក្នុងកាលមុនដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបានចោទចំពោះខ្លួនឯង សេចក្តីថា ខ្ញុំមិនបានប្តឹង (ជំនុំសង្ឃ) នឹង ខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ខ្ញុំមិនបានប្រាប់ដល់ពួកគណៈ អធិប្បាយថា ខ្ញុំមិនប្រាប់ ដល់ពួកភិក្ខុនីដទៃឡើយ ។

[១៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងពួក ភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិបាណៈជិកមុនៗ ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបាណៈជិក អធិប្បាយ ថា ធម្មតាស្លឹកឈើទុំ ដែលជ្រះផុតអំពីទងហើយ មិនគួរលូតលាស់ឡើង វិញបាន មានគួរនាយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលដឹងថា ភិក្ខុនីផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិ បាណៈជិកហើយ គ្រាន់តែដាក់ជុំវិញថា អញមិនចោទចំពោះខ្លួនឯង អញមិនប្រាប់ ដល់ពួកគណៈដូច្នោះ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជាធិតារបស់ព្រះពុទ្ធជា សក្យត្រកូលឡើយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុនីនោះបានជាតថាគត ហៅថា ត្រូវ អាបត្តិបាណៈជិក ។ ពាក្យថា មិនមានសំវាស អធិប្បាយថា ដែលហៅថា សំវាស (នោះ) គឺសង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សភាពជាបុគ្គល មានសិក្ខាស្មើគ្នា នេះហៅថា សំវាស សំវាសនុ៎ះ មិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុនី នោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បានជាតថាគតហៅថា ជាភិក្ខុនីមិនមានសំវាស ។

[១៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង)

បុរាណកកណ្ណ សិក្ខាបទទី ២

៣៩៣

គឺភិក្ខុនីមិនប្រាប់ព្រោះគិតថា សេចក្តីកហេតុក្តី សេចក្តីឈ្លោះប្រកែកក្តី សេចក្តី
 ប្រកាន់ផ្សេងគ្នាក្តី សេចក្តីវិវាទក្តី នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ១ មិនប្រាប់ព្រោះ
 គិតថា សង្ឃបែកបាក់គ្នា ឬសេចក្តីប្រេះឆាទៃសង្ឃនឹងកើតមាន ១ មិនប្រាប់
 ព្រោះគិតថាភិក្ខុនីនេះកោងកាចអាក្រក់ក្រែងនឹងធ្វើអន្តរាយដល់ជីវិតឬអន្តរាយ
 ដល់ព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ភិក្ខុនីនោះមិនទាន់ឃើញពួកភិក្ខុនីឯទៀតដ៏សមគួរ ទើប
 មិនប្រាប់ ១ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងបិទបាំងមិនប្រាប់ ១ ភិក្ខុនីមិន
 ប្រាប់ព្រោះគិតថា ភិក្ខុនីនោះនឹងប្រាកដដោយកម្មជារបស់ខ្លួន (មិនខាន)
 ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បុរាណកទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

វដ្តប្បដិច្ចាទិកាសិក្ខាបទ

[១២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបារាជិកសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា កង្ខុនោសា កាត់បទជា កង្ខុ នុ សា ប្រែថា ប្រហែលនាង (មានគភ៌ទាំង ជាកិត្តិទេដីន) ។

បទថា អវល្លោកា ប្រែថា មិនមែនគុណ ។

បទថា អកិត្តិ ប្រែថា តំណិះដំណៀល ។

បទថា អយសោ បានដល់ ការមិនមានបរិវារ ម្យ៉ាងទៀត បានដល់ ការនិន្ទាអំពីក្រោយខ្នង ។

ក្នុងបទថា វដ្តប្បដិច្ចាទិកា នេះ ក៏ត្រឹមតែជាឈ្មោះនៃបារាជិកនេះ ប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រោះដូច្នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មិនវិចារណ៍ទុកក្នុងបទ ភាជនៈ ។ ពាក្យដ៏សេសសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

[១៣] បទថា សា វា អាហោចេតិ បានដល់ កិត្តិដែលត្រូវ បារាជិកហើយ មិនប្រាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី ។

បទថា អដ្ឋន្នំ ចារាទិកានំ អញ្ញតរំ បានដល់ បារាជិក ៤ ដែល សាធារណៈដល់កិត្តិទាំងឡាយ និងចំពោះបារាជិក ៤ ដែលមិនសាធារណៈ ឯណាមួយ ។ បារាជិកនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងកាលជាក្រោយ ព្រោះដូច្នោះ ទើបត្រាស់ក្នុងវិក្កថា អដ្ឋន្នំ ។ តែបណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា សន្តិ- កាចារ្យទាំងឡាយរចនាបារាជិកទុកក្នុងឱកាសនេះ ព្រោះជាគូនឹងសិក្ខាបទមុន ។

[១៦] ពីរបទថា ធុរំ និក្ខត្តមត្តេ គីកាលលោកដាក់ធុរៈហើយ ។
 ឯកថាពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយ
 ក្នុងទុដ្ឋល្ងសិក្ខាបទ ក្នុងសប្បាណាវគ្គនោះឯង ។ តែមានសេចក្តីប្លែកគ្នាត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះថា ពិតហើយ ក្នុងទុដ្ឋល្ងសិក្ខាបទនោះ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ក្នុងសិក្ខាបទ
 នេះ ត្រូវបារាជិក ។ ពាក្យដ៏សេសដូចគ្នាទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសម្បជាន កើតឡើងតាមកាយវាចា
 និងចិត្ត ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម
 ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

វដ្តប្បដិច្ចាទិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

ចារាជិកទី ៣

[១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងជេតវនាមររបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង បុល្លនន្ទរិក្ខុនី
ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុឈ្មោះអរិដ្ឋ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត ដែលសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា
លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទរិក្ខុនីសមបើនឹងប្រព្រឹត្តតាមអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូល
អ្នកសម្លាប់ត្នាត ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទរិក្ខុនី ប្រព្រឹត្តតាមអរិដ្ឋភិក្ខុ
ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត ដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទរិក្ខុនី មិន
គួរបើនឹងប្រព្រឹត្តតាមអរិដ្ឋភិក្ខុ ជាអ្នកកើតក្នុងត្រកូលអ្នកសម្លាប់ត្នាត ដែល
សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី
ណាមួយ ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាម
វិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែល

សង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិនមានការរូបរមជាមួយនឹងសង្ឃ ភិក្ខុនី
 នោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនេះឯង ដែល
 សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជា
 ភិក្ខុមិនមានការរូបរមជាមួយនឹងសង្ឃ នែលោកម្ចាស់ លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម
 ភិក្ខុនេះឡើយ ភិក្ខុនីនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយឲ្យយ៉ាងនេះ នៅតែ
 ប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនកម្ម
 ជាគម្របបីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះ បើភិក្ខុនីនោះ កាលត្រូវភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយសូត្រសមនុកាសនកម្មជាគម្របបីដង លះបង់វត្តនោះបាន ការលះបង់
 បាននោះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះ ក៏ត្រូវបាណជិក ឈ្មោះឧក្ខិត្តា-
 នុវត្តិក (ព្រោះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត) ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[១៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបាណជិកកណ្ឌនេះរួចហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា
 ស្ថិតនៅក្នុងសីមាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុដែលឈ្មោះថា សង្ឃ
 លើកវត្តហើយ គឺភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះ
 មិនធ្វើតបអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ។ ពាក្យថា
 តាមធម៌ តាមវិន័យ គឺតាមធម៌ឯណា តាមវិន័យឯណា ។ ពាក្យថា តាម
 ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា គឺតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី
 គឺតាមពុទ្ធសាសនា ។ ដែលហៅថា មិនអើពើ គឺភិក្ខុមិនអើពើនឹងសង្ឃក្តី

គណៈក្តី បុគ្គលក្តី កម្មក្តី ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយ មិនហៅចូលពួក
 ឈ្មោះថា ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ។ ដែលហៅថា មិនមាន
 ការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសំវាសស្មើគ្នា តថាគត
 ហៅថា មានការរួបរួមជាមួយគ្នា ការរួបរួមជាមួយគ្នានោះ មិនមាន មួយ
 អង្វើដោយភិក្ខុទាំងឡាយនោះទេ ហេតុនោះ ភិក្ខុនោះ ទើបតថាគតហៅថា
 ជាភិក្ខុមិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ ។ ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនោះ
 គឺភិក្ខុនោះមានទិដ្ឋិយ៉ាងណា មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងណា មានសេចក្តីគាប់
 ចិត្តយ៉ាងណា ភិក្ខុនោះមានទិដ្ឋិយ៉ាងនោះ មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនោះ
 មានសេចក្តីគាប់ចិត្តយ៉ាងនោះដែរ ។

[២០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែល
 សង្ឃលើកវត្តហើយនោះ ។ ពាក្យថា ដែលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំង-
 ឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាយើញ ភិក្ខុឯណាញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា នែលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃព្រម
 ព្រៀងគ្នាលើកវត្តហើយតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា គឺជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន
 ជាភិក្ខុ មិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ នែលោកម្ចាស់ លោកកុំប្រព្រឹត្ត
 តាមភិក្ខុនេះឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយអស់វាគម្រប់
 ពីរដងផង ត្រូវនិយាយអស់វាគម្រប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន
 ការលះបង់បាននោះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ

ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ឯទៀត) ឮហើយមិននិយាយ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ត្រូវសង្ឃទាញភិក្ខុនីនោះ មកកាន់ទឹកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយថា
 នៃនាងភិក្ខុនី ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ
 តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃ
 ជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន ជាភិក្ខុមិនមានការរូបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ នៃនាង
 ភិក្ខុនី នាងកុំប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនេះឡើយ ។ ត្រូវសង្ឃនិយាយឲ្យភិក្ខុនីនោះ
 អស់វារជាគម្រប់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយអស់វារជាគម្រប់បីដងផង ។ បើ
 ភិក្ខុនីនោះ លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១] ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធី ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសូត្រសមនុកាសនវិធី (ចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនោះ)
 យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនោះដែល
 សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្ត តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះ
 សាស្តា ជាភិក្ខុមិនអើពើ សង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន មិនមានការរូបរួមជា
 មួយនឹងសង្ឃ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្តនោះទេ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យ
 លះបង់វត្តនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះភិក្ខុនីសង្ឃជាម្ចាស់ សូម
 ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

លើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ជាភិក្ខុ
 មិនអើពើ សង្ឃជួយជ្រោមជ្រែងមិនបាន មិនមានការរួបរួមជាមួយនឹងសង្ឃ
 ភិក្ខុនីនោះ មិនលះបង់វត្តនោះ ។ ឥឡូវនេះ សង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធី
 ចំពោះភិក្ខុនី ឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុ-
 កាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះចេញ គួរដល់
 លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់
 អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់
 វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនី
 ឈ្មោះនេះសង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធីហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះ ។ ការ
 សូត្រសមនុកាសនវិធីនោះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ ទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំ
 សូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២២] ភិក្ខុនីនោះត្រូវទុក្ខដ ក្នុងខណៈចប់ញាតិ ត្រូវបុល្លច្ច័យទាំង-
 ឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាទាំងឡាយពីរ ត្រូវអាបត្តិបុរាណិក ក្នុងពេលចប់
 កម្មវាចា ។

[២៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុនី
 ដែលត្រូវអាបត្តិបុរាណិកមុនៗ ។ ពាក្យថា ត្រូវបុរាណិក សេចក្តីថា ថ្មដីក្រាស់
 ដែលបែកជាពីរចំណែកហើយ ជាធម្មជាតិភ្ជាប់វិញមិនបាន មានឧបមាយ៉ាង
 ណាមិញ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធី អស់វារៈគម្រប់បីដង ហើយ
 នៅមិនលះបង់ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជាធីតារបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យ-

ត្រកូល ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ហេតុនោះ ទើបតថាគតហៅភិក្ខុនីនោះ ថា ត្រូវបារាជិក ។ ពាក្យថា គ្មានសំវាស ដែលហៅថា សំវាស គឺកម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា ការសិក្សាស្នើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះ មិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុនីនោះទេ ហេតុនោះ ទើបតថាគតហៅភិក្ខុនីនោះថា មិន មានសំវាស ។

[២៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ កម្មមិន ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកប ដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (ដែលសង្ស័យ) មិនសូត្រសមនុកាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីបានលះបង់ ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាដើមបញ្ចតិ ១ ។

បារាជិកទី ៣ ចប់

អដ្ឋកថា

ឧក្ខត្តានុវត្តិកាសិក្ខាបទ

[១៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបារាជិកសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា ធម្មន បានដល់ តាមវត្ថុដែលពិត ។ បទថា វិនយេន បានដល់ ចោទ ហើយ ឲ្យរព្វក ។ ឯបទកាជនៈនៃពីរបទថា ធម្មន វិនយេន នោះ ព្រះ មានព្រះភាគត្រាស់ទុកដើម្បីសម្តែងត្រឹមតែអធិប្បាយនេះថា ភិក្ខុដែលត្រូវ សង្ឃលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ ជាអ្នកត្រូវលើកវត្តត្រឹមត្រូវដោយធម៌ ហើយ ។

បទថា សត្តុ សាសនេ បានដល់ ដោយញត្តិសម្បទា និងអនុស្សាវនា- សម្បទា តែក្នុងបទកាជនៈនៃបទថា សត្តុ សាសនេ នោះ ត្រាស់ត្រឹម ពាក្យវេវចនៈប៉ុណ្ណោះថា ដោយជិនសាសនៈ គឺដោយពុទ្ធសាសនៈ ។

[១៩] ក្នុងបទថា សង្ឃំ វា គណំ វា ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ថា មិនជឿ គឺមិនប្រព្រឹត្តតាមសង្ឃដែលធ្វើកម្ម គណៈ គឺបុគ្គលច្រើននាក់ក្តី បុគ្គលម្នាក់ដែលទាក់ទងក្នុងសង្ឃនោះក្តី កម្មនោះក្តី អធិប្បាយថា មិនញ៉ាំង ការអើពើឲ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃជាដើមនោះ ។

ក្នុងបទថា សមាណសំវាសកា ភិក្ខុ វុច្ឆន្តិ កតសហាយា សោ តេហិ សទ្ធិ នត្តិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ធម៌នេះ គឺកម្មដូចគ្នា ឧទេសដូចគ្នា ភាពជាអ្នកមានសិក្ខាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា សង្ឃាស ។ សង្ឃាសនៃភិក្ខុទាំងនោះ ស្មើគ្នា ហេតុនោះ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ឈ្មោះថា មានសង្ឃាសស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុ

ទាំងឡាយបែបនេះ ត្រាស់ហៅថា សហាយ ព្រោះមានការៈដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅរួមគ្នាក្នុងសង្វាសនោះនៃភិក្ខុ ។

ឥឡូវនេះ សង្វាសដែលជាហេតុឲ្យត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងនោះថា ជាអ្នក
មានសង្វាសស្មើគ្នា មិនមានដល់ភិក្ខុដែលត្រូវសង្ឃលើកវត្តនោះ រួមជាមួយ
ភិក្ខុទាំងនោះ និងពួកភិក្ខុដែលលោកមិនមានសង្វាសនោះរួមជាមួយ ឈ្មោះថា
លោកមិនបានធ្វើឲ្យជាសម្ងាញ់របស់ខ្លួន ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះមាន
ព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសង្វាសស្មើគ្នា ហៅថា ជាសម្ងាញ់
នឹងគ្នា ភិក្ខុនោះមិនរួមជាមួយភិក្ខុសម្ងាញ់ទាំងនោះ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅ
ថា មិនបានធ្វើភិក្ខុដែលមានសង្វាសស្មើគ្នាឲ្យជាសហាយ ។ ពាក្យដ៏សេស
មានន័យរាក់ទាំងអស់ ព្រោះមានន័យដូចបានពោលហើយ ក្នុងសង្ឃកេទ-
សិក្ខាបទជាដើម ។

សិក្ខាបទនេះ មានការសូឡសមនុកាសន៍ជាសម្មជាន កើតឡើងតាម
កាយវាចា និងចិត្ត ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្តៈ
ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ឧត្តន្តវត្តិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

ចារាជិកទី ៤

[២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង ឆត្វគ្គិយាកិក្ខុនី
ទាំងឡាយ (កិក្ខុនីពួក ៦ នាក់) មានសេចក្តីត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ នឹង
ការចាប់ជាយសង្ឃាដីខ្លះ របស់បុរសដែលមានតម្រេកឈរជាមួយខ្លះ ចរចា
ជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូល
ទៅកាន់ទីបិទបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីនឹងសេព
អសទ្ធម្មនុ៎ះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ឆត្វគ្គិយាកិក្ខុនី
ទាំងឡាយមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ ត្រេកអរនឹងការ
ចាប់ជាយសង្ឃាដីខ្លះ របស់បុរសបុគ្គលដែលត្រេកត្រអាល ឈរជាមួយខ្លះ
ចរចាជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតខ្លះ
ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីសេព
អសទ្ធម្មនុ៎ះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆត្វគ្គិយា-
កិក្ខុនីមានតម្រេកត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃាដី
ខ្លះ របស់បុរសបុគ្គលដែលត្រេកត្រអាលឈរជាមួយខ្លះ ចរចាជាមួយខ្លះ
ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូលទៅកាន់ទីកំបាំង
ខ្លះ ពិចារណាកាយ ដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីនឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ពិត

មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយមានតម្រេក មិនគួរនឹងត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃខ្លះ ត្រេកអរនឹងការចាប់
 ជាយសង្ស័យដ៏ខ្លះ របស់បុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកឈរជាមួយខ្លះ ចរចា
 ជាមួយខ្លះ ទៅកាន់ទីសង្កេតខ្លះ ត្រេកអរនឹងប្រសដើរចូលមកជិតខ្លះ ចូល
 ទៅកាន់ទីកំបាំងខ្លះ ពិចារណាកាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះខ្លះ ដើម្បីនឹងសេព
 អសទ្ធម្មនោះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនិទាំង-
 ឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយមានតម្រេក
 ហើយ ត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃក្តី ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ស័យដ៏ក្តី របស់
 បុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកឈរជាមួយក្តី ចរចាជាមួយក្តី ទៅកាន់ទីសង្កេត
 ក្តី ត្រេកអរនឹងប្រសដើរចូលមកជិតក្តី ចូលទៅកាន់ទីកំបាំងក្តី ពិចារណា
 កាយដើម្បីអសទ្ធម្មនោះក្តី ដើម្បីនឹងសេពអសទ្ធម្មនោះ ភិក្ខុនិទាំងនេះក្តី ត្រូវបារាជិក
 ឈ្មោះអដ្ឋវត្តកា (ព្រោះប្រកបដោយវត្ថុ ៨^(១)) រកសំវាសគ្មាន ។

[២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តនេះរួចហើយ ។ ភិក្ខុនិដែលត្រេកអរ មានសេចក្តី
 គយគន់រំពៃ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ឈ្មោះថា មានតម្រេក ។ បុរសដែលត្រេកអរ

១- ភិក្ខុនិធ្វើឲ្យកន្លងគ្រប់ទាំង ៨ ១ ទើបត្រូវបារាជិក បើកន្លងតែ១ណាមួយហើយដាក់ផុរថា
 លែងឲ្យត្រូវទៀតហើយក៏សម្តែងអាចត្តិចេញ ដល់ថ្ងៃក្រោយត្រូវទៀតដល់ទៅ ៧ ដងក្តី ក៏មិនជា
 បារាជិកឡើយ ។

គយគន់រំពៃ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ឈ្មោះថា មានតម្រេក ។ មនុស្សប្រុសដែល
 ដឹងក្តី អាចស្តាប់អង្រែលកាយបាន ឈ្មោះថា បុរសបុគ្គល មិនមែនយក្សប្រុស
 ប្រេតប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោលទេ ។ ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងការចាប់ដៃក្តី
 សេចក្តីថា ដែលហៅថា ដៃ គឺវាសំតាំងពីដុំដែរហូតដល់ចុងក្រចក ។ ភិក្ខុនី
 ត្រេកអរនឹងការចាប់ ខាងលើតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមតាំង
 ពីមណ្ឌលជង្គង់ចុះមក ប្រយោជន៍សេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។
 ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងការចាប់ជាយសង្ឃដីក្តី គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងការចាប់
 សំពត់ដែលស្លៀកក្តី ដែលដណ្តប់ក្តី ប្រយោជន៍នឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវ
 អាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។ ពាក្យថា ឈរជាមួយក្តី គឺភិក្ខុនីឈរក្នុងហត្ថបុសប្រុស
 ប្រយោជន៍នឹងសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។ ពាក្យថា ចរចាជា
 មួយក្តី គឺភិក្ខុនីឈរក្នុងហត្ថបុសប្រុស ហើយចរចាជាមួយ ប្រយោជន៍នឹង
 សេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។ ពាក្យថា ទៅកាន់ទីសង្កេតក្តី គឺ
 ភិក្ខុនីដែលប្រុសនិយាយថា លោកចូរមកកាន់ទីឱកាសឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ
 ប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ហើយក៏ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ្ឋគ្រប់ៗ
 ជំហាន លុះចូលទៅដល់ហត្ថបុសប្រុសហើយ ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។
 ពាក្យថា ត្រេកអរនឹងប្រុសដើរចូលមកជិតក្តី គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនឹងប្រុសដើរ
 ចូលមកជិត ប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ្ឋ លុះដើរ
 ចូលមកដល់ហត្ថបុសកាលណា ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្ច័យ ។ ពាក្យថា ចូលទៅ
 កាន់ទីកំបាំងក្តី គឺភិក្ខុនីគ្រាន់តែចូលទៅកាន់ទីឱកាសដ៏បិទបាំងដោយរបស់ណា

មួយ ប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ក៏ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃ ។ ពាក្យថា ពិចារណាកាយប្រយោជន៍ដល់អសទ្ធម្មនុ៎ះក្តី គឺភិក្ខុនីយរក្ខន្ធហត្តបាសប្រស ហើយពិចារណារាងកាយប្រយោជន៍ដល់ការសេពអសទ្ធម្មនុ៎ះ ត្រូវអាបត្តិ ថ្មល្អច្នៃ ។

[២៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺភិក្ខុនីនេះឯង តថាគតពោល ប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីមុនៗ ។ ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិបារាជិក សេចក្តីថា ដើម ភ្នំដែលកំបុតបុង មិនគួរដុះឡើងទៀតបាន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុនីដែលញ៉ាំងវត្តជាគម្រប់ ៨ ឲ្យពេញ ក៏មិនមែនជាសមណី មិនមែនជា ធីតារបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យត្រកូល ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ហេតុនោះ បានជាតថាគតហៅថា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបារាជិក (ជាអ្នកចាលចាញ់) ។ ពាក្យថា រកសំវាសគ្មាន គឺដែលហៅថា សំវាស បានដល់ កម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្នើគ្នា នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនោះ មិនមានជាមួយនឹងភិក្ខុនីនោះទេ ហេតុនោះបានជាតថាគតហៅថា ភិក្ខុនីនោះ ជាស្រីមិនមានសំវាស ។

[២៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនក្លែងឲ្យកន្លង ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនី មិនត្រេកអរ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុនីដែលវេទនា គ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

បារាជិកទី ៤ ចប់

[៣០] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិបុរាណកថាទាំងឡាយ ៨ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ បណ្តាអាបត្តិបុរាណកថាទាំងឡាយ ៨ នេះ ភិក្ខុនិណ្ឌាត្រូវ អាបត្តិបុរាណកថាមួយ ភិក្ខុនិទោៈ មិនបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនិទាំងឡាយ ឡើយ (ព្រោះ) ខ្លួនត្រូវអាបត្តិបុរាណកថា រកសំវាសគ្មាន កាលអំពីមុន គឺ កាលដែលខ្លួននៅជាគ្រហស្ថមានសភាពយ៉ាងណា កាលខាងក្រោយដែល ខ្លួនត្រូវបុរាណកថាហើយ ក៏មានសភាពដូច្នោះដែរ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំង ឡាយក្នុងរឿងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារ គម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារ គម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំង ឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងរឿងនេះហើយ ហេតុនោះបានជានៅស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូម ចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

បុរាណកថា ចប់

អដ្ឋកថា

អដ្ឋវត្ថុកាសិក្ខាបទ

[២៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបុរាណជិកសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ បទថា អវស្សតា បានដល់ ដែលតម្រេកដោយកាយសំសគ្គៈ ដោយអំណាចមិត្តសន្តវៈ ពោល គឺការត្រេកអរក្នុងផ្លូវលោកិយ ។ ក្នុងបទទី ២ ក៏មានន័យដូច្នោះឯង ។

ក្នុងបទថា បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថគ្គហណំ វា ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យថា ការចាប់ដៃដែលបុរសបុគ្គលធ្វើហើយ ត្រាស់ហៅថា ការចាប់ដៃនៃបុរសបុគ្គល ។ ក្នុងការចាប់ដៃសង្ឃាដី ក៏មានន័យដូចគ្នា ។ តែការចាប់ដៃ និងការចាប់របស់ដទៃក្នុងខេត្តដែលមិនមែនជាបុរាណជិក បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា លោកសង្គ្រោះចូលជាមួយគ្នានឹងការចាប់ដៃ ក្នុងបទថា ហត្ថគ្គហណំ នេះ ។ ដោយហេតុនោះឯង ក្នុងបទកាជនៈនៃបទថា ហត្ថគ្គហណំ នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ហត្ថគ្គហណំ វា សាធិយេយ្យ សេចក្តីថា ដែលឈ្មោះថា ដៃ កំណត់តាំងអំពីកែងដៃទៅរហូតដល់ចុងម្រាម ភិក្ខុនីត្រេកអរក្នុងការចាប់អវយវៈលើផ្ទៃដងកាំបិតឡើងទៅ ក្រោមមណ្ឌលជង្គង់ចុះមកដើម្បីបំណងនឹងសេពអសទ្ធម្មនោះ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។ តែក្នុងបទថា អសទ្ធម្ម នេះ ការស្តាប់អង្រែលកាយ គប្បីជ្រាបថា អសទ្ធម្ម មិនមែនមេចុនធម្មទេ ។ ពិតហើយ ចុល្លច្ច័យ មិនមែនជិតចំពោះមេចុនធម្មឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យថា ជាអ្នកដឹងភាពជាអ្នកអាចដើម្បីការស្តាប់អង្រែលកាយ

ក៏ជាគ្រឿងសាធារណៈបាន ក្នុងបទថា អសទ្ធម្ម នេះ ។

បើមានអ្នកចោទសួរថា ពាក្យដែលលោកពោលថា ការប៉ះពាល់កាយ គប្បីជ្រាបថា អសទ្ធម្ម ក៏ខុសចាកសេដ្ឋកថាថា ដែលត្រាស់ទុកក្នុងគម្ពីរ បរិវារថា

ឧបសម្បន្ន មិនសេពមេប៉ុននឹងស្រី ៣ ពួកនោះ និងបុរស ៣ ពួក មួយទៀត មិនសេពមេប៉ុននឹងអនិយជន គឺឧក- តោព្យញ្ជនកៈ ៣ ពួក និងបណ្ឌិត ៣ ពួក មួយទៀត មិន បានប្រព្រឹត្តមេប៉ុនក្នុងព្យញ្ជនៈ គឺដោយអំណាចនៃអនុលោម បារាជិកសោះឡើយ តែឧបសម្បន្ននោះត្រូវធ្វើវត្ថុ (ការ ជាប់) ព្រោះមេប៉ុនធម្មជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ លោកអ្នក ឈ្លាសវៃបានគិតគ្នាមកហើយ ដូច្នោះ ។

ឆ្លើយថា មិនខុសទេ ព្រោះកាយសំសគ្គៈ ជាបុព្វភាគនៃមេប៉ុន ។ ពិត ហើយ ក្នុងបរិវារនោះឯង បានត្រាស់ ៥ សិក្ខាបទ មានសុក្កវិសដ្ឋិជាដើមថា ជាបុព្វភាគនៃមេប៉ុនធម្មយ៉ាងនេះថា ពាក្យថា គប្បីជ្រាបបុព្វភាគនៃមេប៉ុនធម្ម បានដល់ សុក្កវិសដ្ឋិមានពណ៌ មានពណ៌ច្រើន កាយសំសគ្គៈ ទុដ្ឋុល្លាវាថា អត្តកាមបារិចរិយា នវមនុប្បទាន (ឲ្យរបស់បញ្ចាំចិត្ត) ព្រោះហេតុនោះ ទើបកាយសំសគ្គៈ ឈ្មោះថា ជាបច្ច័យ ព្រោះជាបុព្វភាគនៃមេប៉ុនធម្ម ។

បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអត្តក្នុងបទថា ឆេដ្ឋិ សិយា មេប៉ុនធម្មប្បទូយា នេះ ដោយបរិយាយនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងបទ ទាំងពួងដោយឧបាយនេះ ។

[២៧] ន័យម្យ៉ាងទៀត ក្នុងបទភាជនៈនៃបទថា សង្កេតំ វា គន្ធបយ្យ នេះ ពីរបទថា ឥត្តន្ទាមំ អាគច្ឆ សេចក្តីថា លោកចូរមកកាន់ទីកន្លែងមាន ឈ្មោះយ៉ាងនេះ ។

[២៨] បទថា អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តិ អស្សមណី ហោតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីធ្វើវត្ថុទី ៨ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ដោយន័យណាមួយ ទោះជាដោយអនុលោម ក្តី បដិលោមក្តី ឬដោយខណ្ឌជាវត្ថុក្តី ជាបុគ្គលមិនមែនសមណី ។ ឯភិក្ខុនី ណាធ្វើវត្ថុ ១ ឬ ៧ ឲ្យពេញអស់ ៧ ដង ក៏នៅឈ្មោះថា ជាសមណី ។ ភិក្ខុនីនោះសម្តែងអាបត្តិដែលត្រូវហើយ រមែងរួចផុតបាន ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុង សិក្ខាបទនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបអាបត្តិដែលគួររាប់ ។ សមដូចពាក្យដែលព្រះ មានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា អាបត្តិដែលសម្តែងហើយ គួររាប់ (ថាសម្តែង ហើយ) ក៏មាន អាបត្តិដែលសម្តែងហើយ មិនគួររាប់ (ថាសម្តែងហើយ) ក៏មាន ។

ក្នុងបទថា ទេសិកា គណានុបិកា ជាដើមនោះ មានវិនិច្ឆ័យដូចតទៅ នេះថា អាបត្តិដែលភិក្ខុនីធ្វើការដាក់ធុរៈ សម្តែងថា ឥឡូវនេះ អញនឹងមិន ត្រូវ ចាត់ថា គួររាប់ គឺដល់នូវការរាប់ថា បានសម្តែងហើយ មិនជាអង្គនៃ បុរាណិក ព្រោះដូច្នោះ ភិក្ខុនីណាត្រូវអាបត្តិ ១ ធ្វើការដាក់ធុរៈសម្តែងហើយ ត្រឡប់ត្រូវទៀត ដោយអំណាចនៃកិលេស ត្រឡប់សម្តែងទៀត ។ ភិក្ខុនី នោះ កាលធ្វើវត្ថុទាំង ៨ ឲ្យពេញយ៉ាងនេះ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិបុរាណិក ។ ភិក្ខុនី ណាត្រូវហើយ សម្តែងទាំងដែលនៅមានសេចក្តីឧស្សាហ៍ថា អញនឹងត្រូវវត្ថុ

ដទៃទៀត អាបត្តិនោះរបស់ភិក្ខុនីនោះ មិនគួររាប់ លោកសម្តែងហើយ ក៏មិន
ឈ្មោះថា សម្តែង គឺមិនដល់នូវការរាប់ថា បានសម្តែងឡើយ នៅជាអង្គនៃ
បារាជិកដដែល លុះវត្ថុ ៨ គ្រប់បរិបូណ៌ លោកក៏ត្រូវបារាជិក ។ ពាក្យ
ដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុជ្ជាន កើតឡើងតាមកាយវាចា
និងចិត្ត ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម
ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ២ ដូច្នោះឯង ។

អដ្ឋវត្ថុកាសិក្ខាបទវណ្ណនា ចប់
បរិបូណ៌ តាមវណ្ណនានុក្រម

សរុបចារាជិក ៨

[៣០] បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្តក្នុងបទថា ឧទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ
អដ្ឋចារាជិកា ធម្មា នេះ យ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌
គឺបារាជិក ៨ សិក្ខាបទ ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដោយត្រឹមតែជាបាតិ-
មោក្ខទេសយ៉ាងនេះ គឺបារាជិក ៤ ដែលទូទៅ ដែលទ្រង់ប្រារព្ធពួកភិក្ខុ
បញ្ញត្តិទុកផង បារាជិកទាំង ៤ នេះផង ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យដូច
ពោលហើយ ក្នុងមហាវិក្កន្តនោះឯង ។

វិទយបិដក

សត្តរសកណ្តា

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស

ទាំង ១៧ នេះឯង តែងមកកាន់ឧទេស ។

សង្ឃាទិសេសទី ១

[៣១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបាសកម្នាក់ប្រគេន
ឃ្នាំង (រោងដាក់របស់) ដល់ភិក្ខុនិសង្ឃ ហើយធ្វើមរណកាលទៅ ។
ឧបាសកនោះ មានកូនពីរនាក់ ម្នាក់មិនមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ម្នាក់មានសទ្ធា
ជ្រះថ្លា ។ កូនទាំងពីរនាក់នោះ យកសម្បត្តិដែលជារបស់បិតាមកចែកគ្នា ។
ឯបុរសដែលគ្មានសទ្ធា គ្មានជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែល
មានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះថា ឃ្នាំងរបស់យើងមាន យើងនឹងចែកនូវឃ្នាំងនោះ ។
កាលបើបុរសដែលឥតសទ្ធា ឥតជ្រះថ្លានោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ បុរស
ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលមិនមានសទ្ធា
មិនជ្រះថ្លានោះថា អ្នកម្ចាស់ កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ឃ្នាំងនោះបិតាយើង
ប្រគេនដល់ភិក្ខុនិសង្ឃទៅហើយ ។ បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា
និយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះអស់វារៈពីរជងថា ឃ្នាំង
របស់យើងមាន យើងនឹងចែកនូវឃ្នាំងនោះ ។ ទើបបុរសដែលមានសទ្ធា
ជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសដែលគ្មានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានោះថា

អ្នកម្ចាស់ កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ឃ្នាំងនោះបិទតាមើងប្រគេនដល់ភិក្ខុនី
សង្ឃហើយ ។ បុរសដែលគ្មានសទ្ធា ឥតជ្រះថ្លានោះ បាននិយាយពាក្យនេះ
នឹងបុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះអស់វារៈគម្រប់បីដងផងថា ឃ្នាំងរបស់
យើងមាន យើងនឹងចែកនូវឃ្នាំងនោះ ។ លំដាប់នោះបុរសដែលមានសទ្ធា
ជ្រះថ្លាក៏គិតថា បើឃ្នាំងនឹងបានមកអញ អញនឹងប្រគេនភិក្ខុនីសង្ឃ ហើយ
ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានោះថា យើងចែក
គ្នាចុះ ។ ឯឃ្នាំងនោះ កាលដែលអ្នកទាំងពីរនាក់នោះចែកគ្នា ក៏បានទៅលើ
កូនដែលមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លានោះ ។ ទើបកូនដែលឥតសទ្ធា ឥតជ្រះថ្លា
នោះចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ លោកទាំងឡាយចូរចេញទៅ ឃ្នាំងជារបស់យើងទេ ។ កាលបើបុរស
ដែលគ្មានសទ្ធា គ្មានជ្រះថ្លានោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនី បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះថា នែអ្នកម្ចាស់ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ
ឃ្នាំងនេះបិទតាមើងអ្នកប្រគេនដល់ភិក្ខុនីសង្ឃហើយតើ ។ ជនទាំងពីរនោះសួរ
មហាមាត្យជាចៅក្រមថា ឃ្នាំងនោះគេបានប្រគេនភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឬមិនបាន
ប្រគេន (ទេ) ។ មហាមាត្យទាំងឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ មានអ្នកណាដឹងថា ឃ្នាំងនោះគេប្រគេនភិក្ខុនីសង្ឃហើយ (ខ្លះ
ដែរ) ។ កាលបើមហាមាត្យទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ចុល្លនន្ទា
ភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះ នឹងមហាមាត្យទាំងឡាយនោះថា កាលដែលគេឲ្យ
ទាន (នោះ) សឹងមានសំអាងសាក្សីអ្នកទាំងឡាយក៏បានឃើញ បានឮខ្លះ

ដែរ ។ ទើបមហាមាត្រ្យទាំងឡាយនោះនិយាយថា លោកម្ចាស់និយាយពាក្យ
នេះពិតមែន ហើយក៏វិនិច្ឆ័យឲ្យឃ្នាំងនោះដល់ភិក្ខុនិសង្ឃវិញ ។ ឯបុរសនោះ
លុះចាញ់គេហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ស្រីផ្កាមាស
ត្រងោលទាំងនេះមិនមែនជាសមណីទេ មិនសមបើនឹងឲ្យគេដណ្តើមយកឃ្នាំង
របស់យើងសោះ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិប្រាប់ដំណើរនេះដល់មហាមាត្រ្យទាំងឡាយ ។
មហាមាត្រ្យទាំងឡាយក៏ពិន័យបុរសនោះ ។ ឯបុរសនោះលុះ ត្រូវពិន័យហើយ
ក៏ឲ្យគេសាងលំនៅអាជីវកក្នុងទីជិតលំនៅភិក្ខុនិ ហើយបញ្ជូនពួកអាជីវកទៅ
ដោយពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយចូរជេរភិក្ខុនិទាំងឡាយនេះ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិ
ប្រាប់ដំណើរនេះដល់មហាមាត្រ្យទាំងឡាយ ។ មហាមាត្រ្យទាំងឡាយក៏ចាប់ចង
បុរសនោះធ្វើទោស (ជាក់គុក) ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស
តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនគួរនឹង (ប្រព្រឹត្តល្មើសដោយ
ស្មាន ៣ យ៉ាង) គឺ ១ ឲ្យមហាមាត្រ្យដណ្តើមយកឃ្នាំងរបស់គេ ២ ឲ្យ
មហាមាត្រ្យពិន័យដល់គេ ៣ ឲ្យមហាមាត្រ្យធ្វើទោសជាក់គុកគេ ឥឡូវនេះមុខ
ជានឹងឲ្យមហាមាត្រ្យសម្លាប់គេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សទាំង-
ឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយឯណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្តុះបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹង ពោលពាក្យដោយសេចក្តី
ប្រណែន (ប្តឹងផ្តល់) សោះ ។ ទើបភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះប្រាប់ដំណើរ
នេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា

បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាអ្នកប្តឹងផ្តល់ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរនឹងជាអ្នកប្តឹងផ្តល់គេទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយជាអ្នកប្តឹងផ្តល់ពីគហបតីក្តី កូនគហបតីក្តី ខ្ញុំ
 គេក្តី អ្នកធ្វើការងារក្តី ដោយហោចទៅសូម្បីសមណបរិព្វាជក ភិក្ខុនីនេះក៏
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៣២] ត្រង់បទថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងបារាជិក
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ប្តឹងផ្តល់ គឺសំដៅយកភិក្ខុនីជាអ្នកក្តី ។ ជន
 ណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជននោះ ឈ្មោះថា គហបតី ។ ដែលហៅថា កូន
 គហបតី គឺជនទាំងឡាយណាមួយ ជាកូន និងបងប្អូនប្រុស (របស់គហបតី
 នោះ) ។ ដែលហៅថា ខ្ញុំ គឺខ្ញុំដែលកើតខាងក្នុង ឬខ្ញុំដែលលោះដោយ
 ទ្រព្យ ឬមនុស្សឈ្មើយដែលគេចាប់បានក្នុងទ័ព ។ ដែលហៅថា អ្នកធ្វើការងារ
 គឺអ្នកធ្វើការងារស៊ីឈ្នួល អ្នកធ្វើការដឹកនាំគ្រឿងឧបករណ៍ ។ ជនណាមួយ
 ដែលបួសក្នុងសំណាក់បរិព្វាជក លើកទុកតែភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខុមានា សាមណេរ
 និងសាមណេរចេញ ហៅថា សមណបរិព្វាជក ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងធ្វើ
 គឺកើតក្តី ហើយស្វែងរក (គ្នា) ជាគម្រប់ពីរក្តី ដើរទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ប្តឹងចៅក្រមម្តង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ប្តឹងចៅក្រមពីរដង ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្នៃ

សម្រេចក្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ជាបឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវ (អាបត្តិ) មួយ អង្វើដោយការប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ (ជាដំបូង) មិនមែនដោយសូត្រសមនុកា- សនកម្មទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនី ឯទៀតនាំចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស គឺសង្ឃពិតអាចឲ្យ មានតួដើម្បីអាបត្តិនោះ និងទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិឲ្យអព្ពានបាន ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនប្រមាណ (២-៣ រូប) ឲ្យមិនបាន ភិក្ខុនីមួយរូប ក៏ ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះបានជាគតហោពួកអាបត្តិនោះថា សង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស ជានាមកម្ម គឺថា ជាឈ្មោះនៃអាបត្តិនិកាយនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាគតហោអាបត្តិនិកាយនោះថា សង្ឃាទិសេស ។

[៣៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីដែលមនុស្សទាំងឡាយកោះនាំទៅ ១ ភិក្ខុនីសូមអារក្ខា គឺ (សូមឲ្យ រាជការជួយរក្សាការពារ) ១ ភិក្ខុនីប្តីដ៏មិនចំពោះឈ្មោះ ១ ភិក្ខុនីឆ្មួត ១ ភិក្ខុនី ធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

សត្តរសកណ្ណ

ឧស្សយវាទិកាសិក្ខាបទ

[៣១] ឥឡូវនេះ នឹងមានការពណ៌នាអត្ថដែលមិនទាន់ប្រាកដច្បាស់ នៃសង្ឃាទិសេសកណ្ណ ដែលជាលំដាប់បន្ទាប់អំពីបុរាណិកមកដូចតទៅនេះ បទ ថា ឧទ្ទាសិកំ ប្រែថា ឃ្នាំងទុកដាក់សម្ភារៈ ។ បទថា មាយេកា ឯវំ អវច ប្រែថា អ្នកម្ចាស់កុំពោលយ៉ាងនោះឡើយ ។ បទថា អបិទ្ធុយកា កាត់បទជា អបិ នុ អយកា ប្រែថា អ្នកទាំងឡាយ ... ខ្លះដែរ ។ បទថា អច្ឆារទដ ប្រែថា ពួកអ្នកចូរពោលឲ្យក្រៃលែង មានពាក្យអធិប្បាយថា ចូរដេរ ។

បទថា ឧស្សយវាទិកា បានដល់ ជាអ្នកពេញចិត្តពោលរករឿង ដោយអំណាចសេចក្តីច្រណែន ព្រោះមានៈ ដោយអំណាចសេចក្តីច្រណែន ព្រោះសេចក្តីក្រោធ តែព្រោះបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនោះជាអ្នកចូលចិត្តប្តឹងផ្តល់ដោយ សភាវៈ ដូច្នោះ ទើបបានត្រាស់ទុកក្នុងបទកាជនៈថា ដែលហៅថា ប្តឹងផ្តល់ គឺសំដៅយកភិក្ខុនីជាអ្នកចូលចិត្តដើរក្តី ។

[៣២] ក្នុងបទថា អដ្ឋការិកា នេះ ការវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកចៅក្រម លោក ហៅថា ក្តី ខាងបព្វជិត លោកហៅថា អធិករណីក៏មាន ។

ពីរបទថា ទុតិយំ វា បរិយេសតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីដែលបង្កក្តី ស្វែង រកសាក្សី ឬមិត្តសម្លាញ់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បទថា ឥច្ឆតិ វា សេចក្តីថា ទោះជាសម្នាក់ក្តី ផ្លូវត្រាច់ភិក្ខាចារក្តី

ភិក្ខុនីដើរទៅកាន់សម្នាក់របស់ពួកចៅក្រមអំពីទីដែលខ្លួននៅឈរ ហើយកើត
គំនិតឡើងថា អញនឹងប្តឹងផ្តល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ ជំហាន ។

ពីរបទថា ឯកស្ស អាណាចេតិ សេចក្តីថា បណ្តាជនពីរនាក់ ជនណា
ម្នាក់ ប្រាប់ពាក្យសម្តីរបស់ខ្លួនណា គឺរបស់ភាគីម្នាក់ទៀត ដល់ពួកចៅក្រម
ក្នុងពាក្យថា ទុតិយស្ស អាណាចេតិ នេះ ក៏មានន័យនេះឯង ។

ឯវិញ្ញាណកថាដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការមិនស្រពិចស្រពិល ក្នុងបទថា
ឯកស្ស អាណាចេតិ នេះ ដូចតទៅនេះថា ភិក្ខុនីឃើញពួកចៅក្រមក្នុងទីណា
មួយ ដោយហោចសូម្បីមកកាន់សម្នាក់នៃភិក្ខុនី ហើយប្រាប់សេចក្តីរបស់ខ្លួន
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដល់ភិក្ខុនី ។ ឧបាសក (ម្ចាស់ទ្រព្យ) ឲ្យពាក្យរាយការ
របស់ខ្លួន ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យដល់ភិក្ខុនី ។ ឧបាសកឲ្យពាក្យរាយការរបស់
ខ្លួនមុន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដល់ភិក្ខុនី ។ បើភិក្ខុនីឲ្យពាក្យរាយការរបស់ខ្លួន
ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។

ភិក្ខុនីនិយាយនឹងឧបាសកថា អ្នកចូរថ្លែងពាក្យសម្តី (ចូររៀបរាប់
ពាក្យ) របស់ខ្ញុំ និងរបស់អ្នក ។ ឧបាសកនោះរៀបរាប់ពាក្យសម្តីរបស់
ខ្លួនមុនក្តី ប្រាប់ពាក្យសម្តីរបស់ភិក្ខុនីមុនក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ព្រោះប្រាប់គ្រា
ដំបូង ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ព្រោះការប្រាប់គ្រាទី ២ ។ សូម្បីក្នុងពាក្យថា
ឧបាសកពោលនឹងភិក្ខុនីថា អ្នកនាងម្ចាស់នោះឯង ចូររៀបរាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ
នឹងពាក្យរបស់នាងម្ចាស់នេះ ក៏មានន័យនេះដូចគ្នា ។

ភិក្ខុនីប្រើកប្បិយការកឲ្យថ្លែង បណ្តាកប្បិយការក និងឧបាសកនោះ

កប្បិយការករៀបរាប់ពាក្យសម្តីរបស់ភិក្ខុនីមុនក៏ដោយ ឧបាសករៀបរាប់ពាក្យ
 សម្តីរបស់ខ្លួនមុនក៏ដោយ កប្បិយការករៀបពាក្យសម្តីរបស់បុគ្គលទាំងពីរក៏ដោយ
 ឧបាសករៀបពាក្យសម្តីរបស់បុគ្គលទាំងពីរក៏ដោយ កាលជនទាំងពីររាយការ
 ប្រាប់ដោយប្រការណាមួយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដល់ភិក្ខុនី ដែលថ្ងៃឲ្យការគ្រា
 ដំបូង ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច ក្នុងការរាយការគ្រាទី ២ ។

តែបើពួកចៅក្រមស្តាប់ពាក្យសម្តីថ្ងៃនៃជនទាំងពីរចំណែក ដែល
 រាយការទៅដោយប្រការណាមួយ ធ្វើការកាត់សម្រេចហើយក្តី ក៏ឈ្មោះថា
 ដល់ទីបំផុត ។ ក្នុងក្តីដែលដល់ទីបំផុតនោះ ភិក្ខុនីទោះឈ្នះក្តីក៏ដោយ
 ចាញ់ក្តីក៏ដោយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

តែបើអធិករណ៍ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាក្តីខ្លាំងហើយ ជារឿងដែលពួកចៅ
 ក្រមធ្លាប់បានជ្រាបមកពីមុន បើពួកចៅក្រមទាំងនោះ គ្រាន់តែឃើញភិក្ខុនី
 និងអ្នកបង្កក្តី ទើបពោលថា មិនមានកិច្ចដែលនឹងត្រូវសាកសួរពួកលោក
 ពួកយើងដឹងរឿងនេះ ហើយទើបកាត់ក្តីឯងតែម្តង សូម្បីក្នុងក្តីដែលដល់ទី
 បំផុតបែបនេះ ក៏មិនជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនី ។

[៣៣] សង្ឃាទិសេសនេះ មានការត្រូវតាំងអំពីមុនធ្វើ ព្រោះដូច្នោះ
 ទើបឈ្មោះថា **បឋមាបត្តិកា** សេចក្តីថា គប្បីត្រូវក្នុងខណៈដែលកន្លងល្មើស
 នោះឯង ។ សង្ឃាទិសេសនោះ មានការត្រូវអាបត្តិខណៈមុនធ្វើ តែក្នុងបទ
 ភាជនៈ ដើម្បីសម្តែងត្រឹមតែបំណង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ត្រូវ
 អាបត្តិ ព្រមជាមួយការកន្លងវត្ត ដោយមិនចាំបាច់សូត្រសមនុកាសន៍ឡើយ ។

ក្នុងពាក្យនេះ មានអត្ថប្រយោជន៍នេះថា ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ព្រមនឹងការ កន្លងលើសវត្ថុ មិនមែនក្នុងវេលាសូឡសមនុកាសន៍លើកទី ៣ សង្ឃាទិសេស នេះ ឈ្មោះ បឋមាបត្តិក ព្រោះគប្បីត្រូវព្រមនឹងការប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ តាំង អំពីដំបូងនោះឯង ។

សង្ឃាទិសេសនេះ ឈ្មោះថា និស្សារណីយ ព្រោះអត្ថថា បណ្តេញ ចាកក្រុមភិក្ខុនី ។ នូវសង្ឃាទិសេសមានការបណ្តេញចេញអំពីក្រុមនោះ ។ តែក្នុងបទកាជនៈ ដើម្បីសម្តែងត្រឹមតែបំណង ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា សង្ឃម្ចា និស្សារណីយតិ ។ ក្នុងបទថា និស្សារណីយំ នោះ បណ្ឌិតគប្បី ឃើញអត្ថយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីត្រូវសង្ឃាទិសេសណា ត្រូវបណ្តេញចាកក្រុម សង្ឃាទិសេសនោះ ឈ្មោះថា និស្សារណីយ ។

ពិតហើយ ធម៌ គឺអាបត្តិនោះ បុគ្គលណានឹងបណ្តេញចេញអំពីក្រុម មិនបានឡើយ តែភិក្ខុនីត្រូវធម៌នោះបណ្តេញចេញទៅ ព្រោះដូច្នោះ ទើបធម៌ នោះឈ្មោះថា និស្សារណីយ ដោយអត្ថថា បណ្តេញចេញ ។

[៣៤] ពីរបទថា អាកឡិយមាណា ឧច្ឆតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវ ពួកអ្នកស្រុកដែលបង្កក្តីមកដោយខ្លួនឯងក្តី បញ្ជូនទូតមកក្តី ហៅខ្លួនទៅកាន់ សម្ភាកំររបស់ពួកចៅក្រម ។ បន្ទាប់អំពីនោះ អ្នកបង្កក្តីរៀបរាប់ពាក្យរបស់ខ្លួន មុន ឬពាក្យសម្តីរបស់ភិក្ខុនីមុនក៏ដោយ ក្នុងការរៀបរាប់គ្រាដំបូង ក៏មិនត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដឡើយ ក្នុងការរាយការណ៍គ្រាទី ២ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិថ្មល្មម្លយ ។ សូម្បីក្នុងក្តីដែលពួកចៅក្រមធ្វើការវិនិច្ឆ័យដល់ទីបំផុតហើយ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ

ដូចគ្នា តែបើអ្នកបង្កក្តីពោលនឹងភិក្ខុនីថា សូមនាងម្ចាស់នោះឯងថ្ងៃពាក្យសម្តី
របស់ខ្ញុំ និងរបស់នាងម្ចាស់ ។ កាលភិក្ខុនីថ្ងៃ ពួកចៅក្រមបានស្តាប់ពាក្យ
សម្តីហើយ ធ្វើក្តីដល់ទីបំផុត ក៏ជាអនាបត្តិដូចគ្នា ។

ពីរបទថា អារក្ខំ យាចតិ បានដល់ សូមនូវការរក្សាដែលជាធម៌មិន
ត្រូវអាបត្តិ ។ ឥឡូវនេះ ដើម្បីសម្តែងវិធីសូមការរក្សាដែលជាធម៌ ទើបព្រះ
មានព្រះភាគត្រាស់ថា ភិក្ខុនីមិនប្តឹងចំពោះឈ្មោះ ។

ក្នុងបទថា អនោទ្ធិស្ស អាចិក្ខុតិ នោះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ប្រារព្ធ
អតីត ប្រាប់ឧទ្ធិសក៏មាន ប្រាប់មិនឧទ្ធិសក៏មាន សូម្បីប្រារព្ធ អនាគត
ប្រាប់ឧទ្ធិសក៏មាន ប្រាប់មិនឧទ្ធិសក៏មាន ។

ប្រារព្ធអតីត ប្រាប់ឧទ្ធិសដូចម្តេច គឺត្រង់សម្នាក់របស់ភិក្ខុនី ពួកក្មេង
អ្នកស្រុកក្តី មនុស្សអន្ទពាល មានអ្នកលេងជាដើមក្តី ពួកណាមួយ ប្រព្រឹត្ត
អនាចារក្តី កាប់ដើមឈើក្តី លួចផ្លែឈើតូចធំក្តី ដណ្តើមយកបរិក្ខារក្តី ភិក្ខុនី
ចូលទៅរកអាជ្ញាធរដែលរក្សាច្បាប់ ប្រាប់ថា ក្នុងសម្នាក់របស់ពួកអាត្មា ត្រូវ
ធ្វើប្រទូសកម្មឈ្មោះនេះ កាលបុគ្គលនោះសួរថា នរណាធ្វើ ប្រាប់ថា បុគ្គល
នោះ និងបុគ្គលនោះ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ជាការប្រាប់ឧទ្ធិស
ប្រារព្ធអតីត ។ ការប្រាប់ឧទ្ធិសនោះ មិនគួរ ។ បើពួកអាជ្ញាធរដែលជាអ្នក
រក្សាច្បាប់ទាំងនោះ ស្តាប់ពាក្យនោះហើយ ធ្វើការពិន័យដល់ជនទាំងនោះ
ទ្រព្យទាំងអស់ដែលត្រូវពិន័យ ជាកណ្តាទេយ្យដល់ភិក្ខុនី ។ បើមានបំណងថា
អញនឹងទទួលយកពិន័យ ក៏ជាកណ្តាទេយ្យដូចគ្នា ។ តែបើភិក្ខុនីពោលថា

សូមអ្នកពិន័យបុគ្គលនោះ កាលអាជ្ញាធរពិន័យប្រមាណ ៥ មាសក ត្រូវ
បារាជិក (ដល់ភិក្ខុនី) ។

តែកាលបុគ្គលនោះសួរថា បុគ្គលណាធ្វើ ភិក្ខុនីគួរពោលថា ការដែល
ពោលថា បុគ្គលឈ្មោះនោះ មិនសមគួរដល់អាត្មាទេ អ្នកចូរដឹងឯងចុះ
ព្រោះពួកអាត្មាគ្រាន់តែសូមការរក្សាតែម្យ៉ាង ចូរអ្នកឲ្យនូវការរក្សានោះដល់
ពួកអាត្មា និងឲ្យនាំរបស់ដែលត្រូវលួចទៅត្រឡប់មកវិញ ។ ការសូមការ
រក្សាមិនឧទ្ទិស យ៉ាងនេះឯង ។ ការសូមការរក្សាមិនឧទ្ទិសនោះ គួរ ។

កាលភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះហើយ បើពួកអាជ្ញាធរដែលរក្សាច្បាប់ទាំង
នោះ ស៊ើបអង្កេតរកអ្នកធ្វើ ហើយធ្វើការផាកពិន័យដល់បុគ្គលអ្នកធ្វើនោះ
សម្បត្តិគ្រប់យ៉ាងដែលអាជ្ញាធរពិន័យ មិនជាភណ្ឌទេយ្យផង មិនជាអាបត្តិ
ដល់ភិក្ខុនីផង ។ សូម្បីឃើញពួកចោរលួចបរិក្ខារទៅ ទោះពោលថា ចោរៗ
ព្រោះប្រាថ្នាសេចក្តីវិនាសដល់ចោរទាំងនោះ មិនគួរ ។ ពិតហើយ កាល
ភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនោះ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាជ្ញាធរធ្វើការពិន័យដល់ពួកចោរ
ទាំងអស់នោះ ជាភណ្ឌទេយ្យដល់ភិក្ខុនី ។ តែបើពោលនឹងបុគ្គលដែលជឿ
ស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្លួនថា បុគ្គលនេះ លួចយកបរិក្ខាររបស់អាត្មាទៅ ចូរឲ្យ
នាំបរិក្ខារនោះត្រឡប់មកវិញ ហើយកុំដាក់ទោសគេ ដូច្នោះ គួរ ។

ពួកភិក្ខុនីធ្វើការប្តឹងផ្តល់ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាសា ទាសី និងបីង
ជាដើម ។ ក្តីនេះឈ្មោះថា អកប្បិយក្តី មិនសមគួរ ។

ការប្រាប់ឧទ្ទិស ប្រារព្ធអនាគតដូចម្តេច គឺ កាលជនដទៃធ្វើអនាចារ

ជាដើម តាមន័យដូចពោលហើយនោះឯង ភិក្ខុនីនិយាយនឹងពួកអាជ្ញាធរដែល
 ជាអ្នករក្សាច្បាប់យ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកស្រុកធ្វើកម្មនេះ និងកម្មនេះ ក្នុងសម្លាក
 របស់ពួកអាត្មា ចូរឲ្យនូវការរក្សាដល់ពួកអាត្មា ដើម្បីកុំឲ្យធ្វើតទៅទៀត
 កាលបុគ្គលនោះសួរថា នរណាធ្វើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីប្រាប់ថា បុគ្គលនោះ និង
 បុគ្គលនោះ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ប្រាប់ឧទ្ទិសប្រារព្ធអនាគត ។ ការប្រាប់
 ឧទ្ទិសនោះ ក៏មិនគួរ ។ ព្រោះកាលអាជ្ញាធរដែលជាអ្នករក្សាច្បាប់ ធ្វើការ
 ពិន័យដល់ជននោះៗ ទ្រព្យដែលត្រូវពិន័យទាំងអស់ ជាកណ្ណុទេយ្យដល់ភិក្ខុនី
 ដោយន័យមុនដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសដូចគ្នានឹងពាក្យមុនៗ នោះឯង ។

តែបើអាជ្ញាធរដែលជាអ្នករក្សាច្បាប់ ឲ្យវាយសួរប្រកាសថា នឹងធ្វើ
 ទោសឈ្មោះនេះដល់ពួកបុគ្គល ដែលធ្វើអនាថារបែបនេះ ក្នុងសម្លាករបស់
 ភិក្ខុនី ហើយស៊ើបអង្កេតរកបុគ្គលដែលមិនតាំងនៅក្នុងមាត្រាច្បាប់ មកដាក់
 ទោស មិនជាកណ្ណុទេយ្យផង មិនជាអាបត្តិផង ដល់ភិក្ខុនី ។ សូម្បីពួក
 ភិក្ខុនីក៏មានគន្លងដំណើរការ ដូចគន្លងដំណើរដែលពោលទុកសម្រាប់ពួកភិក្ខុ
 ដូចគ្នា ។

ពិតហើយ ការប្រាប់ឧទ្ទិសមិនសមគួរដល់ភិក្ខុ ។ កាលភិក្ខុប្រាប់
 ឧទ្ទិសយ៉ាងនោះ ទ្រព្យដែលត្រូវអាជ្ញាធរធ្វើការពិន័យជាពន្ធដារទាំងអស់ ជា
 កណ្ណុទេយ្យ (ដល់ភិក្ខុ) ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកដល់ភិក្ខុដែលឲ្យអាជ្ញាធរ
 អ្នករក្សាច្បាប់ពិន័យ ដោយន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។ ឯភិក្ខុណាប្រាប់
 មិនឧទ្ទិស ទាំងដែលកំពុងដឹងថា អាជ្ញាធរគេនឹងធ្វើទោស ។ ហើយអាជ្ញាធរ

អ្នករក្សាច្បាប់ទាំងនោះស្មើបង្កើតរកបុគ្គលនោះ មកដាក់ទោសទាល់តែបាន ។
មិនមានទោសដល់ភិក្ខុនោះ ។

ការដែលភិក្ខុយកកាំបិត និងពូថៅជាដើមរបស់ពួកអ្នកស្រុកដែលលួច
កាប់ដើមឈើជាដើមក្នុងទីវត្តមក ហើយយកដុំថ្មវាយឲ្យខូចខាត មិនគួរ ។
បើរវាតមុខ ភិក្ខុគប្បីសំលៀងសង ។ ពួកភិក្ខុរត់ចូលមកដណ្តើមយកបរិក្ខារ
របស់មនុស្សទាំងនោះទុក ការដណ្តើមយកបរិក្ខារនោះទុក ក៏មិនគួរធ្វើ ។
ព្រោះចិត្តជាធម្មជាតិប្រែប្រួលរហ័ស កាលកើតថេយ្យចិត្តឡើង នឹងគប្បីដល់
នូវភាពជាអ្នកដាច់មូលក៏បាន ។ បទដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្ពុជានដូចកបិនសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ឧស្សយវាទិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក សង្ឃាទិសេសទី ២

[៣៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភរិយារបស់ស្តេច
លិច្ឆវីម្ហយអង្គ ប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្ត (ប្តី) ។ ទើបស្តេចលិច្ឆវីនោះបាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា អញសុំរំលឹកនាងឯង ចូរនាងឯងលះ (អំពើនោះ)
ចេញ ខំអញនឹងធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់នាងឯង ។ ស្រីនោះទុកជាស្តេចលិច្ឆវី
នោះ និយាយយ៉ាងនេះក៏មិនអើពើឡើយ ។ សម័យនោះឯង ជួនជាមានប្រជុំ
ពួកស្តេចលិច្ឆវី ក្នុងក្រុងវេសាលី ដោយកិច្ចនីម្ហយ ។ ទើបស្តេចលិច្ឆវីនោះ
បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយនោះថា នៃព្រះអង្គទាំងឡាយ
សូមព្រះអង្គទាំងឡាយអនុញ្ញាតស្រីម្នាក់ដល់ខ្ញុំ ។ ស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយនោះ
សួរថា ស្រីនោះជាអ្វី ។ ស្តេចលិច្ឆវីនោះឆ្លើយថា ជាប្រពន្ធខ្ញុំ វាក្យត់ចិត្តខ្ញុំ
ខ្ញុំនឹងសម្លាប់វាទៅចោល ។ ស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះអង្គចូរ
ដឹងចុះ ។ ស្រីនោះក៏បានឮព័ត៌មានថា ប្តីចង់សម្លាប់អញ ហើយក៏យករបស់
ដែលមានតម្លៃទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ចូលទៅរកពួកតិរិយហើយក៏សូមបព្វជ្ជា ។
តិរិយទាំងឡាយមិនចូលចិត្តឲ្យស្រីនោះបួសឡើយ ។ ស្រីនោះចូលទៅរកពួក
ភិក្ខុនី ហើយសូមបព្វជ្ជា (ទៀត) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏មិនចូលចិត្តឲ្យនាង
នោះបួសដែរ ។ ស្រីនោះចូលទៅរកបុល្លនន្ទភិក្ខុនី បង្ហាញបង្វែចរបស់ហើយ
សូមបព្វជ្ជា ។ បុល្លនន្ទភិក្ខុនីទទួលយកបង្វែចរបស់ហើយឲ្យស្រីនោះបួស ។

ឯស្តេចលិច្ឆវីនោះកាលស្វែងរកស្រីនោះ បានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីឃើញស្រី
 នោះបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ស្តេចបសេនទិ-
 កោសល លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះបាទបសេនទិ-
 កោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ភរិយារបស់ខ្ញុំ នាំយករបស់មានតម្លៃ
 ហើយមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីនេះ (ឥឡូវនេះ) សូមព្រះអង្គអនុញ្ញាតស្រីនោះ
 ឲ្យទាន ។ ស្តេចមានព្រះរាជឱង្ការថា នែនាយបើដូច្នោះ ចូរអ្នកពិនិត្យរក
 ហើយមកប្រាប់យើងចុះ ។ ស្តេចលិច្ឆវីនោះទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានឃើញស្រីនោះបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ ស្តេច
 មានព្រះឱង្ការថា នែនាយ បើស្រីនោះបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហើយ អ្នកធ្វើអ្វីតិចតួចដល់ភិក្ខុនោះមិនបានទេ ព្រោះថា ធម៌ គឺព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសម្តែងល្អហើយ ចូរភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខ
 ដោយប្រពៃចុះ ។ ទើបស្តេចលិច្ឆវីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា
 ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមនឹងបំបួសស្រីជាចោរនោះសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានឮពាក្យស្តេចលិច្ឆវីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ហើយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹង
 បំបួសស្រីចោរសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុ
 បំបួសស្រីជាចោរ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរ បើនឹងបំបួសស្រីចោរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ណាមួយ ដឹងថា ស្រីជាចោរ ដែលគេដឹងច្បាស់ថា ត្រូវសម្លាប់ហើយ មិន បានប្រាប់ស្តេចក្តី សង្ឃក្តី គណៈក្តី ប្រជុំជនក្តី សេនាក្តី ហើយបំបួស (ស្រី នោះ) រៀរតែកប្ប (គឺមានសំបុត្រច្បាប់) ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលឈ្មោះថា ដឹង គឺភិក្ខុនីដឹងខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយដទៃប្រាប់ភិក្ខុនីនោះក្តី ស្រីចោរនោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា ស្រីចោរ គឺស្រីណា មានថេយ្យចិត្តលួចយកទ្រព្យមានតម្លៃប្រាំមាសក្តី លើសពីប្រាំមាសក្តី ដែលគេមិនបានឲ្យ ស្រីនេះឈ្មោះថា ស្រីចោរ ។ ស្រីដល់នូវទោសត្រូវសម្លាប់ ព្រោះធ្វើអំពើឯណា អំពើនេះឈ្មោះថា ទោស ត្រូវសម្លាប់ ។ ដែលហៅថា គេដឹងច្បាស់ គឺស្រីដែលមនុស្សទាំងឡាយដទៃ ដឹងថា ស្រីនេះមានទោសត្រូវសម្លាប់ ។ ពាក្យថា មិនបានប្រាប់ គឺមិនបាន ជម្រាប ។ ដែលហៅថា ស្តេច គឺស្តេចត្រួតត្រាក្នុងទីណា ត្រូវភិក្ខុនីថ្វាយ ដំណឹងស្តេច (ក្នុងទីនោះ) ។ ដែលហៅថា សង្ឃ សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់ភិក្ខុនីសង្ឃ (នោះឯង) ។ ដែលហៅថា គណៈ គឺគណៈ

វិទយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ធ

ភិក្ខុនីត្រួតត្រាក្នុងទីណា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់គណៈភិក្ខុនី (ក្នុងទីនោះដែរ) ។
 ដែលហៅថា ប្រជុំជន គឺចំណោមមនុស្សត្រួតត្រាក្នុងទីណា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់
 ចំណោមមនុស្ស (ក្នុងទីនោះ) ។ ដែលហៅថា សេនា គឺសេនាត្រួតត្រា
 ក្នុងទីណា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាប់សេនា (ក្នុងទីនោះ) ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែ
 កប្ប គឺមានសំបុត្រច្បាប់ សេចក្តីថា លើកទុកតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ ដែល
 ហៅថា កប្ប បានដល់ កប្បពីរយ៉ាង (ថាដូច្នោះ) ស្រីនេះបានបួសក្នុង
 សំណាក់តិរិយទាំងឡាយក្តី ស្រីនេះបានបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ
 ក្តី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងបំបួស (ស្រីនោះ) ហើយស្វែងរកគណៈក្តី
 ភិក្ខុនីជាអាចារ្យក្តី បាត្រក្តី បីវក្តី សម្មតិសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ រៀរលែង
 តែមានសំបុត្រច្បាប់ ភិក្ខុនីជាឧបជ្ឈរាយ័ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវ
 អាបត្តិថ្មល្ងថ្មយទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក ចប់កម្មវាចាស្រេច
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ចំណែកគណៈនិងភិក្ខុនីជាអាចារ្យ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។

[៣៧] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែល
 ត្រូវអាបត្តិមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិមួយអន្លើដោយ
 កិរិយាប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនកម្មទេ ។ ពាក្យថា
 គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីឯទៀតនាំចេញអំពីសង្ឃ ។
 ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួច
 ហើយ ។

[៣៨] ស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាស្រីចោរ ហើយបំបួស (ស្រីនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស រៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ ស្រីចោរ ភិក្ខុនីសង្ឃ័យ ហើយបំបួស (ស្រីនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ រៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ ស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនចោរ ហើយបំបួស (ស្រីនោះ) មិនត្រូវអាបត្តិ រៀរលែងតែមានសំបុត្រច្បាប់ ។ មិនមែនស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ស្រីចោរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនស្រីចោរ ភិក្ខុនីសង្ឃ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនស្រីចោរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនស្រីចោរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនដឹងហើយបំបួស ១ ភិក្ខុនីជម្រាបដល់អ្នករាជការមានស្តេចជាដើម ហើយទើបបំបួស ១ ភិក្ខុនីបំបួសស្រីដែលមានសំបុត្រច្បាប់ពីក្នុងកាលមុន រួចហើយ (គឺស្រីដែលធ្លាប់បួសក្នុងសំណាក់តិរិយ ឬភិក្ខុនីឯទៀត) ១ ភិក្ខុនីឆ្គិត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ចាតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចោរវុជ្ជាបិកាសិក្ខាបទ

[៣៥] ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានវិនិច្ឆ័យដូចតទៅនេះ បទថា វរកណ្ណំ បានដល់ ភណ្ណៈដែលមានតម្លៃច្រើន ដូចជា កែវមុក្ដា កែវមណី និងកែវ ពិទ្ធយុជាដើម ។

បទថា អបលោកេត្វា ប្រែថា មិនពោលប្រាប់ ។ បទថា គណំ វា បានដល់ គណៈ មានមល្លគណៈ និងភិទ្ធិបុត្តគណៈជាដើម ។ បទថា បូតំ បានដល់ ធម្មគណៈ ។ បទថា សេណី បានដល់ ពួកជនដែលជាជាន់ ធ្វើគ្រឿងក្រអូប និងពួកជនដែលជាជាន់តម្បាញជាដើម ។

ពិតហើយ ព្រះរាជាទាំងឡាយ រមែងព្រះរាជទានស្រុក និងនិគមដល់ ពួកជន មានគណៈជាដើមក្នុងទីណាមួយថា ពួកអ្នកប៉ុណ្ណោះ ចូរគ្រប់គ្រង ក្នុងស្រុក និងនិគមនេះ ។ ជនពួកនោះឯង រមែងជាអ្នកធំក្នុងស្រុក និងនិគម នោះៗ ព្រោះហេតុនោះ បទថា គណំ វា ជាដើមនេះ ត្រាស់សំដៅយក ជនពួកនោះ ។

បណ្ណាតស្សរជន មានព្រះរាជាជាដើមនេះ ភិក្ខុនីសូម្បីទូលសូមព្រះ- រាជានុញ្ញាតក្តី ប្រាប់ពួកជន មានគណៈជាដើមក្តី ហើយត្រូវប្រាប់ភិក្ខុនីសង្ឃ ផងដែរ ។

[៣៦] ពីរបទថា វេបេត្វា កប្បំ សេចក្តីថា វៀរស្រីដែលធ្លាប់បួស ហើយក្នុងពួកតិរិយក្តី ក្នុងពួកភិក្ខុនីដទៃក្តី ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការឲ្យស្រីចោរឬសជាសមុជ្ជាន កើតឡើងតាមវាចា និងចិត្ត សម្រាប់ភិក្ខុនី កាលពួកភិក្ខុនីចៀសចេញទៅ ដោយករណីណាមួយ មិនទៅកាន់ខណ្ឌសីមា ឲ្យស្រីចោរឬស និងបរិស័ទដែលជានិស្សិតរបស់ខ្លួន សម្រាប់ភិក្ខុនីដែលទៅកាន់ខណ្ឌសីមាក្តី ទៅកាន់ស្ទឹង (សីមាទឹក) ហើយ ឲ្យឬសក្តី ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ដោយអំណាចការមិនប្រាប់ការឲ្យឬស ជាសញ្ញាវិមោក្ខ សចិត្តកៈ បណ្ឌិតិវជ្ជៈ កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ចោរវុជ្ជាបិកាសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក សង្ឃាទិសេសទី ៣

[៤០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមររបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីជាសិស្ស
របស់ភទ្ទាកាបិលានីថេរី ឈ្មោះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ ក៏បានទៅកាន់
ត្រកូលញាតិក្នុងស្រុក ។ ភទ្ទាកាបិលានីថេរីកាលមិនឃើញភិក្ខុនីនោះ ក៏សួរ
ភិក្ខុនីទាំងឡាយថា ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះទៅណា មិនឃើញ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីនោះ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយ
(ស្រាប់តែ) មិនឃើញ ។ ភទ្ទាកាបិលានីថេរីនិយាយថា នែនាងទាំងឡាយ
ត្រកូលញាតិរបស់ភិក្ខុនីនេះមាននៅក្នុងស្រុកឈ្មោះឯណោះ ចូរនាងទាំងឡាយ
ទៅពិនិត្យរកក្នុងត្រកូលនោះមើល ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយទៅក្នុងទីនោះឃើញ
ភិក្ខុនីនោះហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏លោក
មកតែម្នាក់ឯង មិនមានគេបៀតបៀនលោកទេ ។ ភិក្ខុនីនោះនិយាយថា
នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនមានអ្នកណាបៀតបៀនទេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបន្តិចថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងសោះ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់
ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន

គួរឃើញទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
 មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី
 ណាមួយទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯង ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ឈ្មោះបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។ ឯសិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយពីរូបចេញអំពីក្រុងសាកេត
 ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងចន្លោះផ្លូវមានស្ទឹង ដែលភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយនោះត្រូវឆ្លង ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះចូលទៅរកពួកអ្នកទូក
 ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា នែអ្នកដ៏មានអាយុ សូមឲ្យអ្នកទាំងឡាយ
 អាណិតចម្លងយើង (បន្តិច) ។ ពួកអ្នកទូកនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 យើងខ្ញុំមិនអាចចម្លងលោកម្ចាស់ទាំងពីរូបតែម្តងបានទេ ។ អ្នកទូកម្នាក់ចម្លង
 ភិក្ខុនី ១ រូប ។ អ្នកទូកដែលឆ្លងរួចទៅហើយ ក៏ទ្រុស្ត (សេពសន្តវៈ)
 នឹងភិក្ខុនីដែលឆ្លងរួចទៅហើយ ។ អ្នកទូកដែលមិនទាន់ឆ្លង ក៏ទ្រុស្តនឹងភិក្ខុនី
 ដែលមិនទាន់ឆ្លង ។ ភិក្ខុនីទាំងពីរូបនោះមកប្រជុំគ្នាក្នុងពេលក្រោយ ហើយ
 សួរគ្នាថា នែលោកម្ចាស់ អ្នកទូកមិនបៀតបៀនលោកទេឬ ។ ភិក្ខុនីនោះ
 និយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំអ្នកទូកវាបៀតបៀនទៅហើយ ចុះចំណែកខាង
 លោកម្ចាស់ អ្នកទូកវាមិនបៀតបៀនទេឬ ។ ភិក្ខុនីនោះក៏និយាយថា លោក
 ម្ចាស់ ខ្ញុំអ្នកទូកបៀតបៀនហើយដែរ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ

ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោសតិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនិមិនសមនឹងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនិទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនគួរឃើងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយតែម្នាក់ឯងក្តី ភិក្ខុនិនេះឯង ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុងជនបទកោសល ទើបចូលទៅកាន់ស្រុក ១ ក្នុងពេលល្ងាច ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុនិ ១ មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ បុរសម្នាក់មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធតាំងពីឃើញភិក្ខុនិនោះ ។ ឯ

បុរសនោះ បានក្រាលទីសិនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ក្រាលទីសិនដើម្បី
ភិក្ខុនោះក្នុងទីម្ខាងដោយឡែក ។ ទើបឯភិក្ខុនោះកំណត់យល់ឃើញហើយ
ក៏គិតថា បុរសនេះមានរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ បើគាត់នឹងមកក្នុងវេលាយប់
អញមុខជានឹងមានសម្រែកខុសប្រក្រតី ហើយក៏មិនបានលាភិក្ខុទាំងឡាយ
ស្រាប់តែទៅកាន់ត្រកូលមួយ ហើយក៏សម្រេចឥរិយាបថដេក ។ លំដាប់នោះ
បុរសនោះ មកក្នុងវេលារាត្រី ស្វែងរកភិក្ខុនោះ ក៏បៀតបៀនភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកាលបើមិនឃើញភិក្ខុនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុនោះចេញទៅជាមួយនឹងប្រុសជាប្រាកដហើយ ។ ឯភិក្ខុនោះលុះ
កន្លងរាត្រីនោះទៅ បានចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីបានជាលោកចេញ
ទៅជាមួយនឹងប្រុស ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនបានចេញ
ទៅជាមួយនឹងប្រុសទេ ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុមិនសមបើនឹងនៅប្រាសចាកគ្នាក្នុង
វេលារាត្រីតែម្នាក់ឯងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា ភិក្ខុនៅប្រាសចាក (គ្នា) ក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគួរបើនឹងនៅ
ប្រាសចាក (គ្នា) ក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ

នេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំឲ្យរឹង
 រឹតតែជ្រះថ្លាឡើងដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយទេ ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាង
 នាយតែម្នាក់ឯងក្តី ប្រាសចាកគ្នាក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯងក្តី ភិក្ខុនីនេះឯង
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។
 សិក្ខាបទ នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយយ៉ាង
 នេះ ។

[៤៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូបដើរផ្លូវឆ្ងាយ ទៅ
 កាន់ក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោសលជនបទ ។ បណ្តាភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុនីមួយ
 រូប មានឧច្ចារបៀតបៀន (ឈឺដោះទុក្ខសត្វ) បង្អង់នៅតែម្នាក់ឯង ហើយ
 បានទៅក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញភិក្ខុនីនោះហើយ
 ទ្រុស្ត ។ ទើបភិក្ខុនីនោះចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 បានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏លោកបង្អង់
 ឈប់នៅតែម្នាក់ឯង ហើយលោកមិនមានអ្នកណាបៀតបៀនខ្លះទេ ។ ភិក្ខុនី
 នោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រសូបៀតបៀនទៅហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឈប់បង្អង់ឲ្យយឺតយូរជាងពួក
 តែម្នាក់ឯងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនី

បង្កង់ឲ្យយឺតយូរជាងពួកតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិមិនគួរឃើញបង្កង់ឲ្យយឺតយូរជាងពួកតែម្នាក់ឯង
 សោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនិទាំងឡាយសម្តែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី
 ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយម្នាក់ឯងក្តី នៅប្រាសចាកគ្នាក្នុងវេលារាត្រីតែ
 ម្នាក់ឯងក្តី ឈប់ឲ្យឃ្នាតអំពីពួកតែម្នាក់ឯងក្តី ភិក្ខុនិនេះឯង ក៏ត្រូវអាបត្តិ
 ឈ្មោះសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញ ។

[៤៤] ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
 នៃបារាជិកកណ្តួរចហើយ ។ ពាក្យថា ទៅកាន់ចន្លោះស្រុកតែម្នាក់ឯងក្តី គឺ
 ភិក្ខុនិណានជំហានដំបូង ចូលទៅកាន់របងនៃស្រុកដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លច្ច័យ ឈានជំហានទី ២ ទៅ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុនិណាន
 ជំហានដំបូងទៅកាន់ឧបចារស្រុក ដែលមិនមានរបង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ
 ឈានជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា ទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង
 ខាងនាយតែម្នាក់ឯង គឺភិក្ខុនិបិទបាំងមណ្ឌល ៣ ហើយឆ្លងឡើងក្នុងទីណា
 មួយ ស្បង់នៃភិក្ខុនិនោះក៏ទទឹកបាន ទីនោះហៅថា ស្ទឹង ។ ភិក្ខុនិឆ្លងផុត
 ជំហានដំបូង ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ឆ្លងផុតជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ ពាក្យថា នៅប្រាសចាកគ្នាក្នុងវេលារាត្រីតែម្នាក់ឯង គឺភិក្ខុនិ

កំពុងលះហត្ថបាសនៃភិក្ខុនីទី ២ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យព្រមគ្នានឹងអរុណារៈ
 ឡើង លុះលះហត្ថបាសស្រឡះហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា
 ឈប់ឲ្យឃ្នាតអំពីពួកតែម្នាក់ឯង គឺភិក្ខុនីកំពុងលះទស្សនុបចារ (កន្លែងដែល
 មើលគ្នាឃើញ) ក្តី សវនុបចារ (កន្លែងដែលស្តាប់ឮ) ក្តី របស់ភិក្ខុនីទី
 ២ ក្នុងព្រៃមិនមែនជាស្រុក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លុះលះបង់ដាច់ស្រឡះ
 ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

[៤៥] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះឯង តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនី
 ដែលត្រូវអាបត្តិមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹង
 ពេលដែលប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ត មិនមែនដោយសូត្រសមនុកាសនវិធីទេ ។ ពាក្យ
 ថា គួរបណ្តេញចេញ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញចាក
 សង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១
 រួចហើយ ។

[៤៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីទី ២ ចៀសចេញទៅក្តី សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ
 ក្តី ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លង ១ ភិក្ខុនីធ្វើមុនបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឯកតាមន្តរគមនសិក្ខាបទ

[៤៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូចតទៅនេះ ក្នុងបទថា អតិក្កាមេន្ទិយា នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា កាលភិក្ខុនីលើកជើងម្ខាងឈានទៅ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ លុះឈានជំហានទី ២ កន្លងទៅ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ក្នុងបទថា អបរិក្ខុត្តស្ស តាមស្ស ឧបចារំ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុនីដើរកន្លងទីដែលគួរព័ទ្ធរបង់ទៅ ដោយជើងម្ខាង ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ លុះឈានដើរទៅ ដោយជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងបទថា បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេន្ទិយា ជាដើមនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាប ពាក្យពិស្តារថា ភិក្ខុនីចេញអំពីស្រុករបស់ខ្លួនទៅ មិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះលះ ចន្លោះស្រុកជាបច្ច័យ តែកាលចេញទៅហើយ ទៅកាន់ចន្លោះស្រុក (ដទៃ) ត្រូវអាបត្តិក្នុងគ្រប់ៗ ជំហាន ។ តែបើកន្លងរង ឬឧបចារររបស់ស្រុក មួយទៀត ទៅដោយជំហានទី ១ ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណច្នៃ លុះឈានហួសទៅ ដោយជំហានទី ២ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ សូម្បីភិក្ខុនីដែលចេញអំពី ចន្លោះស្រុកនោះទៅ ហើយត្រឡប់ចូលមកកាន់ស្រុករបស់ខ្លួន ក៏មានន័យ នេះដូចគ្នា ។

តែបើភិក្ខុនីអាចចូលទៅកាន់ទីដីនៃវត្តនោះឯង បានផ្លូវដែលមានកំពែង ការពារក្តី ផ្លូវដែលមានទ្វាររងក្តី កាលចូលទៅយ៉ាងនេះ រាប់ថា ជាអ្នកចូល

ទៅកាន់កប្បិយភូមិ ព្រោះហេតុនោះ ទើបសមគួរ ។ បើភិក្ខុនីចូលទៅដោយ
 ពាហនៈ មានខ្នងជើងដើមក្តី ដោយប្ញទ្ធិក្តី ក៏គួរដូចគ្នា ។ ព្រោះថា ការដើរ
 ទៅដោយជើងប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់សង្រ្គោះយកក្នុងសិក្ខាបទនេះ ដោយហេតុនោះឯង
 ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បឋមំ ទានំ អតិក្កាមេន្ទិយា ជាដើម ។
 ស្រុក ២ មានរបងជាប់គ្នានឹងវត្តរបស់ភិក្ខុនី ។ វត្តរបស់ភិក្ខុនីនៅជិតស្រុក
 ណា ភិក្ខុនីទោះត្រាប់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកនោះ ហើយត្រឡប់ចូលកាន់វត្ត
 ដើរទៅតាមផ្លូវនៃស្រុកមួយទៀត បើមានផ្លូវឆ្លងកាត់វត្តទៅ ក៏គួរ ។ តែគួរ
 ត្រឡប់មកអំពីស្រុកនោះ ដោយផ្លូវនោះដូចគ្នា ។ បើភិក្ខុនីចេញមកតាមទ្វារ
 ស្រុក គប្បីជ្រាបប្រភេទនៃអាបត្តិដោយន័យមុននោះឯង ។

កាលភិក្ខុនីចេញអំពីស្រុករបស់ខ្លួន មួយអង្វើដោយភិក្ខុនីដោយករណី
 ឯណាមួយ ក្នុងវេលាត្រឡប់ចូលមក ជិវ្ហចមកក្តី មានការបណ្តេញឲ្យចៀស
 ចេញទៅក្តី ពួកភិក្ខុនីក្រៅអំពីនេះ ប្រញាប់ចូលទៅកាន់ស្រុក គប្បីឈរចាំ
 ក្រៅទ្វារ ទម្រាំភិក្ខុនីដទៃមកដល់ បើមិនទាន់មកដល់ ភិក្ខុនីដែលជាសម្លាញ់
 ឈ្មោះថា ចៀសទៅហើយ ទោះចូលទៅ ក៏គួរ ។

ក្នុងកាលមុន ស្រុកជាស្រុកធំ ដែលមានវត្តភិក្ខុនីនៅត្រង់កណ្តាល ។
 ក្រោយមក មនុស្ស ៤ នាក់បាន (គ្រប់គ្រង) ស្រុកនោះ ហើយចែកគ្នា
 គ្រប់គ្រង ព័ទ្ធរបងទុករៀងខ្លួន ។ ភិក្ខុនីទោះទៅកាន់ស្រុកណាមួយអំពីវត្ត
 គួរ ។ ទោះចូលទៅកាន់ស្រុកមួយទៀតអំពីស្រុក ដែលទៅហើយនោះ តាម
 ទ្វារស្រុកក្តី តាមទ្វាររបងក្តី មិនគួរ ។ គួរត្រឡប់មកកាន់វត្តជាមុន ព្រោះ

ហេតុអ្វី ព្រោះវត្តជាទីសាធារណៈដល់ស្រុកទាំង ៤ ។

អធិប្បាយ លក្ខណៈនៃស្ទឹង និងភិក្ខុនិទោកាន់ស្ទឹង

ពីរបទថា អន្តរវាសកោ តេមិយតិ សេចក្តីថា ទីដែលភិក្ខុនីគ្រងសំពត់ ដោយអាការបិទេមណ្ឌល ៣ ឆ្លងទឹកទៅក្នុងទីណាមួយ តាមកំពង់ក្តី មិនមែន កំពង់ក្តី ក្នុងរដូវភ្លៀង អន្តរវាសក (ស្ទឹង) សើម សូម្បីត្រឹម ១ ធ្នាប់ ឬ ២ ធ្នាប់ (ឈ្មោះថា ស្ទឹង) ។ លក្ខណៈនៃស្ទឹងដ៏សេស មានច្បាស់ក្នុង នទីនិមិត្តកថា ។ ក្នុងវេលាដែលភិក្ខុនីដើរឆ្លងស្ទឹង មានសភាពបែបនេះ តាម កំពង់នៃស្ទឹងក្តី មិនមែនកំពង់ក្តី កាលលើកជើងទី ១ ឡើងលើគោក ត្រូវ អាបត្តិចុល្លច្ច័យ ក្នុងការលើកជើងទី ២ ជាសង្ឃាទិសេស ។ ដើរទៅតាម ស្ពានជាអនាបត្តិ ។ ក្នុងវេលាដើរឆ្លងដោយជើង ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនី ដែល តោងស្ពានឆ្លងទៅ ។ តែក្នុងវេលាឆ្លងទៅតាមស្ពាន កាលដើរទៅត្រូវអាបត្តិ ដូចគ្នា ។ សូម្បីក្នុងការទៅដោយយាន ទូក និងតាមអាកាសជាដើម ក៏មាន ន័យនេះដូចគ្នា ។

កាលភិក្ខុនី (លោត) អំពីត្រើយអាយ ទៅកាន់ត្រើយនាយ ជា អនាបត្តិ ។ ពួកភិក្ខុនីទៅដើម្បីធ្វើការជ្រលក់ចីវរ ២-៣ អង្គ ត្រាច់ទៅទៀប ប្រាំងទាំង ២ ដោយកិច្ច មានការប្រមូលឧសមកជាដើម គួរ ។ តែបើបណ្តា ភិក្ខុនីទាំងនេះ អង្គខ្លះ បង្កការឈ្មោះទាស់ទែងគ្នាហើយ ទៅកាន់ត្រើយមួយ ទៀត ត្រូវអាបត្តិទាំង ២ រូប ដែលឆ្លងទឹកទៅជាមួយគ្នា មួយអង្គធ្វើការ ឈ្មោះគ្នាត្រង់កណ្តាលស្ទឹង ត្រឡប់មកកាន់ត្រើយអាយវិញ ក៏ត្រូវអាបត្តិ ។

តែភិក្ខុនិក្ខន្ធនេះ ជាអ្នកតាំងនៅក្នុងឋានៈនៃភិក្ខុនិ ដែលមានសម្មាញ្ញ្យចៀសទៅ
របស់ភិក្ខុនិ មួយរូបទៀត ព្រោះដូច្នោះ ទើបមិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនិដែលទៅ
កាន់ត្រើយនាយ ។ ភិក្ខុនិដែលចុះកាន់ស្ទឹងដើម្បីងូតក្តី ដើម្បីជីកក្តី ហើយ
ត្រឡប់ឡើងកាន់ច្រាំងដើមវិញនោះឯង ជាអនាបត្តិ ។

ក្នុងបទថា សហ អរុណុត្តមនា នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បើភិក្ខុនិ
ធ្វើការស្វាធាយក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី កម្មណាមួយដទៃក្តី ធ្វើការពិចារណា
ថា អញនឹងទៅកាន់សម្លាកនៃមិត្តភិក្ខុនិ មុនអរុណរះនោះឯង ។ តែកាល
លោកមិនទាន់ដឹងនោះឯង អរុណរះឡើងមុន ជាអនាបត្តិ ។ តែបើលោក
ស្នាក់នៅក្នុងចំណែកណាមួយនៃវិហារ ដោយការរំពឹងទុកក្តី ដោយមិនបាន
រំពឹងក្តីថា អញនឹងនៅទីនេះឯង រហូតដល់ថ្ងៃរះឡើង លោកមិនឈានចុះកាន់
ហត្ថបាសនៃមិត្តភិក្ខុនិ ក្នុងវេលាអរុណរះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពិតហើយ ហត្ថបាសប៉ុណ្ណោះ ជាប្រមាណក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ក្នុងការ
កន្លងហត្ថបាសទៅ សូម្បីបន្ទប់ជាមួយគ្នាក៏រក្សាអាបត្តិមិនបាន ។

ក្នុងបទថា អគារកេ អរញ្ញេ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ ដែលឈ្មោះ ថា
ព្រៃ ព្រោះមានលក្ខណៈដូចត្រាស់ទុកយ៉ាងនេះថា ក្រៅសសរខ្លីនចេញទៅ
ទីទាំងអស់នេះ ឈ្មោះថា ព្រៃ ។ ឯព្រៃនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា
អគារមកំ ព្រោះមិនមានស្រុក មិនមែនព្រៃក្រាស់នោះឡើយ ។

កាលភិក្ខុនិចូលព្រៃនោះ លះឧបចារៈនៃការមើលឃើញទៅហើយ សូម្បី
ឧបចារៈនៃការបានឮនៅមាន ក៏ត្រូវអាបត្តិ ។ ដោយហេតុនោះ ក្នុងអង្គការ

ទើបលោកពោលថា បើភិក្ខុនីចូលទៅកាន់លានពោធិព្រឹក្ស ភិក្ខុនីមួយអង្គ
ឈរនៅខាងក្រៅ ជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីអង្គនោះ ។ ក្នុងពួកភិក្ខុនីដែលចូលទៅ
កាន់លោហប្រាសាទក្តី ដែលចូលទៅកាន់បរិវេណក្តី ក៏មានន័យដូចគ្នា ។

ក្នុងការថ្វាយបង្គំព្រះមហាចេតិយជាដើម ភិក្ខុនីមួយអង្គចេញទៅតាម
ទ្វារទិសខាងជើង ត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីអង្គនោះ ។ បណ្តាភិក្ខុនីដែលចូលទៅ
កាន់ចូបារាម មួយអង្គឈរនៅខាងក្រៅ សូម្បីអង្គនោះក៏ត្រូវអាបត្តិ ។ បណ្តា
ឧបចារៈនៃការមើលឃើញ និងឧបចារៈនៃការបានឮនេះ មិត្តភិក្ខុនីឃើញភិក្ខុនី
ឈរក្នុងទីណា ទីនោះឈ្មោះថា ឧបចារៈនៃការមើលឃើញ ។

តែបើមានវាំងននខាងចំកណ្តាល ភិក្ខុនីឈ្មោះថា លះឧបចារៈនៃការ
មើលឃើញទឹកនៃនឹងដែលមិត្តភិក្ខុនីឈរ បានឮសំឡេងរបស់ភិក្ខុនីដែលបន្លឺថា
អយេយ្យ ដោយសំឡេងដូចសំឡេងបង្កកនៃមនុស្សវង្វេងផ្លូវ និងដោយសំឡេង
ដូចសំឡេងស្រែកប្រាប់ឲ្យស្តាប់ធម៌ ឈ្មោះថា ឧបចារៈនៃការបានឮ ក្នុង
ឱកាសកណ្តាលវាល សូម្បីឆ្ងាយ ក៏រាប់ថាជាទស្សនូបចារៈបាន ។ ទស្សនូ-
បចារៈនោះ រក្សាមិនបាន ក្នុងកាលភិក្ខុនីលះសវនូបចារៈនោះទៅ ។ កាល
លះសវនូបចារៈប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ភិក្ខុនីមួយរូបដើរផ្លូវអំពីក្រោយសម្លាញ់ បើជាអ្នកមានភាពឧស្សាហ៍
ដើរតាមជាប់ទៅ ដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងដើរឲ្យទាន់ឥឡូវនេះ ជាអនាបត្តិ ។
បើភិក្ខុនីខាងមុខទៅផ្លូវដទៃ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានភិក្ខុនីជាមិត្តចៀសចេញទៅ
ជាអនាបត្តិដូចគ្នា ។

បណ្តាកិក្ខុនីពីរអង្គ ធ្វើដំណើរទៅជាមួយគ្នា មួយអង្គមិនអាចដើរទាន់
ដើរតាមក្រោយដោយគិតថា សូមព្រះថេរីនេះទៅចុះ មួយអង្គទៀតដើរទៅ
ដោយគិតថា សូមឲ្យព្រះថេរីខាងក្រោយនៅចុះ ត្រូវអាបត្តិទាំង ២ អង្គ ។

តែបើកិក្ខុនីពីរអង្គកំពុងធ្វើដំណើរ មួយអង្គដើរមុខ កាន់យកផ្លូវមួយក្តី
មួយអង្គដើរក្រោយ កាន់យកផ្លូវមួយក្តី មួយអង្គតាំងនៅក្នុងឋានៈនៃអ្នកមាន
សម្ងាញ់ចៀសទៅរបស់មួយអង្គទៀត ទើបជាអនាបត្តិទាំង ២ រូប ។

[៤៦] បទថា បក្ខុសង្គត្តា វា បានដល់ ដែលទៅចូលជាមួយត្រិវិយ ។
ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចបឋមបុរាណិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះ ។

ឯកតាមន្តរសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក សង្ឃាទិសេសទី ២

[៤៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមររបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីជា
អ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុឈ្មោះទាស់ទែងគ្នា ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកបង្ក
អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីរាំងរនូវកម្មទាំងឡាយ ដែលចណ្ឌកាលី
ភិក្ខុនីនោះធ្វើ ។ ទទួលសម័យនោះឯង បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានទៅកាន់ស្រុកតូច
ដោយកិច្ចអ្វីម្យ៉ាង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីសង្ឃជើងថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចៀស
ចេញទៅហើយៗ លើកវត្តចំពោះចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី ព្រោះសេចក្តីមិនឃើញ
អាបត្តិ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពិចារណាកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើក្នុងស្រុកនោះហើយ ក៏
វិលមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីកាលបើបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមកដល់
ក៏មិនក្រាលអាសនៈឲ្យ មិនចូលទៅតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើង និង
ឈើទ្រាប់ជើងឡើយ មិនក្រោកទទួលយកបាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកជីក ។
បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីថា នែលោកម្ចាស់
កាលបើយើងមកដល់ ហេតុអ្វីក៏លោកមិនក្រាលអាសនៈឲ្យ មិនចូលមក
តម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើង និងឈើទ្រាប់ជើងឲ្យ មិនក្រោកទទួលយក
បាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកជីក ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនិយាយថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ ការនេះបានយ៉ាងហ្នឹង ព្រោះខ្ញុំជាមនុស្សអនាថា ។ បុល្លនន្ទា
ភិក្ខុនីសួរថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏លោកជាមនុស្សអនាថា ។ ចណ្ឌកាលី

វិទយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

ភិក្ខុនិយាយថា នៃលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនេះគិតគ្នាថា ភិក្ខុនិទេវជា
មនុស្សអនាថា មិនមានអ្នកណាស្គាល់ គ្មានភិក្ខុនិណាមួយជាអ្នកប្រតិបត្តិ
ភិក្ខុនិទេវ ដូច្នេះហើយ ក៏លើកវត្តចំពោះខ្ញុំព្រោះសេចក្តីមិនឃើញអាបត្តិ ។
បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិយាយថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយនេះល្ងង់ ភិក្ខុនិអស់នេះមិនធ្វាស
ភិក្ខុនិទាំងឡាយនេះមិនស្គាល់កម្មក្តី ទោសរបស់កម្មក្តី កម្មវិបត្តិក្តី កម្មសម្បត្តិ
ក្តី ឯយើងទើបដឹងកម្មផង ទោសរបស់កម្មផង កម្មវិបត្តិផង កម្មសម្បត្តិផង
យើងហ្នឹងឯង ត្រូវធ្វើកម្មដែលសង្ឃមិនបានធ្វើផង ត្រូវញ៉ាំងកម្មដែលសង្ឃ
ធ្វើហើយឲ្យកម្រើកផង ដូច្នេះហើយ ប្រជុំភិក្ខុនិសង្ឃក្លាមៗ ហើយសូត្រ
(ដកកម្ម) បញ្ចូលចណ្ឌកាលីភិក្ខុនិមកវិញ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ត
បង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងមិនប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹង
សេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនិជាអ្នកធ្វើ ហើយសូត្របញ្ចូលភិក្ខុនិដែលសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅព្រះសាស្តា
ទេ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិមិន
បានប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនិជាអ្នកធ្វើ សូត្រ
បញ្ចូលភិក្ខុនិដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសាស្តា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
និទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិមិនគួរបើនឹងមិនប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹងសេចក្តី

ប្រាថ្នារបស់ពួកភិក្ខុនីជាអ្នកធ្វើ ហើយសូត្របញ្ចាលភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀង
 គ្នា លើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសាស្តាទេ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់ការកសង្ឃ មិនដឹង
 សេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយសូត្របញ្ចាលភិក្ខុនីដែលសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា
 លើកវត្តតាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ភិក្ខុនី
 នេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញចាក
 សង្ឃ ។

[៤៨] ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
 នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា បិតនៅក្នុងសីមា
 ស្មើគ្នា ឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា សង្ឃលើកវត្ត គឺ
 ភិក្ខុនីដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី មិនសម្តែងអាបត្តិក្តី មិន
 លះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ។ ពាក្យថា តាមធម៌ តាមវិន័យ គឺតាមធម៌
 យ៉ាងណា តាមវិន័យយ៉ាងណា ។ ពាក្យថា តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា គឺតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រី គឺតាមពុទ្ធសាសនា ។
 ពាក្យថា មិនប្រាប់ការកសង្ឃ គឺមិនប្រាប់សង្ឃជាអ្នកធ្វើកម្ម ។ ពាក្យថា
 មិនដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ គឺមិនដឹងសេចក្តីពេញចិត្តរបស់ពួក ។ ភិក្ខុនី
 គិតថា អញនឹងសូត្របញ្ចាលពួក ហើយស្វែងរកពួកក្តី សម្មតិសីមាក្តី ត្រូវ

អាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ
ទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក្នុងខណៈ
សូត្រចប់កម្មវាចាស្រេច ។

[៤៧] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែល
ប្រព្រឹត្តល្មើសមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹង
ប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ត មិនមែនដោយសូត្រសមនុភាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា គួរ
បណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីឯទៀតបណ្តេញចេញអំពី
សង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃ
សត្តរសកណ្តរចហើយ ។

[៤៨] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយសូត្របញ្ចូលពួក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុនីសង្ឃ័យ ហើយសូត្របញ្ចូលពួក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្ម
ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយសូត្របញ្ចូល
ពួក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនី
សង្ឃ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្ម
មិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីប្រាប់សង្ឃជាអ្នកធ្វើសង្ឃកម្ម ហើយទើបសូត្របញ្ចូលពួក ១ ភិក្ខុនី

សត្តរសកណ្ណ សិក្ខាបទទី ៤

ដឹងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់គណៈ ហើយទើបសូត្របញ្ចាលពួក ១ ភិក្ខុនីសូត្រ
 បញ្ចាលភិក្ខុនីដែលប្រព្រឹត្តតាមវត្ត កាលបើគ្មានសង្ឃជាអ្នកធ្វើសង្ឃកម្ម ទើប
 ភិក្ខុនីសូត្របញ្ចាលពួក ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីធ្វើខុសមុនបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ឧក្ខត្តកឌុំសរណសិក្ខាបទ

[៤៧] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះថា ទីដាក់ជើង ដែលលាងហើយ ឈ្មោះថា តាំងរងជើង ។ ទីសម្រាប់ដាក់ជើងដែលមិន ទាន់បានលាង ឈ្មោះថា អំបែងសម្រាប់ជូតជើង ។

បទថា អនញ្ញាយ គណាស្ស ឆន្ទំ បានដល់ មិនស្គាល់ឆន្ទៈរបស់ គណៈដែលធ្វើនោះឯង ។

[៥១] ពីរបទថា វត្ថុ វត្ថុន្តី បានដល់ បុគ្គលប្រព្រឹត្តប្រព័ត្តក្នុង នេត្តាវត្ថុ (វត្ថុជាហេតុរលាស់ចេញ) ៤៣ ប្រភេទ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ចុះជាសម្មជ្ជាន កើតឡើងតាមកាយវាចា នឹងចិត្ត ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជា លោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវច័កម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

ឧក្ខត្តកឌុំសរណសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សង្ឃាធិសេសទី ៥

[៥២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនី
មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ មនុស្សទាំង-
ឡាយឃើញសុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនីក្នុងរោងភត្តហើយ មានសេចក្តីតម្រេកក៏ប្រគេន
កោជនទាំងឡាយ សុទ្ធតែប្រសើរដល់សុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនីដែលមានតម្រេកដែរ ។
សុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនីឆាន់ (តែឯង) ទាល់តែឆ្អែត ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃមិន
បានអាហារដ៏សមគួរដល់ចិត្តផងឡើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា
នាងសុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនី មិនសមបើនឹងមានតម្រេកទទួលខាទនីយកោជនីយាហារ
អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ីឬឆាន់
សោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា សុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនី
មានតម្រេកទទួលខាទនីយកោជនីយាហារ អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេក
ដែរ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សុន្ទរីនន្ទាកិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងមានតម្រេក
ហើយទទួលខាទនីយកោជនីយាហារ អំពីដៃបុរសបុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ
ដោយដៃរបស់ខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬឆាន់ទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ

មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានតម្រេកទទួលយកខាទនីយក្តី កោជនីយក្តី អំពីដៃបុរស បុគ្គលដែលមានតម្រេកដែរ ដោយដៃនៃខ្លួន ហើយទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញ ចាកសង្ឃ ។

[៥៣] ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាង ដើមរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា មានតម្រេក គឺភិក្ខុនីដែលត្រេកអរ អាឡោះអាល័យ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ បុរសដែលឈ្មោះថា មានតម្រេក គឺ ប្រុសដែលត្រេកត្រអាលសម្លឹងគយគន់ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ ដែលហៅថា បុរសបុគ្គល សំដៅយកមនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី អាចត្រេកអរបាន មិនមែន យក្សប្រុស ប្រេតប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោលទេ ។ ដែលហៅថា ខាទនីយ គឺ លើកលែងតែកោជន ៥ យ៉ាងចេញ និងទឹក និងឈើស្ងួត ក្រៅពីនោះ ឈ្មោះថា ខាទនីយទាំងអស់ ។ កោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ឈ្មោះថា កោជនីយ ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹង ទំពាស្តី ឬនឹងបរិភោគ ហើយទទួលយក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មម្ល៉ៃ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៥៤] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី គឺគតថាគតពោលប្រៀបដូចនឹងភិក្ខុនី ទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា បឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹង

ប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុ មិនមែនដោយសូត្រសមនុកាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា បណ្តេញ
 ចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញអំពីសង្ឃ ។
 ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។
 ភិក្ខុនីទទួលទឹក និងឈើស្កន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៥៥] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង ហើយភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងទំពា
 ស៊ី ឬនឹងបរិភោគ ក៏ទទួលយក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិ
 ថ្មល្អច្នៃគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីទទួលទឹក និងឈើស្កន់
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើបុគ្គលមានតម្រេកទាំងពីរខាង ហើយភិក្ខុនីគិតថា
 អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគដូច្នោះ ក៏ទទួលយកអំពីដៃយក្សប្រុសក្តី ប្រេត
 ប្រុសក្តី បណ្ឌក (ខ្មើយ) ក្តី តិរច្ឆានដែលមានរូបរាងដូចមនុស្សក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្នៃគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូល
 ទៅ ។ ភិក្ខុនីទទួលទឹកនិងឈើស្កន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើមានតម្រេក
 តែម្ខាង ហើយភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងទំពាស៊ីឬនឹងបរិភោគដូច្នោះ ក៏ទទួលយក
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។
 ភិក្ខុនីទទួលយកទឹកនិងឈើស្កន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៥៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺជនទាំងឡាយ (ភិក្ខុនី និងប្រុស) មិនមានតម្រេកទាំងពីរខាង ១ ភិក្ខុនី
 ដឹងថា ប្រុសនោះមិនមានតម្រេក ទើបទទួលយក ១ ភិក្ខុនីឆ្លង ១ ភិក្ខុនីធ្វើ
 ខុសមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កោដនប្បដិគ្គហណបឋមសិក្ខាបទ

[៥៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូចតទៅនេះថា លោក
ពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរីថា ក្នុងបទថា ឯកតោ អវស្សតេ នេះ បណ្ឌិតគប្បី
ឃើញថា ភិក្ខុនីជាអ្នកមានតម្រេក ។ តែក្នុងមហាអដ្ឋកថា មិនបានពោល
ពាក្យថា ចំណែកម្ខាងមានតម្រេកនេះទុក ។ ពាក្យនោះសមជាមួយ ព្រះ-
បាលី ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ
វេទនា ដូច្នោះឯង ។

កោដនប្បដិគ្គហណបឋមសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ

សង្ខារធិសេសទី ៦

[៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនី
មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ មនុស្សទាំង-
ឡាយបានឃើញសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីក្នុងរោងភត្ត ក៏មានតម្រេកហើយឲ្យកោជន
ទាំងឡាយដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមដល់សុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីដែលមានតម្រេកដែរ ។ សុន្ទរិន្ទា
កិក្ខុនីរៀនសូត្រមិនទទួលយក ។ កិក្ខុនីដែលអង្គុយលើអាសនៈបន្ទាប់ បាន
ពោលពាក្យនេះនឹងសុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏នាងមិនទទួល
យក ។ សុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ បុរសនេះមានតម្រេក ។
កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះសួរថា នែលោកម្ចាស់ ចំណែកខាងលោកមានតម្រេកឬ
ទេ ។ សុន្ទរិន្ទាកិក្ខុនីនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិនមានតម្រេកទេ ។
កិក្ខុនីនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី
មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់នាងបាន នែលោកម្ចាស់ ឈ្មើយចុះ កាល
ណាបើលោកមិនមានតម្រេកហើយ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្តឯណាជាខាទនីយ
ក្តី ជាភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្តនោះដោយដៃខ្លួន
ហើយទំពាស្តី ឬបរិភោគចុះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗបេៗ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបន្ទាប់ថា ធម្មតា
កិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នែលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជា

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

មានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់
 ឈ្មោះចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនោះឲ្យវត្ត
 ឯណាជាខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្តនោះ
 ដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគចុះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនិពោលយ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុក
 ជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់
 ឈ្មោះចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្ត
 ណាជាខាទនីយក្តី ភោជនីយក្តី ដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្តនោះដោយ
 ដៃខ្លួនហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគចុះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាភិក្ខុនិមិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃលោក
 ម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹងធ្វើអ្វីដល់
 លោកបាន នៃលោកម្ចាស់ ឈ្មោះចុះ កាលណាបើលោកមិនមានតម្រេកទេ
 បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្តឯណាជាខាទនីយក្តី ជាភោជនីយក្តី ដល់លោក
 លោកចូរទទួលយកវត្តនោះដោយដៃខ្លួន ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគចុះទេ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់ភិក្ខុនិមនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនិទាំងឡាយ
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ពោលយ៉ាងនេះថា
 នៃលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមានតម្រេកក្តី នឹង

ធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់ ឈ្មោះចុះ កាលណាបើលោកមិនមាន
 តម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្តឯណាជាខាទនីយក្តី ជាភោជនីយក្តី ដល់
 លោក លោកចូរទទួលយកវត្តនោះដោយដៃខ្លួន ហើយទំពាស្តីឬបរិភោគចុះ
 ភិក្ខុនីនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាបឋមាបត្តិក គួរបណ្តេញចេញ
 ចាកសង្ឃ ។

[៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទខាងដើមរួចហើយ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនីនិយាយបញ្ជូន
 ដោយពាក្យថា នៃលោកម្ចាស់ បុគ្គលប្រុសនេះទុកជាមានតម្រេកក្តី មិនមាន
 តម្រេកក្តីនឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន នៃលោកម្ចាស់ ឈ្មោះចុះ កាលណាបើ
 លោកមិនមានតម្រេកទេ បើបុគ្គលប្រុសនេះឲ្យវត្តឯណា ជាខាទនីយក្តី
 ភោជនីយក្តីដល់លោក លោកចូរទទួលយកវត្តនោះដោយដៃខ្លួនហើយទំពាស្តី
 ឬបរិភោគចុះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទទួលយកដោយគិតថា អញ
 នឹងទំពាស្តី ឬនឹងបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីដែលពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។
 ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក្នុងពេលដែលធាន់រួចហើយ ។ ពាក្យថា
 ភិក្ខុនីនេះក្តី តថាគតពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា
 ជាបឋមាបត្តិក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិព្រមគ្នានឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ត មិនមែនដោយ
 សុត្រសមនុភាសនវិធីទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនី
 នោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

មានសេចក្តី អធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយ
ពាក្យថា លោកចូរទទួលយកទឹកនិងឈើស្កន់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី
នោះទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីដែល
ពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៥៧] កាលបើមានតម្រេកតែម្ខាង ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយពាក្យថាលោក
ចូរ (ទទួល) ខាទនីយក្តី កោជនីយក្តី អំពីដៃយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌិតក្តី
តិរច្ឆានមានរូបរាងដូចមនុស្សក្តី ហើយទំពាស៊ី ឬបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីនោះទទួល ដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹងបរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនី
ដែលពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដគ្រប់
ខណៈដែលលេបចូលទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ចយក្នុងពេលដែល
ឆាន់រួចហើយ ។ ភិក្ខុនីពោលបញ្ជូនថាលោកចូរទទួលយកទឹក និងឈើស្កន់
ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ឬនឹង
បរិភោគតាមពាក្យភិក្ខុនីជាអ្នកពោលបញ្ជូននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីដឹងថាបុរសនោះមិនមានតម្រេក ទើបបញ្ជូន ១ ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយ
គិតថាភិក្ខុនីនេះក្រោធហើយ គង់មិនទទួលយក ១ ភិក្ខុនីបញ្ជូនដោយគិតថា
ភិក្ខុនីនេះគង់មិនទទួលយក ព្រោះខ្លួនមានសេចក្តីអនុគ្រោះត្រកូល ១ ភិក្ខុនី
ឆ្លត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ជាតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កោដនប្បជិត្តបាលាទុតិយសិក្ខាបទ

[៥៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះ ពីរបទថា យតោ ភំ កៃជា យស្មា ភំ ប្រែថា ព្រោះថា អ្នកនាងម្ចាស់ ។

សួរថា អាបត្តិទាំងឡាយ មានជាដើមថា និយាយជំរុញ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ មានសង្ឃាទិសេសជាទីបំផុត នឹងមានដល់អ្នកណា ឆ្លើយថា មានដល់ ភិក្ខុនីដែលនិយាយជំរុញ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុង គម្ពីរបរិវារថា

ឧបសម្បន្ន ១ មិនបានឲ្យឧបសម្បន្ន ១ មិនបានទទួល
ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែឧបសម្បន្ននោះ
ត្រូវគុកាបត្តិ មិនមែនជាលហុកាបត្តិ កាលដែលនឹងត្រូវ
អាបត្តិនោះ ក៏ត្រូវព្រោះការបរិភោគជាបច្ច័យ ប្រស្មានេះ
ពួកលោកអ្នកឈ្នាសវៃបានគិតមកហើយ ។

ពិតហើយ គាថានេះ ត្រាស់សំដៅយកភិក្ខុនីដែលនិយាយជំរុញនេះ ។
ឯសេចក្តីផ្សេងគ្នានៃអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ដែលនិយាយជំរុញនេះ ទ្រង់ចែកទុក
ហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំង
អស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវច្ចិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា
៣ ដូច្នោះឯង ។

វិទយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៧

[៦១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមររបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី
ឈ្មោះខ័ងអាក់អន់ចិត្តនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលា
ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាជា
សមណី^១ ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ នឹងហៅថា
សមណីដូចម្តេចបាន សមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានការខ្មាស មានសេចក្តី
រង្សៀស ជាអ្នកប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុង
សំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
លោកម្ចាស់ចណ្ឌកាលី ខ័ងអាក់អន់ចិត្ត មិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
លាព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាជាសមណី ជាធីតា
ព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនីអម្បាលនេះ នឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បី
សមណីទាំងឡាយដទៃ ដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្សៀស មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់
សមណីទាំងឡាយនោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីខ័ងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។

១- សមណៈស្រីៗ ហៅថា សមណី ដូចជាភិក្ខុស្រីៗ ហៅថា ភិក្ខុនីដែរ ។

ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យៈ ភិក្ខុនី
អម្បាលនេះ នឹងហៅថា សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃ
ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានខ្លះដែរ
អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
មានជាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណកាលភិក្ខុនីខឹងអាក់អន់
ចិត្តហើយ មិនគួរបើនឹងពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។ បេយ ខ្ញុំលាសិក្ខា
ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធជាសក្យ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ
នឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តី
ខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស ជាអ្នកប្រាថ្នាការសិក្សាក៏មានខ្លះដែរ អញនឹង
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នោះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
។ បេយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលា
ព្រះពុទ្ធ ។ បេយ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាធីតាព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យៈ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ នឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បី
សមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស ប្រាថ្នាការ
សិក្សាក៏មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំង-
ឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែលោក

ម្ចាស់ លោកកុំខឹងអាក់អន់ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។
 ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ណាជាសមណី ជាសក្យជីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 នេះនឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមាន
 សេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹង
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នោះឡើយ ។ នៃលោក
 ម្ចាស់ លោកចូរត្រេកអរ (ព្រោះ) ធម៌ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
 ល្អហើយ ចូរលោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខដោយប្រពៃចុះ
 ឯភិក្ខុនីនោះកាលបើត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ នៅប្រកាន់យ៉ាងនោះ
 ដដែល ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ សូត្រសមនុភាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីនោះអស់វារៈ
 ជាគម្រប់បីជង ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ បើភិក្ខុនីនោះ កាលត្រូវ
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនវិធីគម្រប់បីជង (ហើយ) លះបង់វត្ថុ
 នោះបាន ការលះបង់បាននោះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ភិក្ខុនីនេះក៏
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជាយាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៦២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។ ពាក្យថា ខឹងអាក់អន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនីមានចិត្តមិន
 ត្រេកអរ មានចិត្តដែលទោសខ្លាំងខ្លប់ហើយ មានចិត្តរឹងរូស ។ ពាក្យថា
 ភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនីពោលថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យជីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថា
 សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មាន

សេចក្តីរឿស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នោះ ។

[៦៣] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីដែលពោលយ៉ាងនេះជាប្រក្រតី នោះឯង ។ ពាក្យថា ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឃើញ ឯណាឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះត្រូវពោលហាម ភិក្ខុនីនោះថា នៃលោកម្ចាស់ លោកកុំខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយនិយាយយ៉ាងនេះ ថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជា សក្យជីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនឹងហៅថាសមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណី ទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរឿស ប្រាថ្នាការសិក្សា គង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះ ដូច្នោះឡើយ នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរត្រេកអរចុះ (ព្រោះ) ធម៌ គឺព្រះដី មានព្រះភាគសម្តែងល្អហើយ លោកចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យដើម្បីធ្វើទីបំផុតទុក្ខ ដោយប្រពៃចុះ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយអស់វារៈពីរជងផង ត្រូវនិយាយអស់វារៈបីជងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាន នេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឮ ហើយមិននិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយទាញភិក្ខុនីនោះ មកកាន់ទីកណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយហាមថា នៃលោកម្ចាស់ លោកកុំខឹង អាក់អន់ចិត្ត ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យជីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនឹងហៅថា

សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស
 មានសេចក្តីរង្រៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ
 ក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នោះ ។ នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរ
 ត្រេកអរចុះ (ព្រោះ) ធម៌ គឺព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងល្អហើយ លោកចូរ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយនិយាយហាមអស់វារៈពីរជនផង ត្រូវនិយាយហាមអស់វារៈបីជន
 ផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើលះបង់
 មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦៤] ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធី ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធី
 យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនីដែលច្នាសប្រតិពល ត្រូវផ្ទៀងសង្ស័យដឹងថា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ ខ្លាំងអាក់អន់ចិត្ត
 ពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខា
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ នឹងហៅ
 ថា សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បីសមណីទាំងឡាយដទៃ ដែលមានសេចក្តី
 ខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស ប្រាថ្នាការសិក្សាគង់មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់សមណីទាំងឡាយនោះដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់
 វត្ថុនោះទេ ។ បើសមនុកាសនកម្ម មានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវ
 សង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ

ចេញ ។ នេះជាញាតិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនី
 នេះមានឈ្មោះនេះ ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលាព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំលាព្រះធម៌ ខ្ញុំលាព្រះសង្ឃ ខ្ញុំលាសិក្ខា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាសមណី
 ជាសក្យធីតា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះនឹងហៅថា សមណីដូចម្តេចបាន សូម្បី
 សមណីទាំងឡាយដទៃដែលមានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្រៀស ប្រាថ្នាការ
 សិក្សាក៏មានខ្លះដែរ អញនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 នោះដូច្នោះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ (ឥឡូវនេះ) សង្ឃសូត្រ
 សមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការ
 សូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ គួរដល់
 លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោក
 ម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះ
 អស់វារៈគម្រប់ពីរជងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់បីជងផង
 ។ បេ ។ សង្ឃបានសូត្រសមនុកាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះហើយ ដើម្បី
 ឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ការសូត្រសមនុកាសនវិធីនោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ
 ទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ
 យ៉ាងនេះ ។

[៦៥] ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធខណៈចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិចុល្លច្ច័យ
 ទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក លុះចប់កម្មវាចាស្រេច ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ អាបត្តិទុក្ខដ

ដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់ញាតិក្តី អាបត្តិបុល្លច្ចយទាំងឡាយដែលត្រូវក្នុងខណៈ
ចប់កម្មវាចាពីរលើកក្តី រមែងរម្ងាប់ទៅឯង ។

[៦៦] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះក្តី (គឺភិក្ខុនីនេះឯង) ដែលតថាគត
ពោលប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីដែលត្រូវសង្ឃាទិសេសមុនៗ ។ ពាក្យថា ជាយាវ
តតិយក គឺភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិដោយ (សង្ឃ) សុត្រសមនុកាសនវិធីអស់វារ
ជាគម្រប់បីដង មិនមែនត្រូវព្រមគ្នាដោយការប្រព្រឹត្តល្មើសវត្ថុទេ ។ ពាក្យថា
គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយបណ្តេញចេញ
អំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយខាងដើម្បួចហើយ ។

[៦៧] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនី
មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្ម
ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្ម
ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់
ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានសុត្រសមនុកាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីលះបង់ឯង ១
ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

សិក្ខុបច្ចាចិក្ខណសិក្ខាបទ

[៦១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះថា បណ្ឌិតគប្បី
ជ្រាបអត្ថនៃបទថា យាវតតិយក ដោយន័យដូចខ្ញុំពោលទុកក្នុងមហាវិក្ក
នោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការសូឡសមនុកាសនកម្ម ជាកិរិយា ជា
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ច័ត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារថីកម្ម ជា
អកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

សិក្ខុបច្ចាចិក្ខណសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សង្ឃាធសេសធំ ៨

[៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមររបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីដែល
ភិក្ខុនីឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍អ្វីនីមួយ ហើយខឹងតូចចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយ
សេចក្តីស្អប់ផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
លុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ចណ្ឌកាលីជា
ម្ចាស់ ដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយហើយ មិនគួរនឹងខឹង
អាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តី
ស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នោះសោះ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី
ដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងតូចចិត្តពោលយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំង-
ឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូល
ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីដែលភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាញ់
ព្រោះអធិករណ៍នីមួយហើយ មិនគួរថើនឹងខឹងអាក់អន់ចិត្ត ហើយពោលយ៉ាង

នេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នោះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយដែលភិក្ខុនីសង្ឃធ្វើឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា នែលោកម្ចាស់ លោកដែលភិក្ខុនីសង្ឃធ្វើឲ្យចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត កុំនិយាយយ៉ាងនេះថាភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នោះថា លោកម្ចាស់ហ្នឹងឯង លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ខ្លះ លុះដោយសេចក្តីស្អប់ខ្លះ លុះដោយសេចក្តីល្ងង់ខ្លះ លុះដោយសេចក្តីខ្លាចខ្លះ ។ ភិក្ខុនីនោះ កាលដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះនៅប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធីដរាបដល់គម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់កម្មនោះចេញ ។ ភិក្ខុនីនោះកាលបើត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធីដរាបដល់គម្រប់បីដង លះបង់កម្មនោះបាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះក៏ ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសជាយាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញចាកសង្ឃ ។

[៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ

ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ពាក្យថា ព្រោះអធិករណ៍នីមួយៗ ដែលហៅថា អធិករណ៍ បានដល់អធិករណ៍ទាំងឡាយបួន គឺវិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវាទាធិករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ ភិច្ចាធិករណ៍ ១ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីសង្ឃធ្វើឲ្យចាញ់ គឺសំដៅយកភិក្ខុនីដែលភិក្ខុនីសង្ឃធ្លាប់ផ្ទាល់ហើយ ។ ពាក្យថា ខឹងអាក់អន់ចិត្ត គឺភិក្ខុនីមិនត្រេកអរ មានចិត្ត គឺទោសខ្លាំងខ្ទប់ហើយ មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។

[៧១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីជាអ្នកពោលយ៉ាងនេះជាប្រក្រតីនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឃើញ ឯណាឮ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះនិយាយហាមប្រាមថា នៃលោកម្ចាស់ កាលបើភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យចាលចាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយៗ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត កុំពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផងដូច្នោះថា លោកម្ចាស់ហ្នឹងឯង លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ខ្លះ ។ បេ ។ លុះដោយសេចក្តីខ្លាចខ្លះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈបីដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាឮហើយមិននិយាយ ភិក្ខុនីទាំងនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវចាប់ទាញភិក្ខុនីនោះមកកាន់ទីកណ្ណាលសង្ឃ

ហើយនិយាយថា នៃលោកម្ចាស់ បើភិក្ខុនីសង្ឃផ្ទាញ់ផ្ទាលព្រោះអធិករណ៍
 នីមួយ លោកខឹងអាក់អន់ចិត្តហើយ កុំពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាច
 ផងដូច្នោះថា លោកម្ចាស់ហ្នឹងឯង លុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ខ្លះ ។ បេ ។ លុះ
 ដោយសេចក្តីខ្លាចខ្លះ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារព័រជន
 ផង ត្រូវនិយាយអស់វារបីជនផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់
 បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៧២] ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធី ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវសូត្រសមនុកាសនវិធីយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនី
 ដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូម
 ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃបានផ្ទាញ់ព្រោះអធិករណ៍
 នីមួយ ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្តពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។
 ភិក្ខុនីនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះទេ ។ បើសង្ឃមានកាលគួរដល់ហើយ សង្ឃ
 ត្រូវសូត្រសមនុកាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ
 ចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យ
 ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃបានផ្ទាញ់ព្រោះអធិករណ៍នីមួយ ខឹងអាក់
 អន់ចិត្តហើយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីស្រឡាញ់
 ផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយលុះដោយសេចក្តីខ្លាចផង ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះ

បង្វែរត្តនោះទេ ។ សង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យ
 លះបង្វែរត្តនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
 ដើម្បីឲ្យលះបង្វែរត្តនោះចេញ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់
 អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ
 ត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វាវាជាគម្រប់ពីរជងជង ។ បេ ។
 ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វាវាជាគម្រប់បីជងជង ។ បេ ។ សង្ឃសូត្រសមនុកាសន
 វិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង្វែរត្តនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុ-
 កាសនវិធីនោះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ហេតុនោះ សង្ឃទើបស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម
 ចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៧៣] ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងខណៈចប់ញាតិ ត្រូវអាបត្តិ
 ថុល្លថ្នយទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក លុះសូត្រចប់កម្មវាចា
 ស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស អាបត្តិទុក្ខដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់ញាតិ (ភិ) អាបត្តិថុល្លថ្នយ
 ទាំងឡាយដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក (ភិ) រមែងរម្ងាប់ទៅ
 (ឯង) ។

[៧៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីនេះភិ គឺភិក្ខុនីនេះឯង ដែលតថាគតពោល
 ប្រៀបផ្ទឹមនឹងភិក្ខុនីមុនៗ ដែលត្រូវអាបត្តិនោះដែរ ។ ពាក្យថា ជាយាវ-
 តតិយក គឺភិក្ខុនីនោះត្រូវសង្ឃាទិសេស ក្នុងខណៈដែលសូត្រសមនុកាសន-
 វិធីកំណត់បីជង មិនត្រូវព្រមគ្នានឹងប្រព្រឹត្តកន្លងវត្តទេ ។ ពាក្យថា គួរ

បណ្តេញចេញចាកសង្ឃ គឺភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនីនោះចៀសចេញពីសង្ឃ ។
ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋមសង្ឃាទិសេសខាងដើម ។

[៧៥] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសម្គាល់ថា កម្មប្រកប
ដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយ
ធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ឃ័យ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះ
បង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមាន
សេចក្តីសង្ឃ័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់
ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៧៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនី (ដែលសង្ឃ) មិនបានសុត្រសមនុកាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីដែល
លះបង់ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អធិករណកុបិតសិក្ខាបទ

[៦៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ ពីរបទថា កិស្មិញ្កុនេវ អធិករណោ បានដល់ ក្នុងបណ្ណាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាងណាមួយ ។ តែក្នុងបទកាជនៈ ទ្រង់សម្តែងការចែកអធិករណ៍តែម្យ៉ាង ទើបព្រះមានព្រះ ភាគត្រាស់ពាក្យជាដើមថា ដែលឈ្មោះថា អធិករណ៍ បានដល់ អធិករណ៍ ៤ ដូច្នោះ ។ ពាក្យដ៏សេសស ព្រមទាំងសមុដ្ឋានជាដើម មានន័យរាក់ទាំងអស់ ហើយ ។

អធិករណកុបិតសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក សង្ឃាធសេសទី ៩

[៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីជាអន្ត-
វាសិនីរបស់បុល្លននាភិក្ខុនី នៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទ
អាក្រក់ មានកិត្តិសព្វអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀន
ភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថាភិក្ខុនី
ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មាន
កិត្តិសព្វអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ
ជាអ្នកបិទបាំងទោសភិក្ខុនីផងគ្នាសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់
មានកិត្តិសព្វអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ
បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនគួរឃើញនៅច្រឡំដោយ
គ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្វអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិត
អាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទេ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

ហើយទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ចំណែកភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ
មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជា
អ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំង-
ឡាយនោះ គួរភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំង-
ឡាយនៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់
មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់
ភិក្ខុនីផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាក
ពួក) សង្ឃតែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់ (ចាកពួក) របស់បងប្អូនស្រីទាំង-
ឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះហើយ
ក៏នៅតែប្រកាន់យ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ គួរភិក្ខុនីទាំងឡាយ
សូត្រសមនុកាសនវិធីជាគម្របបីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវវត្ថុនោះ ។ បើភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយ សូត្រសមនុកាសនវិធីជាគម្របបីដង
លះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនេះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឈ្មោះយាវតតិយក គួរបណ្តេញ
ចេញ ។

[៧៨] ត្រង់ពាក្យថា ចំណែកភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺសំដៅយកស្រ្តីដែល
បានឧបសម្បទាហើយ ។ ពាក្យថា នៅច្រឡំដោយគ្រហស្ថ គឺនៅច្រឡំដោយ
កាយកម្ម វច្ចកម្ម (របស់គ្រហស្ថ) ដែលមិនសមគួរ (ដល់បព្វជិត) ។

ពាក្យថា មានមារយាទអាក្រក់ គឺប្រកបដោយមារយាទអាក្រក់ ។ ពាក្យថា មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ គឺល្បីល្បាញដោយកិត្តិសព្ទអាក្រក់ ។ ពាក្យថា មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ គឺសម្រេចជីវិតដោយមិច្ឆាជីវដីអាក្រក់ ។ ពាក្យថា ហៀតហៀនភិក្ខុនិសង្ឃ គឺរាំងរាកម្នុំដែលភិក្ខុនិសង្ឃផងគ្នាធ្វើ ។ ពាក្យថា បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិសង្ឃ គឺបិទបាំងទោសគ្នា ។

[៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះ គឺភិក្ខុនិសង្ឃដែលច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) នោះផង ។ ពាក្យថា ដែលភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយ គឺដែលភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយណាបានឃើញ បានឮ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះគួរនិយាយហាមប្រាមថា បងប្អូនស្រីទាំងឡាយនៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកហៀតហៀនភិក្ខុនិសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃតែងពោលសរសើរសេចក្តីស្ងាត់ (ចាកពួក) របស់ភិក្ខុនិសង្ឃជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយគួរនិយាយនឹងភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះ អស់វារៈជាគម្រប់ពីរផង ផង គួរនិយាយអស់វារៈជាគម្រប់បីផងផង ។ បើភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយដទៃឮហើយ មិននិយាយត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ត្រូវភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយចាប់ទាញភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះ មកកាន់ទឹកណ្តាលសង្ឃ ហើយពោលថា ភិក្ខុនិសង្ឃជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយនៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទ

អាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀន ភិក្ខុនិសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក ទាំងឡាយស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃតែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនិសង្ឃ បងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយគួរនិយាយនឹងភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះ អស់វារៈជាគម្រប់ពីរជនផង គួរនិយាយអស់វារៈជាគម្រប់បីជនផង បើភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៨០] គប្បីភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយ សូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុកាសនវិធីយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុនិសង្ឃដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ នៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនិសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិសង្ឃផងគ្នា ។ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយនោះមិនលះបង់វត្ថុនោះឡើយ ។ បើកម្មមានកាល គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនិសង្ឃទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ នៅច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនិសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិសង្ឃ

ផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ មិនលះបង់វត្ថុនោះឡើយ ។ សង្ឃសូត្រ
 សមនុកាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងៗ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុ
 នោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុកាសនវិធី ចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 នេះផងៗ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា
 លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោក
 ម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគម្រប់ពីរ
 ជងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះ អស់វារៈជាគម្រប់បីជងផង ។ បេ ។ សង្ឃ
 សូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឈ្មោះនេះផងៗ ដើម្បីឲ្យ
 លះបង់វត្ថុនោះហើយ ។ ការសូត្រសមនុកាសនវិធីនោះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ
 ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុករឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ
 យ៉ាងនេះ ។

[៨១] ភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងខណៈចប់ញាតិ ត្រូវ
 អាបត្តិថុល្លថ្នយទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរជង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាស្រេច ។ កាលបើភិក្ខុនីទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់ញាតិ (ក្តី)
 អាបត្តិថុល្លថ្នយទាំងឡាយដែលត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរជង (ក្តី) ក៏
 រម្ងាប់ទៅឯង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីពីរបី
 រូបជាមួយគ្នាបាន មិនត្រូវសូត្រសមនុកាសនវិធី ឲ្យលើសអំពីពីរបីរូបនោះ
 ឡើយ ។

[៨២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះក្តី គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយដែល
 តថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា ឈ្មោះ
 យាវតតិយក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិ (សង្ឃាទិសេស)
 ដោយសូត្រសមនុកាសនវិធី ដរាបដល់គម្រប់បីជង មិនមែនត្រូវព្រមគ្នានឹង
 ប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុទេ ។ ពាក្យថា គួរបណ្តេញចេញ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយ គួរនាំ
 ភិក្ខុនីដែលត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនោះ ចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា
 សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

[៨៣] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថាកម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថាកម្មមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៨៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនីសង្ឃមិនបានសូត្រសមនុកាសនវិធី ១ ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយលះបង់ចេញ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុនី
 ដែលវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

បាវសមាចារបឋមសិក្ខាបទ

[៧៧] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ បទថា សំសង្ខា គឺជាអ្នកច្រឡំច្រឡំគ្នា ។

[៧៨] បទថា អននុលោមិកេន គឺមិនសមគួរដល់ពួកបព្វជិត ។

បីបទថា កាយិកេន វាចសិកេន សំសង្ខា សេចក្តីថា បុគ្គលច្រឡំ ច្រឡំដោយការច្រឡំច្រឡំ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ មានការស្រិតអង្ករ ដាំបាយ កិនគ្រឿងក្រអូប ក្រងផ្កាលើដើមដើម្បីពួកគ្រហស្ថ ដោយការ ច្រឡំច្រឡំគ្នា ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា មានការទទួលនាំដំណឹងទៅ និង នាំដំណឹងមក ព្រមទាំងការប្រព្រឹត្តដឹកនាំ (បុរសស្រ្តីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ ។ កិត្តិសព្វនៃពួកភិក្ខុនីទាំងនេះក៏វិនាសទៅ ព្រោះដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នកមានកិត្តិសព្វវិនាសទៅ ។ ការរស់នៅ ពោល គឺអាជីវៈ នៃពួកភិក្ខុនីទាំងនេះថោកទាប ដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នកមានអាជីវៈថោក ទាប ។ ពាក្យដ៏សេស ព្រមទាំងសម្មជានជាដើម មានន័យងាយយល់ទាំង អស់ហើយ ។

បាវសមាចារបឋមសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

សង្ឃាធសេសទី ១០

[៨៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង បុណ្ណន្ទភិក្ខុនី
ពោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធី
ហើយថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡកច្រឡំដោយ
គ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ដទៃដែលមានមារយាទយ៉ាងនេះ មានកិត្តិសព្ទយ៉ាងនេះ ចិញ្ចឹមជីវិតយ៉ាងនេះ
ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុង
សង្ឃដែរ សង្ឃមិនបានពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោល
ពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយពេប
ជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ (ក្រោធ) ដោយសម្តីបន្តិប ដោយលោកទាំង-
ឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកច្រឡក
ច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មាន
ការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនី
ពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទាំងឡាយស្ងាត់(ចាកពួក) សង្ឃ
សរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល
បន្តិះបន្តិះថា លោកម្ចាស់បុណ្ណន្ទមិនសមបើនឹងពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំង-

ឡាយ ដែលសង្ឃសុត្រសមនុកាសនវិធីហើយថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅ
 បែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។ បេ ។ នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយស្ងាត់
 (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំង-
 ឡាយ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
 ចុំលូនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយយ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលសង្ឃសុត្រសមនុ-
 កាសនវិធីហើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅ
 ច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។ បេ ។
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃ
 សរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុំលូនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរឃើញ
 ពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសុត្រសមនុកាសនវិធីហើយ
 ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡកច្រឡំដោយ
 គ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរ
 តែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយដូច្នោះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ

យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅ
 បែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនិទាំងឡាយរូបដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មាន
 កិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនិសង្ឃ ជាអ្នក
 បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃដែរ សង្ឃមិនពោលពាក្យ
 អ្វីនឹងភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយ
 ដោយសេចក្តីមើលឆាយ ដោយពេបជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ ដោយសម្តី
 បង្រួប ដោយលោកទាំងឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនិជាបងប្អូនស្រីទាំង-
 ឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកនៅច្រឡកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទ
 អាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀន
 ភិក្ខុនិសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តី
 ស្ងាត់របស់ភិក្ខុនិជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនិនោះ គប្បីភិក្ខុនិទាំងឡាយ
 និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចូរលោកកុំនិយាយយ៉ាងនេះថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ ចូរនៅច្រឡកច្រឡំដោយ
 គ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនិទាំងឡាយ
 ដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា
 ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនិសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិពួកផងគ្នាមាននៅ
 ក្នុងសង្ឃដែរ សង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោល

ពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយពេប
 ជ្រាយ ដោយគ្មានអំណត់ ដោយសម្តីបង្ក្រាប ដោយលោកទាំងឡាយមាន
 កម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកនៅច្រឡំច្រឡំ
 (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មានការចិញ្ចឹម
 ជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នកបិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួក
 ផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក)
 សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនី
 នោះកាលដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែប្រកាន់ដដែល ភិក្ខុនី
 នោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធី ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវវត្ថុនោះ
 ដរាបដល់គម្រប់បីដង ។ បើភិក្ខុនីនោះ កាលដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រ
 សមនុកាសនវិធីដរាបដល់គម្រប់បីដង បើលះបង់វត្ថុនោះបាន ការលះបង់បាន
 នេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុនីនេះក៏ ក៏ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
 ឈ្មោះ យាវតតិយក គួរបណ្តេញចេញ ។

[៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ឌ ។ ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយលោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡំច្រឡំចុះ លោកទាំងឡាយ
 កុំនៅផ្សេងៗ គ្នាឡើយ (ព្រោះ) ភិក្ខុនីទាំងឡាយសូម្បីរបដទៃដែលមាន
 មារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នក
 បៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃ

ដែរ (តែ) សង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោល
 ពាក្យយ៉ាងនេះ តែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ គឺដោយ
 សេចក្តីមាក់ងាយ ។ ពាក្យថា ដោយសេចក្តីពេបជ្រាយ គឺដោយសេចក្តី
 ស្អប់ខ្ពើម ។ ពាក្យថា ដោយគ្មានអំណត់ គឺដោយសេចក្តីខឹង ។ ពាក្យថា
 ដោយសម្តីបង្រួប គឺដោយធ្វើសម្តីឲ្យរិសេសជាង ។ ពាក្យថា ដោយលោក
 ទាំងឡាយមានកម្លាំងថយ គឺដោយលោកទាំងឡាយគ្មានបក្ខពួក ។ បុល្លនន្ទ
 ភិក្ខុនីពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង ជាអ្នកនៅ
 ច្រឡំច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្ទ
 អាក្រក់ មានការចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំង
 ទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ
 ចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូន
 ស្រីទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីឯណា ដែលពោលជាប្រក្រតី
 យ៉ាងនេះនោះឯង ។ ពាក្យថា ដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺដែលភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 ដទៃ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាយើញ ឯណាពួក ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះគប្បី
 និយាយនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ចូរលោកកុំនិយាយពាក្យយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡំច្រឡំ
 (ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ កុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ ចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែ
 សេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីទាំង-

ឡាយពោលអស់វារៈគម្រប់ពីរជនផង គប្បីពោលអស់វារៈគម្រប់បីជនផង ។
 បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាន នេះជាការល្អ បើលះបង់មិនបានទេ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយពួ ហើយមិននិយាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុនីនោះគួរភិក្ខុនីទាំងឡាយនាំយកមកកាន់ទឹកណ្តាលសង្ឃ ហើយពោលថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរកុំពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង-
 ឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡូកច្រឡំ(ដោយគ្រហស្ថ) ចុះ លោក
 ទាំងឡាយកុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោក
 ទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាកពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនី
 ជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះ គួរភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយអស់វារៈ
 គម្រប់ពីរជនផង គួរនិយាយអស់វារៈគម្រប់បីជនផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់
 ចេញ ការលះបង់នេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៨៧] ភិក្ខុនីនោះគួរភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធី ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីនោះគួរភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនវិធីយ៉ាងនេះគឺ
 ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពល គប្បីផ្សំសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រសង្ឃជាម្ចាស់
 សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះឈ្មោះនេះ ពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធីហើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោក
 ទាំងឡាយចូរនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថចុះ លោកទាំងឡាយកុំនៅបែក
 ខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិ-
 សព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិតដូចគ្នា ជាអ្នកហៀតហៀនភិក្ខុនីសង្ឃ ជាអ្នក

បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាននៅក្នុងសង្ឃដែរ តែសង្ឃមិនពោល
 ពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃពោលពាក្យយ៉ាងនេះ តែនឹងលោក
 ទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយសេចក្តីពេបជ្រាយ ដោយគ្មាន
 អំណត់ ដោយសម្តីបង្រួប ដោយលោកទាំងឡាយមានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនី
 ជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង នៅច្រឡកច្រឡំ (ដោយគ្រហស្ថ) ។ បេ។
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់(ចាកពួក) សង្ឃ
 សរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីនោះមិន
 លះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បី
 សូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។
 នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះ ឈ្មោះនេះ
 ពោលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធីហើយថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរនៅច្រឡកច្រឡំ (ដោយ
 គ្រហស្ថ) ចុះ លោកទាំងឡាយ កុំនៅបែកខ្ញែកគ្នាឡើយ សូម្បីភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយដទៃដែលមានមារយាទដូចគ្នា មានកិត្តិសព្ទដូចគ្នា មានការចិញ្ចឹមជីវិត
 ដូចគ្នា ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនីសង្ឃ បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនីពួកផងគ្នា មាន
 នៅក្នុងសង្ឃដែរ តែសង្ឃមិនពោលពាក្យអ្វីនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះទេ សង្ឃ
 ពោលពាក្យយ៉ាងនេះតែនឹងលោកទាំងឡាយដោយសេចក្តីមើលងាយ ដោយ
 ពេបជ្រាយ ដោយមិនអត់ខ្ជិនគ្នា ដោយសម្តីបង្រួប ដោយលោកទាំងឡាយ
 មានកម្លាំងថយថា ភិក្ខុនីជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយហ្នឹងឯង នៅច្រឡកច្រឡំ

(ដោយគ្រហស្ថ) មានមារយាទអាក្រក់ មានកិត្តិសព្វអាក្រក់ មានការ
 ចិញ្ចឹមជីវិតអាក្រក់ ជាអ្នកបៀតបៀនភិក្ខុនិសង្ស បិទបាំងទោសរបស់ភិក្ខុនិ
 ពួកផងគ្នា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយចូរស្ងាត់ (ចាក
 ពួក) សង្ឃសរសើរតែសេចក្តីស្ងាត់របស់ភិក្ខុនិជាបងប្អូនស្រីទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុនិទោះ មិនលះបង់វត្ថុនោះចេញទេ ។ សង្ឃសូត្រសមនុកាសនវិធីចំពោះ
 ភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញ ។ ការសូត្រសមនុកាសនវិធី
 ចំពោះភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា
 លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់
 អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់ពីរជនផង ។ បេ ។
 ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈគម្រប់បីជនផង ។ បេ ។ សង្ឃបានសូត្រសមនុកាសន
 វិធីចំពោះភិក្ខុនិឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញហើយ ។ ការសូត្រ
 សមនុកាសនវិធីនោះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំ
 សូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៨៨] ភិក្ខុនិទោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដោយសូត្រញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ
 ទាំងឡាយដោយសូត្រកម្មវាចាពីរលើក ចប់កម្មវាចាត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 កាលភិក្ខុនិត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស អាបត្តិទុក្ខដោយសូត្រញត្តិ និង
 អាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយ ដែលត្រូវដោយសូត្រកម្មវាចាពីរលើក តែងរម្ងាប់
 ទៅឯង ។

[៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិទោះក្តី គឺភិក្ខុនិទោះឯងដែលតថាគតពោល

ប្រៀបផ្ទឹមនូវភិក្ខុនីទាំងឡាយមុនៗ ។ ពាក្យថា ឈ្មោះថា យាវតតិយក គឺ ភិក្ខុនីត្រូវ (សង្ឃាទិសេស) ដោយការសូត្រសមនុកាសនដរាបអស់វារៈ គម្រប់បីដង មិនមែនត្រូវមួយអង្វើដោយសេចក្តីប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុទេ ។ ពាក្យ ថា គួរបណ្តេញចេញ គឺភិក្ខុនីទាំងឡាយគួរនាំភិក្ខុនីនោះចេញអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស គឺទាល់តែសង្ឃឲ្យមានតួដើម្បីអាបត្តិនោះ ទាញ ត្រឡប់អន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិបាន រួចឲ្យអញ្ជានកម្ម ភិក្ខុនីច្រើនរូបឲ្យ មិនបាន ភិក្ខុនីមួយរូបក៏ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះ បានជាអាបត្តិនិកាយនោះ តថាគតឲ្យឈ្មោះថា សង្ឃាទិសេស ។ ពាក្យថា អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ជា នាមកម្ម គឺថា ជាឈ្មោះនៃអាបត្តិនិកាយនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ អាបត្តិ និកាយនោះ តថាគតហៅថា សង្ឃាទិសេស ។

[៩០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនី មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្ម ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្ម ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមាន សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៩១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)

គី (សង្ឃ) មិនបានសូត្រសមនុកាសនវិធី ១ ភិក្ខុនីបានលះបង់ ១ ភិក្ខុនី
ឆ្មត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១^(១) ។

[៩២] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទាំង ១៧
ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិ ៩ ឈ្មោះបឋមាបត្តិកា អាបត្តិ ៨ ឈ្មោះថា
យាវតតិយកា បណ្តាអាបត្តិទាំង ១៧ នេះ ភិក្ខុនីអង្គណាត្រូវអាបត្តិណាៗ
ភិក្ខុនីអង្គនោះត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្តក្នុងឧកតោសង្ឃ ភិក្ខុនីដែលប្រព្រឹត្តមានត្ត
ហើយ បើភិក្ខុនីសង្ឃពួក ២០ រូបមានក្នុងទីណា ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវឲ្យអញ្ជានកម្ម
ចំពោះភិក្ខុនីនោះក្នុងទីនោះ បើភិក្ខុនីសង្ឃពួក ២០ រូប ខ្វះសូម្បីតែភិក្ខុនី ១
រូបឲ្យអញ្ជានកម្មចំពោះភិក្ខុនីនោះ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា ភិក្ខុនីសង្ឃមិនឲ្យ
អញ្ជានកម្មផង ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឈ្មោះថា ត្រូវព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀល
ផង ។ នេះជាសាមីចិកម្មក្នុងរឿងនោះ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈ
ជាគម្រប់ពីរជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈ
ជាគម្រប់បីជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់
ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ហេតុនោះទើបលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាង
នេះ ។

សង្ឃាទិសេសកណ្ត ១៧ សិក្ខាបទ ចប់

១- ប្រាំពីរសិក្ខាបទទៀត ដែលមិនបានសម្តែងនោះ លោកថា ព្រោះដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទក្នុង
ភិក្ខុបិដកហើយ ។

អដ្ឋកថា

បាបសមាចារទុតិយសិក្ខាបទ

[៨៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះថា បទថា ឯវាចារា គឺដែលមានអាចារយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា មានអាចារដូចអាចាររបស់ពួកលោក ។ ក្នុងបទទាំងពួង ក៏មានន័យដូច្នោះ ។

បទថា ឧត្តាយ ប្រែថា ដោយការមើលងាយ គឺដោយការធ្វើឲ្យថោកទាប ។

បទថា បរិកវេន បានដល់ ដោយការពេបជ្រាយយ៉ាងនេះថា សូម្បីពួកនេះនឹងធ្វើអ្វីបាន ។

បទថា អក្ខន្តិយា គឺដោយការមិនអត់ធន់ សេចក្តីថា ដោយការក្រោធអាក់អន់ចិត្ត ។

បទថា វេកស្សា គឺដោយភាពជាអ្នកមានសំឡេងសម្តីគំរាម សេចក្តីថា ដោយការសម្តីឲ្យភ័យខ្លាច ដោយប្រកាសកម្លាំងរឿងៗ ខ្លួន ។

បទថា ទុព្វល្យា គឺព្រោះពួកលោកជាអ្នកមានកម្លាំងទន់ខ្សោយ ។ បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្តសមុច្ចយក្នុងបទទាំងពួងយ៉ាងនេះថា ដោយការមើលងាយ និងដោយការពេបជ្រាយ ។

បទថា វិវិច្ឆន ប្រែថា ពួកលោកចូរបែកគ្នាចុះ ។ ពាក្យដ៏សេសព្រមទាំងសម្បជានជាដើម មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។

បាបសមាចារទុតិយសិក្ខាបទ ចប់

សរុបសង្ឃាទិសេស ១៧

[៧២] ក្នុងបទថា ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ សត្តរស សង្ឃា-
 ទិសេសា នេះ បណ្ឌិតគប្បីជាបឋមាបត្តិក ៧ សិក្ខាបទបន្ថែមអំពីមហា-
 វិក្កង ៣ សិក្ខាបទ គឺសញ្ជាតិសិក្ខាបទ ១ ទុដ្ឋទោស ២ សិក្ខាបទ ចូល
 ក្នុងលំដាប់នៃបឋមាបត្តិក ៦ សិក្ខាបទ គប្បីជាបយាវតតិយក ៨ សិក្ខាបទ
 បន្ថែមយាវតតិយក ៤ សិក្ខាបទអំពីមហាវិក្កង ចូលក្នុងលំដាប់នៃយាវ-
 តតិយក ៤ សិក្ខាបទ ។

បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថក្នុងបទថា ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ ជាដើមនេះ យ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌ គឺសង្ឃាទិសេសទាំងអស់ ១៧ ខ្ញុំ
 លើកឡើងសម្តែងហើយ ដោយមាត្រាថា ជាបុតិមោក្ខទេស ដោយប្រការ
 យ៉ាងនេះ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ រៀរតែបក្ខមានត្ត ។
 ឯបក្ខមានត្តនោះ ពួកយើងនឹងពណ៌នាដោយពិស្តារក្នុងខន្ធកៈឯណោះ ។

សត្តរសកណ្ណវណ្ណនា ក្នុងកិក្ខនីវិក្កង ចប់

វិទយ បិដក

និស្សត្តិយកណ្ណ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយឈ្មោះនិស្សត្តិយ

បាចិត្តិយៈមានចំនួន ៣០ នេះឯង តែងមកកាន់ឧទេស ។

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១

[៧៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក
៦ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំបាត្រជាច្រើន ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិក
វិហារ បានឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ហេតុអ្វីក៏
ភិក្ខុនីទាំងឡាយធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំបាត្រទុកច្រើនម៉្លោះ ឬភិក្ខុនីទាំងឡាយនឹងធ្វើ
ជំនួញបាត្រ ឬនឹងដាក់រានផ្សារលក់កាជនៈដី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោសតិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនសមបើនឹងធ្វើសេចក្តីសន្សំបាត្រ
ទុកសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំង-
ឡាយមានពួក ៦ ធ្វើនូវសេចក្តីសន្សំបាត្រទុក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនគួរ
បើនឹងធ្វើសេចក្តីសន្សំបាត្រទុកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យ

ជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយធ្វើសេចក្តីសន្សំបាត្រ ភិក្ខុនីនោះត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[៩៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារបហើយ ។ បាត្រ ២ យ៉ាង គឺបាត្រដែក ១ បាត្រដី ១ ឈ្មោះថាបាត្រ ។ ប្រមាណរបស់បាត្រមាន ៣ យ៉ាង គឺបាត្រខ្នាតធំ ១ បាត្រខ្នាតកណ្តាល ១ បាត្រខ្នាតតូច ១ ។ ដែលហៅថា បាត្រខ្នាតធំ គឺបាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករកន្លះអាឡូក និងបង្កើមភាគទី ៤ និងម្ហូបសមគួរនឹងបាយនោះ ។ ដែលហៅថា បាត្រខ្នាតកណ្តាល គឺបាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករមួយនាឡិ និងបង្កើមភាគទី ៤ និងម្ហូបសមគួរដល់បាយនោះ ។ ដែលហៅថា បាត្រខ្នាតតូច គឺបាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករមួយបត្ត និងបង្កើមភាគទី ៤ និងម្ហូបសមគួរដល់បាយនោះ ។ បាត្រដែលមានខ្នាតធំ ឬតូចជាងកំណត់ដែលពោលហើយនោះ មិនហៅថាបាត្រ ។ ពាក្យថា ធ្វើសេចក្តីសន្សំ (បាត្រ) គឺបានដល់បាត្រ (ឯទៀតៗ) ដែលភិក្ខុនីមិនបានអធិដ្ឋាន មិនបានវិកប្ប ។ បាត្រនោះជានិស្សគ្គិយ គឺជានិស្សគ្គិយព្រមគ្នានឹងអរុណារះឡើង បាត្រនោះភិក្ខុនីត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បាត្រនោះភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។

[៩៥] ភិក្ខុនីនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្ខាងហើយថ្វាយបង្គំជើងភិក្ខុនីចាស់ៗ អង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ចូលឡើងហើយ

និស្សគ្គិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៤៩៧

ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងរាត្រីហើយ ជា
និស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបាត្រនេះដល់សង្ឃ ។ លុះភិក្ខុនីនោះលះរួចហើយ ត្រូវ
សម្តែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះសប្រតិពលគប្បីទទួលអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនី
សង្ឃត្រូវឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីលះហើយនោះវិញ ដោយពាក្យថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បាត្រនេះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះបានលះដល់
សង្ឃហើយ ។ បើការលះបង់នេះ សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យ
បាត្រនេះដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនោះវិញ ។

[៩៦] ភិក្ខុនីនោះត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយច្រើនរូប (២-៣ រូប)
ហើយធ្វើឧត្តរាសង្កត្យោងស្នាម្នាម ហើយថ្វាយបង្គំជើងភិក្ខុនីចាស់ៗ រួចអង្គុយ
ច្រហោងផ្នង់អញ្ជូលឡើងពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងរាត្រីហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបាត្រនេះ ដល់
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ លុះភិក្ខុនីនោះលះបាត្រហើយ ត្រូវសម្តែងអាបត្តិ
ចេញ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះសប្រតិពលគប្បីទទួលអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ត្រូវឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីនោះលះហើយដោយពាក្យថា សូមលោកម្ចាស់ទាំង-
ឡាយស្តាប់ខ្ញុំ បាត្រនេះរបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ជានិស្សគ្គិយ បានលះដល់
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយហើយ ។ បើការលះបង់នេះសមគួរដល់លោកម្ចាស់
ទាំងឡាយហើយ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ត្រូវឲ្យបាត្រនេះដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
វិញ ។

[៩៧] ភិក្ខុនីនោះត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុនី ១ រូប ធ្វើឧត្តរាសង្កត្យោងស្នា

ម្ចាស់ហើយអង្គុយច្រហោងផ្កងអញ្ជាញឡើង រួចពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងរាត្រីហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបាត្រនេះដល់
 លោកម្ចាស់ ។ លុះភិក្ខុនីនោះលះរួចហើយ ត្រូវសម្តែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុនី
 ១ រូបនោះគប្បីទទួលអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបត្រូវឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីនោះលះ
 ហើយដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យបាត្រនេះដល់លោកម្ចាស់វិញ ។

[៩៨] បាត្រកន្លងរាត្រីហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកន្លងហើយ ត្រូវ
 និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រកន្លងរាត្រីហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
 និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រកន្លងរាត្រីហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់កន្លងទេ
 ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានអធិដ្ឋានទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអធិដ្ឋាន
 ហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានវិកប្បទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 វិកប្បហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានលះទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 លះហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ បាត្រមិនបានខូចទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 បាត្រខូចហើយ បាត្រមិនបានវិនាសទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាវិនាសហើយ ...
 បាត្រមិនបានបែកទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបែកហើយ ... បាត្រចោរមិនបានដណ្តើម
 យកទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាចោរដណ្តើមយកហើយ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[៩៩] ភិក្ខុនីមិនលះបាត្រដែលជានិស្សគ្គិយៈ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បាត្រមិនបានកន្លងរាត្រីទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកន្លងហើយ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បាត្រមិនបានកន្លងរាត្រីទេ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បាត្រមិនបានកន្លងរាត្រីទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនកន្លងរាត្រីមែន

មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីអធិដ្ឋានក្នុងអរុណ ១ វិកប្បទុកក្នុងអរុណ ១ លះបង់ (បាត្រនោះ) ខាងក្នុងអរុណ ១ បាត្រខូចខាងក្នុងអរុណ ១ វិនាសខាងក្នុង អរុណ ១ បែកខាងក្នុងអរុណ ១ ពួកចោរដណ្តើមយកខាងក្នុងអរុណ ១ គេកាន់យកដោយវិស្សាសខាងក្នុងអរុណ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម បញ្ចតិ ១ ។

[១០១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនឲ្យបាត្រ ដែលភិក្ខុនីដទៃលះបង់នោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមិនឲ្យបាត្រដែលភិក្ខុនីដទៃលះបង់ហើយនោះទេ ភិក្ខុនីឯណាមិន ឲ្យ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

អដ្ឋកថា

វិសិកកណ្ណ

ធម៌ទាំងឡាយណា ឈ្មោះនិស្សគ្គិយ ៣០ ដែលព្រះមានព្រះភាគ
ប្រកាសទុកហើយដល់ពួកភិក្ខុនី ឥឡូវនេះ នឹងមានវណ្ណនានុក្រម
វិសិស្សគ្គិយធម៌ទាំងនោះដូចតទៅនេះ

និស្សគ្គិយចាតិវិញ្ញាណ

បត្តវគ្គទី ១

បត្តសន្និបយសិក្ខាបទ

[៧៣] ប្រភេទកាជនៈ ហៅថា អាមត្តា ក្នុងបទថា អាមត្តិកា
បណ្ណំ នេះ ។ ពួកឈ្មួញកាជនៈទាំងនោះ ឈ្មោះថា អាមត្តិកា ។
រាល់ក្រុមរបស់ ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា អាមត្តិកាបណ្ណា ។ ម្យ៉ាងទៀត
សេចក្តីថា ចេញពីរាល់ក្រុមកាជនៈនោះ ។

ពីរបទថា បត្តសន្និបយំ ករយ្យ គឺគប្បីធ្វើការសន្សំបាត្រ សេចក្តីថា
ទុកដាក់បាត្រមិនអធិដ្ឋានក្តី មិនរឹកប្បូរអស់មួយថ្ងៃក្តី ។ ពាក្យដ៏សេសបណ្ឌិត
គប្បីជ្រាបដោយន័យដូចត្រាស់ទុកហើយ ក្នុងមហាវិក្កន្តនោះឯង ។ តែមាន
ការប្លែកគ្នាត្រឹមប៉ុណ្ណោះ គឺក្នុងមហាវិក្កន្តនោះបានបរិហារ ១០ ថ្ងៃ ក្នុងសិក្ខា
បទនេះ (បរិហារ) សូម្បីតែមួយថ្ងៃក៏មិនមាន ។ ពាក្យដ៏សេស ដូចគ្នា
ទាំងអស់នោះឯង ។

និស្សគ្គិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៥០១

សូម្បីសិក្ខាបទនេះ ក៏មានសម្មជានដូចកថិនិក្ខិយសិក្ខាបទ កើតឡើងតាម
កាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា
៣ ដូច្នោះឯង ។

បត្តសន្និបយសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ២

[១០២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
ច្រើនរូបនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅស្រុកក្រៅ រួចហើយក៏ដើរទៅ
កាន់ក្រុងសាវត្ថី ជាអ្នកមានវត្តល្អ មានឥរិយាបថល្អ តែមានសំពត់អាក្រក់
មានចិវរសៅហ្មង ។ ពួកឧបាសកឃើញភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះហើយ ក៏គិតគ្នាថា
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះបរិបូណ៌ដោយវត្ត បរិបូណ៌ដោយឥរិយាបថ តែមាន
សំពត់អាក្រក់ មានចិវរសៅហ្មង ភិក្ខុនីទាំងនេះប្រហែលជាចោរដណ្តើមយក
(ចិវរ) ទេដឹង ហើយក៏បានថ្វាយអកាលចិវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ បុល្លនន្ទា
ភិក្ខុនីក៏អធិដ្ឋានថា ពួកយើងបានក្រាលកបិនហើយ សំពត់នេះជាកាលចិវរ
ហើយក៏ប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចិវរនោះ) ។ ពួកឧបាសកបានឃើញភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះហើយ បានពោលពាក្យនេះថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានចិវរ
ហើយឬ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះឆ្លើយថា នែអាវុសោ ពួកយើងមិនបានចិវរ
ទេ បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់អធិដ្ឋានថា យើងបានក្រាលកបិនហើយ (សំពត់នេះ)
ជាកាលចិវរ ក៏ប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចិវរនោះ) ។ ឧបាសកទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបន្ទាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើនឹង
អធិដ្ឋានអកាលចិវរឲ្យជាកាលចិវរដូច្នោះ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចិវរ
នោះ) សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសកទាំងនោះកំពុងពោលទោស
តិះដៀល បន្តបន្ទាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ចុល្លនន្ទាជា
 ម្ចាស់ មិនសមបើនឹងអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក
 សោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងនោះប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរ
 ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរ
 ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែកសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីធ្វើ
 នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុនីណាមួយអធិដ្ឋានអកាលចីវរឲ្យជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ភិក្ខុនី
 នោះត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១០៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបាណិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា អកាលចីវរ គឺ
 កាលបើភិក្ខុនីមិនបានក្រាលកបិន ចីវរដែលកើតឡើងក្នុង ១១ ខែ (គិត
 តាំងពី ១ រោច ខែកត្តិក ដល់ ១៥ កើត ខែអស្សុជ) កាលបើភិក្ខុនីបាន
 ក្រាលកបិន ចីវរដែលកើតឡើងក្នុង ៧ ខែ (គិតតាំងពី ១ រោចខែផល្គុន
 ទៅដល់ ១៥ កើតខែអស្សុជ) ចីវរនេះបើទុកជាទាយកប្រគេនចំពោះថាជា

កាលចីវរ ក៏នៅតែហៅថា អកាលចីវរដែល ។ ភិក្ខុនីអធិដ្ឋានជាកាលចីវរ ហើយ ប្រើគ្នាឲ្យចែកត្រូវអាបត្តិទុក្ខដរាល់ប្រយោគ ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយក្នុង ពេលដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ភិក្ខុនី ១ រូប ក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯចីវរនោះត្រូវភិក្ខុនីលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ចីវរនេះជាអកាលចីវរ ខ្ញុំអធិដ្ឋានជាកាលចីវរហើយ ប្រើគ្នាឲ្យចែក ជានិស្សគ្គិយ (ត្រូវតែលះ) ខ្ញុំសូមលះចីវរនេះដល់សង្ឃ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះ ហើយ) ។

[១០៤] អកាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអកាលចីវរ ហើយអធិដ្ឋានឲ្យ ជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ អកាលចីវរ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអធិដ្ឋានឲ្យជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ អកាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកាលចីវរ ហើយ អធិដ្ឋានឲ្យជាកាលចីវរ ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ កាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអកាលចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កាលចីវរ ភិក្ខុនី មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកាលចីវរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺអកាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអកាលចីវរមែន ហើយប្រើគ្នាឲ្យចែក (អកាលចីវរនោះ) ១ កាលចីវរ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកាលចីវរមែន ហើយប្រើគ្នា ឲ្យចែក (កាលចីវរនោះ) ១ ភិក្ខុនីឆ្អឹង ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

បត្តវគ្គទី ១

អកាលចីវរសិក្ខាបទ

[១០២] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា ធុញ្ញាលា ប្រែថា មានសំពត់ខុសពណ៌ សេចក្តីថា មានសំពត់ចាស់ ។

បទថា អយេយ្យាហិ កាត់បទជា អថិ អយ្យាហិ ប្រែថា អ្នកនាង ម្ចាស់ទាំងឡាយបានចីវរហើយឬ ។

[១០៣] ពីរបទថា អាទិស្ស ទិទ្ធិំ សេចក្តីថា ចីវរដែលទាយកប្រគេន ពោលថា ពួកភិក្ខុនីដែលមកដល់ហើយ សូមចែកគ្នាចុះ ដូច្នោះក្តី ពោលថា ខ្ញុំប្រគេនសំពត់នេះដល់គណៈក្តី ប្រគេនសំពត់នេះដល់នាងម្ចាស់ទាំងឡាយក្តី ប្រគេនជាក់ទុកទៀបបុត្រជើង ព្រោះត្រូវការនឹងប្រគេនក្តី ឈ្មោះថា ជាចីវរ ដែលគេប្រគេនឧទ្ទិស ចីវរនោះរាប់ថា ជាអកាលចីវរទាំងអស់ ។ តែចីវរ ដែលបានហើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំព្រះករុណាប្រគេនដល់អ្នកនាងម្ចាស់ គប្បី បង្ហាន់ទៅតាមដែលទាយកប្រគេននោះឯង ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារថិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អកាលចីវរសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា យថាជក

បន្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៣

[១០៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបូរចីវរ
 នឹងកិក្ខុនីមួយរូប ហើយប្រើប្រាស់ ទើបកិក្ខុនីនោះបត់ចីវរនោះហើយទុកដាក់
 ទៅ ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ចីវរដែលលោកបូរនឹងខ្ញុំ ចីវរនោះនៅឯណា ។ ឯកិក្ខុនីនោះយកចីវរនោះចេញ
 មកបង្ហាញដល់បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនី
 នោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ លោក
 ចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំ ចីវរណារបស់លោក ចីវរនោះជារបស់លោកដដែល ចីវរ
 ណារបស់ខ្ញុំ ចីវរនោះជារបស់ខ្ញុំដដែលវិញ លោកចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំ លោក
 ចូរនាំយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ ហើយក៏ដណ្តើមយកទៅ ។ ទើបកិក្ខុនី
 នោះបានប្រាប់ដំណើរនោះដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
 បង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទា មិនសមបើមកបូរចីវរនឹងកិក្ខុនីផងគ្នា ហើយ
 ដណ្តើមយកទៅវិញសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះប្រាប់ដំណើរនោះដល់កិក្ខុនី
 ទាំងឡាយក្នុងកាលនោះឯង ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនោះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទា
 កិក្ខុនីបូរចីវរនឹងកិក្ខុនីផងគ្នា ហើយដណ្តើមយកទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនី

ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
 ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិមិនគួរបើមកបួរចីវរនឹង
 ភិក្ខុនិផងគ្នាហើយដណ្តើមយកទៅវិញទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនិទាំងឡាយបួរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិ
 ណាមួយ បួរចីវរ នឹងភិក្ខុនិផងគ្នាហើយ ភិក្ខុនិនោះត្រឡប់ពោលយ៉ាងនេះ
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ណ្ហើយចុះ លោកចូរយកចីវរ
 របស់លោកទៅវិញចុះ លោកចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំវិញ ចីវរណារបស់លោក
 ចីវរនោះជារបស់លោកដដែល ចីវរណារបស់ខ្ញុំ ចីវរនោះជារបស់ខ្ញុំដដែលវិញ
 លោកចូរឲ្យចីវរនោះមកខ្ញុំ លោកចូរនាំយកចីវររបស់លោកទៅវិញចុះ (ហើយ)
 ដណ្តើមយក ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១០៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា នឹងភិក្ខុនិផងគ្នា គឺ
 មួយអន្លើដោយភិក្ខុនិដទៃ ។ ដែលហៅថា ចីវរ គឺ ចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណា
 មួយ យ៉ាងតូចបំផុតដែលគួររឹកប្បបាន ។ ពាក្យថា បួរ គឺបួរនូវចីវរថ្លៃច្រើន
 ដោយចីវរថ្លៃតិចក្តី នូវចីវរថ្លៃតិចដោយចីវរថ្លៃច្រើនក្តី ។ ពាក្យថា ដណ្តើម
 យកឯង គឺភិក្ខុនិដណ្តើមខ្លួនឯង ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេ
 ឲ្យដណ្តើមយក គឺភិក្ខុនិបង្គាប់អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុនិបង្គាប់តែម្តង
 អ្នកទទួលបង្គាប់ដណ្តើមច្រើនដង ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនិនោះត្រូវលះ
 ដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនិ ១ រូបក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ចីវរនោះភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ ចីវរនេះខ្ញុំបួរនឹង ភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយដណ្តើមយកមកវិញ ជានិស្សគ្គិយ (ត្រូវតែលះ) ខ្ញុំសូម លះចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះហើយ) ។

[១០៨] ឧបសម្បន្នា^(១) ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា បួរចីវរហើយ ដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ បួរចីវរហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើ គេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថាមិនមែនឧបសម្បន្នា បួរចីវរហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយក ក្តី ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបួរបរិក្ខារដទៃ ហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីបួរចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី នឹងអនុបសម្បន្នា ហើយដណ្តើមយកឯងក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកក្តី ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១០៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនី (ដែលទទួលបួរ) នោះឲ្យវិញ ១ ភិក្ខុនី (ជាអ្នកបួរ) ស្មិទ្ធស្នាល នឹងភិក្ខុនី (ជាអ្នកទទួលបួរ) នោះ កាន់យកទៅ ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាង ដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

១- សំដៅយកភិក្ខុនី ស្រីក្រៅពីភិក្ខុនី ហៅថា អនុបសម្បន្នា ។

អដ្ឋកថា

បត្តវគ្គទី ១

ចីវរបរិវត្តនសិក្ខាបទ

[១០៦] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា មាន
ប្រែថា សូមអ្នកនាងម្ចាស់ទទួលទៅ ។

[១០៧] ពីរបទថា សយំ អច្ឆន្ទតិ សេចក្តីថា កាលកិក្ខុនីឲ្យចីវរ
មួយផ្ទាំងហើយដណ្តើមមកមួយផ្ទាំងវិញ ជានិស្សគ្គិយ ១ ក្នុងចីវរប្រើនផ្ទាំង
ក៏ជានិស្សគ្គិយប្រើនដែរ ។ បើដណ្តើមយកចីវរប្រើនផ្ទាំងដែលបត់ទុករួមគ្នា
ត្រូវអាបត្តិតាមចំនួនវត្ថុ ។ តែក្នុងចីវរប្រើនផ្ទាំងដែលគេខ្ចប់រួមគ្នាទុក ត្រូវ
អាបត្តិតែមួយប៉ុណ្ណោះ ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនោះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារាជីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ-
វេទនា ដូច្នោះឯង ។

ចីវរបរិវត្តនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៤

[១១០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមានជំងឺ ។
លំដាប់នោះ ឧបាសកម្នាក់ ចូលទៅរកបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីដែលនៅក្នុងទីនោះ លុះ
ចូលទៅជិតហើយបានពោលពាក្យនេះនឹងបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់
សេចក្តីមិនសប្បាយកើតមានដល់លោកឬ លោកម្ចាស់ឲ្យខ្ញុំរករបស់អ្វីមក ។
បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីនិយាយថា នែអាវុសោ អាត្មាត្រូវការដោយទឹកដោះរាវ ។ ទើប
ឧបាសកនោះនាំយកទឹកដោះរាវមានតម្លៃ ១ កហាបណៈ អំពីផ្ទះអ្នកផ្សារម្នាក់
ហើយបានប្រគេនដល់បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបាននិយាយយ៉ាងនេះ
ថា នែអាវុសោ អាត្មាមិនត្រូវការដោយទឹកដោះរាវទេ អាត្មាត្រូវការដោយ
ប្រេងវិញ ។ ទើបឧបាសកនោះចូលទៅរកអ្នកផ្សារនោះ លុះចូលទៅដល់
ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងអ្នកផ្សារនោះថា នែអ្នកម្ចាស់ ឮថាលោកម្ចាស់
មិនត្រូវការដោយទឹកដោះរាវទេ ត្រូវការតែប្រេង អ្នកចូរយកទឹកដោះរាវរបស់
អ្នកទៅវិញចុះ ចូរឲ្យប្រេងដល់ខ្ញុំវិញ ។ អ្នកផ្សារឆ្លើយថា នែអ្នកម្ចាស់ បើ
យើង នឹងទទួលរបស់ដែលយើងលក់ទៅហើយយកមកវិញ កាលណាយើង
នឹងលក់របស់ដាច់ អ្នកនាំយកទឹកដោះរាវទៅដោយតម្លៃទិញទឹកដោះរាវហើយ
ចូរអ្នកនាំតម្លៃទិញប្រេងមក ទើបនឹងនាំយកប្រេងទៅបាន ។ ឧបាសកនោះក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាត់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹង

សុំរបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ឯទៀតសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសក
 នោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឯណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
 បន្តុះបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងសុំរបស់ដទៃ ហើយសុំ
 របស់ឯទៀតវិញសោះ ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសុំរបស់
 ដទៃ ហើយសុំរបស់ឯទៀតវិញ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងសុំរបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់
 ឯទៀតវិញសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ សុំរបស់ដទៃ ហើយសុំ
 របស់ឯទៀតវិញ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១១១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា សុំរបស់ដទៃ គឺបានសុំរបស់
 ណាមួយរូបហើយ ។ ពាក្យថា សុំរបស់ឯទៀតវិញ គឺភិក្ខុនីរៀរលែងរបស់
 ដែលសុំនោះ ហើយសុំរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវទុក្ខដក្នុងប្រយោគសុំ របស់នោះ
 ជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន

និស្សគ្គិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤

៥១២

គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវ
លះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ របស់ដទៃនេះ ខ្ញុំសុំហើយ ខ្ញុំទៅសុំ
របស់ឯទៀតវិញ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះរបស់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពី
នេះទៅ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះហើយ) ។

[១១២] របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ដទៃ
ថែមទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយសុំរបស់ដទៃថែមទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនី
សម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់ដទៃថែមទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយ-
បាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ហើយសុំរបស់
មិនមែនដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយសុំរបស់មិនមែនដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ
ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១១៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនី (សុំរបស់ណាមុនហើយ របស់នោះតិចពេកមិនល្មម) សុំរបស់
នោះដដែល (ថែមទៀត) ១ ភិក្ខុនី (សុំរបស់អ្វីម្យ៉ាងហើយ) សុំរបស់
ដទៃ (ទៀតព្រោះត្រូវផ្សំថ្នាំខានមិនបាន) ១ ភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយ
សុំ (ពន្យល់របស់មួយថា ថោកជាងរបស់មួយ ហើយសុំរបស់ថោកនោះ)
១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

បន្តវគ្គទី ១

អញ្ញាវិញ្ញាបនសិក្ខាបទ

[១១០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ បទថា កាយេន
ប្រែថា ដោយតម្លៃ ។ បានឮថា ភិក្ខុនិឈ្មោះថុល្លនន្ទានោះយល់ថា ឧបាសក
នោះសងសប្បីដែលទិញមកហើយ នឹងនាំសូម្បីប្រេងមកបាន ទើបពោល
ពាក្យនេះថា អាវុសោ អាត្មាមិនត្រូវការដោយសប្បីទេ អាត្មាត្រូវការប្រេង ។

បទថា វិញ្ញាបេត្វា បានដល់ ប្រាប់ឲ្យដឹងហើយ ឬហាមាត់សូមហើយ
ថា អ្នកចូរនាំរបស់ឈ្មោះនេះមក ។

[១១៣] បទថា តព្វោវ វិញ្ញាបេតិ សេចក្តីថា របស់ណាដែលខ្លួន
សូមមុន របស់នោះតិចពេកមិនគ្រប់គ្រាន់ ព្រោះដូច្នោះ ទើបសូមរបស់នោះ
ឯងបន្ថែមទៀត ។

ពីរបទថា អញ្ញាវា វិញ្ញាបេតិ សេចក្តីថា បើខ្លួនសូមសប្បីទុកមុន តែ
ព្រោះពេទ្យពោលថា នឹងត្រូវរម្ងាស់ជាមួយគ្នា (រម្ងាស់ចូលគ្នា) ទើប
ត្រូវការដោយប្រេង ព្រោះដូច្នោះ ទើបសូមបន្ថែមរបស់ដទៃយ៉ាងនេះថា
អាត្មាត្រូវការប្រេងផងដែរ ។

បទថា អាទិសំសំ ធសេត្តា វិញ្ញាបេតិ សេចក្តីថា បើសប្បីដែល
គេនាំមកមានតម្លៃដល់មួយកហាបណៈ ភិក្ខុនីសម្តែងអាទិសង្សហើយ សូម
យ៉ាងនេះថា ដោយតម្លៃប៉ុណ្ណោះ នឹងបានប្រេង ២ ដង ហើយកិច្ចនេះ នឹង

សមន្តបុរាសាទិកា អង្គកថាព្រះវិន័យ

សម្រេចបានហួតទៅ ដោយប្រេងនេះ ព្រោះដូច្នោះ អ្នកចូរនាំប្រេងមកចុះ
ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៦ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោ
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អញ្ញាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៥

[១១៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុណ្ណន្ទភិក្ខុនីមានជំងឺ ។
 ឧបាសកម្នាក់ ចូលទៅរកបុណ្ណន្ទភិក្ខុនីក្នុងវេលានោះ លុះចូលទៅជិតហើយ
 បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុណ្ណន្ទភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់
 អាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ លោកម្ចាស់អាចញ៉ាំងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅបានឬទេ ។ បុណ្ណន្ទភិក្ខុនីឆ្លើយថា នែអាវុសោ អាត្មាមិនអាចអត់ទ្រាំ
 សេចក្តីទុក្ខបានទេ មិនអាចញ៉ាំងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ។ ឧបាសក
 នោះនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងទុកកហាបណៈក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារ
 ឯណោះ លោកត្រូវការរបស់ណា លោកគប្បីឲ្យបុគ្គលណាមួយទៅនាំយក
 របស់នោះអំពីផ្ទះនោះ មកចុះ ។ បុណ្ណន្ទភិក្ខុនីបង្គាប់សិក្ខុមាណា ១ រូបថា
 នែសិក្ខុមាណា នាងចូរទៅនាំយកប្រេង ១ កហាបណៈអំពីផ្ទះអ្នកផ្សារឯណោះ
 មក ។ ទើបនាងសិក្ខុមាណានោះទៅនាំយកប្រេង ១ កហាបណៈ អំពីផ្ទះ
 អ្នកផ្សារនោះមកប្រគេនបុណ្ណន្ទភិក្ខុនី ។ បុណ្ណន្ទភិក្ខុនីបានពោលយ៉ាងនេះ
 ថា នែសិក្ខុមាណា យើងមិនត្រូវការនឹងប្រេងទេ យើងត្រូវការតែទឹកដោះរាវ ។
 ឯសិក្ខុមាណានោះចូលទៅរកអ្នកផ្សារនោះ លុះចូលទៅហើយ បានពោលពាក្យ
 នេះ នឹងអ្នកផ្សារនោះថា នែអាវុសោ ឮថា លោកម្ចាស់មិនត្រូវការនឹងប្រេងទេ
 ត្រូវការតែទឹកដោះរាវ ហ្នឹង អ្នកចូរយកប្រេងរបស់អ្នកទៅចុះ ចូរឲ្យទឹកដោះរាវ

មកខ្ញុំវិញ ។ អ្នកផ្សារនោះ និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើខ្ញុំកុរុណា
នឹងទទួលយករបស់ដែលលក់ទៅហើយមកវិញ កាលណាខ្ញុំកុរុណានឹងលក់
របស់ដាច់ លោកនាំយកប្រេងតាមតម្លៃរបស់ប្រេងទៅ ហើយចូរនាំយកតម្លៃ
ទិញទឹកដោះរាវមក (ទៀត) ទើបលោកនាំយកទឹកដោះរាវទៅបាន ។
សិក្ខុមាននោះក៏ឈរយំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះ នឹងសិក្ខុមាន
នោះថា នែសិក្ខុមាន ហេតុអ្វីក៏នាងយំ ។ ទើបសិក្ខុមាននោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះ
ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកម្ចាស់
បុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់
ឯទៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀត
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញ របស់
ឯទៀតសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរ
សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យគេទិញរបស់
ដទៃហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១១៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី

និស្សគ្គិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥

៥១៧

១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃហើយ គឺឲ្យគេ
 ទិញរបស់ណាមួយហើយ ។ ពាក្យថា ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ គឺ
 ភិក្ខុនីមិនឲ្យគេទិញរបស់នោះ ហើយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ របស់នោះជានិស្សគ្គិយ ក្នុងខណៈដែលបានមក
 ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏
 បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ របស់ដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញរចហើយ ត្រឡប់ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃវិញ
 ទៀត ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះរបស់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមាន
 សេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះហើយ) ។

[១១៦] របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ហើយឲ្យគេទិញរបស់
 ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ហើយឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដទៃ ភិក្ខុនី
 សម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដទៃ ហើយឲ្យគេទិញរបស់ឯទៀតវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយ-
 បាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 មិនមែនរបស់ដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
 របស់ដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់ដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១១៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនី (ឲ្យគេទិញរបស់ណាមួយហើយ របស់នោះតិចពេកមិនល្មម) ហើយ
 ឲ្យគេទិញរបស់នោះដដែល (ថែមទៀត) ១ ភិក្ខុនី (ឲ្យគេទិញរបស់អ្វី

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

៥១៨

ម្យ៉ាងមុនហើយ) ឲ្យគេទិញរបស់មួយដទៃទៀត ដោយត្រូវការផ្សំថ្នាំជាដើម ១
ភិក្ខុនីសម្តែងអាទិសង្សហើយឲ្យគេទិញ ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចតិ ១ ។

បន្ទាត់ទី ១

អញ្ញាចេតាបនសិក្ខាបទ

[១១៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះ បានឮថា ថុល្លនន្ទាភិក្ខុនី នោះសម្គាល់ថា កុលជីតានេះ ជាអ្នកស្អុកស្អម អញ្ញាប្រាប់យ៉ាងនេះហើយ នឹងរក្សាប្រេងនេះទុក នាំសប្បិអំពីផ្ទះនៃត្រកូលរបស់ខ្លួន មកប្រគេនអញ ទើបបានពោលពាក្យថា **សិក្ខុមាណ** ជាដើមនេះ ។

បទថា **ចេតាចេតា** មានអត្ថត្រឹមតែថា ប្រាប់ឲ្យយល់ហើយប៉ុណ្ណោះ ពាក្យដ៏សេសទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៤ នោះឯង ។

អញ្ញាចេតាបនសិក្ខាបទ

វិទ្យាបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៦

[១១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបាសកទាំងឡាយ
ប្រមូលបរិក្ខារដែលវៃបានមក ដើម្បីប្រយោជន៍ចាត់ចែងចីវរដល់ភិក្ខុនិសង្ឃ
ហើយផ្ញើទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បារាម្នាក់ ហើយចូល
ទៅរកភិក្ខុនិទាំងឡាយ រួចពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
យើងផ្ញើទុកបរិក្ខារប្រយោជន៍ដើម្បីចាត់ចែងចីវរ ក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បារា
ឯណោះហើយ ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យគេនាំចីវរអំពីផ្ទះនោះមកចែកគ្នាចុះ ។
ភិក្ខុនិទាំងឡាយឲ្យគេទិញរកសង្ក្រាន្ត ដោយបរិក្ខារនោះហើយបរិភោគ ។
ឧបាសកទាំងឡាយដឹងហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនិ
ទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយក
ប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃសោះ ។
ភិក្ខុនិទាំងឡាយបានឮឧបាសកទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ត-
បង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំង-
ឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនសម
បើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍
វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរ
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនិទាំងឡាយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃដោយបរិក្ខារ
ដែលទាយកប្រគេនដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្ថុដទៃ ជារបស់

សង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យ
 ដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្តដទៃ ជារបស់សង្ឃទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេនដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្តដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្តដទៃ ជារបស់សង្ឃ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
 បាចិត្តិយៈ ។

[១១៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេន
 ដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ គេឧទ្ទិសដើម្បីវត្តដទៃ គឺទាយកគេឲ្យដើម្បីវត្តដទៃ ។
 ពាក្យថា ជារបស់សង្ឃ គឺទាយកប្រគេនចំពោះតែសង្ឃ មិនចំពោះគណៈ
 មិនចំពោះភិក្ខុនី ១ រូបទេ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ គឺរបស់ដែល
 ទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តណា ហើយភិក្ខុនីរៀរលែងវត្តនោះ ឲ្យគេទិញ
 របស់ដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ របស់នោះជា
 និស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន
 ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវ
 លះវត្តនោះយ៉ាងនេះ ។ បេ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្តដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយ

និស្សគ្គិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦

៥២២

បរិការដែលទាយកគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ (របស់នេះ) ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះ) ។

[១២០] របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បី ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃទេ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីនោះបានវត្ថុដែលខ្លួនលះនោះមកវិញហើយ ត្រូវបង្ហាន់ទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយកគេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាវត្ថុដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺ (ទាយកប្រគេនដើម្បីវត្ថុណា) ភិក្ខុនី (ឲ្យគេទិញវត្ថុនោះហើយ) បង្ហាន់វត្ថុដែលសល់ (ពីនោះទៅដើម្បីវត្ថុដទៃ) ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទាន ហើយទើបបង្ហាន់ទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយកក្នុងពេល ដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

បន្តវគ្គទី ១

បឋមសង្ឃកថាបទសិក្ខាបទ

[១១៨] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះ បទថា ធន្តកំ នេះ ជាឈ្មោះនៃបរិក្ខារ (របស់របរប្រើប្រាស់) ដែលគេប្រគេន ដែលញ៉ាំងឲ្យ កើតសេចក្តីពេញចិត្ត និងការពេញចិត្តដល់អ្នកដទៃ ហើយកាន់យកយ៉ាងនេះ ថា ពួកយើងនឹងធ្វើកិច្ចប្រកបដោយធម៌ (បុញ្ញកម្ម) ឈ្មោះនេះ អ្នកទាំង- ឡាយចូរឲ្យទ្រព្យដែលពួកអ្នកអាចនឹងឲ្យបាន ។

បទថា អញ្ញទត្តិកេន គឺដែលគេប្រគេនទុកដើម្បីជាមូលតម្លៃ ដល់ បច្ច័យណាមួយ ។

បទថា អញ្ញទ្ធិសិកេន គឺដែលគេប្រគេនឧទ្ទិសទុកយ៉ាងណាមួយ ។

បទថា សង្ឃិកេន គឺដែលគេតាំងចិត្តប្រគេនដល់សង្ឃ ។

[១២១] ពីរបទថា សេសកំ ឧបនេតិ សេចក្តីថា សង្ឃឲ្យប្រើ បច្ច័យដែលគេប្រគេនកប្បិយភណ្ឌជាមូលតម្លៃ ហើយបង្ហាន់របស់ដ៏សេស ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បច្ច័យដទៃ ។

ពីរបទថា សាមិកេ អបលោកេត្វា សេចក្តីថា សូមអនុញ្ញាតអំពី ម្ចាស់ទ្រព្យ ហើយបង្ហាន់ទៅយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកប្រគេនកប្បិយភណ្ឌ ដើម្បីជា មូលតម្លៃនៃចីវរ និងចីវររបស់ពួកយើងមាន តែត្រូវការដោយប្រេងជាដើម ។

បទថា អាបទាសុ សេចក្តីថា ព្រោះអន្តរាយដូច្នោះ ពួកភិក្ខុនីនាំគ្នា

សមន្តបុរាសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

ចោលវត្ត ភៀសខ្លួនទៅ ក្នុងអន្តរាយមានសកាតបែបនោះ ទោះផ្ទះសំបួររបស់
ណាមួយ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៦ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោ
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បឋមសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៧

[១២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧបាសកទាំងឡាយ
ប្រមូលបរិក្ខារដែលបានមកហើយផ្ញើទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកលក់
សំពត់បារាម្នាក់ ដើម្បីចាត់ចែងចិវរដល់ភិក្ខុនិសង្ស ហើយចូលទៅរកភិក្ខុនិ
ទាំងឡាយពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយផ្ញើទុកបរិក្ខារ
ដើម្បីចាត់ចែងចិវរក្នុងផ្ទះអ្នកលក់សំពត់បារាម្នាក់ឈ្មោះឯណោះហើយ លោកទាំង
ឡាយ ចូរឲ្យអ្នកណាមួយនាំយកចិវរអំពីផ្ទះនោះមកចែកគ្នាចុះ ។ ភិក្ខុនិទាំង
ឡាយឲ្យគេទិញកេសជ្ជៈដោយបរិក្ខារនោះផង ដោយវត្ថុដែលសូមគេខ្លួនឯងផង
ហើយក៏បរិភោគ ។ ឧបាសកទាំងឡាយដឹងហើយពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារ
ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃជារបស់សង្ឃ និងដោយ
វត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយបានឮឧបាសកទាំងឡាយ
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
បង្គាប់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែល
ទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃជារបស់សង្ឃ និងដោយ
វត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ពួកវា ភិក្ខុនិវាស័នឡាយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍
 វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង
 ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនិវាស័នក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ភិក្ខុនិវាស័នឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញ
 វត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុ
 ដទៃ ជារបស់សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងទេ ម្នាលភិក្ខុនិវាស័ន-
 ឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។
 ម្នាលភិក្ខុនិវាស័ន ចូរភិក្ខុនិវាស័នសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុនិវាស័នឡាយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់សង្ឃ ដោយវត្ថុដែលសូមដោយ
 ខ្លួនឯង ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១២៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិវាស័ន មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី
 ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយវត្ថុដែលទាយកឲ្យដើម្បីវត្ថុ
 ដទៃ ។ ពាក្យថា ជារបស់សង្ឃ គឺទាយកបរិច្ចាគចំពោះតែសង្ឃ មិនមែន
 ចំពោះគណៈ មិនមែនចំពោះភិក្ខុនី ១ រូប ។ ពាក្យថា ដោយវត្ថុដែលសូម
 ដោយខ្លួនឯង គឺដោយវត្ថុដែលសូម (គេ) ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យ
 គេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីចាត់ចែងវត្ថុឯណា ភិក្ខុនិវាស័ន
 របស់នោះហើយ ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវទុក្ខក្នុងប្រយោគដែលឲ្យទិញ

វត្ថុនោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះវត្ថុនោះដល់សង្ឃក៏
បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនីត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្ថុដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញ
ដោយបរិក្ខារដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់
សង្ឃ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង (វត្ថុនេះ) ជានិស្សគ្គិយ (ត្រូវ
តែលះបង់) ខ្ញុំសូមលះវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តី
ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះ) ។

[១២៤] របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់
ថារបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃមែន ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ
ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនី
មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។
របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់
ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីនោះ បានវត្ថុដែលលះដល់សង្ឃមកវិញហើយ
ត្រូវបង្ហាន់ទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយកឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែល
ទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បី
ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បី
ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
របស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់

ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនីបង្គោនរបស់ដែលសល់ទៅ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយទើបបង្គោន

ទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយក ក្នុងសម័យដែលមានសេចក្តី

អន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

បន្តវគ្គទី ១

ទុតិយសង្ឃកថាបទសិក្ខាបទ

[១២២] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ បទថា សញ្ញាវិភោគ
គឺដែលខ្លួនសូមមកជាចំណែកខ្លួនឯង ។ បទនេះឯងធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា ក្នុង
សិក្ខាបទទី ៧ នេះ ។ បទដ៏សេស ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៦ នោះឯង ។

ទុតិយសង្ឃកថាបទសិក្ខាបទ ចប់

វិធានបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៨

[១២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយជា
អ្នកនៅក្នុងបរិវេណរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ជាពួកភិក្ខុនីលំបាកដោយបបរ ។
គ្រានោះឯង ប្រជុំជននោះ ក៏ប្រមូលបរិក្ខារដែលវៃបានមកហើយផ្ញើទុកបរិក្ខារ
(នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារម្នាក់ ដើម្បីចាត់ចែងបបរដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ទើប
ចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយបានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់
យើងទាំងឡាយទុកបរិក្ខារ ដើម្បីចាត់ចែងបបរក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារឈ្មោះឯណោះ
ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យអ្នកណាមួយនាំយកអង្ករទាំងឡាយ អំពីផ្ទះនោះហើយ
ឲ្យគេចម្អិនបបរឆាន់ចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញកេសជ្ជៈដោយបរិក្ខារនោះ
ហើយក៏បរិភោគ ។ ទើបប្រជុំជននោះដឹងហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារ
ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ
សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮឧបាសក^(១) នោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិន
សមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ
គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ

១- ប្រហែលជាប្រជុំជនទេដឹង ។

ទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យ
 ដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជាបស្ចុគ្គណៈ ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើ
 នឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យ
 ចំពោះវត្ថុដទៃ ជាបស្ចុគ្គណៈទេ ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យ
 ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យគេ
 ទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ
 ជាបស្ចុគ្គណៈ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយបរិក្ខារដែលទាយកប្រគេន
 ប្រយោជន៍ដើម្បីចាត់ចែងវត្ថុដទៃទៀត ។ ពាក្យថា ជាបស្ចុគ្គណៈ (គឺទាយក
 លះចំពោះ) តែគណៈ មិនមែនលះចំពោះសង្ឃ មិនមែនលះចំពោះភិក្ខុនី ១
 រូប ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា
 ភិក្ខុនីមិនឲ្យទិញវត្ថុនោះ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុង
 ប្រយោគដែលឲ្យទិញ របស់នោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនី
 ត្រូវតែលះរបស់នោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏

បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវតែលះរបស់នោះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
 បពិត្រលោកម្ចាស់ របស់ដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយបរិការដែលគេឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្តដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្តដទៃ ជារបស់គណៈ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូម
 លះរបស់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះ) ។

[១២៨] របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថារបស់គេ
 ឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្តដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
 បាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ហើយឲ្យគេទិញវត្តដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ត
 ដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្តដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបានវត្ត
 ដែលខ្លួនលះនោះមកវិញហើយ ត្រូវបង្ហាន់ទៅក្នុងវត្តដែលគេឲ្យចំពោះយ៉ាង
 ណា ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដែល
 គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែន
 របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១២៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីបង្ហាន់ទៅនូវរបស់ដែលសល់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយទើប

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

បង្កើនទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយកក្នុងសម័យមានសេចក្តី

អន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីត្រត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

បន្ទវគ្គទី ១

បឋមគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ

[១២៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ បទថា
មហាជនិកេន គឺទាយកតាំងចិត្តប្រគេនដល់គណៈ (ដល់ភិក្ខុនីជាច្រើន)
បទថា មហាជនិកេន ដែលគេ តាំងចិត្តប្រគេនដល់ភិក្ខុនីដ៏ច្រើននេះឯង
ធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នាក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

បឋមគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៩

[១៣០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅ
ក្នុងបរិវេណរបស់ប្រជុំជន ១ ពួក ជាពួកភិក្ខុនីលំបាកដោយបបរ ។ គ្រានោះ
ឯង ប្រជុំជននោះប្រមូលបរិក្ខារដែលវៃបានមក ដើម្បីចាត់ចែងបបរដល់
ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយទុកបរិក្ខារ (នោះ) ក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារម្នាក់ ទើប
ចូលទៅរកភិក្ខុនីទាំងឡាយហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់
យើងទាំងឡាយ ទុកបរិក្ខារដើម្បីចាត់ចែងបបរក្នុងផ្ទះអ្នកផ្សារឈ្មោះឯណោះ
ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យគេនាំយកអង្ករទាំងឡាយអំពីផ្ទះនោះមក ហើយចម្អិន
បបរឆាន់ចុះ ។ តែភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេទិញកេសជួរ ដោយបរិក្ខារនោះផង
ដោយរបស់ដែលសូមគេដោយខ្លួនឯងផង ហើយបរិកោត ។ ឯប្រជុំជននោះ
ដឹងហើយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
មិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុ
ដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង
សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮប្រជុំជននោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
មិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍

វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយ
 ខ្លួនឯងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំង-
 ឡាយឲ្យគេទិញរបស់ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ
 គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង
 ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនគួរបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃដោយ បរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ
 គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង
 សោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារ
 ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និង
 ដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៣១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីចាត់
 ចែងវត្ថុដទៃទៀត ។ ពាក្យថា ជារបស់គណៈ គឺគេលះចំពោះតែគណៈ មិន
 មែនចំពោះសង្ឃ មិនមែនចំពោះភិក្ខុនី ១ រូបទេ ។ ពាក្យថា ដោយវត្ថុដែល
 សូមដោយខ្លួនឯង គឺវត្ថុដែលសូមគេបានមកហើយ ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យ

និស្សគ្គិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩

៥៣៧

ថា ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ គឺរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា ភិក្ខុនីមិន
 ឲ្យគេទិញវត្ថុនោះ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខក្នុងប្រយោគ
 ដែលឲ្យទិញ វត្ថុនោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់
 នោះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះរបស់នោះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់
 វត្ថុដទៃនេះ ខ្ញុំឲ្យគេទិញដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេ
 ឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់គណៈ និងដោយវត្ថុដែលសូមបានមកដោយខ្លួន
 ឯង ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមាន
 សេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះ) ។

[១៣២] របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃមែន ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
 បាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ហើយឲ្យទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់គេឲ្យដើម្បី
 ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ
 ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបានវត្ថុដែលខ្លួន
 លះនោះមកវិញហើយ ត្រូវបង្ហាន់ទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយកគេឲ្យចំពោះយ៉ាង
 ណា ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ មិនមែនរបស់ដែល
 គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

មិនមែនរបស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់គេ
ឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្តដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៣៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីបង្ហាន់ទៅនូវរបស់ដែលសល់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ម្ចាស់របស់ហើយ ទើប
បង្ហាន់ទៅ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយកក្នុងពេលមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

បន្ទវគ្គទី ១

ទុតិយគណិកចតាបនសិក្ខាបទ

[១៣០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នោះ បទថា
សញ្ញាវិកេន (សូមមកជាចំណែកផ្ទាល់ខ្លួន) នេះ លើសជាងបទថា
មហាជនិកេន (ដែលគេតាំងចិត្តប្រគេនដល់ភិក្ខុនីជាច្រើន) នេះទៅ ។

ទុតិយគណិកសិក្ខាបទ ចប់

**វិទ្យាបិដក
បត្តវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១០**

[១៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមារមរស៍
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីជា
ពហុស្សុត ជាអ្នកឈ្លាស និយាយភ្លៀវក្លា ប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយជាច្រើន តែងចូលទៅអង្គុយជិត (សេពគប់) នឹងបុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ។
សម័យនោះឯង ទើបរិវេណរបស់បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ក៏បាក់បែកទ្រុឌទ្រោម ។
មនុស្សទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះនឹងបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់
ទើបរិវេណរបស់លោកនេះ ទ្រុឌទ្រោមទៅដោយហេតុអ្វី ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី
និយាយថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ព្រោះគ្មានពួកអ្នកឲ្យ គ្មានពួកអ្នកធ្វើ ។ ទើប
មនុស្សទាំងឡាយនោះ ប្រមូលបរិក្ខារដែលវៃបានមកដើម្បីប្រយោជន៍ទើបរិវេណ
នៃបុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ហើយបានឲ្យបរិក្ខារនោះដល់បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ។ បុល្លនន្ទា
កិក្ខុនីឲ្យគេទិញភេសជ្ជៈដោយបរិក្ខារនោះផង ដោយរបស់ដែលសូម ដោយ
ខ្លួនឯងផង ហើយក៏បរិភោគ ។ មនុស្សទាំងឡាយដឹងហើយ ក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ
ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់
បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមមកដោយខ្លួនឯងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយ
បរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល
និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាប

ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុណ្ណន្តាភិក្ខុនិមិនគួរឃើញឲ្យគេទិញវត្ថុ ដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុ ដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជារបស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួន ឯង ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តុរចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បី ប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ គឺដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីចាត់ ចែងវត្ថុឯទៀត ។ ពាក្យថា ជារបស់បុគ្គល គឺគេឲ្យចំពោះតែភិក្ខុនី ១ រូប មិនឲ្យដល់សង្ឃ មិនឲ្យដល់គណៈឡើយ ។ ពាក្យថា ដោយវត្ថុដែលសូម ដោយខ្លួនឯង គឺវត្ថុដែលសូមគេមកដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទិញវត្ថុ ដទៃ គឺរបស់ដែលទាយកឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុណា ភិក្ខុនិមិនឲ្យគេទិញវត្ថុ នោះហើយឲ្យគេទិញវត្ថុឯទៀតវិញ ត្រូវទុក្ខដក្ខន្ធប្រយោគដែលឲ្យទិញ វត្ថុ នោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុនីគប្បីលះវត្ថុនោះដល់សង្ឃក៏ បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី

ត្រូវលះរបស់នោះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ វត្ថុដទៃនេះខ្ញុំឲ្យគេ
 ទិញ ដោយបរិក្ខារដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ គេឲ្យចំពោះវត្ថុដទៃ ជា
 របស់បុគ្គល និងដោយវត្ថុដែលសូមដោយខ្លួនឯង ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះ
 វត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១
 នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណនេះ) ។

[១៣៦] របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថា
 របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃត ត្រូវ
 និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ របស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនិមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។
 របស់គេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យ
 ដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ហើយឲ្យគេទិញវត្ថុដទៃវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។
 ភិក្ខុនិបានវត្ថុដែលលះនោះមកវិញហើយ គប្បីបង្ហាន់ទៅក្នុងវត្ថុដែលទាយក
 គេឲ្យចំពោះយ៉ាងណា ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ
 ភិក្ខុនិសម្គាល់ថារបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនិមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ ភិក្ខុនិ
 សម្គាល់ថាមិនមែនរបស់ដែលគេឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍វត្ថុដទៃ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៣៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិបង្ហាន់ទៅនូវរបស់ដែលសល់ ១ ភិក្ខុនិប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយ ទើប
 បង្ហាន់ទៅ ១ ភិក្ខុនិឲ្យគេចាត់ចែងខុសបំណងទាយក ព្រោះមានសេចក្តី
 អន្តរាយ ១ ភិក្ខុនិឆ្លុត ១ ភិក្ខុនិជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

បត្តវគ្គទី ១

បុគ្គលិកចេតាបនសិក្ខាបទ

[១៣៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ ពីរបទថា
បរិវេណំ ឧទ្រិយតិ បានដល់ បរិវេណទ្រុឌទ្រោម សេចក្តីថា កំពុងបាក់បែក ។
ឯពាក្យដែលប្លែកគ្នាត្រឹមប៉ុណ្ណោះយ៉ាងនេះថា គេតាំងចិត្តប្រគេនបុគ្គល តែសូម
មកជាចំណែកផ្ទាល់ខ្លួន ។ បទដ៏សេសសក់ដូចគ្នានឹងបទដើមៗ នោះឯង ។

បុគ្គលិកចេតាបនសិក្ខាបទ ចប់

បត្តវគ្គទី ១ ចប់

វិទយបិដក

ចីវរវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១

[១៣៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីឈ្មោះចុល្ល- នន្ទាជាតហុស្សត ជាស្រីមានថ្វីមាត់ ក្លៀវក្លា ប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលដណ្តប់សំពត់កម្ពល មានតម្លៃច្រើនក្នុងកាលត្រជាក់ ហើយព្រះអង្គចូលទៅកាន់សំណាក់ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនី លុះចូលទៅជិតហើយក៏ ថ្វាយបង្គំចុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយគង់នៅក្នុងទីគួរ ១ ។ លុះស្តេចបសេនទិ កោសលនៅក្នុងទីគួរ ១ ហើយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ កាលនោះ ស្តេចបសេនទិ- កោសល កាលចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា (ដូច្នោះហើយ) ក៏មានបន្ទូលនេះនឹងចុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ត្រូវការវត្តណា គប្បីប្រាប់វត្តនោះចុះ ។ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយថា បពិត្រមហារាជ បើព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង ប្រគេនដល់អាត្មា ចូរព្រះអង្គប្រគេនសំពត់កម្ពលនេះចុះ ។ ទើបស្តេច បសេនទិកោសលប្រគេនសំពត់កម្ពលដល់ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ហើយក្រោកចាក អាសនៈថ្វាយបង្គំចុល្លនន្ទាភិក្ខុនី រួចធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ មនុស្ស ទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងនេះមានសេចក្តី ប្រាថ្នាច្រើន គ្មានសន្តោស មិនសមនឹងសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេចសោះ ។ ភិក្ខុនី

ទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ដូច្នោះ ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបើ នឹងសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេចសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេច ពិតមែនឬ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនិមិនសមបើ នឹងសុំសំពត់កម្ពលពីស្តេចទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះ ថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនិ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិកាលចាត់ចែងសំពត់ដណ្តប់ ដែលមានសាច់ក្រាស់ ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ដែលមានតម្លៃ ៤ កហាបណៈ ៤ ដងយ៉ាងច្រើន បើចាត់ចែងសំពត់ដែលមានតម្លៃហួសពីនោះទៅ ត្រូវ និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៣៧] ដែលហៅថា សំពត់ដណ្តប់ដែលមានសាច់ក្រាស់ គឺសំពត់ ដណ្តប់ណាមួយ សម្រាប់ដណ្តប់ក្នុងវដ្តវរងារ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលចាត់ចែង គឺថា កាលសូម (គេ) ។ ពាក្យថា ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់មានតម្លៃ ៤ កហាបណៈ ៤ ដងយ៉ាងច្រើន សេចក្តីថា ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ មានតម្លៃ ១៦ កហាបណៈ ។ ពាក្យថា បើចាត់ចែងសំពត់ឲ្យលើសពីនោះ ទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនិសូមសំពត់ឲ្យលើសលប់ពីនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ត

ប្រយោគដែលសូម សំពត់នោះជានិស្សគ្គិយក្នុងពេលដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវ
 លះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សំពត់
 ដណ្តប់ដែលមានសាច់ក្រាស់នេះ មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈបួនដងជា
 កំណត់ ខ្ញុំបានសូមមកហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបង់សំពត់នេះដល់
 សង្ឃ ។ (ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយ
 កណ្ណ) ។

[១៤០] សំពត់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់
 ថាលើសមែន ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់មានតម្លៃលើស
 ពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូម ត្រូវ
 និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនី
 សម្គាល់ថាខ្វះវិញ ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់មានតម្លៃខ្វះ
 ពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 សំពត់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ សំពត់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដង ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 ខ្វះមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៤១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃត្រឹមបួនកហាបណៈ ៤ ដងជាកំណត់ ១
 ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃខ្វះពីបួនកហាបណៈ ៤ ដងជាកំណត់ ១ ភិក្ខុនី

វិទយបិដក ភិក្ខុនិវារ្យ

៥៤៧

សុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកញាតិ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកជនដែល
 បវារណា ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ១ ភិក្ខុនីបានសំពត់
 ដណ្តប់មកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ជនមានសេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុនីសុំសំពត់
 ដណ្តប់មានតម្លៃច្រើន ភិក្ខុនីត្រឡប់សុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិច ១ ភិក្ខុនី
 ត្រត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

ចីវរវត្តទី ២

គរុទារុរណសិក្ខាបទ

[១៣៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ ដូចតទៅនេះ បទថា
គរុទារុរណំ គីសំពត់ដណ្តប់ក្នុងរដូវរងា ។ ឈ្មោះថា កំស ក្នុងបទថា
ចតុកំសបរមំ នេះ មានតម្លៃ ៤ កហាបណៈ ព្រោះដូច្នោះ ក្នុងបទកាជនៈ
ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា មានតម្លៃស្មើនឹង ១៦ កហាបណៈ ។

គរុទារុរណសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

ចីវរវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ២

[១៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជា ពហុស្សុត ជាស្រីមានថ្វីមាត់ ជាស្រីភ្ញៀវក្លា ប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ។ លំដាប់ នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសលទ្រង់ដណ្តប់សំពត់សម្បកឈើមានតម្លៃច្រើន ក្នុងកាលក្តៅ ហើយចូលទៅរកបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី លុះយាងចូលទៅហើយ ក៏ ថ្វាយបង្គំបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីហើយគង់នៅក្នុងទីគួរមួយ ។ លុះព្រះបាទបសេនទិ- កោសលគង់នៅក្នុងទីសមគួរហើយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏បានពន្យល់ឲ្យទ្រង់ឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល កាលបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីពន្យល់ឲ្យទ្រង់ឃើញ ឲ្យ កាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ក៏មានព្រះបន្ទូលនេះ នឹងបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ត្រូវការវត្តណា គប្បី ប្រាប់វត្តនោះចុះ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឆ្លើយថា បពិត្រមហារាជ បើព្រះអង្គ ប្រាថ្នានឹងប្រគេនដល់អាត្មាកាត សូមព្រះអង្គប្រគេនសំពត់សម្បកឈើនេះចុះ ។ ទើបព្រះបាទបសេនទិកោសលប្រគេនសំពត់សម្បកឈើដល់បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី រួចទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញ ទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុនី ទាំងនេះមានសេចក្តីប្រាថ្នាធំ គ្មានសន្តោស មិនសមបើនឹងសុំសំពត់សម្បកឈើ

អំពីស្តេចសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីព្រមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
 បន្តបង្ហាបហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនី
 ទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាបថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសម
 បើនឹងសូមសំពត់សម្បកឈើអំពីស្តេចសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនី សូមសំពត់សម្បកឈើពីស្តេច
 ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងសូមសំពត់សម្បកឈើអំពីស្តេចទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ
 ថា ភិក្ខុនីកាលចាត់ចែងសំពត់ដណ្តប់ ដែលមានសាច់ស្មើនឹង ត្រូវចាត់ចែងបាន
 តែសំពត់ដែលមានតម្លៃត្រឹមបួនកហាបណៈបីដងដោយកន្លះ បើចាត់ចែងឲ្យ
 លើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។

[១៤៣] ដែលហៅថា សំពត់ដណ្តប់មានសាច់ស្មើនឹង គឺសំពត់ណាមួយ
 សម្រាប់ដណ្តប់ក្នុងរដូវក្តៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលចាត់ចែង គឺកាលសូម ។
 ពាក្យថា ត្រូវចាត់ចែងបានតែសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃបួនកហាបណៈ ៣ ដង
 ដោយកន្លះ សេចក្តីថា ត្រូវសូមបានតែសំពត់ដែលមានតម្លៃ ១០ កហាបណៈ ។
 ពាក្យថា បើចាត់ចែងឲ្យលើសកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីសូមឲ្យលើស
 ពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ធប្រយោគដែលសូម សំពត់នោះជា

និស្សគ្គិយក្នុងពេលដែលបានមក ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន ដល់គណៈ
 ក៏បាន ដល់ភិក្ខុនី ១ រូបក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីត្រូវលះបង់
 យ៉ាងនេះ ។ បេឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ សំពត់ដណ្តប់ដែលមានសាច់ស្មើនេះ
 មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ ជាកំណត់ ខ្ញុំបានសូម
 មកហើយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបង់សំពត់នេះដល់សង្ឃ ។ (ពាក្យតពី
 នេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃនិស្សគ្គិយកណ្ណ) ។

[១៤៤] សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយ
 កន្លះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសមែន ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។
 សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ តែភិក្ខុនី
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់ដណ្តប់
 មានតម្លៃលើសពីបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្លះ
 ហើយសូម ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិចជាងបួន
 កហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាលើសទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃខ្លះពីបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ
 ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃខ្លះពី
 បួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្លះមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៤៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃត្រឹមបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះ ១
 ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិចជាងបួនកហាបណៈ ៣ ដងដោយកន្លះជា

កំណត់ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់របស់ពួកញាតិ ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់
 របស់ពួកជនដែលបវារណា ១ ភិក្ខុនីសុំសំពត់ដណ្តប់ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ១
 ភិក្ខុនីបានសំពត់ដណ្តប់មកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ជនប្រាថ្នាដើម្បីទិញសំពត់
 ដណ្តប់មានតម្លៃច្រើន ភិក្ខុនីត្រឡប់ឲ្យទិញសំពត់ដណ្តប់មានតម្លៃតិច ១
 ភិក្ខុនីឆ្កួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[១៤៦] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយពួកអាបត្តិឈ្មោះនិស្សគ្គិយ
 បាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុង
 អាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរជា
 គម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរជា
 គម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំង-
 ឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ ព្រោះហេតុដូច្នោះបានជាលោក
 ទាំងឡាយស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាង
 នេះ ។

និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ចប់

អង្គកថា

ចីវរវគ្គទី ២

លហុបាវរណសិក្ខាបទ

[១៤២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា
លហុបាវរណំ គឺសំពត់សម្រាប់ដណ្តប់ក្នុងរដូវក្តៅ ។ ពាក្យដ៏សេស
មានន័យរាក់ទាំងអស់ ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ២ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
អចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

លហុបាវរណសិក្ខាបទ ចប់

សរុបនិស្សគ្គិយទាចិត្តិយៈ

[១៤៦] ក្នុងបទថា ឧទ្ទិដ្ឋា ទោ ជាដើមនេះ បណ្ឌិតគប្បីឃើញអត្ថយ៉ាងនេះថា ក្នុងពាក្យថា បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌ គឺនិស្សគ្គិយ-
 បាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដូច្នោះនេះ អ្នកសិក្សាគប្បីទាញ
 យក ២ សិក្ខាបទ គឺជានិសិក្ខាបទ និងបដិគ្គហណសិក្ខាបទចេញអំពីចីវរវគ្គ
 ក្នុងមហាវិភង្គ ហើយបន្ថែមឲ្យពេញវគ្គទី ១ ដោយសិក្ខាបទ គឺភិក្ខុនិ
 អធិដ្ឋានអកាលចីវរថា ជាកាលចីវរ ហើយចែកគ្នា និងសិក្ខាបទពោល
 ដោយចីវរ ដែលភិក្ខុនិដូរគ្នា ហើយដណ្តើមយកមកវិញ ។ បន្ទាប់មក
 គប្បីទាញ ៧ សិក្ខាបទខាងដើម នៃឯឡែកលោមវគ្គចេញ ហើយបន្ថែម
 អញ្ញាទត្តិក ៧ សិក្ខាបទចូលមកឲ្យពេញវគ្គទី ២ ។ ទាញ ៣ សិក្ខាបទ
 គឺបឋមបត្តសិក្ខាបទ វស្សិកសាជិកសិក្ខាបទ និងអារញ្ញកសិក្ខាបទចេញអំពី
 វគ្គទី ៣ ហើយបន្ថែមវគ្គទី ៣ ឲ្យពេញដោយបត្តសន្និចយសិក្ខាបទ
 គុបុបុរណសិក្ខាបទ និងលហុបុរណសិក្ខាបទ ។ បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់
 ទាំងឡាយ ធម៌គឺនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ទាំងអស់នេះ គឺ ១២ សិក្ខាបទ
 ជាឯកតោបញ្ញត្ត (បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុតែម្យ៉ាង) និងឧកតោបញ្ញត្ត ១៨
 សិក្ខាបទ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តទាំងពីរចំណែក ខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ ដូច្នោះ
 តាមគន្លងបាតិមោក្ខទ្ទេស ។ បទដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយនោះឯង ។

តិសកកណ្ណវណ្ណនា ក្នុងភិក្ខុនិវិភង្គ ចប់

វិទ្យា បិដក

ចាចិត្តិយកណ្ណ

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាចត្តិទាំងឡាយឈ្មោះបាចិត្តិយៈមែននេះ
មានចំនួន ១៦៦ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសូត្ររាល់ៗ កន្លះខែ)

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១

[១៤៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានឧបាសក
ម្នាក់បវារណាកិក្ខុនិសង្ឃដោយខ្លឹមថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយត្រូវការដោយខ្លឹម
ខ្ញុំព្រះករុណា (នឹងប្រគេនខ្លឹមដល់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនោះ) ។ ឧបាសក
នោះក៏បង្គាប់អ្នករក្សាចម្ការខ្លឹមថា បើពួកកិក្ខុនិមកអ្នកឯងចូរប្រគេនខ្លឹម ពីរបី
ម៉ោងដល់កិក្ខុនី ១ អង្គៗ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី (មានគេ
លេង) មហោស្រព ។ ខ្លឹមដែលឧបាសកបានយកមកក៏អស់រលីងទៅ ។
ពួកកិក្ខុនិចូលទៅរកឧបាសកនោះហើយបានពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
យើងទាំងឡាយត្រូវការដោយខ្លឹម ។ ឧបាសកនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ខ្លឹមគ្មានទេ ខ្លឹមដែលបានយកមកអស់រលីងទៅហើយ សូមលោកម្ចាស់
និមន្តទៅចម្ការចុះ ។ ចុល្លនន្ទាកិក្ខុនិទៅកាន់ចម្ការហើយ មិនដឹងប្រមាណក៏ឲ្យ
គេនាំយកខ្លឹមទៅជាច្រើន ។ មនុស្សអ្នករក្សាចម្ការក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបង្គាប់ថា ពួកកិក្ខុនិមិនសមបើនឹងទៅកាន់ចម្ការហើយ មិនដឹងប្រមាណ
ឲ្យគេនាំយកខ្លឹមទៅច្រើនដល់ម៉្លោះសោះ ។ កិក្ខុនិទាំងឡាយបានឮអ្នករក្សា

ចម្ការពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ពួកភិក្ខុនី
 ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
 បន្តុះបង្គាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងមិនដឹងប្រមាណ ឲ្យគេនាំយក
 ខ្លឹមមកច្រើនដល់ម៉្លោះសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថាបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនដឹងប្រមាណ ឲ្យគេនាំយកខ្លឹមច្រើន ពិតមែនឬ ។ ពួក
 ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងមិន
 ដឹងប្រមាណ ឲ្យគេនាំយកខ្លឹមមកច្រើនដល់ម៉្លោះសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែល
 ជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹងតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះនាំ
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យខានជ្រះថ្លាទៅផង នាំពួកជនខ្លះដែលជ្រះថ្លា
 ស្រាប់ហើយឲ្យទាស់ចិត្ត ខូចគំនិតទៅវិញផងដោយពិត ។

[១៤៨] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលបុល្លនន្ទាភិក្ខុនី
 ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាដ៏សមគួរក្នុងពេលនោះ និងល្មម
 ក្នុងពេលនោះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុមកហើយ ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងធ្លាប់មានមកហើយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីធ្លាប់បានជាប្រពន្ធ
 ព្រាហ្មណ៍ ១ នាក់ ។ នាងមានកូនស្រី ៣ នាក់ គឺនាងនន្ទា ១
 នាងនន្ទរតី ១ នាងសុន្ទរិនន្ទា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ
 ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ កើតក្នុងកំណើតសត្វហង្ស ១ ។ ហង្ស

នោះមានស្លាបសុទ្ធសឹងជាមាស ។ ហង្សនោះឲ្យស្លាបមួយៗ ដល់ប្រពន្ធ និង កូនស្រីទាំងនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទភិក្ខុនីគិតថា ហង្សនេះបានឲ្យ ស្លាបមួយៗ ដល់យើងទាំងឡាយ គិតដូច្នោះហើយ ក៏ចាប់ស្តេចហង្សនោះ ហើយក៏ដកយកស្លាបចេញអស់ក្នុងកាលនោះឯង ។ ស្លាបទាំងឡាយរបស់ ហង្សនោះកាលដុះឡើងទៀត ក៏សទាំងអស់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទភិក្ខុនី សាបសូន្យចាកមាសក្នុងកាលនោះ ព្រោះតែសេចក្តីលោក ហួស ឥឡូវនេះមកសាបសូន្យចាកខ្លឹម ។

[១៤៩] ទ្រព្យណាដែលខ្លួនបានហើយ បុគ្គលត្រូវត្រេកអរ ដោយទ្រព្យនោះ ព្រោះថា សេចក្តីលោកពេក ជាសការវៈដ៏ លាមក ។ ថុល្លនន្ទភិក្ខុនី លុះចាប់ស្តេចហង្សបានហើយ ក៏ សាបសូន្យចាកមាស ។

[១៥០] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថុល្លនន្ទភិក្ខុនី ដោយអនេកបរិយាយ ។ បេយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក ភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទំពាស៊ីខ្លឹម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយរួចហើយក្នុង បារាជិកកណ្ណទី ១ ។ បេយ ដែលហៅថា ខ្លឹម សំដៅយកខ្លឹមដែលកើតក្នុងដែន មគធ ។ ភិក្ខុនីទទួលខ្លឹម ដោយគិតថា អញនឹងទំពាស៊ី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

[១៥២] ខ្លឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្លឹមមែន ហើយទំពាស្សី ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ខ្លឹម ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយទំពាស្សី ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ខ្លឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនខ្លឹម ហើយទំពាស្សី ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនខ្លឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាខ្លឹម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
 ខ្លឹម ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនខ្លឹម ភិក្ខុនីសម្គាល់
 ថាមិនមែនខ្លឹម មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៥៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមល្បឿង ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមក្រហម ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមខៀវ ១
 ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមឥតមើម (ខ្លឹមដើម) ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមដែលគេចម្អិនដោយ
 សម្ម ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមដែលគេចម្អិនដោយសាច់ ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមដែលគេ
 ចម្អិនដោយប្រេង ១ ភិក្ខុនីឆាន់ខ្លឹមដែលគេដាក់ក្នុងបបរគ្រឿង ១ ភិក្ខុនីឆាន់
 ខ្លឹមដែលគេដាក់ក្នុងសម្មការី ១ ភិក្ខុនីឆាន់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចាចិត្តយកណ្ណ

ធម៌ទាំងឡាយណា រូបរួមបាន ១៦៦ ប្រការ ដែលព្រះ
ធម្មសង្គាហកាថារៀនទាំងឡាយ រចនាទុកក្នុងលំដាប់នៃតិសក-
កណ្ណ ឥឡូវនេះ នឹងពណ៌នាធម៌ទាំងនោះដូចតទៅនេះ

លសុណាវគ្គទី ១

លសុណាសិក្ខាបទ

[១៤៧] ក្នុងបណ្ណាវគ្គទាំង ៩ នោះ គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី

១ នៃលសុណាវគ្គជាមុន ។

បីបទថា ទ្វេ តយោ ភណ្ណកា បានដល់ មើមខ្លឹម ២-៣ មើម ។

បទថា ទោដ្ឋលកេ នេះ ជាឈ្មោះរបស់ខ្លឹមមានសរសៃខាងក្នុងច្រើន ។

ពីរបទថា ន មត្តំ ជានិទ្ធា សេចក្តីថា (បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនោះ) មិន
ស្គាល់ប្រមាណ កាលអ្នកចាំបញ្ជាក់ពុំបានហាមប្រាម ប្រើឲ្យ (ពួកភិក្ខុនី)
ជញ្ជូនយកខ្លឹមមកជាច្រើន ។

[១៤៨] ពីរបទថា អញ្ញតរំ ហំសយោនី បានដល់ កំណើតហង្ស
មាស ។

បីបទថា សោ តាសំ ឯកេកំ សេចក្តីថា ហង្សនោះ ជាសត្វពូក
ជាតិបាន ។ ដូច្នោះ ទើបមករកដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងកាលមុន ហើយ
ជម្រុះរោមឲ្យដល់ស្រ្តីទាំងនោះ ម្នាក់មួយរោម ។ រោមនោះជាមាសសុទ្ធ គួរ

ដល់ការរំលាយ ការដំ និងកាត់បាន ។

[១៥១] បទថា មាគងិកំ ប្រែថា កើតហើយក្នុងដែនមគធៈ ។ ពិតហើយ ចំពោះខ្លឹមដែលកើតក្នុងដែនមគធៈ លោកបំណងយកថា លសុណំ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ សូម្បីខ្លឹមនោះ ជាខ្លឹមដែលមានសាច់ច្រើន មិនមែន ខ្លឹមដែលមានសាច់ត្រឹមតែ ១ កំពឹស ឬ ២-៣ កំពឹសទេ ។ តែក្នុងកុរុន្តិ មិនពោលដល់ប្រទេសដែលកើត ពោលថា ខ្លឹមដែលមានសាច់ក្នុងច្រើន ឈ្មោះថា ខ្លឹមមគធៈ ។

ក្នុងបទថា អន្លោមារេ អន្លោមារេ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បើ ភិក្ខុន្តិរូមខ្លឹម ២-៣ មើមចូលជាមួយគ្នា ហើយទំពាស្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ តែបើភិក្ខុន្តិបេះចេញ បរិកោតម្តង ១ កំពឹស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគ ។

បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបការប្លែកផ្សេងគ្នា នៃខ្លឹមល្បឿនជាដើម ដោយពណ៌ ឬដោយសាច់ខាងក្នុង ។ ពោលដោយពណ៌ ឈ្មោះថា ខ្លឹមល្បឿន រមែង មានពណ៌ល្បឿន ខ្លឹមក្រហម មានពណ៌ក្រហម ខ្លឹមខៀវ មានស្លឹកពណ៌ខៀវ ។

តែបើពោលដោយសាច់ខាងក្នុង (ឬកំពឹស) ខ្លឹមល្បឿន មានសាច់ ខាងក្នុងមួយជាន់ ។ ខ្លឹមក្រហម មានសាច់ខាងក្នុងពីរជាន់ ។ ខ្លឹមខៀវ មានសាច់ខាងក្នុងបីជាន់ ខ្លឹមដើមមិនមានសាច់ខាងក្នុង ។ ពិតហើយ ខ្លឹមនោះ ត្រឹមតែជាពន្ធកប៉ុណ្ណោះ ។ តែក្នុងមហាបច្ចុរិជាដើមពោលថា ខ្លឹម ល្បឿន មានសាច់ខាងក្នុង (កំពឹស) ៣ ខ្លឹមក្រហម មានសាច់ខាងក្នុង ២

បាចិត្តិយកណ្ណ លសុណវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៥៦១

ខ្លឹមខៀវ មានសាច់ខាងក្នុង ១ ។ ខ្លឹមល្បឿងជាដើមនោះរមែងគួរ ដោយ
សភាពនោះឯង ។

តែក្នុងការស្នូជាដើម សូម្បីខ្លឹមមគធៈក៏គួរ ។ សេចក្តីពិត ទោះជាក៏ខ្លឹម
មគធៈនោះក្នុងសម្មសណ្តែកជាដើមដែលកំពុងស្ងួត ក្នុងម្លប់ដែលផ្សំដោយ
ត្រី និងសាច់ក្តី ក្នុងប្រេងក្តី ក្នុងទឹកបាន មានទឹកពុទ្រាជាដើមក្តី ក្នុងសម្មម្លូ
ជាដើមក្តី ក្នុងសម្មឧត្តរិក្តក្តី ឬក្នុងសម្មឯណាមួយ ដោយហោចសូម្បីក្នុង
បបរ និងភត្ត ក៏គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត
៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

លសុណសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ២

[១៥៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គគង់នៅវត្ត
 ជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួក
 ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ហើយស្រាតង្វតទឹកក្នុងកំពង់មួយ
 ជាមួយនឹងពួកស្រីវេស្សា ក្នុងស្ទឹងអចិរវតី ។ ពួកស្រីវេស្សាក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាបថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេដករោមក្នុងទី
 ចង្អៀតដូចស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកកិក្ខុនីបានឮស្រីវេស្សា
 ទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាប (ដូច្នោះ) ហើយ ។
 ពួកកិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាបថា ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យគេ
 ដករោមក្នុងទីចង្អៀតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថាឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ពិតមែនឬ ។ ពួក
 កិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ
 មិនសមបើនឹងឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀតទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនី
 ណាមួយ ឲ្យគេដករោមក្នុងទីចង្អៀត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ បេ ។ ដែលហៅថា ទីចង្អៀត បានដល់ភ្លៀកទាំងពីរ និង
 កន្លែងបន្ទាបង្អួចទឹកម្យត្រ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេដក សេចក្តីថា ភិក្ខុនិឲ្យគេដក
 រោមសូម្បីតែមួយសរសៃក្តី ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ឲ្យគេដករោមច្រើន
 សរសៃក្តីក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិឲ្យគេដករោម ព្រោះហេតុមានអាពាធ (កើតបូស កមជាដើម) ១
 ភិក្ខុនិឆត ១ ភិក្ខុនិជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណាវគ្គទី ១

សម្ពាធលោមសិក្ខាបទ

[១៥៤] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា សម្ពាធគឺឱកាសទីកំបាំង ។ ដើម្បីសម្តែងចែកឱកាសទីកំបាំង (ទីចង្អៀត) នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ឧភោ ឧបកច្ឆកា មុត្តករណំ ប្រែថា ឃ្លៀកទាំង ២ បរិវេណទ្វារស្រាល (ទ្វារបស្សវៈ) ។

[១៥៥] ពីរបទថា ឯកម្សិ លោមំ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យដករោមមួយសរសៃក្តី ច្រើនសរសៃក្តី ដោយប្រយោគមួយដោយកន្ត្រៃក្តី ដោយចន្ទាសក្តី ដោយរបស់មុតឯណាមួយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈជាច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគ មិនមែនដោយការរាប់សរសៃរោមទេ ។

[១៥៦] បទថា អាពាធិប្បច្ឆយា បានដល់ អនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលឲ្យដកព្រោះអាពាធ មានបួស និងរមាស់ជាដើមជាបច្ច័យ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ ១ តាមកាយវាចា ១ តាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយ វាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

សម្ពាធលោមសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៣

[១៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ២ រូបមានសេចក្តីអជ្ជកមកបៀតបៀន ក៏ចូលទៅកាន់បន្ទប់ហើយធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត ។ ពួកភិក្ខុនីសុះចូលទៅដោយពួសំឡេងនោះ ហើយពោលនូវពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីបានជាលោកទាំងឡាយ ប្រទុស្តមួយអន្លើដោយបុរស ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយមិនប្រទុស្តមួយអន្លើដោយបុរសទេ ។ ពួកភិក្ខុនីប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនីធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងធ្វើនូវកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាតទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា អាបត្តិបាចិត្តិយៈ មានដល់ភិក្ខុនី ព្រោះកិរិយាទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត ។

[១៥៨] ដែលហៅថា ទះនូវផ្ទៃនៃអង្គជាត គឺភិក្ខុនីត្រេកអរនូវ សម្មស្ស ហើយឲ្យនូវប្រហារវាយក្នុងអវយវជាទីបន្ទោបង់ទឹកម្សត ដោយ ហោចទៅសូម្បីតែប្រហារដោយស្លឹកឧប្បល ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៥៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីវាយអង្គជាតព្រោះហេតុតែមានអាពាធ ១ ភិក្ខុនីច្រូត ១ ភិក្ខុនីជាខាង ដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណាវគ្គទី ១

តលយាតកសិក្ខាបទ

[១៥៧] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា តលយាតក
គឺព្រោះសម្មស្សបរិវេណអង្គជាត (ព្រោះប៉ះពាល់បរិវេណទ្វារស្រាល) ។

[១៥៨] ក្នុងបទថា អន្តមសោ ឧប្បលបត្តនបិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា
ត្របកឈូក ឈ្មោះថា ធំពេកទៅ ។ ភិក្ខុនីកាលឲ្យវាយដោយកេសរឈូក
ក៏ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។

បទថា អាតាធិប្បច្ចយា សេចក្តីថា ទោះវាយបួស ឬដំបៅ គួរ ។
បទដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជ្ជានដូចបឋមបារាជិក ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

តលយាតកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណារក្ខតិ ១ សិក្ខាបទទី ៤

[១៦០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានស្រីព្រះស្នំ របស់ស្តេចពីដើមបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីមួយរូបទៀត មានសេចក្តីអផ្សុកមកបៀតបៀន ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនីនោះ លុះចូលទៅដល់ ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ស្តេចយូរៗ ទើបទ្រង់ធ្វើសន្តវៈនឹងលោកម្តង តើលោកអាចកែកុនបណ្តោះអាសន្នដូចម្តេច ទៅ ។ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ខ្ញុំអាចកែកុនដោយជងបង្ហូរ មានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍លក្ក ។ ភិក្ខុនីដែលអផ្សុកសួរថា បពិត្រ លោកម្ចាស់ ជងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍លក្កនោះ តើដូចម្តេច ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់ជងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពីអាចម៍លក្ក ដល់ភិក្ខុនី នោះ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះ កាន់យកជងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីងធ្វើពី អាចម៍លក្ក ហើយភ្លេចលាងទឹកក៏ចោលទៅក្នុងទីគួរ ១ ។ ពួកភិក្ខុនីឃើញ រុយទាំងឡាយរោមជងបង្ហូរដូច្នោះ ក៏សួរយ៉ាងនេះថា កម្មនេះ ជាកម្មរបស់ អ្នកណា ។ ភិក្ខុនីនោះ ពោលថា កម្មនេះជាកម្មរបស់ខ្ញុំ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងកាន់យកជងបង្ហូរ មានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍ លក្កសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីកាន់

វិនយបិដក ភិក្ខុនិវាស្ត

៥៦៩

យកដងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីង ដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្ក ពិតមែនឬ ។
 ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹង
 កាន់យកដងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍ល័ក្កទេ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈមានដល់ភិក្ខុនី ព្រោះដងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពី
 អាចម៍ល័ក្ក ។

[១៦១] ដែលហៅថា ដងបង្ហូរមានសណ្ឋានរលីងដែលគេធ្វើពីអាចម៍
 ល័ក្ក បានដល់ ដងបង្ហូរដែលគេធ្វើដោយអាចម៍ល័ក្កក្តី ឈើក្តី មេឃ្លាតក្តី ដី
 ស្អិតក្តី ។ ភិក្ខុនីកាលត្រេកអរនូវសម្ផស្សដោយហោចទៅគ្រាន់តែញ៉ាំងស្លឹក
 ឧប្បលឲ្យចូលទៅកាន់អវយវៈជាទីបន្ទាបនឹងនូវទឹកមូត្រ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីញ៉ាំងដងបង្ហូរឲ្យចូលទៅក្នុងអង្គជាតខ្លួនព្រោះហេតុតែមានអាពាធ ១
 ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណាវគ្គទី ១

ជតុមជ្ជកសិក្ខាបទ

[១៦០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ បទថា បុរាណ-
រាជោរោធា បានដល់ ជាស្នំរបស់ស្តេចផែនដីក្នុងកាលមុន គឺក្នុងគ្រាជា
គ្រហស្ថ ។

ពីរបទថា ចិរាចិរំ ឥច្ឆតិ គឺយូរៗ ទើបព្រះរាជាមកម្តង ។

បទថា ធារេថ គឺអ្នកនាងម្ចាស់ (ទ្រាំបានដូចម្តេច) ។ កាលពួក
ភិក្ខុនិស្សរថា នេះកម្មរបស់អ្នកណា ភិក្ខុនិទោះយល់ថា កាលអញមិនប្រាប់
ភិក្ខុនិទាំងនេះ ក៏នឹងធ្វើការសង្ស័យក្នុងអញ ទើបបានពោលយ៉ាងនេះថា នេះ
ជាការធ្វើរបស់ខ្ញុំ ។

បទថា ជតុមជ្ជកេ បានដល់ ដងបង្ហូរធ្វើដោយជ័រ ។ បទថា ជតុ-
មជ្ជកេ នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដោយអំណាចនៃរឿងប៉ុណ្ណោះ ។ តែ
កាលសិក្ខុដុំមូលៗ ឯណាមួយចូលទៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិទាំងអស់ ។ ដោយហេតុ
នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ដោយហោចសូម្បីសិក្ខុស្លឹកព្រលិតចូល
ទៅក្នុងអង្គជាតិ សូម្បីស្លឹកឧប្បលនេះ ក៏ធំពេកផង តែសូម្បីសិក្ខុត្រឹមកេសរ
ចូលទៅ ក៏ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។ បទដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ហើយ
សម្បជ្ជានជាដើម ក៏ដូចគ្នាដែលពោលហើយ ក្នុងតលយាតកសិក្ខាបទនោះឯង ។

ជតុមជ្ជកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណារក្ខន្តិ ១ សិក្ខាបទនិ ៥

[១៦៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គគង់នៅនិគ្រោធារាម ទៀបក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏ មានព្រះភាគ ហើយស្ថិតនៅក្នុងទីក្រោមខ្យល់ (រួចក៏ក្រាបទូលថា) បពិត្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មាតុគ្រាមមានក្លិនអាក្រក់ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ មានព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ពួកភិក្ខុនីចូរធ្វើនូវការជម្រះដោយទឹកចុះ ហើយទ្រង់ញ៉ាំង ព្រះមហាបជាបតិគោតមីឲ្យយល់តាម ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក- រាយដោយធម្មីកថា ។ លំដាប់នោះ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីកាលព្រះដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មីកថា រួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណចៀស ចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើ ធម្មីកថាហើយ ទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះមកហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវការជម្រះដោយទឹកដល់ពួកភិក្ខុនី ។

[១៦៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបគិតថា ការជម្រះដោយទឹក ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ធ្វើការជម្រះ ដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេក ហើយក៏ធ្វើឲ្យកើតដំបៅក្នុងទីជាទីបន្ទាបន្ទះនូវទឹកមូត្រ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន

សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់
 ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេកសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅ
 ពេក ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
 សមបើនឹងធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យជ្រៅពេកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលភិក្ខុនីធ្វើការ
 ជម្រះដោយទឹក ត្រូវធ្វើការជម្រះបានត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃជាកំណត់ កាលឲ្យ
 កន្លងហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦៥] ដែលហៅថា ការជម្រះដោយទឹក សំដៅយកការលាង
 អវយវៈសម្រាប់បន្ទាបនូវទឹកមូត្រ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលធ្វើ គឺកាលលាង ។
 ពាក្យថា ត្រូវធ្វើការជម្រះបានត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃជាកំណត់ សេចក្តីថា ភិក្ខុនី
 ត្រូវលាងបានត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃទាំងពីរ ។ ពាក្យថា កាលឲ្យកន្លងហួសពី
 កំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីត្រេកអរនូវសម្ផស្ស ហើយធ្វើឲ្យកន្លង
 កំណត់នោះទៅ ដោយហោចទៅសូម្បីប៉ុនប៉ងសក់ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦៦] ការជម្រះហួសកំណត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
 ហួសមែន ហើយលាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការជម្រះហួសកំណត់ពីរថ្នាំង
 ម្រាមដៃ តែភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយលាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការជម្រះ

ហួសកំណត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ហួសកំណត់ហើយលាង
ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ការជម្រះមិនទាន់ដល់កំណត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនី
សម្គាល់ថាលើសទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការជម្រះមិនទាន់ដល់កំណត់
ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការជម្រះមិន
ទាន់ដល់កំណត់ពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ដល់កំណត់មែន មិន
ត្រូវអាបត្តិ ។

[១៦៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីលាងកំណត់ត្រឹមពីរថ្នាំងម្រាមដៃ ១ ភិក្ខុនីលាងថយពីកំណត់ពីរថ្នាំង
ម្រាមដៃ ១ ភិក្ខុនីលាងហួសកំណត់ព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១
ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

លសុណាវគ្គទី ១

ឧទកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ

[១៦៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះ បទថា អតិគម្ពីរ
ឧទកសុទ្ធិកំ អាទិយន្តិ បានដល់ ធ្វើការជម្រះដោយទឹកឲ្យចូលក្នុងជ្រៅពេក ។

[១៦៥] ពីរបទថា កេសគ្គមត្តបិ អតិក្កាមេតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនី
សិកម្រាមទី ៣ ឬទី ៤ ចូលទៅតាមទ្វារវែង ឲ្យហួសពីរថ្នាំងដៃទៅ សូម្បី
ត្រឹមមួយចម្រៀកសក់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សមដូចពាក្យដែលលោក
ពោលទុកក្នុងមហាបច្ចរិថា ភិក្ខុនីរមែនមិនបានប្រើថ្នាំង ៣ ម្រាមនៃម្រាមណា
មួយជម្រះ និងប្រើម្រាម ៣ ឬ ៤ សូម្បីតែមួយថ្នាំង ជម្រះក៏មិនបាន ។
បទដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ហើយ សូម្បីសមុជ្ជានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹង
ពោលហើយ ក្នុងតលយាតកសិក្ខាបទ នោះឯង ។

ឧទកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៦

[១៦៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានមហា- មាត្យឈ្មោះអាហេហន្ត បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុ ។ ស្រីជាប្រពន្ធរបស់មហា មាត្យនោះក៏បួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនីដែរ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះធ្វើនូវភត្ត ភិក្ខុ (ឆាន់ចង្ហាន់) ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងឆាន់ ភិក្ខុនី នោះបម្រើដោយទឹកផង ដោយផ្លិតផង ហើយនិយាយដឹកនាំដោយពាក្យស្និទ្ធ ស្នាល ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះបណ្តេញភិក្ខុនីនោះចេញដោយពាក្យថា ម្នាលបួន ស្រី នាងកុំធ្វើនូវអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ ការនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុនីនោះ ឆ្លើយថា ពីដើមលោកធ្វើនូវអំពើយ៉ាងនេះផងៗ នឹងខ្ញុំ ឥឡូវនេះ លោកមិន អាចដើម្បីធ្វើនូវអំពើមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះទេ ថាដូច្នោះហើយ ក៏បោះសៀវភៅ ទៅលើក្បាលភិក្ខុនោះ ហើយវាយនឹងផ្លិតថែមទៀត ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងវាយភិក្ខុសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីវាយភិក្ខុ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងវាយភិក្ខុទេ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ

។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីបុរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ ថា ភិក្ខុនីណាមួយ កាលភិក្ខុកំពុងឆាន់ ទៅបម្រើដោយទឹកក្តី ដោយផ្លិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៦៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ សេចក្តីថា បុរសដែលបានឧបសម្បទា ហើយ ។ ពាក្យថា កាលកំពុងឆាន់ សេចក្តីថា កំពុងឆាន់កោជនទាំង ៥ យ៉ាង កោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា ទឹក បានដល់ទឹក គឺបុគ្គលគប្បីផឹក ណាមួយ ។ ដែលហៅថា ផ្លិត បានដល់វត្ថុសម្រាប់បក់ណាមួយ ។ ពាក្យ ថា បម្រើ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧០] ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បទ្ធមែន ហើយបម្រើ ដោយទឹកផឹកក្តី ដោយផ្លិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុនីមាន សេចក្តីសង្ស័យ ហើយបម្រើដោយទឹកផឹកក្តី ដោយផ្លិតក្តី ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បទ្ធវិញ ហើយបម្រើដោយ ទឹកផឹកក្តី ដោយផ្លិតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីលះបង់ហត្ថបាសហើយ បម្រើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលភិក្ខុកំពុងទំពាសុខាទនីយ ភិក្ខុនីបម្រើ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីបម្រើបុរសជាអនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុប- សម្បទ្ធ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បទ្ធវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា អនុបសម្បទ្ធមែន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ លសុណវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦

៥៧៧

[១៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺ (ភិក្ខុនីប្រគេនវត្តមានទឹកជាដើម) ដល់ភិក្ខុដោយដៃខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីឲ្យ
 គេប្រគេនដល់ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនីបង្គាប់អនុបសម្បន្ន ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីជាខាង
 ដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា
លសុណាវគ្គទី ១
ឧបតិដ្ឋនសិក្ខាបទ

[១៦៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះ បទថា
កត្តវិស្សគ្គំ ប្រែថា កត្តកិច្ច ។

បីបទថា ចានិយេន ច វិធមនេន ច ឧបតិដ្ឋិត្វា សេចក្តីថា ឈរ
យកដៃមានកាន់សៀនទឹក យកដៃមានកាន់ផ្លិត បក់នៅជិតៗ ។

បទថា ឧច្ចារទតិ សេចក្តីថា ពោលពាក្យទាក់ទងដោយការគ្រប់គ្រង
ផ្ទះ កន្លងចរិតរបស់បព្វជិតថា ក្នុងកាលមុន លោកម្ចាស់បរិភោគយ៉ាងនេះ
ខ្ញុំធ្វើការប្រណិប័តន៍លោកម្ចាស់យ៉ាងនេះ ។

[១៦៩] ពីរបទថា យន្តិញ្ចំ ចានិយំ សេចក្តីថា ទឹកស្អាតក្តី តក្កៈក្តី
ទធិក្តី ទឹកយ៉ូក្តី ទឹករសក្តី និងទឹកខ្វីរៈជាដើមណាមួយក្តី ។

ពីរបទថា យាកាចិ វីជនិ គឺដោយហោចសូម្បីជាយចីវរ ក៏ឈ្មោះថា
ផ្លិត ។

ក្នុងពាក្យថា ហត្ថចានេន តិដ្ឋតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នេះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់កាត់អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះការឈរជាបច្ច័យប៉ុណ្ណោះ តែ
ព្រោះប្រហារ (វាយ) ជាបច្ច័យ ទ្រង់បញ្ជាតទុក្ខក្នុងខន្ធកៈ ។

[១៧១] ពីរបទថា ទេតិ ទាបេតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីប្រគេនទឹកជីកក្តី
សម្បក្តី ជាដើមថា និមន្តលោកម្ចាស់ជីកទឹកនេះ និមន្តលោកម្ចាស់បរិភោគ

សមនុប្បាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

៤៧៩

សម្មនេះចុះ ។ ប្រគេនផ្ចិតស្លឹកត្នោតថា សូមលោកម្ចាស់បក់ដោយផ្ចិតស្លឹក
ត្នោតនេះ បរិកោគចុះក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃប្រគេនទឹកជីក និងបក់ឲ្យទាំង ២
យ៉ាងក្តី ជាអនាបត្តិ ។

ពីរបទថា អនុបសម្បជ្ជំ អនាមេតិ គឺប្រើសាមណេរីដើម្បីឲ្យបដិបត្តិ
ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចឯឡូកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន
វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ឧបតិដ្ឋនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៧

[១៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនិទំនាំគ្នា សូមស្រូវស្រែស្រែក្នុងរដូវស្រូវ ហើយដឹកនាំទៅកាន់ក្រុង ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ដណ្តើមពួកភិក្ខុនិទំនាំទៀបទ្វារនគរ ដោយពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែក (យើង) ខ្លះ ដូច្នោះហើយ ក៏ លែងទៅ ។ ទើបពួកភិក្ខុនិទំនាំនោះទៅកាន់លំនៅហើយប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ ភិក្ខុនិទំនាំទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនិទំនាំនោះសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនិទំនាំ នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុនិទំនាំនិមន្តនិទំនាំគ្នា សូមស្រូវស្រែស្រែសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុនិទំនាំគ្នាសូមស្រូវស្រែស្រែ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ ដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនិទំនាំនិមន្តនិទំនាំគ្នាសូមស្រូវស្រែស្រែទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះ ថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនិទំនាំចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិទំនាំមួយ សូមឯងក្តី ឲ្យគេសូមក្តី កិនឯងក្តី ឲ្យគេកិនក្តី បុកឯងក្តី ឲ្យគេបុកក្តី ចម្អិនឯងក្តី ឲ្យគេចម្អិនក្តី នូវស្រូវស្រែស្រែ ហើយបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រូវស្រស បានដល់ស្រូវខ្សាយស ស្រូវ
 ខ្សាយក្រហម ស្រូវដំណើប ស្រវែង ថ្លៅ ស្អុយ គែលលក ។ ពាក្យថា
 សូមឯង គឺសូមដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេសូម គឺឲ្យអ្នកដទៃសូម ។
 ពាក្យថា កិនឯង សេចក្តីថា កិនដោយដៃខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេកិន គឺ
 ឲ្យអ្នកដទៃកិន ។ ពាក្យថា បុកឯង គឺបុកដោយដៃខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យ
 គេបុក គឺឲ្យអ្នកដទៃបុក ។ ពាក្យថា ចម្អិនឯង គឺចម្អិនដោយដៃខ្លួនឯង ។
 ពាក្យថា ឲ្យគេចម្អិន គឺឲ្យអ្នកដទៃចម្អិន ។ ភិក្ខុនិទទួលដោយគិតថាអញនឹង
 ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗវារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[១៧៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិសូមព្រោះហេតុមានអាពាធ ១ ភិក្ខុនិសូមអបរណ្ណជាតិ (មាន
 សណ្តែក ល្ងជាដើម) ១ ភិក្ខុនិឆត ១ ភិក្ខុនិជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

លសុណាវគ្គទី ១

អាមកធិញ្ញាសិក្ខាបទ

[១៧៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ ពាក្យថា ភុត្តិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស សេចក្តីថា ទុក្ខជនេះ ឈ្មោះថា បយោគទុក្ខជ ។ ព្រោះដូច្នោះ មិនមែនទុក្ខជព្រោះការទទួលប្រគេន តែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះទេ ។ គង់ជាទុក្ខជគ្រប់ៗ ប្រយោគទៀត ក្នុងការទទួលប្រគេន ហើយនាំមកពីទីដទៃក្តី ក្នុងការហាលឲ្យស្ងួតក្តី ក្នុងការត្រៀមជើងក្រានដើម្បី ការលើងបរិភោគ ក្នុងថ្ងៃមានភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំក្តី ក្នុងការរៀបចំអំបែងក្តី ក្នុងការត្រៀមវែកក្តី ក្នុងការនាំខុសមកបង្ហាត់ភ្លើងក្តី ក្នុងការដាក់ស្រូវលើ អំបែងក្តី ក្នុងការលើងដោយវែកក្តី ក្នុងការត្រៀមត្បាល ទាំងអង្រែជាដើម ដើម្បីបុកក្តី ក្នុងកិច្ចមានការបុក និងភ្លៀសជាដើមក្តី រហូតដល់បុកចូលក្នុងមាត់ ហើយទំពាដោយធ្មេញដើម្បីលេប ។ ក្នុងវេលាបរិភោគ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយៈ ច្រើន តាមចំនួនពុំនួត ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ការសូម និងការធាន់ រាប់ជា ប្រមាណ ។ ព្រោះដូច្នោះ សូម្បីភិក្ខុនិស្សមឯង ប្រើភិក្ខុនិដទៃឲ្យធ្វើការលើង ការបុក និងការចម្អិន ហើយធាន់ ក៏ជាអាមត្តិដល់ភិក្ខុនិស្សម ហើយធ្វើ ការធាន់ឯងជាដើម ក៏ត្រូវអាមត្តិ ដូច្នោះ ។

តែក្នុងមហាបច្ចរិពោលថា ភិក្ខុនិស្សមស្រូវស្រសស្រសធម្មតានេះ សូម្បីនឹង មាតា យកមកធាន់ ត្រូវបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ស្រូវស្រសដែលបានមក ដោយមិន

បានហាមាត់សូម កាលធ្វើការលើងឯងជាដើមក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ហើយ
 ឆាន់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រូវស្រែស្រស់ដែលភិក្ខុនីដទៃ បានមកដោយការហា
 មាត់សូម កាលធ្វើការលើងឯងជាដើម ឬប្រើឲ្យភិក្ខុនីនោះធ្វើ ឬឲ្យភិក្ខុនីដទៃ
 ធ្វើ ហើយឆាន់ ក៏ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដូចគ្នា លោកបានពោលទៀតថា ស្រូវស្រែស្រស់
 ដែលភិក្ខុនីដទៃ បានមកដោយការហាមាត់សូម បើភិក្ខុនីធ្វើការលើងឯងជាដើម
 នូវស្រូវស្រែស្រស់ជាដើមនោះ ហើយឆាន់ ត្រូវបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។ តែកាលឲ្យ
 អ្នកដទៃធ្វើការលើងជាដើម ហើយឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យក្នុង
 មហាបច្ច័រនោះ ខុសទាំងខាងដើម និងខាងចុង ។ ពិតហើយ មិនមានការ
 ប្លែកគ្នាក្នុងការធ្វើឯង ឬក្នុងការប្រើឲ្យធ្វើនូវកិច្ច មានការលើងជាដើមនោះទេ ។
 តែក្នុង មហាអដ្ឋកថា ពោលដោយមិនប្លែកគ្នាថា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដល់ភិក្ខុនី
 អ្នកឆាន់ស្រូវស្រែស្រស់ ដែលភិក្ខុនីដទៃហាមាត់សូមមក ។

[១៧៤] បទថា អាពាធប្បច្ចយា សេចក្តីថា ជាអនាបត្តិ
 ព្រោះហាមាត់សូមស្រូវ ដើម្បីធ្វើការឆ្កុនជាដើម ។ លោកពោលទុកក្នុង
 មហាបច្ច័រថា ការទទួលយកស្រូវដែលបានមកដោយការមិនបានហាមាត់សូម
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់នវកម្ម គួរ ។

ពីរបទថា អបរន្ទំ វិញ្ញាបេតិ សេចក្តីថា វៀរធាតុជាតិ ៧ ប្រការ
 ចេញ ភិក្ខុនីសូមអបរណ្ណជាតិ មានសណ្តែកបាយ និងសណ្តែករាជមាសជា
 ដើមក្តី ពីជផល មានឃ្លោក និងត្រឡាចជាដើមក្តី វត្ថុដទៃណាមួយក្តី ក្នុងទី
 នៃញាតិ និងជនបវារណា ជាអនាបត្តិ ។ តែបើសូមស្រូវស្រែស្រស់ ក្នុងទីនៃ

បុព្វត្ថិយកណ្ណ លសុណវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧

៥៨៤

ញាតិ និងជនបរាណា មិនគួរ ។ បទដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ ១ តាមវាចា ១ តាមកាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយ វាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញា វិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

អាមធាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ៨

[១៧៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ជាវាជអមាត្យដែលស្តេចដកងារចេញហើយ ក៏គិតថាអញនឹងសូមងារនោះវិញ គិតដូច្នោះហើយក៏កក់ក្បាល ហើយទៅអាស្រ័យនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី រួចទើប ដើរទៅកាន់ត្រកូលស្តេច ។ មានភិក្ខុនី ១ អង្គ កាលបន្ទាបង់វច្ចៈក្នុងជើង ហើយទម្លាក់ទៅខាងក្រៅជញ្ជាំង ក៏ត្រូវទៅលើក្បាលព្រាហ្មណ៍នោះ ។ ទើប ព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុនីត្រងោល ទាំងនេះ មិនមែនជាសមណី ជាស្រីផ្កាមាស មិនសមនឹងទម្លាក់ជើងគូបមក លើក្បាលអញសោះ ហើយព្រាហ្មណ៍ក៏កាន់គប់ភ្លើង ដើរចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ភិក្ខុនីដោយគិតថា អញនឹងដុតលំនៅពួកភិក្ខុនីទាំងនេះចេញ ។ មាន ឧបាសកម្នាក់កំពុងដើរចេញពីលំនៅរបស់ភិក្ខុនី បានឃើញព្រាហ្មណ៍នោះកាន់ គប់ភ្លើងដើរចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី លុះបានឃើញហើយ ក៏បាននិយាយ ពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកកាន់គប់ភ្លើងដើរចូល ទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនីព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រាហ្មណ៍នោះឆ្លើយថា ម្ចាស់អ្នក ដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុនីត្រងោលទាំងនេះជាស្រីផ្កាមាស ទម្លាក់ជើងគូបមកលើ ក្បាលខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងដុតលំនៅពួកភិក្ខុនីទាំងនេះ ។ ឧបាសកនោះឆ្លើយថាម្ចាស់អ្នក ដ៏ចម្រើន អ្នកឯងចូរទៅចុះ ហេតុនេះជាមន្ត្រីលល្អទេ អ្នកនឹងបាន ១ ពាន់

កហាបណៈផង នឹងបានងារនោះផង ។ កាលនោះ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏កក់លាង
 ក្បាល រួចទៅកាន់រាជត្រកូល ក៏បាន ១ ពាន់កហាបណៈផង នឹងងារនោះ
 ផង ។ គ្រានោះ ឧបាសកនោះចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ
 ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកភិក្ខុ រួចក៏ពោលហាមប្រាម ។ ពួកភិក្ខុណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្គាប់
 ថា ពួកភិក្ខុមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈទៅខាងក្រៅជញ្ជាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុចោលឧច្ចារៈទៅខាងក្រៅ
 ជញ្ជាំង ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកភិក្ខុមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈទៅខាងក្រៅជញ្ជាំងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយ ចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី នូវឧច្ចារៈក្តី បស្ស្យវៈក្តី សំរាមក្តី
 កាកអាហារក្តី ទៅខាងក្រៅជញ្ជាំងក្តី ខាងក្រៅរបងក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ឧច្ចារៈ បានដល់លាមក ។ ដែលហៅថា
 បស្ស្យវៈ បានដល់ទឹកម្សុត ។ ដែលហៅថា សំរាម បានដល់កម្ទេចកម្ទី ។
 ដែលហៅថា កាកអាហារ គឺសំណល់ទាំងឡាយក្តី ឆ្អឹងទាំងឡាយក្តី ទឹកដី
 សេសសល់ក្តី ។ ដែលហៅថា ជញ្ជាំង បានដល់ជញ្ជាំងបីយ៉ាង គឺជញ្ជាំងឥដ្ឋ ១

បាចិត្តិយកណ្ណ លសុណវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨

៥៨៧

ជញ្ជាំងថ្ម ១ ជញ្ជាំងឈើ ១ ។ ដែលហៅថា របង បានដល់ របងបីយ៉ាង
 គឺរបងឥដ្ឋ របងថ្ម របងឈើ ។ ពាក្យថា ខាងក្រៅជញ្ជាំង គឺខាងនាយ
 ជញ្ជាំង ។ ពាក្យថា ខាងក្រៅរបង គឺខាងនាយរបង ។ ពាក្យថា ចោលឯង
 សេចក្តីថា ភិក្ខុនីចោលដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា
 ឲ្យគេចោល សេចក្តីថា ភិក្ខុនីបង្គាប់ឲ្យអ្នកដទៃចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ភិក្ខុនីប្រើតែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ចោលសូម្បីច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីពិនិត្យមើលទីដីសមគួរហើយទើបចោល ១ ភិក្ខុនីចោលក្នុងទីដែល
 គេមិនប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណាវគ្គទី ១

បឋមទុច្ចារធខុណសិក្ខាបទ

[១៧៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ បទថា រាជកង
(ព្រះរាជទ្រព្យ) គឺកាសិ សួយសារអាកររបស់ស្តេច ព្រាហ្មណ៍នេះបន្ទំ
លួចយកទៅ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះ ឈ្មោះថា និព្វិដ្ឋរាជកង
(អ្នកត្រូវដកតំណែងរាជការ) អធិប្បាយថា អ្នកទទួលតំណែងម្យ៉ាងខាង
ទារពន្ធអាករ បានគែចំណេញយកផលកម្រៃអំពីតំណែងនោះ ។

បទថា តញ្ជាវ កងបដិ យាទិស្សាមិ បានដល់ ព្រាហ្មណ៍នោះ
ជញ្ជឹងគិតថា អញនឹងថ្វាយសួយដល់ស្តេច ហើយនឹងទូលសូមព្រះរាជទាន
តំណែងដើមនោះវិញ ។

បទថា បរិកាសិ បានដល់ ឧបាសកនោះ ព្រមានភិក្ខុនីទាំងនោះថា
ពួកនាងម្ចាស់កុំធ្វើយ៉ាងនេះតទៅ ។

[១៧៦] បទថា សយំ ធខុតិ សេចក្តីថា បើចាក់វត្ថុទាំង ៤ ចោល
ដោយប្រយោគមួយ ត្រូវអាបត្តិត្រឹមតែមួយ បើចោលមួយបែបៗ ត្រូវ
អាបត្តិច្រើន តាមចំនួនវត្ថុ ។ សូម្បីក្នុងការប្រើក៏មានន័យដូចគ្នា ។ សូម្បី
ក្នុងការចោលឈើស្នំ (ឈើស៊ីសម្រាប់ជម្រះធ្មេញ) ក៏ត្រូវបាចិត្តិយៈដល់
ភិក្ខុនីដូចគ្នា ត្រូវទុកដល់ភិក្ខុក្នុងទីទាំងពួង ។ បទដ៏សេស មានន័យ
រាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមន្តបុរាសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៦ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោ
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារចិត្តកម្ម មានចិត្ត
៣ មាន វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បឋមឧប្បារាធខន្ធសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

លសុណារក្ខតិ ១ សិក្ខាបទទី ៩

[១៧៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានស្រែស្រូវ ដំណើបរបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅជិតលំនៅរបស់ភិក្ខុនី ។ ពួកភិក្ខុនីចោល ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ របស់ជាសំណល់ខ្លះ ទៅក្នុងស្រែ ។ ឯ ព្រាហ្មណ៍នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹង ប្រទូសស្រែស្រូវដំណើបរបស់យើងសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីឮព្រាហ្មណ៍នោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ដូច្នោះហើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្កាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចោលឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ របស់ ជាសំណល់ខ្លះ ក្នុងទីមានវត្តមានពណិខៀវសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកភិក្ខុនីចោលឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ របស់ជាសំណល់ខ្លះ ក្នុងទីមានវត្តមានពណិខៀវ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចោល ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ សំរាមខ្លះ វត្តជាសំណល់ខ្លះ ក្នុងទីមានវត្តមានពណិ ខៀវទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន ទានជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខា

បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ចោលឯងឬឲ្យគេចោលនូវឧច្ចារៈក្តី បស្ស្យាវៈក្តី សំរាមក្តី របស់ជាសំណល់ក្តី ក្នុងទីមានវត្តមានពណ៌ខៀវ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ឧច្ចារៈ បានដល់គូប ។ ដែលហៅថា បស្ស្យាវៈ បានដល់ទឹកម្មត្រ ។ ដែលហៅថា សំរាម បានដល់កម្ទេចកម្ទី ។ ដែលហៅថា របស់សំណល់ បានដល់កាកអាមិស ឬពួកផ្លែឆ្នាំង ឬទឹកដែល សេសសស់ ។ ដែលហៅថា វត្តមានពណ៌ខៀវ គឺវត្តណាជាបុព្វណ្ណជាតិឬ អបរណ្ណជាតិ ជាដំណាំ ជាគ្រឿងឧបកោគនិងបរិកោគរបស់មនុស្សទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា ចោលឯង សេចក្តីថា ភិក្ខុនីចោលដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យគេចោល សេចក្តីថា ភិក្ខុនីបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យ ចោល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់តែម្តង អ្នកទទួលបង្គាប់ចោលសូម្បី ច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨០] ដំណាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាដំណាំមែន ហើយចោលឯងក្តី ឲ្យគេ ចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដំណាំ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ ចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ដំណាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមែនដំណាំវិញ ហើយចោលឯងក្តី ឲ្យគេចោលក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ មិនមែនដំណាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាដំណាំទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន ដំណាំ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនដំណាំ ភិក្ខុនី

សម្គាល់ថាមិនមែនដំណាំមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១៨១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺកិក្ខុនីរមិលមើលទីសមគួរហើយទើបចោល ១ កិក្ខុនីចោលលើភ្នំស្រែ ឬ
ចម្ការ ១ កិក្ខុនីសួរពួកម្ចាស់ដោយសព្វគ្រប់ហើយ ប្រាប់ដោយស្រួលចូល
ទើបចោល ១ កិក្ខុនីឆ្លុត ១ កិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

លសុណាវគ្គទី ១

ទុតិយឧច្ចារធខុណសិក្ខាបទ

[១៧៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នោះ ច្រើនបទថា យំ
មនុស្សានំ ឧបកោគបរិកោគំ រោមិមំ សេចក្តីថា ចម្ការស្រែ ឬចម្ការផ្ទៃ
ឈើ មានដួងជាដើមក្តី កាលចាក់វត្ថុទាំងនោះចោលក្នុងទីដែលគេដាំរបស់
មានពណ៌ខៀវស្រស់ទីណាមួយ គប្បីជ្រាបការផ្សេងគ្នានៃអាបត្តិ ដោយន័យ
មុននោះឯង ។

ភិក្ខុនិអង្គុយឆាន់ត្រង់ស្រែចម្ការ ឬសួន ទំពាអំពៅជាដើម កាលនឹងទៅ
ចាក់ទឹកជាសំណល់ និងឆ្អឹងជាដើមចុះក្នុងរបស់ពណ៌ខៀវស្រស់ ដោយហោច
សូម្បីចោលដួងដែលចោះក្បាលជីកទឹកហើយ ក៏ត្រូវបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ត្រូវទុក្ខដ
ដល់ភិក្ខុ ។ តែក្នុងពូជដែលគេព្រោះក្នុងស្រែដែលកម្រហើយ ត្រូវអាបត្តិ
ដល់ភិក្ខុ និងភិក្ខុនិទាំងអស់ ដរាបណាពន្ធកមិនទាន់ដុះ ។ បើចាក់ក្នុងជ្រុង
ស្រែជាដើម ដែលគេមិនទាន់បានព្រោះពូជក្តី ក្នុងភ្នំស្រែជាដើមដែលពូជ
មិនវារឡើងក្តី គួរ ។ បើចាក់ក្នុងទីចាក់សំរាមនៃអ្នកស្រុក គួរ ។

បទថា ធុឱតក្សេត្ត សេចក្តីថា កាលពួកអ្នកស្រុកដកសន្ធិទៅហើយ
ឈ្មោះថា ជាស្រែមិនមានវត្ថុពណ៌ខៀវ បើចាក់ក្នុងស្រែនោះឯង គួរ ។ តែ
ក្នុងស្រែចម្ការដែលពួកអ្នកស្រុកនៅថែរក្សា ដោយយល់ថា បុព្វណ្ណជាតិជា-
ដើមដែលច្រូតហើយ នឹងដុះឡើងទៀត ត្រូវអាបត្តិតាមវត្ថុដូចគ្នា ។

បាចិត្តិយកណ្ណ លសុណវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧

៥៧៤

បទដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៦ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ។ បេ។
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ទុតិយឧប្បារធខន្ធសិក្ខាបទ បឋ

វិទយបិដក

លសុណាវគ្គទី ១ សិក្ខាបទទី ១០

[១៨២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តវេឡូវនៃ
 ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
 មានមហោស្រពលើកំពូលភ្នំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ បានទៅមើល
 មហោស្រពដែលគេលេងលើកំពូលភ្នំ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងទៅមើលរាំក្ដី ចម្រៀងក្ដី
 ប្រគំក្ដី ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមគុណសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮ
 មនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោសតិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ (ដូច្នោះ) ហើយ ។
 ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះ
 ដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ មិនសមនឹងទៅមើលរាំ
 ក្ដី ចម្រៀងក្ដី ប្រគំក្ដីសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមានពួក ៦ ទៅមើលរាំខ្លះ ចម្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ ពិត
 មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះ
 ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយមានពួក ៦ មិនសមនឹងទៅមើលរាំក្ដី ចម្រៀងក្ដី ប្រគំក្ដីទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្ដែងឡើង នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅដើម្បីមើលរាំក្ដី ចម្រៀងក្ដី ប្រគំក្ដី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា រាជំ បានដល់ការរាំងណានីមួយ ។ ដែល
 ហៅថា ចម្រៀង បានដល់ចម្រៀងឯណានីមួយ ។ ដែលហៅថា ប្រគំ បាន
 ដល់ប្រគំឯណានីមួយ ។ ភិក្ខុនិទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុនិឈរ
 មើលក្តី ស្តាប់ក្តី ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុនិលះ
 ឧបចារសម្រាប់មើល ហើយមើលឃើញក្តី ស្តាប់ឮក្តីរឿយៗ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិទៅដើម្បីមើលនូវល្បែងមួយៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ភិក្ខុនិឈរ
 មើលក្តី ឈរស្តាប់ក្តី ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុនិ
 លះបង់ឧបចារសម្រាប់មើល ហើយមើលឃើញក្តី ស្តាប់ឮក្តីរឿយៗ ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិឈរមើល ឬស្តាប់ក្នុងអារាម ១ ជនទាំងឡាយមកកាន់ទឹកនៃផ្ទះដែល
 ភិក្ខុនិឈរនៅ ឬអង្គុយ ឬសិន ហើយរាំក្តី ច្រៀងក្តី ប្រគំក្តី ១ ភិក្ខុនិកំពុង
 ដើរទៅជួបតាមផ្លូវហើយឃើញក្តី ស្តាប់ក្តី ១ កាលបើភិក្ខុនិមានកិច្ចដើរទៅ
 ហើយឃើញក្តី ឮក្តី ១ ភិក្ខុនិមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនិឆ្លុត ១ ភិក្ខុនិជា
 ខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

លសុណវគ្គទី ១ ចប់

អដ្ឋកថា

លសុណាវគ្គទី ១

នច្ចតិវិសិក្ខាបទ

[១៨៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ ពីរបទថា យន្តិញ្ចុ នច្ចុ សេចក្តីថា ពួកអ្នករាំដើមក្តី ពួកអ្នកលេងក្តី រាំក្តី ដោយហោច សូម្បីក្លោក សេក និងស្វាជាដើមរាំ ទាំងអស់នោះ រាប់ថា ការរាំទាំងអស់ ។

ពីរបទថា យន្តិញ្ចុ តិវិសិក្ខា សេចក្តីថា ការច្រៀងរបស់ពួកអ្នកច្រៀងជា ដើមក្តី ការច្រៀងរបស់កីឡាឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ក្តី ដែលប្រកបដោយការ សរសើរគុណព្រះរតនត្រ័យ ក្នុងវេលាដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយបរិនិព្វានក្តី ការច្រៀងទំនងសុធួរមិសរកញ្ញារបស់ពួកភិក្ខុដែលមិនសង្រួមក្តី ទាំងអស់នេះ រាប់ថា ជាការច្រៀងទាំងអស់ ។

ពីរបទថា យន្តិញ្ចុ វាទិវិសិក្ខា សេចក្តីថា គ្រឿងប្រគំដែលមានខ្សែជាដើម ក្តី ប្រគំដោយស្ត្រីក្តី ដោយហោចសូម្បីការវាយឧទេកកេរី (សួរទឹក) ទាំង អស់នេះ ចាត់ជាការប្រគំទាំងអស់ ។

បទថា ឧស្សនាយ គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស បានដល់ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខជ ដោយការរាប់វារៈជំហាន ។

បទថា យត្ថ ហិរិកា បស្សតិ វា សុណាតិ វា សេចក្តីថា ភិក្ខុនី កាលមើលដោយប្រយោគមួយ បានស្តាប់ការច្រៀង ការប្រគំរបស់ជនទាំង នោះឯង ត្រូវបាចិត្តិយៈត្រឹមតែមួយ តែបើក្រឡេកមើលទិសមួយ ហើយឃើញ

អ្នករាំ ក្រឡេកទៅមើលទិសដទៃទៀត ឃើញអ្នកច្រៀង មើលទៅទិសដទៃ
 ទៀត ឃើញអ្នកប្រគំ ត្រូវអាបត្តិមួយៗ ជាច្រើន ។ ភិក្ខុនីរមែងមិនបានដើម្បី
 នឹងរាំក្តី ច្រៀងក្តី ប្រគំខ្លួនឯងក្តី ។ សូម្បីនឹងប្រាប់អ្នកដទៃថា ចូររាំ ចូរ
 ច្រៀង ចូរប្រគំក៏មិនបាន ។ ទោះពោលថា ឧបាសក ពួកអ្នកចូរឲ្យការបូជា
 ព្រះចេតិយក្តី ទោះទទួលថា សាធុ ក្នុងកាលឧបាសកពោលថា ពួកខ្ញុំនឹង
 ធ្វើការបម្រើព្រះចេតិយរបស់ពួកនាងម្ចាស់ក្តី រមែងមិនបាន ។ លោកពោល
 ទុកក្នុងអដ្ឋកថាថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងឋានៈទាំងពួង ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ដល់ភិក្ខុ តែកាលអ្នកស្រុកពោលថា ពួកខ្ញុំនឹងធ្វើការទំនុកបម្រុងព្រះចេតិយ
 របស់ពួកនាងម្ចាស់ ភិក្ខុនីទោះពោលថា ឧបាសក ឈ្មោះថា ការធ្វើទំនុក
 បម្រុងជាការល្អ គួរ ។

[១៨៤] ពីរបទថា អារាមេ ឋិតា សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឈរក្នុងអារាម
 ក្រឡេក ឃើញក្តី បានឮការច្រៀងជាដើមក្តី ខាងក្នុងអារាមក្តី ខាងក្រៅ
 អារាមក្តី ជាអនាបត្តិ ។

ពីរបទថា សតិ ករណីយេ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 សលាកភត្តជាដើម ឬដោយករណីដទៃណាមួយ ឃើញក្តី ឮក្តី ក្នុងទីដែល
 ខ្លួនទៅ ជាអនាបត្តិ ។

បទថា អាបទាសុ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវឧបទ្វេដូច្នោះហៀតហៀន ចូល
 ទៅកាន់ទឹកនៃនិមហោស្រព ចូលទៅយ៉ាងនេះ ឃើញក្តី បានឮក្តី ជាអនាបត្តិ
 ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ លសុណវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០

៥៧៧

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចឯឡែកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា
ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

នច្ចគីតសិក្ខាបទ ចប់

លសុណវគ្គទី ១ ចប់

វិទ្យាបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១

[១៨៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានបុរសជាញាតិ របស់ភិក្ខុនីជាកូនសិស្សរកទុក្ខកាបិលានីភិក្ខុនី ចេញពីស្រុកក្រៅទៅកាន់ក្រុង សាវត្ថី ដោយមានកិច្ចនិម្មយ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសនោះ ក្នុងយប់ឯងឆ្លើយឆ្លងប្រទីបឡើយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹង ម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងយប់ឯងឆ្លើយឆ្លងប្រទីបសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់ នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងយប់ឯងឆ្លើយឆ្លងប្រទីប ពិតមែនឬ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅ ខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងយប់ឯងឆ្លើយ ឆ្លងប្រទីបទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីបុរសម្តែងឡើងនូវ សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី តែម្នាក់នឹង ម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងយប់ឯងឆ្លើយឆ្លងប្រទីប ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ណ
 ទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ក្នុងយប់ឆ្នាំ សេចក្តីថា ក្នុងវេលាដែលព្រះ
 អាទិត្យលិចចុះទៅហើយ ។ ពាក្យថា ឥតមានប្រទីប សេចក្តីថា មិនមាន
 ពន្លឺ ។ ដែលហៅថា បុរស បានដល់មនុស្សប្រុសជាអ្នកដឹងសេចក្តីអាចដើម្បី
 ស្ថិតនៅផង និយាយផង មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ។
 ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមាន
 តែបុរស ១ និងភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ស្ថិតនៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅ
 ក្នុងហត្ថបុសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយ សេចក្តីថា
 ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបុសនៃបុរសហើយចរចា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនី
 លះបង់ហត្ថបុសហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីស្ថិត
 នៅក្តី និយាយក្តី មួយអន្លើដោយយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌិតក្តី សត្វតិរច្ឆាន
 ដែលមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៨៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺមានភិក្ខុនិណាមួយដឹងសេចក្តីនៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាជ្ញានូវទីមិនស្ងាត់
 (ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃ
 ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

អន្តការវគ្គទី ២

អន្តការសិក្ខាបទ

[១៨៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃអន្តការវគ្គដូច្នោះ បទថា **អប្បធិបេ** គឺក្នុងទីមិនមានពន្លឺ ដោយបណ្តាពន្លឺ មានប្រទីប ព្រះចន្ទ ព្រះអាទិត្យ និងភ្លើងជាដើមណាមួយ ។ ដោយហេតុនោះឯង ក្នុងបទកាជនៈ នៃបទថា **អប្បធិបេ** នោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា **អនាលោកេ** ។

បទថា **សល្លមេយ្យ** វា បានដល់ ពោលចរចាទាក់ទងដោយការគ្រប់ គ្រងផ្ទះ ។

[១៨៧] ពីរបទថា **អរហោមេត្តា អញ្ញាវិហិតា** សេចក្តីថា មិនសម្លឹង ការត្រេកអរក្នុងទីកំបាំង ជាអ្នកបញ្ជូនចិត្តទៅកាន់ទីដទៃ ចាកការត្រេកអរក្នុង ទីកំបាំង សាកសួរដល់ញាតិក្តី អញ្ជើញឲ្យចូលក្នុងការថ្វាយទានក្តី ក្នុងការ បូជាក្តី ។ បទដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចថេយ្យសត្តសិក្ខាបទ កើតឡើងតាម កាយ និងចិត្ត ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ២ ដូច្នោះ ។

អន្តការសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ២

[១៨៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានបុរសជាញាតិ របស់ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់កុមារាបិណ្ឌិកភិក្ខុនី បានចេញពីស្រុកក្រៅទៅក្រុង សាវត្ថីដោយកិច្ចនិមួយ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះគិតថា ការស្ថិតនៅក្នុង និយាយ ក្នុង តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងយប់ឯងឥតមានប្រទីប ព្រះដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសនោះឯង ក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំង ។ ពួក ភិក្ខុនិណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹង ម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹង ម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំងពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាប ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្លះ និយាយ ខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងទីដ៏កំបាំងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ស្ថិតនៅក្នុង និយាយក្នុង តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរស

ក្នុងទីដីកំបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ
ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ទីកំបាំង បានដល់ទីឱកាសដែលគេបិទបាំង
ដោយវត្ថុណាមួយ គឺដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ទុះទ្វារក្តី ដោយផែនក្តី ដោយ
រាំងននក្តី ដោយដើមឈើក្តី ដោយសសរក្តី ដោយល្បែងបន្ទប់ក្តី ។ ដែល
ហៅថា បុរស បានដល់ មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី យល់ការដើម្បីស្ថិតនៅ
ដើម្បីនិយាយ មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា
មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ សេចក្តីថា មានតែ
បុរស ១ និងភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ស្ថិតនៅក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុង
ហត្ថបុរសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយក្តី សេចក្តីថា
ភិក្ខុនីស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបុរសនៃបុរស ហើយនិយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ភិក្ខុនីលះបង់ហត្ថបុរសហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនី
ស្ថិតនៅឬនិយាយមួយអន្លើដោយយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌកក្តី តិរច្ឆានមានរាង
កាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៩០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺមានភិក្ខុនីណាមួយដឹងសេចក្តីច្បាស់នៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាថ្នានូវទី
មិនស្ងាត់ (ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់
អារម្មណ៍ដទៃ ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

អនុករវគ្គទី ២

បដិច្ចន្ទោកាសសិក្ខាបទ

[១៨៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ ចំពោះពាក្យថា
បដិច្ចន្ទោ ឱកាសេ (ឱកាសកំបាំង) នេះប៉ុណ្ណោះផ្សេងគ្នា ។ បទដ៏សេស
ទាំងអស់ ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។

បដិច្ចន្ទោកាសសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៣

[១៧១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានបុរសជាញាតិ របស់ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់កទ្ធាកាបិលានិក្ខុនី ចេញពីស្រុកក្រៅទៅក្រុង សាវត្ថីដោយកិច្ចនិមួយ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះគិតថា ការស្ថិតនៅក្នុង និយាយ ក្នុង តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទីឱកាសដ៏កំបាំង ព្រះដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់ហាមហើយ (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែ ម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសនោះឯង ក្នុងទីវាល ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេយ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ត បង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះតែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើ ដោយបុរសក្នុងទីវាលសោះ ។ បេយ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទី វាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន សមនឹងស្ថិតនៅខ្លះ និយាយខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទី វាលទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវ សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ស្ថិតនៅក្នុង និយាយក្នុង តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងទីវាល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៩២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ទីវាល បានដល់ទីដែលគេមិនបិទបាំង គឺទី
 ដែលគេមិនបិទបាំងដោយវត្តណាមួយ គឺជញ្ជាំងក្តី សន្ទុះទ្វារក្តី ផែងក្តី វាំងនន
 ក្តី ដើមឈើក្តី សសរក្តី ល្វែងបន្ទប់ក្តី ។ ដែលហៅថា បុរស បានដល់
 មនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី យល់ការស្ថិតនៅបាន និយាយបាន មិនមែនយក្ស
 មិនមែនប្រេត មិនមែនតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា មួយអន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។
 ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែបុរស ១ និងភិក្ខុនី ១ ។ ពាក្យថា ស្ថិត
 នៅក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនិស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបុសនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 ពាក្យថា និយាយក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនិស្ថិតនៅក្នុងហត្ថបុសនៃបុរសហើយ
 និយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិលះបង់ហត្ថបុស ហើយស្ថិតនៅក្តី
 និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិស្ថិតនៅឬនិយាយមួយអន្លើដោយយក្សក្តី
 ប្រេតក្តី បណ្ឌិតក្តី សត្វតិរច្ឆានមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៩៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺមានភិក្ខុនិណាមួយដឹងសេចក្តីច្បាស់ នៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនិប្រាថ្នានូវទី
 មិនស្ងាត់ (ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនិមានចិត្តបញ្ចូលទៅក្នុង
 អារម្មណ៍ដទៃ ហើយស្ថិតនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនិឆ្គួត ១ ភិក្ខុនិជាខាង
 ដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

អនុករវគ្គទី ២

អង្គោកាសសល្លបនសិក្ខាបទ

[១៧១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ ពាក្យថា
អង្គោកាសេ (ក្នុងទីវាល) ប៉ុណ្ណោះដែលផ្សេងគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេសទាំង
អស់ ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នោះឯង ។

អង្គោកាសសល្លបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អនុករវគ្គទី ២ សិក្សាបទទី ២

[១៧៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិត្តិនី ឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ឡើយជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយ បុរស ក្នុងប្រករហូតខ្លះ ក្នុងប្រកទាល់ (កៀនកោះ) ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមាន ជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣ ខ្លះ បណ្តើញភិក្ខុនីជាគូកនចេញទៅខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុនី ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបន្ទាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមនឹងឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ឡើយជិត ត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយបុរសក្នុងប្រករហូតខ្លះ ក្នុងប្រក ទាល់ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ ខ្លះ បណ្តើញភិក្ខុនីជាគូកន ចេញទៅខ្លះសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាកិត្តិនីឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ឡើយជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងប្រករហូតខ្លះ ក្នុងប្រកទាល់ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមាន ជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ ខ្លះ បណ្តើញភិក្ខុនីជាគូកនចេញខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួក ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិត្តិនីមិនសមនឹង ឈរនៅខ្លះ និយាយខ្លះ ឡើយជិតត្រចៀកខ្លះ តែម្នាក់នឹងម្នាក់មួយអន្លើដោយ បុរស ក្នុងប្រករហូតខ្លះ ក្នុងប្រកទាល់ខ្លះ ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង

៣ ខ្លះ បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនខ្លះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យ
 ជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 ភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឈរនៅក្តី
 និយាយក្តី ឡើយជិតត្រចៀកក្តី តែម្នាក់នឹងម្នាក់ មួយអន្លើដោយបុរស ក្នុងច្រក
 រហូតក្តី ក្នុងច្រកទាល់ក្តី ក្នុងទីប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ ក្តី បណ្តេញ
 ភិក្ខុនីជាគូកនចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ច្រករហូត បានដល់ផ្លូវដែលរត់ចេញចូល
 បាន (ថ្នល់) ។ ដែលហៅថា ច្រកទាល់ បានដល់ទីដែលជនទាំងឡាយ
 ចូលទៅតាមផ្លូវណា ចេញទៅតាមផ្លូវនោះវិញទើបបាន ។ ដែលហៅថា ទី
 ប្រជុំផ្លូវមានជ្រុង ៤ ឬជ្រុង ៣ បានដល់ស្នាមឬព្រះលាន ។ ដែលហៅថា
 បុរស បានដល់មនុស្សប្រុសដែលដឹងសេចក្តីច្បាស់ អាចឈរនៅបាន និយាយ
 បាន មិនមែនយក្ស មិនមែនប្រេត មិនមែនសត្វតិរច្ឆាន ។ ពាក្យថា មួយ
 អន្លើ គឺក្នុងទីជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា ម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែបុរស ១ ភិក្ខុនី
 ១ ។ ពាក្យថា ឈរនៅក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឈរនៅក្នុងហត្ថបាសនៃបុរស
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា និយាយក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឈរនៅក្នុង
 ហត្ថបាសនៃបុរសហើយនិយាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឡើយជិត
 ត្រចៀក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីប្រាប់សេចក្តីជិតត្រចៀកនៃបុរស ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា បណ្តេញភិក្ខុនីជាគូកនចេញក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមាន

សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីប្រព្រឹត្តអនាថារ ហើយបណ្តេញភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីជាគុកនកំពុងលះបង់ឧបចារសម្រាប់ឃើញក្តី ឧបចារ
 សម្រាប់ស្តាប់ក្តី ភិក្ខុនីអ្នកបណ្តេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លុះភិក្ខុនីជាគុកន
 លះបង់ឧបចារផុតទៅហើយ ភិក្ខុនីអ្នកបណ្តេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 ភិក្ខុនីលះបង់ ហត្ថបាសហើយ ឈរនៅក្តី និយាយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុនីឈរនៅក្តី និយាយក្តី មួយអន្លើដោយយក្សក្តី ប្រេតក្តី បណ្ឌកក្តី
 សត្វតិរច្ឆានមានរាងកាយដូចមនុស្សក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[១៩៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
 គឺមានភិក្ខុនីណាមួយដឹងសេចក្តីច្បាស់នៅជាគម្រប់ពីរ ១ ភិក្ខុនីប្រាថ្នានូវទីមិន
 ស្ងាត់ (ហើយឈរក្តី និយាយក្តី) ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តបញ្ជូនទៅក្នុងអារម្មណ៍
 ឯទៀត ហើយឈរនៅក្តី និយាយក្តី ១ ភិក្ខុនីមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
 ប្រព្រឹត្តអនាថារ ហើយបណ្តេញភិក្ខុនីជាគុកន ១ ភិក្ខុនីមានកិច្ចហើយបណ្តេញ
 ភិក្ខុនីជាគុកន ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ជាតិ ១ ។

អង្គកថា

អនុការវគ្គទី ២

ទុតិយិកខយេ្យាជនសិក្ខាបទ

[១៧៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះថា ទីជិតត្រចៀក
លោកហៅថា និកណ្ណិក មានអធិប្បាយថា ខ្សឹបក្បែរត្រចៀក ។

[១៧៦] ពីរបទថា សតិ ករណីយេ សេចក្តីថា មានកិច្ចចាំបាច់ដើម្បី
នាំសលាកកត្តមកក្តី ដើម្បីរក្សារបស់ដែលទុកជាកំមិនលក្ខណ៍វត្ថុក្តី ។ ពាក្យ
ដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុដ្ឋានជាដើម ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី
១ នោះឯង ។

ទុតិយិកខយេ្យាជនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៥

[១៩៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបជាដ៏តុនប្រកបដោយនិច្ចកត្តរបស់ត្រកូល ១ ។ កាលនោះ ភិក្ខុនីនោះ ស្ងៀមស្ងៀមអំពីព្រឹក ហើយប្រដាប់បាត្រនិងចីវរចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះ ចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈហើយមិនបានលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏ចៀសចេញទៅ ។ ខ្ញុំស្រីរបស់ត្រកូលនោះ កាលបោសផ្ទះក៏ដាក់អាសនៈ នោះទៅក្នុងកន្លៀតកាជន៍ ។ មនុស្សទាំងឡាយមិនឃើញអាសនៈនោះក៏និយាយ ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ អាសនៈនៅឯណា ។ ភិក្ខុនី នោះប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ អាត្មាមិនឃើញអាសនៈនោះទេ ។ មនុស្ស ទាំងឡាយទារយកអាសនៈនោះវិញថា នែលោកម្ចាស់ ចូរឲ្យអាសនៈនេះមក ហើយក៏ផ្កាសា ផ្កាចំទាំងនិច្ចកត្តនោះចេញ ។ ទើបពួកមនុស្សនោះនាំគ្នាជម្រះ សម្អាតផ្ទះ ក៏ឃើញអាសនៈនោះនៅក្នុងកន្លៀតកាជន៍ ហើយសូមឲ្យភិក្ខុនីនោះ អត់ទោស រួចក៏ប្រគេននិច្ចកត្តវិញ ។ ឯភិក្ខុនីនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនី ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូល មុនពេលបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈរួចមិនលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ហើយ ចៀសចេញទៅសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា

ភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលក្នុងពេលមុនបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ រួចមិន
 បានលាពួកជនជាម្ចាស់ ក៏ចៀសចេញទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូល
 ទាំងឡាយក្នុងពេលមុនបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈរួចមិនបានលាពួកជន
 ជាម្ចាស់ផ្ទះ ហើយចៀសចេញទៅទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែន
 នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកភិក្ខុនី ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ចូល
 ទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលមុនបាយ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ រួច
 មិនបានលាពួកជន ជាម្ចាស់ផ្ទះចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[១៧៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ក្នុងពេលមុនបាយ គឺរាប់ចាប់តាំងពីអរុណ
 រះឡើង ដរាបដល់ថ្ងៃត្រង់ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលទាំង ៤
 គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ី (ជួញប្រៃធ្វើ
 ស្រែចម្ការជាដើម) ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ីឈ្នួលគេ ១ ។ ពាក្យថា ចូលទៅ
 រក គឺទៅក្នុងត្រកូលនោះ ។ ដែលហៅថា អាសនៈ សំដៅយកឱកាសនៃទី
 អង្គុយ ។ ពាក្យថា អង្គុយនៅ គឺអង្គុយលើអាសនៈនោះ ។ ពាក្យថា មិន
 បានលាពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះហើយចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា មនុស្សណាជា
 ម្ចាស់ផ្ទះក្នុងត្រកូលនោះដែលអាចដើម្បីប្រគេន (វត្ថុអ្វីៗ បាន) ភិក្ខុនីមិន

លាមនុស្សនោះ ។ កាលភិក្ខុនីឈានផុតទីដែលភ្លៀងធ្លាក់មិនត្រូវ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីកន្លងឧបចារជ្ជៈ ចូលទៅក្នុងទីវាល ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[១៧៧] ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានលា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបានលាមែន
ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានលា
តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានលា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានលា ហើយចៀសចេញទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ (ភិក្ខុនីអង្គុយ) ក្នុងទីមិនមែនជាទីឱកាសនៃទីអង្គុយ
(មិនលាហើយចៀសចេញទៅ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបាន
លាហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់លា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែល
ខ្លួនបានលាហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបាន
លាហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានលាមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២០០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីលាហើយទើបទៅ ១ ភិក្ខុនីអង្គុយលើអាសនៈដែលគេនាំយកទៅមិន
បាន ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនី
ជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អនុការវគ្គទី ២

អនាបច្ចាបក្កមនសិក្ខាបទ

[១៧៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះ ពីរបទថា យវំ សោធន្តោ សេចក្តីថា បានឮថា ជនទាំងនោះមានបរិវិតក្កនេះថា ការកន្លង ល្មើសតាមកាយខ្លះ វាចាខ្លះណាមួយរបស់ព្រះលោកមនុស្សប្រាកដ ។ ពួកយើង ជួយគ្នាជម្រះ ផ្ទះមើលសិនមើល ព្រោះដូច្នោះ ពួកម្ចាស់ផ្ទះកាលជម្រះ (សម្អាត) ផ្ទះ ទើបបានជួបអាសនៈ ។

[១៧៨] ពីរបទថា អនោវស្សិកំ អតិក្កមន្តិយា សេចក្តីថា ភិក្ខុនី កាលឲ្យជំហានទី ១ កន្លងទៅ ត្រូវទុក្កដ ។ កាលឲ្យជំហានទី ២ កន្លងទៅ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ សូម្បីក្នុងការឈានកន្លងឧបចារៈ ក៏មានន័យយ៉ាងនេះដូចគ្នា ។

[១៧៩] បទថា តិលានាយ គឺមិនអាចនឹងលា ព្រោះអាពាធដូច្នោះ ។

បទថា អាបនាសុ សេចក្តីថា ត្រង់ផ្ទះកើតភ្លើងឆេះឡើងក្តី ត្រូវពួក ចោរច្នៃក្តី ក្នុងអន្តរាយមានសកាតបែបនេះ មិនលា (ម្ចាស់ផ្ទះ) ចៀស ចេញទៅ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស ក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានអត្ថ ន័យយល់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចកបិនសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និង វាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាទោ- សញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជារាជីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អនាបច្ចាបក្កមនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៦

[២០១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនី ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនប្រាប់ពួកជនជា ម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ លើអាសនៈ ។ ពួកមនុស្សកាលខ្មាសថុល្ល- នន្ទាកិក្ខុនីក៏មិនហ៊ានអង្គុយ មិនហ៊ានដេកលើអាសនៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមនឹងចូល ទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនបានប្រាប់ពួកជន ជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយឮពួក មនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ដូច្នោះហើយ ។ ពួកកិក្ខុនី ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុង ពេលក្រោយបាយ ហើយមិនបានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ លើអាសនៈសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយ មិនប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈ ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិន

សមនីធិចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ ហើយមិនបាន
 ប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ក៏អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះលើអាសនៈទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុនីណាមួយ ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងពេលក្រោយបាយ មិនប្រាប់
 ពួកជនជាម្ចាស់ផ្ទះ ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តីលើអាសនៈត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិក-
 កណ្ត ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា ពេលខាងក្រោយបាយ បានដល់
 ពេលដែលព្រះអាទិត្យជ្រេពីត្រង់រហូតដល់ព្រះអាទិត្យអស្តង្គតទៅ ។ ដែល
 ហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលទាំង ៤ គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍
 ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ីជួញប្រែធ្វើស្រែចម្ការ ១ ត្រកូលអ្នកស៊ីឈ្នួល ១ ។
 ពាក្យថា ចូលទៅរក គឺទៅក្នុងត្រកូលនោះ ។ ពាក្យថា មិនបានប្រាប់ពួកជន
 ជាម្ចាស់ផ្ទះ សេចក្តីថា មនុស្សណាជាម្ចាស់ ឬជាធំក្នុងត្រកូលនោះ ដែលអាច
 ដើម្បីប្រគេន (វត្ថុអ្វីៗបាន) ភិក្ខុនីមិនប្រាប់មនុស្សនោះ ។ ដែលហៅថា
 អាសនៈ បានដល់ឱកាសល្មមអង្គុយពែនបាន ។ ពាក្យថា អង្គុយ សេចក្តីថា
 ភិក្ខុនីអង្គុយលើអាសនៈនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ដេក សេចក្តី
 ថា ភិក្ខុនីដេកលើអាសនៈនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៣] ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់
 បានប្រាប់មែន ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអង្គុយក្តី
 ដេកក្តី លើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់
 តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានប្រាប់ ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ (ភិក្ខុនីអង្គុយឬដេក) ក្នុងទីមិនមែនជាទីឱកាសនៃទីអង្គុយ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនទាន់
 បានប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ហើយ តែភិក្ខុនី
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនី
 សម្គាល់ថាបានប្រាប់ហើយមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២០៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីបានប្រាប់ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី លើអាសនៈ ១ ភិក្ខុនីអង្គុយឬដេក
 លើអាសនៈដែលគេក្រាលជានិច្ច ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តី
 អន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចាតិ ១ ។

អង្គកថា

អនុការវគ្គទី ២

អនាបុត្រាអភិទិសីទនសិក្ខាបទ

[២០១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះ បទថា **អភិទិ-
សីទេយ្យ** ប្រែថា គប្បីអង្គុយ ។ កាលអង្គុយហើយ ក្រោកទៅ ត្រូវអាបត្តិ
១ ។ កាលមិនអង្គុយ ដេកហើយទៅ ត្រូវអាបត្តិ ១ ។ កាលអង្គុយហើយ
ដេក ត្រូវអាបត្តិ ២ ។

[២០២] បទថា **ធុវប្បញ្ញត្ត** បានដល់ អាសនៈដែលគេក្រាលទុក
ជាប្រចាំដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់
ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្បជានដូចកបិទសិក្ខាបទ ។ បេ មានវេទនា ៣ ។

អនាបុត្រាអភិទិសីទនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៧

[២០៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនី ច្រើនរូប កាលដែលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុងកោសលជនបទ ក៏ចូលទៅកាន់ ស្រុក ១ ក្នុងវេលាល្ងាច ហើយចូលទៅរកត្រកូលព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ហើយ ក៏សូមឱកាស ។ កាលនោះ នាងព្រាហ្មណ៍បានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនី ទាំងនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទាំងឡាយរង់ចាំសិន ទម្រាំ ព្រាហ្មណ៍មក ។ ពួកភិក្ខុនីគិតគ្នាថា នឹងបង្អង់ចាំព្រាហ្មណ៍មកសិនដែរ គិត ដូច្នោះហើយ ក៏ក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេក រួចខ្លះអង្គុយ ខ្លះដេក ។ ឯ ព្រាហ្មណ៍នោះមកក្នុងរាត្រី ហើយពោល ពាក្យនេះនឹងនាងព្រាហ្មណ៍នោះថា ស្រីទាំងនេះជាអ្វី ។ នាងព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ (ស្រី ទាំងឡាយនេះជា) ភិក្ខុនី ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរ ទង់ទាញស្រីផ្កាមាសត្រងោលនេះចេញ ថាដូច្នោះហើយ ក៏ឲ្យគេទង់ទាញ ចេញពីផ្ទះទៅ ។ ឯភិក្ខុនីទាំងនោះនាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយប្រាប់ សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុនី មិនសម នឹងចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងវេលាវិកាល ហើយមិនបានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់ សិន ក៏ក្រាលឯងខ្លះ ឲ្យគេក្រាលខ្លះ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក រួចអង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា

ពួកភិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ ក្នុងវេលាវិកាលហើយមិនទាន់បាន
 ប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ក៏ក្រាលឯងខ្លះ ឲ្យគេក្រាលខ្លះ នូវកម្រាលសម្រាប់
 ដេក ហើយអង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមនឹងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ
 ក្នុងវេលាវិកាលមិនទាន់បានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ហើយក្រាលឯងខ្លះ ឲ្យ
 គេក្រាលខ្លះ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក រួចអង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុនីណាមួយ ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាវិកាល ហើយមិនទាន់
 បានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន ក៏ក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តីនូវកម្រាល
 សម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ត
 ទី ១ រួចហើយ ។ ដែលហៅថា វេលាវិកាល គឺតាំងពីព្រះអាទិត្យអស្តង្គត
 ទៅដរាបដល់អរុណរះឡើង ។ ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ត្រកូលទាំង
 ៤ គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នករកស៊ីជួញប្រែធ្វើ
 ស្រែចម្ការ ១ ត្រកូលអ្នកស៊ីឈ្នួលគេ ១ ។ ពាក្យថា ចូលទៅរក គឺទៅ
 ក្នុងត្រកូលនោះ ។ ពាក្យថា មិនទាន់បានប្រាប់ពួកជនជាម្ចាស់សិន សេចក្តីថា
 មនុស្សណាជាម្ចាស់ក្នុងត្រកូលនោះ ដែលអាចដើម្បីប្រគេន (វត្ថុអ្វីៗ បាន)
 ភិក្ខុនីមិនទាន់បានប្រាប់មនុស្សនោះ ។ ដែលហៅថា កម្រាលសម្រាប់ដេក

ដោយហោចទៅសូម្បីតែកម្រាលជាការនៃស្លឹកឈើ (ក៏ជាកម្រាលដែរ) ។
 ពាក្យថា ក្រាលឯង គឺក្រាលដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេក្រាល គឺឲ្យ
 អ្នកដទៃក្រាល ។ ពាក្យថា អង្គុយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីអង្គុយលើ កម្រាល
 សម្រាប់ដេកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ដេក គឺភិក្ខុនីដេក
 លើកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២០៧] ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់
 បានប្រាប់មែន ហើយក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តី នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក
 ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បាន
 ប្រាប់ តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តី នូវ
 កម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់
 ផ្ទះដែលខ្លួនមិនទាន់បានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានប្រាប់ទៅវិញ ហើយក្រាល
 ឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តី នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនទាន់បាន
 ប្រាប់ទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ម្ចាស់ផ្ទះដែលខ្លួនបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុនី
 សម្គាល់ថាបានប្រាប់ហើយមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២០៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីប្រាប់ហើយ ក្រាលឯងក្តី ឲ្យគេក្រាលក្តីនូវកម្រាលសម្រាប់ដេក
 ហើយអង្គុយក្តី ដេកក្តី ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
 ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

អនុករវគ្គទី ២

អនាបុប្ផាសន្តរណសិក្ខាបទ

សូម្បីសិក្ខាបទទី ៧ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបពាក្យទាំងអស់ ដោយន័យដូច
បានពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ នោះឯង ។

អនាបុប្ផាសន្តរណសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៨

[២០៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីជាសិស្ស របស់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី តែងតែបម្រើភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីដោយគោរព ។ ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីនេះតែងបម្រើខ្ញុំដោយគោរព ខ្ញុំនឹងឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុនីនេះ ។ ឯភិក្ខុនីនោះ ពោលមើលងាយវិញ ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់របស់ខ្លួន ដោយការ ពិចារណាខុស (របស់ខ្លួន) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ឮថាខ្ញុំមិនបម្រើលោក ម្ចាស់ដោយគោរពទេ ឮថាលោកម្ចាស់មិនឲ្យចីវរមកខ្ញុំទេ ។ ពួកភិក្ខុនីណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ពួកភិក្ខុនីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ត បង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីមិនសមនឹងមើលងាយគេដោយការប្រកាន់អាក្រក់ ដោយការ ពិចារណាខុសសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីមើលងាយគេ ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ ដោយការពិចារណា ខុស ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន សមបើនឹងមើលងាយគេដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ ដោយការពិចារណា ខុសទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ

នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មើលឆាយគេ ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ ដោយការពិចារណាខុស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិក- កណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយការប្រកាន់យកអាក្រក់ សេចក្តីថា ដោយការប្រកាន់យកដោយប្រការដទៃ (គឺ ប្រកាន់ខុស) ។ ពាក្យថា ដោយការ ពិចារណាខុស សេចក្តីថា ដោយការពិចារណាដោយប្រការដទៃ (យល់ខុស) ។ ពាក្យថា មើលឆាយគេ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមើលឆាយ ឧបសម្បន្នា ផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១១] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាមែន ហើយមើល ឆាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ មើលឆាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ទៅវិញ ហើយមើលឆាយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមើលឆាយអនុ- បសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ឧបសម្បន្នា ទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នាមែន ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ២ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីវត្ត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អនុការវគ្គទី ២

បរុដ្ឋាបនកសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។
សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជា
លោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ ។

បរុដ្ឋាបនកសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ៩

[២១៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីកាលមិន ឃើញភណ្ណរបស់ខ្លួន បានពោលពាក្យនេះនឹងចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីថា បពិត្រ លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ឃើញភណ្ណរបស់ពួកយើងដែរឬ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ខ្ញុំឯងជាស្រីចោរពិតឬ ខ្ញុំឯងជាស្រី គ្មានសេចក្តីខ្មាសពិតឬ ពួកលោកម្ចាស់ណា មិនឃើញភណ្ណរបស់ខ្លួន ពួក លោកម្ចាស់នោះពោលនឹងខ្ញុំយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ ឃើញភណ្ណរបស់យើងដែរឬទេ បពិត្រលោកម្ចាស់ ប្រសិនបើខ្ញុំយកភណ្ណ របស់លោកមែន ខ្ញុំមិនមែនជាសមណីទេ ខ្ញុំឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ហើយ ខ្ញុំនឹងទៅកើតក្នុងនរក ចំណែកឯភិក្ខុនីណា ពោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំដោយ ពាក្យមិនពិត ភិក្ខុនីនោះឯង ចូរកុំឲ្យជាសមណី ចូរឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ចូរទៅកើតក្នុងនរកចុះ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនី នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ចណ្ឌកាលីជាម្ចាស់មិនសមនឹង ផ្កាសាខ្លួនឯងផង អ្នកឯទៀតផង ដោយនរកផង ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ផង សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលី ភិក្ខុនីផ្កាសាខ្លួនឯងផង អ្នកឯទៀតផង ដោយនរកខ្លះ ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ ខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណកាលី ភិក្ខុនីមិនសមនឹងផ្កាសាខ្លួនឯងក្តី អ្នកឯទៀតក្តី ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយ ធម៌ក្តីទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីត្រូវសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ផ្កាសាខ្លួនឯងក្តី អ្នក ឯទៀតក្តី ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ណ ទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ខ្លួនឯង គឺចំពោះខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា អ្នកឯទៀត សេចក្តីថា ភិក្ខុនីផ្កាសាឧបសម្បន្នាផងគ្នា ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៥] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាមែន ហើយផ្កាសា ដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយផ្កាសាដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាទៅ វិញ ហើយផ្កាសាដោយនរកក្តី ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីផ្កាសាដោយកំណើតនៃសត្វតិរច្ឆានក្តី ដោយបេតវិស័យក្តី ដោយការជា មនុស្សមានត្រកូលថោកទាបក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីផ្កាសាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនីផ្កាសាព្រោះធ្វើអត្ថឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីផ្កាសាព្រោះធ្វើធម៌ឲ្យជាប្រធាន

១ ភិក្ខុនីផ្កាសាព្រោះធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីឆ្មៃត ១ ភិក្ខុនី

ជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អនុការវគ្គទី ២

បរអភិសបនសិក្ខាបទ

[២១៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូចតទៅនេះ បទថា អភិសបេយ្យ បានដល់ គប្បីធ្វើការផ្កាសា អធិប្បាយថា ដែលឈ្មោះថា ផ្កាសាដោយនរក បានដល់ជេរព្រហ្មទេព បរិកាសដោយន័យជាដើមយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យខ្ញុំ កើតក្នុងនរក កើតក្នុងអវិច្ឆិច្ឆ័យ សូមឲ្យអ្នកលួចកើតក្នុងនរក កើតក្នុងអវិច្ឆិច្ឆ័យ ។ ដែលឈ្មោះថា ផ្កាសាដោយព្រហ្មចរិយៈ បានដល់ ជេរព្រហ្មទេពដោយន័យជាដើមយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យខ្ញុំជាគ្រហស្ថ ជាអ្នកស្ងៀកសំពត់ស ជាបរិព្វាជិកាចុះក្តី ភិក្ខុនីក្រៅអំពីនេះ ចូរជាអ្នកដូច្នោះចុះក្តី ។ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គ្រប់ៗ វាចា តែកាលជេរដោយន័យជាដើមថា សូមឲ្យខ្ញុំជាសុនខញី ជាជ្រូកញី ជាមនុស្សខ្វាក់ភ្នែក ជាមនុស្សខ្វិនចុះ ។ រឿនរកនឹងព្រហ្មចរិយៈចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាចា ។

[២១៦] បទថា អត្ថបុរេត្តារាយ គឺជាអ្នកពោលអដ្ឋកថា ។

បទថា ធម្មបុរេត្តារាយ គឺជាអ្នកបង្រៀនបាលី ។

បទថា អនុសាសនីបុរេត្តារាយ សេចក្តីថា បើតាំងនៅក្នុងអនុសាសនីទូន្មានយ៉ាងនេះថា សូម្បីឥឡូវនេះ អ្នកមានសភាពយ៉ាងនេះ ដូច្នោះ អ្នកចូររឿរ បើអ្នកមិនរឿរ ធ្វើកម្មមានសភាពបែបនេះទៀត ក៏នឹងកើតក្នុងនរក កើតក្នុងកំណើតសត្វតិរច្ឆានដោយពិត ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យ

រាគៈទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ
ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ ។

បរអភិសបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១០

[២១៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី ឈ្មោះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ក៏វាយតប់ទះខ្លួនឯងហើយយំ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមិនសមនឹងវាយតប់ទះខ្លួនឯង ហើយយំសោះ ។ បេ ។ ព្រះ អង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីវាយតប់ទះខ្លួន ឯងហើយយំ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមិនសមនឹងវាយតប់ទះខ្លួនឯងហើយយំសោះ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង នេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ វាយតប់ទះខ្លួនឯងហើយយំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២១៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកកណ្ឌ ទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ខ្លួនឯង គឺចំពោះខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនីវាយតប់ទះ ហើយយំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែវាយ តែមិនយំ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែយំ តែមិនបានវាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២១៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ធ

៦៣៤

គឺ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីវិនាសញ្ញាតិក្តី សេចក្តីវិនាសកោគសម្បត្តិក្តី សេចក្តីវិនាស
ព្រោះរោគក្តី មកប៉ះពាល់ហើយយំ តែមិនវាយ (ខ្លួនឯង) ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១
ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អន្តការវគ្គទី ២ ចប់

អដ្ឋកថា

អនុការវគ្គទី ២

រោទនសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។
សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ចុះជាសម្បជាន កើតឡើងតាមកាយវាចាចិត្ត ជា
កិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម
ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

រោទនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

នគ្រូវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៧

[២២០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីច្រើន រូបមានកាយអាក្រាតងូតទឹកព្នងកំពង់ទឹកមួយ ជាមួយនឹងពួកស្រីពេស្យា ក្នុង ស្ទឹងអចិរវតី ។ ពួកស្រីពេស្យានាំគ្នាចំអកលេងនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា នែលោក ម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកលោកកំពុងពេញក្រមុំខំសន្សំព្រហ្មចរិយធម៌ប្រយោជន៍ អ្វី ពួកលោកគួរតែនៅបរិភោគកាមសិនទៅ កាលណាលោកទាំងឡាយចាស់ សឹមពួកលោកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងកាលណោះចុះ កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះ ប្រយោជន៍ទាំងពីរឈ្មោះថាពួកលោកបានកាន់យកហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ កាលដែលពួកស្រីពេស្យានិយាយចំអក (ដូច្នោះ) ក៏មានសេចក្តីអៀន ខ្មាស ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីទាំងនោះនាំគ្នាទៅកាន់លំនៅហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាន នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង- ឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្ត សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យនូវប្រយោជន៍ទាំងឡាយ ១០ ប្រការ គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ។ បេ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ អាក្រាតកាយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២២១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 បារាជិកកណ្ឌទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា អាក្រាតកាយងូតទឹក សេចក្តីថា
 ភិក្ខុនី មិនស្មៀកសំពត់ ឬមិនដណ្តប់សំពត់ ហើយងូតទឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ក្នុងប្រយោគដែលងូត វេលាងូតស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២២២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីមានចីវរដែលពួកចោរលួចយកទៅ ឬមានចីវរបាត់ទៅ ១ ភិក្ខុនីមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវគ្គទី ៣

នគ្រសិក្ខាបទ

[២២០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃនគ្រវគ្គដូច្នោះ បទថា ព្រហ្មចរិយំ ចិណ្ណាន គឺដោយព្រហ្មចរិយៈដែលពួកលោកប្រព្រឹត្តទាំងអស់គ្នា ។ ម្យ៉ាងទៀត គប្បីឃើញទុតិយារិកត្តិ ចុះក្នុងអត្ថនៃតតិយារិកត្តិ ឬក្នុងអត្ថនៃឆដ្ឋិរិកត្តិ យ៉ាងនេះថា ដោយការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ។

[២២២] បទថា អច្ឆិណ្ឌិវិកាយ នេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅយកសំពត់ងូតទឹក ទ្រង់មិនបានសំដៅយកចីវរប្រភេទដទៃទេ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុនី អាក្រាតកាយងូតទឹក កាលសំពត់ងូតទឹក ត្រូវគេដណ្តើមទៅក្តី បាត់ក្តី ជាអនាបត្តិ ។ តែបើចីវរ គឺសំពត់ងូតទឹកមានតម្លៃច្រើន ភិក្ខុនីមិនអាចដើម្បីស្លៀកចេញទៅខាងក្រៅបានយ៉ាងនេះ ទោះអាក្រាតកាយងូតទឹកគួរ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

នគ្រសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

នគរវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ២

[២២៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងអារាមជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ងូតទឹកដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយគិតគ្នាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ងូតទឹកហើយ ទើបនាំគ្នាស្លៀកដណ្តប់សំពត់ងូតទឹកទាំងឡាយ មិនមានប្រមាណ ក៏ចាប់ទាញពីមុខខ្លះ ពីក្រោយខ្លះហើយត្រេចដើរទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិបរមៈ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់នូវសំពត់ងូតទឹកគ្មានប្រមាណសោះ ។ បើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទ្រទ្រង់នូវសំពត់ងូតទឹកមិនមានប្រមាណ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់នូវសំពត់ងូតទឹកមិនមានប្រមាណទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីកាលឲ្យគេធ្វើសំពត់ងូតទឹក គប្បីឲ្យធ្វើឲ្យល្មមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុងសំពត់ងូតទឹកនោះ គឺ បណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត កាលភិក្ខុនីធ្វើឲ្យកន្លងលើស

ប្រមាណនោះទៅ ត្រូវឆេទនកបាចិត្តិយៈ^(១) ។

[២២៤] ភិក្ខុនីឆ្លុតទឹកដោយសំពត់ស្លៀកណា សំពត់ស្លៀកនោះ ឈ្មោះថា សំពត់ឆ្លុតទឹក ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ សេចក្តីថា ភិក្ខុនី កាលធ្វើឯងក្តី ប្រើឲ្យគេធ្វើក្តី គប្បីឲ្យធ្វើឲ្យត្រូវប្រមាណ ។ ឯប្រមាណក្នុង សំពត់ឆ្លុតទឹកនោះគឺ បណ្តោយ ៤ ចំអាម ទទឹង ២ ចំអាម ដោយចំអាម ព្រះសុគត ។ ភិក្ខុនីធ្វើឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ ភិក្ខុនីត្រូវកាត់ក្នុងខណៈដែលបានមក ហើយសីមសម្តែងអាបត្តិបាចិត្តិយៈចេញ ។

[២២៥] ភិក្ខុនីសម្រេចដោយខ្លួនឯងនូវសំពត់ដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីប្រើពួកអ្នកដទៃឲ្យសម្រេចនូវសំពត់ដែលខ្លួនធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីសម្រេចដោយខ្លួនឯងនូវសំពត់ ដែលពួកអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីប្រើពួកអ្នក ដទៃ ឲ្យសម្រេចនូវសំពត់ដែលពួកអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីធ្វើឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីបានសំពត់ឆ្លុតទឹកដែលអ្នកដទៃធ្វើស្រេចហើយមក ប្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២២៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីធ្វើឲ្យត្រូវប្រមាណ ១ ភិក្ខុនីធ្វើថយពីប្រមាណចុះមក ១ ភិក្ខុនីបាន

១- គឺភិក្ខុនីត្រូវកាត់សំពត់ឲ្យត្រូវប្រមាណហើយ សីមសម្តែងអាបត្តិ ទើបបាន ។

បាចិត្តិយកណ្ណ នគ្គវគ្គ សិក្ខាបទទី ២

៦៤១

ឧទេកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ ហើយយកមកកាត់ចេញ
ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីធ្វើឲ្យជាពិតានក្តី ជាកម្រាលក្រាលផែនដីក្តី ជារនាំង
ក្តី ជាពូកក្តី ជាឡើយក្តី ១ ភិក្ខុនីត្រត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគរវគ្គទី ៣

ឧទកសាជីកសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ២ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។
 សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ
 ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារូបិកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

ឧទកសាជីកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

នគរវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៣

[២២៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់គង់នៅក្នុងអារាមជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សំពត់សម្រាប់ធ្វើ ចីវររបស់ភិក្ខុនី ១ រូប មានតម្លៃច្រើន ចីវរ (នោះ) ធ្វើក៏មិនល្អ ដែរក៏ មិនល្អ ។ បុល្លនន្ទភិក្ខុនីបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នៃលោកម្ចាស់ សំពត់ចីវររបស់លោកនេះល្អណាស់ តែចីវរនោះធ្វើមិនល្អ ដែរមិនល្អ ។ ភិក្ខុនីនោះពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងរុះចេញ លោកម្ចាស់នឹងដេរឲ្យ ឬ ។ បុល្លនន្ទភិក្ខុនីឆ្លើយថា អើលោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងដេរឲ្យ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះក៏រុះចីវរនោះចេញ ហើយប្រគល់ឲ្យបុល្លនន្ទភិក្ខុនី ។ បុល្លនន្ទភិក្ខុនី គិតថា អញនឹងដេរៗ តែមិនដេរ មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ។ ភិក្ខុនី នោះក៏ប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ពួកភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្ហាបថា បុល្លនន្ទជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុះចីវរចេញហើយ ក៏ មិនដេរខ្លួនឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរវិញសោះ ។បេ។ ព្រះអង្គ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុះចីវរ ចេញហើយ មិនដេរខ្លួនឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទភិក្ខុនីមិនសមបីនឹង

ឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នារុះចិវរចេញហើយ មិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេ
 ដេរទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន
 ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ រុះឯងក្តី ឲ្យគេរុះក្តី នូវចិវររបស់
 ភិក្ខុនីផងគ្នា ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយទេ
 ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 វៀរលែងតែ (តម្កល់ទុក) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។

[២២៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 បារាជិកកណ្ឌសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីផងគ្នា គឺភិក្ខុនី
 ឯទៀត ។ ដែលហៅថា ចិវរនោះ បានដល់ចិវរ ៦ យ៉ាង ចិវរណាមួយ ។
 ពាក្យថា រុះឯង គឺរុះចេញដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ឲ្យគេរុះ គឺប្រើអ្នកដទៃ
 ឲ្យរុះ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយក្នុងពេលជាខាងក្រោយទេ
 គឺគ្មានសេចក្តីអន្តរាយសោះឡើយ ។ ពាក្យថា មិនដេរឯង គឺភិក្ខុនីមិនដេរ
 ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ គឺ ភិក្ខុនី
 មិនបង្គាប់អ្នកដទៃឡើយ ។ ពាក្យថា វៀរលែងតែ (តម្កល់ទុក) ត្រឹម
 ៤-៥ ថ្ងៃ គឺលើកទុកត្រឹម ៤ ថ្ងៃ ៥ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ បើភិក្ខុនីគ្រាន់តែ
 ដាក់ជុំថា អញមិនដេរឯង អញនឹងមិនធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ
 ដូច្នោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២២៩] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីក៏សម្គាល់ថាឧបសម្បន្នាមែន ហើយរុះ

ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុក្ខីនូវចីវរ លុះតមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះក៏មិនមានសេចក្តី
អន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ ឧបសម្បន្នា
តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយរុះឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុក្ខីនូវចីវរ តមកខាង
ក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើ
ការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែ (ទុកដាក់)
ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាទៅ
វិញ រុះឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុក្ខីនូវចីវរ តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមាន
សេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ រៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុនីរុះ
ឯងក្តី ប្រើគេឲ្យរុក្ខីនូវបរិក្ខារដទៃ តមកខាងក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តី
អន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ រៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម ៤-៥ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុនីរុះឯងក្តី
ប្រើគេឲ្យរុក្ខីនូវចីវរក្តី បរិក្ខារដទៃក្តី របស់អនុបសម្បន្នា តមកខាងក្រោយ
ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយឡើយ ហើយមិនដេរឯង មិនធ្វើការខ្វល់
ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេដេរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ រៀរលែងតែ (ទុកដាក់) ត្រឹម
៤-៥ ថ្ងៃ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាដដែល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៣០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកគ្នាមិនបាន ១ ភិក្ខុនីកំពុងតែធ្វើ
 ស្រាប់តែកន្លងហួស ៤-៥ ថ្ងៃទៅ ១ ភិក្ខុនីមានជំងឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តី
 អន្តរាយផ្សេងៗ កើតឡើង ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវត្តទី ៣

ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ

[២២៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា
អនន្តរាយិកិនី បានដល់ ដែលមិនមានអន្តរាយដោយអន្តរាយណាមួយ ក្នុង
អន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។

[២២៨] បទថា ធុរំ និក្ខត្តមត្តេ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីជាកំធុរៈចេញ
ហើយ បើខាងក្រោយទើបដេរឲ្យ ក៏ត្រូវអាបត្តិដូចគ្នា ។ ពាក្យដ៏សេស
មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសម្មជ្ជាន ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខ
វេទនាដូច្នោះ ។

ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

នគ្រវត្តដី ៣ សិក្ខាបទដី ៤

[២៣១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដីមានជោគជ័យគង់នៅវត្ត
 ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួក
 ភិក្ខុនិជ្រើចីវរ (សង្ឃាដី) ទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនិទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញ
 ទៅកាន់ចារិកជនបទ ដោយមានតែស្បៀងនិងចីពរទៅប៉ុណ្ណោះ ។ ចីវរទាំងឡាយ
 ដែលពួកភិក្ខុនិជ្រើទុកយូរពេកនោះ ក៏ដុះផ្សិតសៅហ្មងទៅអស់ ។ ភិក្ខុនិទាំង-
 ឡាយ យកចីវរទាំងនោះទៅសំដិលហាល ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយបាននិយាយ
 ពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុនិទាំងនោះថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចីវរទាំងនេះរបស់
 អ្នកណា ក៏ដុះផ្សិតសៅហ្មងអស់ ។ ទើបភិក្ខុនិទាំងនោះប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់
 ភិក្ខុនិទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិ
 ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកភិក្ខុនិមិនសមបី
 នឹងជ្រើចីវរទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនិទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកជនបទ
 ដោយមានតែស្បៀងនិងចីពរទៅប៉ុណ្ណោះសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយជ្រើចីវរទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនិ
 ទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិកជនបទ ដោយមានតែស្បៀង និង
 ចីពរប៉ុណ្ណោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស
 ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកភិក្ខុនិមិនសមបីនឹងជ្រើចីវរទុកក្នុងដៃនៃភិក្ខុនិទាំងឡាយ ហើយចៀសចេញ
 ទៅកាន់ចារិកជនបទដោយមានតែស្បៀងនិងចីពរទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ

នេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី
ណាមួយ ញ៉ាំងវារៈនៃសង្ឃាដិឲ្យកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី
១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា ញ៉ាំងវារៈនៃសង្ឃាដិឲ្យកន្លងហួស
៥ ថ្ងៃទៅ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនបានស្លៀក មិនបានគ្រង មិនបានសំដីល
ហាល នូវចីវរទាំង ៥ អស់ថ្ងៃទី ៥ គឺថា ធ្វើឲ្យកន្លងហួសថ្ងៃទី ៥ ទៅ
ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។

[២៣៣] វារៈនៃសង្ឃាដិកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់
ថា កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិ
កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
វារៈនៃសង្ឃាដិកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់កន្លងទៅ
ទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិមិនទាន់កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅទេ
ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកន្លងទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ វារៈនៃសង្ឃាដិមិនទាន់
កន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅទេ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ វារៈ
នៃសង្ឃាដិមិនកន្លងហួស ៥ ថ្ងៃទៅទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនទាន់កន្លងទៅទេ
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[២៣៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីស្លៀកក្តី គ្រងក្តី សំដីលហាលក្តី នូវចីវរទាំង ៥ ក្នុងថ្ងៃទីប្រាំ ១
ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវគ្គទី ៣

សង្ឃាធិការសិក្ខាបទ

[២៣១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះថា ៥ ថ្ងៃឈ្មោះថា បញ្ចាហា ។ បញ្ចាហា:នោះឯង ឈ្មោះថា បញ្ចាហិក វារ:ផ្លាស់ប្តូរសំពត់ សង្ឃាធិទាំងឡាយ ឈ្មោះថា សង្ឃាធិការ ។ ការផ្លាស់ប្តូរចីវរ ៥ ផ្ទាំង ដែលបានឈ្មោះថា សង្ឃាធិ ដោយអត្តថា ផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅ ដោយការបរិកោគ ប្រើប្រាស់ខ្លះ ដោយអំណាចការហាលសំដីលខ្លះ ។ ព្រោះហេតុនោះឯង ទើប ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងបទកាជន:ថា ឲ្យចីវរ ៥ ផ្ទាំងកន្លងហួសថ្ងៃ គម្រប់ ៥ ទៅ ។

[២៣២] ក្នុងបទថា អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ក្នុងចីវរមួយផ្ទាំង ត្រូវអាបត្តិ ១ ក្នុងចីវរប្រាំផ្ទាំង ត្រូវអាបត្តិ ៥ ។

[២៣៤] បទថា អាបទានុ សេចក្តីថា ចីវរមានតម្លៃថ្លៃ ជាបស ដែលភិក្ខុនី មិនអាចនឹងបរិកោគប្រើប្រាស់ ព្រោះអន្តរាយ មានចោរក៏យ ជាដើម ក្នុងឧបទ្វីមានសភាពបែបនេះ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មាន ន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចកបិនសិក្ខាបទ ជាអភិរិយា នោសញ្ញា- វិមោក្ខ អចិត្តក: បណ្តតិវជ្ជ: កាយកម្ម វចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

សង្ឃាធិការសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

នគ្រវគ្គទី ៣ សិក្សាបទទី ៥

[២៣៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុនី ១ រូប ត្រាច់ទៅបិណ្ឌុបាត (ត្រឡប់មកវិញ) ក៏សំដីលចីវរដែល
 ទទឹកដោយញើស ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុនី ១ រូប យកចីវរ
 នោះគ្រង ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌុបាត ។ ភិក្ខុនីនោះចេញ (ពី
 វិហារ) ទៅហើយសួរភិក្ខុនីទាំងឡាយថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោក
 ទាំងឡាយបានឃើញចីវររបស់ខ្ញុំដែរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយប្រាប់សេចក្តីនុះដល់
 ភិក្ខុនីនោះ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាបថា ភិក្ខុនីមិន
 សមបីនឹងមិនប្រាប់ដល់ខ្ញុំជាមុន ហើយយកចីវរទៅគ្រងសោះ ។ ទើបភិក្ខុនី
 នោះប្រាប់ដំណើរនុះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាបថា
 ភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិនប្រាប់ជាមុន ហើយយកចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទៅគ្រង
 សោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនី
 មិនបានប្រាប់ជាមុន ហើយយកចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទៅគ្រង ពិតមែនឬ ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិន
 ប្រាប់ជាមុន ហើយយកចីវររបស់ភិក្ខុនីផងគ្នាទៅគ្រងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិក្ខន្តចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុនិណាមួយទ្រទ្រង់ (ស្ងៀកដណ្តប់) នូវសង្កមនីយចីវរ គឺចីវរដែលខ្លួន
លបយកទៅប្រើប្រាស់មួយសំណើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាចហើយ ។ ចីវរដែលឈ្មោះថា សង្កមនីយ
នោះ បានដល់ ចីវរទាំង ៥ ចីវរឯណាមួយរបស់ស្រីដែលជាឧបសម្បន្នា ។
ភិក្ខុនិមិនប្រាប់ជាមុនហើយស្ងៀកក្តី គ្រងក្តី នូវចីវរដែលភិក្ខុនិក្ខន្តនោះមិនបានឲ្យ
ក្តី នូវសង្កមនីយចីវរនោះក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៣៧] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា ហើយទ្រទ្រង់
នូវសង្កមនីយចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនិមានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា
ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នាទៅវិញ ហើយទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវរ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិទ្រទ្រង់នូវសង្កមនីយចីវររបស់អនុបសម្បន្នា ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នាទៅវិញ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនិមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៣៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនិជាម្ចាស់ចីវរនោះបានឲ្យ ១ ភិក្ខុនិបានប្រាប់ហើយស្ងៀកក្តី ដណ្តប់ក្តីនូវ

បាចិត្តិយកណ្ណ នគ្គវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥

៦៥៣

ចីវរនោះ ១ ភិក្ខុនីមានចីវរចោរដណ្តើមយកទៅ ១ ភិក្ខុនីមានចីវរបាត់ទៅ ១
ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវត្តទី ៣

ចីវរសង្គមនីយសិក្ខាបទ

[២៣៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះ បទថា ចីវរ-
សង្គមនីយំ គឺចីវរដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នា សេចក្តីថា ចីវរដែលជាបស្ចឹកក្នុង
អង្គជំនែ ដែលកិក្ខុនីមិនប្រាប់ម្ចាស់ចីវរជាមុនកាន់យកទៅ ត្រូវសងឲ្យវិញ ។

[២៣៨] បទថា អាបទានុ សេចក្តីថា បើពួកចោរលួចយកសំពត់
ដែលមិនទាន់បានដណ្តប់ក្តី មិនទាន់បានស្លៀកក្តីទៅ ។ ក្នុងអន្តរាយមាន
សកាតបែបនេះ ស្លៀកដណ្តប់ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់
ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋានដូចកបិទសិក្ខាបទ ជាកិរិយាផង ជា
អកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម
ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ចីវរសង្គមនីយសិក្ខាបទទី ៥ ចប់

វិនយបិដក

នគ្រវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៦

[២៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្ត
 ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏គ្រានោះឯង
 ត្រកូលឧបជ្ជាក របស់បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុល្លនន្ទាកិក្ខុនី
 ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ពួកខ្ញុំនឹងថ្វាយចីវរដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី
 និយាយថា អ្នកទាំងឡាយមានកិច្ចច្រើន មានការដែលត្រូវធ្វើក៏ច្រើន ដូច្នោះ
 ហើយក៏ធ្វើចីវរទាន ឲ្យអន្តរាយទៅ ។ ទទួលពេលនោះផ្ទះរបស់ត្រកូលនោះ
 ភ្លើងឆេះ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
 បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងធ្វើទេយ្យធម៌របស់យើងទាំងឡាយ ឲ្យអន្តរាយ
 សោះ យើងទាំងឡាយ វិនាសប្រាសចាកប្រយោជន៍ទាំងពីរយ៉ាង គឺកោគ
 ផង បុណ្យផង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស
 តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
 បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបីនឹងធ្វើចីវរលោករបស់គណៈឲ្យអន្តរាយទៅសោះ
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទា
 ភិក្ខុនីធ្វើចីវរលោករបស់គណៈឲ្យអន្តរាយទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូល
 ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនសមបីនឹងធ្វើចីវរលោករបស់គណៈឲ្យ

អន្តរាយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិក្ខន្តទាំងឡាយ ចូរ សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ធ្វើចីវរលោក របស់គណៈឲ្យអន្តរាយទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារចហើយ ។ ដែលហៅថា គណៈ តថាគត សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូច បំផុតល្មមវិកប្បបាន ហៅថា ចីវរ ។ ពាក្យថា ធ្វើឲ្យអន្តរាយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីនិយាយថា ជនទាំងឡាយត្រូវឲ្យចីវរនេះធ្វើអ្វី ហើយធ្វើឲ្យអន្តរាយទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីធ្វើបរិការដទៃឲ្យអន្តរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីធ្វើចីវរក្តី បរិការដទៃក្តី របស់ភិក្ខុនីច្រើនរូប (ពីររូប ឬបីរូប) ក្តី របស់ភិក្ខុនីមួយរូបក្តី របស់អនុបសម្បន្នក្តី ឲ្យអន្តរាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៤១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយហាមឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវត្តនី ៣

គណាថីវរសិក្ខាបទ

[២៤០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះ ពីរបទថា **អញ្ញំ**
បរិក្ការំ បានដល់ បរិក្ការប្រភេទណាមួយ គឺទ្រព្យ មានភាជនៈជាដើមក្តី
ភេសជ្ជៈ មានសប្បិ និងប្រេងជាដើមណាមួយក្តី ។

[២៤១] បទថា **អាទិសំសំ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនិស្សរថា ពួកអ្នកមាន
បំណងនឹងប្រគេនសំពត់មានតម្លៃប៉ុណ្ណា ពួកទាយកឆ្លើយថា មានតម្លៃ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុនិពោលយ៉ាងនេះថា ពួកអ្នកចូរបង្អង់សិនទៅ ពេលនេះ
សំពត់មានតម្លៃថ្លៃ តទៅទៀត ត្រឹមតែតិចតួច កាលសំឡឹមកដល់ នឹងមាន
តម្លៃល្មមសមគួរ ហើយហាម ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់
ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ
ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

គណាថីវរសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

នគ្រវគ្គទី ៣ សិក្សាបទទី ៧

[២៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង អកាលចីវរបាន កើតឡើងដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីសង្ឃប្រាថ្នាដើម្បីនឹងចែកចីវរ នោះ ទើបប្រជុំគ្នា ។ វេលានោះឯង ពួកភិក្ខុនីជាអន្តោវាសិនី (កូនសិស្ស) របស់បុល្លនន្ទភិក្ខុនីចៀសចេញទៅ (ពីវត្ត) បុល្លនន្ទភិក្ខុនីក៏បាននិយាយ ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា នែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចៀសចេញ ទៅអស់ហើយ (សង្ឃ) កុំអាលចែកចីវរដូច្នោះ ហើយក៏ហាមឃាត់ការចែក ចីវរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនាំគ្នាចៀសចេញអស់ទៅ ដោយគិតថា សង្ឃមិន ទាន់ចែកចីវរ ។ បុល្លនន្ទភិក្ខុនីកាលពួកភិក្ខុនីជាអន្តោវាសិនីមកព្រមគ្នាហើយ ក៏នាំគ្នាចែកចីវរនោះទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា បុល្លនន្ទជាម្ចាស់ មិនសមបីនឹងហាមឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌សោះ ។ បេ។ ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទភិក្ខុនីហាម ឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប ទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងហាមឃាត់ការ ចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លា

ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ហាម
ឃាត់ការចែកចីវរដែលប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តួរចហើយ ។ ការចែកចីវរដែលឈ្មោះថា
ប្រកបដោយធម៌នោះ បានដល់ ភិក្ខុនីសង្ឃមានសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រជុំគ្នា
ចែក ។ ពាក្យថា ហាមឃាត់ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីហាមឃាត់ដោយពាក្យថា
ភិក្ខុនីចែក ចីវរនេះធ្វើអ្វី ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៤] ការចែកចីវរប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រកបដោយ
ធម៌ ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការចែកចីវរប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការចែក
ចីវរប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនប្រកបដោយធម៌វិញ ហើយហាម
ឃាត់ មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ការចែកចីវរមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការចែកចីវរមិនប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការចែកចីវរមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[២៤៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវត្តនី ៣

បដិពាហនសិក្ខាបទ

[២៤២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ បទថា វិប្បក្ក-
មីសុ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា ពួកភិក្ខុនីទាំងការមករបស់
ភិក្ខុនីពួកដទៃបាន និងរង់ចាំពួកយើងមកខ្លះដោយពិត ទើបបាននាំគ្នាទៅក្នុងទី
ដែលចាំបាច់ត្រូវទៅនោះ ។

បទថា បដិពាហយ្យ ប្រែថា គប្បីហាម ។

[២៤៥] បទថា អាទិសំសំ សេចក្តីថា សម្តែងអាទិសង្ឃហាម
យ៉ាងនេះថា សំពត់មួយជុំនឹង មិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ភិក្ខុនីមួយរូប ពួកនាង
ម្ចាស់ចូររង់ចាំសិន តទៅបន្តិចទៀត សំពត់នឹងកើតឡើង បន្ទាប់ពីនោះ
យើងនឹងចែកគ្នា ដូច្នោះ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់
ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ
ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បដិពាហនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

នគ្រវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ៨

[២៤៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបាន ឲ្យសមណចីវរដល់ពួកមេរុទ្ធាន្ទៈ ដល់ពួកកូនរុទ្ធាន្ទៈ ពួកអ្នកឡើងវារ្យៈ ដល់ពួកអ្នកត្រកូន្ទៈ ដល់ពួកអ្នកវាយស្ករខ្លះ ដោយពាក្យថា អ្នកទាំងឡាយចូរ ពោលសរសើរយើង ក្នុងទីប្រជុំបរិស័ទរបស់យើង ។ ពួកមេរុទ្ធាន្ទៈ ពួកកូន រុទ្ធាន្ទៈ ពួកអ្នកឡើងវារ្យៈ ពួកអ្នកត្រកូន្ទៈ ពួកអ្នកវាយស្ករក្តី នាំគ្នាពោល សរសើរបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីក្នុងទីប្រជុំបរិស័ទថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ ជាពហុស្ស្រត ជាអ្នកនិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា អ្នកទាំងឡាយចូរ ថ្វាយ (ទាន) ដល់លោកម្ចាស់ចុះ អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ (សក្ការៈ) ដល់ លោកម្ចាស់ចុះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនី ទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនសមបីនឹងឲ្យសមណចីវរដល់គ្រហស្ថសោរ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យសមណចីវរដល់ គ្រហស្ថ ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិន សមបីនឹងឲ្យសមណចីវរដល់គ្រហស្ថទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិន ជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ

ពួកភិក្ខុនីបុរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យ
សមណចីវរដល់គ្រហស្ថក្តី ដល់បរិព្វាជកក្តី ដល់បរិព្វាជិកាក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[២៤៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តួរចហើយ ។ ជនណាមួយ គ្រប់គ្រងផ្ទះ
ជននោះ ឈ្មោះថា គ្រហស្ថ ។ បុរសណាមួយ បួសជាបរិព្វាជក រៀរលែង
តែភិក្ខុ និងសាមណេរចេញ បុរសនោះ ឈ្មោះថា បរិព្វាជក ។ ស្រីណាមួយ
បួសជាបរិព្វាជិកា រៀរលែងតែភិក្ខុនី សិក្ខាមាណា និងសាមណេរចេញ
ស្រីនោះ ឈ្មោះថា បរិព្វាជិកា ។ ចីវរដែលធ្វើវិកប្បហើយ ហៅថា
សមណចីវរ ។ ភិក្ខុនីឲ្យ (សមណចីវរ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឲ្យដល់មាតាបិតា ១ ភិក្ខុនីឲ្យគេខ្ចី ១ ភិក្ខុនីឆ្លង ១ ភិក្ខុនីជាខាង
ដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវត្តនី ៣

ចីវរទានសិក្ខាបទ

[២៤៦] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះថា ពួកជនដែល
 បង្ហាត់ បង្រៀនរាំ ឈ្មោះថា មេរពុំ ។ ពួកជនអ្នករាំ ឈ្មោះថា ពួកកូនរពុំ ។
 ពួកជនដែលធ្វើការលោតលើរ៉ាវ និងលើខ្សែជាដើម ឈ្មោះថា ពួកអ្នកលោត
 ឈើខ្ពស់ ។ ពួកជនដែលសម្តែងកល ឈ្មោះថា ពួកសៀក (ឬត្រុក)
 ពួកជនដែលលេងដោយស្តារ ឈ្មោះថា ពួកអ្នកលេងស្តារ ។ អាចារ្យពួកខ្លះ
 ពោលថា ពួកអ្នកលេងពិណពាទ្យក៏មាន ។

[២៤៨] ក្នុងបទថា ទេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស នេះ បណ្ឌិតគប្បី
 ជាបថា ជាអាបត្តិជាច្រើនតាមចំនួនចីវរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់
 ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៦ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញា-
 វិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣
 មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

ចីវរទានសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

នគ្រវគ្គទី ៣ សិក្សាបទទី ៩

[២៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង្គីក្នុងវគ្គជេតវនរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់
ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីថា បពិត្រលោកម្ចាស់
បើយើងខ្ញុំទាំងឡាយអាច យើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងថ្វាយចីវរដល់កិក្ខុនីសង្ឃ ។
សម័យនោះឯង កិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សារួចហើយ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងចែក
ចីវរ ទើបប្រជុំគ្នា ។ ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនីទាំងនោះថា
នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកលោកម្ចាស់ចូរបង្អង់ចាំសិន (ជឿត) មានគេ
នឹងថ្វាយចីវរដល់កិក្ខុនីសង្ឃ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីថា នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរទៅ លោកចូរជើងចីវរនោះចុះ ។
ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងឡាយនោះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយចូរឲ្យចីវរដល់កិក្ខុនីសង្ឃចុះ ។ មនុស្សទាំងនោះនិយាយថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនអាចនឹងប្រគេនចីវរដល់កិក្ខុនីសង្ឃទេ ។
ថុល្លនន្ទាកិក្ខុនីប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តុះបង្ហាប់ថា ថុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងញ៉ាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យ
កន្លងហួសទៅដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុពូលសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទភិក្ខុនិញ្ចាំងសម័យនៃ
 ចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វល ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទភិក្ខុនិមិនសមបីនឹង
 ញ្ចាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វលទេ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះ
 ថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនិចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ញ្ចាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅដោយ
 សេចក្តីប្រាថ្នាចីវរដ៏ទុព្វល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ដែលហៅថា សេចក្តីប្រាថ្នា
 ចីវរដ៏ទុព្វល គឺត្រកូលគេបញ្ចេញវិចិត្រថា បើយើងខ្ញុំទាំងឡាយអាច
 យើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងប្រគេន នឹងធ្វើ (ចីវរទាន) ។ ដែលហៅថា
 សម័យនៃចីវរកាល គឺភិក្ខុនិមិនទាន់បានក្រាលកបិន កំណត់ខែមួយជា
 ខាងចុងនៃវស្សានរដូវ (អំពី ១ រោចខែអស្សុជ ទៅដល់ ១៥ កើតខែកត្តិក)
 បើភិក្ខុនិបានក្រាលកបិន កំណត់ ៥ ខែ (អំពី ១ រោចខែអស្សុជ ទៅដល់
 ១៥ កើតខែផល្គុន) ។ ពាក្យថា ញ្ចាំងសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួស
 ទៅនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុនិមិនបានក្រាលកបិន ហើយញ្ចាំងថ្ងៃ ១ ជាខាងចុង
 នៃវស្សានរដូវឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិបានក្រាលកបិន

ហើយ ញ៉ាំងថ្ងៃដែលកមិនដោះ ឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបុគ្គលិកៈ ។

[២៥១] ចីវរដ៏ទុព្វល ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាចីវរដ៏ទុព្វលមែន ហើយធ្វើសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិបុគ្គលិកៈ ។ ចីវរដ៏ទុព្វល ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរដ៏ទុព្វល ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ចីវរមិនទុព្វលទេ ហើយធ្វើសម័យនៃចីវរកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ចីវរមិនទុព្វលទេ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាចីវរទុព្វល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរមិនទុព្វលទេ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរមិនទុព្វល ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ចីវរមិនទុព្វល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[២៥២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយហាមឃាត់ ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវត្តទី ៣

កាលអតិក្កមនសិក្ខាបទ

[២៤៩] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នោះ បទថា ទុព្វល-
ចីវរវ្យាច្ឆាសាយ គឺដោយការសង្ឃឹមនឹងបានចីវរដែលមិនច្បាស់លាស់ ។

[២៥២] បទថា អានិសំសំ សេចក្តីថា សូម្បីពួកអ្នកស្រុកពោលថា
បពិត្រអ្នកនាងម្ចាស់ ពួកខ្ញុំមិនទាន់អាចដូច្នោះក៏ពិត កាលភិក្ខុនិស្ស័យ
អានិសង្សយាត់យ៉ាងនេះថា ពេលនេះ កប្បាសនឹងមកដល់ អ្នកស្រុកនោះ
បុរសដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានឹងមកប្រគេនពិតប្រាកដ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យ
ដ៏សេស មានអត្ថន័យយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មានវេទនា
៣ ដូច្នោះឯង ។

កាលអតិក្កមនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

នគរវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ១០

[២៥៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានឧបាសកម្នាក់ ឲ្យគេធ្វើវិហារ (កុដិ) ឧទ្ទិសថ្វាយសង្ឃ ។ ក្នុងកាលដែលឆ្លងវិហារនោះ ឧបាសកនោះប្រាថ្នានឹងថ្វាយអកាលច័រវដល់ឧកតោសង្ឃ ។ ក៏គ្រានោះឯង ឧកតោសង្ឃបានក្រាលកបិនហើយ ។ ទើបឧបាសកនោះចូលទៅរកសង្ឃ ហើយសូមឲ្យសង្ឃដកកបិនចេញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដកកបិនចេញបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវ ដកកបិនយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុឈ្នាសប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ដោយ ញាតិទុតិយកម្មវាចាថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើ ការដកកបិននេះ មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវដកនូវកបិន ។ នេះជាវាចាដែលប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម ព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវនេះសង្ឃដកកបិនចេញ ។ ការដកកបិន គួរដល់ លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះពោលឡើង ។ កបិនសង្ឃបានដកហើយ ។ ការដកកបិនសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើប

សង្ឃស្មៅមនោ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវកម្មនេះ ដោយអាការស្មៅមនោយ៉ាងនេះ ។

[២៥៤] លំដាប់នោះ ឧបាសកនោះបានចូលទៅរកភិក្ខុនិសង្ឃហើយ សូមឲ្យសង្ឃដកកបិនចេញ ។ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនិបានហាមឃាត់នូវការដកកបិន ដោយវាចាថា ចីវរនឹងមានដល់ពួកយើងទាំងឡាយ ។ ទើបឧបាសកនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនសមបីនឹងមិនឲ្យ ការដកកបិនដល់ពួកយើងសោះ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយបានឮឧបាសកនោះពោល ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ចុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងហាមឃាត់នូវការដកកបិន ប្រកបដោយធម៌ សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនិហាមឃាត់នូវការដកកបិនដ៏ប្រកបដោយធម៌ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនិមិនសមបីនឹង ហាមឃាត់នូវការដកកបិនដ៏ប្រកបដោយធម៌ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ នេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនិចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណា មួយហាមឃាត់នូវការដកកបិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តួរចហើយ ។ ដែលហៅថា ការដកកបិនប្រកប

ដោយធម៌នោះ បានដល់ ភិក្ខុនីសង្ឃមានសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រជុំគ្នាដក ។
ពាក្យថា ហាមឃាត់ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីហាមឃាត់ថា ភិក្ខុនីសង្ឃដកកបិននេះ
ធ្វើអ្វីដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៦] ការដកកបិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រកបដោយ
ធម៌មែន ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ការដកកបិនប្រកប
ដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយហាមឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ការដកកបិន ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយ
ហាមឃាត់ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ ការដកកបិនមិនប្រកបដោយធម៌
ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការដកកបិន
មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ការ
ដកកបិនមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនប្រកបដោយធម៌មែន មិន
ត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[២៥៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីសម្តែងអានិសង្សហើយហាមឃាត់ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីដើម
បញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

នគ្រវគ្គទី ៣

កថិនុទ្ធារសិក្ខាបទ

[២៥៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ ក្នុងបទថា **កថិនុទ្ធារំ ន ទស្សន្តិ** នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ការដោះកបិនដូចម្តេចសង្ឃ គួរឲ្យ ដូចម្តេចមិនគួរឲ្យ គឺការដោះកបិនដែលមានអានិសង្សច្រើន មានការ ក្រាលជាមូល មានអានិសង្សតិច មានការដោះជាមូល មិនគួរឲ្យ ។ តែការ ដោះកបិនដែលមានអានិសង្សតិច មានការក្រាលជាមូល មានអានិសង្សច្រើន មានការដោះជាមូល គួរឲ្យ ។ តែការដោះកបិនដែលមានអានិសង្សតិច មានការក្រាលជាមូល មានអានិសង្សច្រើនមានការដោះជាមូល គួរឲ្យ ។ ការ ដោះកបិនសូម្បីមានអានិសង្សប៉ុន្មាន គ្នា សង្ឃក៏គួរឲ្យនោះឯង ដើម្បីរក្សាសទ្ធា ។

[២៥៧] បទថា **អាទិសំសំ** សេចក្តីថា ភិក្ខុនិស្ស័យម្តងអានិសង្ស បែបនេះថា ភិក្ខុនិសង្ឃ មានចីវរចាស់ មានលាភច្រើន ដែលមានអានិសង្ស នៃកបិនជាមូល ហើយហាម ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត មាន វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

កថិនុទ្ធារសិក្ខាបទ ចប់

នគ្រវគ្គទី ៣ ចប់

វិទយបិដក

ត្រូវផ្ដាច់ ២ សិក្ខាបទទី ១

[២៥៨] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវនរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីពីររូប ដេកលើគ្រែ
 មួយ (ជាមួយគ្នា) ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកនៃវត្ត ឃើញ
 ហើយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងដេក
 លើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ដូចពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់
 ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ។ បេយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 នោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងដេកលើ
 គ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) សោះ ។ បេយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីពីររូបដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ពិត
 មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីពីររូបមិន
 សមបីនឹងដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
 នេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្ដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយណាពីររូប ដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៥៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្ដីអធិប្បាយ

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីពីររូប
 ដេកលើគ្រែមួយ (ជាមួយគ្នា) សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនីម្នាក់ដេកនៅហើយ
 មានភិក្ខុនី ដទៃទៅដេកដែរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនីពីររូប
 ដេកព្រមគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទាំងពីររូបក្រោកឡើង ហើយ
 ដេកទៅវិញញយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីម្នាក់ដេក ភិក្ខុនីដទៃអង្គុយ ឬភិក្ខុនីទាំងពីររូបអង្គុយ ១ ភិក្ខុនីទាំងពីរ
 រូបនោះឆ្ងត់ ១ ភិក្ខុនីទាំងពីររូបនោះជាដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤

ឯកមព្ភាតុវដ្ឋនសិក្ខាបទ

[២៥៨] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃតុវដ្ឋវគ្គដូច្នោះ បទថា
តុវដ្ឋវគ្គយ ប្រែថា គប្បីដេក ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។
សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

ឯកមព្ភាតុវដ្ឋនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ២

[២៦១] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីពីររូបមាន សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ។ មនុស្ស ទាំងឡាយ ដើរទៅកាន់ចារិកនៃវត្តឃើញហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូបមិនសមបីនឹងមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ដូចយ៉ាងពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនីពីររូប មិនសមបីនឹងមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយ គ្នាសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីពីររូបមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីពីររូប មិនសមបីនឹងមានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ

នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ទាំងឡាយឯណាពីររូប មានសំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា ពីររូបមានសំពត់ សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ដេកជាមួយគ្នានោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីពីររូប ក្រាលនូវសំពត់នោះឯង ហើយដណ្តប់នូវសំពត់នោះដដែល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៣] សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ភិក្ខុនីពីររូប សម្គាល់ថា សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយដដែល ហើយដេក ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែ មួយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់តែមួយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាសំពត់សម្រាប់ ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នា ហើយដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នា តែដណ្តប់សំពត់ផ្សេងគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីដេកលើកម្រាលផ្សេងគ្នា តែដណ្តប់ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា សំពត់ សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សំពត់សម្រាប់ ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សំពត់សម្រាប់ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាសំពត់សម្រាប់

បាចិត្តិយកណ្ណ តុវដ្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ២

ក្រាល សម្រាប់ដណ្តប់ផ្សេងគ្នាដែល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[២៦៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនីសម្តែងនូវទីកំណត់ហើយដេក ១ ពួកភិក្ខុនីឆ្ងាត់ ១ ពួកភិក្ខុនីដើម

បញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្តវគ្គទី ៤

ឯកត្តរណាតុវដ្តនសិក្ខាបទ

[២៦១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះថា សំពត់ដែល
ក្រាលដេក និងសំពត់ដណ្តប់របស់ភិក្ខុនី ២ រូបនេះ ជាផ្ទាំងតែមួយ ព្រោះ
ដូច្នោះ ទើបលោកទាំងពីរឈ្មោះថា ជាអ្នកមានសំពត់ក្រាលដេក និង
សំពត់ដណ្តប់ផ្ទាំងជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា ឯកត្តរណាចារុណា នេះ ជា
ឈ្មោះនៃភិក្ខុនីទាំង ២ ដែលក្រាលជាយម្លាននៃសំពត់បារាវ សំពត់ក្រាល
ដេក និងកន្ទេលផែងជាដើម ដែលផ្លាស់ទីបាន ហើយដេកដណ្តប់ជាយម្លាន
ទៀត ។

[២៦៤] ពីរបទថា វត្តានំ ទស្សត្វា សេចក្តីថា ជាអនាបត្តិ
ដល់ភិក្ខុនីទាំងពីររូប ដែលដេកដាក់សំពត់កាសាយក្តី ឈើច្រត់មនុស្សចាស់
ក្តី ដោយហោចស្នម្បី វត្តពន្ធចង្កើនទុកត្រង់កណ្តាល ។ ពាក្យដ៏សេស
មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្តៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន
វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ឯកត្តរណាតុវដ្តនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

តុរ្យវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៣

[២៦៥] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគស្តេចគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីជា ពហុស្សុត ជាអ្នកឆ្ងាតនិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ។ សូម្បីភទ្ទាកាបិលានីកិក្ខុនីក៏ជាពហុស្សុត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ជាអ្នកដែលមហាជនសរសើរក្រៃពេកដែរ ។ មនុស្ស ទាំងឡាយនិយាយថា ភទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់ជាពហុស្សុត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកក្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ជាអ្នកដែលមហាជនសរសើរក្រៃ ពេកដូច្នោះ ហើយចូលទៅរកភទ្ទាកាបិលានីកិក្ខុនីមុន ទើបចូលទៅរកបុល្លនន្ទា កិក្ខុនីជាក្រោយ ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីជាមនុស្សមានសេចក្តីបូស្សាគ្របសង្កត់ ក៏ ពោលថា ពួកភិក្ខុនីណាស្គាល់ច្រើន សូមច្រើន បានឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ជាអ្នកស្ងាត់ ជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ ពោល ដូច្នោះហើយ ក៏ដើរខ្លះ ឈរខ្លះ អង្គុយខ្លះ សម្រេចការដេកខ្លះ សម្តែងឯងខ្លះ ឲ្យគេសម្តែងខ្លះ ធ្វើការស្វាធារ្យខ្លះ ក្នុងខាងមុខភទ្ទាកាបិលានីកិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនី ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងមកក្លែងធ្វើសេចក្តីមិន សប្បាយដល់ភទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីក្លែងធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយ

ដល់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងក្លែងធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយ
 ដល់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃ
 ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនី
 ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ក្លែងធ្វើសេចក្តីមិន
 សប្បាយដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា
 គឺដល់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ពាក្យថា ក្លែង សេចក្តីថា ភិក្ខុនីកាលដឹង កាលស្គាល់
 ហើយក្លែង ប្រព្រឹត្តល្មើស ប្រព្រឹត្តកន្លង ។ ពាក្យថា ធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយ
 សេចក្តីថា ភិក្ខុនីគិតថា ដោយហេតុនេះ សេចក្តីមិនសប្បាយចិត្តនឹងមាន
 ដល់ភិក្ខុនីនេះ ដូច្នោះហើយ មិនបានប្រាប់ ក៏ដើរខ្លះ ឈរខ្លះ អង្គុយខ្លះ
 សម្រេចការដេកខ្លះ សម្តែងឯងខ្លះ ឲ្យគេសម្តែងខ្លះ ធ្វើការស្វាធារ្យខ្លះ
 ក្នុងទីខាងមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៦៧] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា ហើយក្លែង
 ធ្វើឲ្យមានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា
 ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្លែងធ្វើសេចក្តីឲ្យមិនសប្បាយចិត្ត ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្នា ហើយក្លែង

ធ្វើឲ្យមានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ អនុបសម្បន្នា
 ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថាជាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា
 ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់
 ថាជាអនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីមិនប្រាថ្នានឹងធ្វើសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្ត ហើយប្រាប់ក៏ដើរក្តី ឈរក្តី
 អង្គុយក្តី សម្រេចការដេកក្តី សម្តែងឯងក្តី ឲ្យគេសម្តែងក្តី ធ្វើការស្វាធារាយ
 ក្តី ក្នុងខាងមុខ ១ ភិក្ខុនីឆ្លត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

ត្រូវដ្ឋាន ៤

អដាសុករណាសិក្ខាបទ

[២៦៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា ឧទ្ធការសម្មាវិទា សេចក្តីថា ដែលមនុស្សទាំងឡាយសរសើរថា ជាអ្នកកំពូលជាង ព្រោះជាអ្នកបួសអំពីត្រកូលខ្ពស់ ព្រោះជាអ្នកកំពូលជាងដោយគុណទាំងឡាយ ។

បទថា សស្សាបកតា សេចក្តីថា ជាអ្នកត្រូវសេចក្តីច្រណែនញាំញី គឺគ្របសង្កត់ហើយ ។

ភិក្ខុនីទាំងនេះ មានការអភិប្រាយច្រើន ព្រោះដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នករវល់ដោយការអភិប្រាយឲ្យអ្នកដទៃយល់ អធិប្បាយថា ចង្អុលបង្ហាញឲ្យមហាជនយល់អស់មួយថ្ងៃ ។

ភិក្ខុនីទាំងនេះ មានការចង្អុលបង្ហាញអត្ថឲ្យជាក់ច្បាស់ច្រើន ព្រោះដូច្នោះ ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នករវល់ដោយការចង្អុលអត្ថឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

គប្បីជ្រាបថា វិញ្ញត្តិ បានដល់ ការចង្អុលបង្ហាញអត្ថឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយន័យផ្សេងៗ មានហេតុ និងឧបមាជាដើម ។ មិនគប្បីយល់ថា ការហាមាត់សូម ។ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយការដើរត្រឡប់ទៅមកក្នុងការចង្រឹម ។

[២៦៨] ក្នុងបទថា វិញ្ញតិ ថិ ជាដើម គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិ

ច្រើនដោយរាប់ប្រយោគ ។ ក្នុងបទថា ទុទ្ទិសតិ មិ ជាដើម គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់បទជាដើម ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ៣ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជា សញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជា អកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

អជាសុករណសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

តុរ្យដ្ឋក្កដិ ៤ សិក្ខាបទដិ ៤

[២៦៩] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី មិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយ ដើម្បីឲ្យគេបម្រើកិក្ខុនីជាកូនសិស្ស ដែល ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ (មានជំងឺ) ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា បុល្លនន្ទា ជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើកិក្ខុនី ជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើកិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនសមបីនឹងមិន បម្រើឯង មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើកិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែល ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជន ទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួកកិក្ខុនីចូរ សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយមិនបម្រើឯង មិនធ្វើ ការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើកិក្ខុនីជាកូនសិស្សដែលដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ដែលហៅថា ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ សំដៅយកភិក្ខុនីដែលមានជំងឺ ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីជាកូនសិស្ស សំដៅ យកភិក្ខុនីជាសិស្សិហារិនី (មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាមួយគ្នា) ។ ពាក្យថា មិនបម្រើឯង គឺមិនបម្រើដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បី ឲ្យគេបម្រើ គឺមិនបង្គាប់អ្នកដទៃ ។ កាលភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹង មិនបម្រើឯង និងមិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនបម្រើឯង មិនធ្វើការខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យគេបម្រើ នូវអន្តោវាសិនីក្តី អនុបសម្បទ្នាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺកាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយភិក្ខុនីស្វែងរកអ្នកឯទៀតជាអ្នកបម្រើ ជំងឺមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤

នឧបដ្ឋានសិក្ខាបទ

[២៧១] គប្បីប្រាប់វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ ពីរបទថា សតិ
អន្តរាយេ គឺកាលមានអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។

ពីរបទថា បរិយេសិត្យា ន លភតិ គឺមិនបានកិក្ខុនីដទៃដែលជួយ
ស្រោចស្រង់ ។

បទថា តិលាឆាយ គឺអាពាធខ្លួនឯង ។

បទថា អាបទាសុ បានដល់ កាលមានអន្តរាយដែលមានសភាពបែប
នោះ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ចុះជាសម្បជ្ជាន ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារថីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
ជាទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

នឧបដ្ឋានសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៥

[២៧២] សម័យនោះឯង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាកេត ។ ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីនោះ បានបញ្ជូនទូត ទៅក្នុងសំណាក់បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីដោយកិច្ចនិម្មយថា បើបុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ឲ្យ លំនៅដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំគួរតែទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីនិយាយតប យ៉ាងនេះថា ភទ្ទាកាបិលានីមកចុះ ខ្ញុំនឹងឲ្យ (នៅ) ។ លំដាប់នោះ ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី បានចេញអំពីក្រុងសាកេតទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏បានឲ្យលំនៅ ដល់ភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនី ។ ក៏គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាពហុស្សុត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកភ្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ។ សូម្បីភទ្ទាកាបិលានី ក៏ជាពហុស្សុត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកភ្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថាដែរ ហើយមហាជនគេសរសើរដោយច្រើនក្រៃពេក ។ មនុស្សទាំងឡាយនិយាយថា ភទ្ទាកាបិលានីជាម្ចាស់ជាពហុស្សុត ជាអ្នកប៉ិននិយាយ ជាអ្នកភ្លៀវក្លា ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើធម្មិកថា ជាអ្នកដែលគេសរសើរដោយច្រើន និយាយយ៉ាងនេះហើយ បាននាំគ្នាទៅរកភទ្ទាកាបិលានីភិក្ខុនីមុន ហើយទៅរក បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាខាងក្រោយ ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីជាអ្នកមានសេចក្តីឫស្សាគ្របសង្កត់ ទើបនិយាយថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាជាអ្នកស្គាល់ច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើន បានឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយ

នេះជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ជាអ្នកស្ងាត់ ជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ
 (និយាយយ៉ាងនេះហើយ) ក៏មានសេចក្តីខឹង អាក់អន់ចិត្ត ហើយទង់ទាញ
 កទ្ធាកាបិលានីចេញចាកលំនៅទៅ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបន្តាប់ថា
 បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងឲ្យលំនៅដល់កទ្ធាកាបិលានីជាម្ចាស់ ហើយ
 ត្រឡប់ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញចេញសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យលំនៅដល់កទ្ធា-
 កាបិលានីភិក្ខុនីហើយត្រឡប់ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញចេញ ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបី
 នឹងឲ្យលំនៅដល់កទ្ធាកាបិលានីភិក្ខុនី ហើយត្រឡប់ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញ
 ចេញទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនី ចូរសម្តែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យលំនៅដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ហើយ
 ខឹងអាក់អន់ចិត្ត ក៏ទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណចហើយ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុនី គឺដល់ភិក្ខុនី
 ដទៃ ។ ទីកុដិដែលមានសន្និកទ្វារជាប់នៅ ហៅថា លំនៅ ។ ពាក្យថា ឲ្យ
 គឺឲ្យដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ខឹងអាក់អន់ចិត្ត គឺមានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្ត

គឺទោសមកខ្លាំងខ្លប់ មានចិត្តរឹងត្អឹង ។ ពាក្យថា ទង់ទាញឯង គឺភិក្ខុនិ
 ចាប់យកពីក្នុងល្ងែង ហើយទាញចេញទៅខាងរបៀង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 ភិក្ខុនិចាប់ទាញចេញពីរបៀងទៅខាងក្រៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិ
 ទាញចេញឲ្យរំលងទ្វារសូម្បីច្រើន តែដោយប្រយោគមួយ (គឺទាញតែម្តង)
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ (១) ។ ពាក្យថា ឲ្យគេទង់ទាញ សេចក្តីថា ភិក្ខុនិ
 បង្គាប់ឲ្យអ្នកដទៃទង់ទាញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិបង្គាប់តែម្តងហើយ
 (អ្នកទទួលបង្គាប់) ទង់ទាញឲ្យរំលងទ្វារសូម្បីច្រើន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 (១) ។

[២៧៤] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាជាឧបសម្បន្នា បានឲ្យលំនៅ
 ហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនិមានសេចក្តីសង្ស័យ បានឲ្យលំនៅហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត
 ទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនិ
 សម្គាល់ថាជាអនុបសម្បន្នា បានឲ្យលំនៅហើយខឹងអាក់អន់ចិត្ត ត្រឡប់ទង់
 ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិទង់ទាញឯងក្តី
 ឲ្យ គេទង់ទាញក្តី នូវបរិក្ខារនៃភិក្ខុនិនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិទង់ទាញឯង
 ក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី (នូវភិក្ខុនិផងគ្នា) ចាកលំនៅដែលមិនមានសន្និកទ្វារ
 ជាប់នៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី នូវបរិក្ខារ
 នៃភិក្ខុនិនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនិទង់ទាញឯងក្តី ឲ្យគេទង់ទាញក្តី នូវ
 អនុបសម្បន្នាចាកលំនៅដែលមានសន្និកទ្វារជាប់នៅក្តី មិនមានសន្និកទ្វារជាប់

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

៦៩០

នៅក្នុង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទេវទាញឯងក្នុង ឲ្យគេទេវទាញក្នុង នូវបរិការនៃ
អនុបសម្បទានោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជា
ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាជាអនុបសម្បទា ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៧៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១៤
យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទេវទាញឯង ឬឲ្យគេទេវទាញនូវភិក្ខុនីជាអលជ្ជិនី ១ ទេវទាញ
ឯង ឬឲ្យគេទេវទាញនូវបរិការនៃភិក្ខុនីជាអលជ្ជិនីនោះ ១ ទេវទាញឯង
ឬឲ្យគេទេវទាញភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ទេវទាញឯង ឬឲ្យគេទេវទាញនូវបរិការនៃភិក្ខុនី
ឆ្លុតនោះ ១ ទេវទាញឯងឬឲ្យគេទេវទាញនូវភិក្ខុនីអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ១ អ្នក
ធ្វើការឈ្មោះ ១ អ្នកធ្វើការទាស់ទែង ១ អ្នកធ្វើតិរច្ឆានកថា ១ អ្នកធ្វើ
អធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ទេវទាញឯងឬឲ្យគេទេវទាញនូវបរិការនៃភិក្ខុនីទាំងនោះ
១ ទេវទាញឯង ឬឲ្យគេទេវទាញនូវភិក្ខុនីជាអន្តោវាសិនីឬជាសទ្ធិវិហារិនីដែល
ប្រព្រឹត្តមិនល្អ ១ ទេវទាញឯងឬឲ្យគេទេវទាញនូវបរិការនៃភិក្ខុនីនោះ ១
ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ត្រូវផ្លូវគ្នា ៤

និក្ខន្ធសិក្ខាបទ

[២៧៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ ក្នុងបទថា អញ្ញំ អនាបេតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា បើកិក្ខនីដែលបានប្រើថា នាងចូរ អុសចេញទៅ ទង់ទាញឲ្យហួសទ្វារ សូម្បីច្រើនចេញទៅ ដោយប្រយោគ មួយ ក៏ត្រូវអាបត្តិតែមួយ ។ បើបានប្រើយ៉ាងនេះថា ចូរអុសឲ្យហួសទ្វារនេះ នឹងនេះចេញទៅ ទង់ទាញហួសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិជាច្រើន ដោយការរាប់ ទ្វារ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារថិកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

និក្ខន្ធសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៦

[២៧៦] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនី នៅច្រឡកច្រឡំដោយគហបតីខ្លះ ដោយបុត្ររបស់គហបតីខ្លះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ចណ្ឌកាលីជាម្ចាស់មិនសមបីនឹងនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនគហបតីខ្លះសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនរបស់គហបតីខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងនៅ ច្រឡកច្រឡំដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនគហបតីខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី ណាមួយ នៅច្រឡកច្រឡំ ដោយគហបតីក្តី ដោយកូនគហបតីក្តី ។ ភិក្ខុនី នោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ ពោលយ៉ាងនេះថា នៃលោកម្ចាស់ លោកកុំនៅ ច្រឡកច្រឡំដោយគហបតីឬ ដោយកូនគហបតីឡើយ នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរស្ងាត់ចុះ សង្ឃរមែងសសើរសេចក្តីស្ងាត់នៃបងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនីនោះ កាលភិក្ខុនីទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះ ហើយក៏នៅប្រកួតប្រកាន់ធ្វើយ៉ាងនោះ

ដដែល ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនកម្មប្រកាសហាម
ដរាបគម្រប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ ។ ភិក្ខុនីនោះ បើភិក្ខុនីទាំងឡាយ
សូត្រសមនុកាសនកម្មប្រកាសហាមដរាបគម្រប់បីដងហើយ លះវត្ថុនោះបាន
ការលះដូច្នោះនេះជាការប្រពៃ បើមិនលះទេ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាលហើយ ។ ដែលហៅថា ច្រឡកច្រឡំនោះ
គឺច្រឡកច្រឡំដោយកាយកម្ម និងវចកម្តងមិនសមគួរ ។ ដែលហៅថា
គហបតីនោះ បានដល់ជនឯណាមួយ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ដែលហៅថា
កូនគហបតី នោះបានដល់ជនណាមួយ ជាកូនឬជាបងប្អូនប្រុស (នៃ
គហបតីនោះ) ។

[២៧៨] ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ គឺភិក្ខុនីណាមួយ ដែលជាអ្នកច្រឡក
ច្រឡំ ។ ពាក្យថា ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយណាបានឃើញ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាបានឮ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ
គប្បីនិយាយហាមប្រាមថា នៃលោកម្ចាស់ លោកកុំនៅច្រឡកច្រឡំដោយ
គហបតី ឬដោយកូនរបស់គហបតីឡើយ នៃលោកម្ចាស់ លោកចូរស្ងាត់ចុះ
សង្ឃរមែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់របស់បងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះ គប្បី
និយាយហាមអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង គប្បីនិយាយហាមអស់វារៈគម្រប់បី
ដងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះចេញ ការលះដូច្នោះនេះជាការប្រពៃ បើមិនលះ
ចេញទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាឮហើយ មិននិយាយ

ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយទាញ
 យកមកកាន់ទីកណ្ណាលសង្ឃ ហើយគប្បីនិយាយហាមប្រាមថា នែលោក
 ម្ចាស់ លោកកុំនៅច្រឡំក្រឡំដោយគហបតីឬដោយកូនគហបតីឡើយ នែ
 លោកម្ចាស់ លោកចូរស្ងាត់ចុះ សង្ឃរមែងសរសើរសេចក្តីស្ងាត់នៃបងប្អូន
 ស្រី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះគប្បីនិយាយហាមប្រាមអស់វារៈគម្រប់ពីរជងផង
 គប្បីនិយាយហាមអស់វារៈគម្រប់បីជងផង ។ បើភិក្ខុនីនោះលះបង់បាន ការ
 លះបានដូច្នោះនេះ ជាការប្រពៃ បើមិនលះចេញទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៧៩] ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវភិក្ខុនីទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាស
 ហាមប្រាមយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ នៅច្រឡំ
 ច្រឡំ ដោយគហបតីខ្លះ ដោយកូនរបស់គហបតីខ្លះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះវត្ថុ
 នោះចេញទេ ។ បើកម្មនោះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បី
 សូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះវត្ថុនោះចេញ ។
 នេះជាញត្តិ (គឺប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង) ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះ នៅច្រឡំក្រឡំដោយគហបតីខ្លះ ដោយ
 កូនគហបតីខ្លះ ។ ភិក្ខុនីនោះមិនលះចោលវត្ថុនោះចេញទេ ។ ឥឡូវនេះ
 សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះ
 ចេញ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មចំពោះភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់

វត្ថុនោះចេញ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ
 មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ខ្ញុំ
 សូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះ
 អស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយ្មោះនេះ សង្ឃបានសូត្រ
 សមនុកាសនកម្មដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះចេញហើយ ។ ការសូត្រសមនុ-
 កាសនកម្មនេះ គួរដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម
 ចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយ អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៨០] កាលសូត្រចប់ញត្តិ (ភិក្ខុនិយ្មោះមិនលះបង់វត្ថុនោះ)
 ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ (១) កាលសូត្រកម្មវាចាពីរដង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ (២)
 កាលចប់កម្មវាចាជាស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨១] កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាកម្មជាធម៌ ហើយមិនលះបង់វត្ថុ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនិមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិន
 លះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាកម្មមិនជាធម៌
 ហើយមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាកម្ម
 ជាធម៌វិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនិមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាកម្មមិនជាធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៨២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិដែលសង្ឃមិនបានសូត្រសមនុកាសនកម្ម ១ ភិក្ខុនិលះបង់វត្ថុនោះ ១
 ភិក្ខុនិឆ្គត ១ ភិក្ខុនិជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤

សំសដ្ឋសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ បទទាំងពួងនិយាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ
មានការសូត្រសមុទ្រកាសន៍ជាសមុជ្ជាន ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា
ដូច្នោះឯង ។

សំសដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៧

[២៨៣] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ នាំគ្នាត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មត ថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្ស៊ីស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ ពួក អ្នកលេងនាំគ្នាប្រទូស្ត (ពួកភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយនាំគ្នា ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តី រន្ស៊ីស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខសោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយគ្មានពួកឈ្នួញទៅ ជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកប ដោយសេចក្តីរន្ស៊ីស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ ទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមគួរនឹង គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេ សន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្ស៊ីស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ

នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយគ្មានពួកឈ្មួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់
ចារិកខាងក្នុងដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស ប្រកប
ដោយភ័យចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាលហើយ ។ ពាក្យថា ខាងក្នុងដែន គឺភិក្ខុនី
នៅខាងក្នុងដែនរបស់ស្តេចណា ក៏ត្រាច់ទៅខាងក្នុងដែនរបស់ស្តេចនោះ ។
ដែលហៅថា ទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀសនោះ បានដល់ កន្លែងដែល
ពួកចោរនៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរបរិភោគក៏ប្រាកដ កន្លែងដែល
ពួកចោរឈរក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរអង្គុយក៏ប្រាកដ កន្លែងដែល
ពួកចោរដេកក៏ប្រាកដ ក្នុងផ្លូវនោះ ។ ទីដែលហៅថា ប្រកបដោយភ័យ
ចំពោះមុខនោះ គឺពួកមនុស្សដែលចោរទាំងឡាយសម្លាប់ក៏ប្រាកដ ដែល
ចោរបួនក៏ប្រាកដ ដែលចោរវាយក៏ប្រាកដក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា
គ្មានពួកឈ្មួញទៅជាមួយនោះ គឺរៀបចំពួកឈ្មួញចេញ ។ ពាក្យថា ត្រាច់
ទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រាច់ទៅក្នុងស្រុក កំណត់មួយរយៈមាន់ហើរ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ទីព្រៃមិនមែនជាស្រុក ភិក្ខុនី
ត្រាច់ទៅក្នុងទីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៨៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីទៅជាមួយពួកឈ្មួញ ១ ភិក្ខុនីទៅក្នុងទីក្សេមក្សាន្តមិនមានភ័យ ១
ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤

អន្តោរដ្ឋសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ គ្រប់ៗ បទ ងាយយល់ទាំងអស់ ។ សិក្ខាបទនេះ
មានសមុជ្ឈានដូចឯឡូកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជាទោសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
អចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អន្តោរដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៨

[២៨៦] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង្គក្នុងវគ្គជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេ សន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ។ អ្នកលេងទាំងឡាយក៏នាំគ្នាប្រទូស្ត (ពួកភិក្ខុនីនោះ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមគួរនឹងគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយ សេចក្តីរង្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខសោះ ។ បេ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនីគ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយ សេចក្តីរង្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងគ្មានពួកឈ្នួញ ទៅជាមួយ ហើយត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅដែនដែលគេសន្មតថា ជាទី ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ អំពើនេះមិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

ភិក្ខុនីណាមួយ គ្មានពួកឈ្នួញទៅជាមួយ ហើយត្រាប់ទៅកាន់ចារិកខាងក្រៅ ដែន ដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរន្សៀស ប្រកបដោយភ័យ ចំពោះមុខ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តួរចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងក្រៅដែន គឺភិក្ខុនី នៅក្នុងដែនរបស់ស្តេចណា ហើយត្រាប់ទៅកាន់ចារិកក្នុងដែនរបស់ស្តេច ឯទៀតក្រៅពីដែនរបស់ស្តេចនោះ ។ ដែលហៅថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តី រន្សៀសនោះ បានដល់កន្លែងដែលពួកចោរនៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរ បរិភោគក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរឈរក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរ អង្គុយក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលពួកចោរដេកក៏ប្រាកដក្នុងផ្លូវនោះ ។ ទីដែល ហៅថា ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខនោះ គឺពួកមនុស្សដែលចោរទាំងឡាយ សម្លាប់ក៏ប្រាកដ ដែលពួកចោរបួនក៏ប្រាកដ ដែលពួកចោរវាយក៏ប្រាកដ ក្នុងផ្លូវនោះ ។ ដែលហៅថា គ្មានពួកឈ្នួញ គឺរៀរចាកពួកឈ្នួញ ។ ពាក្យថា ត្រាប់ទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រាប់ទៅក្នុងស្រុក កំណត់ មួយរយៈមាន់ហើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុនីត្រាប់ ទៅក្នុងព្រៃមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ កន្លះយោជន៍ ។

[២៨៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទៅជាមួយពួកឈ្នួញ ១ ភិក្ខុនីទៅក្នុងទីក្រុមក្បួនមិនមានភ័យ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤

តិរោវដ្ឋសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ បទទាំងអស់ មានន័យងាយយល់ហើយ ។ សិក្ខា
បទនេះ មានសម្បជានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

តិរោវដ្ឋសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៩

[២៨៩] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តវេឡូវនជា
 កលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនីត្រាច់ទៅកាន់
 ចារិកខាងក្នុងវស្សា ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ត
 បង្ហាបថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ដើរជាន់
 ស្មៅស្រសំទាំងឡាយ បៀតបៀនវត្តដែលរស់នៅមានឥន្ទ្រិយតែមួយ ញ៉ាំង
 សត្វទាំងឡាយតូចៗ ឲ្យវិនាសទៅជាច្រើនសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮមនុស្ស
 ទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាបហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
 បន្តបង្ហាបថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សាសោះ
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកភិក្ខុនី
 ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា
 ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងឡាយដែលមិន
 ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកខាងក្នុងវស្សា ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។

[២៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងក្នុងវស្សា សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនបាននៅចាំវស្សាកំណត់ ៣ ខែខាងដើមក្តី^(១) កំណត់ ៣ ខែខាងចុងក្តី^(២) ។ ពាក្យថា ត្រាប់ទៅកាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រាប់ទៅ ក្នុងស្រុកកំណត់មួយរយៈមាន់ហើរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ ចន្លោះស្រុក ។ ភិក្ខុនីត្រាប់ទៅក្នុងព្រៃមិនមែនស្រុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ កន្លះ យោជន៍ ។

[២៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីទៅដោយសត្តាហាករណីយកិច្ច ១ ភិក្ខុនីទៅព្រោះហេតុនីមួយ បៀតបៀន ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាង ដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១- បុរិមិកវស្សា ។ ២- បច្ឆិមិកវស្សា ។

អដ្ឋកថា

តុវដ្ឋវគ្គទី ៤

អន្តោវស្សសិក្ខាបទ

ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ គ្រប់បទ មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។ សិក្ខាបទ
នេះ មានសម្មជានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

អន្តោវស្សសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

តុរ្យវគ្គទី ៤ សិក្ខាបទទី ៧០

[២៩២] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តវេឡូវនជា កលន្ទកនិវាបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំ វស្សាក្នុងវត្តវេឡូវន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះនោះឯង (ចេញវស្សាហើយក៏នៅ) ក្នុងទីនោះអស់ហេមន្តរដូវ (នៅ) ក្នុងទីនោះអស់គិម្ហរដូវ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្គាប់ថា ទិសទាំងឡាយចង្អៀតងងឹតដល់ ភិក្ខុទាំងឡាយ ទិសទាំងឡាយមិនប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុទាំងនេះ (ឬដូច ម្តេច បានជាមិនចេញអំពីទីនេះសោះ) ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្គាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះប្រាប់ដំណើរ នុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យ អំណាចនៃប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីសេចក្តីប្រពៃដល់សង្ឃ ១ ។ បេ ។ ដើម្បីសេចក្តីតាំងនៅមាំនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ នៅចាំវស្សារួចហើយមិនចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយ ហោចទៅ សូម្បីតែ ៥-៦ យោជន៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ដែលហៅថា នៅចាំវស្សា រួចហើយ គឺនៅចាំវស្សាគ្រប់ ៣ ខែខាងដើមក្តី គ្រប់ ៣ ខែខាងចុងក្តី ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ដោយ ហោចទៅសូម្បីតែ ៥-៦ យោជន៍ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៨៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីកាលមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកភិក្ខុនីផងគ្នាជាគម្រប់ពីរមិន បាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជា ខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

ត្រូវដាក់ទី ៤ ចប់

អដ្ឋកថា

តុវដ្តវគ្គទី ៤

ចារិកនបក្កមនសិក្ខាបទ

[២៧២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា
អាហ្មន្ត្រិកា ប្រែថា ចង្អៀត ។

[២៧៣] ពីរបទថា ធុរំ និក្ខត្តមត្តេ សេចក្តីថា បើកិក្ខនីជាក់ជុរៈ
ហើយ ក្រោយមក ទើបចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដូចគ្នា ។
កាលបរាណហើយ ទៅអស់ចម្ងាយ ៥ យោជន៍ ជាអនាបត្តិ ។ ក្នុង ៦
យោជន៍មិនមានពាក្យដែលគប្បីពោលដល់ឡើយ ។

បើកិក្ខនីទៅបាន ៣ យោជន៍ ហើយវិលត្រឡប់មកវិញដោយផ្លូវដើម
នោះឯង មិនគួរ បើមកដោយផ្លូវដទៃ គួរ ។

[២៧៤] បទថា អន្តរាយេ គឺមានអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។ កិក្ខនី
ចេញទៅដោយគិតថា អញនឹងទៅ តែទឹកស្ទឹងជន់មកពេញក្តី ពួកចោរស្អាត
នៅជិតផ្លូវក្តី មេឃធ្លាក់ភ្លៀងមកក្តី ទោះត្រឡប់មក គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស
មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចបឋមបុរាណជិក ជាអភិរិយា ជា
សញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិកៈ ជាលោកវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ចារិកនបក្កមនសិក្ខាបទ ចប់
តុវដ្តវគ្គទី ៤ ចប់

វិទយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ១

[២៩៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង នាយជាងបានគូរ គំនូរ ក្នុងព្រះរាជដំណាក់ដីវិចិត្រ ក្នុងឧទ្យានស្តេចបសេនទិកោសល ។ ពួកមនុស្ស ជាច្រើនតែងទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ដីវិចិត្រ (នោះ) ។ សូម្បីពួកឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនី (កិក្ខុនីពួក ៦ រូប) ក៏បានទៅមើលព្រះរាជ ដំណាក់ ដីវិចិត្រ (នោះដែរ) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងទៅមើល ព្រះរាជដំណាក់ដីវិចិត្រ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សទាំងនោះ កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ (ដូច្នោះ) ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ពួក ឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនី មិនសមបើនឹងទៅមើលព្រះរាជដំណាក់ដីវិចិត្រសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនីទៅមើល រាជដំណាក់ដីវិចិត្រ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ បន្ទោសថាម្ចាស់កិក្ខុ ទាំងឡាយ ឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងទៅមើលរាជដំណាក់ដីវិចិត្រ ទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរ
សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ទៅដើម្បីមើល
ដំណាក់សម្រាប់ក្រសាលរបស់ស្តេចក្តី រោងដីវិចិត្រក្តី សួនក្តី ឧទ្យានក្តី
ស្រះបោក្ខរណីក្តី ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[២៩៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារចហើយ ។ ដែលហៅថា ដំណាក់ក្រសាល
របស់ស្តេច បានដល់ដំណាក់ដែលគេសាងដើម្បីក្រសាលសប្បាយដល់ស្តេច
នៅក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ដែលហៅថា រោងដីវិចិត្រ បានដល់រោងដែលគេ
សាងដើម្បីលេងសប្បាយដល់មនុស្សទាំងឡាយ នៅក្នុងកន្លែងណាមួយ ។
ដែលហៅថា សួន បានដល់ សួនដែលគេសាងដើម្បីលេងសប្បាយ ដល់
មនុស្សទាំងឡាយក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ដែលហៅថា ឧទ្យាន បានដល់
ឧទ្យានដែលគេសាងដើម្បីលេងសប្បាយដល់មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីណាមួយ ។
ដែលហៅថាស្រះបោក្ខរណី បានដល់ ស្រះបោក្ខរណីដែលគេសាងដើម្បីលេង
សប្បាយដល់មនុស្សទាំងឡាយក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ភិក្ខុនីទៅដើម្បីមើល
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ឈរមើលក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។
ភិក្ខុនីលះបង់ឧបចារមើល ហើយមើលរឿយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនី
ទៅដើម្បីមើលកន្លែងណាតែមួយៗ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ (មួយៗ) ឈរមើល
ក្នុងទីណា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងទីនោះ ។ លះបង់ឧបចារមើលហើយមើល
ញយៗ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

បុព្វត្ថិយកណ្ណ ចិត្តាគារវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២៨៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិយរក្ខន្ធអារាមហើយមើល ១ ភិក្ខុនីកំពុងដើរទៅក្តី ដើរមកក្តី ឃើញ
 ១ កាលបើមានកិច្ចភិក្ខុនីទៅហើយឃើញ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
 ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

រាជាគារសិក្ខាបទ

[២៧៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃចិត្តាគារវគ្គ ដូចតទៅ
បទថា រាជាគារំ បានដល់ ដំណាក់លោកស្ដេច ។

បទថា ចិត្តាគារំ បានដល់ សាលាតាំងចិត្តកម្ម គួរជាទីរករាយ ។

បទថា អារាមំ បានដល់ អារាមដែលជាទីកន្លែងលម្អៃចិត្ត ។

បទថា ឧយ្យានំ បានដល់ ឧទ្យានជាទីលម្អៃអារម្មណ៍ ។

បទថា ខោក្ខរណី បានដល់ ស្រះបោក្ខរណីជាទីសម្រាប់លេងកីឡា
ព្រោះហេតុនោះឯង ក្នុងបទកាជនៈ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ពាក្យថា
យត្ថ កត្ថចិ រញ្ជោ កិឡិវុំ ជាដើម ។

[២៧៦] ក្នុងបទថា ទស្សនាយ គច្ឆតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស នេះ
គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យដូច្នោះថា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដោយការរាប់ជំហាន ។

ក្នុងបទថា យត្ថ វិទា បស្សតិ នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា បើភិក្ខុនិយរ
ក្នុងទីមួយកន្លែងនោះឯង មិនលើកជើងទៅមកមើលដល់ទៅ ៥ ដង ក៏ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ប៉ុណ្ណោះ ។ តែកាលភិក្ខុនិសម្លឹងមើលទិសភាគនោះៗ
ហើយមើល ត្រូវអាបត្តិចែកចេញទៅជាច្រើន តែត្រូវទុក្ខដដល់ភិក្ខុក្នុងទីទាំង
ពួង ។

[២៧៧] ពីរបទថា អារាមេ វិទា សេចក្ដីថា ជនទាំងឡាយធ្វើ

ព្រះរាជវាំងជាដើម ជិតអារាមលំនៅ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលសម្លឹងឃើញ
ព្រះរាជវាំងជាដើមនោះ ។

ពីរបទថា គច្ឆន្តិ វា អាគច្ឆន្តិ វា សេចក្តីថា សម្លឹងមើលព្រះរាជវាំង
ជាដើមនោះ ដែលមាននៅជិតផ្លូវរបស់ភិក្ខុនី ដែលដើរទៅដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់បិណ្ឌបាតជាដើម ជាអនាបត្តិ ។

បទថា សតិ ករណីយេ គន្ធា សេចក្តីថា ភិក្ខុនីទៅកាន់រាជដំណាក់
ដោយកិច្ចចាំបាច់ឯណាមួយ ហើយឃើញ ជាអនាបត្តិ ។

បទថា អាបនាសុ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវអន្តរាយឯណាមួយបៀតបៀន
លួចចូលទៅហើយឃើញ មិនជាអាបត្តិ ។ បទដ៏សេស មានន័យងាយ
យល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

រាជាគារសិក្ខាបទទី ១ ចប់

វិទយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ២

[២៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រើប្រាស់អាសន្និខ្លះ បល្ល័ង្កខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិកវិហារ ឃើញហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសម បើនឹងប្រើប្រាស់អាសន្និខ្លះ បល្ល័ង្កខ្លះ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាម សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ កំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុ ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងប្រើប្រាស់អាសន្និខ្លះ បល្ល័ង្កខ្លះសោះ ។ បេ។ ទ្រង់ ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់អាសន្និខ្លះ បល្ល័ង្កខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោកទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងប្រើប្រាស់អាសន្និខ្លះ បល្ល័ង្កខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង- ឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រើប្រាស់អាសន្និក្តី បល្ល័ង្កក្តី ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

[២៩៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តុរចហើយ ។ អាសនៈដែលកន្លងហួសប្រមាណ តថាគតឲ្យឈ្មោះថា អាសន្តិ ។ គ្រែដែលគេវិចិត្រដោយសត្វកាចទាំងឡាយ លើកទៅមកបាន ឈ្មោះថា បល្ល័ង្ក ។ ពាក្យថា ប្រើប្រាស់ គឺភិក្ខុនីអង្គុយ ឬដេកលើអាសនៈនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីកាត់ជើងអាសន្តិហើយ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីទម្លាយរូបសត្វកាច ទាំងឡាយនៃបល្ល័ង្កហើយទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម បញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

អាសន្តិបរិកុញ្ញនសិក្ខាបទ

[២៩៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បណ្ឌិតគប្បី
ជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគ ក្នុងកាលអង្គុយលើ និង
ដេកលើ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យនាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

អាសន្តិបរិកុញ្ញនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៣

[៣០១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី ទាំងឡាយការសូត្រ (ឬអំបោះ) ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិក វិហារ ឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កិក្ខុនី ទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងការអំបោះដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាម សោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ពួក ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី មិនសមបើនឹងការអំបោះសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយការអំបោះ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងការអំបោះទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ ការអំបោះ កិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០២] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ធ

សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណរូបហើយ ។ សូត្រទាំងឡាយមាន ៦ យ៉ាង
 គឺរបស់ធ្វើដោយសំបកឈើ ១ ធ្វើដោយកប្បាស ១ ធ្វើដោយសូត្រ
 (សម្បុកនាង) ១ ធ្វើដោយរោមសត្វ ១ ធ្វើដោយផ្ទៃ ១ និងភ្នំ : (របស់
 ដែលលាយដោយវត្ថុទាំង ៥ មានសំបកឈើជាដើមជាមួយគ្នា) ១ ឈ្មោះ
 ថា សូត្រ ។ ពាក្យថា ការ គឺភិក្ខុនិការដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិទុកដ ក្នុង
 ប្រយោគដែលការ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ វារៈដែលបង្វិលមួយជុំៗ ។

[៣០៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនិការអំបោះដែលគេការរូបហើយ ១ ភិក្ខុនិវត្ត ១ ភិក្ខុនិជាខាងដើម
 បញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

សុត្តកន្តនសិក្ខាបទ

[៣០២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា ឧទ្ធុវដ្ឋវេ
សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនិរុំអំបោះដែលលាចេញដោយដៃចូលមក ត្រូវអាបត្តិតែ
១ ។ តែត្រូវទុក្ខដគ្រប់ៗ ប្រយោគ ដោយរាប់គ្រាដែលក្តាប់ដៃ តាំងអំពី
ជ្រើសរើសកប្បាស មុននឹងខារ ។

[៣០៣] បទថា កន្តិតសុត្តំ សេចក្តីថា ខារអំបោះជើងជាយឲ្យគួប
ចូលគ្នាជាដើម ឬខារអំបោះដែលគេខារទុកមិនល្អជាថ្មី ។ បទដ៏សេស
ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡែកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣
មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

សុត្តកន្តនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ

ចិត្តាភិបាលវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៤

[៣០៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ។បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថសោះ ។បេ។
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើការខ្វល់ខ្វាយ
 បម្រើគ្រហស្ថ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជេតវនាមទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ពួកភិក្ខុមិនគួរបើនឹងធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើគ្រហស្ថទេ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លាទេ ។បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយធ្វើការបម្រើគ្រហស្ថ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

[៣០៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ដែលឈ្មោះថា ការខ្វល់ខ្វាយ
 បម្រើគ្រហស្ថ គឺភិក្ខុនិចម្ពិនបបរក្តី បាយក្តី ខាទនីយក្តី លាងសាដកក្តី
 សំពត់ឈូតក្តី ដើម្បីបុគ្គលដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

វិទយបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

[៣០៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីជួយចម្អិនទឹកបបរក្តី សង្ឃកត្តក្តី ដើម្បីសង្ឃ ១ ភិក្ខុនីជួយគ្រហស្ថ
 ក្នុងការបូជាចេតិយ ១ ភិក្ខុនីចម្អិនបបរក្តី បាយក្តី ខាទនីយក្តី លាងសាដក
 ក្តី សំពត់ឈ្នួតក្តី ដើម្បីវេយ្យាវច្ចៈរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាង
 ដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥

គហិវេយ្យាវច្ឆសិក្ខាបទ

[៣០៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះ ក្នុងបទថា យាតុំ វា ជាដើម គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដោយរាប់ប្រយោគគ្រប់ៗ ប្រយោគ តាំងពីការបុកអង្ករជាដើម ។ ក្នុងបបរ និងបាយ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ជាច្រើនដោយការរាប់កាជនៈ ។ ក្នុងរបស់ទំពាជាដើម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈជាច្រើន ដោយការរាប់ប្រភេទរបស់ ។

[៣០៦] បទថា យាគុទានេ សេចក្តីថា កាលពួកអ្នកស្រុកកំពុង ចម្អិនបបរ ធ្វើទឹកបានក្តី សង្ឃកត្តដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សង្ឃក្តី ភិក្ខុនិស្សារ ភោជនណាមួយ ដោយរួមចូលគ្នាជាមួយអ្នកស្រុកទាំងនោះ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុនិស្សារជាសម្មាញ់បូជាព្រះចេតិយ បូជាគ្រឿងក្រអូបជាដើម គួរ ។

ពីរបទថា អត្តនោ វេយ្យាវច្ឆករស្ស សេចក្តីថា បើមាតា និងបិតា មករកភិក្ខុនិស្សារពាក់ឲ្យលោកធ្វើរបស់ឯណាមួយឲ្យ ជាផ្លិតក្តី ដងអំបោសក្តី ក៏បាន តាំងនៅក្នុងឋានៈនៃបុព្វវេយ្យាវច្ឆៈ ហើយស្សារភោជនឯណាមួយឲ្យ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមុជ្ឈានជាដើម ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៣ ទាំងអស់ហើយ ។

គហិវេយ្យាវច្ឆសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ

ចិត្តាភិក្ខុ ៥ សិក្ខាបទ ៥

[៣០៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុង ជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូប
 ចូលទៅកម្រិតបុណ្យភិក្ខុនី ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា នែនាងម្ចាស់ នាង
 ចូរមកម្លាប់អធិករណ៍នេះ ។ បុណ្យភិក្ខុនីគ្រាន់តែទទួលពាក្យថា សាធុ
 តែមិនម្លាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីម្លាប់អធិករណ៍នោះឡើយ ។ ទើប
 ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
 បន្តិះបន្តាប់ថា បុណ្យភិក្ខុនីជាម្ចាស់កាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់
 នាងចូរមកម្លាប់អធិករណ៍នេះដូច្នោះ បានទទួលពាក្យថា សាធុហើយ
 មិនសមបីនឹងមិនម្លាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីម្លាប់ (អធិករណ៍នោះ)
 សោះ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុណ្យភិក្ខុនី
 កាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមកម្លាប់អធិករណ៍នេះដូច្នោះ
 បានទទួលពាក្យថាសាធុហើយ តែមិនម្លាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បី
 ម្លាប់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុណ្យភិក្ខុនី កាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នែនាងម្ចាស់ នាងចូរមកម្លាប់
 អធិករណ៍នេះដូច្នោះ បានទទួលពាក្យថាសាធុហើយ ហេតុអ្វីក៏មិនម្លាប់

មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន
 នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី
 ណាមួយកាលដែលភិក្ខុនីនិយាយថា នៃនាងម្ចាស់ នាងចូរមកចូររម្ងាប់
 អធិករណ៍នេះដូច្នោះ បានទទួលពាក្យថាសាធុហើយ ភិក្ខុនីនោះក្នុងកាលជា
 ខាងក្រោយឥតមានសេចក្តីអន្តរាយ (អ្វី) ហើយមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើ
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តួលហើយ ។ ពាក្យថា កាលដែលភិក្ខុនី
 បានដល់ ភិក្ខុនីដទៃ ។ អធិករណ៍ទាំងឡាយ ៤ គឺ វិវាទាធិករណ៍ ១
 អនុវាទាធិករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ ឈ្មោះថា
 អធិករណ៍ ។ ពាក្យថា នៃនាងម្ចាស់ នាងចូរមករម្ងាប់អធិករណ៍នេះ គឺថា
 នៃនាងម្ចាស់ នាងចូរមកវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនីនោះ
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយឥតមានសេចក្តីអន្តរាយ គឺកាលបើសេចក្តីអន្តរាយ
 មិនមាន ។ ពាក្យថា មិនរម្ងាប់ គឺមិនរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា
 មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់ គឺភិក្ខុនីមិនបង្គាប់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ភិក្ខុនី
 គ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនរម្ងាប់ អញនឹងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បី
 រម្ងាប់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣០៩] ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ហើយមិនរម្ងាប់
 មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនរម្ងាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
 ដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់
 ថាមិនមែនឧបសម្បន្នា ហើយមិនរម្ងាប់មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីរម្ងាប់នូវ
 អធិករណ៍ ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនរម្ងាប់ មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
 ដើម្បីរម្ងាប់នូវអធិករណ៍ដល់អនុបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
 ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧប-
 សម្បន្នា ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្នា
 ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនឧបសម្បន្នា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣១០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺកាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយហើយភិក្ខុនីស្វែងរកគ្នាមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១
 ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងៃ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គដី ៥

អធិករណសិក្ខាបទ

[៣០៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះ ពីរបទថា អសតិ អន្តរាយេ បានដល់ កាលមិនមានអន្តរាយ ១០ យ៉ាង ។ ភិក្ខុនី ជាក់ចុះហើយ ខាងក្រោយ ទើបវិនិច្ឆ័យ ឈ្មោះថា ត្រូវអាបត្តិមុនហើយ ទើបវិនិច្ឆ័យ ។

[៣១០] ពីរបទថា បរិយេសិត្វា ន លភតិ សេចក្តីថា មិនបាន ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលរួមដៃ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការជាក់ចុះជាសម្បជាន ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជា ទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

អធិករណសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ

ចិត្តាភិបាលវគ្គទី ៥ សិក្សាបទដ្ឋ ៦

[៣១១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង្គក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យ
 ខាទនីយកោជនីយាហារដោយដៃខ្លួនឯង ដល់ពួកមេល្ខានខ្លះ ដល់ពួកកូន
 ល្ខានខ្លះ ដល់ពួកអ្នកឡើងវារខ្លះ ដល់ពួកអ្នកបំបាត់សេចក្តីសោក (គឺអ្នក
 លេងកំប្លែងសើចគឺត្នក) ខ្លះ ដល់ពួកអ្នកវាយស្ករខ្លះ ដោយពាក្យថា អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរពោលសរសើរគុណយើងក្នុងបរិសទ្យចុះ ។ ពួកមេល្ខានខ្លះ
 កូនល្ខានខ្លះ អ្នកឡើងវារខ្លះ អ្នកលេងត្នកកំប្លែងខ្លះ អ្នកលេងស្ករខ្លះ តែង
 ពោលសរសើរគុណបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីក្នុងបរិសទ្យថា នាងម្ចាស់បុល្លនន្ទាជា
 ពហុស្សុត ជាអ្នកប្រសប់និយាយក្លៀវក្លាឃ្លាសខាងសម្តែងធម្មិកថា អ្នកទាំង
 ឡាយចូរឲ្យទានដល់នាងម្ចាស់ចុះ ចូរធ្វើការបូជាដល់នាងម្ចាស់ចុះ ។ កិក្ខុនី
 ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ថា នាងម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនសមបីនឹងឲ្យខាទនីយ
 កោជនីយាហារដល់គ្រហស្ថដោយដៃខ្លួនឯងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យខាទនីយកោជនីយាហារ ដល់
 គ្រហស្ថដោយដៃខ្លួនឯង ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនគួរឃើញឲ្យខាទនីយកោជនីយាហារដល់
 គ្រហស្ថដោយដៃខ្លួនឯងទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យ
ខាទនីយ ឬកោជនីយ ដល់គ្រហស្ថក្តី បរិព្វាជកក្តី បរិព្វាជិកាក្តី ដោយដៃ
ខ្លួនឯង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាលចហើយ ។ បុគ្គលណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ
បុគ្គលនោះឈ្មោះថាគ្រហស្ថ ។ ប្រុសណាមួយដែលបួសជាបរិព្វាជក លើក
ទុកតែភិក្ខុនីនិងសាមណេរចេញ អ្នកនោះហៅថា បរិព្វាជក ។ ស្រីណាមួយ
ដែលបួសជាបរិព្វាជិកា លើកទុកតែភិក្ខុនីសិក្ខាមាននិងសាមណេរចេញ ស្រី
នោះហៅថា បរិព្វាជិកា ។ ដែលឈ្មោះថា ខាទនីយ គឺលើកទុកតែកោជន
៥ យ៉ាង ទឹក និងឈើស្ងួនចេញ ក្រៅ (អំពីនោះ) ហៅថា ខាទនីយ
ទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កោជន បានដល់កោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១
នំកុម្មាស ១ សដូវ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ពាក្យថា ឲ្យ គឺភិក្ខុនីឲ្យដោយ
កាយក្តី ដោយរបស់ជាប់នឹងកាយក្តី ដោយបោះឲ្យក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ភិក្ខុនីឲ្យទឹក និងឈើស្ងួន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣១៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឲ្យគេឲ្យ មិនបានឲ្យដោយដៃខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនីដាក់ (ផុតពីដៃ)
ហើយឲ្យ ១ ភិក្ខុនីឲ្យគ្រឿងលាបកាយខាងក្រៅ ១ ភិក្ខុនីឆ្អុត ១ ភិក្ខុនីជា
ខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥

កោដនទានសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោល
ហើយ ក្នុងអាគារិកសិក្ខាបទ ក្នុងនគ្គវគ្គនោះឯង ។ តែមានសេចក្តីប្លែកគ្នា
យ៉ាងនេះថា អាគារិកសិក្ខាបទនោះ មានសមុជ្ជាន ៦ ឯសិក្ខាបទនេះ មាន
សមុជ្ជានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ព្រោះលោកពោលថា ដោយដែរបស់ខ្លួន
ឯង ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម
មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

កោដនទានសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៧

[៣១៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី
 មិនលះបង់អាវសថចីវរ^១ (ឲ្យដល់កិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់
 ឯង) ។ ពួកកិក្ខុនីឯទៀតដែលមានរដូវមិនបាន (ប្រើប្រាស់ផង) ។ កិក្ខុនី
 ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងមិនលះបង់អាវសថ
 ចីវរ (ឲ្យដល់កិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់ឯង) សោះ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនលះបង់
 អាវសថចីវរ (ឲ្យដល់កិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់ (តែម្នាក់ឯង)
 ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនគួរ
 បើនឹងមិនលះបង់អាវសថចីវរ (ឲ្យដល់កិក្ខុនីដទៃ) ហើយប្រើប្រាស់
 (តែម្នាក់ឯង) ទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ មិនប្រគល់
 អាវសថចីវរហើយប្រើប្រាស់ កិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

១- ចីវរដែលទាយកប្រភេទទុកនៅទីកន្លែងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ជាសាធារណៈដល់កិក្ខុនីដែលមាន
 រដូវទាំងអស់គ្នា ។

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិវាស្ត

៧៣១

[៣១៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារចហើយ ។ ដែលហៅថា អាវសថចីវរ បានដល់ ចីវរដែលទាយកប្រគេនបម្រុងទុកដោយពាក្យថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដែលមានរដូវចូរច្រើប្រាស់ចុះ ។ ពាក្យថា មិនប្រគល់ហើយច្រើប្រាស់ គឺភិក្ខុនីច្រើប្រាស់អស់ពីរបីរាត្រីហើយ ក្នុងថ្ងៃទីបួនលាងហើយមិនប្រគល់ឲ្យ ដល់ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខាមានាភិក្ខុនី សាមណេរិក្តី ហើយច្រើប្រាស់ (ម្នាក់ឯង) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៦] ចីវរមិនទាន់បានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់បានប្រគល់ ហើយច្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់បានប្រគល់ ភិក្ខុនីមាន សេចក្តីសង្ស័យ ហើយច្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរមិនទាន់បាន ប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ឲ្យ ហើយច្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ចីវរប្រគល់ឲ្យហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់បានប្រគល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរប្រគល់ឲ្យហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ចីវរ ប្រគល់ឲ្យហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ឲ្យហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣១៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រគល់ឲ្យហើយច្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុនីច្រើប្រាស់តាមវេនជាថ្មីទៀត ១ ពួកភិក្ខុនីឯទៀតដែលមានរដូវក៏មិនមាន (ហើយភិក្ខុនីនោះចេះតែច្រើនទៅមិន បានលះ) ១ ភិក្ខុនីដែលចោរដណ្តើមយកចីវរទៅ ១ ភិក្ខុនីដែលមានចីវរ វិនាស ១ ភិក្ខុនីច្រើប្រាស់ក្នុងពេលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ចិត្តាគារវគ្គដី ៥

អារវសថវិរសិក្ខាបទ

[៣១៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះថា បទថា បុណ្យវិយាយេ ប្រែថា កាលតទៅ ។

បទថា អារវសថវិរសិក្ខា ពួកចោរលួចចិវរដែលមានតម្លៃថ្លៃ ដែលភិក្ខុនិដោះចេញអំពីកាយ ដាក់លុបហើយទៅ ក្នុងអន្តរាយមានសភាព បែបនេះ ជាអនាបត្តិដល់ភិក្ខុនិដែលស្ងៀកមិនលះបង់ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចកបិរសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និង វាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជា នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អារវសថវិរសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៨

[៣១៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង្គក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី មិនប្រគល់លំនៅ (ដល់អ្នកដទៃ) ហើយក៏ចៀសទៅកាន់ចារិក ។ ក៏ សម័យនោះឯង ភ្លើងឆេះលំនៅរបស់បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី (នោះ) ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា នៃនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ណ្ហើយចុះ យើង នឹងជញ្ជូនរបស់ចេញ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយពួកខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃនាង ម្ចាស់ទាំងឡាយ យើងនឹងមិនជញ្ជូនទេ ក្រែងរបស់ណាមួយបាត់ទៅហើយគេ នឹងចោទប្រកាន់យើង ចំពោះរបស់ទាំងអស់ ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីត្រឡប់មកកាន់ លំនៅនោះវិញទៀតហើយសួរកិក្ខុនីទាំងឡាយថា នៃនាងម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួក នាងបានជញ្ជូនរបស់យើងចេញខ្លះដែរឬទេ ។ ពួកកិក្ខុនីទាំងនោះតបថា នៃ នាងម្ចាស់ ពួកយើងមិនបានជញ្ជូនចេញទេ ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយ កាលបើលំនៅត្រូវភ្លើងឆេះ មិនគួរ បើនឹងមិនជញ្ជូនរបស់ចេញផងសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តី ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ ថា បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងមិនប្រគល់លំនៅ (ឲ្យគេថែរក្សាសិន) ហើយសឹមចៀសចេញទៅកាន់ចារិកដូច្នោះសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនប្រគល់លំនៅសិន ហើយចៀស

ចេញទៅកាន់ចារិក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនគួរឃើញនឹងមិនប្រគល់លំនៅសិន ហើយចៀសចេញ
 ទៅកាន់ចារិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនប្រគល់លំនៅ
 ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣១៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា លំនៅ សំដៅយក
 លំនៅដែលមានសន្ទុះទ្វារជាប់ ។ ពាក្យថា មិនប្រគល់ហើយចៀសចេញទៅ
 កាន់ចារិក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីមិនប្រគល់ដល់ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខាមាណាភិ សាមណេរី
 ក្តី ហើយឈានកន្លងរងនៃលំនៅដែលមានរង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
 កាលភិក្ខុនីឈានកន្លងឧបចារនៃលំនៅ ដែលមិនមានរង ក៏ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។

[៣២០] លំនៅដែលខ្លួនមិនបានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបាន
 ប្រគល់ឲ្យ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ លំនៅដែលខ្លួន
 មិនបានប្រគល់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ លំនៅដែលខ្លួនមិនបានប្រគល់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ហើយ
 ក៏ចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនប្រគល់លំនៅដែលគ្មាន

សន្ទុះទ្វារជាប់ ហើយចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លំនៅដែលខ្លួន
ប្រគល់ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនទាន់ប្រគល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លំនៅ
ដែលខ្លួនប្រគល់ហើយ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លំនៅ
ដែលខ្លួនប្រគល់ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាប្រគល់ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣២១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)

គឺភិក្ខុនីប្រគល់ហើយទើបចៀសចេញទៅ ១ កាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ
ភិក្ខុនីក៏ចេញទៅស្វែងរក (គ្មានឯងប្រគល់ឲ្យតែ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១
ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយក៏ចេញទៅ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

អារវសថវិហារសិក្ខាបទ

[៣១៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ បទថា
អនិស្សន្និទ្ធា សេចក្តីថា មិនប្រគល់ឲ្យដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការរក្សា គឺមិន
ប្រគល់ឲ្យដោយសម្គាល់ យ៉ាងនេះថា សូមជួយរក្សាបន្ទប់ទីលំនៅនេះឲ្យផង
ដូច្នោះ ។

[៣២១] ពីរបទថា បរិយេសិទ្ធា ន លកតិ គឺមិនមានអ្នកថែរក្សា ។
បទថា តិលាឆាយ គឺមិនអាចនឹងពោលបាន ។

បទថា អាបទាសុ សេចក្តីថា កាលដែនបាក់បែក ពួកភិក្ខុនីទាំង-
ឡាយចោលអាវាស ហើយចៀសចេញទៅ ក្នុងអន្តរាយមានសភាពបែបនេះ
ជាអនាបត្តិ ។ បទដ៏សេស មានន័យរាក់ហើយ ។

សមុជ្ឈានជាដើម ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មកនោះៗឯង ។

អារវសថវិហារសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ៩

[៣២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយា
 ភិក្ខុនីរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ត-
 បង្កាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថ
 ដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ពួកភិក្ខុនីបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួក
 ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី មិនសមបើនឹងរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ពិតមែនឬ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី
 មិនគួរនឹងរៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យ
 ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយរៀន
 តិរច្ឆានវិជ្ជា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣២៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ចំណេះណាមួយជាខាងក្រៅ

ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចំណេះនោះឈ្មោះថា តិរច្ឆានវិជ្ជា ។
ពាក្យថា រៀន សេចក្តីថា ភិក្ខុនីរៀនដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ
បទ ។ (បើ) រៀនដោយអក្សរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ អក្សរ ។

[៣២៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីរៀនសរសេរអក្សរ ១ ភិក្ខុនីរៀនធារណសាស្ត្រ^(១) ១ ភិក្ខុនីរៀន
វិជ្ជាការពារខ្លួនសម្រាប់រក្សា (ខ្លួន) ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចត្តិ ១ ។

១- គឺភិក្ខុនីរៀនគម្ពីរដទៃៗ ទៀតដើម្បីឲ្យដឹងស្គាល់នូវលទ្ធិវិជ្ជាក្នុងគម្ពីរនោះៗ ។

អង្គកថា

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥

តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាយបុណនសិក្ខាបទ

[៣២៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នោះ ពីរបទថា ពារហិរកំ អនត្តសញ្ញាតំ បានដល់ (សិប្បវិជ្ជាការ) ទម្ងាយអ្នកដទៃ មានដូចជា សិប្បៈ ទាក់ទងដោយដីរី សេះ រថ ធ្នូ និងដាវ និងមន្តអថ័ន មន្តកប់ស្នងរូប មន្តធ្វើឲ្យមានអំណាច មន្តធ្វើឲ្យស្តម និងវិជ្ជាជ្រុំថ្នាំបំពុល ជាដើម ។

[៣២៤] បទថា បរិត្តំ បានដល់ បរិត្ត មានដូចជាបរិត្តការពារពួក យក្ស និងបរិត្តការពារពួកនាគ (ពស់) ជាដើម គ្រប់យ៉ាង រមែងគួរ ។ បទដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដូចបទសោធម្មសិក្ខាបទ កើតឡើងតាម វាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាយបុណនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ចិត្តាភារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ១០

[៣២៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយា
 ភិក្ខុនី បង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល
 បន្តិះបង្កាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាដូចជាពួក
 ស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីបានឮច្បាស់នូវពាក្យមនុស្ស
 ទាំងឡាយកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា
 សោះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី
 បង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនគួរបើនឹងបង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជាទេ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
 ។ បេយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ បង្រៀនតិរច្ឆានវិជ្ជា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។

[៣២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

៧៤១

ទី ១ នៃបុរាណជីកកណ្ណរចហើយ ។ ចំណេះណាមួយជាខាងក្រៅ ដែលមិន
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចំណេះនោះឈ្មោះថា តិរច្ឆានវិជ្ជា ។ ពាក្យថា
បង្រៀន គឺភិក្ខុនីបង្រៀនដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ បទ ។
បង្រៀនដោយអក្សរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈរាល់ៗ អក្សរ ។

[៣២៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីបង្រៀនសរសេរ ១ ភិក្ខុនីបង្រៀនធារណសាស្ត្រ ១ ភិក្ខុនីបង្រៀន
វិជ្ជាការពារខ្លួនដើម្បីរក្សា (ខ្លួន) ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចត្តិ ១ ។

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ ចប់

អង្គកថា

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥

តិរច្ឆានវិជ្ជាវាចនសិក្ខាបទ

[៣២៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា
វាចេយ្យ ប្រែថា បង្រៀន (នោះឯង) ដែលប្លែកគ្នា ។ បទដ៏សេស
មួយអន្លើដោយសមុជ្ជានជាដើម គប្បីជ្រាបដោយន័យដូចពោលហើយក្នុង
សិក្ខាបទទី ៩ នោះឯង ។

តិរច្ឆានវិជ្ជាវាចនសិក្ខាបទ ចប់

ចិត្តាគារវគ្គ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ១

[៣២៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ច្រើនរូប ទ្រទ្រង់តែចីវរមួយៗ ម្នាក់ហើយធ្វើចីវរកម្ម (ដេរប្រុសជ្រលក់ចីវរ ជាដើម) ក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅជិតស្រុកតូចមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបានប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់អារាម រួចចូលទៅរកភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមិនប្រាប់ (ជាមុន) ហើយចូលមកកាន់អារាមសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយមិនប្រាប់ ហើយ ចូលទៅកាន់អារាម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងមិនប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់អារាមទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់ហើយចូលទៅកាន់អារាម ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាដល់ភិក្ខុនី ទាំងឡាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[៣២៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចៀសចេញទៅចាក

អាវាសនោះហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនបានមកកាន់អាវាសដោយគិតថា
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចៀសចេញទៅហើយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះត្រឡប់មកអាវាសនោះវិញទៀត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដឹងថា លោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយមកដល់ហើយៗ ក៏ប្រាប់ រួចចូលទៅកាន់អាវាសសំដៅទៅរក
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 ហើយឈរនៅក្នុងទីគួរមួយ ។ លុះភិក្ខុនីទាំងនោះឈរនៅក្នុងទីគួរមួយហើយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏និយាយពាក្យនេះថា ឆែនទាំងឡាយហេតុអ្វី ក៏នាង
 ទាំងឡាយ មិនបោសអាវាស មិនតម្កល់ទុកនូវទឹកជីកទឹកប្រើសោះ ។ ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទហើយថា ភិក្ខុនីមិនបានប្រាប់ មិនត្រូវចូលទៅកាន់អាវាស
 ដូច្នោះ ហេតុនោះ (បានជា) យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនបានមក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់មានបន្ទូលថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយ
 ចូលទៅកាន់អាវាសបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាន
 នៅ ហើយចូលទៅកាន់អាវាស ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តដល់ពួកភិក្ខុនីយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

[៣៣០] ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចេញចាកអាវាសនោះ
 ហើយត្រឡប់មកកាន់អាវាសនោះវិញទៀត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដឹងថា លោក

ម្ចាស់ទាំងឡាយចៀសចេញទៅហើយក៏មិនបានប្រាប់ ហើយចូលទៅកាន់
 អារាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមានសេចក្តីរង្វៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ញត្តិសិក្ខាបទហើយថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនទាន់បានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅហើយមិន
 ត្រូវចូលទៅកាន់អារាមឡើយ ឯយើងទាំងឡាយមិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាន
 នៅហើយចូលទៅកាន់អារាម យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរឬហ្ន៎ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ កាលដឹងហើយ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាន
 នៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរួចហើយ ។ ដែលឈ្មោះថា ភិក្ខុនិកាលដឹង (នោះ)
 គឺភិក្ខុនិដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ភិក្ខុនិទោះក្តី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុង
 អារាមនោះប្រាប់ក្តី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា សូម្បីក្រោមម្លប់ឈើ ទី
 នោះ (ក៏) ឈ្មោះថា អារាមមានភិក្ខុ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានប្រាប់ហើយ
 ចូលទៅកាន់អារាម សេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនប្រាប់ភិក្ខុក្តី សាមណេរក្តី ញាមវត្ត
 ក្តី ហើយឈានកន្លងរថវត្តដែលមានរថ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កាល
 ភិក្ខុនិចូលទៅដល់ឧបចារវត្តដែលគ្មានរថ ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣២] អារាមដែលមានភិក្ខុ ភិក្ខុនិសម្គាល់ថាមានភិក្ខុ មិនបានប្រាប់
 ភិក្ខុដែលមាននៅហើយចូលទៅកាន់អារាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ អារាម

ដែលមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយ
 ចូលទៅកាន់អារាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អារាមដែលមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់
 ថា មិនមានភិក្ខុ មិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលទៅកាន់អារាម
 មិនត្រូវអាបត្តិ ។ អារាមដែលមិនមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានភិក្ខុ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ អារាមដែលមិនមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ អារាមដែលមិនមានភិក្ខុ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានភិក្ខុ មិន
 ត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៣៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៩ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅហើយទើបចូលទៅ ១ ភិក្ខុនីមិនប្រាប់ព្រោះគ្មាន
 ភិក្ខុហើយចូលទៅ ១ ភិក្ខុនីដែលក្រឡេកឃើញសីសៈ (ភិក្ខុនីដែលចូលទៅ
 មុន) ហើយទើបទៅ ១ ពួកភិក្ខុនីប្រជុំនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុនីនោះក៏ទៅក្នុងទី
 នោះ ១ ភិក្ខុនីដើរតាមផ្លូវដែលមានក្នុងវត្ត ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

អារាមបរិសនសិក្ខាបទ

[៣៣១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃអារាមវគ្គដូច្នោះ ក្នុងបទថា បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តិយា ឧបចារំ ឱក្កមន្តិយា នេះ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិក្នុងក្នុងជំហានទី ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈក្នុងជំហានទី ២ ។

[៣៣៣] បទថា សីសានុលោកិកា សេចក្តីថា ភិក្ខុនីតាមចូលទៅ ទន្ទឹងមើលក្បាលនៃពួកភិក្ខុនីដែលចូលទៅមុន ជាអនាបត្តិ ។ ពួកភិក្ខុនី ចូលទៅក្នុងទីណាមុន ធ្វើកិច្ច មានការស្វាធាយ និងថ្វាយបង្គំព្រះចេតិយ ជាដើម ដើរចូលទៅដោយតាំងចិត្តថា អញនឹងទៅកាន់សម្មាសម្ពុទ្ធនៃភិក្ខុនីពួកនោះ ក្នុងទីនោះ គួរ ។

បទថា អាបនាសុ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីត្រូវអន្តរាយណាមួយបៀតបៀន ក្នុងអន្តរាយដែលមានសភាពបែបនេះ ទោះចូលទៅ គួរ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ចុះជាសមុដ្ឋាន ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អារាមបរិសនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ២

[៣៣៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងក្រុងសាលា
 ក្នុងព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុ
 ជាឧបជ្ឈាយ៍ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងព្រៃសុសាន ។ សម័យនោះ
 ឯង ភិក្ខុនីដែលជាជំនាញពួកធម្មគិយាភិក្ខុនីធ្វើមរណកាល ។ ពួកធម្មគិយា
 ភិក្ខុនី នាំភិក្ខុនីនោះទៅ ហើយដុតភិក្ខុនីនោះក្នុងទីមិនឆ្ងាយពីកុដិព្រះកប្បិតក
 ដ៏មានអាយុហើយធ្វើស្លូប (ចេតិយ) ហើយតែងទៅយំជិតស្លូបនោះ ។
 គ្រានោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុជុំព្រាទ្រាន់នឹងសំឡេងនោះ ទម្លាយស្លូប
 នោះឲ្យខ្ចាត់ខ្ចាយចេញ ។ ពួកធម្មគិយាភិក្ខុនីប្រឹក្សាគ្នាថា លោកកប្បិតកនេះ
 ទម្លាយស្លូបភិក្ខុនីជាម្ចាស់របស់យើង បើដូច្នោះមានតែយើងនឹងសម្លាប់លោក
 កប្បិតកនោះ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ។
 ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុ ។ លំដាប់
 នោះឯង ព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុចេញពីកុដិទៅពួន ។ ឯពួកធម្មគិយាភិក្ខុនី
 ចូលទៅតម្រង់ទៅឯលំនៅព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅហើយក៏ចោល
 កុដិព្រះកប្បិតកដ៏មានអាយុដោយដុំថ្មផង ដោយដុំដីផង ហើយក៏ចៀសចេញ
 ទៅដោយគិតថា លោកកប្បិតកស្លាប់ហើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះ
 កប្បិតកដ៏មានអាយុលុះកន្លងរាត្រីនោះ ក៏ស្លៀកហើយប្រដាប់បាត្រ និងបីវរ
 ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ។

ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី បានឃើញលោកកប្បិតកដ៏មានអាយុ កំពុងត្រាប់ទៅ
 បិណ្ឌបាត លុះឃើញហើយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា លោកកប្បិតកនេះ
 នៅរស់ (ទេតី) អ្នកណាហ្ន៎នាំសេចក្តីប្រឹក្សា (អាថ៌កំបាំង) យើង ទៅ
 (ប្រាប់លោក) ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីបានឮដូច្នោះថា ដំណឹងថា លោក
 ម្ចាស់ឧបាលិនាំសេចក្តីប្រឹក្សាយើងទៅប្រាប់ ។ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងនោះក៏
 នាំគ្នាជេរព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុថា លោកខ្មាន់ព្រះកេសនេះ ជាអ្នកដុសក្អែក
 (គេ) មានជាតិដ៏ថោកទាប មិនសមបើនឹងនាំយកសេចក្តីប្រឹក្សារបស់យើង
 ទៅប្រាប់សោះ ។ ពួកភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះ
 ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹង
 មកនាំគ្នាជេរលោកម្ចាស់ឧបាលិសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឮថា ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីជេរឧបាលិ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី មិនគួរបើនឹងជេរ
 ឧបាលិទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង-
 ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរ
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ជេរគំរាមភិក្ខុ ភិក្ខុនី
 នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ បានដល់

ឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យថា ជេរ គឺភិក្ខុនីជេរដោយអក្កោសវត្ថុទាំង ១០ ឬបណ្តា
អក្កោសវត្ថុទាំង ១០ នោះ ដោយអក្កោសវត្ថុណាមួយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។
ពាក្យថា គំរាម គឺភិក្ខុនីសម្តែងសេចក្តីខ្លាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៣៦] ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយជេរក្តី
គំរាមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយជេរក្តី គំរាមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
មិនមែនឧបសម្បន្ន ហើយជេរក្តី គំរាមក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីជេរក្តី
គំរាមក្តី នូវអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា
ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនឧបសម្បន្ន ភិក្ខុនីមានសេចក្តី
សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាអនុបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៣៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីធ្វើអត្តឲ្យជាប្រធាន ១ ធ្វើធម៌ឲ្យជាប្រធាន ១ ធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅ
ឲ្យជាប្រធាន ១ ភិក្ខុនីឆ្លើត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

ភិក្ខុអក្កោសនសិក្ខាបទ

[៣៣៤] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ ពីរបទថា អាយស្មា កប្បិតកោ គឺលោកដ៏មានអាយុនេះជាព្រះថេរៈ នៅក្នុងចំនួន ភិក្ខុជដិល ១ ពាន់រូប ។

បទថា សំហវិ គឺឲ្យលិចពួហើយ (បាននាំទៅប្រាប់) ។

បទថា សំហដោ គឺព្រះឧបាលីឲ្យលិចពួហើយ (នាំទៅប្រាប់) ។

បទថា កសារដោ ប្រែថា ខ្មាន់ព្រះកេស ។ ភិក្ខុនីពោលសំដោយក អ្នកស្ងៀកសំពត់ជ្រលក់ទឹកចត់ធ្វើការងារ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជា ទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ភិក្ខុអក្កោសនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៣

[៣៣៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីកិក្ខុនីជាអ្នក
 ធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តីទាស់ទែង ធ្វើតិរច្ឆានកថា
 បង្កើតអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ កាលសង្ឃកំពុងធ្វើកម្មដល់ចណ្ឌកាលីកិក្ខុនីនោះ
 បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីក៏ហាមឃាត់ ។

[៣៣៩] គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបានទៅកាន់ស្រុកតូច (មួយ)
 ដោយកិច្ចនីមួយ ។ ទើបភិក្ខុនីសង្ឃដឹងថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីចៀសចេញទៅ
 ហើយ ក៏លើកវត្តចំពោះចណ្ឌកាលីកិក្ខុនីព្រោះសេចក្តីមិនឃើញអាបត្តិ ។
 បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសម្រេចកិច្ចនោះក្នុងស្រុកតូចហើយ ក៏ត្រឡប់មកក្រុងសាវត្ថី
 វិញទៀត ។ ចណ្ឌកាលីកិក្ខុនីកាលដែលបុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមក ក៏មិនក្រាលអាសន
 មិនតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងរងជើង ជ្រញ់កល់ជើង មិនក្រោកទទួលបាត្រ
 ចីវរ មិនអើពើដោយទឹកជីក ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីបាននិយាយពាក្យនេះនឹងចណ្ឌ-
 កាលីកិក្ខុនីថា នែនាងម្ចាស់ កាលបើឃើងមកដល់ ហេតុអ្វីក៏នាងមិនក្រាល
 អាសនៈ មិនតម្កល់ទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់រងជើង ជ្រញ់រងជើង មិន
 ក្រោកទទួលបាត្រចីវរ មិនអើពើដោយទឹកជីកសោះ ។ ចណ្ឌកាលីកិក្ខុនី
 និយាយថា នែនាងម្ចាស់ បានជាខ្ញុំមិនធ្វើកិច្ចទាំងអំបាលនេះ ព្រោះខ្ញុំជាស្រី
 អនាថា ។ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីសួរថា នែនាងម្ចាស់ នាងជាស្រីអនាថាព្រោះហេតុ

អ្វី ។ ចណ្ណកាលិភិក្ខុនិយាយថា នៃនាងម្ចាស់ ភិក្ខុនីអស់នេះលើកវត្តចំពោះ
 ខ្លួនខ្ញុំ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ដោយគិតគ្នាថា ភិក្ខុនីនេះ ជាស្រីអនាថា គ្មាន
 អ្នកណាស្គាល់ គ្មានអ្នកណាមួយគោរពកោតក្រែងដល់ភិក្ខុនីនេះទេ ។ ថុល្ល-
 ននាភិក្ខុនិយាយថា ពួកភិក្ខុនីអស់នុ៎ះល្ងង់ ពួកភិក្ខុនីអម្បាលនុ៎ះមិនឈ្នាស
 ពួកភិក្ខុនីទាំងនុ៎ះមិនស្គាល់កម្មក្តី ទោសរបស់កម្មក្តី កម្មវិបត្តិក្តី កម្មសម្បត្តិក្តី
 ដូច្នោះ ហើយក៏ផ្កាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាច ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
 បន្តិះបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់ថុល្លននា មិនសមបើនឹងផ្កាសាគណភិក្ខុនីដោយ
 សេចក្តីកំណាចសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
 ថុល្លននាភិក្ខុនីផ្កាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាច ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយក្រាបបូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ថុល្លននាភិក្ខុនី មិនគួរបើនឹងផ្កាសា
 គណៈភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាចទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន
 នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណា
 មួយ ផ្កាសាគណភិក្ខុនីដោយសេចក្តីកំណាច ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា កំណាច សំដៅយក
 សេចក្តីក្រោធ ។ ដែលហៅថា គណៈភិក្ខុនី សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ពាក្យ

បាចិត្តិយកណ្ណ អារាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣

ថា ផ្កាសា គឺភិក្ខុនីផ្កាសាថា ភិក្ខុនីអស់នុ៎ះល្ងង់ ភិក្ខុនីអម្បាលនុ៎ះមិនឈ្លាស
ពួកភិក្ខុនីទាំងនោះមិនស្គាល់កម្មក្តី ទោសរបស់កម្មក្តី កម្មវិបត្តិក្តី កម្មសម្បត្តិ
ក្តី ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីផ្កាសាភិក្ខុនីច្រើនរូបក្តី មួយរូបក្តី
អនុបសម្បន្តក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៣៤១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីធ្វើអត្តជាប្រធាន ១ ធ្វើធម៌ជាប្រធាន ១ ធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅជា
ប្រធាន ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

គណបរិកាសនសិក្ខាបទ

[៣៤១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា
អនុសាសនីបុរេក្លាយ សេចក្តីថា ភិក្ខុនីតាំងនៅក្នុងចំណែកនៃការប្រៀន
ប្រដៅ ពោលដោយន័យជាដើមថា សូម្បីឥឡូវនេះ នាងម្ចាស់ក៏ជាមនុស្ស
ល្ងង់ខ្លៅ មិនឃ្លាសវៃ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់
ហើយ ។ សមុជ្ឈានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មកនោះឯង ។

គណបរិកាសនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាសាស្ត្រ

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្សាបទទី ៤

[៣៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
និមន្តពួកភិក្ខុនីឲ្យឆាន់ ។ ពួកភិក្ខុនីឆាន់ហើយ ហាមកត្តហើយ ក៏ទៅកាន់
ត្រកូលជាញាតិទាំងឡាយ ហើយភិក្ខុនីពួកខ្លះឆាន់ (ទៀត) ពួកខ្លះ (គ្រាន់
តែ) នាំយកបិណ្ឌបាតទៅ ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍នោះបាននិយាយពាក្យ
នេះនឹងពួកមនុស្សដែលស្និទ្ធស្នាលថា នៃអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំបានប្រគេន
ចង្ហាន់ពួកភិក្ខុនីឲ្យឆាន់បរិបូណ៌ហើយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកចុះ ខ្ញុំនឹងឲ្យអ្នក
រាល់គ្នាឆ្អែតស្អប់ស្អល់ទៀត ។ ពួកមនុស្សទាំងនោះបាននិយាយពាក្យយ៉ាង
នេះថា នៃអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងឲ្យពួកយើងឆ្អែតស្អប់ស្អល់ដូចម្តេច ពួកភិក្ខុនីឯ
ណាដែលអ្នកនិមន្ត ពួកភិក្ខុនីនោះមកផ្ទះអស់យើងហើយ ពួកខ្លះក៏ឆាន់ ពួក
ខ្លះក៏នាំយកចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅហើយ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស
តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកភិក្ខុនីមិនសមបីនឹងឆាន់ក្នុងផ្ទះយើងរួចហើយ
(ទៅ) ឆាន់ក្នុងផ្ទះដទៃ (ទៀត) សោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចឲ្យ (លោក
ឆាន់) ដរាបដល់ឆ្អែតបាន ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮព្រាហ្មណ៍នោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា
ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆាន់ហើយ ហាមកត្តហើយ មិនសមបីនឹង (ទៅ) ឆាន់ក្នុង

ទីដទៃ (ទៀត) សោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮ
 ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆាន់ហើយ ហាមកត្តហើយ (ទៅ) ឆាន់ក្នុងទីដទៃ
 (ទៀត) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយឆាន់ហើយ ហាមកត្តហើយ មិនគួរបើនឹងឆាន់ក្នុងទីដទៃ
 (ទៀត) ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
 ទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ដែលគេនិមន្ត
 ហើយក្តី ហាមកត្តហើយក្តី ទំពាស្តីក្តី បរិកោគក្តី នូវខាទនីយ ឬកោជនីយ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្មោះថា គេនិមន្ត គឺភិក្ខុនី
 ដែលគេនិមន្ត បណ្តាកោជន ៥ យ៉ាង ដោយកោជនណាមួយ ។ ភិក្ខុនីដែល
 ឈ្មោះថា ហាមកត្ត គឺកិរិយាឆាន់ក៏ប្រាកដ កោជនក៏ប្រាកដ ភិក្ខុនីស្ថិតនៅ
 ក្នុងហត្ថបាស ទាយកបង្ហាន់របស់មកចំពោះមុខ ភិក្ខុនីហាមឃាត់ក៏ប្រាកដ ។
 វត្ថុដែលឈ្មោះថា ខាទនីយ គឺលើកទុកតែកោជន ៥ យ៉ាង និងបបរ
 យាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិកចេញ ក្រៅពីនោះឈ្មោះថា ខាទនីយ
 ទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា កោជនីយ បានដល់កោជន ៥ យ៉ាង គឺ បាយ
 នំកុម្មាស សដូរ ត្រី សាច់ ។ ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងទំពាស្តី

នឹងបរិកោគដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈគ្រប់ៗ
វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៣៤៤] ខ្លួនគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថានិមន្តហើយៗ ទំពាស៊ីឬ
បរិកោគនូវខាទនីយក្តី កោជនីយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ខ្លួនគេនិមន្តហើយ
ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយទំពាស៊ី ឬបរិកោគ នូវខាទនីយក្តី កោជនីយក្តី ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ខ្លួនគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបាននិមន្ត ហើយ
ទំពាស៊ី ឬបរិកោគ នូវខាទនីយក្តី កោជនីយក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនី
ទទួលយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិក ប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទុក្ខគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ ។

[៣៤៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីដែលគេមិននិមន្ត ១ ភិក្ខុនីមិនបានហាមកត្ត ១ ភិក្ខុនីដឹកបបរ ១ ភិក្ខុនី
ប្រាប់ម្ចាស់ទានហើយទើបបរិកោគ ១ កាលបើមានបច្ច័យ (មានហេតុ)
ភិក្ខុនីបរិកោគយាមកាលិក សត្តាហកាលិក និងយាវជីវិក ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១
ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

បវារិតសិក្ខាបទ

[៣៤២-៣៤៥] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ មានន័យរាក់ទាំងអស់
ហើយ ។ សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៤ កើតឡើងតាមកាយ១ តាមកាយ
និងវាចា១ តាមកាយ និងចិត្ត១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត១ ជាកិរិយាផង ជា
អកិរិយាផង ព្រោះជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលទទួលនិមន្តន៍ហើយ មិនប្រាប់មុន
ឆាន់ក៏មាន ជាកិរិយា ព្រោះជាអាបត្តិដល់ភិក្ខុនីដែលហាមភត្ត ហើយឲ្យធ្វើ
កោជនឲ្យជាកប្បិយខ្លះ មិនឲ្យធ្វើខ្លះ ឆាន់ក៏មាន ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
អចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

បវារិតសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៥

[៣៤៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបត្រាច់ទៅ
បិណ្ឌុបាតតាមប្រកតូប ១ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ចូលទៅរកត្រកូល ១ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកហើយ ។ លំដាប់នោះ
ឯង ពួកមនុស្សទាំងនោះឲ្យភិក្ខុនីនោះឆាន់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីទាំងឡាយសូម្បីដទៃក៏និមន្តមកចុះ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះ
គិតថា ធ្វើដូចម្តេចកុំឲ្យភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃមកបានដូច្នោះ ហើយក៏ចូលទៅរក
ភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចបាននិយាយពាក្យនេះថា នែនាងម្ចាស់ ក្នុងទីឯណោះមាន
ផ្លែសាហាវ មានគោកាច មានកន្លែងរក់ ទាំងទាំងឡាយកុំទៅក្នុងទីនោះ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនី ១ រូបទៀត ត្រាច់ទៅបិណ្ឌុបាតក្នុងប្រកតូបនោះ ចូលទៅ
រកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេតាំងទុក
ហើយ ។ ទើបមនុស្សទាំងឡាយនោះ ឲ្យភិក្ខុនីនោះឆាន់ហើយ បាននិយាយ
ពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនមក ។ ទើប
ភិក្ខុនីនោះប្រាប់ដំណើរនេះដល់មនុស្សទាំងនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងប្រព្រឹត្តកំណាញ់ត្រកូល
សោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីប្រព្រឹត្ត
កំណាញ់ត្រកូល ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនគួរឃើញប្រព្រឹត្តកំណាញ់ត្រកូលទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីកំណាញ់ត្រកូល ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ដែលហៅថា ត្រកូល បានដល់ ត្រកូល ៤ យ៉ាង គឺត្រកូលក្សត្រ ១ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូលអ្នក ជំនួញ អ្នកធ្វើស្រែចម្ការ ១ ត្រកូលអ្នកស៊ីឈ្នួល ១ ។ ពាក្យថា មាន សេចក្តីកំណាញ់ គឺភិក្ខុនីពោលទោសត្រកូល ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេច កុំឲ្យភិក្ខុនីទាំងឡាយមកបានដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ ឬភិក្ខុនីពោលទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយក្នុងសំណាក់ត្រកូល ក៏ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនប្រព្រឹត្តកំណាញ់ ១ ភិក្ខុនីប្រាប់ទោសដែលមានពិត ១ ភិក្ខុនីឆ្លើត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

កុលមច្ឆរិនីសិក្ខាបទ

[៣៤៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះថា ការហ្មងហែងត្រកូល ឈ្មោះថា ការកំណាញ់ត្រកូល ។ ការកំណាញ់ត្រកូលមានដល់ភិក្ខុនីនោះ ហេតុនោះ ទើបភិក្ខុនីនោះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានការកំណាញ់ត្រកូល ម្យ៉ាងទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ព្រោះអត្ថថា ប្រព្រឹត្តខ្លួនជាបុគ្គលហ្មងហែងត្រកូល ។

[៣៤៧] ពីរបទថា កុលស្ស អវណ្ណំ បានដល់ ពោលទោសថា ត្រកូលនោះ មិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា ។

បទពីរថា ភិក្ខុនីនំ អវណ្ណំ បានដល់ ពោលទោសពួកភិក្ខុនីថា ពួកភិក្ខុនី ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ។

[៣៤៨] ពីរបទថា សន្តិយេវ អាធិនំ បានដល់ ប្រាប់ទោសមិនមែនគុណ ដែលមានហើយរបស់ត្រកូលក្តី របស់ពួកភិក្ខុនីក្តី ។ ពាក្យដ៏សេសមានន័យរាក់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

កុលមច្ឆរិនីសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៦

[៣៤៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីប្រើនរូបនៅចាំ
វស្សាក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅក្នុងស្រុកក្រៅ ហើយបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ឯទៀត) បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងនោះថា
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចាំវស្សាក្នុងទីណា ការទូន្មានបានមាំមួនដែរឬ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះនិយាយថា នៃនាងម្ចាស់ ពួកភិក្ខុក្នុងទីនោះគ្មានទេ ការទូន្មាន
នឹងបានមាំមួនពីណា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
មិនសមបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសគ្មានភិក្ខុសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុង
អាវាសមិនមានភិក្ខុ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានភិក្ខុទេ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែង
ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាស
ឥតភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តុរចហើយ ។ អាវាសដែលភិក្ខុមិនអាចនឹងទៅឲ្យ
 ឱវាទក្តី នៅរួមក្តី ឈ្មោះថា អាវាសឥតភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនីតាំងចិត្តថា អញនឹងនៅ
 ចាំវស្សាដូច្នោះ ហើយក្រាលសេនាសនៈ តម្កល់ទឹកផឹក ទឹកប្រើប្រាស់
 បោសប្រាសទីបរិវេណ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
 ព្រមគ្នានឹងអរុណរះឡើង ។

[៣៥១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយចៀសចេញទៅក្តី សឹកទៅក្តី ស្លាប់ក្តី ចូល
 ពួក (គឺទៅចូលសាសនាដទៃ) ក្តី ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនី
 ឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

អភិក្កកាវាសសិក្ខាបទ

[៣៥០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះថា បទថា ឡាវាយ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុរុធម៌ ។

បទថា សំវាសាយ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការសួរឧបោសថ និង បវារណា ។ នេះជាសេចក្តីសង្ខេបក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។ ឯសេចក្តីពិស្តារ ខ្ញុំ បានពោលហើយ ក្នុងវណ្ណនាៃនកិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទនោះឯង ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អភិក្កកាវាសសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៧

[៣៥២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីច្រើនរូបនៅចាំ
វស្សាក្នុងអាវាសដែលតាំងនៅក្នុងស្រុកក្រៅ ហើយបានទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះថា នាងម្ចាស់
ទាំងឡាយនៅចាំវស្សាក្នុងទីណា ហើយបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដែរឬ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះនិយាយថា នៃនាងម្ចាស់ ពួកយើងមិនបានបវារណានឹងភិក្ខុ
សង្ឃទេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សា
ហើយមិនសមនឹងមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ នៅចាំវស្សាហើយមិនបវារណា
នឹងភិក្ខុសង្ឃ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនីទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយ មិនគួរឃើញនឹងមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃទេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងរូប
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ នៅចាំវស្សាហើយមិនបវារណានឹង
ឧកតោសង្ឃ ដោយស្មាន ៣ យ៉ាង គឺដោយឃើញភ្នំ ដោយពួកភ្នំ ដោយ

រង្វៀសក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ភិក្ខុនីនៅអស់ត្រៃមាសខាងដើមក្តី អស់ត្រៃមាសខាងចុងក្តី ឈ្មោះថា នៅចាំវស្សាហើយ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនបវារណានឹងឧកតោសង្ឃដោយស្មារតី ៣ យ៉ាង គឺដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្វៀសក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយស្វែងរក (ឧកតោសង្ឃ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

អារាមវគ្គទី ៦

អបវារណាសិក្ខាបទ

[៣៥៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ ពីរបទថា
បរិយេសិទ្ធា ន លកតិ គឺ (ស្វែងរកហើយ) មិនបានភិក្ខុ ។ ពាក្យ
ដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ ។ សេចក្តីពិស្តារនៃសិក្ខាបទនេះ ក៏បាន
ពោលទុកហើយ ក្នុងភិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុជ្ឈាន ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ
ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជា
ទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

អបវារណាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៨

[៣៥៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងនិគ្រោធារាម ទៀប
 ក្រុងកបិលពស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅកាន់
 លំនៅភិក្ខុនី ហើយទូន្មានពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកទាំង-
 ឡាយមក ពួកយើងនឹងទៅ (ស្តាប់) ឱវាទ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីនិយាយ
 ថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកយើងមិនចាប់ទៅដោយហេតុឱវាទទេ ព្រោះ
 លោកម្ចាស់ឆព្វគ្គិយទាំងឡាយ តែងមកទូន្មានយើងក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិន
 ទៅកាន់ទីស្តាប់ឱវាទសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮ
 ថា ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីមិនទៅកាន់ទីស្តាប់ឱវាទ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ជោគទ្រង់
 បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិន
 ទៅកាន់ទីស្តាប់ឱវាទទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា
 ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនទៅ
 ដើម្បីឱវាទក្តី ដើម្បីនៅបរមគ្នាក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

[៣៥៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ គរុធម៌ទាំង ៨ ឈ្មោះថា ឱវាទ ។
 កម្មជាមួយគ្នា ឧទ្ទេសជាមួយគ្នា សេចក្តីសិក្សាស្មើគ្នា ឈ្មោះថា នៅរូបរួម ។
 ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ជុំរថា អញនឹងមិនទៅដើម្បីឱវាទក្តី ដើម្បីនៅរូបរួមក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១
 ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
 បញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

ឱវាទសិក្ខាបទ

[៣៥៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ ដោយពាក្យថា ឯកកម្មំ ជាដើម ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សំដៅដល់ឧបេសថ និងបវារណា ប៉ុណ្ណោះ ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ ។ សេចក្តីពិស្តារនៃសិក្ខាបទ នេះ ក៏បានពោលទុកហើយ ក្នុងភិក្ខុនេវាទកសិក្ខាបទដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ដូចបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ជាអភិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

ឱវាទសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៩

[៣៥៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសួរ
 ឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល
 បន្តិះបង្ហាបថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងមិនសួរឧបោសថផង មិនសូម
 ឱវាទផងសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមិនសួរឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផង ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងមិន
 សួរឧបោសថផង មិនសូមឱវាទផងទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិន
 មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីត្រូវប្រាថ្នា
 ធម៌ពីរយ៉ាងអំពីភិក្ខុសង្ឃ គឺសួរឧបោសថ ១ ចូលទៅទទួលឱវាទ ១ រាល់ៗ
 កន្លះខែ កាលភិក្ខុនីឲ្យកន្លងកន្លះខែនោះទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៥៩] ត្រង់ពាក្យថា រាល់ៗកន្លះខែ គឺគ្រប់ថ្ងៃឧបោសថ ។ ឧបោសថ
 ពីរយ៉ាង គឺឧបោសថក្នុងតិបិដី ១៤ មួយ ឧបោសថក្នុងតិបិដី ១៥ មួយ
 ឈ្មោះថា ថ្ងៃឧបោសថ ។ គរុធម៌ទាំង ៨ ឈ្មោះថា ឱវាទ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែ
 ជាក់ចុះថា អញនឹងមិនសួរឧបោសថក្តី មិនសូមឱវាទក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយស្វែងរកភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១ ភិក្ខុនី
 ឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

ឱវាទូបសង្កមនសិក្ខាបទ

[៣៥៨-៣៦០] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សេចក្តីពិស្តារនៃសិក្ខាបទនេះក៏បានពោលហើយ ក្នុងភិក្ខុនោវាទកសិក្ខាបទដូចគ្នា ។ សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ចុះជាសម្បជាន ជាអភិរិយា ជាសញ្ញារិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

ឱវាទូបសង្កមនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

អារាមវគ្គទី ៦ សិក្ខាបទទី ៧០

[៣៦១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបតែម្នាក់
និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរស ឲ្យគេទម្លាយពក ឬបូស ដែលកើតត្រង់កាយខាង
ក្រោម ។ គ្រានោះឯង បុរសនោះព្យាយាមដើម្បីប្រទូស្តនឹងភិក្ខុនីនោះ ។
ភិក្ខុនីនោះបានធ្វើសម្រែកខ្លាំង ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏សុះចូលទៅ ហើយនិយាយ
ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា នែលោកម្ចាស់ ហេតុអ្វីក៏នាងធ្វើសម្រែកខ្លាំងម្ល៉េះ ។
ទើបភិក្ខុនីនោះ ប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបន្តិចថា ភិក្ខុនីតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរសមិនសមបើនឹងឲ្យទម្លាយ
ពក ឬបូសដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោមសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរសឲ្យ
ទម្លាយពក ឬបូសដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោម ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹង
បុរស មិនគួរបើនឹងឲ្យទម្លាយពក ឬបូសដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោមទេ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវ

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាម្ហយ មិនបានប្រាប់សង្ឃក្តី គណៈក្តី ហើយតែម្នាក់និងម្នាក់ជាមួយនឹងបុរសឲ្យទម្លាយក្តី វះក្តី លាងក្តី លាបក្តី ចងក្តី ស្រាយក្តី នូវពកក្តី របួសក្តី ដែលកើតត្រង់កាយខាងក្រោម ភិក្ខុនី នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាម្ហយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ សរីរប្រទេសខាងក្រោមត្រឹមផ្ចិតចុះ ទៅ ខាងលើត្រឹមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងមក ហៅថា កាយខាងក្រោម ។ ពាក្យ ថា កើត គឺកើតក្នុងទីក្រោមផ្ចិត ខាងលើមណ្ឌលជង្គង់នោះ ។ ដែលហៅថា ពក ឬរបួស គឺពក ឬរបួសណាមួយ ។ ដែលហៅថា របួស គឺដំបៅណា មួយ ។ ពាក្យថា មិនប្រាប់ គឺមិនពិតទូល ។ ដែលហៅថា សង្ឃ (ក្នុង ទីនេះ) សំដៅយកភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ដែលហៅថា គណៈ សំដៅយកភិក្ខុនី ច្រើនរូប (ពីររូប) ។ ដែលហៅថា បុរស គឺមនុស្សប្រុសដែលដឹងក្តី អាចប្រទូស្តបាន មិនមែនយក្សប្រុស ប្រេតប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោលទេ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់និងម្នាក់ គឺមានតែប្រុស ១ និងភិក្ខុនី ១ ប៉ុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរទម្លាយចុះ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ កាលបើគេទម្លាយហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរវះចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ កាលបើគេវះហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរលាងចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ កាលបើគេលាងហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា អ្នកចូរលាបចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

កាលបើគេលាបហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីបង្គាប់ថា ចូរអ្នកចង
រុំចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ កាលបើគេចងរុំហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនី
បង្គាប់ថា ចូរអ្នកស្រាយចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ កាលបើគេស្រាយហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីប្រាប់ (សង្ឃ ឬគណៈ) ហើយទើបឲ្យទម្ងាយក្តី ឲ្យវះក្តី ឲ្យលាង
ក្តី ឲ្យលាបក្តី ឲ្យចងរុំក្តី ឲ្យស្រាយក្តី ១ មានស្រីណាមួយដែលដឹងក្តីជាគ្នា
១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

អារាមវគ្គទី ៦ ចប់

អដ្ឋកថា

អារាមវគ្គទី ៦

បសាខាជាតសិក្ខាបទ

[៣៦១] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា បសាខា បានដល់ ក្នុងកាយកំណាត់ក្រោម ។ ពិតហើយ កាយកំណាត់ក្រោម លោក ហៅថា បសាខា ព្រោះថា ភ្លៅទាំង ២ ចែកចេញទៅអំពីកាយកំណាត់ ក្រោមនោះ ដូចមែកនៃឈើចែកចេញពីដើមឈើដូច្នោះ ។

[៣៦២] បទថា ភិក្ខុ ជាដើម មានវិនិច្ឆ័យដូច្នោះ បើភិក្ខុនីប្រើគ្រប់ យ៉ាងថា ចូរទម្លាយ ចូរវះ ឧបាសកនោះ ធ្វើតាមពាក្យប្រើយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ (ទុក្ខដព្រោះប្រើ) ៦ និងបាចិត្តិយៈ ៦ បើភិក្ខុនីប្រាប់ យ៉ាងនេះថា ឧបាសក កិច្ចឯណាមួយដែលគួរធ្វើក្នុងកាយកំណាត់ក្រោមនេះ អ្នកចូរធ្វើកិច្ចទាំងអស់នោះ ឧបាសកនោះធ្វើកិច្ច មានការទម្លាយជាដើម សូម្បីទាំងអស់ ត្រូវអាបត្តិ ១២ គឺទុក្ខដ ៦ បាចិត្តិយៈ ៦ ព្រោះពាក្យពោល តែម្តង ។ បើភិក្ខុនីនិយាយត្រឹមតែម្យ៉ាង ក្នុងបណ្តាកិច្ច មានការទម្លាយជា ដើម ហើយប្រើថា ចូរធ្វើកិច្ចនេះ ហើយឧបាសកនោះ ធ្វើកិច្ចទាំងអស់ ត្រូវ បាចិត្តិយៈ ព្រោះការធ្វើកិច្ចដែលប្រើប៉ុណ្ណោះ ក្នុងកិច្ចដ៏សេស ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សមន្តប្បុរសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចកថាសិក្ខាបទ ទាំងកិរិយា និងអកិរិយា
ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន
ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បសាខជាតសិក្ខាបទ ចប់

អារាមវគ្គទី ៦ ចប់

វិទយបិដក

គត្តិនិវត្តនី ៧ សិក្ខាបទនី ១

[៣៦៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ ។ ភិក្ខុនីមានគភ៌នោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។
មនុស្សទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រគេនភិក្ខុាដល់
លោកម្ចាស់ (ព្រោះ) លោកម្ចាស់មានគភ៌ធ្ងន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌សោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮច្បាស់នូវពាក្យ
មនុស្សទាំងឡាយកំពុងពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា
ដល់ស្រីមានគភ៌សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យ
ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនី
ទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧប-

សម្បទាដល់ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៦៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីមានគភ៌ សំដៅយកស្រីដែលមានសត្វមកដល់ផ្ទះហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តីអាចរិនីក្តី^(១) បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៦៦] ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មានគភ៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៦៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺស្រីមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ស្រីមិនមានគភ៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនមានគភ៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្មត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

១- អាចារ្យស្រី សំដៅយកភិក្ខុនីជាគ្រូសូត្រ ។

អង្គកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

គត្តិនិសិក្ខាបទ

[៣៦៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃគត្តិនិវត្ត ដូច្នោះ
បទថា អាយន្ទសត្តា បានដល់ ស្រ្តីដែលមានកូនចូលមកកើតក្នុងផ្ទៃ ។

គត្តិនិសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

គត្តិនិទ្ទេស ៧ សិក្ខាបទទី ២

[៣៦៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំង-
ឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុដល់លោកម្ចាស់
(ព្រោះ) លោកម្ចាស់មានគ្នីគ្នា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮច្បាស់នូវពាក្យមនុស្សទាំងឡាយ កំពុង
ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
បង្គាប់ថា ពួកភិក្ខុមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះសោះ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទា
ដល់ស្រីមេដោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[៣៦៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីមេដោះ គឺមាតាក្តី ស្រីមេដោះមែនៗ ក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចំរើក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរលើក ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧០] ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបុព្វត្ថិយៈ ។ ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាស្រីមេដោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ មិនមែនស្រីមេដោះ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនមែនស្រីមេដោះ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

បាយន្តីសិក្ខាបទ

[៣៦៨] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ បទថា បាយន្តី
បានដល់ ស្រ្តីដែលញ៉ាំងទារកឲ្យបោះដោះ ។

[៣៦៩] ពីរបទថា មាតា វា ហោតិ សេចក្តីថា ជាម្តាយក្តី
ជាមេដោះក្តីនៃទារកដែលនៅបោះដោះ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំង
អស់ហើយ ។ សូម្បីទាំង ២ សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជ្ជាន ៣ ជាកិរិយា
ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មាន
ចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បាយន្តីសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

គត្តិនិទ្ទេស ៧ សិក្ខាបទទី ៣

[៣៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណា^១ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង^២
អស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែលទើបនឹងឬស) នោះជាស្រីល្ងង់ មិន
ឈ្លាសមិនដឹងការគួរ ឬការមិនគួរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណា ដែលមិនបាន
សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាដែល
មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ជោគ
ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យ ឧប-
សម្បទាដល់សិក្ខាមាណា ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរ
ឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ទើបត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យភិក្ខុ-

១- សាមណេរីដែលនៅប្រព្រឹត្តធម៌ ៦ យ៉ាង បម្រុងនឹងឧបសម្បទាជាភិក្ខុនី ។ ២- តាំងពី
បុណ្យភិក្ខុទាំងឡាយទៅដល់វិកាលកោដនាវេរមណីសិក្ខាបទ ។

សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខាមាណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក៏ឯសិក្ខាសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺសិក្ខាមាណានោះ
ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃហើយ ធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្នាង ហើយសំពះបាទា
ភិក្ខុទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជាបឡើង ហើយនិយាយយ៉ាង
នេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាសិក្ខាមាណារបស់លោក
ម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។
សិក្ខាសម្មតិនោះ ត្រូវសិក្ខាមាណានោះសូមអស់វារៈជា គម្រប់ពីរដងផង ត្រូវ
សូមអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង ។ ភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃ
ដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងនេះ មានឈ្មោះនេះជា
សិក្ខាមាណារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង
អស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ បើសិក្ខាសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវ
សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខាមាណាឈ្មោះនេះ ។
នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងនេះមានឈ្មោះនេះ
ជាសិក្ខាមាណារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរ
ឆ្នាំដល់សិក្ខាមាណាមានឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់
ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខាមាណាមានឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់
អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះ ត្រូវ
និយាយឡើង ។ សង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់សិក្ខា-

មានមានឈ្មោះនេះហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុ
 នោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ
 យ៉ាងនេះ ។ សិក្ខាមាននោះត្រូវភិក្ខុនីបង្គាប់ថា នាងចូរថាយ៉ាងនេះហើយ
 បញ្ចេញវចីកេថា ខ្ញុំសូមសមាទាននូវបាណាតិបាតាវេរមណី ជាសមាទាន
 មិនកន្លង (ជាថ) អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអទិន្នាទានវេរមណី ជា
 សមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអព្រហ្មចរិយាវេរមណី
 ជាសមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវមុសាវាទាវេរមណី ជា
 សមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទ-
 ដ្ឋានាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លង អស់ពីរឆ្នាំ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ
 ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើយ៉ាងហ្នឹង ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយ
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទា
 ដល់សិក្ខាមានដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ៦ អស់ពីរវស្សា
 ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរ
 ឆ្នាំ ។ ដែលហៅថា សិក្ខាមាន ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខា គឺសិក្ខាមានដែល
 ភិក្ខុនីមិនបានឲ្យសិក្ខាក្តី សិក្ខាមានដែលភិក្ខុនីបានឲ្យសិក្ខាហើយ តែសិក្ខា
 នោះជាប់ទៅក្តី ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា

អញ្ជាញឱ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាភ្នំ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយ ខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ នឹងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឱ្យ (សិក្ខាមាណា) ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកប ដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឱ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្ម ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឱ្យឧប- សម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្ម ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកប ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីញ៉ាំងសិក្ខាមាណា ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំឱ្យ បានឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

បឋមសិក្ខាមានសិក្ខាបទ

[៣៧២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ ពីរបទថា សិក្ខាសម្មតិ ធាតុ សេចក្តីថា សួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រទានឲ្យសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ឆ្លើយថា ទ្រង់ធ្វើក្នុងព្រះទ័យថា ធម្មតា មាតុគ្រាម ជាអ្នកឡេះឡោះ បើមិនទាន់បានសិក្សាក្នុងធម៌ ៦ ដល់ ២ ឆ្នាំ នឹងបំពេញសីលឲ្យបរិបូណ៌បានដោយលំបាក តែកាលបានសិក្សាហើយ នឹង មិនលំបាកក្នុងកាលជាក្រោយ គឺនឹងជួយខ្លួនឯងបាន (នឹងញ៉ាំងសិក្ខាបទ ៦ ឲ្យសម្រេចបាន) ទើបទ្រង់បានប្រទានសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ។

បទថា មាណាតិមាតាវេរមណី ទ្វេ វស្សានិ អវិតក្កមសមាទានំ សមាទិយាមិ សេចក្តីថា សិក្ខាបទដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តទុកថា ចេតនាជាគ្រឿងរៀនចាកការធ្វើសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះកន្លងណា ខ្ញុំសូម សមាទានសិក្ខាបទ គឺចេតនាជាគ្រឿងរៀនចាកការធ្វើសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះ កន្លងនោះ ឲ្យជាការសមាទានមាំទាំ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងអស់កាល ២ ឆ្នាំ ។ ក្នុងសិក្ខាបទទាំងពួង ក៏ដូចគ្នា ។ សិក្ខាបទ ៦ នេះ ភិក្ខុនិសង្ឃគប្បីឲ្យដូច គ្នាដល់ស្រ្តី (សាមណេរី) ដែលបួសមកហើយសូម្បី ៦០ វស្សា ។ សិក្ខាមាណាដែលមិនទាន់បានសិក្សាក្នុងសិក្ខា ៦ នេះ មិនគប្បីឲ្យឧបសម្បទា ។

បឋមសិក្ខាមានសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យា បិដក

គត្តនិវត្តនិ ៧ សិក្ខាបទនិ ៤

[៣៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណា បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំដែល
សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយ (រូបឯទៀត) បាននិយាយយ៉ាង
នេះថា នៃសិក្ខាមាណាទាំងឡាយ ពួកនាងចូរមក ចូរដឹងកិច្ចនេះ ចូរឲ្យរបស់
នេះ ចូរនាំយករបស់នេះមក សេចក្តីត្រូវការដោយរបស់នេះ ពួកនាង ចូរធ្វើ
របស់នេះឲ្យជាកប្បិយ ។ សិក្ខាមាណាទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យទាំងនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនមែនជាសិក្ខាមាណាទេ យើងខ្ញុំជាភិក្ខុនិ ។ ភិក្ខុនិ
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយនោះ ក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា
ដល់សិក្ខាមាណាបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃមិន
បានសន្មតសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនិ
ទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទា ដល់សិក្ខាមាណាបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង
អស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូល
ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោស
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា ដល់
សិក្ខាមាណាបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃមិនបាន
សន្មតសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដែល

មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យ ភិក្ខុនិសង្ឃឲ្យវុជ្ជានសម្មតិ^១ ដល់សិក្ខាមាណាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុជ្ជានសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យ យ៉ាងនេះ ។ គឺសិក្ខាមាណាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ នោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តកសង្គ្រោះស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុនិ ទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជាញឡើងហើយនិយាយយ៉ាងនេះ នឹង សង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំជាសិក្ខាមាណារបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះ នេះ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុជ្ជានសម្មតិនឹង សង្ឃ ។ សិក្ខាមាណាត្រូវសូមវុជ្ជានសម្មតិអស់វារៈគម្រប់ពីរដងផង ។ ត្រូវ សូមអស់វារៈគម្រប់បីដងផង ។ ត្រូវភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពលឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាមាណានេះមានឈ្មោះនេះរបស់ លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុជ្ជានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុជ្ជានសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យវុជ្ជានសម្មតិ ដល់សិក្ខាមាណាមានឈ្មោះនេះ ដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុង ធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាមាណានេះមានឈ្មោះនេះ របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ

១- ការសន្មតនូវសិក្ខាមាណាដែលសមាទានសិក្ខាបទ ៦ ត្រឹមត្រូវគ្រប់ ២ ឆ្នាំហើយនោះឲ្យ ឈប់លែងសមាទានតទៅទៀត ។

បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុជ្ជានសម្មតិនឹង
 សង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យវុជ្ជានសម្មតិដល់សិក្ខាមានមានឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សា
 សិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ការឲ្យវុជ្ជានសម្មតិដល់សិក្ខាមានមាន
 ឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ សមគួរដល់
 លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់
 អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃឲ្យវុជ្ជានសម្មតិដល់
 សិក្ខាមានមានឈ្មោះនេះ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ
 ហើយ ។ ការឲ្យវុជ្ជានសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម
 នៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់
 នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយ
 ជាច្រើន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញ៉ាំងសិក្ខាមានដែលសិក្សាសិក្ខា
 ហើយក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សា ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យបានឧប-
 សម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
 នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។
 សិក្ខាមានដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង ឈ្មោះថា សិក្សាសិក្ខា ។
 សិក្ខាមានដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវុជ្ជានសម្មតិ ដោយញាតិទុតិយកម្ម ឈ្មោះថា
 សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ពាក្យថា ឲ្យបានឧបសម្បទា គឺឲ្យបួសជាភិក្ខុនី ។

ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រ
ក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដ
ទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ
គណៈ នឹងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧៨] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយញ៉ាំងសិក្ខាមាណាឲ្យបានឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកប
ដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្ម
ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យ
ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់
ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនី
សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្ម
មិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់
ពីរឆ្នាំ ដែលសង្ឃសន្ទតហើយ ១ ភិក្ខុនី២ត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

ទុតិយសិក្ខុមានសិក្ខាបទ

[៣៧៦] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ មានន័យរាក់ទាំងអស់
ហើយ ។ តែសិក្ខាសម្មតិ ឈ្មោះថា ភិក្ខុនីសង្ឃមិនទាន់បានឲ្យមកពីមុន
គប្បីឲ្យក្នុងរោងឧបសម្បទានោះឯង ។ សិក្ខុមានទាំង ២ នេះ ឈ្មោះថា
មហាសិក្ខុមាន ។

ទុតិយសិក្ខុមានសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

គត្តនិវត្តនិ ៧ សិក្ខាបទទី ៥

[៣៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតា ដែលមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងនោះអត់ទ្រាំមិនបាននឹងត្រជាក់ ក្តៅ ឃ្មាន ស្រែក សម្លេងសូរ រេបាម មូស ខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងសត្វទីយជាតិ (ពស់តូច ពស់ធំ) ទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យ ដែលបុគ្គលពោលមិនល្អ មានមកមិនល្អ និងវេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរៈកើតឡើង នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងក្រហាយផ្សា មិនជាទីត្រេកអរ មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ស្រីគិហិកតាដែលមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ តែងអត់ទ្រាំមិនបាននឹង

ត្រជាក់ក្តៅឃ្នានស្រែក សម្មស្សរេបោមម្មសខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងសត្វទីយជាតិ (ពស់តូច ពស់ធំ) ទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យ ដែលគេពោលមិនល្អ មានមកមិនល្អ និងវេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរៈកើតឡើង នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងក្រហាយផ្សា មិនជាទីត្រេកអរ មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង្ខំនូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯស្រីគិហិកតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ ទើបជាអ្នកអត់ទាំងនូវត្រជាក់ក្តៅឃ្នានស្រែក សម្មស្សរេបោមម្មសខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងសត្វទីយជាតិ (ពស់តូច ពស់ធំ) ទាំងឡាយ មានជាតិជាអ្នកអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យដែលគេពោលមិនគាប់ចិត្ត មានមកមិនល្អ (និង) វេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរកាយកើតឡើង នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹងផ្សាក្រហាយ មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង្ខំនូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សាខ្លះពី ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ដែលហៅថា មានវស្សាខ្លះពី ១២ ឆ្នាំ គឺស្រីដែលមានឆ្នាំមិនទាន់ដល់ ១២ ។ ដែលហៅថា ស្រីគិហិកតា សំដៅយកស្រីដែលល្មមទៅកាន់បុរសដទៃបាន (គឺស្រីល្មមមានប្តីបាន) ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា

ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។

[៣៨២] ស្រីគិហិតតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ស្រីគិហិតតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីគិហិតតា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថា គ្រប់ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ស្រីគិហិតតា មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ ស្រីគិហិតតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីគិហិតតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ ថា បរិបូណ៌ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៨៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺស្រីគិហិតតាមានវស្សាខ្វះពី ១២ ឆ្នាំ តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ស្រីគិហិតតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ភិក្ខុនី សម្គាល់ថាពេញ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុន បញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

បឋមគិហិតតសិក្ខាបទ

[៣៨៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះថា កាលភក្ខុនី
ញ៉ាំងសិក្ខាមាណាដែលមានអាយុក្រោម ១២ ឆ្នាំឲ្យបួស ដោយការសម្គាល់ថា
មានអាយុគ្រប់ មិនជាអាបត្តិក៏ពិត សូម្បីដូច្នោះ សិក្ខាមាណានោះក៏មិនជា
ឧបសម្បទឡើយ ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

បឋមគិហិតតសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

គត្តិនិវត្តន៍ ៧ សិក្ខាបទនិ ៦

[៣៨៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមររបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សាពេញ ១២ ឆ្នាំហើយ ដែលមិនបាន
សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនិប្ទសប្បិទាំងឡាយនោះល្ងង់
មិនឆ្ងាស មិនដឹងកិច្ចគរឬកិច្ចមិនគរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប
ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនគួរឃើងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សា
គ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ (តែ) មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរ
ឆ្នាំសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំង-
ឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ ដែល
មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់
បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមឃើងឲ្យឧបសម្បទា
ដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ឆ្នាំហើយ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុង
ធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះ
ថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើ
ធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
(ឲ្យភិក្ខុនិសង្ស) ឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ស្រី

គិហិតតាដែលមានឆ្នាំគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯ
សិក្ខាសម្មតិនោះសង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺស្រីគិហិតតាដែលមានឆ្នាំ ១២
បរិបូណ៌ហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសន្ត រៀនសូត្រម្ខាង ហើយ
ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជូលឡើងហើយ
និយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះគិហិតតា
របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សូម
សិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ សិក្ខាសម្មតិនោះ ត្រូវ
គិហិតតានោះ សូមអស់វារៈគម្រប់ពីរជងផង ត្រូវសូមអស់វារៈគម្រប់បីជង
ផង ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់
សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គិហិតតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ
មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរ
ឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ បើសិក្ខាសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរឲ្យ
សិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់គិហិតតាមានឈ្មោះនេះ ដែល
មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គិហិតតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះមាន
វស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹង
សង្ឃ ឥឡូវសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ស្រីគិហិតតា
ឈ្មោះនេះ មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់ស្រីគិហិតតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២

ហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរ
 ដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សិក្ខាសម្មតិ
 ក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ សង្ឃបានឲ្យដល់គិហិកតាមានឈ្មោះនេះដែល
 មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃ ហេតុ
 នោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀម
 នៅយ៉ាងនេះ ។ ស្រីគិហិកតានោះដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ត្រូវ
 សង្ឃបង្គាប់ថា ចូរនាងពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថាខ្ញុំសូមសមាទាននូវ
 បាណាតិបុត្តាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ។ បេ។ ខ្ញុំសូម
 សមាទាននូវវិកាលកោជនាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ។
 លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយ
 បរិយាយជាច្រើន ។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រី
 គិហិកតា មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ដែលមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦
 យ៉ាងអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ស្រីគិហិកតាដែលមានវស្សាដល់ ១២
 ហើយ ឈ្មោះថាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីគិហិកតា
 សំដៅយកស្រីដែលល្មមទៅតាមប្រសដទៃបាន ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា
 គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខាដែលសង្ឃមិនបានឲ្យក្តី (ឬ) សិក្ខាដែលសង្ឃឲ្យ

ហើយតែកម្រើក (ជាប់) ក្តី នៃស្រីគិហិតតាណា ស្រីគិហិតតានោះឈ្មោះ
 ថាមិនបានសិក្សាសិក្ខា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាកិក្ខុនី ។ កិក្ខុនី
 គិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី
 ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដ
 ទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាហើយ ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៨៦] កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុនី
 សង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌
 កិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។

[៣៨៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺកិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិតតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សា
 សិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ១ កិក្ខុនីឆ្លុត ១ កិក្ខុធ្វើកន្លងមុន
 បញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

ទុតិយគិហិតតសិក្ខាបទ

[៣៨៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូច្នោះថា ភិក្ខុនីសង្ឃ
ទោះឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់ស្រីគ្រហស្ថមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ហើយឲ្យលោកមាន
អាយុគ្រប់ ១២ ឆ្នាំបរិបូណ៌ឧបសម្បទា គួរ ។

ទុតិយគិហិតតសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

គត្តិនិក្ខេប ៧ សិក្ខាបទ ៧

[៣៨៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនិទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុង
ធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ភិក្ខុនិទាំង-
ឡាយបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នៃសិក្ខាមាណាទាំងឡាយ នាងទាំងឡាយចូរមក
ចូរជីវិតចូរនេះ ចូរឲ្យរបស់នេះ ចូរនាំយករបស់នេះមក យើងត្រូវការដោយ
របស់នេះ ចូរនាងធ្វើរបស់នេះឲ្យជាកប្បិយ ។ ភិក្ខុនិបួសថ្មីទាំងឡាយនោះ
បានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនមែនជាសិក្ខាមាណាទេ
យើងខ្ញុំជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិន
គួរឃើងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បាន
សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យ
សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនិទាំងឡាយ
ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សា
សិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុនិទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិទាំងឡាយមិនសមបើ

នឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិតតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតឲ្យទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យៗ វុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិតតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯវុដ្ឋានសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ស្រីគិហិតតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជូលនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាគិហិតតារបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ ឯវុដ្ឋានសម្មតិ ស្រីគិហិតតានោះត្រូវសូមអស់វារៈពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈបីដងផង ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ស្រីគិហិតតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋានសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិតតាមាន

ឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញាតិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ស្រីគិហិតតាមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនិទ្ធិសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិតតាមានឈ្មោះនេះ មានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិតតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់ស្រីគិហិតតាមានឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិនោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើនហើយ ។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិតតាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សាហើយ តែសង្ឃមិនសន្មត (ឲ្យ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៨៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ស្រីគិហិតតាមានវស្សាដល់ ១២ ហើយ ឈ្មោះថាមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ ។ ដែលហៅថា ស្រីគិហិតតាសំដៅយកសិក្ខាមានដែលល្មមទៅកាន់បុរសដទៃបាន ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ស្រីគិហិតតាដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង ឈ្មោះថា សិក្សាសិក្ខាហើយ ។ ស្រីគិហិតតាដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវុជ្ជានសម្មតិ ដោយកម្មមានញាត្តិជាគម្រប់ពីរ ឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សម្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាត្តិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៩០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ឃ្រយ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ឃ្រយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ

ទុក្ខដ ។

[៣៩១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីគិហិកតាដែលមានវស្សាគ្រប់ ១២ ហើយ បាន
 សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សង្ឃសន្មតហើយ ១ ភិក្ខុនី
 ត្រត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

តតិយគិហិតតសិក្ខាបទ

[៣៨៧] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ នាយយល់ហើយ ។
សូម្បីសមុជ្ជានជាដើម គ្រប់សិក្ខាបទ មានសិក្ខាបទទី ៣ ជាដើម ក៏ដូចគ្នា
ដែលពោលហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ២ នោះឯង ។ តែមានសេចក្តីប្លែកគ្នា
យ៉ាងនេះថា ក្នុងសិក្ខាបទណាមានសម្មតិ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ជាកិរិយាផង
អកិរិយាផង ។

តតិយគិហិតតសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

គត្តិនីវត្តនី ៧ សិក្ខាបទនី ៨

[៣៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិនបានបង្រៀនខ្លួនឯង មិនឲ្យ
អ្នកដទៃបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះល្ងង់មិនឆ្ងាស មិនស្គាល់
កិច្ចគួរឬមិនគួរ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនី
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទា
មិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនខ្លួន
ឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី
ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។
កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនសមបើនឹង
ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង
និងមិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំ
ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចូរ
កិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិនបង្រៀនដោយខ្លួនឯង មិន
ឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរវស្សា កិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខាមានជាសហជីវិនីសំដៅយក សិក្ខាមានជាសទ្ធិវិហារិនី (កូនសិស្ស) ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពាក្យថា មិនបង្រៀន (ខ្លួនឯង) គឺមិនបង្រៀនដោយបាលី អដ្ឋកថា សេចក្តីទូន្មានប្រៀនប្រដៅដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនឲ្យគេបង្រៀន គឺមិនបង្គាប់អ្នកដទៃ ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិនបង្រៀនខ្លួនឯង មិនឲ្យគេបង្រៀនអស់ពីរឆ្នាំ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៧៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកគ្នាមិនបាន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានភ័យធំ ១ ភិក្ខុនីឆ្អឹង ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

បឋមសហជីវិនិសិក្ខាបទ

[៣៧២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ ដូច្នោះ បទថា ន
អនុគុណ្ណាបេយ្យ សេចក្តីថា មិនញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យអនុគ្រោះ ដោយឧទ្ទេសជា
ដើមយ៉ាងនេះថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ចូរឲ្យឧទ្ទេសជាដើមដល់ភិក្ខុនីនេះ ។

[៣៧៤] បទថា បរិយេសិត្យា បានដល់ ស្វែងរកភិក្ខុនីដទៃ ហើយ
មិនបាន ។ ជាអ្នកអាពាធខ្លួនឯង មិនអាចនឹងឲ្យឧទ្ទេសជាដើមបាន ជា
អនាបត្តិដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុជ្ឈាន ជាអភិរិយា ជាសញ្ញា-
វិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជារចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
ជាទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

បឋមសហជីវិនិសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

គត្តិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ៩

[៣៩៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនតាមបម្រើភិក្ខុទីជាបវត្ថិនី (ឧបជ្ឈាយា) ដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះល្ងង់ មិនឆ្ងាស មិនស្គាល់ការគួរឬមិនគួរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមិនតាមបម្រើភិក្ខុទីជាបវត្ថិនី ដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុទាំងឡាយមិនតាមបម្រើភិក្ខុទីជាបវត្ថិនីដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមិនបម្រើភិក្ខុទីជាបវត្ថិនីដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ មិនតាមបម្រើភិក្ខុទីជាបវត្ថិនី ដែលបំបួសខ្លួនអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា បំបួសខ្លួន គឺឲ្យឧបសម្បទា

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិក័ត្ត

ដល់ខ្លួន ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនីជាបវត្តិនី សំដៅយក ភិក្ខុនីជាឧបជ្ឈាយា ។
ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពាក្យថា មិនតាមបម្រើ គឺមិនបម្រើ
ដោយខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុនីគ្រាន់តែដាក់ជុំវិញថា អញនឹងមិនតាមបម្រើអស់ពីរឆ្នាំ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺឧបជ្ឈាយាល្ងង់ ១ ឧបជ្ឈាយាមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

គត្តិនិវត្តនី ៧

នានុពន្ធនសិក្ខាបទ

[៣៧៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ បទថា ន
ឧបដ្ឋហោយ្យ សេចក្តីថា មិនទំនុកបម្រុងដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះៗ យ៉ាង
នេះ គឺដោយលម្អិត ដោយដ៏ស្អិត ដោយឈឺស្អន់ ដោយទឹកលុបមុខ ។
ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសម្មជាន ដូចបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ជាអភិរិយា
ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាអកុសលចិត្ត
ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះឯង ។

នានុពន្ធនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

គត្តិនិវត្តនី ៧ សិក្ខាបទទី ១០

[៣៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី (កូនសិស្ស) ហើយមិននាំយកទៅ
ខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅ ។ ប្តីបានចាប់យកទៅ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបន្តាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់
សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅ
សោះ ប្តីបានចាប់យកទៅ ប្រសិនបើកិក្ខុនីនេះចៀសចេញទៅហើយ ប្តីប្រាកដ
ជាមិនបានចាប់យកទៅទេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
ឮថា បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិននាំ
យកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យគេនាំយកទៅ ប្តីបានចាប់យកទៅ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុ
ទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅខ្លួនឯង មិនឲ្យ
គេនាំយកទៅ ប្តីបានចាប់យកទៅទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
ចូរកិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ

ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខុមានជាសហជីវិនី ហើយមិននាំយកទៅ មិនឲ្យគេ
នាំយកទៅ ដោយហោចទៅអស់ ៥-៦ យោជន៍ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[៣៩៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
បទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណរូបហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខុមានជាសហជីវិនី
សំដៅយក សិក្ខុមានជាសទ្ធិវិហារិនី (កូនសិស្ស) ។ ពាក្យថា ឲ្យឧប-
សម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ពាក្យថា មិននាំយកទៅ គឺមិននាំយកទៅ
ខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនឲ្យគេនាំយកទៅ គឺមិនបង្គាប់អ្នកដទៃ ។ ភិក្ខុនី
គ្រាន់តែដាក់ធុរៈថា អញនឹងមិននាំយកទៅ មិនឲ្យអ្នកដទៃនាំយកទៅ ដោយ
ហោចទៅសូម្បីអស់ ៥-៦ យោជន៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤០០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយស្វែងរកភិក្ខុនីជាគម្រប់ពីរមិនបាន ១ ភិក្ខុនី
មានភ័យធំ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចត្តិ ១ ។

គព្ពិនីវគ្គទី ៧ ចប់

អដ្ឋកថា

គព្ពិនីវគ្គទី ៧

ទុតិយសហជីវិនិសិក្ខាបទ

[៤៩៨] គប្បីប្រាប់វិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា នៅ រូបកាសេយ្យ បានដល់ មិននាំយកសហជីវិនីទៅ ។

បទថា ន រូបកាសាសេយ្យ បានដល់ មិនប្រើកិក្ខុនីដទៃថា នាងម្ចាស់ ចូរនាំកិក្ខុនីនេះទៅ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងសិក្ខាបទនេះ ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសម្មជ្ជាន ជាអភិរិយា ជាសញ្ញា- វិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនាដូច្នោះឯង ។

ទុតិយសហជីវិនិសិក្ខាបទ ចប់

គព្ពិនីវគ្គទី ៧ ចប់

វិទយបិដក

កុមារីកូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១-២-៣

[៤០១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតា (សាមណេរី) ដែលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០
ឆ្នាំ ។ ពួកភិក្ខុនីបួសប្តីទាំងនោះ ជាអ្នកអត់ទ្រាំមិនបាននឹងត្រជាក់ក្តៅឃ្នាន
ស្រែក និងសម្តែងរូបបោមមូសខ្យល់កម្តៅថ្ងៃ និងពស់តូច ពស់ធំទាំងឡាយ
មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងគន្លងពាក្យដែលគេនិយាយមិនគាប់ចិត្ត មានមក
មិនល្អ និងវេទនាដែលប្រជុំក្នុងសរីរកាយ កើតឡើងជាទុក្ខដ៏ក្លៀវក្លា រឹង
ក្រហល់ក្រហាយ មិនជាទីត្រេកអរ មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំបង់នូវជីវិត ។
ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏
ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតា ដែលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំសោះ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទា
ដល់កុមារីកូតាដែលមានអាយុខ្លះពី ២០ ឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់
បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា
ដល់កុមារីកូតាដែលមានវស្សាខ្លះពី ២០ ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាតិ
កុមារីកូតាមានវស្សាខ្លះពី ២០ ជាអ្នកមិនអត់ទ្រាំនូវត្រជាក់និងក្តៅ ។ បេ ។

មានជាតិជាអ្នកមិនអត់ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនា ជាទីនាំបង្ខំនូវជីវិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯកុមារីកុតាមានឆ្នាំ ២០ ទើបអត់ទ្រាំនូវត្រជាក់ក្តៅ ។ បេ មានជាតិជាអ្នកអត់ទ្រាំនូវទុក្ខវេទនាជាទីនាំបង្ខំនូវជីវិតបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកុតាមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤០២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារចហើយ ។ កុមារីកុតាមានឆ្នាំមិនដល់ ២០ ឈ្មោះថាមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ។ ដែលហៅថា កុមារីកុតា សំដៅយកសាមណេរី ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាត្តិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤០៣] សាមណេរីមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ ហើយឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវអាបត្តិ ។

សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤០៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺសាមណេរីមានឆ្នាំខ្លះពី ២០ (តែ) ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាគ្រប់ហើយ ក៏ឲ្យ ឧបសម្បទា ១ សាមណេរីមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ ភិក្ខុនីក៏សម្គាល់ថាគ្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីកូមតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ២

[៤០៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះកាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ ឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតា (សាមណេរី) មានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ (តែ) មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីបួសប្តីទាំងនោះនៅ ល្ងង់ មិនច្នាស មិនស្គាល់ការគួរឬមិនគួរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្កាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើញឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាដែលមាន វស្សាគ្រប់ ២០ ហើយ (តែ) មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ ពីរឆ្នាំសោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនី ទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ តែមិនបាន

សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់
បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា
ដល់កុមារីកុតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយមិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង
អស់ពីរឆ្នាំទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហើយ
ទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
នូវសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីកុតាដែលមានឆ្នាំ ១៨ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯសិក្ខាសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺកុមារី-
កុតាមានឆ្នាំ ១៨ នោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្ខាង ហើយ
ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុនីទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្តងអញ្ជូលឡើងរួច
និយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាកុមារី
កុតាមានឆ្នាំ ១៨ របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះសូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ កុមារីកុតានោះត្រូវសូមសិក្ខាសម្មតិនោះអស់វារៈ
ពីរដងផង ត្រូវសូមអស់វារៈបីដងផង ។ ភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវឲ្យ
សង្ឃជ្រាបថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីកុតានេះឈ្មោះ
នេះមានឆ្នាំ ១៨ របស់លោកម្ចាស់មានឈ្មោះនេះ សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ បើសិក្ខាសម្មតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ
សូមសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីកុតាមានឈ្មោះ

នេះ មានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីកុតានេះមានឈ្មោះនេះរបស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំ ១៨
 សូមសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំនឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យ
 សិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីកុតាមានឆ្នាំ ១៨ មាន
 ឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់កុមារីកុតា
 មានអាយុ ១៨ មានឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់
 អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវ
 និយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យសិក្ខាសម្មតិក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំដល់
 កុមារីកុតាមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ មានឈ្មោះនេះហើយ ។ ការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ
 នោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ
 ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ កុមារីកុតាមានអាយុ ១៨ នោះ សង្ឃ
 ត្រូវបង្ហាត់ថា នាងចូរថាយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខ្ញុំសូមសមាទាននូវបាណាតិ-
 បាតាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអទិន្នាទា-
 នាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវអព្រហ្ម-
 ចរិយាវេរមណីជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវមុសាវា-
 ទាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវសុរាមេរយ-
 មជ្ជប្បមាទដ្ឋានាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ខ្ញុំសូមសមាទាននូវ
 វិកាលកោជនាវេរមណី ជាសមាទានមិនកន្លងអស់ពីរឆ្នាំ ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសកិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ មិនបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរវស្សា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវ អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤០៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តាលហើយ ។ សាមណេរីមានឆ្នាំដល់ ២០ ហើយ ឈ្មោះថា មានឆ្នាំពេញ ២០ ។ ដែលហៅថា កុមារីកូតា សំដៅយក សាមណេរី ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ សិក្ខាដែលសង្ឃមិន បានឲ្យក្តី សិក្ខាដែលសង្ឃឲ្យហើយតែកម្រើកដាច់ក្តី របស់សាមណេរីណា សាមណេរីនោះ ឈ្មោះថា មិនបានសិក្សាសិក្ខា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈ ក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវទុក្ខដខណៈ ចប់ញាតិ ។ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយ ខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤០៧] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនី សង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

[៤០៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុង
ធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្នាំ ១ ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចត្តិ ១ ។

កុមារីកូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៣

[៤០៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាមានឆ្នាំគ្រប់ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាននិយាយ
យ៉ាងនេះថា នៃពួកសិក្ខាមាណា នាងទាំងឡាយចូរមក ចូរដឹងកិច្ចនេះ ចូរឲ្យ
របស់នេះ ចូរនាំរបស់នេះមក យើងត្រូវការដោយរបស់នេះ នាងទាំងឡាយ
ចូរធ្វើរបស់នេះឲ្យជាកប្បិយ ។ ភិក្ខុនីបួសថ្មីទាំងឡាយនោះបាននិយាយយ៉ាង
នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំមិនមែនជាសិក្ខាមាណាទេ យើងខ្ញុំជាភិក្ខុនីទេ
តើ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់កុមារីកូតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតសោះ ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរ

វិន័យបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកុតា
មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ
(តែ) សង្ឃមិនបានសន្មត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារី
កុតាមានអាយុពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរ
ឆ្នាំហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្មតទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោស
ហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីសង្ឃ ឲ្យវុជ្ជានសម្មតិដល់កុមារីកុតាមានឆ្នាំ
ពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុជ្ជានសម្មតិនោះសង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺកុមារីកុតាមាន
ឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ
ហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំ
បាទភិក្ខុនីទាំងឡាយ រួចអង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជូលឡើង ហើយនិយាយ
យ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះជាកុមារីកុតារបស់
លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុជ្ជានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ វុជ្ជានសម្មតិនោះត្រូវ
កុមារីកុតានោះសូមអស់វារៈពីរជនផង ត្រូវសូមអស់វារៈបីជនផង ។ ភិក្ខុនី

ដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ កុមារីកូតានេះ មានឈ្មោះនេះ របស់លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ
២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋាន-
សម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋានសម្មតិកម្ម មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ត្រូវ
សង្ឃឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីកូតាមានឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ
ដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។
បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កុមារីកូតាមានឈ្មោះនេះរបស់លោក
ម្ចាស់ឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦
យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ សូមវុដ្ឋានសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃឲ្យវុដ្ឋាន-
សម្មតិដល់កុមារីកូតាមានឈ្មោះនេះមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ បានសិក្សា
សិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីកូតា
មានឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង
អស់ពីរឆ្នាំហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវ
ស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយ
ឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិដល់កុមារីកូតាមានឈ្មោះនេះ មានឆ្នាំពេញ
២០ ហើយ បានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ការឲ្យ
វុដ្ឋានសម្មតិនោះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
នូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់បន្ទោសកិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ម្នាល

ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកុតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មត (ឲ្យ) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤១០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារចហើយ ។ កុមារីកុតាមានឆ្នាំដល់ ២០ ហើយ ឈ្មោះថា មានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ ។ ដែលហៅថា កុមារីកុតា សំដៅយកសាមណេរី ។ ពាក្យថា អស់ពីរវស្សា គឺអស់ពីរឆ្នាំ ។ ដែលហៅថា បានសិក្សាសិក្ខា គឺបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង ។ ដែលហៅថា សង្ឃមិនបានសន្មត គឺសង្ឃមិនបានឲ្យវុដ្ឋានសម្មតិ ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញត្តិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈនិងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤១១] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយកណ្ណ កុមារីកុតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១

៨៣០

បាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

[៤១២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់កុមារីកុតាមានឆ្នាំពេញ ២០ ហើយ សិក្សាសិក្ខា
ក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ សង្ឃសន្មតហើយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១
ភិក្ខុនីធ្វើកន្លងមុនបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

កុមារីកូតវគ្គទី ៨

បឋម-ទុតិយ-តតិយកុមារីកូតាសិក្ខាបទ

[៤០១-៤១២] សិក្ខាបទទី ១-២-៣ នៃកុមារីកូតវគ្គ ដូចគ្នានឹង គិហិតតសិក្ខាបទទាំង ៣ នោះឯង ។ ឯមហាសិក្ខាមាណា ២ រូបមុនគេ ទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា មានអាយុលើស ២០ ឆ្នាំហើយ មហាសិក្ខាមាណាទាំងនោះ ទោះជាស្រ្តីគ្រហស្ថ (ធ្លាប់មានប្តីហើយ) ក្តី មិនមែន ស្រ្តីគ្រហស្ថក្តី សង្ឃគួរហៅថា សិក្ខាមាណាដូចគ្នា ក្នុងសម្មតិកម្មជាដើម មិន គួរហៅថា គិហិតតា ឬ កុមារីកូតា ក៏ក្នុងសង្ឃគប្បីឲ្យសិក្ខាសម្មតិដល់ ស្រ្តីគ្រហស្ថក្នុងវេលាមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ហើយធ្វើការឧបសម្បទាក្នុងវេលា មានអាយុ ១២ ឆ្នាំ ។ ឲ្យក្នុងវេលាមាន អាយុ ១១ ឆ្នាំ ហើយធ្វើការ ឧបសម្បទាក្នុងវេលាមានអាយុ ១៣ ឆ្នាំ ឲ្យសម្មតិ ក្នុងវេលាមានអាយុ ១២-១៣-១៤-១៥-១៦-១៧ ឆ្នាំ និង ១៨ ឆ្នាំ ហើយគប្បីធ្វើការឧប- សម្បទា ក្នុងវេលាមានអាយុ ១៤-១៥-១៦-១៧-១៨-១៩-២០ ឆ្នាំ ។ ឯ តាំងអំពីពេលមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ស្រ្តីគ្រហស្ថនេះ ទោះហៅថា គិហិតតា ក្តី កុមារីកូតា ក្តីក៏បាន ។ តែស្រ្តីដែលជាកុមារីកូតា មិនគួរ ហៅថា គិហិតតា គួរហៅថា កុមារីកូតាប៉ុណ្ណោះ ។ ឯមហាសិក្ខាមាណា ទោះ ហៅថា គិហិតតាក្តី ក៏មិនគួរ ។ ហៅថា កុមារីកូតាក្តី ក៏មិនគួរ ។ ទាំង ៣ នាក់ គួរហៅថា សិក្ខាមាណា ដោយអំណាចការឲ្យសិក្ខាសម្មតិ ។

វិទយ បិដក

កុមារីកូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៤-៥-៦

[៤១៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) ។ ភិក្ខុនីជា
ឧបជ្ឈាយាទាំងឡាយនោះល្ងង់ មិនឆ្ងាស មិនដឹងការគួរ ឬមិនគួរ ។ ពួក
សទ្ធិវិហារិនី (ក៏) ល្ងង់ មិនឆ្ងាស មិនដឹងការគួរ ឬមិនគួរដែរ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២
មិនគួរឃើញឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ឲ្យ
ឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ មិនសមឃើញឲ្យ
ឧបសម្បទា (ដល់ស្រីដទៃ) ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ចូរភិក្ខុនីទាំងឡាយសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ
មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ហើយឲ្យឧបសម្បទា (គេ) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។

[៤១៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តុរចហើយ ។ ភិក្ខុនីមានវស្សាមិនទាន់ដល់ ១២
 ឈ្មោះថា មានវស្សាមិនគ្រប់ ១២ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជា
 ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថាអញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនី
 ក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ត្រូវទុក្ខដខណៈចប់
 ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចា ឧបជ្ឈាយា
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤១៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីមានវស្សាពេញ ១២ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីធ្វើ
 កន្លងមុនបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៥

[៤១៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាមរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមាន
 វស្សាពេញ ១២ បរិបូណ៌ហើយ (តែ) សង្ឃមិនបានសន្ទត ក៏ឲ្យ
 ឧបសម្បទា (ដល់ពួកកុលជីតា) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះល្ងង់ មិនច្នាស
 មិនដឹងការគួរឬមិនគួរ ពួកភិក្ខុនីជាសទ្ធិវិហារិនី ក៏ល្ងង់ មិនច្នាស មិនស្គាល់
 ការគួរ ឬមិនគួរ (ដូចគ្នាដែរ) ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនី
 ទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ (តែ) សង្ឃមិនទាន់បានសន្ទត

មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាសោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ សង្ឃមិនបានសន្មត
ហើយឲ្យឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ តែសង្ឃមិនទាន់
បានសន្មត មិនគួរនឹងឲ្យឧបសម្បទាទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ ឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី ដែលមានវស្សាពេញ
១២ ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាង
នេះ ។ គឺភិក្ខុនីដែលមានវស្សាពេញ ១២ ហើយនោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ
ធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្នាង ហើយសំពះបាទភិក្ខុនីដែលចាស់ៗ ហើយ
អង្គុយច្រហោងផ្កងអញ្ចូលឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់
ខ្ញុំមានឈ្មោះនេះ ជាភិក្ខុនីមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិ
នឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនីនោះត្រូវសូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ អស់វារៈពីរជងផង ត្រូវ
សូមអស់វារៈបីជងផង ។ ភិក្ខុនីនោះសង្ឃគប្បីកំណត់ឲ្យដឹងថា ភិក្ខុនីនេះជា
អ្នកឆ្ងាស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បើភិក្ខុនីនោះល្ងង់ផង មិនមានសេចក្តី
ខ្មាសផង សង្ឃមិនគប្បីឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិទេ បើភិក្ខុនីនោះល្ងង់ (តែ) មាន
សេចក្តីខ្មាស សង្ឃក៏មិនគប្បីឲ្យ បើភិក្ខុនីឆ្ងាស (តែ) មិនមានសេចក្តី

ខ្មាស សង្ឃក៏មិនគប្បីឲ្យ (ដែរ) បើភិក្ខុនីនោះឆ្ងាសផង មានសេចក្តីខ្មាស
 ផង សង្ឃគប្បីឲ្យបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះសង្ឃ
 គប្បីឲ្យយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុនីដែលឆ្ងាសប្រតិពល គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា
 បពិត្រព្រះសង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះមានឈ្មោះនេះមានវស្សា
 ពេញ ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើវុដ្ឋាបនសម្មតិកម្មនេះ
 មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីមាន
 ឈ្មោះនេះ ដែលមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ
 សង្ឃជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនីនេះ មានឈ្មោះនេះ មានវស្សាពេញ
 ១២ ហើយ សូមវុដ្ឋាបនសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី
 ឈ្មោះនេះមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនី
 ឈ្មោះនេះមានវស្សាពេញ ១២ ហើយ គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោក
 ម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គ
 នោះគប្បីនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
 មានវស្សាពេញ ១២ ហើយ ។ ការឲ្យវុដ្ឋាបនសម្មតិនោះ គួរដល់សង្ឃ
 ហើយ ហេតុនោះទើបសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយ
 អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោស
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ
 មានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ សង្ឃមិនបានសន្មត (ហើយឲ្យឧប-

សម្បទា) ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤១៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ភិក្ខុនីមានវស្សាដល់ ១២ ហើយ ឈ្មោះថាមានវស្សា ១២ បរិបូណ៌ហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានឲ្យ វុដ្ឋាបនសម្មតិ ដោយញាតិទុតិយកម្ម ឈ្មោះថាសង្ឃមិនបានសន្មត ។ ពាក្យ ថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺញ៉ាំងកុលជីតាឲ្យដល់នូវគុណព្រះខាងលើ (គឺសម្រេច ជាភិក្ខុនីភាព) ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈ ក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្មតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវ ទុក្ខដក្នុងខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរ លុះ ចប់កម្មវាចា ព្រះឧបជ្ឈរាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤១៨] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមាន សេចក្តីសង្ស័យ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មប្រកប ដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្មប្រកប ដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីមានសេចក្តី សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា កម្ម មិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤១៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានវស្សា ១២ បរិច្ចណិហើយ សង្ឃបានសន្មតហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

កុមារិក្ខតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៦

[៤២០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីចូល ទៅរកភិក្ខុនីសង្ឃហើយសូមរុដ្ឋាបនសម្មតិ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនីសង្ឃ សង្កេតចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីហើយយាត់ថា នៃលោកម្ចាស់ លោកមិនគួរនឹងឲ្យ ឧបសម្បទានៅឡើយទេ ហើយក៏មិនបានឲ្យរុដ្ឋាបនសម្មតិ ។ ចណ្ឌកាលី ភិក្ខុនីទទួលពាក្យថាសាធុ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីសង្ឃឲ្យរុដ្ឋាបនសម្មតិ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ ។ ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីពោលទោស តិះដៀល បន្ត បង្ហាបថា ខ្ញុំឯងល្ងង់ទេ ខ្ញុំឯងមិនមានសេចក្តីខ្មាស (បានជា) សង្ឃឲ្យ រុដ្ឋាបនសម្មតិដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដទៃ មិនឲ្យដល់ខ្ញុំ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាបថា លោកម្ចាស់ចណ្ឌកាលី កាលដែលសង្ឃយាត់ថា នៃនាងម្ចាស់ មិនគួរនាងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេ ដូច្នោះ ទទួលពាក្យថាសាធុហើយ មិន គួរនឹងពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីកាលដែលសង្ឃយាត់ថា នៃលោក ម្ចាស់ មិនគួរនាងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេដូច្នោះ ទទួលពាក្យថាសាធុហើយ

គ្រាក្រោយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់បន្ទោសថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណកាលីភិក្ខុនី កាលសង្ឃិយាត់ថា នៃនាងម្ចាស់ មិន
 គួរនាងឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេដូច្នោះ ទទួលពាក្យថា សាធុហើយ មិនគួរ
 បើនឹងពោលតិះដៀលជាខាងក្រោយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែន
 នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ
 កាលដែលសង្ឃិយាយថា នៃលោកម្ចាស់ មិនគួរលោកឲ្យឧបសម្បទា
 នៅឡើយទេដូច្នោះ ទទួលពាក្យថាសាធុហើយ គ្រាក្រោយត្រឡប់តិះដៀល
 វិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា នៃលោកម្ចាស់ មិនគួរលោក
 ឲ្យឧបសម្បទានៅឡើយទេ សេចក្តីថា នៃលោកម្ចាស់ លោកមិនគួរញ៉ាំង
 កុលជីតាឲ្យបានឧបសម្បទានៅឡើយទេ ។ ភិក្ខុនីទទួលពាក្យថា សាធុហើយ
 គ្រាក្រោយត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីតិះដៀលសង្ឃិយដែលធ្វើព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ព្រោះសម្តាប់ ព្រោះ
 ល្ងង់ ព្រោះខ្លាចដោយប្រក្រតី ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អង្គកថា

កុមារក្ខតវគ្គទី ៨

ឧទ្ទេសវស្ស-បរិបុណ្ណទ្ទេសវស្ស-ខ័យនធម្ម សិក្ខាបទ

[៤១៣-៤២២] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៤-៥-៦ ងាយយល់ ទាំងអស់ ។ គ្រប់សិក្ខាបទមានសមុជ្ឈាន ៣ សិក្ខាបទទី ៤ ជាកិរិយា ជា សញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ជាកិរិយាផង អកិរិយាផង ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា សច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន វេទនា ៣ ដូច្នោះ ។

ឯពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ថា **សង្ឃន** បរិច្ឆិទ្ធិត្វា មានអត្ថថា ដែលសង្ឃគប្បីពិចារណាមើល ។

សិក្ខាបទទី ៦ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាលោកវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជាទុក្ខវេទនា ដូច្នោះ ។ តែពាក្យ ដែលត្រាស់ទុកក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ថា **បរិច្ឆិទ្ធិត្វា** មានអត្ថថា ពិចារណា មើលហើយ ។

ឧទ្ទេសវស្ស-បរិបុណ្ណទ្ទេសវស្ស-ខ័យនធម្មសិក្ខាបទ

ចប់

វិទយបិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៧

[៤២៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សិក្ខាមាណា ១ រូបចូល
ទៅរកបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីហើយសូមនូវឧបសម្បទា ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីនិយាយនឹង
សិក្ខាមាណានោះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាង
ម្ចាស់បានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយក៏មិនឲ្យសិក្ខាមាណានោះ
បានឧបសម្បទាសោះ ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា ។
ទើបសិក្ខាមាណានោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះ ដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះ-
ដៀល បន្តុះបន្តាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនគួរឃើញនិយាយនឹងសិក្ខា-
មាណាថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបាន
ឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះដូច្នោះ ហើយមិនឲ្យសិក្ខាមាណានោះបាន
ឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទាសោះ ។ បេ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីនិយាយ
នឹងសិក្ខាមាណាដូច្នោះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹង
ឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យសិក្ខាមាណានោះបាន
ឧបសម្បទា ទាំងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។
កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនសមបើ

នឹងនិយាយនឹងសិក្ខុមាណាដូច្នោះថា នៃនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនបានឲ្យ ឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទាទេ ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ និយាយនឹងសិក្ខុមាណាដូច្នោះថា នៃនាងម្ចាស់ បើ នាងនឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាង នេះ ដល់គ្រាគ្រោយភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយមិនឲ្យ (សិក្ខុ- មាណានោះ) បានឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ឈ្មោះថា សិក្ខុមាណា ។ ពាក្យថា នៃនាងម្ចាស់ បើនាង នឹងឲ្យចីវរដល់យើង យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា យើងនឹងបំបួសនាងជាភិក្ខុនីដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យថា ដល់គ្រាគ្រោយភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ គឺកាលបើមិនមានសេចក្តី អន្តរាយ ។ ពាក្យថា មិនឲ្យសិក្ខុមាណានោះបានឧបសម្បទា គឺមិនបំបួស (សិក្ខុមាណានោះ) ជាភិក្ខុនីដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ ខ្វាយដើម្បីឲ្យបានឧបសម្បទា គឺមិនបង្គាប់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ភិក្ខុនីនោះគ្រាន់តែ

ជាក់ចុះថា អញ្ជើងមិនឲ្យបានឧបសម្បទា និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បី
ឲ្យគេឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបុគ្គលិកៈ ។

[៤២៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺកាលបើមានសេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុនិស្សង្សិក (ភិក្ខុនិដទៃ) មិនបាន ១
ភិក្ខុនិឈី ១ ភិក្ខុនិមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនិឆត ១ ភិក្ខុនិជាខាងដើម
បញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារក្ខតវគ្គទី ៨

បឋមសិក្ខុមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ

[៤២៣] ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ នាយយល់ទាំងអស់ ។
សិក្ខាបទនេះ មានការដាក់ធុរៈជាសមុជ្ជាន ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាលោកវុជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជារាជីកម្ម ជាអកុសលចិត្ត ជា
ទុក្ខវេទនា ជូច្នោះឯង ។

បឋមសិក្ខុមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

កុមារក្ខតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៨

[៤២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង សិក្ខាមាណា ១ រូបចូល
ទៅរកបុល្លនន្ទាកិក្ខុនីហើយសូមឧបសម្បទា ។ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីនិយាយនឹង
សិក្ខាមាណានោះថា នែនាងម្ចាស់ បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើង
នឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទា ដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា
មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាសោះ ។ ទើបសិក្ខាមាណានោះប្រាប់
ដំណើរនេះដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗបេៗ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា បុល្លនន្ទា
ជាម្ចាស់មិនសមបើនឹងនិយាយនឹងសិក្ខាមាណាថា នែនាង បើនាងនឹងតាមបម្រើ
យើងអស់ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ
ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាសោះ
ៗបេៗ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី
និយាយនឹងសិក្ខាមាណាថា នែនាង បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ
យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧប-
សម្បទា មិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនីទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីមិនសមបើនឹង

និយាយនឹងសិក្ខុមាណាថា វិនោន បើនាងនឹងតាមបម្រើយើងអស់ពីរឆ្នាំ យើង
 នឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា
 និងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពី
 នេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុនីណាមួយ និយាយនឹងសិក្ខុមាណាថា វិនោន បើនាងតាមបម្រើយើងអស់
 ពីរឆ្នាំ យើងនឹងឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ គ្រាក្រោយ
 ភិក្ខុនីនោះមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ហើយមិនឲ្យឧបសម្បទា មិនធ្វើសេចក្តី
 ខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តួរចហើយ ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង
 អស់ពីរឆ្នាំ ឈ្មោះថា សិក្ខុមាណា ។ ពាក្យថា វិនោន បើនាងនឹងតាមបម្រើ
 យើងអស់ពីរឆ្នាំ សេចក្តីថា នាងនឹងបម្រើអស់ពីរឆ្នាំ ។ ពាក្យថា យើងនឹង
 ឲ្យនាងបានឧបសម្បទាដោយអាការយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា យើងនឹងបំបួសនាង
 ជាភិក្ខុនីដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យថា គ្រាក្រោយ ភិក្ខុនីនោះមិនមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ គឺកាលបើមិនមានសេចក្តីអន្តរាយ ។ ពាក្យថា មិនឲ្យ
 ឧបសម្បទា គឺមិនឲ្យឧបសម្បទាដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនធ្វើសេចក្តី
 ខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យឧបសម្បទា គឺមិនបង្គាប់ភិក្ខុនីដទៃ ។ ភិក្ខុនីនោះគ្រាន់តែ
 ដាក់ជុំរះថា អញនឹងមិនឲ្យឧបសម្បទា នឹងមិនធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដើម្បីឲ្យ

ឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤២៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយហើយស្វែងរក (ភិក្ខុនីដទៃ) មិនបាន ១ ភិក្ខុនី
ឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ (គ្រោះថ្នាក់) ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជា
ខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កមារភូតវគ្គ

ទុតិយសិក្ខុមាននវដ្ឋាបនសិក្ខាបទ

[៤២៦] ពាក្យទាំងអស់ ក្នុងសិក្ខាបទទី ៨ មានន័យរាក់ទាំងអស់
ហើយ ។ សមុជ្ឈានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មក ដូច្នោះឯង ។

ទុតិយសិក្ខុមាននវដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

កុមារក្រុមវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ៩

[៤២៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យ
សិក្ខុមាណាឈ្មោះចណ្ឌកាលី ជាស្រីច្រឡំដោយបុរស ច្រឡំដោយ
ដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក (ដល់បុរស
ដទៃ) ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗបេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា
បុល្លនន្ទាជាម្ចាស់ មិនគួរឃើញឲ្យចណ្ឌកាលីសិក្ខុមាណា ដែលច្រឡំ
ប្រុស ច្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក
ឲ្យបានឧបសម្បទាសោះ ។ បេ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុនី-
ទាំងឡាយឮថា បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យចណ្ឌកាលីសិក្ខុមាណា ដែលជាស្រី
ច្រឡំដោយប្រុស ច្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្តាល
សេចក្តីសោក ឲ្យបានឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា
ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី មិនសមឃើញឲ្យចណ្ឌកាលីសិក្ខុមាណា
ដែលជាស្រី ច្រឡំដោយប្រុស ច្រឡំដោយក្មេងប្រុស ជាស្រី
កាច ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក ឲ្យបានឧបសម្បទាទេ ម្ចាស់កិក្ខុនី-
ទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់កិក្ខុនីទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយបុរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

ថា ភិក្ខុនីណាមួយ ញ៉ាំងសិក្ខុមានាដែលច្រឡំដោយបុរស ដែល
ច្រឡំដោយកុមារ ជាស្រីកាច ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក ឲ្យបាន
ឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ជនដែល (មានអាយុ) ដល់ ២០
ឆ្នាំហើយ ឈ្មោះថា បុរស ។ ក្មេងប្រុសដែលមិនទាន់ដល់ ២០ ឆ្នាំ ឈ្មោះ
ថា កុមារ ។ សិក្ខុមានាដែលពាក់ព័ន្ធដោយកិច្ចប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងកិច្ច
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវាចាដ៏មិនសមគួរ ឈ្មោះថា ច្រឡំដោយបុរស ។ សិក្ខុមានាដែល
ឈ្មោះថា ជាស្រីកាច សំដៅយកស្រីដែលមានសេចក្តីក្រោធ ។ ដែលឈ្មោះ
ថា ជាស្រីបណ្តាលសេចក្តីសោក គឺសិក្ខុមានាញ៉ាំងសេចក្តីទុក្ខឲ្យកើតឡើង
គឺញ៉ាំងសេចក្តីសោកឲ្យចូលគ្របសង្កត់ដល់ពួកជនដទៃ ។ ស្រីដែលសិក្សា
សិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ឈ្មោះថា សិក្ខុមានា ។ ពាក្យថា
ឲ្យឧបសម្បទា គឺឲ្យបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា
ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី ចីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចា
ពីរ ចប់កម្មវាចា ព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៣១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺ
ភិក្ខុនីកាលមិនដឹងឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆ្លង ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារក្ខតវគ្គទី ៨

សោកាវាសសិក្ខាបទ

[៤២៩] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៩ ដូច្នោះ បទថា សោកវាសំ
 សេចក្តីថា សិក្ខាមាណាធ្វើការសន្យាហើយ (មិនទៅតាមណាត់) ញ៉ាំង
 សេចក្តីសោកឲ្យចូលទៅខាងក្នុងចិត្តរបស់ពួកបុរស ព្រោះដូច្នោះ ទើបសិក្ខា-
 មាណានោះ ឈ្មោះថា អ្នកញ៉ាំងប្រសឲ្យសោយសោក ។ បំបួសសិក្ខាមាណា
 ដែលញ៉ាំងប្រសឲ្យសោយសោកនោះ ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ដែលឈ្មោះថា ជាអ្នកញ៉ាំងប្រសឲ្យសោយសោក គឺញ៉ាំង
 ទុក្ខឲ្យកើតដល់ប្រសដទៃ ។

ម្យ៉ាងទៀត សិក្ខាមាណានេះ បើមិនបានសមាគមជាមួយបុរស រមែងចូល
 កាន់សេចក្តីសោកដោយខ្លួនឯង ដូចស្រីម្ចាស់ផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ ដូច្នោះ ។
 សិក្ខាមាណាចូលកាន់សេចក្តីសោកណា ដោយអាការយ៉ាងនេះ សេចក្តីសោក
 នោះ ជាលំនៅនៃសិក្ខាមាណានោះ ហេតុនោះ ទើបសិក្ខាមាណានោះ ឈ្មោះថា
 មានសេចក្តីសោកជាទីនៅ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
 ថា រមែងនាំសេចក្តីសោកមក ។

[៤៣១] បទថា អជាទន្តិ បានដល់ មិនដឹងថា បុគ្គលនេះជា
 មនុស្សដូច្នោះ ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ ។

សមន្តប្បុរសាទិកា អង្គកថាព្រះវិន័យ

៨៥១

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជា
សច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣
ដូច្នោះឯង ។

សោកាវាសសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១០

[៤៣២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យ សិក្ខុមាណាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនទាន់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទា ។ មាតា បិតាផង ស្វាមីផង ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា លោក ម្ចាស់បុល្លនន្ទា មិនសមបើនឹងឲ្យសិក្ខុមាណា ដែលយើងមិនទាន់អនុញ្ញាត បាន ឧបសម្បទាសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមាតាបិតាផង ស្វាមីផង កំពុង ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយឯណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ បង្គាប់ថា លោកម្ចាស់បុល្លនន្ទាមិនសមបើនឹងឲ្យសិក្ខុមាណាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនបានអនុញ្ញាត បានឧបសម្បទាសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាកិក្ខុនីឲ្យសិក្ខុមាណាដែលមាតាបិតា ផង ស្វាមីផង មិនទាន់អនុញ្ញាត បានឧបសម្បទា ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំង- ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាកិក្ខុនី មិនសមបើនឹងឲ្យ សិក្ខុមាណាដែលមាតាបិតាផង ស្វាមីផង មិនបានអនុញ្ញាតបានឧបសម្បទាទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវ

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ ញ៉ាំងសិក្ខាមាណាដែលមាតាបិតាក្តី ស្វាមីក្តី មិនទាន់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទា ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តាលហើយ ។ ជនដែលឈ្មោះថា មាតាបិតា សំដៅយកជនដែលញ៉ាំងកូនឲ្យកើត ។ បុរសណា ហ្នឹងហែងរក្សានូវស្រី បុរសនោះ ឈ្មោះថា ស្វាមី ។ ពាក្យថា មិនអនុញ្ញាត គឺមិនបានយល់ព្រម ។ ស្រីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំ ឈ្មោះថា សិក្ខាមាណា ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យ ឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី បីវរក្តី សន្មតសីមា ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយ ខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៣៤] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនដឹងឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឲ្យលា (មាតាបិតា និងស្វាមី) ហើយទើបឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កថាវគ្គវគ្គទី ៨

អនុញ្ញាតសិក្ខាបទ

[៤៣៣] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១០ ដូច្នោះ បទថា អនាបុត្រា ប្រែថា មិនប្រាប់ ។ ពួកភិក្ខុនីគួរប្រាប់ ២ ជន គឺក្នុងគ្រា បព្វជ្ជាម្តង ក្នុងគ្រាឧបសម្បទាម្តង ។ តែពួកភិក្ខុទោះប្រាប់ម្តងក៏គួរ ។

[៤៣៤] បទថា អជាទន្តិ បានដល់ មិនដឹងថា មាតាជាដើម មាន ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យរាក់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ជានដែលសម្គាល់មិនដដែល ៤ សមុជ្ជាន កើតឡើងតាមវាចា ១ តាមកាយ និងវាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ តាម កាយវាចា និងចិត្ត ១ ។ សេចក្តីដូចម្តេច គឺភិក្ខុនីអង្គុយក្នុងខណ្ឌសីមា ដោយកិច្ចដែលគួរធ្វើណាមួយនោះឯង ក្នុងកម្ម មានអព្ពានកម្មជាដើម ពោល ថា ពួកលោកចូរហៅសិក្ខុមានាមក ពួកយើងនឹងឲ្យឧបសម្បទាក្នុងខណ្ឌសីមា នេះឯង ហើយបំបួស យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា កើតឡើងតាមវាចា ១ កាល ភិក្ខុនីពោលតាំងអំពីទីលំនៅថា យើងនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយដើរទៅកាន់ ខណ្ឌសីមា ឈ្មោះថា កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ កាលភិក្ខុនីដឹងថា ជាសិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញត្តហាមទុក ធ្វើការប្រព្រឹត្តកន្លងក្នុងឋានៈទាំង ២ ឈ្មោះថា កើតឡើងតាមវាចា និងចិត្ត ១ កាយវាចា និងចិត្ត ១ ។ ជា កិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ព្រោះមិនឲ្យសូមអនុញ្ញាតមុន ហើយឲ្យ

សមន្តបុរាសាទិកា អដ្ឋកថាព្រះវិន័យ

៨៥៥

ឧបសម្បទា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវជ្ជៈ ជាកាយកម្ម
ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អនន្តញាតិសិកាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

កម្មវិធីវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១០

[៤៣៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងវត្តវេឡូវនជា កលន្ទកនិវាបស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យប្រជុំ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដោយគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាសិក្ខុមានាដូច្នោះ ដល់ឃើញខាទនីយកោជនីយាហារច្រើន (ក៏ត្រឡប់) និយាយថា បពិត្រ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំនឹងមិនទាន់ឲ្យឧបសម្បទាសិក្ខុមានានៅឡើយទេ ហើយបញ្ជូនពួកភិក្ខុជាថេរៈទៅវិញ ទើបឲ្យប្រជុំទេវទត្តភិក្ខុ កោកាលិកភិក្ខុ កដមោរកតិស្សកភិក្ខុ ខណ្ឌទេវីបុត្តភិក្ខុ និងសមុទ្ធពុត្តភិក្ខុ ហើយក៏ឲ្យ ឧបសម្បទាសិក្ខុមានា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា បុល្លនន្ទាជា ម្ចាស់ មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខុមានា ដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះ បារិវាសិក (គឺដែលបរិសទ្យបានឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក^១) សោះ ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីឲ្យឧប- សម្បទាដល់សិក្ខុមានាដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង-

១- សង្ឃឲ្យឆន្ទៈដោយខានធ្វើសង្ឃកម្ម ក្នុងពេលប្រជុំជំហូង តែបម្រុងនឹងធ្វើសង្ឃកម្មក្នុង ពេលក្រោយទៀត តែអង្គកថាថា ភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នា បម្រុងនឹងធ្វើសង្ឃកម្មអ្វីម្យ៉ាង មានភ្លៀង តាំងឡើងក្តី មានអាជ្ញាស្តេចមកបណ្តេញក្តី មានពួកមនុស្សមកគ្របសង្កត់ក្តី ពួកភិក្ខុក៏គិតថា ថ្ងៃ នេះគ្មានឱកាស ឃើងនាំគ្នាទៅទីដទៃចុះ ហើយមិនទាន់លះបង់ឆន្ទៈ ក៏ក្រោកចេញទៅ យ៉ាងនេះ ហៅថា បរិសបរិវាសិយ ។ ឯយោជនាថា បរិសសិយឆន្ទទាន គឺភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខុមានា ដោយបរិសទ្យ (គឺជំនុំសង្ឃមិនយល់ព្រម) ។

ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុល្លនន្ទាភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់សិក្ខាមាណាដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា ដោយឲ្យឆន្ទៈឈ្មោះបារិវាសិក គឺបរិសទ្យក្រោកចេញទៅហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខាមាណាសំដៅយកសាមណេរីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាងអស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី បីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈនិងអាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៣៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺកាលបើបរិសទ្យមិនទាន់បានក្រោកចេញហើយ ភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

កុមារក្ខតវគ្គទី ៨

វារវាសិកសិក្ខាបទ

[៤៣៥] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១១ ដូច្នោះ បទថា បរិ-
វាសិយធនុទានេន គឺដោយឲ្យធនៈជំទាស់ ក្នុងពាក្យថា ការឲ្យធនៈជំទាស់
នោះ ការជំទាស់មាន ៤ យ៉ាង គឺជំទាស់ដោយទីប្រជុំ ១ ជំទាស់ដោយ
រាត្រី ១ ជំទាស់ដោយធនៈ ១ ជំទាស់ដោយអធ្យាស្រ័យ ១ ។

ដែលឈ្មោះថា ជំទាស់ដោយទីប្រជុំ គឺពួកភិក្ខុកំពុងប្រជុំគ្នា ដោយ
ករណីយកិច្ចណានីមួយ ។ គ្រានោះ ភ្លៀងធ្លាក់ក្តី ត្រូវអ្នកដទៃធ្វើការ
បណ្តេញក្តី ពួកអ្នកស្រុកមកចោមរោមមើលក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយមិនទាន់
លះបង់ធនៈឡើយ នាំគ្នាក្រោកទៅ ដោយអាងថា មិនមែនឱកាស ពួក
យើងចូរទៅទីដទៃចុះ នេះឈ្មោះថា ជំទាស់ (ផ្អាក) ដោយទីប្រជុំ ។ ឯ
ការជំទាស់ដោយទីប្រជុំ គួរធ្វើកម្មបាន ព្រោះភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានលះបង់
ធនៈ ក៏ពិត តែលុះដល់ពេលយប់ ពួកភិក្ខុប្រជុំគ្នាទៀត ដោយតាំងចិត្តថា
ពួក យើងនឹងធ្វើកម្ម មានឧបោសថជាដើម ទើបនិមន្តភិក្ខុមួយរូប ដោយ
តាំងចិត្តថា នឹងស្តាប់ធម៌ ទម្រាំភិក្ខុមកជួបជុំគ្នាទាំងអស់ ។ កាលភិក្ខុនោះ
កំពុងសម្តែង ធម្មកថានោះឯង ថ្ងៃរះឡើង ។ បើពួកភិក្ខុអង្គុយប្រជុំគ្នា
ដោយតាំងចិត្តថា នឹងធ្វើបាតុទូសីឧបោសថ ហើយធ្វើដោយចុះសម្រុងគ្នាថា
បណ្តរសីឧបោសថក៏បាន ។ បើអង្គុយប្រជុំគ្នាដើម្បីធ្វើបណ្តរសីឧបោសថថ្ងៃ

១ រោច មិនមែន ថ្ងៃឧបោសថ ទោះធ្វើឧបោសថ មិនគួរ តែបើធ្វើកិច្ចដទៃ គួរ នេះឈ្មោះថា ជំទាស់ (ផ្អាក) ដោយរាត្រី ។

ពួកភិក្ខុប្រជុំគ្នាទៀត ដោយតាំងចិត្តថា នឹងធ្វើសង្ឃកម្ម មានអញ្ញានជា ដើមណានីមួយនោះឯង ។ ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុមួយរូបជាអ្នកហោរាសាស្ត្រ ពោលយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃនេះឫក្សកាច សូមពួកលោកកុំធ្វើកម្មនេះ ។ ភិក្ខុទាំង នោះលះឆន្ទៈតាមពាក្យរបស់ភិក្ខុនោះហើយ នៅអង្គុយប្រជុំគ្នាយ៉ាងនោះឯង ។ ពេលនោះ ភិក្ខុអង្គដទៃមក និយាយឡើងថា ប្រយោជន៍រមែងកន្លងបុគ្គល ល្ងង់ខ្លៅ ដែលជឿនូវឫក្ស និងយាម ហើយពោលថា ពួកលោកនឹងធ្វើអ្វី ដោយតារាឫក្ស ។ នេះឈ្មោះថា ជំទាស់ដោយឆន្ទៈ និងជំទាស់ដោយ អធ្យាស្រ័យ ។ ក្នុងការជំទាស់ បើមិននាំឆន្ទៈ និងបារិសុទ្ធិមកជាថ្មី ហើយ ធ្វើកម្ម រមែងមិនគួរ ។

[៤៣៦] ពីរបទថា វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ សេចក្តីថា កាលទីប្រជុំ លះឆន្ទៈហើយ លើក (ផ្អាក) ការប្រជុំ ដោយកាយក្តី ដោយអាការត្រឹម តែលះបង់ឆន្ទៈប៉ុណ្ណោះក្តី ។

[៤៣៧] បទថា អនាបត្តិ អវុដ្ឋិតាយ បរិសាយ សេចក្តីថា កាលទីប្រជុំ មិនទាន់លះបង់ឆន្ទៈ មិនទាន់លើកប្រជុំ ជាអនាបត្តិ ។ ពាក្យដ៏ សេសនិយាយយល់ទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន៣ ជាកិរិយា ជាសញ្ញាវិមោក្ខ ជាសច្ចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវច្ចិកម្ម មានចិត្ត៣ មានវេទនា៣ ដូច្នោះឯង ។

(បារិវាសិកសិក្ខាបទ ចប់)

វិទយបិដក

កុមារវិភាគវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១២

[៤៣៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំ ។ កន្លែងសម្រាប់ភិក្ខុទីនៅក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសម
 បើនឹងឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំសោះ (ព្រោះ) កន្លែងសម្រាប់នៅមិនគ្រប់
 គ្រាន់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល
 បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ (ក៏) ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំ
 ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិន
 មែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយឲ្យ
 ឧបសម្បទារាល់ឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៣៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង

វិទេយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ធ

សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តារចហើយ ។ ពាក្យថា រាល់ឆ្នាំ គឺគ្រប់ឆ្នាំ ។
 ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទា គឺបំបួសជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីគិតថា អញនឹងឲ្យឧប-
 សម្បទា ហើយស្វែងរកគណៈក្តី អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី បីវក្តី សន្មតសីមាក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈ
 ចប់កម្មវាចាពីរ ចប់កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយាត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និង
 អាចរិនី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៤០] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទារំលងមួយឆ្នាំៗ ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
 បញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

កថាវគ្គវគ្គី ៨

អនុវស្សសិក្ខាបទ

[៤៣៨] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១២ ដូច្នោះ ពីរបទថា
ឧបស្សយោ ន សម្មតិ បានដល់ ទីស្នាក់នៅមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ពាក្យដ៏សេស
ងាយយល់ទាំងអស់ ។ សម្មជានជាដើមដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទបន្ទាប់មកនោះឯង។

អនុវស្សសិក្ខាបទ ចប់

វិទយ បិដក

កុមារីភូតវគ្គទី ៨ សិក្ខាបទទី ១៣

[៤៤១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ
ឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំ ។ កន្លែងជាទីនៅក៏មិនល្មមគ្រាន់
ដូច្នោះទៀត ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ដូច្នោះ
ទៀតថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១
ឆ្នាំសោះ (ព្រោះថា) លំនៅមិនគ្រាន់ដូច្នោះទៀត ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន
ឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឲ្យឧបសម្បទា
ដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីរនាក់ក្នុង ១ ឆ្នាំ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុនីមិនសម
បើនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូបក្នុង ១ ឆ្នាំទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
នេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូបក្នុង ១ ឆ្នាំ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៤២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តុរចហើយ ។ ពាក្យថា ក្នុង ១ ឆ្នាំ គឺក្នុង ១ ឧប ។ ពាក្យថា ឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូប គឺបំបួសស្រីពីររូបជាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនី គិតថា អញនឹងឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រីពីររូប ហើយស្វែងរកគណៈភិក្ខុ អាចរិនីក្តី បាត្រក្តី បីវរក្តី សន្ទតសីមាក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដខណៈចប់ញាតិ ត្រូវទុក្ខដទាំងឡាយខណៈចប់កម្មវាចាពីរ ចប់ កម្មវាចាព្រះឧបជ្ឈាយា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ គណៈ និងអាចរិនី ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៤៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាដល់ស្រី ១ រូបរំលងមួយឆ្នាំៗ ១ ភិក្ខុនីត្រួត ១ ភិក្ខុនី ជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

កុមារីកុតវគ្គទី ៨ ចប់

អដ្ឋកថា

កុមារកុតវគ្គទី ៨

ឯកវស្សសិក្ខាបទ

[៤៤១] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១៣ ដូច្នោះ បើបទថា ឯកវស្សំ ទ្វេ បានដល់ ឲ្យសិក្ខាមាណាបួស ១ ឆ្នាំពីររូប រំលង ១ ឆ្នាំ ។ ពាក្យ ដ៏សេស មានន័យនាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សូម្បីសមុជ្ជានជាដើម ក៏ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទដែលពោលហើយនោះឯង ។

ឯកវស្សសិក្ខាបទ ចប់

កុមារកុតវគ្គ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា ១

[៤៤៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ធាតុយាកិកុនី
 ទាំងឡាយទ្រទ្រង់ត្រ និងស្បែកជើង ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា កិកុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់ត្រនិងស្បែក
 ជើងដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ កិកុនីទាំងឡាយបានឮ
 មនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ កិកុនី
 ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិកុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ធាតុយាកិកុនីទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងទ្រទ្រង់
 ត្រនិងស្បែកជើងសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិកុនី-
 ទាំងឡាយ ឮថាធាតុយាកិកុនីទាំងឡាយទ្រទ្រង់ត្រនិងស្បែកជើង ពិតមែនឬ ។
 កិកុនីទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិកុនីទាំងឡាយ ធាតុយាកិកុនីទាំងឡាយ
 មិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់ត្រ និងស្បែកជើងទេ ម្ចាស់កិកុនីទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិកុនី-
 ទាំងឡាយ កិកុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុនីណា
 មួយទ្រទ្រង់ត្រ និងស្បែកជើង កិកុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់កិកុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៤៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបឈឺ ភិក្ខុនីនោះមិនបានទ្រទ្រង់ ឆត្រ និងស្បែកជើង ក៏មិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឆត្រ និងស្បែកជើង ដល់ភិក្ខុនីឈឺ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនឈឺ ទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៤៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរូបហើយ ។ ភិក្ខុនីណារៀរឆត្រ និងស្បែកជើង ហើយនៅតែសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថាមិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណារៀរឆត្រ និងស្បែកជើង ហើយមិនសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថាឈឺ ។ ដែលហៅថា ឆត្រ គឺឆត្រមាន ៣ យ៉ាង ឆត្រដែលពាសដោយសំពត់ស ១ ឆត្រដែល ត្បាញដោយបន្ទោះបូស្សី ១ ឆត្រដែលពាសដោយស្លឹកឈើ ១ (ឆត្រទាំង ៣ នេះ) ដែលគេចង់ឲ្យមានរាងមូល ចង់ឲ្យជាប់មាំដោយឆ្អឹងឆត្រ ។ ពាក្យ ថា ទ្រទ្រង់ គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់សូម្បីម្តង (ក៏) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៤៧] ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថា មិនឈឺ ហើយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែក ជើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយ ទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថា ឈឺ ហើយទ្រទ្រង់ឆត្រ និងស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់ ឆត្រ មិនពាក់ស្បែកជើង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីពាក់ស្បែកជើងមិនបាំង

បាចិត្តិយកណ្ណ ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទទី ១

ធម្មត្រ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីឈី សម្គាល់ថាមិនឈី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីឈី តែមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីឈី សម្គាល់ថា
ឈី មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៤៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឈី ១ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់ធម្មត្រនិងស្បែកជើងក្នុងអារាម ១ ក្នុងឧបហារៈនៃ
អារាម ១ ភិក្ខុនីទ្រទ្រង់ក្នុងពេលមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីធូត ១ ភិក្ខុនី
ជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធូត្តបាហនវគ្គដំ ៩

ធូត្តបាហនសិក្ខាបទ

[៤៤៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃធូត្តបាហនវគ្គដូច្នោះ
 បទថា សក្កិបិ ធារេតិ អាបត្តិ ចានិវត្តិយស្ស សេចក្តីថា ក្នុងការដើរផ្លូវ
 ភិក្ខុនីបំណងត្រេ និងពាក់ស្បែកជើងរហូតអស់មួយថ្ងៃ ដោយប្រយោគមួយ
 ប៉ុណ្ណោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិត្រឹមតែ ១ ។ បើទៅដល់ទីមានកក់ជាដើម ដោះស្បែក
 ជើង ហើយបំណងត្រេតែម្យ៉ាង ដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បើឃើញគុម្ម
 ឈើជាដើម បិទត្រេ ហើយពាក់តែស្បែកជើងដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដូច
 គ្នា ។ បើបិទត្រេហើយក្តី ដោះស្បែកជើងហើយក្តី ត្រឡប់បំណងត្រេ និង
 ពាក់ស្បែកជើងទៀត ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ គប្បីជ្រាបអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់
 ប្រយោគយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯទ្បកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជា
 នោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តិតវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មាន
 វេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

ធូត្តបាហនសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋ ២

[៤៤៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
 អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយមានដំណើរទៅដោយយាន ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះ-
 ដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើងទៅដោយយានដូចជាពួក
 ស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាមសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំង-
 ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ
 ណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមឃើងទៅដោយ
 យានសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
 ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី ទាំងឡាយទៅដោយយាន ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមឃើងទៅ
 ដោយយានទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរ
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ ទៅដោយយានកិក្ខុនី
 នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្ត
 ហើយដល់កិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៥០] គ្រានោះឯង កិក្ខុនី ១ រូបឈឺមិនអាចនឹងដើរទៅដោយ

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

៨៧១

ជើងបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដល់ភិក្ខុនី
មានជំងឺ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមិនឈឺហើយទៅដោយយាន ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលអាចទៅដោយជើង
បានឈ្មោះថា មិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណាដែលមិនអាចទៅដោយជើងបាន ភិក្ខុនី
នោះ ឈ្មោះថា ឈឺ ។ វ រថ រទេ រថទ្រង់គ្រឿង គ្រែស្នែង អង្រឹង
ឈ្មោះថា យាន ។ ពាក្យថា ទៅ គឺភិក្ខុនីទៅតែម្តង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥២] ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថាមិនឈឺ ហើយទៅដោយយាន
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ តែសង្ស័យ ហើយទៅដោយយាន
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ ហើយទៅដោយយាន
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុនីឈឺ តែសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ មិន
ត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៥៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយធំ ១ ភិក្ខុនីឆ្លង ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មចារិយវគ្គទី ៩

យានសិក្ខាបទ

[៤៥២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ២ ដូច្នោះ ក្នុងបទថា
 យាននន យាយតិ នេះ ក៏គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយការរាប់
 ប្រយោគរបស់ភិក្ខុនី ដែលឡើងចុះៗ (ឡើងហើយចុះៗ ហើយឡើង
 រឿយៗ) ។ បទដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទទី ១
 នោះឯង ។

យានសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា

[៤៥៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកង់ក្នុងជេតវនាមររបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបជាជីតុនរបស់ស្រីម្នាក់ ។ លំដាប់នោះឯង ស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ឈ្មើយចុះសូមនាងម្ចាស់ឲ្យខ្សែក្រវាត់ចង្កេះនេះដល់ស្រីឈ្មោះឯណោះទៅ ។ ទើបភិក្ខុនីនោះគិតថា បើអញដាក់ក្នុងបាតហើយទៅអញមុខជានឹងក្លែង គិតដូច្នោះហើយក៏ក្រវាត់ដើរទៅ ។ កាលបើខ្សែ (សម្រាប់ដោត) ដាច់ទៅ កម្រង (ខ្សែក្រវាត់ក៏) ជ្រុះរាត់រាយព្នងជ្រូកនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងពាក់ខ្សែក្រវាត់ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពាក់ខ្សែក្រវាត់សោះ ។ បេយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាភិក្ខុនីពាក់ខ្សែក្រវាត់ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងពាក់ខ្សែក្រវាត់ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេយ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនី
ណាមួយ ពាក់ខ្សែក្រវាត់ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តរចហើយ ។ របស់ណាមួយ សម្រាប់ប្រដាប់
ចង្កេះ របស់នោះឈ្មោះថា ខ្សែក្រវាត់ ។ ពាក្យថា ពាក់ គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់
តែម្តង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៦] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីពាក់ខ្សែចង្កេះព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម
បញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មចារាណវគ្គទី ៩

សង្ឃាណិសិក្ខាបទ

[៤៥៤] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៣ ដូច្នោះ បទថា វិប្ប-
តិរិសុ គឺកម្រងកែវមណីដែលជាគ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះធ្លាក់ចុះរាត់រាយ ។ ក្នុង
សិក្ខាបទនេះ ក៏គប្បីជ្រាបថា ជាអាបត្តិច្រើន ដោយការរាប់ប្រយោគរបស់
ភិក្ខុនីដែលដោះហើយប្រើប្រាស់ ។ សមុដ្ឋានជាដើមមានន័យដូចពោលហើយ
ដូចគ្នា ។ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ជាអកុសលចិត្តតែម្យ៉ាង ដូច្នោះឯង ។

សង្ឃាណិសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មទាយាណវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ៤

[៤៥៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី ទាំងឡាយទ្រទ្រង់គ្រឿងប្រដាប់ស្រី (គ្រហស្ថ) ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងប្រើ ប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថដែលបរិភោគកាម សោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ (កី) ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្កាប់ថា ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆព្វគ្គិយា កិក្ខុនីទាំងឡាយប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំង- ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះ ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសម បើនឹងប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រីទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង- ឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណា មួយ ប្រើប្រាស់គ្រឿងអលង្ការរបស់ស្រី កិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

[៤៥៨] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តុរចហើយ ។ គ្រឿងប្រដាប់ក្បាល គ្រឿង ប្រដាប់ក គ្រឿងប្រដាប់ដៃ គ្រឿងប្រដាប់ជើង គ្រឿងប្រដាប់ចង្កេះ ឈ្មោះ ថា គ្រឿងប្រដាប់របស់ស្រី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ។ ពាក្យថា ប្រើប្រាស់ គឺភិក្ខុនីពាក់សូម្បីម្តង ក៏ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៥៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីប្រើប្រាស់ព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្លង ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម បញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មចារិយវគ្គទី ៩

ឥត្តាលង្ការសិក្ខាបទ

[៤៥៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ដូច្នោះថា បណ្តាគ្រឿង
ប្រដាប់ មានគ្រឿងប្រដាប់ក្បាលជាដើម ភិក្ខុនីប្រើគ្រឿងប្រដាប់ប្រភេទណា
មួយ គប្បីជ្រាបថា ត្រូវអាបត្តិជាច្រើនដោយរាប់ចំនួនវត្ថុ ដោយអំណាច
នៃគ្រឿងប្រដាប់នោះៗ ។ ពាក្យដ៏សេស មានន័យដូចពោលហើយ ក្នុង
សិក្ខាបទទី ៣ នោះឯង ។

ឥត្តាលង្ការសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា

[៤៦០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ធម្មគ្គិយាកិក្ខុនី
 ទាំងឡាយងូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើញងូត
 ទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគ
 កាមសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា
 ធម្មគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរឃើញងូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿង
 លាបសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
 ធម្មគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយងូតទឹក ដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាប ពិតមែន
 ឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មគ្គិយាកិក្ខុនី
 ទាំងឡាយ មិនគួរឃើញងូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាបទេ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ នេះ
 យ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ ងូតទឹកដោយគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងលាប
 កិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

[៤៦១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសិក្ខា
 បទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តរចហើយ ។ ដែលហៅថា គ្រឿងក្រអូប សំដៅ
 យកវត្ថុណាមួយមានក្លិនក្រអូប ។ ដែលហៅថា គ្រឿងលាប សំដៅយក
 របស់ណាមួយសម្រាប់លាប ។ ពាក្យថា ដូតទឹក គឺភិក្ខុនីកំពុងដូត ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដក្នុងប្រយោគដែលដូត ដូតស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីដូតព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្លាត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចតិ ១ ។

អង្គកថា

ធម្មចារាណវគ្គទី ៩

គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ

[៤៦០] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៥ ដូច្នោះ បទថា
គន្ធវណ្ណកេន គឺដោយគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងបែស្បែក ។ ពាក្យដ៏សេស
ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សម្មជានជាដើមដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទាំង ៣
ខាងដើមនោះឯង ។

គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា ៦

[៤៦៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី
 ទាំងឡាយដូចត្រីដោយគ្រឿងអប់គ្រឿងលម្អិត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងដូតទឹកដោយ
 គ្រឿងអប់ គ្រឿងលម្អិត ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។
 កិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
 បង្គាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំង-
 ឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ
 មិនសមបើនឹងដូតទឹកដោយគ្រឿងអប់គ្រឿងលម្អិតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីដូតទឹកដោយគ្រឿង
 អប់ គ្រឿងលម្អិត ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងដូតទឹក ដោយគ្រឿងអប់
 គ្រឿងលម្អិតទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
 ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនីទាំងឡាយចូរ
 សម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយដូតទឹកដោយគ្រឿង
 អប់ គ្រឿងលម្អិត កិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយៈ ។

[៤៦៤] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្ណរូបហើយ ។ ដែលហៅថា គ្រឿងអប់នោះ គឺគ្រឿងអប់ដែលមានក្លិនក្រអូបណាមួយ ។ ដែលហៅថា គ្រឿងលម្អិត នោះ សំដៅយកមេរ្យាល្ង ។ ពាក្យថា ងូតទឹក សេចក្តីថា ភិក្ខុនីងូត ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដក្នុងប្រយោគដែលងូត ងូតស្រេច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីងូតទឹកដោយគ្រឿងលម្អិតជាប្រក្រតីព្រោះហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីឆ្លុត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មចារាណវគ្គទី ៩

វាសិតកសិក្ខាបទ

ពាក្យទាំងអស់ក្នុងសិក្ខាបទទី ៦ ដូចគ្នានឹងពោលហើយ ក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ៥ នោះឯង ។

វាសិតកសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា ៧

[៤៦៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំង- ឡាយឲ្យភិក្ខុនីគករីតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ចារិក វិហារ ឃើញហើយ ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំង- ឡាយមិនគួរឃើញឲ្យភិក្ខុនីគករីតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថជា អ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយ នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមាន សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ បង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើញឲ្យភិក្ខុនីគករីតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យភិក្ខុនីគករីតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរឃើញឲ្យភិក្ខុនីគករីតខ្លះ ប្របាច់ ខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែល មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែង ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យភិក្ខុនីគករីតក្តី ប្របាច់ក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាច់ត្តិយៈ ។

[៤៦៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តរចហើយ ។ ពាក្យថា ឲ្យភិក្ខុនី គឺឲ្យភិក្ខុនី ដទៃ ។ ពាក្យថា គករិតក្តី គឺភិក្ខុនីឲ្យគករិត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យ ថា ប្របាចក្តី គឺភិក្ខុនីឲ្យគេប្របាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៦៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្លាត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើម បញ្ចតិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មចារាណវគ្គទី ៩

ភិក្ខុនិឧម្ពទ្ធាបនសិក្ខាបទ

[៤៦៧] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ ដូច្នោះ ក្នុងបទថា ឧម្ពទ្ធាបេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នេះ មានវិនិច្ឆ័យថា ក្នុងការគក់ប្របាច់ មិនលែងដែ ត្រូវអាបត្តិតែមួយប៉ុណ្ណោះ ក្នុងការគក់ប្របាច់លែងដែរឡើយ។ ត្រូវអាបត្តិច្រើនដោយការរាប់ប្រយោគ ។ សូម្បីក្នុងការប្របាច់ ក៏មាន ន័យដូចគ្នា ។

[៤៦៨] បទថា តិលានាយ បានដល់ មានអាពាធ ដោយហោច សូម្បីដោយការហត់នឿយក្នុងការដើរផ្លូវ ។

បទថា អាបទាសុ បានដល់ ក្នុងអន្តរាយ មានរាងកាយញាប់ញ័រ ព្រោះខ្លាចពួកចោរជាដើម ។ ពាក្យដ៏សេស ងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។ សមុជ្ឈានជាដើមដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ៣ នោះឯង ។

ភិក្ខុនិឧម្ពទ្ធាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិទ្យាបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា ៨-៩-១០

[៤៦៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យសិក្ខាមាណគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។ បេយ ឲ្យសាមណេរិគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។ បេយ ឲ្យស្រីគ្រហស្ថគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់ ចារិកវិហារឃើញហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើញឲ្យស្រីគ្រហស្ថគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមឃើញឲ្យស្រីគ្រហស្ថគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ។ បេយ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យស្រីគ្រហស្ថគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមឃើញឲ្យស្រីគ្រហស្ថគករិតខ្លះ ប្របាច់ខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ ឲ្យស្រីគ្រហស្ថគករិតក្តី ប្របាច់ក្តី ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

[៤៧០] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបុរាណិកកណ្តុរចហើយ ។ ដែលហៅថា សិក្ខាមនា បាន ដល់ សាមណេរីដែលសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង អស់ពីរឆ្នាំហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេរី បានដល់ ស្រីអ្នកបួសដែលរក្សាសិក្ខាបទ ១០ ។ ដែលហៅថា ស្រីគ្រហស្ថ សំដៅយកស្រីដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ពាក្យថា ឲ្យគក្រវត្តក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យគេគក្រវត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ពាក្យថា ឲ្យប្របាចក្តី សេចក្តីថា ភិក្ខុនីឲ្យគេប្របាច ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមានហេតុនៃអាពាធ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មចារាណវគ្គទី ៩

សិក្ខុមាន-សាមណេរី-គិហិនិឌ្ឍទ្ធាបនសិក្ខាបទ

[៤៦៩] ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ៣ មានសិក្ខាបទទី ៨ ជាដើម ពាក្យថា
សិក្ខុមានាយ សាមណេរិយា គិហិនិយា នេះប៉ុណ្ណោះធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នា ។
ពាក្យដ៏សេសដូចគ្នានឹងពាក្យដែលពោលហើយក្នុងសិក្ខាបទទី ៧ នោះឯង ។

សិក្ខុមាន-សាមណេរី-គិហិនិឌ្ឍទ្ធាបនសិក្ខាបទ ចប់

វិនយបិដក

ធម្មទាយាណវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ១៧

[៤៧២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនបានប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោល
 ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើមិនប្រាប់ហើយ
 អង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈខាង
 មុខភិក្ខុ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបានប្រាប់ មិនគួរបើនឹងអង្គុយលើអាសនៈខាងមុខភិក្ខុទេ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវ
 សិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយ មិនប្រាប់ហើយអង្គុយលើអាសនៈ
 ខាងមុខភិក្ខុ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា ខាងមុខភិក្ខុ គឺខាង
 មុខនៃឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យថា មិនបានប្រាប់ គឺមិនបានពិតទូល ។ ពាក្យថា
 អង្គុយលើអាសនៈ គឺភិក្ខុនីអង្គុយ ដោយហោចទៅសូម្បីលើផែនដី ក៏ត្រូវ

អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៤] ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនបានប្រាប់
 មែន ហើយអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបាន
 ប្រាប់ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយអង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានប្រាប់ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថា បានប្រាប់ ហើយ
 អង្គុយលើអាសនៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនី
 សម្គាល់ថាមិនបានប្រាប់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនី
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានប្រាប់ ភិក្ខុនី
 សម្គាល់ថា បានប្រាប់ហើយមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៧៥] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៥ យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុនីប្រាប់ហើយ ទើបអង្គុយលើអាសនៈ ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមាន
 សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អដ្ឋកថា

ធម្មបទបទដ្ឋកថា ៩

អនាបច្ចាសិក្ខាបទ

[៤៧២] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១១ ដូច្នោះ ពីរបទថា ភិក្ខុសង្ឃ បុរោ គឺត្រង់ចំពោះមុខចំៗ ។ ពាក្យនេះ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា លោកពោលសំដៅយកឧបចារៈ (ដែលជិត គឺ ១២ ហត្ថជុំវិញ) ។ ពាក្យដ៏សេសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈាន ដូចកបិទសិក្ខាបទ កើតឡើងតាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្តៈ ជាកាយកម្ម ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អនាបច្ចាសិក្ខាបទ ចប់

វិទយបិដក

ធម្មបទដ្ឋកថា ៩ សិក្ខាបទដ្ឋកថា ១២

[៤៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សួរព្រះពុទ្ធដ៏មានសុខុម្មាសជាមុន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោល
 ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសួរព្រះពុទ្ធដ៏
 ភិក្ខុ ដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាសសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយសួរព្រះពុទ្ធដ៏មានសុខុម្មាស
 សូមឱកាស ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងសួរព្រះពុទ្ធដ៏មានសុខុម្មាស
 ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិន
 ទានជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនិណាមួយ សួរព្រះពុទ្ធដ៏មានសុខុម្មាស
 បានសូមឱកាស ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៧] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា មិនបានសូមឱកាស
 គឺមិនបានផ្លៀង ។ ពាក្យថា នឹងភិក្ខុ គឺនឹងឧបសម្បន្ន ។ ពាក្យថា សួរ
 ព្រះពុទ្ធ គឺភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសក្នុងព្រះសូត្រ ហើយបែរទៅសួរវិន័យក្តី អភិធម្ម

ក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសក្នុងវិន័យ ហើយបែរទៅ
សួរព្រះសូត្រក្តី អភិធម្មក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសក្នុង
អភិធម្ម ហើយបែរទៅសួរព្រះសូត្រក្តី វិន័យក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៧៨] ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនបាន
សូមឱកាសមែន ហើយសួរបញ្ជា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិន
បានសូមឱកាស ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសួរបញ្ជា ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនមិនបានសូមឱកាស តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានសូម
ឱកាស ហើយសួរបញ្ជា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួនបានសូមឱកាស
តែភិក្ខុនីសម្គាល់ថា មិនបានសូមឱកាស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែលខ្លួន
បានសូមឱកាស តែភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុដែល
ខ្លួនបានសូមឱកាស ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាបានសូមឱកាសមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៧៩] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសហើយសួរ ១ ភិក្ខុនីឲ្យភិក្ខុធ្វើឱកាសមិនចំពោះហើយ
សួរក្នុងព្រះពុទ្ធវចនៈឯណាមួយ ១ ភិក្ខុនីច្រូត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

អង្គកថា

ធម្មចារិយវគ្គទី ៩

បញ្ញាបច្ចនសិក្ខាបទ

[៤៧៦] គប្បីជ្រាបវិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១២ ដូច្នោះ បទថា អនោកាសកតំ បានដល់ បុគ្គលដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើការសូមឱកាស យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំសូមសួរក្នុងស្ថានឈ្មោះនោះ ។ ដោយហេតុនោះ ទើបព្រះ មានព្រះភាគត្រាស់ថា បទថា បុគ្គលដែលខ្លួនមិនទាន់បានសូមឱកាស គឺខ្លួន មិនទាន់បានប្រាប់ជាមុន ។

[៤៧៧] បទថា អនោទិស្ស សេចក្តីថា មិនកំណត់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ នឹងសួរក្នុងឋានៈឈ្មោះនោះ ពោលយ៉ាងនេះតែម្យ៉ាងថា ខ្ញុំសូមសួរក្នុង សេចក្តីដែលគួរសួរ ដែលមាននៅក្នុងលោកម្ចាស់ ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយ យល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចបទសោធម្មសិក្ខាបទ កើតឡើងតាម វាចា ១ តាមវាចា និងចិត្ត ១ ជាកិរិយាផង ជាអកិរិយាផង ជានោសញ្ញា- វិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្តតិវដ្តៈ ជាវចីកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បញ្ញាបច្ចនសិក្ខាបទ ចប់

វិណយបិដក

ធម្មទាយាណវគ្គទី ៩ សិក្ខាបទទី ១៣

[៤៨០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនារាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុនី ១ រូបគ្មានសំពត់ចោមពុទ្ធ ចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ខ្យល់ព្យុះទាំងឡាយ បក់សើយសង្ឃ្យាដីទាំងឡាយឡើងក្នុងច្រកនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ធ្វើសំឡេងហើរឡើងថា ដោះ និងពោះលោកម្ចាស់ល្អណាស់ ។ ភិក្ខុនីនោះកាលដែលមនុស្សទាំងឡាយចំអកឲ្យ (យ៉ាងនោះហើយ) ក៏មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទើបភិក្ខុនីនោះទៅកាន់លំនៅ ហើយប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបន្តាប់ថា ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងគ្មានសំពត់ចោមពុទ្ធហើយចូលទៅកាន់ស្រុកសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ភិក្ខុនីគ្មានសំពត់ចោមពុទ្ធហើយចូលទៅកាន់ស្រុក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនសមបើនឹងគ្មានសំពត់ចោមពុទ្ធហើយចូលទៅកាន់ស្រុកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយគ្មានសំពត់ចោមពុទ្ធចូលទៅកាន់ស្រុក ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនិវាសន៍ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្តុរចហើយ ។ ពាក្យថា គ្មានសំពត់ចោមពុន គឺលះបង់សំពត់ចោមពុន ។ សរីរប្រទេសខាងក្រោមតាំងពីជងកាំបិតចុះមក ខាងលើតាំងពីផ្ចិតឡើងទៅ សំពត់ដែលគេធ្វើដើម្បីបិទបាំងសរីរប្រទេសនោះ ហៅថា សំពត់ចោមពុន ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក គឺភិក្ខុនិវាសន៍កន្លង របងស្រុកដែលមានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។ ភិក្ខុនិវាសន៍ចូលដល់ ឧបចារស្រុក ដែលគ្មានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ។

[៤៨២] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនិវាសន៍ចិវ៌រចោរដណ្តើមយកទៅ ១ ភិក្ខុនិវាសន៍ចិវ៌រវិនាស ១ ភិក្ខុនិវាសន៍ ១ ភិក្ខុនិវាសន៍មានសតិ ១ ភិក្ខុនិវាសន៍ដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនិវាសន៍ត្រួត ១ ភិក្ខុនិវាសន៍ដើម បញ្ចត្តិ ១ ។

ធម្មបទបទដ្ឋកថា ៩ ចប់

[៤៨៣] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងឡាយ ១៦៦ ខ្ញុំបានសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ក្នុង អាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរ អស់វារៈជាគម្រប់ពីរជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំ សួរអស់វារៈ ជាគម្រប់បីជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះហើយ ហេតុនោះ

បាចិត្តិយកណ្ណ ធម្មបទសុត្តនិ ៧ សិក្ខាបទទី ១៣

៨៩៩

ទើបលោកស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅ
យ៉ាងនេះ ។

បាចិត្តិយៈ ចប់

អដ្ឋកថា

ឆតុចារិយវគ្គដ៏ ៩

អសង្កច្ចិកសិក្ខាបទ

[៤៨២] គប្បីជាបរិនិច្ឆ័យក្នុងសិក្ខាបទទី ១៣ ដូច្នោះ ពីរបទថា បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តិយា គឺកាលឈានទៅដោយជំហានដំបូង ត្រូវទុក្ខដកាលឈានទៅដោយជំហានទី ២ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ សូម្បីក្នុងឧបហារៈក៏មានន័យដូច្នោះដូចគ្នា ។

[៤៨២] ក្នុងបទថា អន្ធិន្ទិវិកាយ ជាដើម ចីវរ គឺសំពត់ចងដោះនោះឯង បណ្ឌិតគប្បីជាបថា ចីវរ ។

បទថា អាបទាសុ សេចក្តីថា សំពត់រុំស្តួនមានតម្លៃច្រើន កាលភិក្ខុនិដណ្តប់ដើរទៅ អន្តរាយនឹងកើតឡើងបាន ជាអនាបត្តិ ក្នុងអន្តរាយដូច្នោះ ។ ពាក្យដ៏សេសសងាយយល់ទាំងអស់ហើយ ។

សិក្ខាបទនេះ មានសមុជ្ឈានដូចឯឡកលោមសិក្ខាបទ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ឌិតិវដ្ឋៈ ជាកាយកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

អសង្កច្ចិកសិក្ខាបទ ចប់

ឆតុចារិយវគ្គ ៩ ចប់

សរុបចាចិត្តិយៈ

[៤៨៣] ក្នុងបទថា ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ ធស្សដ្ឋិសតា
 ចាចិត្តិយា ធម្មា នេះ គប្បីជ្រាបថា សិក្ខាបទ ១៨៨ សរុបរួមគ្នាទាំងអស់
 គឺសិក្ខាបទក្នុង ខុទ្ទករបស់ពួកភិក្ខុ ៧៦ សិក្ខាបទ របស់ពួកភិក្ខុ ៧២
 សិក្ខាបទ ដកអំពីសិក្ខាបទ ១៨៨ នោះ ២២ សិក្ខាបទចេញ សិក្ខាបទនេះ
 គឺភិក្ខុវគ្គទាំងអស់ (ឱវាទវគ្គ) ទាំងអស់ (១០ សិក្ខាបទ) បរម្យរកោជន
 សិក្ខាបទ ១ អនតិវត្តកោជនសិក្ខាបទ ១ អនតិវត្តនអភិហដ្ឋមបវារណា-
 សិក្ខាបទ ១ បណីតកោជនវិញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ១ អចេលកសិក្ខាបទ ១
 ទុដ្ឋលបដិច្ឆាទនសិក្ខាបទ ១ ឧនវិសតិវស្សបសម្យាទនសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទ
 ពោលអំពីការបបួលមាតុគ្រាមដើរផ្លូវឆ្ងាយ ១ រាជន្តបុរុប្បវេសនសិក្ខាបទ
 ១ សិក្ខាបទពោលអំពីការមិនពោលលាភិក្ខុដែលមាន ចូលស្រុកក្នុងវេលា
 វិកាល ១ និសីទនសិក្ខាបទ ១ វស្សិកសាជិក ១ នៅសល់ ១៦៦ សិក្ខាបទ
 គឺខ្ញុំលើកឡើងសម្តែងហើយ តាមគន្លងនៃបុតិមោក្ខទ្ទេស ។ ព្រោះហេតុនោះ
 ទើបព្រះធម្មសង្ឃីតិកាចារ្យពោលថា ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អយ្យាយោ ធស្សដ្ឋិសតា
 ចាចិត្តិយា ធម្មា ។ បេ។ ឯវមេតំ ធារយាមិ ដូច្នោះ ។

វិនិច្ឆ័យសមុជ្ជានជាដើមដោយសង្ខេប

ក្នុងខុទ្ទកវណ្ណនាធិការនេះ មានវិនិច្ឆ័យសមុជ្ជានដោយសង្ខេបដូចតទៅ
នេះថា សិក្ខាបទចំនួន ១០ គឺគិរគុសមជ្ជសិក្ខាបទ ១ ចិត្តាគារសិក្ខាបទ ១
សង្ឃារណិសិក្ខាបទ ១ ឥត្តាលង្ការសិក្ខាបទ ១ គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ ១
វាសិតកបិញ្ញាកសិក្ខាបទ ១ ការប្រើភិក្ខុនីជាដើមគក់ច្របាប់ ៤ សិក្ខាបទ
ជាអចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈ ។

ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ១០ នេះ មានអធិប្បាយដូចតទៅនេះថា សិក្ខាបទ
ទាំងនេះ ឈ្មោះថា ជាអចិត្តកៈ ព្រោះសូម្បីវៀរចាកចិត្តក៏ត្រូវ តែកាលមាន
ចិត្ត ជាលោកវដ្ឋៈ ព្រោះគប្បីត្រូវដោយអកុសលចិត្តប៉ុណ្ណោះ សិក្ខាបទដ៏
សេស ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈទាំងអស់ ។

សិក្ខាបទ ១៩ គឺចោរីវដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ១ គាមន្តរអារាមសិក្ខាបទ ១
ក្នុងគព្ពិនិវគ្គ ៧ សិក្ខាបទខាងដើម ក្នុងកុមារីកូតវគ្គ ៥ សិក្ខាបទខាងដើម
បុរិសសំសជ្ជសិក្ខាបទ ១ បារិវាសិយធនុទានសិក្ខាបទ ១ អនុវស្សវដ្ឋាបន-
សិក្ខាបទ ១ ឯកន្តរិកវដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ១ ជាសចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្ឋៈ
សិក្ខាបទដ៏សេស ជាសចិត្តកៈ ជាលោកវដ្ឋៈទាំងអស់ ដូច្នោះ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ ចប់

វិទ្យា បិដក

វិទ្យា បិដក

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ ឈ្មោះបាដិទេសនីយ
៨ នេះ មកកាន់ឧទ្ទេស ។

[៤៨៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆត្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំង-
ឡាយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះ
បង្ហាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះរាវឆាន់សោះ អ្នកណា
មិនគាប់ចិត្តនឹងវត្ថុដែលសម្បូរ អ្នកណាមិនគាប់ចិត្តនឹងវត្ថុដែលធ្លាញ់ ។ កិក្ខុនី
ទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់
ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ឆត្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ មិន
សមបើនឹងសូមទឹកដោះរាវឆាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាកិក្ខុនីទាំងឡាយសូមទឹកដោះរាវឆាន់ ពិតមែនឬ ។ ពួក
កិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឆត្វគ្គិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិន
សមបើនឹងសូមទឹកដោះរាវឆាន់ទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំ
ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនី
ទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុនីណាមួយ សូម

ទឹកដោះរាវឆាន់ ភិក្ខុនីនោះត្រូវសម្តែងចំពោះអាបត្តិនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ ឈ្មោះ បាដិទេសនីយ ខ្ញុំសូមសម្តែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៨៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ភិក្ខុនីទាំង- ឡាយ ជាអ្នកសួរជំងឺបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលឈឺថា នែលោកម្ចាស់ លោកអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ លោកអាចញ៉ាំង ឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុនីដែលឈឺទាំងឡាយនោះនិយាយថា នែលោកម្ចាស់ ពីដើមយើងទាំងឡាយសូមទឹកដោះរាវឆាន់បាន ហេតុនោះ យើងមានសេចក្តីសប្បាយ តែថា ឥឡូវនេះ យើងទាំងឡាយរង្វៀសថា ការ សូមនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ដូច្នោះ ទើបមិនហ៊ានសូម ហេតុនោះ ទើបយើងទាំងឡាយមិនមានសេចក្តីសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឈឺសូមទឹកដោះរាវឆាន់ បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីណាមួយមិនឈឺ សូមទឹកដោះរាវឆាន់ ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវ សម្តែងចំពោះអាបត្តិនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មាន ព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ ឈ្មោះបាដិទេសនីយ ខ្ញុំសូម សម្តែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។

[៤៨៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបុណ្យទេសនីយកណ្ណរចហើយ ។ ភិក្ខុនីណាលះបង់ទឹកដោះរាវ ហើយបានសេចក្តីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា មិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណា លះ បង់ទឹកដោះរាវហើយ មិនមានសេចក្តីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា ឈឺ ។ ដែលហៅថា ទឹកដោះរាវ គឺទឹកដោះរាវរបស់គោក្តី ទឹកដោះរាវរបស់ពពែក្តី ទឹកដោះរាវរបស់ក្របីក្តី សាច់ពួកសត្វណាគួរ ទឹកដោះរាវរបស់សត្វពួកនោះ ក៏គួរដែរ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សូមប្រយោជន៍ដើម្បីខ្លួន ត្រូវទុក្ខដក្នុងប្រយោគ ដែលសូម ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងធានា ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុង ខណៈដែលបានមក ។ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយគ្រប់ៗ វារៈដែលលេប ចូលទៅ ។

[៤៨៧] ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនឈឺ ហើយសូមទឹកដោះរាវ ធានា ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ (តែ) ភិក្ខុនីមានសេចក្តី សង្ស័យ ហើយសូមទឹកដោះរាវធានា ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឈឺ ហើយសូមទឹកដោះរាវធានា ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនឈឺ (តែ) ភិក្ខុនី មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុនីសម្គាល់ថាឈឺ មិន ត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៨៨] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីឈឺសូម (គេបានមក) ហើយត្រឡប់ជាមិនឈឺធានា

វិទយបិដក ភិក្ខុវិក្ក

១ ភិក្ខុនីធាន់របស់សាល់អំពីភិក្ខុនីឈី ១ ភិក្ខុនីបានពីសំណាក់ពួកញាតិ ១
អំពីសំណាក់ពួកជនបវារណា ១ ភិក្ខុនីសូមដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុនី
បានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆ្កិ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៨៩] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាម
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆត្វគ្គិយាភិក្ខុនី
ទាំងឡាយសូមប្រេងធាន់ ។ សេចក្តីបង្រួញ ។ សូមទឹកឃ្មុំធាន់ ។ សូមស្ករ
អំពៅធាន់ ។ សូមត្រីធាន់ ។ សូមសាច់ធាន់ ។ សូមទឹកដោះស្រស់ធាន់ ។
សូមទឹកដោះជូរធាន់ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់
ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះជូរធាន់សោះ អ្នកណាដែល
មិនគាប់ចិត្តនឹងរបស់សម្បូរ អ្នកណាដែលមិនចូលចិត្តនឹងរបស់ធ្លាញ់ ។ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់
ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំង-
ឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ឆត្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយ
មិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះជូរធាន់សោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆត្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយសូមទឹកដោះជូរធាន់ ពិត
មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឆត្វគ្គិយាភិក្ខុនី
ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងសូមទឹកដោះជូរធាន់ទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពី
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

បុណ្យសិរីយកណ្ត

ទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយសូមទឹកដោះជួរឆាន់ ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែងចំពោះថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយ
 ឈ្មោះថា បុណ្យសិរីយកណ្ត ខ្ញុំសូមសម្តែងចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។ សិក្ខាបទ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយយ៉ាងនេះ ។

[៤៩០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជំងឺ ។ ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយជាអ្នកស្នូរជំងឺ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលឈឺថា
 នៃលោកម្ចាស់ លោកអាចអត់ធន់ទុក្ខបានទេ អាចញ៉ាំងឥរិយាបថឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅបានឬទេ ។ ភិក្ខុឈឺទាំងឡាយនោះនិយាយថា នៃលោកម្ចាស់ ពីដើម
 យើងទាំងឡាយសូមទឹកដោះជួរឆាន់បាន ហេតុនោះយើងទាំងឡាយក៏សប្បាយ
 តែឥឡូវនេះ យើងទាំងឡាយរង្គៀសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ហាមហើយ
 (បានជា) មិនសូម ហេតុនោះ ទើបយើងទាំងឡាយមិនសប្បាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឈឺសូមទឹកដោះជួរ
 ឆាន់បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
 នេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនឈឺសូមទឹកដោះជួរឆាន់ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវសម្តែងចំពោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគតិះដៀលហើយ មិនជាទីសប្បាយឈ្មោះបុណ្យសិរីយកណ្ត ខ្ញុំសូមសម្តែង
 ចំពោះនូវអាបត្តិនោះ ។

[៤៩១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនីណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ភិក្ខុនីណារៀរទឹកដោះជូរបាន សេចក្តីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា មិនឈឺ ។ ភិក្ខុនីណាមួយរៀរទឹក ដោះជូរ មិនមានសេចក្តីសប្បាយ ភិក្ខុនីនោះឈ្មោះថា ឈឺ ។ ដែលហៅថា ប្រេង គឺប្រេងគ្រាប់ល្ង ប្រេងគ្រាប់ស្ពៃ ប្រេងគ្រាប់ស្រគំ ប្រេងគ្រាប់ល្អុង ខ្មែរ ប្រេង ដែលចម្រាញ់ពីខ្លាញ់ ។ ដែលហៅថា ទឹកឃ្មុំ គឺទឹកផ្អែមដែល ឃ្មុំធ្វើ ។ ដែលហៅថា ស្ករអំពៅ គឺស្ករកើតពីអំពៅ ។ ដែលហៅថា ត្រី សំដៅយក សត្វទឹក ។ ដែលហៅថា សាច់ គឺសាច់ពួកសត្វណាគួរ (សង្រ្គោះយក) សាច់ពួកសត្វនោះឯង ។ ដែលហៅថា ទឹកដោះស្រស់ គឺទឹកដោះស្រស់របស់គោក្តី ទឹកដោះស្រស់របស់ពពែក្តី ទឹកដោះស្រស់ របស់ក្របីក្តី សាច់របស់ពួកសត្វណាគួរ ទឹកដោះស្រស់របស់សត្វអំបាល នោះក៏គួរដែរ ។ ដែលហៅថា ទឹកដោះជូរ គឺទឹកដោះជូររបស់សត្វអំបាល នោះឯង ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សូមប្រយោជន៍ដើម្បីខ្លួន ត្រូវទុក្ខដក្នុងប្រយោគ ដែលសូម ភិក្ខុនីទទួលដោយគិតថា អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុង ខណៈដែលបានមក ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយគ្រប់ៗ វារៈដែលលេបចូលទៅ។

[៤៩២] ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ថា មិនឈឺ ហើយសូមទឹកដោះជូរ ឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ តែមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីមិនឈឺ សម្គាល់ ថា ឈឺ ហើយសូមទឹកដោះជូរឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យទេសនីយ ។ ភិក្ខុនីឈឺ

សម្គាល់ថាមិនឈឺ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ តែមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនីឈឺ សម្គាល់ថាឈឺ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៤៧៣] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីឈឺសូម (គេបានមក) ហើយជាឆាន់ ១ ភិក្ខុនីឆាន់
របស់សល់អំពីភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីបានពីសំណាក់ពួកញាតិ ១ អំពីសំណាក់
ពួកជនបរាណា ១ ភិក្ខុនីសូមដើម្បីប្រយោជន៍ជនដទៃ ១ ភិក្ខុនីបានដោយ
ទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឆត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៤] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយឈ្មោះ
បុរិសេសនីយ ៨ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈ
ជាគម្រប់ពីរជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈ
ជាគម្រប់បីជងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់
ទាំងឡាយបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំ
សូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

បុរិសេសនីយ ចប់

អដ្ឋកថា

បាដិទេសនីយកណ្ណ

ធម៌ ៨ ឯណា ឈ្មោះបាដិទេសនីយ ដែលឡើងកាន់សង្គហៈ
 ត្រឹមតែដោយសង្ខេប បន្ទាប់អំពីលំដាប់ពួកបាចិត្តិយៈមក
 ធម្មវណ្ណនាទាំងនោះ សម្តែងដោយសង្ខេបប៉ុណ្ណោះ មាន
 ការប្រព្រឹត្តទៅ ដូច្នោះ ។

ឯបណីតកោជន មានសប្បិ និងប្រេងជាដើមណា ដែលព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់សម្តែងទុកហើយ ក្នុងបាលីនៃបាដិទេសនីយទាំងឡាយនេះ កាលពួក
 ភិក្ខុនិហាមាត់សូមបណីតកោជន ៥ យ៉ាង មានសប្បិ និងតេលៈជាដើមនោះ
 ឯងមកឆាន់ ជាបាដិទេសនីយ ។ តែក្នុងសប្បិជាដើមក្រៅព្រះបាលីគ្រប់ៗ
 យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យដ៏សេសក្នុងបាដិទេសនីយទាំងនេះនាយយល់
 ទាំងអស់ហើយ ។ បាដិទេសនីយទាំង ៨ សិក្ខាបទនេះ មានសមុដ្ឋាន ៤
 កើតឡើងតាមកាយ ១ វាចា ១ តាមកាយ និងវាចា ១ តាមកាយវាចា និង
 ចិត្ត ១ ជាកិរិយា ជានោសញ្ញាវិមោក្ខ ជាអចិត្តកៈ ជាបណ្ណតិវដ្តៈ ជា
 កាយកម្ម ជារចិត្តកម្ម មានចិត្ត ៣ មានវេទនា ៣ ដូច្នោះឯង ។

បាដិទេសនីយវណ្ណនា ចប់

វិទ្យា បិដក

សេក្ខយកណ្តា

បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ ឈ្មោះសេក្ខយៈអំបាល
នេះ តែងមកកាន់ខ្មែរស ។

[៤៩៥] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនី
ទាំងឡាយស្ងៀករយើករយាក (សុយ) មុខខ្លះ (សុយ) ក្រោយខ្លះ ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា កិក្ខុនីទាំងឡាយមិន
សមបើនឹងស្ងៀករយើករយាក (សុយ) មុខខ្លះ (សុយ) ក្រោយខ្លះដូច
ជាពួកស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមសោះ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំង-
ឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្ហាប់ហើយ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយ
ណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុនីទាំងឡាយនោះ ពោលទោសតិះ-
ដៀល បន្តុះបង្ហាប់ថា ឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយ មិនគួរឃើងស្ងៀករយើក
រយាក (សុយ) មុខខ្លះ (សុយ) ក្រោយខ្លះសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយស្ងៀករយើក
រយាក (សុយ) មុខខ្លះ (សុយ) ក្រោយខ្លះ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំង-
ឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឆត្វគ្រិយាកិក្ខុនីទាំងឡាយមិនគួរឃើ
នឹង ស្ងៀកសុយមុខខ្លះ សុយក្រោយខ្លះទេ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ

វិទយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ត

មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងស្ងៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

[៤៩៦] ភិក្ខុនីត្រូវស្ងៀកឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបិទបាំងមណ្ឌលផ្ចិតមណ្ឌលជង្គង់ ។ ភិក្ខុនីណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយស្ងៀកស្តុយមុខ ឬស្តុយក្រោយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៤៩៧] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនក្លែង ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្គួត ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ចាតិ ១ ។ សេចក្តីសង្ខេប ។

[៤៩៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកង់ក្នុងជេតវនាមរាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយបន្ទោបង្គំឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ស្មោះទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះក្នុងទឹក ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថបរិភោគកាមសោះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្គាប់ថា ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ

ក្នុងទឹកសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះប្រាប់ដំណើរនុ៎ះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ឆត្យគ្គិយាភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹក ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឆត្យគ្គិយាភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះ ក្នុងទឹកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៤៩៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឈឺ ក៏រង្វៀស (មិនហ៊ាន) ធ្វើឧច្ចារៈខ្លះ បស្សៈខ្លះ ទឹកមាត់ខ្លះក្នុងទឹក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានបន្ទូលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឈឺ ធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សៈក្តី ទឹកមាត់ក្តីក្នុងទឹកបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយចូរសម្តែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនីគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមិនឈឺ នឹងមិនធ្វើឧច្ចារៈក្តី បស្សៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក ។

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

[៥០០] ភិក្ខុនីមិនឈឺ មិនត្រូវធ្វើឧប្បារក្ខី បស្ស្យាវៈក្ខី ទឹកមាត់ក្ខី ក្នុងទឹកឡើយ ភិក្ខុនីណាមិនឈឺ អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើឧប្បារក្ខី បស្ស្យាវៈក្ខី ទឹកមាត់ក្ខីក្នុងទឹក ភិក្ខុនីនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

[៥០១] វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុនីមិនក្លែង ១ ភិក្ខុនីមិនមានសតិ ១ ភិក្ខុនីមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុនីឈឺ ១ ភិក្ខុនីធ្វើឧប្បារក្ខី (ជាដើម) លើគោកហើយហូរហៀរទៅរកទឹក ១ ភិក្ខុនីមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុនីឆ្ងល់ ១ ភិក្ខុនីមានចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុនីមានវេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុនីជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៥០២] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឈ្មោះសេក្ខិយៈ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងធម៌ទាំងនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបរិសុទ្ធក្នុងធម៌ទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សេក្ខិយៈ ចប់

អធិករណសមថៈ ទីបំដុត

[៥០៣] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍
 ទាំងឡាយ ៧ នេះឯង តែងមកកាន់ខ្មែរស ។ សង្ឃត្រូវឲ្យសម្មាវិន័យ
 ឲ្យសតិវិន័យ ឲ្យអម្ពឡវិន័យ សង្ឃត្រូវធ្វើបដិញ្ញាតករណៈ ត្រូវធ្វើយេកុយ្យ-
 សិកា ត្រូវធ្វើតស្សបាបិយសិកា ត្រូវធ្វើតិណវត្តារក^១ ដើម្បីរម្ងាប់ គឺផ្សះ
 ផ្សានូវអធិករណ៍ទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយៗ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយធម៌ទាំងឡាយឈ្មោះអធិករណសមថៈទាំង ៧ ខ្ញុំសម្តែងឡើង
 ហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងធម៌ទាំងនោះ លោកទាំង-
 ឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់ពីរដងផង លោក
 ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ ខ្ញុំសួរអស់វារៈជាគម្រប់បីដងផង លោក
 ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ។ លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបរិសុទ្ធក្នុងធម៌
 ទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយ
 អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

អធិករណសមថៈ ចប់

[៥០៤] បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ និទានខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ
 អាបត្តិបារាជិក ៨ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ១៧ ខ្ញុំ
 សម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ
 អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១៦៦ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ អាបត្តិបាដិទេសនីយ ៨ ខ្ញុំ
 សម្តែងឡើងហើយ ធម៌ឈ្មោះសេក្ខិយៈទាំងឡាយ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ

១- មានសេចក្តីអធិប្បាយពិស្តារក្នុងមហាវិក្កងចតុត្តកាគ្នាចហើយ ។

វិទ្យាបិដក ភិក្ខុវិភង្គ

៩១៦

ធម៌ឈ្មោះអធិករណសមថៈ ៧ ខ្ញុំសម្តែងឡើងហើយ ។ ពាក្យរបស់ព្រះដ៏
មានព្រះភាគនោះមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះមកហើយកាន់សុត្តៈ រាប់បញ្ចូលហើយ
ក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ឧទ្ទេសរាល់កន្លះខែ ។ គួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយគ្រប់អង្គ
ព្រមព្រៀងគ្នា ស្រះស្រួលគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នា សិក្សាក្នុងពុទ្ធវចនៈនោះចុះ ។

ភិក្ខុវិភង្គ ចប់

អដ្ឋកថា

គាថាសរុបសេក្ខិយាធិករណៈ

ធម៌ ៧៥ ឈ្មោះថា សេក្ខិយៈទាំងឡាយណាដែលព្រះធម្មសង្គាហកា-
 ចារ្យទាំងឡាយបានលើកឡើងសម្តែងទុក ធម៌ទាំងឡាយណាឈ្មោះសត្តាធិ-
 ករណៈដែលលើកឡើងសម្តែងទុក បន្ទាប់អំពីលំដាប់សេក្ខិយៈទាំងនោះមក
 អត្ថវិនិច្ឆ័យធម៌ គឺសេក្ខិយៈ និងអធិករណៈទាំងនោះឯណា ដែលខ្ញុំបាន
 ពោលទុក ក្នុងមហាវិក័ង ក្នុងភិក្ខុវិក័ង អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយក៏ពោលអត្ថ-
 វិនិច្ឆ័យនោះទុកដូច្នោះដូចគ្នា ព្រោះដូច្នោះ ទើបខ្ញុំមិនពោលអត្ថវណ្ណនាធម៌
 ទាំងនោះទុកដាច់ដោយឡែកទៀត ដែលពិតនោះ កិរិយាពណ៌នាអត្ថដែលខ្ញុំ
 បានពោលទុកក្នុងមហាវិក័ងនោះ ឈ្មោះថា បានពោលហើយ ក្នុងភិក្ខុវិក័ង
 នេះដូចគ្នាដូច្នោះ ។

ភិក្ខុវិក័ងវណ្ណនា ក្នុងអដ្ឋកថា ព្រះវិន័យ

ឈ្មោះ សមន្តប្ប្យាសាទិកា ចប់

ឧប្បោសនាថាវរបស័អាចារ្យអ្នករចនា

វិក្កិវណ្ណនៃឧកតោបាតិមោក្ខ ដែលព្រះជិនស្រីត្រាស់ទុកនេះ ចប់
ហើយ ដោយមិនមានអន្តរាយ យ៉ាងណា សូមសត្វទាំងឡាយគ្រប់ពួកក្រុម
បានសម្រេចមគ្គ ដែលលះបង់នូវអាសវៈទាំងពួង ហើយជួបនូវនិរោធដោយ
មិនមានអន្តរាយដូច្នោះហោង ។

ក្បាលទី ៤
វិនយបិដក មហាវិភង្គ
ទាលីប្រៃ - ៤
សន្ធិកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
វិនយបិដក	
សុរាមាណវគ្គ សិក្ខាបទទី ១	២
អដ្ឋកថា	
សុរាមាណសិក្ខាបទ	៨
វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ២	១១
អដ្ឋកថា	
អង្គលិបតោទកសិក្ខាបទ	១៤
វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៣	១៥
អដ្ឋកថា	
ហស្សធម្មសិក្ខាបទ	១៨
វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	២០
អដ្ឋកថា	
អនាទិយសិក្ខាបទ	២៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ២៥

អដ្ឋកថា

ភិសាបនសិក្ខាបទ ២៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ២៩

អដ្ឋកថា

ជាតិសមាទហនសិក្ខាបទ ៣៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៣៥

អដ្ឋកថា

ន្ទានសិក្ខាបទ ៤៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៤៤

អដ្ឋកថា

ទុព្វណ្ណករណសិក្ខាបទ ៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៤៩

អដ្ឋកថា

វិកប្បនសិក្ខាបទ ៥២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៥៣

អដ្ឋកថា

ចីវរាបនិធានសិក្ខាបទ ៥៧

វិនយបិដក

សប្បណាករវត្ត សិក្ខាបទទី ១ ... .. ៥៨

អដ្ឋកថា

សញ្ជិច្ចុបាណសិក្ខាបទ ៦០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៦២

អដ្ឋកថា

សប្បណាកសិក្ខាបទ ៦៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៦៦

អដ្ឋកថា

ឧក្កោជនសិក្ខាបទ ៦៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៧១

អដ្ឋកថា

ទុដ្ឋលសិក្ខាបទ ៧៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៧៧

អដ្ឋកថា

ឧនវិសតិវស្សសិក្ខាបទ ៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៨៧

អដ្ឋកថា

ថេរយុសត្តសិក្ខាបទ	.....	៧០
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	៧១
	អដ្ឋកថា	
សិវិធានសិក្ខាបទ	.....	៧៤
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៨	.....	៧៥
	អដ្ឋកថា	
អវិជ្ជាសិក្ខាបទ	.....	១០៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៩	.....	១០៧
	អដ្ឋកថា	
ឧក្ខិតសម្ពោគសិក្ខាបទ	.....	១១៣
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ១០	.....	១១៥
	អដ្ឋកថា	
កណ្ណកសិក្ខាបទ	.....	១២៦
	វិនយបិដក	
សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទី ១	.....	១២៨
	អដ្ឋកថា	
សហធម្មិកសិក្ខាបទ	.....	១៣២
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ២	.....	១៣៣
	អដ្ឋកថា	

វិលេខណសិក្ខាបទ	.....	១៣៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៣	.....	១៤៩
	អដ្ឋកថា	
មោហនសិក្ខាបទ	.....	១៥៤
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	.....	១៥៦
	អដ្ឋកថា	
បហារសិក្ខាបទ	.....	១៥៨
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៥	.....	១៦០
	អដ្ឋកថា	
តលសត្តិកសិក្ខាបទ	.....	១៦៣
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៦	.....	១៦៥
	អដ្ឋកថា	
អមូលកសិក្ខាបទ	.....	១៦៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	១៦៨
	អដ្ឋកថា	
សព្វេច្ចសិក្ខាបទ	.....	១៧១
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៨	.....	១៧២
	អដ្ឋកថា	

ឧបស្ស័តិសិក្ខាបទ	.....	១៧៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	១៧៧
	អដ្ឋកថា	
កម្មបដិពាហនសិក្ខាបទ	.....	១៨០
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ១០	.....	១៨១
	អដ្ឋកថា	
ឆន្ទ៍អទេត្តាគមនសិក្ខាបទ	.....	១៨៤
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ១១	.....	១៨៥
	អដ្ឋកថា	
ទុព្វលសិក្ខាបទ	.....	១៨៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ១២	.....	១៩០
	អដ្ឋកថា	
បរិណាមនសិក្ខាបទ	.....	១៩៤
	វិនយបិដក	
រតនវគ្គ សិក្ខាបទទី ១	.....	១៩៥
	អដ្ឋកថា	
អន្តបុរសិក្ខាបទ	.....	២០៤
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ២	.....	២០៦
	អដ្ឋកថា	

រតនសិក្ខាបទ	.....	២១៣
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៣	.....	២១៧
	អដ្ឋកថា	
វិកាលេតាមប្បវេសនសិក្ខាបទ	.....	២២៤
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	.....	២២៦
	អដ្ឋកថា	
សុចិយរសិក្ខាបទ	.....	២២៨
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៥	.....	២៣០
	អដ្ឋកថា	
មព្វបិដសិក្ខាបទ	.....	២៣៣
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៦	.....	២៣៤
	អដ្ឋកថា	
តុលោនទ្ធសិក្ខាបទ	.....	២៣៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	២៣៨
	អដ្ឋកថា	
និសីទនសិក្ខាបទ	.....	២៤១
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៨	.....	២៤២
	អដ្ឋកថា	

កណ្តុបដ៏ច្នៃទិសិក្ខាបទ	.....	២៤៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	២៤៦
	អដ្ឋកថា	
វស្សិកសាដិកសិក្ខាបទ	.....	២៤៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ១០	.....	២៤០
	អដ្ឋកថា	
នន្ទត្តរសិក្ខាបទ	.....	២៤៣
	វិនយបិដក	
បាដិទេសនីយ សិក្ខាបទទី ១	.....	២៤៤
	អដ្ឋកថា	
អញ្ញាតិកាយសិក្ខាបទ	.....	២៤៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ២	.....	២៦២
	អដ្ឋកថា	
នប្បដិកាសេយ្យសិក្ខាបទ	.....	២៦៦
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៣	.....	២៦៧
	អដ្ឋកថា	
សេក្ខសម្មតិសិក្ខាបទ	.....	២៧៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	.....	២៧៦
	អដ្ឋកថា	

អវត្តកសេនាសនសិក្ខាបទ ២៨៤

វិនយបិដក

បរិមណ្ឌលវគ្គ ២៨៧

ឧដ្ឋត្សិកវគ្គ ២៩៣

ឧម្ពកតវគ្គ ២៩៨

សក្កច្ឆវគ្គ ៣០៣

កតាជ្ឈវគ្គ ៣១០

សរសរវគ្គ ៣១៥

ចានុកាវគ្គ ៣២៥

ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់អធិករណ៍ ៣៤១

អដ្ឋកថា

សេក្ខិយកណ្ណវណ្ណនា ៣៤៣

អធិករណសមថវណ្ណនា ៣៦៧

វិនយបិដក ភិក្ខុនិក្ខន្ធ

ចាលីប្រ - ៥

បារាជិកទី ១ ..... ៣៦៨

អដ្ឋកថា

ឧត្តជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ៣៨១

អធិប្បាយ សិក្ខាបទវិក្កន្តនៃឧត្តជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ... ..... ៣៨៣

អធិប្បាយ បទកាជនីយនៃឧត្តជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ៣៨៤

អនាបត្តិនៃឧត្តជាណុមណ្ឌលិកាសិក្ខាបទ ៣៨៧

វិនយបិដក

បារាជិកទី ២ ..... ៣៨៩

អង្គកថា

វេទប្បដិច្ចាទិកាសិក្ខាបទ ៣៧៤

វិនយបិដក

បារាជិកទី ៣ ..... ៣៧៦

អង្គកថា

ឧក្ខិក្ខានុវត្តិកាសិក្ខាបទ ៤០២

វិនយបិដក

បារាជិកទី ៤ ..... ៤០៤

អង្គកថា

អង្គវត្តកាសិក្ខាបទ ៤០៩

វិនយបិដក

សង្ឃទិសេសទី ១ ..... ៤១៣

អង្គកថា

ឧស្សយវាទិកាសិក្ខាបទ ៤១៨

វិនយបិដក

សង្ឃទិសេសទី ២ ..... ៤២៦

អង្គកថា

ចេរីវេទ្ខបិកាសិក្ខាបទ ៤៣១

វិនយបិដក

សង្ឃទិសេសទី ៣ ..... ៤៣៣

អង្គកថា

ឯកគាមន្តរគមនសិក្ខាបទ ៤៤០

វិនយបិដក

សង្ឃទិសេសទី ៤ ..... ៤៤៦

អង្គកថា

ឧត្តិកកង្ខារណសិក្ខាបទ ៤៥១

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៥ ..... ៤៥២

អង្គកថា

កោជនប្បដិគ្គហណបឋមសិក្ខាបទ ៤៥៥

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៦ ..... ៤៥៦

អង្គកថា

កោជនប្បដិគ្គហណទុតិយសិក្ខាបទ ៤៦០

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៧ ..... ៤៦១

អង្គកថា

សិក្ខុបច្ចាចិក្ខណសិក្ខាបទ ៤៦៨

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៨ ..... ៤៦៩

អង្គកថា

អធិករណកុបិតសិក្ខាបទ ៤៧៥

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ៩ ..... ៤៧៦

អង្គកថា

បុបសមាចារបឋមសិក្ខាបទ ៤៨២

វិនយបិដក

សង្ឃាទិសេសទី ១០ ..... ៤៨៣

អង្គកថា

បាបសមាចារទុតិយសិក្ខាបទ ៤៩៣

សរុបសង្ឃទិសេស ១៧ ..... ៤៩៤

វិនយបិដក

បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៤៩៥

អង្គកថា

បត្តសន្និច្ចយសិក្ខាបទ ៥០០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៥០២

អង្គកថា

អកាលចីវរសិក្ខាបទ ៥០៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៥០៦

អង្គកថា

ចីវរបរិវត្តនសិក្ខាបទ ៥០៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៥១០

អង្គកថា

អញ្ញវិញ្ញាបនសិក្ខាបទ ៥១៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៥១៥

អង្គកថា

អញ្ញចេតាបនសិក្ខាបទ ៥១៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៥២០

អង្គកថា

បឋមសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥២៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៥២៥

អង្គកថា

ទុតិយសង្ឃិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥២៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៥៣០

អង្គកថា

បឋមគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥៣៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៥៣៥

អង្គកថា

ទុតិយគណិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥៣៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៥៤០

អង្គកថា

បុគ្គលិកចេតាបនសិក្ខាបទ ៥៤៣

វិនយបិដក

ចីវរវត្ថុទី ២ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៥៤៤

អង្គកថា

គុរុបុរាណសិក្ខាបទ ៥៤៨

វិនយបិដក

ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ២ ..... ៥៤៩

អដ្ឋកថា

លហុបុរុណសិក្ខាបទ ៥៥៣

សុបុនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៥៥៤

វិនយបិដក

លសុណាវត្តទី ១ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៥៥៥

អដ្ឋកថា

លសុណសិក្ខាបទ ៥៥៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៥៦២

អដ្ឋកថា

សម្ពាធលោមសិក្ខាបទ ៥៦៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៥៦៥

អដ្ឋកថា

តលយាតកសិក្ខាបទ ៥៦៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៥៦៨

អដ្ឋកថា

ជតុមដ្ឋកសិក្ខាបទ ៥៧០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៥៧១

អង្គកថា

ឧទកសុទ្ធិកសិក្ខាបទ ៥៧៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៥៧៥

អង្គកថា

ឧបតិដ្ឋនសិក្ខាបទ ៥៧៨

វិនយបិដក និស្សគ្គិយកណ្ណ

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៥៨០

អង្គកថា

អាមកធានាសិក្ខាបទ ៥៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៥៨៥

អង្គកថា

បឋមឧប្បារត្តនសិក្ខាបទ ៥៨៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៥៩០

អង្គកថា

ទុតិយឧប្បារត្តនសិក្ខាបទ ៥៩៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៥៩៥

អង្គកថា

នច្ចគីតសិក្ខាបទ ៥៩៧

វិនយបិដក

អនុការវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១ .... ៦០០

	អង្គកថា	
អន្តការសិក្ខាបទ	.....	៦០២
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ២	.....	៦០៣
	អង្គកថា	
បដិច្ចនោកាសសិក្ខាបទ	.....	៦០៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៣	.....	៦០៦
	អង្គកថា	
អង្គ្រកាសសល្លបនសិក្ខាបទ	.....	៦០៨
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	.....	៦០៩
	អង្គកថា	
ទុតិយិកខយ្យាជនសិក្ខាបទ	.....	៦១២
	វិនយបិដក	
អនុការវត្ត សិក្ខាបទទី ៥	.....	៦១៣
	អង្គកថា	
អនាបុច្ឆាបក្កមនសិក្ខាបទ	.....	៦១៦
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៦	.....	៦១៧
	អង្គកថា	
អនាបុច្ឆាអភិទិសីនសិក្ខាបទ	.....	៦២០
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	៦២១

អង្គកថា

អនាប្បច្ចាសន្តរណសិក្ខាបទ ៦២៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៦២៥

អង្គកថា

បរខុដ្ឋាបនកសិក្ខាបទ ៦២៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៦២៨

អង្គកថា

បរអភិសបនសិក្ខាបទ ៦៣១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៦៣៣

អង្គកថា

រោទនសិក្ខាបទ ៦៣៥

វិនយបិដក

នគ្គវគ្គទី ៣ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៦៣៦

អង្គកថា

នគ្គសិក្ខាបទ ៦៣៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៦៣៩

អង្គកថា

ឧទកសាដិកសិក្ខាបទ ៦៤២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៦៤៣

អង្គកថា

ចីវរសិព្វនសិក្ខាបទ ៦៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៦៤៨

អង្គកថា

សង្ឃាដិវារសិក្ខាបទ ៦៥០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៦៥១

អង្គកថា

ចីវរសង្កមនីយសិក្ខាបទ ៦៥៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៦៥៥

អង្គកថា

គណចីវរសិក្ខាបទ ៦៥៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៦៥៨

អង្គកថា

បដិពាហនសិក្ខាបទ ៦៦០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៦៦១

អង្គកថា

ចីវរទានសិក្ខាបទ ៦៦៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៦៦៤

អង្គកថា

កាលអតិក្កមនសិក្ខាបទ ៦៦៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៦៦៨

អង្គកថា

កបិនុទ្ធារសិក្ខាបទ ៦៧១

វិនយបិដក

តុវដ្តវគ្គទី ២ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៦៧២

អង្គកថា

ឯកមញ្ញតុវដ្តនសិក្ខាបទ ៦៧៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៦៧៥

អង្គកថា

ឯកត្ថរណតុវដ្តនសិក្ខាបទ ៦៧៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៦៧៩

អង្គកថា

អជាសុករណសិក្ខាបទ ៦៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៦៨៤

អង្គកថា

នឧបដ្ឋានសិក្ខាបទ ៦៨៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៦៨៧

អង្គកថា

និក្ខន្ធសិក្ខាបទ ៦៩១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៦៩២

អង្គកថា

សំសង្កសិក្ខាបទ ៦៩៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៦៩៧

អង្គកថា

អន្តរវេទ្យសិក្ខាបទ ៦៩៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៧០០

អង្គកថា

តិរោវេទ្យសិក្ខាបទ ៧០២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៧០៣

អង្គកថា

អន្តរវេទ្យសិក្ខាបទ ៧០៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៧០៦

អង្គកថា

បារិកនបក្កមនសិក្ខាបទ ៧០៨

វិនយបិដក

ចិត្តាគារវគ្គទី ៥ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៧០៩

	អង្គកថា	
រាជគារសិក្ខាបទ	.....	៧១២
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ២	.....	៧១៤
	អង្គកថា	
អាសន្តិបរិកុញ្ញសិក្ខាបទ	.....	៧១៦
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៣	.....	៧១៧
	អង្គកថា	
សុត្តកន្តសិក្ខាបទ	.....	៧១៩
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	.....	៧២០
	អង្គកថា	
គិហិវេយ្យវច្ចសិក្ខាបទ	.....	៧២២
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៥	.....	៧២៣
	អង្គកថា	
អធិករណសិក្ខាបទ	.....	៧២៦
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៦	.....	៧២៧
	អង្គកថា	
កោជនទានសិក្ខាបទ	.....	៧២៩
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	៧៣០

អង្គកថា

អារសថវិហារសិក្ខាបទ ៧៣២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៧៣៣

អង្គកថា

អារសថវិហារសិក្ខាបទ ៧៣៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៧៣៧

អង្គកថា

តិរច្ឆានវិជ្ជាបរិយាបុណ្ណសិក្ខាបទ ៧៣៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៧៤០

អង្គកថា

តិរច្ឆានវិជ្ជាវាចនសិក្ខាបទ ៧៤២

វិនយបិដក

អារាមវត្តទី ៦ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៧៤៣

អង្គកថា

អារាមបរិសេនសិក្ខាបទ ៧៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៧៤៨

អង្គកថា

ភិក្ខុអក្កាសនសិក្ខាបទ ៧៥១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៧៥២

	អង្គកថា	
គណបរិកាសនសិក្ខាបទ	.....	៧៥៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៤	.....	៧៥៦
	អង្គកថា	
បវារិតសិក្ខាបទ	.....	៧៥៧
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៥	.....	៧៦០
	អង្គកថា	
កុលមច្ឆរិនីសិក្ខាបទ	.....	៧៦២
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៦	.....	៧៦៣
	អង្គកថា	
អភិក្កកាវាសសិក្ខាបទ	.....	៧៦៥
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៧	.....	៧៦៦
	អង្គកថា	
អបវារណាសិក្ខាបទ	.....	៧៦៨
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៨	.....	៧៦៧
	អង្គកថា	
ឱវាទសិក្ខាបទ	.....	៧៧១
	វិនយបិដក	
សិក្ខាបទទី ៩	.....	៧៧២

អង្គកថា

ឱវាទុបសង្កមនសិក្ខាបទ ៧៧៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៧៧៥

អង្គកថា

បសាខជាតសិក្ខាបទ ៧៧៨

វិនយបិដក

គព្ពិនីវគ្គទី ៧ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៧៨០

អង្គកថា

គព្ពិនីសិក្ខាបទ ៧៨២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៧៨៣

អង្គកថា

បាយន្តីសិក្ខាបទ ៧៨៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៧៨៦

អង្គកថា

បឋមសិក្ខាមានសិក្ខាបទ ៧៩០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៧៩១

អង្គកថា

ទុតិយសិក្ខាមានសិក្ខាបទ ៧៩៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៧៩៦

អង្គកថា

បឋមគហិតតសិក្ខាបទ ៧៧៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៨០០

អង្គកថា

ទុតិយគហិតតសិក្ខាបទ ៨០៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៨០៥

អង្គកថា

តតិយគហិតតសិក្ខាបទ ៨១០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៨១១

អង្គកថា

បឋមសហជីវិនីសិក្ខាបទ ៨១៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៨១៤

អង្គកថា

នានុពន្ធនសិក្ខាបទ ៨១៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៨១៧

អង្គកថា

ទុតិយសហជីវិនីសិក្ខាបទ ៨១៧

វិនយបិដក

កុមារិក្ខតវគ្គដ៏៨ សិក្ខាបទទី ១-២-៣ ..... ៨២០

អង្គកថា

បឋម-ទុតិយ-តតិយកុមារីភូតសិក្ខាបទ ៨៣១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤-៥-៦ ..... ៨៣២

អង្គកថា

ឧនទ្ធាទសវស្ស-បរិបុណ្ណទ្ធាទសវស្ស-ខ័យនធម្មសិក្ខាបទ ៨៣៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៨៤០

អង្គកថា

បឋមសិក្ខាមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ៨៤៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨ ..... ៨៤៤

អង្គកថា

ទុតិយសិក្ខាមាននវុដ្ឋាបនសិក្ខាបទ ៨៤៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៩ ..... ៨៤៨

អង្គកថា

សោកាវាសសិក្ខាបទ ៨៥០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១០ ..... ៨៥២

អង្គកថា

អននុញ្ញាតសិក្ខាបទ ៨៥៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១ ..... ៨៥៦

អង្គកថា

បារិវាសិកសិក្ខាបទ ៨៥៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២ ..... ៨៦០

អង្គកថា

អនុវស្សសិក្ខាបទ ៨៦២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១៣ ..... ៨៦៣

អង្គកថា

ឯកវស្សសិក្ខាបទ ៨៦៥

វិនយបិដក

ធម្មទាយានវគ្គទី៩ សិក្ខាបទទី ១ ..... ៨៦៦

អង្គកថា

ធម្មទាយានសិក្ខាបទ ៨៦៩

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ២ ..... ៨៧០

អង្គកថា

យានសិក្ខាបទ ៨៧២

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៣ ..... ៨៧៣

អង្គកថា

សង្ឃរាណិសិក្ខាបទ ៨៧៥

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៤ ..... ៨៧៦

អង្គកថា

ឥត្តាលង្ការសិក្ខាបទ ៨៧៨

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៥ ..... ៨៧៩

អង្គកថា

គន្ធវណ្ណកសិក្ខាបទ ៨៨១

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៦ ..... ៨៨២

អង្គកថា

វាសិតកសិក្ខាបទ ៨៨៤

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៧ ..... ៨៨៥

អង្គកថា

ភិក្ខុនិឧម្ពទ្ធាបនសិក្ខាបទ ៨៨៧

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ៨-៩-១០ ..... ៨៨៨

អង្គកថា

សិក្ខាមាន-សាមណេរី-គិហិនិឧម្ពទ្ធាបនសិក្ខាបទ ៨៩០

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១១ ..... ៨៩១

អង្គកថា

អនាបុច្ឆាសិក្ខាបទ ៨៩៣

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១២ ..... ៨៩៤

អង្កកថា

បញ្ចាបច្ឆនសិក្ខាបទ ៨៩៦

វិនយបិដក

សិក្ខាបទទី ១៣ ..... ៨៩៧

អង្កកថា

អសង្កច្ចិកសិក្ខាបទ ៩០០

វិនយបិដក

បាដិទេសនីយកណ្ណ ៩០៣

អង្កកថា

បាដិទេសនីយកណ្ណ ៩១០

វិនយបិដក

សេក្ខិយកណ្ណ ៩១១

អធិករណសមថៈ ៩១៥

អង្កកថា

គាថាសរុប សេក្ខិយាធិករណៈ ៩១៧

